လွင်ယိကျေင်ဝါး

သျှမ်း ယဉ်ကျေးမှုအကြောင်း

ပပ့် လိၵ် လွင် ယိၺ်ငေ် တ်းၼ့်

ပေါ့ ပိုၼ်ပၼ်လ် – ဢံၵ်ုတါမ်ဢၢၼ်ပိုၼ်း။
တိုၼ်းဝါ ဢံလုပ်သိုပ့်ဢၢၼ်လါးလါးမါ။

လုင်ပွင်လိုင် ယ်ထါၼ ယိၺ်ငေ်ၶၵ် လိုၵ်ဢၢၼ် ဖိုၼ် လိၵ်ၶေ့ ၵၼ် ထဢၢၼ်လ်ထိၼိုင် ထိသွင် ပထမ၊ တုတိယ ၸသ္တု လိုၵ်းၼၼ့် သေ်ယၵ့် မၵ်ၵါး ပါးတင်း လိုၵ်းဢၢၼ် ဢံလ်သု ၼွ်ပေါၶၵ်ပိၼ် တင်းႁူတင်းႁၼ် ၵုၼ်းမိုင်းဝါၼ် လေ် ဢၢၼ်ပေါ့ႁိတ်းပပ့် သေ်ပိုၼ်ပၼ် ၵုၼ်းမိုင်း ၼုံးတိုင်း လိုင်တ်းၼ့် တင်းသိုင် ၵူဢီၵူလိၵ်ယူယၵ့်။

ၽူလ်ၽွၼ်သေ်မၵ်ဝါ ပေါမီးဝါသဝါ ပုၼ်တါ တင်းႁူ တင်းႁၼ် ၼွ်ဢၢၼ်တီလိၵ်ယွၼ်းဢၢၼ် တံတီ ယ်ထါၼ ယီၺ်ငေ်ၶၵ် တီပိင်းတွင်ၵျိုးၼ့်တါ။

လုမ်းပွင်ၵၼ်ယိၺ်ငေ်လိုင်တ်း၊

ပိင်းတွင်ၵျိုး။

ပုံနှိပ်သူ- ဒေါ်ညွန့်ညွန့် မှတ်ပုံတင်အမှတ် (မြဲ) (၀၈၆၀) အမှတ် ၃၀-၃၂
ဗိုလ်တာဝန်ပုံနှိပ်တိုက်၊ သင်္ဂဟလမ်း ကျောက်မြောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

ထုတ်ဝေသူ- ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ ရှမ်းပြည်နယ် ယဉ်ကျေးမှုဌာနခွဲ၊
ယဉ်ကျေးမှု ဌာနမှူး စဝ်ခွန်ဆံ (ကင်းလွတ်ခွင့် မှတ်ပုံတင်အမှတ်
၀၂၀၃၈) တောင်ကြီးမြို့က ထုတ်ဝေသည်။

ၵုံးၶမ်း

ၶၢင်ၵိူဝ်လိၵ်လႆးပၼ်ၶဝ်တႆးတေႃမိူၼ်သင့် မိူၼ်သုင်တေႃၽေႃတိုၼ်းမႃးလႄ ပီၼွင့် ႁၢၼ်းမိူင်းလိူင်တႆး တၵ်းတေႃ လႆၺႂၼ် လွင်လိၵ်တႆး၊ ၽိင်ၽေႃတႆးၶၼ့် လုမ်း လုင်ပွင်ၵၼ် ယိၵ်ၸၢင်လိူင်တႆး ထင်လႆ ထုတ်ဢွၵ်မႃး ပပ့်လိၵ်ယိၵ်ၸၢင်တႆးၶၼ့် ယူယင့်။

ၶၼ်းပပ့်လိၵ်ၶၼ့် သိုဝ့်လိၵ်ပုတ်ထုလွႆ၊ လိၵ်ပၼ် တင်းႁူၶံ တင်းႁၢၼ် ၶုင်လွႆ၊ လိၵ်ၵပျူလိင်ၵလွႆ၊ လိၵ်တီယုပ်းယုပ်း လွႆ ထၵ်ႈလိုဝ်းၶၼ့်ယင့်။

မိုဝ်ပီဢွၼ်ၶၼ့် လုမ်းပွင်ၵၼ်ယိၵ်ၸၢင်လိူင်တႆး ၵိတ်းပွ' တီလိၵ် ၶေႉၵၼ် သေ လိုၵ်ဢၢဝ်လိၵ် ဢၼ်ၵျလီတွၼ်း သေပိုၼ်လိုဝ်းၶၼ့်သေ ၸျသူးပၼ်မႃး ယူယင့်။ လိၵ်လႆသူးၵံၼွင် လိုဝ်းၶၼ့် ၵေႃ ဢၢဝ်သိုဝ့် ပႃးမႃးၶၼ်း ပပ့်လိၵ်ၶၼ့် ယူယင့်။

ဢၢၼ်ႁဝ်းၶ လႆထုတ်ဢွၵ် ပပ့်ၶၼ့် ႁဝ်းၶမေႃၶိလ် မိလ်ၶိလ်သေ ထုတ်ဢွၵ်မႃးၵေႃဢၢဝ်ထိုဝ်လေ ပေႃဝႃႁၼ်တီ လုဝ်မဵမ်းမၼ်း ၶၼ်းပပ့် လိၵ် ၶၼ့် လိုင် မိလ်းတေႃမေႃးပၼ်သေၵံးဢေႃ။ ၶၢင်ၵိူဝ်ပပ့်လိၵ်ယိၵ်ၸၢင်ၶၼ့်ပေႃတေႃၵျလိူဝ်

မီႉလိူဝ် တွၼ်းမႃး တေႃလႆ ၵိတ်းၵိူဝ် ဢၢၼ်ဝၶၼ့်ပီၼွင့်ႁဝ်းၶဝ်တေႃလႆပၼ် တင်းႁူဘင်းႁၢၼ်ႁဝ်းၶမႃးယူဢၢၼ်ဝ ၶၼ့်ၵေႃ ႁဝ်းၶမုင်မွင်းယူယင့်။

ပပ့်လိၵ်ယိၵ်မၢင်ၶၼ့် ယေပီယေပွၵ် ဢၢၼ်း ထုတ်ဢွၵ် မႃးယူလေ ၶူလိုၶိ လေမဝ်ဝ ပေႃဝ မီးဝသၶေႃလွႆပႃး တီလိၵ်လႆးလိုင် လိၵ်မျူဝ်းလွႆသေမဝ်ဝ တီသေ သုင်မႃးပၼ် တီလုမ်းပွင်ၵၼ် ယိၵ်ၸၢင် ၸိင်းတွင်ၵျီး ၶၼ့်ၶတ။ လိၵ် ဢၢၼ် တေႃ ၵိတ်း ၵွ ၶိုဝ်း ႁၢၼ်းႁဝ်းပေႃ တေႃမိူၼ်သုင်မႃးၶၼ့် ႁဝ်းၶတေႃသိုဝ် ပၼ်ၶၼ်းပပ့်ယိၵ်ၸၢင်ၶၼ့်သေမဝ်ၵႃး ၵ မေႃမိုဝ်း မေႃတီၵေႃ တေႃၸျသူးပၼ် ယူယင့်။

ၵွၺူလီ ၵတ်း လိုၼ် ၵၼ် ႁူၵေႃႉႁူ ႁၢၼ်းသေ ၵွလိၵ်တႆး မိူၼ်ယွမ့်သုင်မႃး သေၵံး။

၁၉၇၀-ၶိ လိၶ်ၵေႃႉၵတ်ႉ

လုမ်းပွင်ပၼ်ယိၵ်ၸၢင်လိူင်တႆး၊

ၸိင်းတွင်ၵျီး၊

★

မ်ႂၼ်ၵႃႇမိူင်း ...

မ်လိၵ်း / ႁုပ်ၶေႃလိၵ် / ၶႄႈလိၵ်

။ သျှမ်းမြား- တင်ပြသူ စဝ်နေဘ်ဆိုင် ကျေးသီးမန်စံ ... ၅
၂။ ဖြေႃးလုင်းမိုင်း မိုဝ်သိုဢ်ၶွတ်
လၵ်ဢြၢုဢူးသုလိင်တၢ ႁွင်းမိုင်းသီ တ် ၉
၃။ ယႂ်းဝွင်းပွႆးၽြေႃးလိုဢ်သိ- လၵ်မၵ်ႉၶ ၶွႉတူပင်ၸႂ်း တ် ... ၆၂
၄။ ပဝ်ႉလိၵ်တႆး- ၶင်းလႂ်းပူး ဝိင်းတွင်ရျီးတ် ၇၄
၅။ လွင်ၽုၵ်သွႆတုဝ်းၶူၵ် မၵ်ဝၵ်ၵျွၵ်ၶႂ်
ဝိလိင်တၢ- ယူဝၶ်တိုင်းၶျေ၊ ဢိုင်မျုဝ့်မ၊ ဝိင်းသီပေႃ တ် ... ၇၅
၆။ ၶိုႈသင်သွၶ်မိုဝ်ၵွၶ်- လႂ်းဝိၶ်းမိၶ်ႉ သီပေႃတ် ၀၄
၇။ ၶိုႈမိုဝ်ၵွၶ်ဝၢဝ့်- လႂ်းဝိၶ်းမိၶ်ႉ၊ သီပေႃတ် ၀၉
၈။ ၶိုႈတၵၶ်- လႂ်းဝိၶ်းမိၶ်ႉ၊ သီပေႃ တ် ၉၇
၉။ ပၢပၵပ်ၸၶ်ၵိင်း-လႂ်းယိင်းၶဝ်လုဝ်ႁူ
လၵ်လင်းၶဢႃပၢသ ႁွင်းၶွင်ၶႂ်း၊ မေမျုဝ့် တ် ၉၀
၁၀။ လွႆႁၵ်ႉလၵ်ႉမ်- သင်သုလ်လ၊ သီပေႃတ် ၁၀၀
၁၁။ နွားဝန်တင်နှင့်ခေါင်းလောင်းသံ
တင်ပြသူ စဝ်နေဘ်ဆိုင် ကျေးသီးမန်စံ... ... ... ၁၅၇

ကြိုးကျစ်နည်း

သျှမ်းများသည် ဓါးအမျိုးမျိုး၊ ပုံအံ့ဖုံဖုံ၊ အရွယ်အစား သူ့နေရာနှင့်သူ ခွဲခြား၍ ဓါးများသုံးစွဲလာခဲ့ရလေရာ နှစ်ပေါင်းပရိစ္ဆေဒကြာညောင်းခဲ့ပေပြီ။ လုပ်ငန်းခွင်အသီးသီးမှ (၁) အကြမ်း သုံးသည့် သစ်ခုတ် ဝါးခုတ်၊ ထင်းခွဲ၊ ခုတ် ထစ် ပိုင်း ဖြတ် သောအခါ သျှမ်းအခေါ် (ဖေလုင်) ဖလုံ၊ (ဖေငိက်) ဖငက်၊ (ဖှေတ်) ဖဟတ်၊ ဖအွန် စသော ဓါးမကြီး၊ ဓါးမလတ်၊ ဓါးမငယ် အသီးသီးဖြင့် ၎င်း၊ (၂) လယ်ယာခြံမြေလုပ်ငန်းခွင်များ တောတောင် ရှိုးမြောင်း၊ သစ်ပင် ခြုံနွယ်များ သုတ်သင်ရှင်းလင်းသောအခါ သျှမ်းအခေါ် (ဖေပိင်း) ဖပိုင်း၊ (ဖေယ်ာင်း) ဖယောင်း၊ (ဖေတီတေ်း) ဖတီတဲ (ဖေတီငွၵ်း) ဖတီငေါက်စသော ဓါးရှည် ဓါးမကောက်၊ မကြီး မငယ် အလယ်လတ် အရွယ် ဓါးများဖြင့်၎င်း၊ (၃) အိမ်တွင်း အိမ်ပြင် အနီးအနား လုပ် ငန်းများ၊ ခွဲခြမ်းစိပ်ဖြာ နှီးစိတ်နှီးချောနှင့် ပေါ့ပါးသော လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုသည့်သျှမ်းအခေါ် (ဖေပိင်း) ဖပိုင်း၊ (ဖေအွၼ်) ဖအွန်၊ (မိတ်ဝိတ့်) မစ်ဝစ်၊ (မိတ်အွၼ်) မစ်အွန်စသော ဓါးမြောင် အမျိုးမျိုးဖြင့်၎င်း၊ (၄) မီးဖိုချောင်သုံး၊ ဟင်းသီး၊ ဟင်းလျာ၊ အာလူး၊ ကြက်သွန်များ လှီးဖြတ်ခွဲစိပ်ရန် သျှမ်းအခေါ် (မိတ်အွၼ်) မစ်အွန်၊ (ဖေအွၼ်) ဖအွန်စသော ဓါးမြောင်၊ ဓါးလှီးဓါးများဖြင့်၎င်း၊ (၅) ထိုမှတပါး အခြား လူ့အသုံး အ ဆောင် အ ဖြစ် သျှမ်းအမျိုးသားများ၏ ဂုဏ်အင်္ဂါရပ် တခုအပါအဝင်သျှမ်းအခေါ် (လိဝ်းယဝ်း)လျောင်းယောင်း၊ (မိတ်အွၼ်) မစ်အွန်၊ (မိတ်ႁူၼ်) မစ်ဟွန်၊ (မိတ်ပွတ်း)မစ်ပေါက်စသော ဓါးလွယ်အရွယ်အမျိုးမျိုးဖြင့် လူကြီးလူငယ်မရွေး ဈေးသွားဈေးပြန်၊ ပွဲလန်းသဘင်ဆင်ယင် ကျင်းပရာသို့ သွားသည့် အခါ၊ သျှမ်းအမျိုးသားများ၏ ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့မှုအပါအဝင်ပုခုံးလွယ်၊ခါးချိတ်သည့် ဓါးများဖြင့်၎င်း၊ ဓါးသိုင်းအကတွင် ဓါးလွယ် များပင် သုံးကြပါသည်။ (၆) လူ့အသုံး ပစ္စည်း အမျိုးမျိုးနှင့် လက်မှုပညာကဏ္ဍတွင် အသုံးပြုသည့် လက်သမား၊ ပန်းပု၊ ပန်းဘဲ၊ ပန်းတိမ် သုံးသည့်ဓါးအရွယ်အမျိုးမျိုး ပုံအမျိုးမျိုးဖြင့်၎င်း ရှိကြပေသည်။

အထူးသဖြင့် အလှသုံး ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့မှု အဆောင် အယောင်တခု ဖြစ်သည့် ဓါးလွယ်ကြီးငယ်များမှာ ဓါးအိမ် ပါရှိပါသည်။ဓါးရိုးကိုဆင်စွယ်ကျွဲချိုနှင့် ဝါးသစ်သားကို ရွှေကွတ် ငွေကွတ်၊ ကြေးကွတ်ကြပါသည်။ ဓါးအိမ်များ မှာလည်း များသောအားဖြင့် ယမနေသားနှင့် မဲ့ယုံးသားများ

ဖြင့် ပြုလုပ်တတ်ကြ ပါသည်။ ခါး အိမ်ကို ရွှေ၊ ငွေ၊ ကြေးခွေ၊ ဝါးခွေ၊ ကြိမ်ခွေ များဖြင့် အပြည့် စွတ်ထည့် ထားပြီး၊ ပုခုံး လွယ်ဘို့၊ ခါးချိတ်ဘို့ ခါး ကြိုးကို အထူး ပြု လုပ် ထား ပါ သည်။ အထူး ပြုလုပ်ထားသော ခါး ကြိုးမဟုတ်မူဘဲ၊ အခြားကြိုးများဖြင့် ထည့်ထားပါက အမြင်မကောင်း အ ကြောင်းမဆီလျော်ဘဲ၊အများသရော် သမုတ် ခံ ရ တတ် ကြ ပါ သည်။ ထို ကြောင့် ခါးလွယ် ကြိုး ငယ်များ အ လျောက်၊ သူ့ အရွယ်နှင့်သူ ပိုး၊ ချည်၊ သိုးမွေး၊ နာနတ်ချည်များဖြင့် အထူး ပြုလုပ်ထားသော ခါးကြိုး အမျိုးမျိုး ရှိပါသည်။ ခါးကြိုးများ၏ အရောင် မှာ၊ အစိမ်း၊ အနီ၊ အပြာ၊ အဝါနှင့်အ နက်များဖြစ်ကြပြီး အဖြူရောင်ကို ပြု လုပ်လေ့မရှိတတ်ပါ။

ကြိုးကျစ်ခုံ

သျှမ်းခါးလွယ်ကြိုးများမှာ သျှမ်း တိုင်းရင်းသား ပညာရှင် တဦး၏ တီ ထွင်ဖန်တီးခဲ့သော ကြိုးကျစ်ခုံ အရွယ် အမျိုးမျိုး မှ ပြုလုပ် ကျစ် ရစ် ကြ ပါ သည်။

ကြိုးကျစ်ခုံကလေးသည် အောက် ခံပျဉ်ခုံနှင့် တိုင်သုံးချောင်း သို့မဟုတ် လေးချောင်း၊ အမြင့် တပေ စိုက်ပြီး ၂၄လက်မပတ်လည်ရှိ ပျဉ်ပြားဝိုင်းအ ထူ ၁ လက်မ၏ အလယ်ဗဟိုတွင် အ ပေါက်ငယ် ၂ပိုင်း ၁ပိုင်းလက်မထွင်း ပြီး၊ သို့တည်းမဟုတ်လိုအပ်သောကြိုး ၏ အရွယ်အစား အလိုက် အပေါက်ဝ မှာ ၂ပိုင်း၁ပိုင်း လက်မမှ ၃ပိုင်း ၄ပိုင်း လက်မ အထိ ရှိပါသည်။ ထိုအပေါက် ငယ်မှ ကြေး သို့မဟုတ် ငွေပြွန်ငယ် အမြင့် ၃-လက်မဖြင့် မြဲအောင်စိုက်ထူ ထားပါသည်။ ထိုပြွန် ငယ်ပေါက်မှ လိုအပ်သောချည် ခင် အဖူကိုကောက် ညင်း ဖြင့် ပြုလုပ် ထားသော အ နက် ရောင်အနီရောင်ဆိုးထားသော ကော် ရည် ဖြင့် ဆွတ် ၍ တောင့် နေအောင် နေပူလှမ်း ခဲ့ပြီးသော ချည်စုကို ကျစ်ခုံ အောက်မှ အထက်သို့ပြွန်ငယ်အတွင်း မှ ထိုးထည့်ရပါသည်။ သျှမ်းအခေါ် (   )ကျင်ဆယ်၊ အလယ်ဆံစုဟု ဆိုသည်။

ကြိုးကျစ်ရန်

ကျစ်လိုသော အရွယ်အစားအမျိုး အမည် အဆင့်အတန်းကိုလိုက်၍ ပိုး ကြိုးလိုလျှင် ပိုးချည်ဖြင့်ရင်း၊ သိုးမွေး ကြိုးလိုလျှင် သိုးမွေး ချည် ခင်ဖြင့်ရင်း ချည်လိုလျှင် ချည်ခင်ရိုးရိုးဖြင့်ရင်း လို ရာအရောင်ကို ရွေးချယ်၍ လိုရာ အ တိုင်းအထွာ၊ အတိုအရှည်နှင့် ချိန်သီး သို့ သီးချားရစ်ပတ်ထားရပါသည်။

ချိန်သီးဆိုရာ၌ ကျစ်ခုံအရွယ်အစား ကိုလိုက်၍ ကျစ်ခုံကြီးလျှင် ကြီးသလို၊ သေးလျှင်သေးသလို ချိန်သီး ၆လုံးမှ ၁၂လုံးထိ ရှိပါသည်။ ထိုချိန်သီးများ မှ ချည်မျှင်များကို အလယ်ဗဟိုမှ ဖြွန်

ချောင်းငယ်ထိပ်ဖျားနား၌ ချည်ထားလျက် လက်နှစ်ဘက်ဖြင့် ချိန်သီး ၂လုံးမှ ချည်ကို တကွက် ခြား ပြီး တပြိုင်တည်းအစုံ၍ တပင်ကျော် အသွားဖြင့် အချီအချပြုလုပ်ရ၏။ ထိုကဲ့သို့ အချီအချပြုလုပ်ရင်း ချည်မျှင်များ တခုနှင့်တခု၊ တခုအပေါ် တခုထပ်တင်ကာ ရစ်ကာဖြင့် တဖြည်းဖြည်းနှင့် ပြွန်ငယ်အောက် ခြေ ရင်း အနီး သို့ ကျစ် ၍ သွား၏။ သျှမ်းအခေါ် (ဖါး၊) ပိုင်းနင်၊ (ရှတ်း၊) ဟွတ် နင် ဟု တ ချီချဖြစ်၏။ တဦးမှ သုံးဦး အထိ လက်ဝင်လက်ဆက်ကျစ်နိုင်သည်။ သုံးဦးလက်ကျစ်ကြပါက တဦးချင်းထက် လျင်မြန်ပြီးမြောက်နိုင်သည်။

တချီချရသည်နှင့် ပြွန်ငယ်ထိပ်ဖျားမှ အလယ်ဆံနှင့်တကွ ချည်မျှင် စုကို စုပေါင်းဆုတ်ကိုင်လျက်အထက်သို့တဖြည်းဖြည်းဆွဲတက်ရ၏။ တချီပြီးတချီဆွဲတက်ဘိုင်း အချီပေါင်းများစွာဖြင့် အလယ်ဆံ ရှည် သ လောက် ကြိုးတချောင်းရရှိခဲ့၏။

(ပု-သ်) ပု-ဆယ်

ကျစ်ခုံမှရရှိသော ကြိုးချောင်းမှာ ၎င်းတို့၏ဘဖက်တချက် အစွန်းအဖျား၌ အဆုံးမသတ်သေးသဖြင့် ခေါးကြိုး၏ အင်္ဂါမစုံသေးဘူမှတ်ယူကြ၏။ကြိုးတချောင်း၏ ထိပ်ဖျားတခုစီ၌ အသီးအမြိတ်အထုံး အမြိတ်ထားကြရ၏။

ကြိုး၏ထိပ်ဖျား၌ အလယ်ဆံချည်ကို ၃-လက်မအရှည်ထားပြီး ချည်မျှင်ဖြင့်ပတ်ချီပြီး၊ ကွမ်း သီး လုံး လောက်ကြီးသည်အထိ ထား၏။ ထိုမှ တဆင့်အရောင်ချင်းတူသည့် ကြိုးကျစ်သည့်ချည်မျှင်ဖြင့် အသီးတလုံးလျှင် နှစ်ဖက်ခြမ်းသော လက်ယက်ကွန်ချာစိတ်ဖြင့်ပြန်၍ ဖုံးအုပ် ရ၏။ ထိုကွန်ချာများမှာ တတောင် ရှည်သောအမြိတ်များထား၏။အဖျားအသီးတလုံးတွင်အတဲကွန်ချာ (၂) ခြမ်းနှင့် အပြင် ကွန်ချာ(၂)ခြမ်း ပေါင်း (၄) ခြမ်းဖြင့် ထပ်လျက်ထူ၏။ ကြည့်၍ အဆင် ပြေ၏။ ခေါးကြိုး တချောင်း အင်္ဂါ နှင့် ပြည့်စုံသည်မည်၏။

ပထမ ဦး စွာ သျှမ်း ပြည် တောင်ပိုင်း လဲချားမြို့မှ ခေါးလွယ်ကြိုးသည် ၁၈၈၀နှစ်မှ ၁၃၀၂ နှစ် အကြား အထွက်များပြီး ကျေးသီးမန်စံမြို့နယ်နှင့် မိုင်းနောင် မြို့နယ် သို့ ပြန့်နှံ့ သွား ပါသည်။ ကျေးသီးမန်စံမြို့မှာ ၁၉၆၁-ခုနှစ် လောက် အထိ အများဆုံးထွက်ပြီး ၎င်းနှစ်မှ နောက်ပိုင်း၌ ချည်ကြမ်းမရ၍ ယ နေ့ တိုင် အောင် ကြိုး ကျစ်လုပ်ငန်းများ ရပ်နားခဲ့ရပါသည်။

ညနေပိုင်းလုပ်ငန်း

သျှမ်း အမျိုးသမီး များသည် နေ့အခါ၌အိမ်မင်း မ စွမ်း ဖြစ်သော ဘိုးဘွားမိဘများအား ချန်လပ်၍တအိမ်သား လုံး နှင့် အ တူ လယ်ယာ၊ ခြံ၊ ဥယျာဉ်စသည့် လုပ်ငန်းခွင်ဝယ် နံက်မိုးသောက်သည်မှ နေဝင်ရီတယော

အချိန်အထိ တနေ့တာအချိန်ကို ကုန်လွန်စေခဲ့သည်။

မိုးချုပ်၍အိမ်သို့အပြန်လမ်းခုလပ်တွင် တွေ့ရာ စမ်းရေ၊ ချောင်းရေ၊ မြောင်းရေတခုခုတွင် အပမ်းဖြေရင်း ရေမိုးချိုးပြီးမှ အိမ်သို့ပြန်တတ်ကြလေသည်၊ အချို့ အမျိုးသမီး များသည်လည်း အိမ်သို့ပြန်ရောက်သည့်အခါမှ အေးဆေးစွာ ကိုယ်ရေ သန့်ရှင်း စင်ကျယ်အောင် ပြင်ဆင် လေ့ရှိတတ်ကြပါသည်။ ရေချိုးလေ့ရှိ တတ်ကြပါသည်။

အိမ်သို့ပြန်ရောက်လျှင် ရောက်ခြင်း အိမ်မှုကိစ္စ အဝဝ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် မီးဖိုချောင်ကိစ္စ၊ ညစာအတွက်ထမင်းဟင်းလျာများ ချက်ပြုတ် ပြုလုပ်ကြရပြန်ပါသည်။ အိမ်တွင်ကျန်ရစ်ခဲ့သော ဖိုးဖွား မိဘများ အားလည်း ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်အသွယ်သွယ်တို့ကို ပြုစု ကျွေးမွေးခြင်း၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားအား ရည်စူး၍ ပန်းနံ့ သာရေမွှေး၊ ရေချမ်း၊ ပန်းအိုး၊ သောက်တော် သုံးဆောင်တော်ရေများ ကပ်လှူ ပူဇော် ခြင်းအတွက် ပြင်ဆင်ထားကြရပါသေးသည်။

ကြိုးကျစ်ချိန်

သျှမ်းအမျိုးသမီးများ၏ ညနေပိုင်းအတွက် အဓိက တာဝန် တခုမှာ ကြိုးကျစ် လုပ်ငန်းပင် ဖြစ်သည်။ သျှမ်းအမျိုးသမီး များသည် သျှမ်းအမျိုးသားများနှင့် ရင်ဘောင်တန်းလျက် နေ့အားကို အိမ်ကိုပင်မကပ်နိုင်အောင် အလုပ်ကြမ်းဖြင့် တနေကုန် သွားရပါသည်။ ညနေပိုင်းအတွက်တဦးတည်းဖြင့်ရင်း၊ ညီအစ်ကိုမောင်နှမတစုဖြင့်ရင်း၊ အိမ်နားနီးချင်း ရွာနားနီးချင်း အသိမိတ်ဆွေ အပေါင်း သူငယ်ချင်း တစုတို့ဖြင့်ရင်း၊ ရင်းတို့၏ လုပ်ငန်းခွင်တွင် ပိုင်းဝန်းကူညီမှု အလေ့ အထ တခု အစဉ်အလာ ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ခါးကြိုးကျစ်ခုံတွင် ပိုင်းဖွဲ့၍ရင်း၊ ခုံဆန့်သလောက် ဝင်ရောက်ကူညီ ကြိုးကျစ်ကြပါသည်၊

ရပ်နားသည့် အချိန်တွင် ထိုအဖွဲ့အား ညီမလေး - မောင်လေးသော်ရင်း၊ မိမိကိုယ်တိုင်သော်ရင်း၊ ကွမ်းဆေးလိပ်၊ လဘက်ရည်၊ ဂျင်းသုတ်များဖြင့် ဧည့်ခံ ကျွေးမွေး ပါသည်။ တခါတရံလူအိုပိုင်းဖြစ်ပြီး၊ တခါတရံလည်း အပျိုလူပျိုပိုင်းဖြစ်ကြပါသည်။ တခါတရံ အပျိုလူပျို နှစ်ဦးတည်းဖြင့် စကားလက်ဆုံကျ၍ ညဉ့်နက်သည့်အထိ ကြိုးခုံတွင် မခွါကြသည်ကို တွေ့ရပေမည်။

အချစ်အစ ကျစ်ခုံက

အပျို လူပျိုချင်း ကြိုး ကျစ် ရင်းအကိုင်အတွယ် အချီအချတွင် တဦးလက်ပေါ် တဦးထိမိ၊ ခိုက်မိသည့်မှ အိုးချင်းထား အိုးချင်းထိ၊ ကြိုးချင်းထား ကြိုးချင်းညိ ဆိုသလို ကျစ်ခုံမှ အစပျိုး၍ မေတ္တာ စေတနာပွါးလျက် တဦးနှင့် တဦး ချစ်ခင် ရင်းနှီးလာခဲ့ရပေသတည်း။ ။

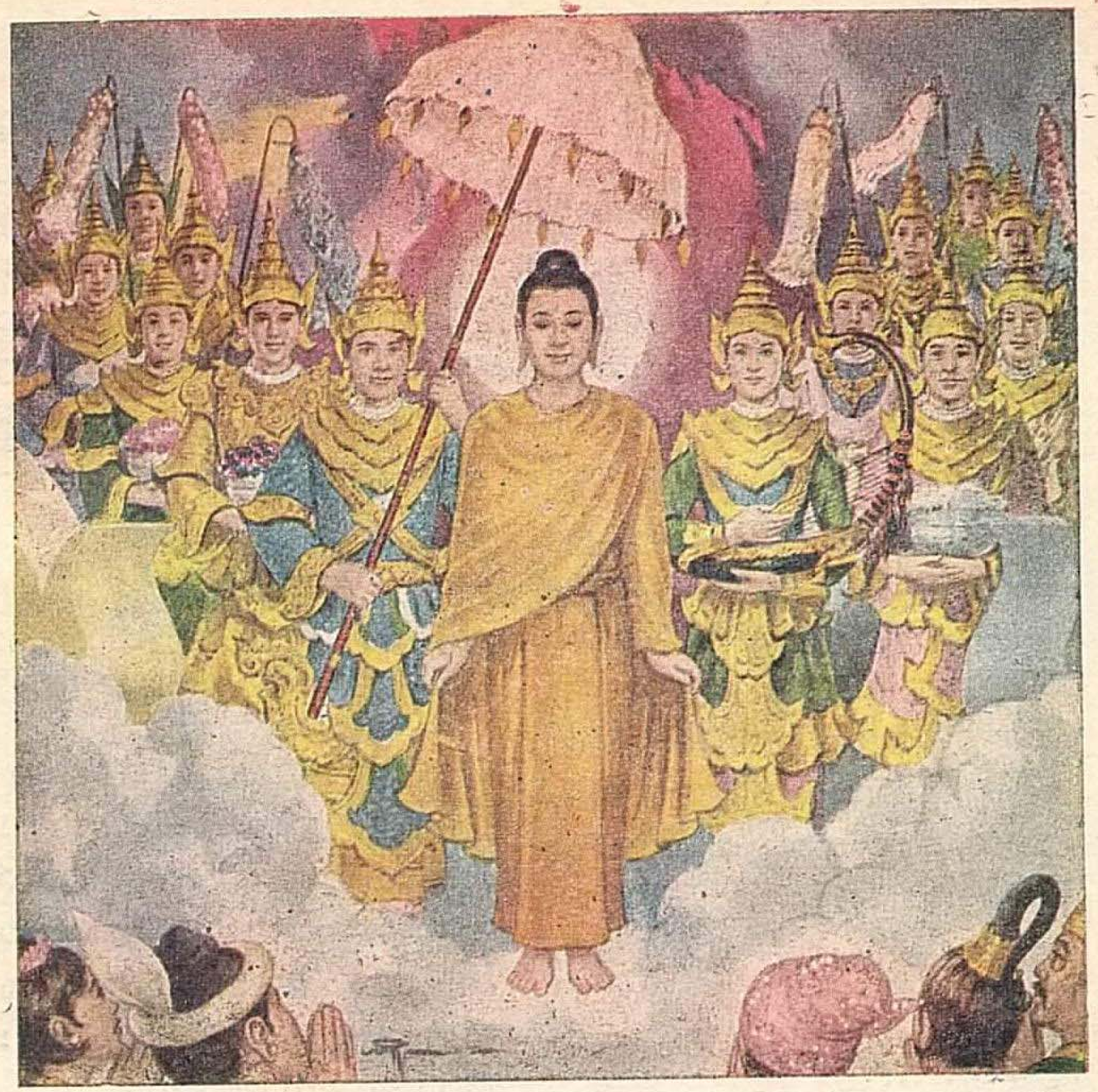

ၽြႃးတေႃ လဝ်တွႆးၼႆ့ ႁိုၵ်လိုဝ်လိၵ်လဝ်

ၽြႃးလုင်းမိုင်းမိုဝ်လိုၼ် ႁႅတ်ဝႃ ၼႆၶႃ ၼေႃ

ၼမေႃ တသ်သ ၽေၵဝတေႃ ဢရႁတေႃ သမ်မႃသမ်ပုတ်ထတ်သ။
တိသရၼံ ဢႁံဝၼ်တႃမိ သဝ်ပတႃ။

မႁႃၼႃယၵ သံမႃသံပုတ်ထ တိ လေႃၵသတ်ႃ မြတ်လွႃၽြႃးပိၼ်လဝ် ႁဝ်းၼႂ် မဝ်ပိၼ်လဝ် ၽူ ဢွၼ်ႁူဝ်ထုဝ်း ၶၼႃ ဢွၼ်ႁူတ်တိုဝ့်တႃဝိင်းပျေႃသေႃ ဢဝ်ၵိုၼ်ၵိုၼ် သိလျ်မိုၼ်သဝ်ပေဝ်သတ်ႃ သတ်တဝႃ ဢွၵ်လွတ် လိုၵ်ၽွတ်မိလျ်း ထုင်…လဝ်ဢဝ်သုင်ဝိင်းၼိပွၼ်းသိင်-ၵိုင်ပေႃ မဝ်ပိၼ် မႁႃၼႃယၵ ၵြႃသံ ၽုင်ၽေတွၵ်လုံ မုင်းလုံမုင်းမွၵ် လဝ်ဢဝ် ဢွၵ်ယၼ်ပုၼ့်တင်းၼိင်သိင်ယဝ့်။ ၁။-

ၵိုလ်ၸဝ်ၾေႉ ထပ် ၵျပ်သင်ပႃရမီ
သီသင်ၼျေပ်သိလ်ၵႂ်ၼေ ၸီႉမိုဝ် တုၵ်း
ပိၼ်သုမ်ႈထႃယမေႃး တၼ်းမေႃးပၼ်
မုၼ် ၶုၼ်ပွင်တင်းတၼ်း လီးၼေၵျၼ်း
ၵႂ်သိၼ် ၵျႃၵိၼ်လွႆးထႆးတေႃ ထိုင်ၸတ်
မိုဝ်တုၵ်းပိၼ် လွင်း မႂ်း ဝုလ်သၼ်တြႃ
သတ်ထႃလူၵိုၼ်း လူမႂ်း လူလုၵ် လူမေႃး
လူၸင့် လူပႂ်း လုၵ်ယိင်းလုၵ်လႆး ဢွၼ်
ယင်းလိင်… ၵၼ်ၼႃၸႃလီသုလ်းသီ
ပိလေႃၼွင့်ပေႃလႆႈလွႆးၾႆ လင်ပုင်ၼေႃး
ထဝ် ၵိုလ်ၸဝ်ဢႃဝ်လိၵ် မိုင်းၾုဝ် မိုင်း
မၵ်- ထိုင်တီသုတ်းထတ် ၸတ်တေႃ
ဝုလ်သၼ်တြႃ သံၼေသႂင်းၸဝ်လွင်း
မိုၼ်မိုင်းၸႂ် ငင်းၵႂ်လေႃသႃ တုၵ်သီတႃ
ၾုင်ၵိုင်း တီပိင်းပျေႃ ၼေႃၶႂ်မႂ်း ဉၵ်
ပုၼ့်ယဝ့်။ ၂။

ယႂ်ႈမိုဝ်သုတ်းမေႃး ၸတ် ၸဝ် ၶဝ်
ပိၼ်ဝုလ်သၼ်တြႃ မိုဝ်းၸႂ်မိုင်းၾီ တုၵ်
သီတႃၼၼ့် လႆႈမိုဝ်းပိၼ်တင်းၶုၼ်ၾီ
မေႃးတၵ်ႉတုၾြႃးဢႃလွင်း ဢွင်းၼိုင်း
မိုင်းၾီ တုၵ် သီတေႃဝေႃ သုမေႃယိၼ်
ၸို ပိၼ်ဝၼ်းငႂ်း လႆးမၼ်းၸႂ်ထိုင် ၵိူဝ်း
ၼိုင်လင်းယၼ်း ဢႃ ၶၼ်း ဝၼ်း ၼၼ်
ဢၼ်ပိၼ်ၶုၼ်ၾီသီၵျူး ယၼ်ၵႃးၾၵ်
မေႃးတုၼ်တွင်းၵိူင်း ႁွတ်မိုင်းတုၵ်သီ
တေႃၶႂ်းယေႃၾီတ်ပင်းသႂင်းဢႃလွင်း
မျတ်မႂ်းလိင်း…. မိုဝ်းယိပ်းပၼ့်ၵိုဝ်းသိင်
ယေႃဝၼ်ပ်ၶုပ် ၶဝ်သူ- ၸင်တၵ်း ယွႆး
ယွႆး ၶွႆးပင်း ယႂ်းတုင်းတေႃလိဝ်ၼ့်လွင်း
ၸဝ်လီလႆလုင်းတင်ပွႆးလုင်သတင်းႁုင်
ၼိုၼ်းတိုၵ်ၸံပူ။ ၃။

ပေႃဝႃတေႃဝၼ်ရိင်ဢိင်တႃသီၵျူး
ၶုပ် တွႆးဝ်ၸဝ်ၼ်င်မေႃးယဝ့် ၸဝ်ၵေႃ
ၵျပ် ဢႃဝ်ၾိုၼ်မွၵ် ဢွၵ်မေႃးၵျေႃယွတ်
လုင်းႁွတ်ၸံပူ ထိုင်သူထႃၼီ ၵပ်ပိလ
ဝတ် ၵႃတိၼင်းမျတ် ဢၵ်ၵမၵျေႃသီ
သီရိမႃယႃ ဢူၸဝ်လိုဝ်ဝႃသုၵ်ထေႃ
တၼႃ ၵပ် ၼေသၼ်ယေႃၸင်တေႃ တင်
မႃးယူ… ၼိုၼ်းတွင့်လႃၾေး ၼေႃးၼိုဝ်
ၶဝ်ၼုၼ်း- ရႃးမိုဝ်လိုၼ်ပိတ်မွႆ သၼ်း
ပျေ တီႉမုၼ်းၼၼ့်ယဝ့်။ ၄။

ယႂ်ႈမိုဝ်ၶုၼ်ၾီ မေႃးတၵ်ႉတု ဢႃ
လွင်းၾြႃး လုင်းမႃး တေႃတင် ပတိ
သၼ်ထေႃ ၵပ်ၾေသေႃၼ့် ရႃးမိုဝ်လိၼ်
ပိတ်မုၼ်း ဝၼ်းၵျူသပတေႃးဝၼ်းဢၼ်
လွတ်ၾေး လွတ်လၼ် ၼပ် ဢၼ်တသ
မႃသေ သၼ်ထေႃထိုင်ထုၼ် ၼိုၼ်းၸို
ၸဝ်မေ ပိၼ်ဢၼ်ပိၼ်းမုၼ်ပိၼ်းပျေႃ
ဢွၼ်ဢႃဝ်လႆၼေႃလိုင့်ၼင်း ယုၵ် ဝင်း
တႂ်းၼေ ၶွႃႁွတ်ဢူးယိလ် ပၼ်းလိလ်
လုမ်ပိၼီ ပဝ်းလီၵီလုင်ပွင့်ၵိင်ဢုၼ် ၸို
တုၼ်ၵိုဝ်းရူ… ႁွတ်ထိုင်သူ မိုဝ်းၸဝ်
ၼင်းပၼ်ယိပ်းၵႂ်ၵိင်လဝ်းတုၼ်ပဝ်းႁွႆ
ရႃးမိုဝ်လိုၼ်ၵျုၵ်းမုၼ်း ဝၼ်းသွၵ်ၵျူ
ၵပ်ၾိၵ်ၸႃယီ ၵိုတ်ၾၵ်မႃး ၾြႃး
ဢႃသွင်းတေႃ သံၼေၵျေႃ ပႃးမျတ်
မွၼ်းၸွႆယဝ့်ရိ။ ၅။

ပေႃ ဝႃ ၵိလ်ၸဝ် ၵိုတ် မႃး ၶွႃး
ယၼ်လႃမႂ်း ယင်ၶွႃၸီတ်းၵႂ်းၼိုဝ်လိၼ်
မွၵ်မုပ်လွႆး ႁုင်းပႂ်တိၼ်တႂ်းဝင်း ၼင်း
ၶဝ်လုံးလႃး မိုၼ်းမႃးလူးၵျေႃ သုၵ်

ထေႃလႃၽိုၼ်း သုတ်းၶျိုးလုံးၶၼ် ႁွင်ႉ ဢၼ် လိုဝ်း ၶဝ် မေႃ လႆ ႁူး လႃး ၵွၼ် တိၼ်ၸႃပုၼ်ၶႄး မႃးလူ မႃးတုၺ်းဢွၼ် ၵႃ လၵ်ၶၼႄ လူလွႆ… ၶဝ်ႁူလိုင်း လိုၼ်ၶေႃးလွတ်တေႃလႆပိၼ်ၽြႃး ထဝ် သႃးတေႃႉဢမ်ၵတ်- လၼ်တၵ်းၽိၵ်သိၵ် မၼ်ၵလႃ ၶႄၶမ်တၼ်ပၼ်လိုဝ်လွင်း လိၵ်သီထတ်ၶၼ်ယဝ်ႉ။ ၆။

ၽြႃးဢလွင်းမျတ်လိၵ်သီထတ်ၵေႃ ပေႃဝႃ ၵိတ်မႃး ၽွႃးလႆလိတ်းဝၼ်း လေႃးတၼ်းတီလီလိၵ်မေသႆႉ ဢၼ်ပွင်း ၶီၵွၼ်းၽိုၼ်း မိုဝ်းတေႃးၶုင်းၶိုဝ်တွင်း ၽိုဝ်ဢိၼ်းၵျေႃး ပုဝ်ႉထႃလုၵ်လိၵ်တဝ် မိုဝ်းၵျေႃပၼ်တြႃး တီမိုင်းတုၼ်တွင်း ႁွႆ… ပုဝ်ႉတုၺ်းလွႆမွင်းမုင်ယူရူတႃသေ- မိုဝ်းပိၼ်ၶုၼ်ၽီသၼ်တုၵ်သီတေႃသဝ်း ၶုင်းၵျေႃၶေႃယွတ်ထီးလေႃ လိုဝ်ႉၶင်း ၵေႃ သွၼ်းပိုၵ်ဢမ်ၵေႃ တီလေႃသႃယွင် ယဝ်ႉ။ ၇။

ဝႆးသေလိၵ်မေၵုၵ် သေမိုင်းၽေ ယႃ သေမိုင်းလုံ ဢၼ်ပိၼ်ၶမ်းလုံၽၼ်းမၼ် ယွႆလွႆးသင်းၵျၼ်ပီပိုင် ႁိုဝ်ႉႁိုင်လိုင် ၸဝ် လွႆးၶုဝ်ယႃသီ မေၶေၵေႃတမီ ႁွပ်ဢုံ ၶမ်လုံၶဝ်ၶွင်… ၶုတ်းမူမႃး ရူၶႃးၶႄ လိုၼ်သၼ်း ပိၼ် ၶႄ လၼ်း လိုင် လွႆ မိုင်း- ၵဝ်ပီလဝတ်မျုဝ်ႉ ပျေတေႃၵျၵ် သရေ ရုင်ထင်ပေႃ မီးတၶုဝ်းၶၵ်ဢူ ႁိုင်းဝေႃႉယဝ်ႉ။ ၈။

ၶၼ်လေႃပေႃဝႃ ဢႃယုဢႃသၵ်တေႃ လိဝ် ယိဝ်ၶဝ်သိဝ်းသီသိဝ်းႁႃ ၶႄ ဢၼ်ပိၼ်မဝ်ၶဝ်ငဝ်းမိလၺ်းမိုၵ် ႁုင်တိုၵ် သင်တေႃ လၼ်တၵ်းႁိတ်းပိၼ် ပွႆး ပျေႃသၽင် ယိုဝ်း ၵင်လျႃ သိုင် မၼ်း ပေႃတၼ်ၽေႃတုံ ၽိတ်ယွၼ် လွတ်ငွၼ် ႁိတ်းပျၶေႃရုၶုံရူလႆး ၵေႃ လႆးပိုင်ၸႃၵွင်… ရၼ်သူဢွင် ၵုၼ်း ပိုင်ႁိုဝ်းလီ ၽီယွင်ဢမ်းမုၼ်- ဝုံႁိုဝ် သုၵ် ထေႃတၶႄ ပိတႃၽေပေႃလိဝ် ဢမ်း ယွင်ယေႃပိုင်ၸႃလၼ် မ်းလုၵ်လႆးၶုၼ် ယဝ်ႉ။ ၉။

ပေႃဝႃလွင်း တေႃ ၶေႃ လိဝ်ပျ ၶေတင်းမေႃယိုဝ်းၵင် ဢွင်မျုင်ထိုင်ပုံ လႆပီတိလၺ်းတုၵ်းဢႃသၵ်သိဝ်းႁုၵ်း တီတီ ပႃးလီဢႃလုံးဢႃလင်း မိုဝ်း ႁႃ ယွၼ်း ၶင်းမိုင်းၵုံ ဢွၼ်ၵၼ်တိၼ်ပုံတုံးထိုင်း ယၼ်သေထေးတိုင်း မိုဝ်းထိုင်ၶုင်းမိုင်း ၵေႃရိယႃ ယွၼ်းဢဝ်လွႆ ၶင်း ယ သေႃထရႃ ၵၼ်ယႃႁၼ်သေး လိၵ် ဢေႃးၶုံဢွၼ်းလုၼ် … ဢမတ် ၵႃလု တႃယီ မီႁုဝ်ၶႄသိုၵ်း ဢမ်ပၼ်ၵေႃ တိုၵ်း တပ်ႉသိုၵ်းလွႆ ပိုင်းၵိတ်လႆထၼ် လႆထပ်- ဝုံႁိုဝ် လိဝ်ပိုင်တေႃဝတႁႃ သုပ် ပပုၵ်တႃ ၵုဝ်ၶႄၶီလၺ်တွၼ်း ၶီတ်ဢဝ် မျမွၼ်း လုၵ်သဝ်လုၵ်ၶင်း ၵျဝင်းမိုင် ပုင်ဢဝ်လွင်းလိဝ် သီထတ်- လိဝ်ၵေႃ ဢွၼ်ဢဝ်ၶင်းၶုံယမေသႃ ၶေႃပိုၼ်း ပွၵ်မိုၼ်းပျၼ် မိုင်း ၵဝ် ပီ လ ဝတ် သေ ယဝ်ႉ။ ၁၀။

မိုဝ်ၶႄၶမ်ယႆးၶၶၼ် ပေႃဢၼ်ၽိုဝ် ထိုင် မိုၼ်မႃးၶုင်းမိုင်း ထေးတိုင်းလိၼ်

ႁၼ် တုၼ်ၶုၼ်လၢႆးမေႃး ပွင်မေႃးပွႆး
လုင်ဢွၵ်ႁၢၼ်ၶႄင်းၶင်း ဢတွင်းလိတ်း
ဝၼ်း လိတ်းမိုၼ်း ႁၼ်းႁိုၼ်းႁွတ်မၢႆး
ႁူလ်ဝႄင်း ႁိတ်းပွႆးၸွ ႈၶႄင်းၵိုမ်ၶင်း
ၶုၼ် .... မေႃႈမိုင်းထဝ်ႁိူၵ်းႁၼ် ႁဵၢ
မင်ၵလၢ - ယႃႇၽွင်းလဝ်လွင်း တင်း
ၶႄင်း ၵိူင်ၶင်းၶႄင်ႁိူၼ်းႁၼ် ပိုၼ်တုလ်ႈ
ႁၼ် မၼ်းလိပ်သေၵျူ သိၵ်ထႁုမၢႁ
ယသေႃႇထရူ။ ၁၁။

သွင်လဝ်ပီၶွင့်တွႆးၶွင့်မိုဝ်းၽေႃ ၶဝ်
ပိုၼ်သလ်ၢပွင်းၽၵ် ႁိူတုၵ်ႉႁိူယၵ်ႁိူင်
ၶႄ ထၼ်ပေႃႇၵိုႁ လ်လတ်ၵမ်ၽေႃ
ၽိုးမ် လ်ပိုၼ်ၽုဝ်လိမေႃးႁၵ်ႉ ၶွတ်
တၵ်ႉမိလ်ၢးလိ ႁိူလ်ႅၶႄးလိတင်းပျေႃ
ႁိူၵေႃပၢႁမိၽုၵ်တုၼ် ပျေႃမုၼ်ယဝ်း
ႁူၶဝ်းလတ်ၵ်ၽေႃ .... မၢႆးၵေႃပေႃ
ထၼ်ႁိူင်တွၼ်း သွၼ်းၶင့် ၵီးႁိူၵၼ်မၢႆး
ၽြႃးဢလွင်း ႁိူ ၵိူင်ၶင်းၶႄင်းႁၵ်ႉၽုဝ်
ပိင်း– သဝ်းၵၢၶိူင်း သုၽ သုရၢမသွ
ယွတ် ၶႄၼ်းလေႃသၢသွင် သ်ထတ်ၽိုး
လိင်း – သဝ်ၸွႉၶႄင်းလွႆႉ ၶင်း ပိတ်ႉ
ပိတ်မိုၼ် မိုၼ်းလေႃဝၼ်း ၵ်ၶွင်ပိင်းဝုံ့
ယဝ့်။ ၁၂။

ဢၼ်ပိုၼ် ယသေႃႇထရူ ပိမ်ပၢ
တေႃပိမျၵ်ပိုၼ်ဢၵ်ၵမႁ်ေသိ ၶႄင်းလုံ
ငၢလုံထိင်းပိင် လိုင့် ၶႄင်း တင်း သိင်
ပိတ်မိုၼ်ႁိူၼ်းမိုၼ်ၶံသၢ သေၵျူႁင်
လိပ် ၵိူင်ၵိပ်ၶုၼ်း တုံႁုံယွၼ်ၶိုဝ့်ဢွၼ်
ၵုၼ်ပျေႃမုၼ်ပွင်းလဝ် လွင်း မျတ် သံ
ၽေႃ ... တွ်လေႃသၢ ၶၼ်းႁၼ့်လုၵ်ႉ

ႁဵၢ– ၵၢမၵျူႉသၢ လေႃၵိ ထံမတၢ
ၶုၼ်လေႃၶႄင်းၵိုမ်ၶင်းၵေႃ။ ၁၃။

ၶိူင်း ၶႄင် ယ သေႃႇ ထ ရူ ပိမ်ပၢ
တေႃပိ မိၽျႃးၶွင့် ဢသၢး ၶဝ် လိုင်
မိုၼ်ပိုင်ၶံးၽုၵ်း မၢႆး ၶုၵ်းလေႃ ပိုၼ်း
ၵင်မိုၼ်း မိလ်ၢးလဝ်း မိးငဝ်းလိင်းသွ
ၶိူင်းႁဵၢပိုင်းပွင်း တုဝ်ၶႄင်းၵံပိးၵံယွ
လူလွႆႉလွႆးၶေႃ ပေႃမိးႁွႆးမၵ်း သံထိဝ်
ၵိဝ်ၵုံၶုၼ်းမုၼ်း ႁင်လိၵေႃးၽိ ၵေႃး
ႁၼ်းသိဝ်းလုၼ်းပျေႃ ၶိူင်းႁဵၢ .... ပေႃ
ဝၢၶဝ်းမိင် ၵတ်းၶိုဝ့်ၶႄင်းၵုၼ် မိုၼ်
ၽုၼ်ၽုင်း ၶုၼ်ယုင်း လုင် ႁုလ် ပွၼ်
ၶွၼ်းမိပ်လံၶင်– ပေႃဝၢထိုင်မိင်ၶဝ်းမ်
ၵံၶိုဝ့်ၶႄင်းဢွၼ်ၵတ်းလင်ဝုံ့ႁျ။ ၁၄။

ဝုံ့ႁိူပိုၼ်တိသံၽေႃသ ၶွင်း ဢလွင်း
ၽြႃး ဝၼ်းၵၢပိုၼ်ၶိူင်းလွႆပိုၼ်းပိင်းႁၵ်ႉ
ႁိင်းၶံလိုဝ် ဢုင်မိုဝ်ၶုံးၵံး ငၢးရႆးလွႆ
တၢ ယသေႃႇထရူၶႄင်းမိုင်း တုဝ်ႁိုင်း
လုံႉ ၵိူင်ၶင်း ၽိတ်ပင်းလဝ်မိုဝ်းၶဝ်
လုၵ်းႁဵၢ... ၵိုမ်ၶွၼ်း ၵေႃယႃႇၶံမိင်
လပ်းသိင်မၼ်ၵိူင်ထွင်– ၶုၼ်ၶႄင်းၶင်း
ၶွၼ်းၶွၼ်းၵဝ်း ႁိူးသဝ်းၵေႃ ပေႃလ်
မၢႆးယဝ့်ပိုၼ်ၵိသိပ်းသံ သွႆပၼ်းလံပၢး
သၼ်ထေႃ ၵပ်ႉၽေႃႁုဝ်ဝၼ် သွင်။ ၁၅။

ထိုင်ၶႄင်ဝၼ်းၶိုင်လွင်းတေႃၶေႃ
လဝ် ဢွၵ်လွ်ၶွ်ၶဝ်မိုဝ်း လေႃ သုၼ် မွၵ်
ဢူးယိလ်ၢလိလိလ်ၢႁင်မရထၢးပျတ်သတ်
ဢွၼ်ဢွၵ်မူးမတ်သေႃၶႄ ပုဝ်ပၢၶင်း
ၶဝ်ႉ ပိုၼ်တပ်ႉပိုၼ်တၢ ပ်ၶွၢသွင်ၶင်
ယုၵ်ႉယင်ယၼ်ဢွၵ် လတ်းသူသုၼ်မွၵ်

ၵျူးယါ ၶ လဝ်ၸီ ရထါးမ ၸွင်လိုၵ် သူသိုၵ်လံပွင်.... ၸွင်း ၶၼ် ၸီ ၶတ် ၼုင်း ႁွတ်သုင်း ပျႃၼ်တ်း ႁင်ရုၶၼ်း ထဝ် လၼ်ၵွႆး သၵ်းၼွၶၼ် ၸွႆး သိလၺ်သ် တၼ်း ၼင်းၵုဝ် လုင်မႃး- ယွႆႈၵိဝ် ၵဝ် ဢင် ငင်လုပ် သီၼင်ၸုတ်းၵွၵ် လင် လုံ လၢ်း လိလၺ်း လိလၺ်းလုၵ် လုၵ်း လိုဝ် ၵိုတ်း ပျႄၶၼ် ဢ လွင်းၽြႃးလဝ်ယဝ်ႉ။ ၁၆။

မိုဝ်ၶၼ်လွင်းတေႃ ၶႄမျတ်လဝ် သီထတ်ၵေႃ လင်တၵ်းပၵ်ဝါ ၵါတီ ႁုၶၼ်းဢင်ၸဵၶ ႁေႃမရထါးတေႃတ ပေးၵျႃႇဢဝ်လဝ်ၵျႃး— တုလၺ်းလူၵေႃ. ၶၼ်မၶၼ်းပိၶၼ်ၵျီသင်တေႃ. တေႃ. သင်ပေႃ ႁင်လမလေၢ်မလါ တၶၼ် တါ ၸိဝ် မင် ၵင်ငင်ယွႆႈၵိဝ်မိဝ်းတိဝ်ၼဝ်ႁုၶၼ်ၼင်းၵျုၶၼ် ၼင်းၵုဝ် လိုဝ်ၶၼ်ၵဝ်လဝ်မဝ်မီးႁုလၵ်း လၵ်းတေႃႁင်မွႆးၼုပ်.တင် လဝ် ႁုၵဝ် လဝ်လိင်းၼဝ်လွႆပွင်.... ၸွင်းမိုဝ်ယံးၶ- ၵျၶၼ်ၵေႃ.မႃးၵိတ် ၵျိုတ်းၵျႃ.တင်းပ ၶၼ်ၵျႃ။ ၁၇။

မိုဝ်ၶၼ်ႁုၶၼ်းဢင်ၸဵၶ ႁေႃမ ရထါးလင်တၵ်းၼုပ်.ၼဝ်လဝ်ဝါ ၶၼ်တီ ၼါလံး မၶၼ်းပိၶၼ်ႁုၶၼ်းထဝ် ႁုၶၼ်းၼေႃ သၵ်ၵီးပိႁုင် ၸွႆလိုင်မဝ်ၵင်းမဝ်လွ'း ပေါဝါယၼ်းပွ'း ပိၶၼ်ႁုၶၼ်းမိုင်းၵင် ႁင် ၸေႃတၵ်းယွႆး လင်ၵွႆးၵေႃး ငေါးသၵ်း ၼွၶၼ်တၶၼ်းယေါးႁွါ ၵိတ်းၶ.... မိုၶၼ် ဢင်မၶၼ်းၶၼ်တီၼါ ႁုၵါတၵ်းထဝ်ဝၶၼ်း ၶိုင်- လီတီၵျင်းၵါၸၵ်ၵါ သေႃၶါ မတ်မူး ႁုပူးလဝ်ပါးဢင်မိုင်းပိုင်ၶိုဝ်

လိုင် ၸွႆၵျံၵင်းလွတ်မၶၼ်း လ' တီၼါ လဝ်ၶႄ။ ၁၈။

ၽြႃးဢလွင်းမျတ်လဝ်သီထတ်ၵေႃ ပေါဝါလ'ငိၶၼ်း ႁုၶၼ်းဢင်ၸဵၶ ႁေႃ မရထါးလတ်မႃးပိုင်ၶၼ် ၶၼ်းလွႆပိၶၼ် ဢၶၼ်ယုပ်းၶီတ်း ၵိတ်းလုင်ၵိတ်းလင် ၶၼ်းၵင် တုၶၼ် တုဝ် ႁုဝ်ပိၶၼ်ႁုဝ်ရါး ၵဝ်တေႃတၵ်မႃးမိုဝ်ၸုၵ်မိုဝ်ႁုဝ်းၶၼ် ႁုဝ် ၶႄး ၶၼ်းလွႆၶၼ်းမေႃးလဝ်ပေါတိလၺ် ၼွႆၶၼ်းဝ်.... ဢင်တၵ်းပ'သုၶၼ်ၵျူးယိလၺ် ၵေႃၵျံႁွါ လေ.ႁုဝ်ရထါးမိုၶၼ်းတင်း ၵျွၶၼ်ဢဝ် ဢလုံး ဢလင်းလဝ် မိုၶၼ်း တဝ်လူးႁေႃ လဝ်လွင်းတေႃၵိတ်းႁင် ၵျံသါ။ ၁၉။

သိၵ်ထၵင်မါ သံၸေါလွင်းလဝ် ပွ'း ၼဝ်သေႃၵေႃၵျံပေါသူတေႃ လေလိလၺ် ၶၼ်းႁင်ၶၼ်းႁေႃ သေႃၵေႃ ၵျံမိုၶၼ်ဢင် ႁူပွၵ်ယဝ်ႉ လဝ်ႁွ'းဝုၶၼ်ထွၵ် ထိုမ်ထင် ၶၼ်းၼုင်ၵင်တွင်ႁွင်သ' ႁုဝ်လ'တၶၼ်းထဝ် လရါ.... တါၸိုဝ်တါမုဝ်း ဢဝ်မ'. ထုဝ်းတဝ်ပ'တင်း ၼျင်းဝုၶၼ်လ'ၵံး-ငိၶၼ်း မ'လွႆမ'ၶေါသၵွင်း ဢလွင်း မျတ်မုၶၼ် ၼံးလဝ်ယဝ်ႉ။ ၂၀။

လဝ်ၵေႃ ဢဝ်ပိၶၼ် တင်းႁုဝ် တင်း ၵျႃသေႃလေယူႁွါၵိၶၼ်ႁွါ ပေါလ'ဢ တါလိုၶၼ်ၶိုင်ၵျႃးၵမါသ လွႆလဝ်သံ. မိုၶၼ်းမ'ႁွါႁွါလေ လံပေၵျူးယိလၺ် လီ လိလၺ် ႁင်မရထါး ပါးလီႁုဝ်ႁၶၼ် ပုဝ် ပါ သေၶါဢမတ် ၵိလၺ်လဝ်ၸီၶိုဝ် ပျတ်သတ်ဝေါၸွင် မလွင်တိုတ်.ၶိုင်

လၵ် ၺႃၵ်ၸဵဝ်ၼၼ်ႇ ၼႆၵေႃ ၸီပျႃတ်း ႁင်ႁၢၼ်းၼေႃႉ ႁၢၼ်း ၼႆႉ ပိၼ် ၼႃ….. ၶႂၢၼ်းယိတ်ၶိင်ၼွႆးသိူဝ်တင်းၶႃ ၽြႃး ဢၶူင်းၸဝ်မႃးႁၼ်- ယင်းတိုၵ်ႉ ၼင်း ဢၶိုဝ်းဢလႃး ပိူဝ်တႃလိုၵ်ဢဝ်တွင်ႇ ပွင်းပိဝ် ပွင်းပိဝ်ၵိတ်းၼၼ်။ ၂၁။

ၵိူဝ်ၸဝ်ၸင်သႂ်ႉထႂ်မၼ်းႁၢၼ်းၶႄ ရထႃး ဢၼ်မႃးၶႂၢၼ်းၶႂ်ႇမၼ်းပိၼ်ဢိ သင်ၸုင်လိုင်လိုင်မႃးၶႂၢၼ်း ဝေႃႉ ၶႂၢၼ်း ၼင်းၼွႆးတင်းႁဝ်းပႂ် ၸေႃမ်ၵုတဝ် ဢဝ် ႁူဝ်ၶႂၢၼ်းဝင်း ႁင်မိၼ်ႁၢၼ်းထဝ်ၵေႃႉ ဢၼ်ဢွၼ်တင်းၵိူင်းၵၼ်….. ဢၼ်ၶႂ်ႇ ၼိုဝ်းၶႃႈထႂ်းမွၵ်ထႂ်းလတ်ၵဝ်ၸဝ်- ၵႂ်းၼၼ်ႇ ႁၢၼ်းမီႁူဝ်ရထႃး သႂ်ႉမိၼ်း တင် မိၼ်း လဝ်ထိင်ယဝ်ႉ။ ၂၂။

ၶႂ်ႇတီၼႃထႂ်းၵိူဝ်လၵ်းၼဝ်ပိၼ်ႁၢၼ်းမႂ် ႁၢၼ်းၼဝ် ၸပ်းမီးပျႃထိရေႃၵႃဢၼႃ ထိုင်တုဝ် ႁူဝ်မွၼ်လိၼ်မိုင်း သင်းမိုင်း ထႂ်ထိုင် တေႃႉတေႃႉပုံၶိုင် ယုၵ်းယုၵ်း တႃလုၵ်းမီးၶိူင်းဢၢတ်ႇၶိူဝ်းႁႂ် တင်းတႂ် ႁွတ်ထႂ်မႃး ႁဝ်းႁႃးၼႃတင်းၸဝ်တၵ်း ယႂ်မိၼ်မၼ်း ၸၼ်းသိင်ၸၼ်းမႂ်းၸဝ် ႁဝ်းၵေႃမိၼ်ယိုင်ငႂ်းၵၼ်….. ယိုင်ႁႃး ႁၼ် ဝၼ်းၶိုင်မၼ်မၼ်- တင်းပိၼ် တင်းၼဝ်ႁၢၼ်းႁဝ်း ၵဝ်သိပ်းပႂ်ႁူၵ်းယိုင် ႁူဝ်ပိုင်မိုဝ်းလႂ်! ႁူမိင်းၸႂ် တိၼ်းဢၢႆၵၼ် သၼ်ၼႃယဝ်ႉ။ ၂၃။

ႁၢၼ်းၶႄ ရ ထႃး လတ် မႃး ၼင် ၼၼ် ၸဝ်မိူဝ်းပိၼ်ဢၼ် တုၵ်းၸႂ်လႂ် တိၼ်မိၼ်းပိူဝ်ႁူဝ် လေႃႉၶႄ မ မိၼ်း

ပျၼ် ပိၵ်မၼ်ၶႄယွတ် ႁွတ်သိုၵ်ထိုင် သူ ယူ ၵေႃ ဢၢႆ ပျႃ မၼေႃ ထႂ်သိူဝ် ပေႃတိူဝ်ယဝ်ယဝ် တွၼ်းသေႃႁူၸဝ် တေႃႉၼင်ဝႃ မိုဝ်း ၼႃႁုဝ် လႂ်ထုပ်းႁူဝ်ႉ ၸေႃးရၼ်….. တင်းမႂ်ၼဝ်ၶႃ'း- ဝၼ်း လေမိၼ်းၸဝ်တိၼ်းပၼ်ႇႁင်းၵေႃႉ လိဝ် ၶႃ'းယဝ်ႉရႃ။ ၂၄။

ၵိတ်း ၼၼ် ပေႃ ဢၼ် လႂ်ထိင်ၶိုင် လိၼ် မိၼ်ၼင်လႂ်းၵဝ် ၸဝ်ၼၼ်ႇၸဝ် ၸင် ဢွၼ် ဢဝ်ၵိုင်ၵိုင် မူယိုင်ပုဝ်ပႃ ယၼ်ၼေႃ လေသႃပျတ်သတ် တၵ်းဝႃ ၶႃ လိူဝ် သုၼ် မျတ် ဢူး ယိူဝ် ပႂ်ထွႆး လၼ်းလိူဝ်ပထႃရၼ်ႇၵေႃ ၸီယူၸေုင် ၼတ်လုင်းၸၼ်….. ပုင်သၼ်တၼ်မိၼ် ယိုင်ႁၢၼ်းတႂ် ဢၢႆတူမိုတ်းသိင်ႉ မိဝ်းမိၼ်- ၶႂၢၼ်ၸုပ်လုပ်လပ်ၼေႃ ပေႃ ထၼ် ပိၼ်ၵိၼ် ပိၼ်ၵိၼ်ဝႂ်ႉယဝ်ႉ။ ၂၅။

ၵႃပိၼ် ၵႃလႂ် လင်းဘ ယတိုတ်ႉ သႂ် ဢွၵ် ပိၼ်ၸုတ်းပိၼ်ၵိၼ် မိၼ်ဢၢႆၸုၼ်း ၸုၼ်း လိုတ်ပုၼ်း ထွႆးသုပ်း ၵိုၵ်းႁုပ်း ႁူး ႁူ ႁူးတႃ ၶႂ်ၼႃမိင်းမုၼ်း တုလိူဝ်း လူတုဝ်ႁၢၼ်းၸုပ်ပွင်းၶွင်မိဝ်းမိၼ်--ၵႂ်သဝ် ၶိုဝ်ႉၼဝ်မိၼ်တူယူၵ်းသိူဝ်တင်းရထႃး ၸဝ်သီထတ်- ၶႂ်ႇၵေႃလွင်းတေႃၸေႃ ထႂ်တွင်တုလိူဝ်း တီႁၢၼ်းၶႄႁူဝ် ရထႃး သိင် ထ ဝႃ တု ဝ် မ ၶႃ ၼ်း မျတ် ၼ ၼ် ယဝ်ႉ။ ၂၆။

ဝႃတီႁၢၼ်းၼင်ၸဵၼႃၶႄမရထႃး ၵျႃး ဢၼ်မႃးၶႂၢၼ်းၶႂ်ႇမၼ်းပိၼ်ဢိသင် ၼင်တုဝ် ႁူဝ်တိၼ် ၵႃၵိၼ်ၼုပ်းသၵ်း

ရၢၵ်းလိၵ်းၼ်ႈၵၢၼ် ၵဝ်လၢၼ်မူၼ်းသွ'းလၢင်း တွ'းတုဝ်ၵႃ တင်းမႃမိင်းမုၼ်း ၶုၼ်း လေႃတုဝ်ၼွၼ် ၼွၼ်ၵၼ်လွၼ်းလီး သိလ် မီး ေတ် လ် ၼေႃး ၵဝ်ပေႃးမ် ၼောႃးႁၵ် ၸိၼ်း ထုလ် လို ယၵ် မိဝ်း မိၼ်···· ၼ်မၼ်းပိၼ်မျႃဝ်းဢီသင်ၼိုင် မၼ်မၼ်– မူ်းလံးလုပ်းၵုံးတုံႉ မိုၼ်းပၼ် ၼူပေႃႁၼ်လိင်းလိင်ၼော်ၵၼ်။ ၂၇။

ပေႃဝႃလွင်းလဝ် ထံ ၵွႃ ၼေ် ယႃ ၼင်ၼၼ် ဢၼ် ပိၼ် ၵုၼ်း ၼင်ၽၼ်ႃ ႁေ႟်မရထႃး လင် တၵ်း ၶုပ်ႉ တွႃးဝ် လဝ်လဝ်ဝႃ ၼ်တီၶႃလံး ၶဝ်ပိၼ်ၵေႃ. ၽူဢၼ်ၵိၵ်လ မရၼၵံတ် သုတ်းႁဝ်း ၵွတ် ႁွတ်တီလိုထွတ် မွတ်လရင်းပိတ် ဢၽိတ်သုင်းလံ ထံမတႃ ၵုၼ်းယူ ၵႃၼ်းလေႃၵ ပေႃဝႃၵိုတ်မႃးယဝ့်ယို ယိုယဝ့်သံႉ ထဝ် ထဝ်ယဝ့်သံႉ ပိၼ် တင်း မိလ်ၶေႃႉမ်ထိုင်တီပေႃလ်လေႃပိလိၼ် ပျၼ်··· လုံးပ်ၼ်ႅၵႃး ႁႃးၶႃတင်းလဝ် ႁိုင်လွ'း– ၸၼ်းၼိုင်မၼ်မၼ်ႁူၼော်ၵၼ် ယိၼ်ဝ့် သွ'းသွ'းၶႃယဝ့်။ ၂၈။

လွင်း ေတႃ လဝ်သီထတ် ၵေႃလ် ၸိၼ်းၵုံးလတ်ၼင်ၼ် ေသ်ယဝ့် ေယ် မိလ်းထိင်တင်းတၵ်းလို ယုပ်း ယုပ်း ယပ်ယပ် တပ်ဢၢဝ်တုံၶုၼ်ၼိုဝ့်ၵီ သိင် တီၵုဝ်ၼိလ် လဝ် ၵိလ် သင် ဝုလ်မိုၼ်း ပေႃႉ ၵွၼ်းၵုလ်ဝုလ် လႃရထႃးမလွင် လိုၵ်သူသိုၵ်မိုၼ်းပျၼ်···· ၽုင်ပိၵ်မၼ် ႁေ႟်လဝ်ၶဝ်းမုၼ်– ၵွ'းႁူမႃးဝုၼ်ႉၶုၵ်. ၶုၼ်ႉလွံးလွင်တင်းၵေ် တင်းထဝ် ၶေႃ.

မ်တ်ၵွႃ ၵွ'ယူၵွ'ဢံသႃ ငဝ်ဝ့် ႁင်းၶုၼ် ယဝ့်ၵျ။ ၂၉။

သိၵ်ထ ၵုင်မႃ သံၽေႃသၵွင်း ဢ လွင်းၽေၼ်းသင်ၸိၼ်းလင် မိုဝ်းၽီ မိုဝ်း ၵုၼ်း ဢံမ်သိုဝ်းလုၼ်းသဝ်းၼ်ုး မ်းပုံး လင်ႁေ႟် လိုမ်ၵိၼ်ၶေႃၼွၼ်းၵွ'း လို လွ'းလုင်ၼေႃ မိုင်ႁႃတင်းမၼ်း ၸိၼ်း ၵုဝ်မိုဝ်းၶၼ်းၵႃမၵုင် ၼ်ုးၽုင်ၶုင်းၵုၼ်– လေႃၵသင်ၶႃရ လႃတီလရႃ ပျႃထိ မရၼံ ၽေယံမိုၼ်ၽေ်းဝုၼ်ႉေလ်းၵိလ် ၸိဝ်ၽေၼ် ၸိၼ်းလၼ်ၼ်ုးၽုင် သံလိုင်– ၼ်ုးၶုင်လို်လဝ်ပႃးၼိုင်ယူယဝ့်။ ၃၀။

ၼ်ေလ်ပေႃဝႃယူၵွႃ ဢံပေႃႁိုင်ရျႃ လုင်လင် လဝ်သံႉ လုဝ်းဢၢဝ်လ်ပင်လုံး လင်း ၶပ်ႉၶင်းယင်ယ် တၵ်းပ်သုၼ် မိုင်း မိုဝ်းႁႃႁိုဝ်းႁိုင်းဢူးယႃ လပ်း ၼိုဝ်ၵွၼ်းၵႃရထႃး ၼ်ၵေႃ ၶုၼ်ၽီ လုင်းမႃးပျၼေ်လွင်ထူးသၼ်း ႁိုတ်း တင်းရႁၼ်းၼုင်လိုင်လင်း ပႃးတင်း သပိတ်လုၵ်လံဝ့်ၵွံးငွံး လွံးတင်းလိပ် မႃးၵႃႁိုဝ်းရထႃးၶုၼ်···· ႁၼ်တင်းလဝ် လင်းမုၼ်တုလ်းသပ်ၼေႃ–ဢလွင်းဖြႃး တုလ်းမႃးႁင်ပေႃမ်လူယိုင်လွံးပိုင် ၼုင် ၶုဝ်းလိုင်မၼ်းႁင်ေသ်ၶျႃ။ ၃၁။

ၵံးၼၼ်ႉလဝ်လင် မီးၵုံးပုၵ်သႃ ထံ ၵွႃတီၵုၼ်းမိႁူဝ်ရထႃး ဢၼ်ၼုင်ၶုဝ်း လိုင်ေသ်မႃးၼ်ႉမၼ်းပိၼ်ဢီသင်ၵ် လင် ၼ်လံးလုဝ်လံးမွၵ် မၼ်းၵေႃႁွံးသွၵ်ဝ် လဝ်သဝ်ဝႃ ၼ်တီၶႃလံး ၶဝ်ပိၼ်သင် ၶႃရႁၼ်း သင်ၵၼ်းၼုင်ႁေ႟် ပျေႃ

ၸွႆးသိၵ်ၶႃႉသိၼ်သီလ ၶိပ်ပိင်တ မိုဝ် ၸၼ် ယၼ်ပုၼ်ႉၵင်းလွင်ၸေႃင်းၵိလေႃ သႃ သႃးသဝ်လႆဝ်း အၢဝ်မထၼ်း ပၼ်ၵံၵျၢင်း ဝင်းပိတ်ၶၼင်းယိင်းၶွၼ်း ၵေႃလိဝ်မိင်းၶႃႉၶေႃ။ ၃၂။

ၶိုၼ်းၶၼင်ဝႃမႃး ၶိမိၵ်လုင်သီပႃး လိုဝ်းၶုၼ်ႉ ၵုၼ်းအၢၼ်မႃးၸွႆးအလုံးအၢ လင်းတင်းသိင်လိုဝ်ႉၶၼ်ႉ ၾွင်ၵေႃယင်း ၵႆႇလႆၵျ ၾွင်ၵေႃယင်းၵႆႇလႆၵျၼ် ၸီမႃး သိုၸွႆပျပၼ် လွင်းတေႃသီထတ် သံႇ တင်းၵုၼ်းၵျေႃမ မျတ်ၵွၼ်းၵုလ်တုလ်း ၸေႃဝပသသ်တိလႆလိင်လိင်းၵွႃ ၸေတေႃ ဝႃ လုင်းပျၶေႃတုဝ်– ပၼ်ၵျ်ၶုၼ်အၢ လွင်းလႆသင်ဝုလ် ၶိတ်းၸၼ်ယုပ်းၵုဝ် ယဝ်ႇၵျ်။ ၃၃။

ယႃးၶၼၼ်သၵွင်းအလွင်းၾြႃး လႆ ဝိၼ်းၵုၼ်းၶၼင်ၸႆၶၼႃ ၵျေႃမရထႃးတင် လဝ်လတ်မႃးပိုင်ၶၼၼ် ၸွမ်ႈပိၼ်အၢၼ် ဝိၼ်းလုံးလုံးၶုံး ယႃးလိဝ်ၵျဝ်းတၵ်းယိုင် ၸွႆးပိုင်ၶၼ် တႃးပႆၸွႆးၵျ်း ၵျင်းၵွ်းတုဝ် လိဝ် သဝ်းၶိုၼ်းလုင်မိင်ယုံးမုင်း ဝိၼ်း သိင်ၶုၵ်ႉ ယုင်းၵွင်ႉမေႃ တွင်ႉလေႃပျႃ သိုဝ်းၶုဝ်, ၵိတ်းၵေႃႉ တုဝ်ၵင်လိင်း ၵိင်လုင်း ၶုင်ၶႆးၶုံမိုဝ်း မိုၼ်မိလ်းၶွတ်ၶံ ၶတ်–ၶဝ်းၶံမိုၼ်း ၶႆမိုဝ်းၸေႃဝၶႃ အၢဝ် မထၼ်းမျတ်လူၵွၼ်။ ၃၄။

ၵိလ်လဝ်ဝႃယဝ်ႇ ၶၼင်ၶၼၼ် ၶိုၼ်းၸွ် ပိၼ်အၢၼ်ဝိၼ်း လုံးဝိၼ်းသိုဝ်း လဝ်လင် ၵွၼ် အၢဝ် လုံးလိုဝ်း အလုံး အၢလင်း တင်းလုင်တင်းလႆ ပိၼ်သႆ လတ်းလူး

ၵျူးယႃသုၼ်မိုင်းတိ အၢၼ်ၵျဝ်းၵျုင်းအၢၵျ် တိလုလ်တွံမိင်းၵွင်း အလွင်း လုင်းသေႃ ရထႃး မႃးတေႃး ၶၼင် ၶိုဝ် လုၵ်ၵျၼ် ပိင်းယိၵ်ႉ ယိင်းမုင်တုလ်းလဝ်လုံး ယုံႉ လေႃၶုဝ်, မုၼ်သိုဝ်းၶုဝ် ၶိုဝ်ၵွၵ်ၸေႃ ပလင်အၢသုင်ပုင်ၵင်ၸွ်ၶိုၼ်းၶႃသၸေႃ လဝ် ၵွႆးၶွ်သုင်းၶုင်ၶုဝ်းၸီ အမျုဝ်းသီ ဝုတ်ရင်။ ၃၅။

ပေႃဝႃလွင်းလဝ် မီးၸွ်သၼ်တအႃ သႃပထၼႃမုင်မွင်းတွင်းတ ၸေဝ်ၶၼၼ်ႉ မႃၶဝအိဝ်တႃ ၸွ်မၼ်းပိသုၵံမအၢဝ် တင်းၸေႃယၵ်တၼ်းအႃမႃးသၵ် လဝ် ၵေႃအၢဝ်ၶုင်ၵျုလ်ႉ လၵ်ပိလ်းၵျေႃဝိၼ်း ပိၼ်သိုဝ်းပျေႃၸွ်ၵိ မိလ်တိတင်းလုဝ် ၵွပ်ပိုဝ် ၵုသုဝ်ယုၵ်ႉၵျပ် ထွၵ်အွင်မွၵ်တိ လုင်,ပိင်းၵႃၸွ်ၶေႃ ၾွင်ၵေႃပေႃယိၵ်ႉ လွံယိင်း– ၵျိတ်းပိၼ်သၸေင်မင်ၵလႃ ၶိုၼ်းဝင်သုၼ်ပိင်းၶၼၼ်ယဝ်ႇ။ ၃၆။

ၶၼ်လေအၢတုင်းမိုဝ်ၸွင်း လွင်းလဝ် သီထတ် လႆၶုင်ၶုဝ်မျတ်မိုင်းၸီတေႃဝႃ ၵျိတ်းပိၼ်ပွ်းလႆးသၸေင် မင်ၵလႃယူ ၶၼၼ်ႉ အၢၼ်ပိၼ်အၢၵ်ၵမၵျေႃသိ တေႃပိ ၶၼင်းၶေႃ ယသေႃထရႃ ၸွႆးလုလ် ထံမတႃသၼ်ထေႃ ၶေႃထုၼ်ထိုင်မႃး ၸွႃးၵိတ် လုၵ်ၸႆးလီလုၵ်ၸႆးမျတ် ၸွ်ႉ ၵုၼ်းၸွႆးလတ်ၶိုၼ်းသုၼ်ၵျူးယိလ် ပၼ်း လိလ်အူအွၵ်ၸေ သိၵ်ထၵုင်မႃရလႆလိင် လိင်းလုင်,ၶလုင်းတုင်, ပေႃၵိမ်ႉတုၵ်း ၸွ်– ငႆးယိုင်ၵုဝ်းထိမၼ်းလၼ်တႃလုင် ဝုင်းလုၵ်လိၼ်သျ်ၶၼၼ်ႉ။ ၃၇။

ၶွပ်ပိုၼ်မိုင်ၶၢၼ်လုၵ်ၸဝ် ၵိတ်ၼႆ မုၺ်းၶူၼ်း ပိူၼ်မႃး ၸိုင်းတင်ၸိုင်းလဝ် လွင်းၸဝ်သံ ပေႃတုၵ်းၸိုဝ် ပိၼ်ၵၢႆးပိၼ် ၵၢႆးၸိုဝ်ၶႆးပေႃဝ် ၸိုဝ်လုၵ်ၸဝ်ၶၢၼ် ၸင် တၵ်းႁွင်ႉဝႃ ၸဝ်ရႃႁူၼႃ ၶၢၼ်ၶၢၼ်ၶၢၼ်း ၵျိူး ၸိုင်းယႂ်းၶၢလွင်းတုၵ်းၸိုဝ်ၶၢၼ်းသုၼ် ပၶၢၼ်းသိုင်း ယႂ်းၶၢၼ်ၶုၼ်မိုင်းမိုၼ်းမႃး ၸဝ်းၶိုၼ်ရထႃး ယၶၢၼ်ၵႃးပႃတေႃမိူဝ် ၶဝ်သုတီယူမျူဝ်ၵိင်း ယိၵ်ႉယိင်းၶၢလုံး ၶၢလင်း ၶဝ်ႉၶင်းၸိုဝ်သွင်ၶင် မိုၼ်း ႁွတ်ႁေႃယွတ်သုၶေသုရႃမပႃသတ်တ လေသႃၶၢလႃမျူင်း ၸဝ်လွင်းယူၵိၼ် သင် ၶၢၼ်းၼုင်ႁေႃၶုင်ၶၢၼ်ယဝ်ႉ။ ၃၈။

လွင်းတေႃၶေႃၸဝ်ပျၶၢၼ်ပွၵ်မိုၼ်း မႃး ၶၢၵျူးပွၵ်ၶၢၼ် ၸိုဝ်ၸဝ်ၶၢမ်ၶဝ်မိူင်း ၶွၼ်းၶၢၼ်း ယုၵ်းယူးၼေႃးတိင် လႂ်ၵိင်မိုၼ်း ၶိုင်း ၶုၼ်မိုင်းလွၼ်းလွၼ်း ၶွၼ်းၶွ်း ႁင်းတုဝ် ၵိၼ်းရုဝ်ၶၢရေး ၼေႃးထဝ် ၼေႃးပိၼ်ၼေႃးတ သႂ်ၸိုဝ်ယိင်းၶၢၼ်းၶွ်း ႁူမိုၵ်တ်းရႁၼ်း ၶုင်လိုင်လင်း ၸဝ် ၵျင်းဝုၼ်လႂ်ၵၢႆး လွင်းမိုး ၸဝ်ၶွၼ်းၶွၵ် ၶိုဝ်တိလ်ႁွင်းမျူေးသို, ၸဝ်တုၵ်းၸိုဝ်, ၵၢၼ်းၸၼ်သင်ဝုၺ်- ထိုင်မႃးယႂ်းၶွင်း လိုၵ်းလိုၼ် ၶၢၼ်းပိုၼ်လုင်းယႂ်း သွင်ၵၢႆး ပေႃႉတီးတွင်ၶၢၼ်းႁွင်ၼုၺ်းႁေႃ ပေႃ သၼ်လုၺ်လုၺ်။ ၃၉။

ဢိလုၺ်ၸဝ်ထင်တၵ်းလွံလုၵ်ႉယုၵ်ႉယင် တုံးၼေႃၶူလတ် ၶၢမတ်သၼ်တ တေႃ ၶၢၼ်မိူင်းလၵ်း ၶူႁိုၺ်းမႁႃးဝႃ မိုၼ်းၶၢၼ် ၵဝ်ၸဝ်ၻၵ်းပွ်း ၶွၵ်ထိုၼ်တၶၢၼ်ႁိုင်ပႂ် ႁႃပၵ် ၶူႁႃၶၢဝ်မၵ်ၼေႃဝၶၢပႃမုၺ် ယူလုၺ်ရၶၢၼ်းၶၢၼ် ၵဝ်ၸဝ်သင်ဝုၺ်, ... ၵၢၼ်းၸၼ်မႃး ႁူဝၶၢၼ်းဝၶၢၼ်း ငိုၼ်းၶူ ၵိုၺ်းမႁႃး ၵိုၼ်ၸိဝ်းတုဝ်ၸိဝ်းတၶၢၼ်းလီ ယဝ်ႉ။ ၄၀။

ဢိလုၺ်ၸဝ်ဝႃယဝ်ႉ ၶင်ၶၢၼ် ၶၢၼ် ပိၼ်ၶၢမတ်သၼ်တေႃ ၶူႁိုင်ၵိုၺ်း မဝ်ထႃ ၵႃတီတိုဝ်လင်ႁေႃသွင် မိူင်း ထွင်ၵၢႆးၵၵ်ႉ မေႃတၵ်ႉဝႃမိုၼ်းၶၢၼ်ၶၢ လွင်းမဝ်တၶၢၼ် ၶေႃၵၶၢၼ်ၶၢမ်ၵတ် လွင်း ၸဝ်သီထတ် တေပႂ်ၶဝ်ထိုၼ် မေႃ ထုၵ်းလိုၼ်ႁွင်ႁေႃႁူၼ် ပျေႃမုၼ်ၶွၼ်း ရုၺ်, တိုဝ်ၶၢၼ်းသုၺ်, ႁေႃပတိင်းယႂ် ၼိႁဝ်ႉသီးပိတ် သိင်မၶွၼ်းသိင်ထဝႃ မိုဝ်ယႂ်းၶႃ မိုၼ်းၶၢၼ်ၶၢၼ်းလႂ် ၼိုဝ်ၵေႃၶၢမ်ႁူ ၶၢမ်တိုၼ်ထႂ်လေလေၵႃ။ ၄၁။

ၶၢၼ်လေယႂ်းၶၢၼ် ၶၢၼ်ပိုၼ်ၶၢလွင်း ၽူႃး တၵ်းၵႃးလင်ႁေႃ ၸိုဝ်ၶၢၼ်သံ ၸိုင်မႂ်ႁၼ် သႃးတေႃလင်းသုၺ်း မႂ် တုၺ်းၶၢၼ်းမိုင်း ၸဝ်ထင် တုံးထိုင်း တိၶၢၼ်ပႂ် မိုဝ်းသႂ်ၼေႃၼေႃး ပလေးယဝ် ပူ တုၺ်းလူၵၢၼ်းမေး သေးယိင်းၼေဝ် ၶဝ် ငွံးလုၵ်ႁူဝ်သဝ်ၶွၼ်းလဝ်း လုၵ် တဝ်းထႂ်းၵဝ် ၶၢဝ်ပၶၢၼ်ၵိၼ်ၶုၼ်း ပွပ်ႉ တုံးပေဝ်လင်လဝ်းထင်ၼေႃၼေႃ ၶၢၼ်းၸိုဝ် ၶၢၼ်းၶေႃၸဝ်ပေႃလိုင်ၶွၼ်းဝႂ်,ရိ .... ဝိူ ၵိုမ်ၶၢဝ်မဝ်လုင်မဝ် လိုမ်းလုၵ်ထႂ်းၶွၼ် ၶွၼ်းၵိုမႅၵ်းမေဝေႉ ပိၼ်ပူသႃပင်ပၶၢၼ်း ယၵ်ယၶၢၼ်းၻိပ်ၸိုဝ်မႂ် မင်ၼေဝ်ပေႃးၵဝ် ယၶၢၼ်ယႃၶူၵင်း ထွ်ႉၶင်း ယသေႃ

ဢွၼ် တေႃဝႃႈၵဝ်လဝ် ၵိတ်းလႆႈႁိုဝ်ၼေႃ။ ၄၂။

ၵိူၵ်ႈလဝ်ဝၼ်းလႆ ၶႅၵ်ႈၸင်ၼၼ်ၼေႃယဝ်ႉ ၶႂ်းၶႅၵ်ႈပိၼ်ဢၼ်သႂ်ႇဢမ်ႇၶႂ်ႈၵူႈ တေႃဝႃႈဢမ်ႇၵူႈဝႃႈၼႆၼေႃၵေႃႉ သႂ်ႇႁုဝ်ၽဵင်းထဝ်ၽဵင်းပိၼ်ၽဵင်းတႆ သႂ်ၶႅၵ်ႈလွင်းႁဝ်း ၵိတ်းသဝ်းငဝ်မိုင် တင်းႁိူင်တင်းႁိူး မီး ၶႂ်းလုၵ်းၶၼ်းၼၼ်းလုင်းလင်ၵျေႃႉလွႆႇ တုၺ်းသႃးတေႃႉတင်းၼင်း ဢမတ် ပေႃႇလႆမိူၼ်းမႃးထွႆးပင်းလဝ်ၶုၼ်လွင်း ယႂ်းၽွင်းတေႃႉလိဝ်ၼႆႉ လိုင်ဝႃၶႂ်းလဝ် တၵ်းပႆ,မိုဝ်ယႂ်းၼႆ, လိုင်လဝ်ပႆၵူႈ- ၵႂ် မႃးလွႆတုၺ်း လုၵ်လင်းၼင်းမေႃးလိုင် ဝႃႁုဝ်ၽဵင်းထဝ် ၽဵင်းတႆ ႁူဝၼ်းသႂ် ငိၼ်း လၼ်မိုဝ်ၼႃ တေႃၵူႈၵေႃႉလုဝ် ၼီတ်လိဝ်းၵူႈ။ ၄၃။

မိုဝ်ၼၼ်ႉသႂ်ၽေႃႇသၵွင်းဢလွင်းလဝ် ၵေႃႉ လႆငိၼ်းၶုံးမၼ်းဢမတ်တင်းလဝ် ၼင်ၼေႃယဝ်ႉ ၼီတ်တဝ်ႉတိၼ်ယင်တႂ်း ၽေႃႇလုင်းၵူႈမီမ ၶၼဝ်းလွၼ် ဢမတ် လဝ်းသျႁင်ယွၼ်ၶၼ်ထိ မီထွႂ်းတင်း ႁုၼ်ပုၼ်ႈဢွၵ် တူတွၵ်ႈလေႃသႃ တေႃဝႃ ၽီသီၵေႃႉၶွပ်ၶွင် ထွႂ်းယွင်တိၼ်မၵွၼ်း သိင်ထဝႃ, ပႃးယုၵ်ႉပိလၺ်ၶႂ် လႂ်းပိင်း ယိင်းယိၵ်ႉတုၺ်းမုင်လူမိုင်း- ၽီတ်ၽႅၼ်း ႁိူဝ်လိင်းတွၵ်တိင်းပုင်ပိဝ်ပိုင်းလိုၼ်ပိတ် မုၼ်း ဝၼ်းတၼင်းလႃ လဝ်သီထတ် ဢွၵ်ၵူႈ ယၼ်လွႆႉ ၼင်း ႁင်ၵျေႃႉႁိူင်း လဝ်ယဝ်ႉ။ ၄၄။

ပေႃႇဝႆႉယၼ်ဢွၵ် တူတွၵ်တွႃရႃ ရႃလထႃၼီ ၵပ်ပီလဝတ် မိုဝ်းလႃးမႃ ၼတ်သုင်ပူ လုၵ်းယူမိုဝ်းၵျေႃႉ ပၵ်ဝႃ လေႃႇၼႆလဝ်ယႃပေႃၵူႈလၵ်းတေႃႉမိုၼ်း ပျၼ်လေႃသႃ ႁၼ်ႉပျတ်သတ် ၼိုဝ်ၼႆ လိတ်းဝၼ်းႁူဢမ်ႇၵတ်မၼ်ယႃ, ၽွင်လ ၵျူ, တၵ်းသိုၵ်လူးၶုၼ်- တၵ်းလႆပိၼ် လၵျူဝတေႃးပိုင် မိုင်းၼႆတင်းႁုၼ် ၶႃ ယဝ်ႉ။ ၄၅။

ၶုၼ်သုင် မႃၼတေႃ လတ်ပၼ်ၼင် ၼၼ်ၼေႃယဝ်ႉ လဝ်ၵေႃႉမဝ်မီးထွႂ်းဢဝ် ၶုံးမၼ်းလႃး ၵဝ်ၼႆ ၵႃဢမ်ႇမိင်းပိၼ် ပြႃးထွႂ်းသင် ပွႆးပင်ႁုၵ်းပိုၼ်း ၵဝ်ဢမ်ႇ မိုၼ်းမိုဝ်းလူးၵျေႃႉ ၽုင်ၵေႃႉၼင်းပိင်း ပႆႇသိင်းလႆပင် ငိၼ်းလင်ယိုးယိုး မိင်း မိုးယႃပေႃၵိတ်တင်းၶုၼ်, ၵဝ်လဝ်လုဝ် ၵူႈ ယႃသီးယႃတႃး ဢလွင်းပြႃး ဢွၵ်ယၼ်ပုၼ်ႈႁူးသိုဝ် မိုဝ်းလိုဝ်ၵိတ်းတိ ၵီး ၼႆၼေႃမႃႁုၼ်ႁတ်သႂ်းတႃ- ၽိုဝ် ၽေႃတင်းၼႃပုၼ်ယဝ်ႉ။ ၄၆။

ၶုၼ်လီသၵွင်း ဢလွင်းပြႃးသိုဝ် လဝ် ၵိတ်းၼိုဝ်သႂ်းၶဝ်မုင်းမုင်း လုင်း သေႃတုဝ်ၵွၼ်း မိုဝ်းလွၼ်းယိပ်းငံ ၵႆ ဢဝ်တဝ်ၽႅလင်းသိင်း ႁၵ်ႉပိင်းၵီတုဝ် ထႃပိတ်ၶုၼ်ႁူဝ်ယဝ်းပုင်း ယိပ်းလုင်း တီၵႆ မေႃးငံလီငံး ယႂ်းၼၼ်ပြႃးဢလွင်း ၵွင်းၵွင်းဝႃလႆၶႃးသင်ဝႃ မိင်းၵဝ်တၵ်း ပိၼ်ပြႃး ၽီတွႃးဝ်သင်ၵွႆး ၸႂ်ဢၼ် ၶုၼ်ႁူဝ် လံလီၵွႆးငွႆး မိုၼ်ၼိုဝ်ၽေႃုင်း မုၼ်, မျတ်လွင်းၶုၼ်, သိုင်းမိုၼ်ပွႆးၵူႈ- လၼ်သင် သၵ်ၵိင်ပူရိင် ၵိၼ်းၽေႃႈ

ၼုၼ်ၿိသိၵျ၊း ပ၊းတင်း ပၼ်ႇ မ်ႈႁပ်ႉ တုင်းဢၼ်ႈ ၼိုၼ်မိုင်းဝ့် မိုင်းၼၼ် ႁိတ်း ဝေတ်ီ ကူလ၊မုၼ် တ၊ဝတိင်သ၊ ယပ် ၄၇။

ပေ၊ဝ၊ၵိလ်ထစ်ပတ် ပိတ်မုလ်းၵပ် ယပ့်တုပ်သေ်ၪ၊ ၼုၼ်သင်ပြုမ၊ၼတ်တီ ၵ၊ ဢၼ်တင်းသင်ၵၼ်းပရိၵ်မြ၊မ၊းၵပ် ဢပ်ထစ်လွင်းတော်၊ ထစ်ၵေ၊လွၼ်ပိတ် ၼုပ်းၶေ၊ၵိုပ်ႁူင် ရုင်ၼုင်လိဝရံ သင် ၵၼ်းသင်းပိုင် ႁိုးဢိုင်ၼုံ့ၶေ၊းမ၊ၽေင် ႁွင် သိလ်လွင် လေ၊ၵုၵ်တြ၊,ၽြ၊းဢ လွင်းၼုင်လိုင်မ်ႈ ငပ်းတွၵ်လံးႁိုပ်လိုင် ႁိုင်း–ၼျ၊းပိတ်သေၽ၊ၽေႈလေ၊းပေး ထစ်ၼုၼ်မိုင်းသေယပ့်။ ၄၈။

ဢၼ်ပိၼ်ၼၼ်ထိၵ မထစ်သေၵေ၊ ပေ၊ဝ၊လ်ႁၼ်ၽြ၊းဢလွင်း ၼုင်သင် ၵၼ်းယပ့် ၽေပ်ၼၼ့်မၼ်းၵေ၊ၵၼ်လို တိုတ်းၼတ် ၼိုပ်ႁတ်သံးတ၊ ဢၼ်ပိၼ် သိုပ်ၽေ၊ လွင်းတော်၊ ဢမတ်မွင်ၵျေ၊ မေ်းတုပ်ႉ ပိၼ်ရုပ်ႉပိၼ်ထုံ လွင်းၼုံ သံၽေ၊ တိုၵ်းမၼ်းဢၼ်ႈၶွ၊မိုပ်းႁွတ်ၶေ၊ ယွတ်ရ၊ထထ၊ၼီ ၵပ်ပီလဝတ် မိုပ်း လတ်ယသေ၊ တင်းဢၼ်ၼမေ်းတော်၊ ပေ၊ထစ် ငိုၼ်ငပ်ရ၊ထ၊, ပိုပ်ဢံႁူ တင်းၶွ၊ တင်းၼွင်တင်းလင် ၶုင်ဝ့်ၼိုး ၶေ၊- လၵ်းတော်၊ ႁင်မ်ိုးငသၼ်တဢ မတ် မိုပ်းလတ်မိုပ်းသ၊ၵိဝင်တင်းသိုင် ထုံးၵေ၊တ၊။ ၄၉။

ၽြ၊းဢလွင်းမျတ် လတ်ယပ့်ၼင် ၼၼ်မၼ်းၵေ၊ ႁိုလ်းဢၼ်ႈဢၼ်မၶွပ်းမ သိုပ်ၽေ၊ၼုပ်းၵပ် ႁပ်သေလီလိင်းငံးယံး ၼၼ် ႁိတ်းၼၼ်လၼ်းၵၼ်း သၼ်းထွံး သၼ်လွ့် ၶွ့်ၵံၼပ်းယပ်း ထစ်းငပ်းၽိုပ် ၼိပ် တုပ်လိပ်ၼိင်းၶွ့်း လွ့်းလွ့်းတံး တိၼ် ငိၼ်းၼိၼ်ပိၼ်ၵံး တ၊ယံးပိၼ် ပၼ် ငိၼ်းၽေၼ်ႁွၼ်းႁိုလ်း ၼပ်းတုၵ်း ၼပ်းတိလ်း ႁၼ့်ပေ၊ႁွတ်မ၊း ပွင်ထူး ၶေ၊,ထိုင်လေ်သ၊ၽုင်ၼၼ်းႁၼ့်ပျတ် သတ်မ၊းလတ်ၶေယသေ၊ၶေ၊ၼင်း သံ တင်းၼမေ်းတော်၊ မ်ႈထစ်ပိၼ်ထစ်– သိၵ်ထရုင်မ၊ၶွ၊ၼုင်သင်ၵၼ်းၵျင့်ႁိတ်း မထၼ်း ၽေ၊ဝၼ၊ တၼ်းတီ ၼုံးထိုၼ် လုင်ထစ်ၵ၊ဢံလ်ပိၼ်ၽြ၊း ဢံမ၊းပျၼ် တင်းတပ်တိၼ၊ယပ့်ထစ်။ ၅၀။

ၼ်ေလ်ဢၼ်ပိၼ်ထစ်မျတ် သိထတ် သႁွင်း ဢလွင်းၽြ၊းၵေ၊ ပေ၊ဝ၊ဝံး သေ်ဢမတ်မိုၼ်းမ၊းထူးမိုင်း ၶွ့်းႁိုတ်း မုၼ်ႁိုင်းပ၊းလိပ် သပ်းၼုံးလုင်ၼိပ်ႁင်း ၶွ့်း ထို့ထွ့်းဢော်ပိၼ် ၼုၼ်ထိၼ်သပပ်း ၼင်သပ်းငပ်လံးမံ့ႁိတ်းလွင်လီးၽေ၊ၼင်း မထၼ်းလွတ်ၶေ၊းၵ၊တင်းမေ၊ ၼပ်ႉ ဢီးထေ၊ တုၵ်းလုၵ်ပၵ်ပိတ်-ဢလွင်း ၽြ၊းၵျပ်းထ၊းၵျပ်ၼတ်းထို့ ရူဝၼ်းၼုံ ထိင်းဢ၊ရုင်ၵိတ်။ ၅၁။

ၼုပ်မိုပ်လွင်းေဘ၊ ထစ်ႁပ်းတွင့်မံ ၼပ်ၵေ၊ ၵိလ်ထစ်လေ်ႁ၊မၵ်မံ့ႉမၵ်တွၵ် မၵ်ၼွတ်မၵ်ဝ၊ မၵ်ၽေးမၵ်တီး ၵ၊မိး ၼုံးထိုၼ်ၼုံးႁူလ်မင်ပွၵ်ၽေၼ်းၵိၼ်ၵိလ် ရုလ်ၵိလ်ယုၵ်လံမုၵ်မံ့ႉႁူၵ်း ၽုၼ်တုၵ်း ေၵ၊ၵတ်း လိတ်မ၊းေၵ၊မံ လ်မ်ႈလွင်

တုၵ်ၶ သိၵ်ထရုင်မႃးရိၵ်လၢႆလဝ် ဢဝ်ဢႃ သႃးၼိူဝ်ႈၼင်ၵိူတ်- ယုင်းၵိူၼ်ႈၶုဝ်းၼုမ်း လုမ်းတူင်ၵတ်းဝႆႉ ငၼ်းၶၼ်း- မၼ်းလဝ် ၵဝ်းယိူၼ်ႈလူၺ်ယိူၼ်ႈၶေႃၵၼ်ၶၼ်ထိၵိူတ်း လွင်ထိးၽေႃၼ်းႁူးယဝ်ႉ။ ၅၂။

တုၺ်းလူတီသဝ်းတီယူ လုင်မူယုမ်း ၵျူၵ်ႉမင်ပွၵ်ၼံလုၵ်ႉတိင်းသိဝ် ယိဝ်ရႃး ၶုၼ်မုင် ရူဝုင်ၼွၼ်းဢိုၵ် လိုၵ်ၶုၼ်ယုင်း လီသိင်တီတုၵ်ၶၶၼ်လူၺ်ၼိလ်ၼိလ် ၵၼ် ၵိလ် ၽေႃဝၼ်ႃဢၼ်ၶဝ် ဢဝ်မထၼ်း ၼဝ်ႉပၵ်ပိတ်- ပၼ်ထိင်းၵိတ်ၼ်ၵေႃ ပေႃၵင်ပိၼ်းဢီ- ႁဝ်လဝ်မႃး ၽေႃဝ ၼႃၼ်ၵေႃ ပေႃလ်ဢတႃသွင်ပီယဝ်ႉ ၵျ။ ၅၃။

ဢၼ်ဝႃတၵ်းတေႃရိုင်ႉ ၵံၵျူပိၼ်ၽြႃး ဢၼ်ဝႃၼၼ်ႈ မၼ်းဢံပိၼ်ယဝ်ႉ မၼ်း ဢံပိၼ်ယဝ်ႉ ၵဝ်တေႃမိုၼ်းမိုဝ်းလူးမိုင်း ထီးၵျူင်းလင်ၵျေႃ သႃးတေႃတၵ်းမွင်း ဢလွင်းလိၺ်းလႃး မီးမႃးၵင်တုဝ် ဢံ ပေႃႉၵိၼ်ၵျူဝ်မုၵ်းမၼ်း ၶၼ်းမေႃဢိုၼ် ၶုင် လင်တၵ်းယၼ်သေႃလွ်ၼင်တုၼ်း ယဝ်း ၶဝ်ႉၶဝ်းလွံးတင်း တၶုဝ်းမိုဝ်း ၵင်း ၽေႃသိင်ဢိၼ်းၽူးၵႃၼ်ႈၺူၵ်ၼု ပၼ်တုၵံႉပလႃမိုင်းၽီ-ၶုၼ်သိၵျူးမုင် မႃးလ်ရၼ်ဢလွင်းလဝ်သီထတ်-ယင်း တိုၵ်ႉပံယင်ထိုင်းယင်ထင်း ဢဝ်မိုၼ်း ပျၼ်မိုင်းၵဝ်ဝီလဝတ်ယူယဝ်ႉ၊ ၅၄။

ပေႃဝံႁမိင်းမၼ်း ၶုၼ်ၽီသိၵျူး တုလ်းမႃးလွံၵျၼ် လင်တၵ်းၵိုတ်းၶၼ် လုင်းမႃးပွႉထႃၵျူဝ်တင်း ၽေၼ်သင်း ၵိုတ်းပိၼ် ဢမျူဝ်းလွၼ်ၵင်ပုင်း ဢဝ် ၵင်မၼ်းလုင်း လုဝ်ႉၶိုၼ်းၶႂ်ႈၽွင်းယိုင် တိုင်းလိုၵ် မီးၽီ… မဝ်ႉပိၼ်းဢီ ၵင်လုဝ်ႉ ၽိတ်းမိုၼ်ၵျတ်ဢွၵ်ၵျတ်ဢွၵ်- လွင်းမံး တံးတိၼ်ၽိဝ်မႃး ထုဝ်းရႃးတွင်ထံဝႃ မေႃလွၼ်တုဝ်ၼ်ႈ မွ်းဢဝ်ၵိုတ်းသင် လံး လတ်မိင်မွၵ်။ ၅၅။

မေႃလွၼ်ဢွၼ်ၵေႃ လင်တၵ်းလတ် ဝႃ လုၵ်ၶႃတၵ်းၼ်ႈမိုဝ်ၵံ ၶျူမၼ်းၵိုင် လင်ဝႃဢဝ်ၵင်ၵဝ်ၵျတ် ဢံၽေတ်ပွ်ႉတီ ၼ် ၼၼ်းလ်ဢဝ်ဢွၵ်… ပေႃၼ်ႈယွႉး ၵိုင်ထိုင်သႂ်း လံးလုၵ်လုံဝ်ႉၼိုၼ်းၽွင်း-လင် ဝႃၵဝ်ၶါ ၵင်လုဝ်ႉၽိတ်း လုဝ်ႉၽိတ်း မိုၼ်ၼိုဝ်ႁွင်းၶႃဢေႃ။ ၅၆။

လဝ်သီထတ်ၵေႃ လင်တၵ်းပၵ်ဝါ ၵျပၵ်လတ်တ ႁွံႉၵႃလူးဢဝ်ၵင်ဢွၼ် ဢဝ်ယွၼ်ၽိတ်းမိုၼ်ၽိတ်းမိုၼ် တိုၼ်း ဢံၵိုင်လ် တလီၶ်ၶုဝ် တုဝ်မေႃလွၼ်ယွင် ၽွင်းသွင်လိုၵ်ႉတၼ်ၼ်ႈ ရိုၶ်ဢဝ်လုၵ်မွ်း ဢွၵ် … တေႃဢဝ်ၼ်ႈၵျတ်ထွၵ် ၵင်လုဝ်ႉ ၽိတ်းမိုၼ်ၽိတ်းလွင်ၵိုတ်းၼ်-ၼ်ႈလိုၵ်ႉ ပိၼ်တၼ်ၼ်ႈ ရိုၵျူမၼ်းၵိုင်ထိုင်ၵျတ်လိၼ် သိုဝ်ပိုၼ်ႈ တင်းၽေဢႃၵတ် ၵံဝႃမၼ်း ၵံၵၼ်ယဝ်ႉ။ ၅၇။

မေႃလွၼ်ဢွၼ်ၵေႃ တွဝ်ဝႃလဝ်ယ သေႃးၵျ ၵဝ်ၼ်ႈပေႃလ်ဝႃယဝ်ႉ ၵႃၼ်ႈ ဢံၵိုင်ဢံလူးလႃး ဢံမိုၼ်သီထတ်မင်း သႃး ၵၼ်ႈႁူတေႃထုၵ်ယင်းဢံတၼ်း ပိၼ်ၽြႃး မုဝ်းလွႃးၼိုဝ်ၽီ တေႃတေႃႉ တၼ်းလ်သွင်ပီယင်းယွႉးသေႃးသေႃးသႂ်ႉ

ပေႃႈၼိုၼ်းႁႃႈ လုၵ်လင်းၶၢင်းမေႃးပျၢၼ် တင်းပ်··· ဢၢမ်းဢၢမ်ဢၢမ်ပိုၼ် ငိုၼ်မိုဝ်းသႃႈ ၵိဝင် ႁွင်ပိုၼ်တေႃဝႃႈႁႃး ပီသင်ထၵ် ယၵ်လႄႈယၵ်မေႃႈ သႂ်ႇပေႃႈပတ်ႁုဝ်ၵိင်-လိုင်ဢၢမ်ငိၼ်းတလီလီ ဢၢမ်ပိုၼ်တင်းသိင် ႁိုဝ်ရ်ႉႉ။ ၅၀။

မိုဝ်ၶၢၼ်ႇ သိၵ်ထရုင်မႃႈ သံငေႃးသ ႁွင်း ဢၢလွင်းၾြႃး လ်ငိၼ်းမေႃလွၼ် ဢွၼ် လတ်ၶိုးမတ်ဢၢမၵ်းမုးပိုင်ၶၢၼ် ပိၼ်ဢၢၼ်မတ်းႁူ လူလွႆႈလိလုးလႃး ၵဝ် ၵေႃႈၵႃႈဢၢမ်ၶိင်းပိၼ်ၾြႃး လၵ်ပႃးဢုပ် သံမိုင်း ပွင်းမိုင်းတၶုဝ်းလုၵ်ႇထုဝ်းတွၵ် လိင်းၵ်···လၵ်မိုၼ်းပ် လတ်းႁွသူတီယူ ၵဝ်-ယိင်းဢၢၼ်းမထၢၼ်း ရူဝၢၼ်းမ်ၼိုၼ်း ၶ်ႇ ရျပ်မတ်းလႄႈ ၶ်ႇငၵ်းပႃႈလၵ်။ ၅၉။

ရူမိုဝ်ရူၾေႃ မဝ်ယူမဝ်လပ် ရျပ်ဢဝ် ၵံမထၢၼ်းဢၢၼ်ၵ်လ တုၵ်မဢၢၼ်တေႃတႃႈ မၼ်ထႃႈ ၶုၵ်းၶၢၼ်ႇ ပေႃႈၵုၼ် လုၵ်ႇၾ သင်းရျၼ် လ်ပျၢၼ်လ်ပွၵ် ပိၼ်းသိင်ဢီ ဝွၵ်လိင်းပႃႈ သၵုၼ်ႈဢိုတ်ႁွၼ် ပေႃႈ မၼ်မုးဝ့ ပိၼ်ၾေႃ·· ငဝ်ဝ့ပိၼ်ၵိင်း မိင်းဝ့ပိၼ်ၵံး မ်းဢၢလွင်းတိုၵ်ႇ ၾွင်း ရျင်း- လေႃႈၵီသိလုၵ်လႄႈၶ်ႇပ်လွတ် ၶုၵ်း ႁွတ်လႄႈပွင် ထိုင်မၼ်မို-းလိုင်တိုင်းလိုင်ႇ ႁေႃႈၶၢင်းလၵ်ယဝ်ႇ။ ၆၀။

ၵိလုၵ်လၵ်သဝ်းယူ လုင်မူထိုၼ်ပႃႈ တုၵ်မလရိယႃႈ ပေႃႈထုၼ်ထိုင်သိပိၼ်ဢီ ယပ် သိင်တီရျုဝ်းရုံ လ်မ်လိုၵ်မုၼ်ၵိၼ်ႇ ယုင်းၶုပ်းၵပ် ၵႃႈၶ်ႇးလုင်တဝ်ထိုၼ်ပႃႈ တင်းၵိၼ်ဢေႃႈလႃႈသေႃၵေႃ လူးဢဝ် မၵ်မ် မၵ်တွၵ် ႁုဝ်ၶုဝ်ႁုဝ်ယင်ႇ ဢိုၼ်ပင်ႇ မေႃႈတိပ် ၵိပ်လႄႈ ပိၼ်ပွၵ်ပိၼ်ပွၵ် ၶုၼ်ႇ ထွၵ်သင်ၶျင် လွႆႈထင်ႁင်ေတႃ ဢၢမ်ပိၼ် ၾြႃးလ် မုၼ်ႇမ်လႄႈၵဝ်···ရူလ်ၾေႃ ၵိၼ် မၼ်းၵိၼ်လင်- မုးရျင့်ၵံၵႃႈၶ်ႇးထိုၼ် ၶ်ႇၵေႃ သင်ပေႃႇႁိုင်လုင် ႁိုင်လင်ၶ်ႇ ရ်။ ၆၁။

ဢၢမ်ပိၼ်ၾြႃး လ်သေၵေႃ ၵဝ်တေႃ မိုဝ်းယင့် မိုၼ်းႁႃႈထီးမိုဝ်း ႁေႃႈၶၢင် ၾၢၼ်းသင်လွင်ႁုဝ်း လင်တၵ်းတၢမ်းမဝ်း တိၼ်ပ် လတ်းလွႆႈလွႆႇယ်ႁူၵ်းသင်း တ ၶုဝ်းမိုဝ်းႁင်း ငေႃးသိင်သိရျုး လူလွႆ တုလုးမုး လ်ႁၢၼ်သႁွင်းဢၢလွင်းၶေႃ ၾၢၼ်းသင်··· မိုၼ်းပျၢၼ် တင်းတဝ်-သိရျုးၵိပ် ၶ်တိဝ်းၶႃႈ ၾၢၼ်ၵိတ်းလ ရူပူၵုၼ်းထဝ်- ဢၢဝ်မၵ်သီၵပ်ၶႃႈဝိၵ်ႇ ၶုတ်းႁ် ႁိုဝ်ၶ်လွၼ်သိုပ် ပတ်းၶိဝ်းမိဝ်ႇ တိဝ်မႃႈဢွၼ်ၵိပ် တိတ်းတိုင် ယိတ်ဢၢၵိင် မၼ်းယိၵ်ႇတုလုး သူလူမုင်တင်းလၵ်သီ ထတ်ယူယဝ်ႇ။ ၆၂။

ၵံးၶၢၼ်ႇၾြႃးဢၢလွင်း ပ်လွႆႈတုၶ်ႇး ႁွင်းမုးႁၢၼ် ဝႃႈဢၢၼ်ပူႁဝ်းတၵ်းတေႃ ၵိတ်းသင် ပူထဝ်လုပ်းလင် မိုၼ်းၾွႆႈ ၵဝ်မႃႈတၵ်းပွ်းၵိတ်းၵ်ႇၵိတ်းသုၼ် မဝ်း ၾုၼ်တုၵ်းလုင်း ပိၵ်ႇငိုလိၼ် ၾုင်းသွံ ပိၼ်ၾၢၼ်း ငိုမၼ်းသံႇပေႃႈသိင်ပိၼ်ႁႃႈ ႁုၵ်းၵင်···ပွၵ်ႇပျုးမင်ၶုတ်းပိၵ်ႇတွ်ၾေ လိၼ်လီမိးမၼ်း တီတၢၼ်းမႃႈၵိတ်းၶ်ႇ မၼ်းပိၼ်ၵိင်းတီထိုၼ်ငၵ်းမႃႈယဝ်ႇ။ ၆၃။

ၸဝ်သီထတ်ၵေႃႈ လုတ်ႇဝႆႉဢမ်ႇပိၼ် လႆႈယုဝ်ႈပုၼ်ႈပႆ ၵပ်ႉၼႄလုင်လင် ဢဝ် ၵိုတ်းသီပိၵ်ႉ တီႈလိၵ်ႈတေႃႇယႂ် ၵဝ်မဝ် ယႂ်ၼမ်း ဢၼ်ပိုၼ်ၵိုတ်းၼၼ်ႉ ပိုၼ်ဢဝ် သီလိၵ်ႈသီမၢင်ပိၵ်ႉ ဢဝ်လွၼ်ႉလွၼ်ႉၶုတ်း ၶုတ်းလွၼ်ႉလွၼ်ႉ တေႃႇယင်းယပ်ၼႆႉလိုင် သႂ်မႃးဢဝ်ၵပ်ပိၵ်ႉ သႂ်ၵႂ် ၵိုဝ်ၼႆၽွၼ်း ၾေ... ၵေႃလင်ၵိုတ်းလိူဝ်ႉၵိုဝ်ႉၵိုဝ်ႉပေႃႈ လႆႈ ပိၼ်ၵႂ်ပိၼ်ၼႄး–တႆၶႃႈၵႃႈပၵ်ႉလတ် မိုၼ်းၵိုတ်း ၶုတ်းထိုင်လႆႈမႃး ၵိုဝ်ၵိုဝ်တင်း ယဝ့်လႃႈၶႂ်ႈၼႄး။ ၆၄။

ၵႃႈၼၼ်ႉ ပုထဝ်လင်တၵ်းလုပ်းသွပ် တွပ်ဝႃႈ ၵဝ်မႃးၼႆႉတႃႈ ပေႃႈဝႃႈဝႆႉလူဝ်ႇၵိုတ်း မၼ်း တိုၼ်းဢမ်ႇဝႆႉၸႄႈ မႂ်ၵိုင်တၼ်လွႆ ၵိုင် မႂ်ယပ်တၼ်လွႆယပ် ၵိုဝ်ႉမၵ်ႇပိၼ် သီၵပ်မႂ်ႉပုၵ် တၵ်းပွႆးဢဝ်ၼုၵ်ပိၵ်ႉဢမ်ႇ ၵတ် ၵဝ်းၼႆႉဢမ်ႇမိုၼ်လင်သီထတ်တေႃႇ ထုၵ်ဢွၵ်လေႃႇ....ၵဝ်ဢေႃႇဢေႃႇ လွႆတိလ် ၶွၼ်းလေႃႇ– သွၵ်သွၵ်လႆႈလိၼ်းမဝ်မၼ်း မႂ်မိုၼ်းပႆႈမိူဝ်းၵေႃႇၼႆႉၵျ။ ၆၅။

သုတ်းတီၵေႃလၢႆးရ သတင်းမင်း မေႃ ပေႃလိုဝ်းလီႉၵိုင် ၽိူဝ်ထိုဝ်မိုင်းၽိူ ၵိုၵ်းပင် မိုင်းသင်သဝ်းမုင်း ပၼ်းပုင်း ဢုၼ်ၵၼ် ၽွင်ၵေႃဝႃႈဢၼ်ၽြႃးတၵ်း ပုင်း ဢတုင်းၵင်ၵုၼ် မုၼ်ၽိူမုၼ်သင် ပေႃႈလုမ်း ယင်းတိုၵ်ႉမိုၼ်းၵႃႈၵေႃသိုင် မႂ်းမုမ်း သုလ်ထီးလေႃ.... မိုၼ်ၵင် ယင်းဢမ်လိမ်းလႆႈ ၼင်းယသေႃ ဢွၼ် မၼ်းလဝ်– လွႆဢမ်တင်ႉဢမ်တေႃမဵင်းလုံႉ ၵဝ်းပုၵုၼ်းထဝ် ဢဝ်ၵပ်ၼႄပိၵ်ႉ ၶုတ်း ၵၼ်ႉယဝ်။ ၆၆။

ၸဝ်သီထတ်ၵေႃႈ ပေႃႈဝႃႈလႆႈၶိၼ်း ၶုမ်းမၼ်းပုထဝ် ဝႃႈယဝ့်ၼင်ၼၼ် ပိၼ် ဢၼ်ၼေပ်ႉလွႆ မိုၼ်းမႃးၵမ်းလိဝ် မိုၼ်း ၵႃႈ လုင်မိဝ်တၼ်းသဝ်း ၵိုဝ်းၵတ်း ယိၼ် ၵိုတ်းပိၼ်လီးၽေႃႈၼ်း ရၵႃၼ်း ဢမ်ၵႃး ၽြႃးပႆႈထိုင် မပ်းမိုင်တုလ်းလေႃး လဝ်လင်လတ်းၵူး ဢႃႈလႃႈရယသေး လတ်ပေးပျေၼ်လၼ်း ယိုင်းဢၼ်းမ ထၼ်းၼပ်ႉ မပ်းထေႃ... လဝ်ၵဝ်းမေႃ လေႃႈဢီသၼ်ၸႃၼ်– လိတ်းပိုင်း လိုင်း လေႃး ယသေးပျေၼ် လွင်မၼ်းပၼ်မုင် လိုင်းၵႃၼ် မႃးဢႃတၼ်တၼ်– သင်ၶျင် ဝုလ်ၽေၼ်။ ၆၇။

ပေႃႈဝႃႈဢီလ်လဝ်ၵုပ်လႆႈ လေႃႈဢီယ သၼ် လိတ်းတၼ်လႆႈယဝ့် လဝ်လင်တႃႉ တဝ့်တိၼ်ၽေႃႈ ၶႃႈၵူးလဝ်ယသေႃႉ ဢုတ ၵ လေႃႈဢီယသမႃႈပတ် ၼႆႉၵေႃလဝ် မျတ်ၵုပ်လႆႈပိတ်တၼ် ဢေႃၵၼ်လိုင်းၵု လင်သႃႉ မႂ်ႉ ၶႃႈမိုဝ်းၵွတ်ဢုလုဝုလ်လဝၼ ထိုၼ်ယႂ် ၶႃႈမိုဝ်းထုပ်းသႂ် ပိလ်လဝၵ်ဢီ သင်ယ သေႃႉ ၵႃႈလဝ် ယူၽေဝ်ပၼ်ဢႃႁိူ လၢၼ်.... ယၼ်ပုၼ်ႉၵင်းၽေႃး တုၼ်ရ သေးလဝ်ၵိုတ်းၵေႃႉ ၵႃႈလိဝ်ႉလုံးလႃး– လိုဝ်းမဝ်ၶွၼ်းတိုင်လႃ ဝပ်ပ ၽေတ်တိယ မၵႃႈၼ့ ဢႃတ်သလိ ပၼ်လဝၵ်ဢီဢမိ တင် တီႈၵႃႈငႃးပႃးယဝ့်ၵျ။ ၆၈။

ၽြႃးဢႃလွင်းလဝ်ၵေႃ မဝ်ယူမဝ် လပ် ၼိတ်ၵျပ်ၵိုတ်းၽေႃဝၼႄ ၵပိၼ် ဢေႃလႃမၵ်မႂ်ႉ ဝင်းဝွႆႉယိုတ်းယွၼ် မင် ဝၼ်းၶႂ်ႈတၵ်းသုင်းဢဝ် မၵ်ဢွၼ်ၽေယ်

လုၵ်မိူဝ်ၼေႃးမိူဝ်ၵူဝ်းဢမ်ႇၵိၼ်မိၼ်လုၵ်ၶၼ်
ထီ ထိုၼ်သီၵႃႇဝၼ်း ၸၢင်သုင်းယေပွၵ်
လၢၵ်ၶျဝ်မွႃးၵ်တုဝ်းမိုၼ်ၵႃႇရၢၼ်.... ၵိတ်း
ဢႃၸိုင်းမိူင် ၽိုင်ပၼ်တိုဝ်းသိၼ်- သွၼ်သွၼ်
ၵႃႇပိၼ်ဢဝ်ႈတႃႇ ဢႃႇၵႃႇရူယိုင်ဝၼ်
လၵ် ၵႃႇပိၼ်မၵ် ပေႃႇဢမ်ႇသုင်းၵိၼ်သၢင်
ယဝ်ႉ။ ၆၉။

တုၵ်းလူတုၼ်တုဝ် ၵုဝ်တေႃႇမိုင်း
ၼႆး ၼၢင်ၵုမ်းလိုင်ၽွႆႇ ယွႆႇဝ်ပုမ်ၵႃင်း ၶုင်းတႃႇ
ပေႃႇလုၵ်း လုၵ်ႉလုၵ်းတိၼ်ပႆ ပေႃႇဝ်
တုဝ်ၵိုင်း တုၵ်းမိုင်းပေႃႇလိုင် မိုၼ်ပိုင်
ၵုၼ်းတုင်း ၼိုင်းလုင်ၽေႃးပုင်း ယိပ်
တၢမ်းတိၼ် ...ပႆၽႆသင်းၵျၼ်ၼႆၵေႃႇပေႃႇ
ၵိလ်ပိၼ်းယၵ် မင်ၶျၵ်ပေႃႇ လုမ်ႉသုၼ်း
ငုပ်တုဝ်လၢဝ်- မိုၼ်ၵႃင်တေႃႇဢမ်ႇတၼ်းလႆ
ပိၼ်ၽြႃး လၢဝ်ပႃးပိုင်လိုမ်ၵဝ် ယဝ်ႉ
ၶေႃႇ။ ၇၀။

ဢၼ်ပိၼ် ၵုသုဝ်ဢႃၵူင် ၵုင်ဢႃၼု
ၽေႃႇ တၼုဝ်းတေႃႇၼၼ်ႉ ၶွႃႇမိုဝ်းတွၵ်
သွၼ်ၶျွၵ်ၼု ပၼ်တုၵ်ႉပလႃႇ ဢိုင်တႃႇ
သိၵျူး တုၵ်းမႃႇယိုင်းၵႃၼ် တီဢႃၼ်
တၼ်းသဝ်းယသဵင်ႈငႃႇပႃး ၵႃၼ်ၵႃႇဢႃ
လွင်းၽြႃးၵျိုင်းမိူင်လၢင်တၵ်းယၼ်သေ
ၽေႃႇသိုင်သုင်းလူး ၽေႃင်းထူးမုၼ်ၽႆ ပႃး
တင်းသမ်သိပ်းသွင်သႆငုင်းငႃး လုင်းၶႃး
ၶုပ်ႉယေႃႇဝ်ယမ်ဝဝ်း မႃးသဝ်းၼၢင်ၵိူဝ်းတွၼ်
တၵ်းတိၼ်....တိုၵ်းတင်းလၢဝ်ၽေႃင်းမိၼ်
မေႃးၼၢင်ထွမ်ပိုင်- သိၵျူးၶွႆ မႃးၶျေႃႉ
ယၼ်းသႆ ၼိတ်းၶၵ်တွႆတိုင် ၶုၼ်မႃႇၶ
ပိုင်။ ၇၁။

ပေႃႇဝႃႇ သႆမၼ်း ယၼ်းယဝ်ႉ မိုဝ်း
ၼၢဝ်ႉယႆးၶၼ် သိုင်သၼ်လုၵ်လုၵ် မေႃႇ
ဝႃႇထုဝ်ထုဝ် ထႃႇထႃႇ လၢဝ်ၵေႃႇလတ်ဝႃႇ
သိုင်ၼ်ႉပႆၵျ သိုင်ယလွၼ်ၼႃႇ ဢိုင်တႃႇ
သိၵျူးသမ်ႉမိုၼ်သိုင် မေႃးမိူင်သႆတိုင်....
ၼိတ်းသမ်ပေႃႇဝႃႇတိုင်းတိုင်းယမ်းမိုဝ်မိူင်း
သိၵျူးမိူင်သႆမၼ်း- သိုင်တုမ်ႉတီးၽိုတ်ႉ
ဢီးလွၵ်လီးၶဝ်ၵႃႇၼၼ်းဝုႆယဝ်ႉ။ ၇၂။
လၢဝ်သီထတ်ၵေႃႇ လတ်ဝႃႇသိုင်ၼ်ႉ
ၵဝ်လၵ်ႉ လႆၼိလ်သိုင်ၵိလ်လီးလွၵ် တွၵ်
သွၼ်မၵ်ၵုဝ်လွၼ် ၵႃင်ပေႃႇၼ်ၶတ် လုယတ်
လိဝ်ယႆ မေႃးလႆသိုင်မၼ်းသေတ ဝႃႇတီ
ဢိုင်ၵႃႇမႃႇၶဝ ပိုင်ၼၢင်တွင်းၵိုင်... ၶွႆ
မေႃးတိုင် မွႆးၵူမၼ်းလီ- ၵိတ်းၵူပေႃႇ
ထုၵ်ၵူထတ်ဢေႃးၼိလူၶေႃႇ။ ၇၃။
ၶုၼ်ၽီသိၵျူး သမ်ႉမႃႇမိုၼ်းမေႃး
ဢမ်ႇမိူင်ဢမ်ႇယၼ်း တိုၵ်ႉထုၵ်ပၼ်ၵင် သိုင်
ယင်လိူဝ်းၵတ်း ထတ်းၼိုင်းၵုဝ်လွၼ် ၽေၼ်း
သွၼ်ဢႃလွင်း ၵုၼ်ႉလွင်းပေႃႇၵႃ သႆလွၼ်ပိၼ်း
သိုဝ်း ယုမ်ႉမႃႇမိုဝ်းမိုဝ်း ထွမ်ပိၼ်းလီ....
ထုၵ်ထတ် လၢဝ်ၵေႃႇလတ်ဝႃႇ သိုင်တိုင်
မွႆးပွၵ်ၵမ်းၼ်ႉ ဝုႆၵူမၼ်းၵိလ် လီပျေႃႇလီ
မုၼ်သိုင်ဢွၼ်သိုင်ဢုၼ်ဝုႆၵျ။ ၇၄။
ယမ်းၼၼ်ၶုၼ်သိၵျူးၵေႃႇ လၢင်တၵ်း
ၶုပ်ၶဝ်လဝ်ဝႃႇ မိုၼ်ၵၼ်ၼၢင် ၼၢင်ၵဝ်တီ
ၶႃႇယဝ်ႉ လၢဝ်ၵႃဝ်းၵျွင်ႉတြႃးၵေႃႇ ပေႃႇ
ဝႃႇၵျွင်ႉဢုၼ်ၼေႃႇၽိဝ်ၵေႃႇ ဢမ်ႇပိၼ်ၽြႃး
ၵျွင်ႉမိူင်ၼေႃႇၽိဝ်သေၵေႃႇ ဢမ်ႇပိၼ်ၽြႃး
သမ်ႉပေႃႇယွမ်မႃးလုင်လၢင် ၶွပ်ပိဝ်ဝုႆသေ
ၼုမ်လၢင် တင်းၵိၼ်သုင်းလွႆး လွၼ်ၼႆးသမ်ႉ
ပေႃႇဢုၼ်ထွႆးထွႆး ငႃႇတေႃႇၵုမ်းၵိတ်းပင်

ပွ'း ၶျတ်ၵုၼ်းၽီ ... ထဝ်မၢးၵျင့်တင်း လီ မၼ်းမိင်ၼီလၢၼေၢ-လီတေႃလွႆးဢဝ် ထိဝ်ၵင်တင်းလၼ်းသိလၢၵွ'းမႆ မိတ်သိ မပတိပတၢ- မိလၢႆးတေႃ မိုၼ်းသုင်း သွႆးပၼ်း ထူးသၼ်း မိုင်ၵူလၢႆးၵွႆ ၽၵ်း ၶဝ်ဢေႃၸၢသေႃတိၶၢတ။ ၇၅။

ပူရိင်ဢိင်တၢဝၢယဝ့်ၼင်ၼၼ် ထင် တၵ်းၵပ်ပၼ် ၶဝ်သွႆးလိတ်းၵွၼ် မိ ယွၼ်ၵွႆၵျေႃ ၵုဝ်တေႃတုဝ်ထဝ် ၵျပ် ယဝ့်ဢဝ်သုင်းဢဝ်သွင် ၵိုင့်ၵင့်ၵုဝ်လွင် ဢသၢးၼိုဝ့်မူၵ် ဢိင်တၢမၢၶဝၽတ် ၽၵ် မိုၼ်းမိုၼ်မိုဝ်း မုၼ်သိုဝ်းဝတိင် သၢ....ဖြၢးဢလွင်းဢေႃမိုၼ်းမူၼုတ်း ၼိုဝ့်ၵုံပိး- ၵၢပိၼ်ဢေႃထၢဢၢၵျၢရ မဝ်လိုၵ် ၵၢထိုၵ်ၵိၼ်ၵွၢ သုင်းၵၢထွ်ႇ မိးတေႃ့ယဝ်။ ၇၆။

ၼ်ၽေလ်ဢၼ်ပိၼ် ပလၢထဝၵ်ၵိ ယ သေးငၢးပၢး တုလၢႆးမၢးလႆၵျၼ် ဝၢ ဢၼ်ထဝ်သိထတ်ၼွႆ ဢံပိၼ်ဖြၢးလႆ ယဝ့် ၶဝ်ဢေႃမၼ်းၵိၼ် သိၼ်ဢေႃဢံ မၼ် ဢံၵၼ်ၶၼ်ထိ ထိုဝ်းၶဝ်ပလၢထ ဝၵ်ၵိသင်ယသေႃ့သံမုၵ် လုၵ့်ပႆၽတ် ၵွၢ....မႆ့ၶေၼ်ယၢ မိုဝ်းတိလုင်တိုင်ၵိုတ်း ထဝ်ၵွ'းယဝ့် ဢဝ်မထၼ်း ၽေၢဝၼေၢ ယိင်းၼပ်ႇၶပ်းမိုင်။ ၇၇။

ထိုင်ၼင်မိုၼ်းၼိုင် ဢလွင်းဖြၢး ထဝ်မၢးၼွၼ်းၽၼ် လႆၵျၼ်ၶုၼ်ၽီၶုၼ် သင်ႁိုလုၵ့်ၼိုဝ်ၵင်ၵျဝ်လုင်းမၢး မူးထၢး ယံမုၼ် ထၼ်ပေၢတီၵုၼ်တေႃးမိုင်း ငဝ်းဝိုင်း ၼံၼေၢ ထၵျူဝလၢ ၽတ်း မုၼ်း ပိၼ်ၽီပိၼ်ၵုၼ်း ၵွ'းၵွ'း ၵိုၼ်း သေႃပင်ပွ'း တိုၵ်ၶွၼ်းၼိုင်.... ၵိုဝ့်ၵိုဝ့် ၵူၼ်ၵူၼ် လွင်းထဝ့်ၽီတ်းထိုၼ်ၼိုင် ၽိုၼ့်မိင်း ယိၵ့်ယိင်းဝႆလွႆမုင် ၽုင်မူ ထုံးပရိၵ်သတ်- ထဝ်ဢေႃဝုၼ့်ဝၢ ၵူ ၵၢၶျၵ်ၼွႆမၼ်မၼ် ဢေႃၵၼ် ထင်သၢး လႆပိၼ်ဖြၢးတေႃ့ဢံၵတ်ယဝ့်ရျ။ ၇၈။

လႆဢေႃထၼ်ပေၢလႆယဝ့်ၵူၵ်းပိ တီ လီတိလၢႆးတုၵ်း ၵင်ၼ့်ဝၼ်းၽီတ်လိုၼ် ၵူၵ်းမုၼ်းၼၼ့် ထဝ်ထင်ယၼ်သေႃဢု လုဝုလၢလတေႃးတုၼ်းလုင်ၼေၢ မိုဝ်းၵျၢ ၵုံးသွႆး ပႆလွႆးသိလၢသႆတင်း ယုၵ့်ဝင်း ယင်တံး မဝ်ပေၢၵိုင်.... ၵွတ်မိုဝ်းထိုင် ၽုလၢႆးၵွႆလွင်ပင် ဢိင်တင်သၢၶၢ- ဢ လွင်းဖြၢး လႆမၢးၵျပ့်တုင်းဢဝ် ၶဝ် သွႆးၶဝ် ၼင်းသုထၢတၢ။ ၇၉။

ၵွပ်ပိုဝ်ၼင်း သုထၢတၢ လုဝ်ၼေၢ ဢွၵ်ထွ်ႇ ၶုမိးလုၵ်ၽေလ် ထင်ဝၢၵျူဝ်း ထၢးဢၢးထုၵ် ၵိတ်းပိၼ်ၶဝ်ၵူင်ၼွံၼု်း ထုံးၼီလၢ ၵိလၢလၵ်းဢၢင်မိုဝ်း ၵိုဝ်းၽီ မႆ့ၵျွင် သွႆၼိုၼ်းသုလၢလွင် ပၵၼ်ဝၼ်မႆး တံးၶဝ့် ၼပ့်ဢၼ်ၵျၢသိပ်းၵွၼ်မိယွၼ် ၵွႆၼေၢ....မၢးၵပ်မုၼ်မႆး သွႆးၶဝ်ၵံးၼိုင် မိုၼ်းဝုံပၼ်တိၽီမႆ့ ၼင်းၵိုဝ်း- ထိုဝ်းထ ၵိုတ်းသိသိပ်းၵဝ် ၵိလၢထဝ်ဢဝ်ၵွၢ ပၢး ပၼ့်ၵွၵ်းမႆး- ၽိုဝ်ၵွတ်မိုဝ်းတိၶေၼ်ရိင် ထရၢ ၵျေးၼွံၽွင်းလွင်ၵိလၢၵုံး ၼၼ် ယဝ့်။ ၈၀။

လွင်ဢၼ်ထုင်းထံတေႃမၢး ၵျဝ်းၵျၢး လူတၼ်းသွႆးတေႃလုင် သိသိပ်းပႆၵဝ်

ဢၼ်ဝႃၼႆႉ ငဝ်ႁၵ်သၵ်သေမၼ်းလုံး ဢဝ်လွင်းၼင်းသုလႃတႃ ၶႃမိုဝ်းၵိုဝ်း လီၵိုဝ်းၾိမ်ႉ လႅင် လႆႈသႃးၾုင်းမွင်လွင်း မျတ် လႆႈႁပ်ႉပိင်တပတ် သွႆးမဝ်ၶော် လႃ... သုလႃတႃ ၼင်းသထေးမိုဝ် ဝၼ်းၼၼ်- ၵႆႇၽွင်ယိဝ်ပႆႇႁူ လိင်လွင် လိင်းပွင် ႁုဝ်းလွင်မိၼ်းလတ်ၶေပၼ် ယဝ့်။ ၁၁။

ဢၼ်ပိၼ်ၾြႃး ဢလွင်းႁဝ်း ၵေႃ ပေႃဝႃလႆႈယဝ့် မဝ်သွႆးၼင်း သုလႃတႃ ၶႃမိုဝ်းၾိဝ်ၶႅတ်ႉမေၼ့ ၶေၼ်ရိင်လရၵႆႉ လိဝ် တုဝ်ႉတုၼ်ၾိုဝ်မိဝ်ၾုလ်းမုင်း ၵိၼ် သုင်း သွႆးၶႅ သိင်လွႆႈမုၼ်မႆး သီသိဝ်းၵဝ် ၵႆႉလီလီ ဝၼ်မိုၼ်မွင်ၾီသိၵျႃး ပေႃဝႃ သုင်းသွႆးပိးၷျႃး လဝ်ပႃးပၼ့်မႆးဝိုၼ် သေမိၼ်လွႆးၼ့ ၽွင်းၾေင်ၵေႃးမၼ်.... မ ၼ လျင်မျၼ် ဝၼ်မႆးလဝ် လုံမဝ်ၼ်ႈၼႆႉ မိုဝ်းသံႉ ၶႅႆးသွၼ့်ဘွႆး လဝ်ၯႃးၾြႃး ၶေႃတုၼ်ပိ-လဝ်ၵွၵ်ၵသၼ် လဝ်ၵေႃ ၼရုင် လဝ်ၵတ်သပ မျဝ့်သံဝၼ်ဢၼ် ပႃးထိင်ၵႆႉၼ့ ပိၼ်သီၵွၵ်း ၶႃၼွၵ်း ပွၵ်ၵိုင်း တုံႉတိင်းၾိတ်သိင်လီ တေႃႉ ယဝ့်။ ၁၁။

မိုဝ်ၼၼ့်ဢၼ်ပိၼ်မိင်းမၼ်း ၵလ ၼၵႃး တႃၼွၼ်းယႆၼေ ဢႃးလႃး ၾြႃးပေႃၼိုင်သူ လင်တိုၼ်ယေပွၵ် ဢၼ်ဝႃၼၼ့် မၼ်းၵေႃတိုၼ်မႃးၵႆႉ လိဝ်ယုၵ်ႉငွၵ်မေႃႁိုဝ်မၼ်းတုလ်းပၵ်ဝႃ ၾြႃးသင်ပေႉလိဝ်းပေႃၼေဢုလ်း ၵဝ် ၼွၼ်းယင်းပႆဢီလီ ၵႆႉၵႆႉလွႆးၾီလုင်း ငုင်း မျဝင်းပၼ့်မႆးလိုဝ်လုလ်းၵၼ်... ငွၵ်တုလ်းႁၼ် ၶွၵ်းမွၵ် သုလ်ဝၼ် ပ ၵၼ်လိလ်လီ- ၼပ်ႉလုံထိုင်သီ။ ၁၂။

လွင်းလဝ်လႆႈၵိၼ်း ၵလ ၼၵႃးဝႃ မႃးၼင်ၼၼ် လဝ်ၶေႃဝႃဢၼ်ၵဝ်ၼ့ ပိၼ်ၾြႃးယဝ့် လင်ဘၵ်းတႆးတဝ့်တိၼ် ၾေ ယၼ်သေ ၶေၼ်ရိင်လရၵေႃးၼ့ လင်သံႉ မိုဝ်းရႃးရုၼ်းပတ်ယိုဝ်မ လိုဝ် ဝႃသုတ်ထိငၢင် မၼ်းၵေႃလုံးသုင်လူ ယႃၾိတ် ပိတ်မတ်ႉတီလဝ် သတ်ထႃ ၵေႃတၼေမဝ်သဝ်သၼ်းလိုၼ်လင်ၵိ ... မိးဢၵျုဝ်းမိၼ်တုဝ်းဝ့ၼ်ႈၵိၼ်း - ယိုဝ်မ ၵမီးတီၼ်ႈႁပ်မၼ်းၼၼ့် ယီၺ်းပွၵ် ပိၼ်မႆးပိၼ်ပိုၼ်းသိင်ယဝ့်။ ၁၃။

ၵႆႉၼၼ့်သၵွင်းလွင်းလဝ် လင်ဘၵ်း ၶႅဝ်ဢဝ် ယႃၾိတ်ပိတ်မတ်ႉ လဘ်းသူ တီဢၼ်မႆႉ လႅင်ပေႃထိဢင်တၵ်းၶႃမဝ် တၵ်မိၼတီသႃ ၼေၾႆႇတင်းလၼ်းမေး မႆႇသင်ၵၼ်းယုၵ်ႉယင် ထၼ်ပိၼ်မြင်မြင် သိင်သၼ် လိၼ်လၼ်မြိၵ်ႉမြိၵ်ႉ ယိၵ်ႉ ယၵ်ႉဝ်ဝင် လဝ်လင်ၶႃမဝ် ၾႆႇပႃၼေ ၶႅင် ၼ့ၵေႃပေႃတၼ်တုၼ်းတွင် လု ယွပ်ယုၼ် မိၼ်တုၼ်ၾိုဝ်ထီ.... တုင့်ဢူ ဢီ ၼိုင်ၶႅၼ်ၽွၼ်းဝ်- ႁုၶႃ မိုဝ်းမဝ် တင်းၼေတုၵ်းၵေႃ ပိၼ်ၼ် ယဝ့်ၵျ။ ၁၄။

ၵႆႉၼၼ့် လဝ်ဘင် လိဝ်လွပ်ၶႅပ်ၶႃ ၼေၾႆဝၼ်းဢွၵ်လူးလူး ၼ့ တေႃႉ လူး လွၼ်း တုဝ်းတွၼ်းလီလုင် လဝ်လင် ဢဝ်တင်းယႃၾိတ် ပိတ်မတ်ႉ ဝင်းပုဝ်

ပိၼ်ပၼ်ၾေႃးၽေႃးၵိုင့်ၵင့် ၶုၵ်းၶၵ်း ယီလၢၼ်းပိၼ် ငဝ်းၵိုလ်လုလၢၼ်းလဵၼ်း၊ ပလင် ႁူင်းသိင်ႁူင်း မိုဝ်းၾေတ်းမႃး ငဝ်းမၼ်း ပေႃပိၼ်ပျူဝ်းပျူဝ်း ပျႃးပျႃး ဢလွင် ဢွၵ်ငဝ်းလႆ… ၶင်လုမ် သိဝ်း ပႆသီသွၵ် ဢွၵ်မႃး ဢလွင်းၽြႃးမိုၼ်တေႃးယူၼ် ၶၼ် ၵိုလ်ထဝ်ဢဝ်ပထၼ်းတြႃး ၽိူပေႃ လႆပိၼ် ၽြႃး ၵႃၼိုဝ် ပလင်ပင် ပိင်း တိႁိုင်း တုၼ် လဵၼ်းလႂ်င် သုင် တင် ၶၼ်ႉ ႁွၼ်။ ၁၅။

ၼ်ငေလ်ပေႃဝႃ ၵိုလ်ထဝ်ဢၼ်သဝ်း တေႃမူ ယူၼိုဝ်ပလင်ႁူင်းသိင် သင် တိင်ဢလွင်းၽြႃး ဢဝ်တင်းၵံမထၼ်း တြႃးၶတ်းလွ် တင်းလွ်ဢႃတုလၢၼ်း ၼ်ုင်း ၾေလၢၼ်းမွ်တၼ် ၾွင်းဢၼ်ၵင်ဝၼ်း ယမ်း ဢၼ်မိင်းမၼ်းၶုၼ်ၾီ တွင်းၼီဢိၼ်း ၾေႃး ပႃးတင်းဢလုမ်းဢလင်း ၶုၼ်ၾီ ၶုၼ်သင် လုၵ်ႉ ၼိုဝ်ၵင်ႁဝ် လုင်းမႃး ဢူးၽျႃးဝႆယမ်ငဝ်း ဢၼ်သဝ်းၶုဝ်ႉပိၼ် ေတ်း ေလ်းတုလၢၼ်းပႃလွ်ၵေႃ ပေႃပိုၵ် သွၼ်းယႆ…. ၶွ်ရပ်းၵ် ပွႆးသၾေငေတ်- ၾွ်ၵေႃထုမ်းမုၼ် ထုမ်းဝပ်းႁပ်းရႃးၽြႃး ပုင့်ၼ်ုင်းၿွ်ၾေလၢၼ်းသိင် ပေႃထိလႂ်င်ၾႅ ၼ်ႇယဝ့်။ ၁၆။

မိုဝ်ဢၼ်ႉ ဢၼ်ပိၼ်မိင်းမၼ်း ၶုၼ် သုင်မႃဢတ်သေၵေႃ လတ်ဝႃၵဝ်ၵျ ဢင်ႁိုတ်းၽြႃး သီထတ်မႃးႁိုတ်းဢွၼ် တင်းၵဝ်ယဝ့် ပလင်ႁူင်းသိင်ၵဝ်ၵေႃ မၼ်းၼီဢဝ်ယဝ့် ၵႃၵဝ်ဢႃလႆမိုၼ်းဢႃထူး မၼ်းသေ ေလ်ႉၼ်ႇထုၵ်ပျတင်းႁႅ ၾိူ

မၼ်းပေႃးမွ် ပႆပိတ်ပလင် ထင်တၵ်း ပျင်သင်လုၵ်သိုၵ်း ၶဝ်မႃးယတိုၵ်းၶဝ် လုဝ်ယိုင် ဢၼ်ၾိုင်ၵုၼ်းသေ … ၾေၵ်း ၾေင့်လုင်မႃး ပျႃးႁွင့်သိင်ပျင်း- မိုလ် ပွင်မိုဝ်းၶဝ်ႉ မိုဝ်းဝ့်ႁိုင်တင်း။ ၁၇။

မိုဝ်းမၼ်း ၶွၼ်းႃယိဝ်းႁွၵ် ၶွၼ်ႃး ယိဝ်းလဝ် ၶွၼ်ႃးယိဝ်းၶွၼ်ႉ ၶွၼ်ႃး ယိဝ်းမိတ် ၶွၼ်ႃးယိဝ်းမၵ်ႁိုၼ် ၶွၼ်ႃး ယိဝ်းၶွၼ်တုင် ၶွၼ်ႃးယိဝ်းတႃ မတ် ၶွၼ်ႃး ယိဝ်းၶွၼ်ႉထွၵ်း ၶွၼ်ႃးယိဝ်းၵင် ႁွၼ် ၶွၼ်းႃယိဝ်းသေ သိင်လီလုင်း ၵုမ်ၽျႃးမုၼ်း ၶွၼ်းႃယိဝ်းသေသၼ် လျတ်ဝတ်ႉ ၵုၼ်းတၼ်ႈ ၶွၼ်းႃယိဝ်းသေ ၶွၼ်ႉထမ်တႆ ၵုၼ်းၶဝ် ပေႃးမိုလ်း။ ထင်တၵ်းမေးႁိုလၢၼ်း မိုင်ပွင်ပိလ်ႁူင်သွၵ်း ႁွင်မီၼိုဝ် ထင့်လုင်ၵိရိမေၶရႃ ႁိုတ်း ႁင်ဢႃၵႃသံၵတ်ႉ ပၵ်ဝႃဝတ်ႉ ၼႅႉ ဝတ်ႉ ၼႅႉ ၾိူဝေ် သီထတ် ႁွင်သတ်လိဝ်းတပ် လပ်ယွၵ်ႁွၵ်ပုင် ထၵ်ႁူင်ၶွၼ်တုင် ၵုင် ယုင် ဢၼ်ၼိုဝ်ႁူဝ်ထင့် ၾွ်ယႃေဝ်လွင့် ၾွ်ယႃေဝ်ပ် လုၵ်သိုၵ်းမၼ်းၵေႃဢႃင် ၼ်ႈၼီလ် ၶပ်ႉ ထိလ်လိုင့်လုပ်တဝ် ၾင် ၶဝ်ထိုၼ်ၵေ…. ႁွင့်ေလ်ေလ် မႃးေသ ၶွင်ၵဝ်- ၵဝ်ဢင်ႁိုတ်းၽြႃးယူ မွ်းသံႉ မႃးဢဝ်ၼ်ႇ။ ၁၈။

ဢၼ်ဢၼ်ၶုၼ် သုင်မႃဢတ် လတ် ၶုမ်းဢႃးၵျႃး ဝႃးမႃးပိုင်ၼ်ႈ ထဝ်ထင် ဢဝ်တင်းတႃဢပႃရမီ ဢီးသႆႁပ်းႁူပ်း ၶုၵ်းထုပ်း တင်းတၼ်း ဢၼ်လႆသွၼ်ႉ ၾေၵျၼ်းလိၼ်ၵုၼ် တင်းမုၼ်ပွင်မႃး ထိ

မိူဝ်ႈပၢၼ်ႇၸွမ်ႇသိူၼ်းဝႃး လႅပၼ်လႅမ်ႈ ၶႂၢႆႇမၵ်းလေႃ... ယိူၵ်းပိၼ်ႇဝႆႉသုင်ထ ႁိူ တေႃႈပိူၼ်ႈၶေႃး ႁူတ်းတႅင်းၵဝ်မုၵ်း ၶိုၵ်ႉၾိုၼ်ၵဝ် ၼၢင်းၶဵင်းလုပ်လုၼ်ထုံ သိူၵ်ႈပူသုင်ထဝ်- ထုံၶဝ်ၶႅင်းၵၼ်ၶွင်ၶႆႈ တိူင်းယိူင် ၼိူင်ထိူင်လႅးထိူၵ်ႈႁိူဝ်ၵေႃႈၶႂၢမ်း ၶွင်ပိၼ်ႇလႅ ၼိူၼ်းပဵမ်ႈမိူဝ်းပိတ်ႇသေယဝ့်။ ၁၉။

ၵဝ်ဝၼ်းပႆႇတၼ်းတုၵ်ႈလီ ၵိူၵ်ႉလိၵ်ႈ ၶွင်ၶေႃႈသိူၵ်းၽီသုင်လိူင်း ၶုၼ်းမိူင်းႁိူ လႅ ထိူင်ယႂ်ႇၶဝ်းသဝၼ်းတုၵ်ႈလုင်းမုၵ်း လွႆသၼ် ယႂ်ႇၶၼ်ၼႃႈႁွင်းၽြိူးႁူပ်လႅ ပုပ်ႉၶေႃႈၼီဝႃႇသလၢၼ်တြႃးၽိူဝ်ထိူင်ႁၼ် လီႉၶဝ်းၵိူင်မိူၼ်းၶၼ်းသိူင်းသၼ်းလိၵ်ႈ ပွင်းလွင်လီလၶၵ်ႈမဝ်.... ႁူလေႃးၼႃဝ် လိူင်းသိူင်ၶႂၢမ်ၸၼ်- ထိူင်ယႂ်ႇတိူင်ၼိူၼ်း ႁူတ်းၽိူဝ်မႃး ၽြိူးႁူလိူင်းႁၼ် တိူပ်ႉပ လိၵ်ႈၶုလၢၼ်-ငႂ်းမိူၼ်တႃႇၽီႁၼ်လီလေႃး ၶုင်း တုၵ်ႈလုင်းငႃႇရႅးၵေႃႈပေႃႈႁၼ် လေႃးသိူင်မဝ်လၼ်။ ၂၀။

ပေႃႈသႂ်ႇ ထိူင်ၼိူင်ရတ်ႉတိူင်ၼိူၼ်းလႅ ၵိူၵ်ႉလိၵ်ႈသႂ်ႇ ၼႃႈႁူပ်လႅၼႃႇ သဝၵ်ႈၶယ လၢၼ် သီတၼ်လိၵ်ႈတူ ႁူႁၼ်ႇၵမႃႇသဝ ၽေႃႇသဝ တိတ်ႉထႃႇသဝ ၼႃဝ်လိူႃႇသဝ ပုၵ်ႉထၼႃလိူင်တီယေႃ ထိူင်ပေႃႈပုၼ်ႈ လွင်ယၵ်ႉ ထႂ်ႇမလိၵ်ႈတႃႇလၢၼ်-- လိူင်း လိူင်ထိူင်သႃး ပိၼ်ႇၽြိူးႁူပ်ႉသႂ်ႇမိူင်း- တႅင်းၵႃႇပိူလိူႃႇသႂ်ႇယိူင် ပိူလိူႃႇပိတ်ႉယိူင် လိၵ်ႈၶသိူပ်းပႆႇႁႃႇယိူင် ႁိူင်ၼိူင်လေႃးလုင် ၽုင်းတၶုပ်ႉႁိူဝ်သွႆႁိူင်း သဝ်ပိူင်လူတ ၵၢၼ်ထုပ်းႁူပ်ႉသႂ်ႇတိူင်း သႂ်ႇသိူပ်းၶိူတ်း မိူင်းၶၼ်ႉယဝ့်။ ၂၁။

ထိူင်မႃးၶဝ်းၶႃႇၼႃႇရင်ႁႃႇတုၵ်ႈ သႂ်ႇ ၸၵ်ႉၵႂ်ႇသေႃ ထုံၶေႃပုၵ်ႉထ လွတ်ႈၶေႃႇ ၼုတႃႇၶၵထႃႇၼႃႇၶေႃၵလႃႇတိပတိတ်ႉ လသမုၵ်ႉပတ် ၼႃႇၶုရင် ပတိရင် ထိူး ၽုင်သင့်တၼ်ယွတ် ၶွၵ်ႈလွတ်ႈ ၽိူး ရၼ်... ၶႂၢမ်ႇမေႃလၢၼ် ႁိူၼ်းတၼ်သိူပ်း သွင်- ၶဝ်မဝ်ၼိူၼ်းတၼ် ၼိူၼ်းပွင်ထိူဝ် ယဝ့်။ ၂၂။

ဝၼ်းၼႃၼ်လိူၼ် ႁူၵ်းမုၼ်းတီႈၶုင်း ၶုင်း မုၼ်ၶႂ်ႇပုင်းပိၼ်ႇၽြိူး ႁူၵ်းပႃး ငဝ်းတုပ် ၽေႃႇႁူဝ်လႅးလုၵ်ႈ ၶၼ်းၽုၵ်ႈ ပေႃႇထိူး သရီးမွႆမင် ၽီသင်ၵွႆးလူး ဝၼ်းႁူင်ဝၼ်းတူး ဝၼ်းမၼ်းပုၵ်ႉတႁူး လင့်ပႂ်းသိူင်ပွႃႇင်ထွင်ငုင်း ႁူတ်းလုင်းသူ လူးၶွင်.... ၵိူၵ်ႉလိၵ်ႈလႅပိၼ်ႇပုၵ်ႉထၵေႃႇ တမမျတ်ႉထွႃႇ သုင်ၶႃႇပိတ်ႉသွၵ်ႉ ၶွၵ်ႈ ငဝ်း ၶင်သင်းၶိူဝ်ႈႁူပလင် သၽေမ် ပွႆႈပိၼ်မႃးလူမႃးဝ် ပေႃႇလႅလိတ်ႉမိူဝ် ဝၼ်းၼႃၼ် ထိူင်ပတ်- ပထမပေႃႇထိ ပလင်ၼေ ၶေသင်း လိၵ်ႈႁဝ်းယူၼႃဝ် တြႃးမျတ်ႉယဝ့်ရ်။ ၂၃။

ၽြိူးလိၵ်ႈ ႁဝ်းသဝ်းၶိူဝ်ႈ"မုင်းမုင်း ႁူင်းသိူင်ပေႃးထိူး ပေႃႇမိူးလိတ်ႉဝၼ်း လိၵ်ႈသႂ်ႇမႂ်ႇသေတီမၼ်းလုင်းႁႃႇ ၼႃၼိ မိတ်ႉ သႃႇဝၼ်းပိူင်း မုၼ်ႁိူင်းလုၵ်ႈ ယိူတ်ႉရိူတ်ႉသဝ်းၼီတုပ် ၵုပ်တေႃႁင်း ၵုၵ်ႈ ၼိူၼ်းတုၵ်ႈပလင်ႁူင်းသိူင် လွင် ပိူင်လႅးလၼ်း တႃႇလိၵ်ႈၶႂၢမ်ၽိူပ်ႉပေႃႇတီ

ၸိတ်းဝၼ်းၶေႃးတၢၼ်းႁွတ်မႃးတွင်.... ဝၼ်းဢွၵ် ၸိင်ႁွင်- ယၢၼ်ၵႂ် ပေႃးထီး ပေႃးမီးသီသိပ်းဝႃးတီး မုၼ်ၶႆးၸဝ် ၼိူၼ်းယိၵ်ႉလူႉတုၺ်းမ်ႂႉ ႁူင်။ ၉၄။

ပေႃဝႃ တုတိယ ဢၼ်ၼိမိတ်ႉသ သၢမ်ႁႃၸိတ်းဝၼ်းလႆယဝ်ႉ ၸဝ်ၸဝ် တီးတဝ့်ပ်ၽေသၢင်းၵျၢၼ် ပျၼ်ၼွႆပျၼ်မႃး ၶိုၼ်းၵျႃး ဝုင်ၵင်မ်ႂႉ ႁူင်ပေႃးထိ ၶေႃ တၢင်းဢၼ်ၼိမိတ်ႉသ ၵိုၺ်ၸဝ်ႁွယိပ်ၽေ ဝ်တွႆၸွမ်းၼွႆၽုၺ်းမ်ႂႉ ၵိင်ႁွင်.... လုံးပတ်ႉ ထုဝ်းတွင် ၵတ်းဝ့်ငၼ်းငၼ်း ၶၼ်းၸဝ် တိပ်းၽေသၢင်းၵျၢၼ်ၶၼ်ၵေႃပေႃလႆၸိတ်း ငၼ်း- တုတိယၸဝ်ၵႆမၶေသႃထႃပျႃးဝ့် ၶေႃလွင်တၢင်းမၼ်းယဝ့်ၼႃ။ ၉၅။

ပေႃဝႃၵိုၺ်ၸဝ် ၶဝ်ၽေသၢင်းၵျၢၼ် ဝၼ်းဢၼ်ဢတ်တႃႁႃယဝ့် ၸဝ်သႆႉမ်ႂ ၼွႃမိုဝ်းယူႉ တီဢၼ် ၽီမႃးၽေၼ်ပၼ် ႁူၼ်းမ်ႂသုၺ်ႁိင် ဢၼ်မီး ဝၼ်းတုၵ်း ၸိင်ႁွင် ယၢၼ်ၵ်မ်ႂႉ ႁူင်ပေႃထိသိပ်းဝႃး ၼၼ့် ၸဝ်မႃးၶုၵ်းၶုၼ့်ဝုၼ့်လႆ သုၵ် တၢၼ်ပိတၵတ် ဝိၶေၼ်းပိတၵတ် ဢၽိ ထံမႃပိတၵတ် တေႃထိုင်ဢၽိထံမႃပ ထၼ်းမျတ်ရျႃးဢၵွင်ၵွင်.... ၸိင်ၸိင်း ပွင် ၶေႃးရူမျပ်းဢၼ်- ယႆးၸဝ်မိုင်း ယူႉႁိူၼ်းၵိဝ်ၽီၽေၼ် ၶေႃးဝ့်ၵိတ်းပၼ် ၼၼ့်ၵျ။ ၉၆။

ၸဝ်သႆႉယၼ်ၶေရတၼႃၶရေၶေ ႁႃႁိူၼ်းၶႆး တီးတိၼ်လတ်းၸူး ဢၸ ပႃလႆထႃၼ မ်ႂႉ ႁူင် တီၵုၼ်းလိဝ့်ၶေႃ ၶေႃၸိုၺ် လုံးၵိုၺ် ႁုပ်းဢီး ယၼ်ၵ်ပေႃ ထီးပေႃးမီးသႆသိပ်းသွင်ဝႃး မုၼ်သုင် ၽြႃး တေႃးသပ်း ၼွႆၶေႃးတုၺ် ၽုၺ်းၵိင် မုင်းတၢၼ်.... ဝၼ်းဢွၵ် သိုဝ်သိုဝ် မိုဝ်း လိုဝ်ၵိုတ်းၶုဝ်တုဝ်သင်- တုၺ်ငဝ်မ်ႂႉ ႁူင် ၵိင်ႁွင်ၼုပ်ၼုၺ်း ႁွႆၽုၺ်း ယၼ်ပူၸဝ် ၼၼ့်ယဝ့်။ ၉၇။

ၶ့်ၶေ ဢၼ်ပိၼ်ၶၼ်သုင်မႃၼတ် ဝတ်သဝတိ ၼီႁုဝ်ၼႃသိုၵ်း မႃးတိုၵ်း ၽြႃးပိၼ်ၸဝ်ဢၢမ်ၶေႃႉ ၶေႃ ႁုဝ်မေတိၼ် ၼိူၼ်းမိုဝ်း ႁုဝ်ရုၵ်ႉ တုၵ်းႁိုဝ်း ငဝ်ၸဝ် ၶိုၼ်းၵင် ၶေႃမၼ်း ႁိူၼ်းၶၼ်း ၸုၺ်လႆ ပေႃးမိုၼ်ယႆးတႆ ၽေႁုင်း လုၵ်ယိင်း့သႆ ၼင်းမႃးႁၼ် ဢွၼ်ၵၼ်ထႆတုၺ်း ဢူ ႁုဝ်းပိၼ်သၢင်ၶမႃးၼင်ငဝ်ၵႃၶိုၼ်းၼႃ ၶေႃၽုၺ်း ႁုဝ်းတုၺ်း ပေႃႉမႃးဢပ် တေႃမ် သုတ်းသၼ်.... လတ်ၶေလွင် မၼ်းပၼ် ပေႃၸိင်ၶေႃၶျႃ- ပိၼ်ႁိုဝ် လုင်လင် ၵင်ၸုၺ်ပိၼ်းလူဝ်း ဢႃးလုဝ်း ၼႃပေႃးငဝ် သဝ်းယူဢၢမ်သႃ တိၶႃ ၶေႃ။ ၉၈။

ၶုၼ်သုင်မႃၼတ် လတ်ဝႃ လုၵ် ဢွၼ်လိုဝ်းၼ့်ၵျ ၵွပ်ပိုပ်ၸဝ်ၵေႃတမ ဢႃးထံမႁ်ဢဝ်ပလင်ႁုင်းသိင် ၶတ်းၼိင် ဢၢမ်မ်ႉ ႁုင်ႁ်ႉ ႁုင်သႆ ၵဝ်ဢၢမ်တၢၼ်းလႆႁိတ်း ၽြႃး မၼ်းမႃးႁိတ်းဢွၼ်တင်းၵဝ်ယဝ့် ၸဝ်ဝႃပိၼ်ဢၼ်ၸုၺ်ႁုဝ့်ၸုၺ်မ် ယုၵ်ႉဢဝ် လုၵ်သိုၵ်း လုင်းတိုၵ်းၵေႃဢၢမ်ၶေႃႉ မၼ်း လႆ ၸဝ်ၶ်ၵဝ်ပေႃၽိၼ်းမ်ၼႃၼႃ.... ၼွင်ပိုဝ်သိုၵ်းၵၼ့်လိုဝ်သုံး- တိုၺ်ၵိဝ်ပ လင်ၸိ သိပ်းသီသွၵ်ၵိၵ်တွင်ၶၼ်းၶျူၵ် ဢဝ်ပိုတ်လုံးလုံးယဝ်ၵျ။ ၉၉။

လံၶိၼ်းၵူၼ်ၶဝ် ၶုၼ်သုင် မႃႇၼႄတ်ႉ လတ်ႉဝႃႇၼၢင်ၼၢၼ် ၶဝ်ႁေႃႇၵွၼ်ၵၼ် တင်လဝ်ၸဝ်ၵူႁဵဝ်းယႃႇပေဝ်ၸီတႃ ဝံႇတႃႇ ၸႁဵဝ်း လုၵ်ႉယိင်းသံၸေႃႇ ၶဝ်ၼၢင်ၵိဝ် လေႃႇငိုၼ်းသုၵ်ႉ တၵ်းထုၵ်ႉမႃႇယႃႇ လိင် မႃႇၽႅူင်းၽႃႇ ရႁၼ်းၵေႃႇတမၼ့် ၶဝ် ပိၼ်ၵုၼ်းမိုင်းၶုင်းၼၢင်ၼၢင်ၵဝ် ႁူႇတၵ်း ပိလၢ်ၶဝ်ၽၢၼ်းသဝ်တၼ်ၵႃႇ ၶႃႇရတီရႃႇၵ ၶႃႇရင်ရိမၼေၼ့်ႁၢ်မုၼ် ၼိုဝ်ႉၵုၼ်ၶဝ် ဝႃႇ… ႁင်လီၼႄႇ ၼၢင်းလုၵ်ႉယိင်းသုင် ၶမေႃးတေႃႇပေႃႇၸဝ်ၸင်ပွႆႉၵဝ်ပလင် တေႃႇ ပေႃႇထိလံးႁူင်ၶႃႇတႃ။ ၁၀၀။

ဝႃႇယဝ့်မဝ်ၵျႃႇ တၼ်ၼႄႇ ၶႃႇရတီ ရႃႇၵ ၸၶဝ်သံၼၢင်း ႁင်ၶိုင်ႁင်ၶုဝ်း လုပ်ထုဝ်းၵၼ်ႁူဝ်ႈ လုင်းၸူး သိင်ၸွႆး ၽြႃး ၶုပ်ႉၸွႃးသံႁၵ်း မိုၼ်းပၵ်းတႃႇ လံ ယံးၼ့်လံးတွင်း ၼႄႇႁွင်းသွင်ႁူႈ ငိၼ်းလူၶုံးႁဝ်း ၼၢင်းလဝ်း ၽိဝ်ၶဝ် သဝ်သုင်သံၼၢင်း ပံမိးၵေႃႇၶင်းပူးသွင် ၶဝ်ၽွင်ၵုၵ်းပွင်း ပွႆႉ မွင်း မိုဝ်းၶုၼ် ယွၼ်းလံၵိင်မုၼ်ႁူဝ်းပူး ၸိၵ်ရူးမႃႇၶိုင် မိုပ်ၼ့်ၶႃႇၼွင့်ၸွင်လံလုင်းထိုင်မုၼ်သုင် ၽုင်းပျင်းႁဝ်းသွင်သံၼၢင်းဝင်းၸွ်ဝင်း ၶေႃႇၼႃႇပေႃး လံယွၼ်းပျေႃႇသိုဝ်းသုင်…. တွ်ႁူဝ်ႉလွင်ပင် ထင်ၸွ်ၸဝ်ယုရ်ႇလိုၵ်- ပေႃႇၵျိၵ်ၵၼ်ၵေႃႇ လုင်းပလင်တေႃႇ သံၸေႃႇႁၼ်သေႃးမံၵိတ်းလုၵ်ႉမေႃးၸဝ် သီထတ်- ၸွႆးၼွင့်မိုဝ်း မုၼ်သိုဝ်းလံ ႁေႃႇႁၼ့်ပျတ်သတ် တင်းတုင်လိမ်ထိုင် မိုင်းၼႄတ်ၶႃႇတႃ။ ၁၀၁။

ပေႃႇဝႃႇၼၢင်းသုင်သံသဝ် ၶဝ်ၽွင် ၼုၼ်းထွႃး ဝႃႇမႃးပိုင်ၼၢၼ် မုၼ်မံး သံႉ ၵၼ်မိုၼ်းႁူပ်း လုပ်းၶုံး ယံးလိဝ် ငိၼ်းလံးတွင်းတႃ ဝႃႇတီၵုၵ်းပွင်းၵႃႇ ၵေႃႇ မႃႇၶေႃႇတင်းလပ်း ႁူဝ်ႁဝ်းပွင်းပႃႇ ၼုၼ်းထွႃးၶဝ်ၽွင် တင်းသွင်သံၼၢင်း ၵႃႇတူင်း ယံးၼ် တႃႇလံ မိုၼ်းမွၼ်း ယွၼ်းၵိတ်း ၼၢင်းမေး ၵႃႇယေးလွင် မျႃႇဝ်းၼ့် ႁဝ်းဝံႇဝင်းပုင်… ၵႃႇတင်း လုင် ႁႂ်ၵ်းပုၼ့်ၵွၵ်ႇၶွႃႇ ၵိလေသႃႇၵိုင် ၵၼ်ဝႃႇ တၵ်းမႃႇႁူဝ်းမင်း ၼၢင်းလဝ်း ထိင်ၵံးသွင် လွင်တင်းပွင် ယုတ်းယဝ့် ပိုင်ပိုင်။ ၁၀၂။

ၵၼ်ဝႃႇတၵ်းတေႃႇမိုတ်မၵ်ႉႁၵ်ႉၵၼ် ၸၼ်လွင် ပွင်းၽေႃႇပူးၽေႃ ၸုဝ်ၵႃႇ သၵ်ၼ့် ၵဝ်ၸဝ်တိပ်းႁၵ်မၼ်းမတ် ၵႃႇ သံႉမိုၼ်းမတ် မုၼ်းထိင် ၵိင်ယဝ့်ၽၢၼ်း တုတ် ၽဝ်ၸုတ်မုရ်ႉမွတ်ပိတ် ၵႃႇၽီတ် မိုဝ်းလွင်တင်းႁၵ်ႉၵၼ်ၼ့် ၵႃႇမဝ်ပိလၢ်ၶဝ် ၼ်ုးၵိုင်… ၼွင်ယိုင်မုံးၵံး ဝံးသိင်လုံး လုံး- ၵဝ်ၸဝ်ၽဝ်ပိတ်တင်းႁၵ်တင်း ယုံးမၼ်းယဝ့်။ ၁၀၃။

ၶဝ်ၵေႃႇပေႃႇဝႃႇလံၶိၼ်းၽြႃး ပိၼ် ၸဝ် ႁေႃႇပၼ်ၼၢင်ၼၢၼ်သေယဝ့် ပိၼ် ၵၼ်ၶိၼ်းလီၵႃႇၼိလ် ၼိတ်ၵိလ်ႁူး သိုဝ် မဝ်ၶိုဝ်မဝ်ၸွၵ်ၼိတ်ပွၵ်မိုၼ်းပျၼ် ၵိတ်းၵျၼ်သပ်ပိင်လူၵိလ်ၸဝ် ၵဝ်မ ထၼ်းမၼ်မႃႇၶိုင်….မဝ်လံႉလိုင်ၵိုင်းႁူင် တင်းလွ်-ၼ်ုးႁူဝ်ၽုရ်းၵႃႇၸပႃႇလမ်ႉလွင် ပင်ၵိုင်းႁွံႉႁွၼ်းမွ်ၼၼ့်ယဝ့်။ ၁၀၄။

ပေႃဝႃ အၼလပႃလ သတ်တႃႁ လိတ်းဝၼ်းလံယဝ့် လဝ်လင်ၶ်ႁႃမိုဝ်း ယူတီငဝ်မံ့ၶေႃး ၵ်ႃးၼွင်မုင်လရိင်တႃ ယၼ်ၵ်မႁႃပေႃထိ ႁႃသိပ်းဢိတ်းဝႃး တုၵ်းရႃးတင်းလၼ်းလူးလူး ၶူးမေႃး ၶေႃးၼွင် ရႃးမိုဝ်ၾုၼ်ၾွင် သုင်းသိင်း တင်းတုဝ်တင်းမိင်း မုၼ်ၶံးလဝ်ပေႃ သၼ်ၵတ်းလုဝ်ငေႃ… ၶုၼ်ၼၵႃးမုင်လ လိင်ပေႃလံဢဝ်ယပ်ၵင်ၼေႃ့မုင်းၽိုယင် ၵင်- မေႃးဢဝ်ႁင်မၼ်း ၶုတ်းၶုလ်ၶုတ်း ၶုလ် ၵိတ်းၼင်ပလင်သုင်သိုဝ်း ၽြႃး လဝ်မိုဝ်းယူၼ်ၼင်ဝုံယဝ့်။ ၁၀၅။

ပေႃဝႃၵိလ်လဝ်သဝ်းယူ ၼိုဝ်ရူပ လင် ဢၶုင်မုင်လလိင်တႃ ဢူးလႃၼ ၵႃးဢၶ တုင်းၾုၼ်မႃးလိတ်းဝၼ်းလေႃး တၼ်းတီလိ လင်သံ့ယၼ်ၼီပွၣ်ႉင်းရူး မိုဝ်းလူးငဝ်မံ့လင်းလွၼ်း ထူးတွၼ်း ပိုင်ၼံ ယၼ်ၵ်ပေႃးထီး ပေႃးမိးသိပ်း ပံဢိတ်း ဝႃး ရႃးတင်း ဝၼ်း တုၵ်း တုၼ်ပေႃထိလံးသုံ… မုၼ်သိုဝ်းလုဝ် ဢဝ်ၾလေသမပတ်ၶျုံးသႃ- ၼ့ၵေႃ ဢဝ်ၵိုင်ဢဝ်ၵိုး ပေႃမိးပျေႃ့တီတၼ်း ဝၼ်းဢၼ်သတ်တႃ။ ၁၀၆။

မိုဝ်ဢၼ်ၵိလ်လဝ် ၶဝ်သမပတ် ဢွၵ်မႃး ၶျုံးယဝ့်သေႃၶျ ထႃၼၼ့ ယင်းမိးၵုၼ်းၵ ပီၼွင့်သွင်ၵေႃ့ ၵေႃ့ ပီလိုဝ့်ဝႃတၾုၵ်သ ၵေႃ့ၼွင့်လိုဝ်ဝႃ ၾလိၵႃ ယူမိုင်းဢုၵ်ၵလႃပ ပွၵ်ၶရ ဝတီ ပီၼွင့်သွင်ၵေႃ့ ၵလေႃ့ႁႃပၵ် မိုဝ်မၵ်ၶျတုဝ်တႃ ရူပႃၼံၼႃ… မႃး ႁူပ့ထုပ်းမိလ် မၼ်ရႃး ၽြႃးပုင့်ပေႃ မုံ ၼုံးမံ့လင်းလွၼ်း- သွင်ပီလေႃးၼွင့် မႃးႁူပ့ရႃးဝႃလုံးပုၼ့်လိုဝ်တွၼ်းတေႃ့ ယဝ့်။ ၁၀၇။

သွင်ၶႃပီၼွင့် လင်တၵ်းၵိလ်းဢဝ် ၶဝ်မုၼ်းပၼ်ၾိုင် ႁုဝ့်ၵိုင်ၵိုႉၼီလ် လိလ် ၼိုဝ် ၾိုၼ် ပၼ့် လိုၵ် သၼ့် ယုလ်း သုံ ဢၼ်မုံလွၼ့်လွၼ့် တံးသွၼ့်ပိၼ်ထပ် ပိၼ်ထပ် ဢဝ်မိုဝ်းယုၵ့်ၵပ်ယေႃလူ သ ယံၾူၵိလ်လဝ်ၵုင်ၵဝ်ၵုဝ်းၾျႃ… ၶေႃ တၼႃ လုံးလုင်လုံးလင် ၵင်ဝင်ၼုံးလုဝ်- ႁၼ်ၽြႃးပုင့်ပေႃမုံ ၼုံးၽိုၾုလ်းသုံၼ့ ရျ။ ၁၀၈

ၽြႃးပိၼ်လဝ်ႁဝ်းၵေႃ သီပိတ် ဢၼ်တေႃတုင်းႁပ့် ၶဝ်မုၼ်းပၼ်ၾိုင် ၼ့ မဝ်မိးယဝ့် သီပိတ်လုၵ်ဢၼ်ၶုၼ် သင်လူတၼ်း ၵုပ်းသင်ၵၼ်းၼၼ့ၵေႃ လိဝ်ပိတ်သေလီမိုဝ်ႁပ့်ၶံၶဝ်သွႆးၼင်း သုလႃတႃ ဢၶႃယံးလိဝ် ပိၼ်ဢၼ်ၶ် မိးသီပိတ်လုင်လင် လွံသင်ၽြႃး မိးမႃး လုဝ့်ၼုံးလုဝ်… ၶုံလံသီပိတ် ၾီလတုမ ႁႃရိတ် လုင်းလူတၼ်းတေႃ့ ဢံၵတ်- ၵိလ်လဝ်ဢဝ်ၶံတုင်း ၶဝ်မုၼ်း မျတ် ၼၼ့ယဝ့်။ ၁၀၉။

တၾုၵ်သၾလိၵႃ သွင်ၵေႃ့ပီၼွင့် ယုၵ့်ယွင်လူတၼ်းး ၶဝ်မုၼ်းပၼ်ၾိုင် သေယဝ့် ၽြႃးပိၼ်လဝ်လင်တၵ်းတင် ပၼ်တုလ်းဝႃလိၵသရၼႃၵုင်သွင်ပႃး ပၵ်ဝႃပုၵ်ထံသရၼံၵတ်သႃမိ ထံမံ သ ရၼံၵတ်သႃမိဝႃမႃးပိုင်ၼၼ်ပိုဝ်ဢၼ်

သင်ၶႃႇ ရႄႈၶၼ်းပ်မီး ၶွ'းမီးၸြႃႇးၸြႃး သွင်ပႃႇးမျတ်ငဝ်းသွ်....တွ်ၽေႈလျ်းမွ်ရျႉလ ရတၶလင်းလွၶ်းပင် လင်တင် သရ ၶႃႇၡုင်သွင်မွၶ်းယွၶ်း သူးဢၼ်ထူးဝ်ယံ ငဝ်းလံးလဝ်း ပွင်သွင်မိုဝ်း ထိမိုဝ်းတႃႇ ၸွင်ဝင်း ဝၶ်းဝ်ၶုဝ်ရုင်။ ၁၁၀။

ပေႇဝႃႇ တင် ပၶ်သရၶႃႇၡုင် လုင် ယဝ့် လဝ်လင်မိုဝ့်းလုပ်ၵျုပ်ဢၼ်ဝ် ၽုံမ်း ပိတ်သိလျ်ဝင်းပၶ် တီဢၶ်ၡုၶ်းၵပီ ၶွင့်သွင်ၵေႃႉသွင်ၶႃႇသေႈၵေႃ ၸေႃ ၸေလႃႉမိုၶ်းပျၶ် ၶိင်ၶေၶ်မိုင်းလဝ် သတ်ထႃႇလေ်တၶႃႇဢံသဝ် ဢၼ်ဝ်ၶဝ် သုင်းၸျဝင်းဝ့်ၶုင်းၸွင်းမူးသုလျ် တၡုင်... ထိုင်ၸွတ်ယံးတေႃလိဝ်ၶ့ၶ်ၵေႃ ယင်း မီး ၽီလေ်ၡုၶ်းဝ်ယံငဝ်း- ထိုင်ၸွတ် မႃႇးၵပ်ပၶ်ၵျဝ်းၶ့်ယဝ့်။ ၁၁၁။

ၵႃႇၶ်ၶုပ်ၶပ် ၶုံးလပ်လိင်ၵႃႇ ၡုဝ် မၶ်းယဝ်းၶႃႇၵိုတ်းၸျ ပထမ ပရိတ် သေတ ပထမၵၶ်တ ပထမတၶ်း ၶၶ်းငဝ်မ်လို ၸြႃႇးပိၶ်လဝ်လုင်းပေႃ တေႃၽိဝ် သတ္တသတ်ႃႇၵျ ထႃႇၶလိတ်း တိ ယေတီယူလိတ်းဝၶ်း လေ်တၶ်း တီလွတ် ထွတ်ဢၼ်ဝ်ယုၵ်းယီယုၵ်းယင် တင်ဢၼ်ဝ်တီၵျ လုဢၼ်ဝ်တီမတ် လွံးၶင် ၶေႃလတ် ၽိုၶ်လိၵ်ပိုၶ်ၽဝ် ၶဝ်ငဝ်း ၵိုတ်းပွ'းမေ့ ၵၶ်တီလိၵ် မီးၵျၵ် မီး ၵျၶ် ဢၼ်ရၶ်ပိင်ရႃႇ ၽ်ထႃႇၶယိလျ် ငင် ပိုၶ်ၽေလွတ်တုင်— လုၵ်ႉမႃႇး ၵႃႇၶုၶ်းယုင် လုံးလဝ်ၶုၶ်သံ- ပိင်းတုၶ် တီး တွင်ၡျီးလုၵ်ႉသွ'ယ်ႉ ၽေတ်းတင်ၸွင်း ၵျၶ့်ရျ်။ ၁၁၂။

ဢၼ်ယံၵၶ်တေႃး ပထမပရိတ်သေ တေႃး တၵ်းလ် ဝင်းပေႃႇၵိုတ်းယိၶ် ပိၶ်ဢၶ်ပုင်ပင်ဝင်းၶၶ်း ရႄႈၶ်းၵိုင်း ယုၶ်း ၡုၶ်းတံးသိလျ်ပိ မိုင်းလီတၶ်း သဝ်း သိုဝ်းယဝ်းပိပၶ် ၵိုတ်းၵၶ်လွံး ထံး ၸွင်းတံးသွင်ၶေႃ ၶျီးယေႃႇသ်သိင် သင်တိင်ၽုင်း ၵိုၶ်းမိုပ်းပိုၶ်းလီၵျုင်မိုင် ပွင်ၡျႃႇဝ်းလႃႇး မေႃၵျႃႇးၵျတ်းထိုင်း မ် လွံးမိုဝ်းဢၶ် ၸြႃႇးလုင်း မိုင်း သိုပ် လံးတံ .... ယၶ်ယတ်ၽတ်သေ တႃႇဝ တိင်သႃႇ ဢၼ်ၶႃႇမိင်ပွ'း မိုဝ်လိုၶ်ၸွတ် ၸွၸွတ်သင်ၶၶ်ၡုဝ် ၡုသုဝ်ၽေတိုၶ်း ပိုၶ်ၵျဝ်းယုံယံမတ် ၶၶ်းၶ့်ဝ့်ၵွၶ်ယွၶ် ယိုတ်း ၸျၵိုတ်းပ်ပိုင်လတ် ပရိၵ်သတ် လုင်ပုင်ၶွင်း ပွ်ႉတွင်း ထွံဢၼ်ဝ်ထိင် ၶၶ်းၶႃႇ- ၶၶ်းၶ့်တၵ်းယွၶ်ယိုတ်း ၽႃႇ ၵံးၶိုင်ၵွၶ်ယဝ့်သူၡျ် သူၶေႃႇ။ ၁၁၃။

သႃႇထု - သႃႇထု - သႃႇထု။

ပထမၶၶ်းငဝ်သုတ်းၵႃႇၶ်ယဝ့်။

ၶ်လေ်လ်းလင် ယင်ယိင်ယိုၶ်း ယဝ်း ၶပ်ႉၶဝ်းလွ'းလွ'းတွ'းလပ်းၶပ်း ပၶ် ၵျုပေႃႇၶုၶ်ၵျၶ်ၶင်းလိင်း တွ'း ပိင်းမ်သွင် တုၵ်းထွင်မိုၶ်းတီလျ်း မူ မိလျ်းပိလျ်ဢုင် ၽေတ်းသုင်ၶုလျ်းၶ်း ၵျၵျုင်ၶၶ်းဝ်း တုင်းတိၵ်းမိုင်းယိုင်ၵျဝ်း ၵၶ်ပၶ်းလံ ... ၶုဝ်လုံးၵျံ မိုၶ်းပုင့် ဢွၵ်ပေႃ ၶေႃၶိုင်မွ်မွ်- သုင်ယိုင် သေးယိင်း ယွံၵိင်းလဝ် ပႃႇးၶုင်လိုင် ၶုၶ်း ၵိုင်းယုၶ်းၡုၶ်းတံး ထူင့်ပိင်း

သိုဝ်သွၼ်းဝီ ၸဝ်မိူင်းလီ မေႃးတီႈမိင် သႂ်ယဝ့်။ ၁၁၄။

ပထမပရိတ်သေတ ပထမၵၼ်တ ၶျယဝ့်ပိၼ်ပိုၵ် လိုၵ်ယဝ့်ပိၼ်ၾၵ် တုတိယပရိတ်သေတ တုတိယ ၵၼ်တ တုတိယတွႆးတၼ်း ၶၼ်းၼႆႉသႆႉတၵ်း မိူၼ်းမၵ်ၽွႆႉၸပ် မိင်ဢပ်တၵ်ႈလိၵ်ႉ ဢိၵ်ထဝ် ၸဝ်ၶႃႈၸီႉႁူယိင်း ႁူၸႅးလိၵ်ႉ ႁပ်းယႂ် .... ၼိုင်းထုဝ့်လိၼ်တႅး မႆႉမိူၼ် သင်ယိုဝ်း ပိၼ်တီလိႁူလီတွင်း- ၵႃႈ လိုဝ်ပုၵ်ထၽေႃးသႃႈ ႁပ်းၼႂ်ႇ ၽႄးတြႃး မျတ်သင်ၶႃႈ တင်းသိင်လုံးပွင်းၶဝ်ရိူ။ ၁၁၅။

ၼႆလေ ၽႄး ပိၼ် ၸဝ် ႁပ်း ၵေႃ ပေႃးဝႃႈသၢႆ သတ်ႁႃ လိတ်းလိတ်း ယူလိတ်းတီ သီသိပ်းၵဝ်ဝၼ်းတၼ်း ပျေႃႉ ၸေႃႉယဝ့်တီႈလုင် ၸဝ်ၸင်ယၼ် သေၽုၺ်းၽုင်ဝဝ်မႂ်ႉ လင်းလွၼ်းယုၵ်ႉ ၼွၼ်းတိၼ်ၽႃႈ မိူၼ်းၼွႃႈၵႃႈတီမ်ႉ လႅင် ဢၸပႃႈလပိုဝ်ၸသတ်ႁႃသူသိုၵ်ၽိဝ် သႂ်…. ဢၼ်ရႂ်ၽိူဝ် လိုဝ်ၸဝ်တၵ်း ဢမ်ႇဢၼ်း ႁေႃႈတြႃးမိင်ပၼ်ၽိူဝ်- သုင်းၽျတ်ရႂ် လီ မီးဝႆႉၼိူင်းလိုဝ်ၸဝ်ယဝ့်။ ၁၁၆။

ၸဝ်ႁဝ်းသဝ်းၼိူင်း ဢၸပႃႈလ ထႃႈ ၼၵ်ႁူမ်ႉ လႅင်ပင် သင်ၶျင်ၵင်လိုဝ်လိုဝ်း လႃး တြႃးၵဝ်ၽႄးၼႆႉ ႁေႃးဢမ်ႇႁေႃး ၵေႃႈဢမ်ႇမီးၽိူဝ်ႁူၽိူဝ်ႁၼ် ႁွပ်ပိုဝ်ၶဝ်ပိၼ် ၽီတၼ်ႁၼ်းပိင်း လိုမ်းမိင်းလိုမ်းတုဝ် ၼွႆးႁူသိုဝ်းၼုဝ်သုၼ်သဝ်း လွႆးၵဝ်းဢပ် မီ ၵုံးလီလုံးလုံး ပေႃးလႆးရုံးပုံး မုၵ်ႉၽဵၼ်း တၼ်ၼၢင်းၵိလေသႃႈႁူႈလိုဝ်…. ပေႃးလိုတ် ပျင်းမႂ်ဝီဝီ- တြႃးဢၼ်ဝႃႈ ၼႆႉ မၼ်းလိုၵ်ႉ လႆၵႆၽီၼႃႈတွၼ်းပုၼ့်သိင်တီလုင်ယဝ့်။ ၁၁၇။

ပေႃးဝႃႈ ၽႄးပိၼ်ၸဝ် မဝ်ဢင်ႁေႃႈ တြႃးၶဝ်ၼၼ် ဢၼ်ပိၼ် သၵ်ႉပတိ မႁႃပြိမႃႈ ၶုၼ်သင် ၽျႃး ၽုံး ႁေႃ လုံးၼိုဝ်ၽီ ဝိၼ်းမီ လိုဝ်တင် ၽီသင် သတ်းႁုၼ်း လံႁူၼ်းလိုဝ်တၼ် ပေႃးဝႃႈ မၼ်းၸဝ်ဢမ်မႃးႁေႃးပၼ် ၽိူဝ်တေႃမႃး ႁေႃး ဢပ်ၶေႃႈဢပ်ၶေႃႈ ပေႃ့မီမ်ႉ ၼိုင်းလိုဝ်…. မဝ်မီးၽိူဝ် ႁေႃးလတ်မွၵ် မိင် ဢွႆဢိင်ထႃမတေႃသၼႃႈ- ႁိူဝ်ပေႃ့ ဢိတ်းလူ လုံးသူလိုဝ်းႁႃး ဢမျႃးၵႃႈ တင်းလႆႇ ၵႃႈတၵ်းတႆႇ လုင်းဢပႃႈယႃႈ။ ၁၁၈။

ၶုၼ်သင်သၵ်ႉပတိဝုၼ်လႆႇ မႆႉလိုဝ်ၼဝ်ႉ သေယဝ့် ၸင် တၵ်း ပိပ် တွင့် ႁွင့် ဝႃႈ ၼတ်သတိ ဝတၽေႃး လေႃႈၵေ- ၼတ်သတိ ဝတၽေႃး လေႃႈၵေ ၸဝ် တင်းလႆႇၶဝ်ရိူ ၼိုင်းလေႃႈၵလုင်ၼႆႉမၼ်း ၸေႃႉလုယဝ့် ဢမ်ႇမီးၵေႃႉ တၵ်းသင်သွၼ် သုင်းမႁပ်းယဝ့် ၽႄးပိၼ်ၸဝ်မဝ်ဢင် ႁေႃႈတြႃး ပၼ်ႁပ်းယဝ့် ဝႃႈၼင့်ႁွင့် လတ် လုပ်းဢပ်ပြိမႃႈ ပရိၵ်သတ်ၼႃႉ ၼႃႈ…. မႃးႁွတ်ထိုင် တေႃႉတၵ်းၸၵ်လင်း မျတ်မုၼ်မႂ်း ယေႃႈယုၵ်ႉ လႃးပွင်သွင်မိူင်း မိူဝ်းတႃႈ ႁူဝ်ဝင်းပင်း ၸဝ်ႁေႃႈတြႃး- တေႃႉသေတု ၽေႃးဝႃႈ ထႃမံ ၶၼ်လတ်ၶိုင်း လိုဝ့်ၼႆမႃးယဝ့်ရိူ။ ၁၁၉။

ဒေဂဝ၊– ဝ၊တီယေုင်းတော်ရှူဂ်းယိုင် ၡင်မှိုင်တီႝလုင် ရုင်တော်ဖြေ၊းပိၼ်လဝ် တင်လွှံဂဝ်တီၒ၊ခေ်၊ ထံမံ- အၼ်ပိၼ်ထံမရသ၊ တြ၊းတော်မျတ်ၼခ္ၼ်၊ တေသေတု-ဗိုလ်းတော်လဝ်ၡဝ်းဢိတ်း လူဂရၼ်၊ မိတ်၊ၡေ၊ပၼ်သေဲဂံးတီၒ၊ ၡ္ဂေပ၊မိုဝ်းၼ၊ သတ္တဝ၊ ဈ်ံးသ၊ ထိုင်ၡှတ် ပုၼ်လွှတ်ယေး်မပ် လွှင်အၼ် တင်းယပ်ၼ္ၼ် ယ၊ တုဂ် ထံမလဂ် လဂျ်၊…. တေဲသၼ၊ ၡေ၊ၡှတ် ရုၼ်း ယီ ဢၡဝ်ၒဝ်ၡူဝ်း ၡှတ်မိုဝ်းပွှင် ထိုင်တီင်းလီလုလ်ခေ်။ ၁၂၀။

ပေ၊ဝ၊သၡံပတ်တိ မၡ၊ဖြိမ၊ၶုၼ် သင်တင်လဝ် ပင်းလဝ်ၡေ၊တြ၊း ဝ၊ မ၊းပိုင်ၼၼ် လဝ်ဂေ်ပိၼ်အၼ်ဢိတ်း လူ လ်တုဝ်သတ်းမိင်း ဝိၼ်းပိၼ်ၡဂ် ၡိုင်းလိုဝ်လွှဲ ထုဂ်လ်ၡေ၊ပၼ် လိုဝ်းလွှဲ အွှၼ်တင်းၡုင်းၡုင်းတ၊ယီ လူလီလိုင်း တုလ်း ၡၼ်ဂ၊လိုဝ်းၒဝ် ဂေ၊့အုလ်း ယသေ်းငေ၊းပ၊း လိုဝ်းအၼ်လူၡၼ်လုံး လ၊း ဖြေ၊းခေ်လွှံယီ …. ပိလ်လ ဝဂ်ဂီ သီတုၼ်ၡ၊ပ၊း တြ၊းထုဂ်ၡေ၊ ၡှုတ်အွှၼ်ပိုၼ်- ဂ၊ၼ္ၼ်းပ၊ရ၊ၼသီ မိဂ တ၊ယေဲ ထိုၼ်ဂေ်လဝ်မှိုဝ်း လုဝ်မှိုဝ်း ၒ်လွှံးသွှပ်ၡ၊ ပိုၼ်မၼ်းၡွှၼ်။ ၁၂၁။

ပေ၊ အၼ်မုၼ် ၒ်ံး တုလ်းၡၼ် ယ သေ်းငေ၊းပ၊း ထုဂ်မှိုဝ်းၡေ၊ပၼ်တြ၊း ယဝ့်ဂေ် လဝ်လင်တံးဈ်၊းယၼ်သေ် အလပ၊လေ်ယေုလ်းဂိုင်း လတ်းၡ၊လူး မှိုင်းမ၊ရ၊ၼသီ ပိလ်လဝဂ်ဂီရၡၼ်း

ၒပ် လၼ်းတင်းပံ မှိုဝ်းလျ၊း အုပဂၡူဝ် ဝံပိုဂ်းငဂ်း တ၊လ်မှိုၼ်းပဂ်း တဂ် ထံ တွှင်မ၊း ဖြေ၊းဖွှေ၊ဂွ့်တိုဝ်းပီ … ဗေ်ၡှံး လီ မီးမင်ဂလ၊- ထံဂၼ်လ်အၼ်ၼီး ခေ၊း သုတ်းပေ၊းယဝ့် ဝင်းပုင် သိလ် တင်းလုင် ဝိဂ်းပိုဂ့်အွှဂ်ၡွှ၊- မၼ်းၡွှ၊ ၡ၊မသ၊ဝ၊။ ၁၂၂။

အၒ၊ထ၊ၼ္ၼ် ဖြေ၊းပိၼ် လဝ်ၡဝ်း ဂေ်ယၼ်ယတ်ယေတ်ဂၼ် တင်းအၼ် သင်လုင်အုပဂ လဝ်ၡှုတံးယေ၊ ၡွှ၊ၡှတ် ယီင်ထိုဝ် ၡ်ံးဝိင်းပ၊ရ၊ၼသီ တီအၼ် ပိလ်လဝဂ်ဂီ ယသေ်းၡ၊လဝ် ယူယေဝ် သဝ်းခေ် ရုဂ်ဗေ်မ် ထိုၼ်ၡုင် တီသင် တိုင်ပ၊… တံးယေ၊း လဝ်မ၊း ၡှတ် ထိုင်ၡှုင်း ယွှင်းမှိုဝ် လိုၼ်ပိတ်မွှ်သၼ်း ပေျ့ တီႝမုၼ်း- လဝ် ၡွှၼ်း တိင် ရ လဝ်ဝပ်ပ လဝ်ယေတ်တီယ လဝ်မၡ၊ၼံ လဝ်အသ်သလိ ပိလ်လဝဂ်ဂီ ၼင်လိလ် လီ ယ်ၒပ် ဝိင်းဝုၼ်း- ၒဝ်ဖွှံ့ဂၼ်သိ ၡုဝ်း ၼမုဝ်းဝံမှိုၼ်ယုၼ်း ယဝ့်ခေ်။ ၁၂၃။

ပေ၊ဝ၊ပိလ်လဝဂ်ဂီ သီပ၊းၡ၊လဝ် ဝံလဝ်ယံယုံ လုံတီႝ ပေျ့တင်း ၡ၊ ယဝ့် လဝ်လင်ၡေ၊ဂ၊- တေွှမေ် ယီဂ်ၒဝေ် အၼ်တ၊ ပဝ်ပလိတေ်ၼ ၼသေ်ပိ တပ်ပ၊ လိုဝ်းၼ့်လၡွှ၊ ထံမလျ၊ တြ၊းတော်မျတ် ၡေ၊လတ်သွှၼ်သေ် သီခေ်ၡ၊လဝ် လိင်းၒဝ်လွှဲပွှင် ၼ္ၼ်း ထွှင်ဂီလေ်သအွှဂ်လွှတ် ၡှတ်ထိုဂ်သေ၊ တ၊…. လ်ဈ်၊းသ၊ သိုဝ်းမုၼ် လုၼ်း

လွႆ- ဢၢၼ်ထပုထုတ်လၢႆး မိုဝ်းပႃလ ၶတ်ပျတ် လႆမျတ်ၶွင်းထိုၼ် လုင်ႁူလျ်ၾုလျ်းမွႆၼၢၼ်ႉယဝ့်။ ၁၂၄။

မိုဝ်ဝၼ်းလိုၼ်ပိတ်မုၼ်း ဝၼ်းလ ၶေၼ်ၼၢၼ်ႉ လဝ်ၶွၼ်းတိုင်ၵျ ႁူပ်လႆ သေႃတႃပတ်တီမၵ်ႈ သေႃတႃပတ်တိ ၾုဝ် ၵုသုဝ်ထိုင်တုဝ် သိုဝ်းၼုဝ်ႈၶေႃး ယသေႃးပႃးလုင် ႁူင်ႁင်း ယၼ်ၵင်း တိၵ်ထိဝိလိဂိၵ်သႃ ဢၢရိယႃဝင် မၵ်ၵ ပိတ်ပႃး ဢွၼ်ႈပင်လိင်းသွႆ.... ပိုတ် လိုၼ် မိုၼ်ပိၼ်လဝ်မၵ်လဝ်ၾုဝ် ပုၵ်ၵုဝ် ၶျူႁူင်သတင်းသႃ- ပိၼ်တပေႃးဢွၼ်ႈ လဝ်ပႃးၶေႃတုၼ်ၵႃ။ ၁၂၅။

ထိုင်မႃးလိုၼ်ပိတ်လွင်မွႆၼိုင် ဝၼ်း တၼေင်းၵၼုလျ်ၼၢၼ်ႉ လဝ်ဝပ်ပမထေႃ ပေပ်ပိတ်တိၵ်ထိဝိလိဂိၵ်သႃ ႁူပ်လႆသေႃ တႃပတ်တီမၵ် သေႃတႃပတ်တိၾုဝ် ပုၵ်ၵုဝ်တုၼ်သိၼ် တုင်းၵိၼ်ထႃးၶျေႃ ဝင်းပေႃၵႃမေ ၵိလေႃ မျုဝ်း ၾုင်း ပုတ်းဝင်းယၼ်ၵႃ တႃလႆမိုၼ်းယိင်း တုလျ်းႁၼ်မိုဝ်းပိင်းၼီပွၼ်း ၵဝ်ၶၼ်း လိင်လိင်းသွႆ ... မွႆဝၼ်းၼွႆ သဝ်းမုၼ် ယူပျႃ- ပုတ်းငင်းၵင်းလွႆးဝွႆးပိုၼ်း ဢၢင်ယိုၼ်းၼုမွႆးင်မိဝ်းမိၼ် လႆတုၵ်းပိၼ် မျုဝ်းပုၵ်ၵုဝ်ၶျူ။ ၁၂၆။

ထိုင်မႃးလိုၼ်ပိတ်လွင်သွင်မွႆ ဝၼ်း တၼေင်းလႃၼၢၼ်ႉ လဝ် ၾတ်တိယ မထေႃ ပေပ်ပိတ်လေႃၾေတႃသ မေႃႁ မႃၼ တိၵ်ထိ ဝိလိဂိၵ်သႃ တၼ်ၼေႃ ရႃၵ ၶျမုတ်းယုတ်းလင် ပိုတ်ပင်လိင်း ႁူ ရၵ်လုၶၼ်ထႃ ႁူပ်လႆသေႃတႃပတ် တီမၵ် သေႃတႃပတ်တိၾုဝ် တုဝ်းပုဝ် လုင့်သွတ်လၼ် ႁၼ်တိပိင်းပျႃ.... ၶျေႃၵဝ်ၵုဝ်းၶၼ်း လၼ်းမိတ်သိမပတိ ပတႃ ပႆၾေလွႆးႁွႆး- ယၼ်ပုၼ်ႉၵေႃးမေ ၾွင်းၼုံ ဢေႃၶသိတတ် ပုၼ်ႉဢွၵ်ႁတ် တိုင်းယိုင်ဂိလျ်ဝွႆးၼၢၼ်ႉယဝ့်။ ၁၂၇။

ထိုင်မႃးလိုၼ်ပိတ်လွင်သံမွႆ ဝၼ်း ဢၢင်ၵႃၼၢၼ်ႉ လဝ်မႁႃၼံ မႁႃၼေႃမ ၶျ ပိတ်ဢၢယူတိၵ်ထိဝိလိဂိၵ်သႃ တၼ်ၼေႃ မႃၼ ႁူပ်လႆမၵ်ၵလေႃ သေႃတႃ ပတ်တီမၵ်သေႃတႃပတ်တိၾုဝ် ၾျုဝ် လၵ်းႁၵ်းပိတ် မျုဝ်းဢၢၼ်ဢၢံလိတ်ဢၢံ လင် ဝင်ၶဝ်ဢၢရိယႃမၼ် ႁၼ်ၵျၼ် ပိသုၵ်ထိမ်လိုၼ် ၵုင်မိုၼ်တေႃလေႃ.... ဢၢၼုၾေႃ ၾုင်းမိုၵ်ႉၼၵ်းယံ- ဢွၼ်ႈ ၶျွတ်ႁေႃ လတ်ပျေႃတေႃသၼေႃ လုံး ၵျင့်လုံးၵံတေႃႉယဝ့်။ ၁၂၈။

ထိုင်မႃးလိုၼ်ပိတ်လွင်သီမွႆ ဝၼ်း ပုၵ်တႁူးၼၢၼ်ႉ ၵဝ်ဢၢတ်သလိ ပေပ်ပိတ် ဝိလိဂိၵ်သႃ တၼ်ၼေႃမႃၼ ဢၢၼရိ ယႃ ၶွႃလုတ်းပုတ်းဝင်း ႁူပ်လႆဢၢရ ႁတ်တမၵ် ဢၢရႁတ်တၾုဝ်လိင်းလုင်း ၶဝ်သွႆ သႆလွႆငိၼ်းသိုဝ်း လဝ်းႁိုဝ်းမၵ် ၵင် ပိတ်ၾွင်ဢွင်ၶၼ်း ၼီပွၼ်းပၼ် မိုဝ်းလံ.... ပုၼ်ႉဢွၵ်ယၼ်လွတ်ပေႃးမ လႆပိၼ်ဢၢရိယႃမၼ်ၵျၼ်ဝံး လွတ်းမွႆး မုၼ်မွင်သဝ်- ပိၼ်တပေႃးတေႃႁူဝ်လ ပုံးငဝ်ၶဝ်ယဝ့်။ ၁၂၉။

ၼၼ်လေႃပေႃသံႉ ထိုင်မႃး လိုၼ်ပိတ်

လွင်ႁႃႇမံဝၼ်း ၵျူႇသပေတ်းၶၼ်ႈဖြူး ပိၼ်လဝ်လင်သႆႇသိုပ်ႁေႃ ၼၢၼတ်တ လၵ်ၶၼႃးသုၵ် ၶုၵ်ပိတ်ယေႃးၵႃႇ ၼၢၼ ရိယႃတင်းလုင် ပုတ်းပုင်ဝင်းၸူးတင်း ၵႃႇၶဝ်လဝ်ႁႃပုး ႁူပ်လႆၼၢရႁတ်တ မၵ် ၼၢရႁတ်တပေဝ်ႁြူးၵႆးလိဝ် တိပ်း ပိတ်မိုဝ်းၶိင်ၵိုင်ပႆသုၼ်သဝ်း ဖြူး လဝ်ႁဝ်းၵွင်ႈဢေႃးၵိဢေႃးၵိ မီးၶေႃၸုံး ယႆ... ၵိုပ်မိုတ်းလႆ လိဝ်းလႆပိၼ်ရႁၼ်း တႃ– တိပ်းပုတ်းသုတ်းမိုဝ်း လလိုဝ်း လွင်တင်းထဝ်တင်းတႆ သိင်ဝႆးၵႆလႃတိ လရႃ ပျူထိမရၼႃ။ ၁၃၀။

မိုဝ်ၼၢၼ်မျတ်လွႃဖြူးပိၼ်လဝ်မၢင် တဝ်ထႆမတေႃသၼႃ ႁေႃၵွတ် ထႆမ လၵျူႁြူးတေႃ ပဝတၼသုတ်ၶႆ ဝႆ ၵိူဢီသင်မိုၼ်လုၵ် လၵျဝလႃ ၶႆၼႃ ၵိုၼ်ၵိုၼ်တိုၼ်တုင် ပေုင်ၵၼ်မႃးလူမႃး ဝႆ ၵဝ်ၶမ်းသိုပ် လႆလိုပ်ပိၼ်းမဝ်ပေဝ် တုဝ် ၶုံးလုဝ်မိုင်းဢီႁူၵ်းပင် မိုင်းသင် သဝ်းပေင် ဢေးလုင်လိုဝ်လုပ်တဝ် ၼၢဝ် သတင်းၶၼ်မင်းႁွတ်လွတ်ၵွႃ....ဢေး ႁူလ်မုင်း လုင်းဝႆမုၼ်မႆး ၵႆးမိုဝ်ပွႆးၼူး ၵွတ်လႆသိပ်းပိတ်ၵုၵ်ႇတေႃ တေႃၼၢံ ၵေ် တုၵ်းၶၵ်တႃသေႃ ပေႃၼုၼ်ႁုံး ၼူး– ယႆးမိုဝ်မႃးလႆရႃးႁူပ်ႇပွႆးႁြူး ၼူးၶၼ်ႈရ်။ ၁၃၁။

ပေႃဝႃပိုလ်လဝၵ်ၵီ သိပႃးႁႃလဝ် တုၵ်းပိၼ်ရႁၼ်းတႃယဝ့်ၵေႃ ဖြူး ပိၼ်လဝ်မဝ်ဝႃလုလ်မဝ် ၼၢဝ်ဝႃပထမ သဢေးၶၼ်တိယ ၶုံးၼုင်းပႃရႃၼသိ မႃးၵိတ်းသွင်းလူ တုၼ်သူသပ်ပိင်ရူ ၵိုလ်လဝ် လႆမဝ်ၼၢဝ်ဝႃ.... မိုဝ်ယႆးမႃ မဝ်းပေမဝ်းပေုၼ်– ပိၼ်တီဢီလေႆရုၼ်း လူ ၼူသတင်းၼုၼ်ယဝ့်။ ၁၃၂။

ထိုင်တီဝႆးပေုၼ်ယိုတ်းလႆး သႆၼ်း လုင်းပိုၼ် ပိုၼ်လိၼ်လႆးပူး ၵျၼ်းၼူး ရုၼ်ၵွႃ ပေႃဝႃၼွၵ်ဝႃၼွၵ်သႃလိင်း ယႆးၶၼ်မုၼ်မႆးဖြူးၵႃးသေလုင်တိုင် တၵ်းၶုံမိုဝ်းထိုင် ၼုလုဝုလ်လယသေး ၶပ်ႇဢေးၵိုင်တ် လီၵိုင်သဝ်းၼွင်း ၶုံး လင်ပေုလ်းသွင်း လွင်တင်းၵျုင့်ဢီၵ်ပိၵ် ဢိတ်းပေုၼ်.... ၼွၼ်ပွႆႇၵၼ်ယူၶုံးၶႆ ပေႃသၼ် ၵတ်းလင် မင်ပွၵ်ႁင်းၼွႆ ၽေးၵိူမႆမႆ တၵ်းလိတ် ၵိူလိုတ်လိုတ် ၼၢံ ၵိုတ်ၼၢံဝႆး ယိုင်ဝုဝ်းယိုင်ၶုံး ယူၵိၼ်သင် မဝ်ၵျုင့်ၵျင်း ၵႃၶုံးၼၢတုင်းထိုၼ်လုင် လင်ၼၼ်ႈယဝ့်။ ၁၃၃။

ဖြူးပိၼ်လဝ်ႁဝ်းၵေႃ လင်တၵ်း တတ်းတတ်းလတ်းႁႃ ပႃတေႃတႆးၸူး မိုဝ်ပွင်းပႆတင်းမႃးၼၼ်ႈမႃးႁူပ်ႇပေတ် တဝၵ်ၵီမင်းသႃး သႆသိပ်းသႆမုၼ် လွႆး ႁႃၶုံးလုၼ်ၼင်းမေး လၵ်ႇၼၢဝ်ပိတ် ဢေးမွင်မဝ် ပႃးၼၢဝ်ပိုၼ်းမႆး မဝ်လင် လွႆးလႆးတဝ်ႁႃ မႃးလႃးပုၵ်ႇထႃမုၼ် ၵိုင်း မဝ်ၵေႃႊၵွႆးၵိုင်းယုၵ်ႇမိုဝ်းဝႆသႆမႃး လဝ်ႁဝ်းပႆလွႆးသိုလ်တင်းမႃး လွင်ရႃး မေးႁဝ်း ၼင်းလဝ်းတဝ်ၶုံးလုၼ်... မႃႁဝ်းလုၵ်လႆးမုၼ် လွႆးမၼ်ၵေႃပိၼ်း ၵိုဝ့်ၼႃ– ၶႆၵေႃမုၼ်သင်ဖြူး ႁေႃ ပၼ်ႁြူး ၵွတ်လိုဝ်းမဝ် ၼၢဝ်လႆပိၼ် ရႁၼ်းတႃ။ ၁၃၄။

ပေႃဝႃ ၽျတ်လႆၾၢတ်တၢဝ်ၵီမင်း သႃးသႂ်သိပ်းသႂ်လၢင်ယွႆႉ လဝ်လၢင်ၶျ ႁွတ်ၾိဝ်ၶႃၵႃတီဢုလုဝုၺ်လၵတ်သပ ၼတီၵတ်သပ ၵယႃၵတ်သပ ယသေႃး ပီၼွင်ႉသႂ်ၶေႃပွၵ်ၾေႃႁိုင်ၼိုင် လဝ် လိုင်ၼီပွၼ် ၸႃဢၼ် ထႂ်မတီငဵၵ ႁတ်ဘွင် မွၵ်လွင်ၸႃး ၽၢတ်သၼေႃ…. တိုၵ်းၼိူဝ်ၶဝ်ပိတ်တင်းၵျင်း မိုဝ်းလွင်ႁင်း မုၵ်ဢႆၾႅး- ဢၶျင်ႉတၵ်လိတ်ၼိူဝ်မႂ်မႂ် ဢပ် ၼုင်ႉၵတ်းထၼ်ပေႃသၼ် ၼႅၵေႃလီပိတ် ဝႂ်းဝႂ်းယွႆႉၼေႃ။ ၁၃၅။

ဢၶျင်ႉလွင်ဢၼ်ဢပ်ၼုင်ႉ ၼိူဝ်ၵတ်းၵတ်း ဢွႂ်ၾႅးၼိူဝ်မႂ်မႂ် တၵ်လိတ် ၼိူဝ်လိုတ်လိုတ် မျႃဝ်းၼုင်ႉ မၼ်းဢႂ် ပၼ်ႁွတ်တီထွတ်တီ မျတ် တၵ်းပွႆႇ ၵတ်ၵုတ် လုတ်ပိတ် ၼိဝ်ပၼ် လၵ်းၼိူဝ်ၵႆႉဢၼ် ဢၼိၵ်လ တုၵ်ၶ ဢၼၽၢတ်တႃ ဝိပသိသၼေႃၵႂ်မ ထၼ်းဢၼ်းသု ၼိူဝ်ႁူလၵ်းရၵ်လၵ်းၼႂ် ယတ်ၶႂ်လေႃးလီ သိလႃသီၶျၵ် မၵ်ၵင် ပိတ်ၽွင် တၵ်းပွႆႇဢွၼ်ပွင် ၼီပွၼ် ၵုဝ်းတၼ်ႁၼ်ႉလေႃမျတ် ဢႂ် ၵတ် ၾိဝ် ၶႃ…သေႃတွႃရႃဢီးငဝ်ႉၾၵ်းတူ လၵ်း ၼိူဝ်ပိတ်သေႃ သိလျ်လွႆတိၵ်ထိမိတ်သႃ ဢႂ် မြႃမျႃဝ်းဢၶျင်းသူၼၼ်ႉ။ ၁၃၆။

မုၼ်သုင်ၽြႃး မႃးၸႃ ပၼ်ၶဝ် တုဝ်းဢပ်ငိၼ်းလေႃး ယၼသေႃးႁိုင်တုၼ် ပိတ်သေႃတင်းၾုၼ်တင်းၾိတ်း လိုဝ်း ဢၼ်ႁိုတ်းမႃး ထွႂ်းၶိုးၽြႃးသိုင်လဝ် သီၶဝ်ၵုၸႃမီး သတီးလိၺ်းလႃး ယ ၵသေႃးႁိုင်ပႃးထွႂ်တုင်းႁူ… ဢိၺ်လဝ်

ဢပ်ၽျတ်ၸႃလႆ သိုင်သိုင် ပိတ်သေႃ တိၵ်ထိပိထိၵိၵ်သႃ မႃၼမၼ်ထွင်ပွင် လိုင်း ထိုင်ႁိုင်းလၼ်လွႆမၼ်ၵိုမ်းတိုင်- ႁူပ်လႆ သေႃတႃပတ်တီမၵ် သေႃတႃ ပတ်တီၾုဝ် ထိုင်ႁွတ်တင်းသိုင် ၽၢတ်ႉ ယွႆႉ။ ၁၃၇။

ၼႅလေႃပေႃဝႃလိုဝ်းၶဝ်ယသေႃးႁိုင် တီႇ ပိတ်လီတင်းၾိတ်းတင်းၾုၼ် မိူင်း ပိၼ်တုၼ်လီ ရ ႁၼ်း ဢၼ ၶၼ်း ဝၼ်း ၼၼ် ႁၼ်ၼႅၼိုင်းတြႃးယွႆႉၵေႃ လဝ် လၢင်ဢွၼ်ၶဝ်မိုၼ်းမႃးလတ်းႁႃ ၵႃမေ ႁူၼ်းၵုၼ်း လွႂ်းတုၼ်း သၼ်သုင် လုိး ၾုင်ႁိုင်ပႃး ဢွၼ်ၵၼ် ၾိဝ်မႃးလိုဝ် ၵိုတ်းတီၼိုင်းႁူ ၾု လျ်း မႂ် ႁူင်းပူ… မုင် တုလျ်းလူႁ်းမၼ်ၵယႃသီသၵႃမႃ-မုၼ် သုင်ၽြႃး မိုၼ်းမႃးၸႃပၼ်တြႃး တီ လိုဝ်းၶဝ် မဝ်ႉမီးမဝ်တုၵ်းလႆပိၼ်ရႁၼ်း တႃ ႁူပ်လႆမၵ်ၵၾေႃလႃ။ ၁၃၈။

ဢၶႃထႃၼၼ်ႉ ၽြႃးပိၼ်လဝ်ႁဝ်း ၼၵေႃ လၢင်သႂ်ႉဢွၼ်ဢပ်လဝ်ရႁၼ်းတႃ ႁိုင်ၼိုင် လတ်းၶဝ်ၼိုင်းလိုင် ဝိင်းရႃလ ၵျႃဝ် ၵိုတ်းၶုဝ်ၼိုင်းသုၼ်ဢူးယိၺ် ပၼ်း လိၺ် ၶုဝ် လုင် ပုင်ႉ မွၵ် ၶွၼ် ပႃလွၼ် လိုင်ၼေႃ…. ပႃးထိုင်သုၼ်သင်း ၶင်း လွႂ်ႉ မိုၼ် ပိုၼ်း- ၾိဝ်ႁွတ်မႃး ၵႃၼိုင်း မျိုဝ်ႉ ဝိင်း မုၼ်း ၵုၼ်း ၶွၼ် ၶွင် ၵိုၼ်းဝုႆႉ ယွႆႉ။ ၁၃၉။

ၶုၼ်လုင်ၸေႃမႂ်းပိင်ပသႃရ ႁိုတ်းဝုႆႉ ၸေႃလုင်လင်းၵျိုဝ် ၼိုင်းသုၼ်ဢူးယိၺ် ပႂ်တၼ်းလႆမိုၼ် ပႂ်ၵၼ်းလႆယူ လၢင်

တၢၵ်းယုၵ်ႉၵပ်ယေႃႉလူ သယံၽူၶြႃး ဝိၼ်ၸဝ် ၵွံႇၶဝ် ၸိုဝ်းတပေႃး တပၼ်း ရၽၼ်းမျတ် သင်ၶႃႉ.... ၸေႃ တ ၼေႃ သၼ်းလိုၼ် မုတ်း ၵျွ- ဢၶဝ်ဝိၼ်တႃႉ ၼ ၶုၼ်ရႃႉထ ၸံလွင် သိုင် ပွင် မိုင်း ရႃႉထၵျုဝ် လွင်ၵုသုဝ် ၵျုဝ်းၵျဝ်ၶတ်း ၸွႆယဝ်ႉ။ ၁၄၀။

ႁႅင်းတေႃ လင်ၼ်ႇ လႆ ၸိုဝ် ႁႅင်း ဝုလ်လုဝုၼ်သုၼ်သင်း ပင်းဢဝ်မုၼ်ၶံး မိုဝ်းတေႃး တင်းဢၼ်တပေႃး တပၼ်း ရၽၼ်း ၵိုင်တုၼ် ၼ်ႇသုၼ် ၶုၼ်မိုင်း ၵိုဝ်းၵိုင်းပၼ်းၵေႃ ဢဝ်ၵျေႃၵိုတ်းႁႅင်း တၼ်းလွင်းမုၼ်သုင်ၶြႃးၵွံႇပႃးရၽၼ်း တႃႉငဝ်းၵျွ... ၵူထေႃၵူၸဝ်- ဝိင်ပသႃႉ ရ ရႃႉထမၵျႃႉ သေႃၼေႃႉမတ်မူး ၵူၶုၼ် ၵူၼင်း ၶုဝ်ႉဝင်းမုဝ်တုဝ်လဝ်-လုံးၶြႃး ႁႅမႃႉး သူၽိဝ်တဝ် ၼ်းဢိုင်မိုင်းၸဝ်ၼ်ႇ ယဝ်ႉ။ ၁၄၁။

ၵိလ်လၵ်းမိလ်တၼ်း မိုဝ်ဝၼ်းလိုၼ် ၵံလွင် သိုဝ်းဢိတ်းၶံ ၵိလ်ၸဝ်ၵျဝ်ႉဢဝ် ဢလူတႃႉၼ ပေႃလုဝၼ်ေ ႁႅင်းဝုလ်လု ဝုၼ်သုၼ်သင်း ဢတူင်းယံးၼ်ၼ် ထိုင် မႃႉးမိုဝ်ဢၼ် ဝၼ်းလိုၼ်ၵံလပ်း ၵိုၵ်း ၵပ်းၽိဝ်ထွင် ဢၼ်ဝိၼ် ဢၵ်ၵသႃႉဝၵ တင်းသွင် ထိုင်မႃႉး ယၼ်ၵႃႉးၵိုင်းၶဝ်ၵ တွၼ်းဢွၼ်ၵၼ်ၶႃႉးလူး ၶြႃးမျတ်မွၼ်း ၵျွ... တွႆ ၼုလ်းၵွံႇၵတ်းလွႆ ႁႅင်းဝေ လု ဝၼ် ၽုလ်းယၼ် သံၽုင်- ပႃးတင်း တပေႃး တပၼ်း ဢၶၼ်းၼဝ်ႉငႃးယႃႉ တဝ်လတ်းၵျႃႉ မႃႉးဝံၶုဝ်ရင်။ ၁၄၂။

ၸဝ်ၼိုင်ၸိုဝ်ဝႃႉ ဢုပတိၵ်သ ပရ ပိုၵ် ၸဝ်ၼိုင်ၸိုဝ်ဝႃႉ ၵေႃးလိတ ပရ ပိုၵ် ဢွၼ်ဢဝ် တပေႃးမႃႉးသိုၵ် ႁႅင်း တေႃ ၶိုၼ်ဝံပူထေႃ သံမႃႉ သံပုၵ်ထ ၵျလၵ်ၼၵ်ၽဝိၼ်သေႃယဝ်ႉ ၸေႃးသိုင် လုင်းလုင် .. မႃႉးၶဝ် ထံးထိုင်ၼ်ႇးၶြႃး ၸဝ်ပႃႉးမျတ်မုၼ်ၵိုင်း တင်းပႃႉ ၵိုင်းၵ တွၼ်းလွၼ်လုတ်းၵျပုင်ဝင်း ဢဝ်တြႃး ၶြႃးၸဝ်ၵျေႃး ၵျုဝ်ႉၵံၵျင်း သေႃယဝ်ႉ ၁၄၃။

ၶြႃးပိၼ်ၸဝ်ၵျဝ်းၵေႃ ၸင်တၵ်း ၵျီးမိၼ်ႇၵျီးမွႃႉၵ် တိုတ်ႉသုင်ၸုင်ယွႆ ၸဝ် ဢုပတိၵ်သ ၸင်တၵ်း တင်ပၼ်ၸိုဝ်မွႆ ၵျွပၼ်ၸိုဝ်ဝႃႉ ၸဝ်သႃႉရိပုၵ်တြႃႉ လိၵ် ယႃႉရံ တပေႃးတံးလွႆၽေၵျွႃႉ ၸဝ်ၵေႃ လိတၼၼ်ႇ တင်ပၼ်ၸိုဝ်မွႆ ၵျွပၼ်ၸိုဝ် ဝႃႉ ၸဝ်မွၵ်ၵလၼ် လိၵ်ဝ်ႉးရံ တပေႃး တံးလွႆၽေသံႉ ပၼ်ဝွႆဢတူးဢယႃႉ ထႃႉ ၼၼ်တရ ဢၵ်ၵသႃႉဝၵ မၵျႃႉသႃႉဝၵ လုၵ်ၸဝ် ၶဝ်ၵျွတ်ၼ်ႇးၽုင်... ဝိၵျႃႉရင် ႁႅင်းဢိုမ်ၶင်း မႆႉသင်းယႆ- ယူလႆထိုင် သံဝုင် ၵိလေႃသႃႉလုၼ်ၵျူင်တုၵ်းလႆဝိၼ် ရၽၼ်းတႃႉ ၵုင်တေႃလႃႉ လင်လိုဝ်ႇလိုဝ်း ၵ်ဝွႆယဝ်ႉ။ ၁၄၄။

တင်းၵႃႉ တပေႃးတပၼ်း ဢၼ်လႆ လွံးမႃႉး ယေႃပႃးသွင်ပၵ်ၵျႃႉသိုဝ်း ၽွံႉ ၵၼ် ၵီးယိုဝ်း ဢၼ်ၵျူင် လႆ ဝိၼ် ၸဝ် ရၽၼ်းတႃႉတင်းလုင်လုံးလုံး ၸိုဝ်းလုံး ၶဝ်ၶုၼ် ဢိုင်မုၼ်ၶြႃး တပေႃးၼ်ံမႃႉး ၵူမိုဝ်ႇၵူဝၼ်း တုၵ်ႉၽွႆတၼ်းမၼ်း လုဝ်

ၽိုင်းလႆ··· ထိုင်ပွင် ၽိဝ်တဝ် မႃးႁွတ်
လဝ်သျွတ်ဢဝ်လႆ သိင်သိင် ပိၼ်ရၢၼ်း
တၢ လွႆတိင်သိင်ယဝ့်။ ၁၄၅။

သုၺ်သူသုၺ်မႃး ၵႃပိၼ် ၵၼ်းယူၼ်း
ပိင်းရၢလၵျဝ်ဢၼ် ၽွင်ၵေႃ ဢွၼ်ၵၼ်
မိုဝ်းၵိတ်း ရၢၼ်း ၶၼ်းၶၼ်း သျင်းလုင်
ဝင်းပုင် ၵိူၼ်းငေး ဝွ်ၵိူမ်းၶဝ် လွႆလႆ
ယႆးဢၼ်ၶဝ်လဝ်ယိပ်းဢဝ်ပတ်တႆတုင်း
သွႆး လွႆးၵၼ် ပိၼ်သႆ ပိၼ်သႆ ၵႃပိၼ်
တင်းလႆရၢၼ်း ၼေၵၼ်းၵိူဝ်လိုင်ၵိူင်း
ၵၼ်းမိုင်းယိၵ် လွႆယိင်း တၼ်းဢၼ်ၶၼ်း
ပိင်းယင်တႆးပႆ···· ရၢၼ်းယႆသွၼ်းၶပ်
လိလၵ်လိ ဢႆထိဢႆၵင် ဢွၼ်ၵၼ်ဝံးၶေၼ်း
ငေသွႆးဝၢ မႃးယဝ့် မႃးယဝ့် ၵၼ်း
လင်မေၶျူ့ၵဝ်း ယဢဝ် ၼၢၵိူၼ်း
ပိၼ်ပေႃလိဝ် ၵွင့်မေၵိဝ် ငေးပွၵ်
လွတ်ၶုင်။ ၁၄၆။

ဢွၼ်ၵၼ် ငေသွႆး လွႆးၵိဝ် ၵွင့်ဝၢ
ၶၼ်းၵၢ ရၢၼ်းတၢ ၵေႃတမၼ့် ဢၼ်
ပိၼ်ဢုပတိၵ်သ သွင်ၶၢ ၵေႃလိတ
တပေး မီးသူၵၢပၵ် ၵေႃ မၼ်းၶျူ
ငွၼ်းဢဝ်၊ လဝ်ၵဝ်းၽုဝ်ၵဝ်း လုၵ်ၵဝ်း
လၼ်ၵဝ်းၵေႃ မၼ်း ၶျူငွၼ်းဢဝ်၊
ၵဝ်ဢႆၶလူ ၵဝ်ဢႆၶဝ် ၵဝ်ဢႆၵၼ် ၽွင်
ယၢပေပၼ် ၽွင်ယၢပေလူ ၵိတ်းပိၼ်
ၼၢတူၶလ ထထပွင့်ပွင့်လေၵွင့်လွႆးၵိဝ်
ယႆးမိုဝ်လွင်ၽိဝ်ပုင့်ပိုတ်ၵိူဝ်လိင်းပင်····
ၼင်း မေ ၵိူၼ်း ပွင့် ဢုၼ် မေ ၶေၼ်း
ၽြႃးလၵ် ၶျူသျွတ်ၽုဝ်မၼ်း- တင်း
ပလွႆပလွႆၵေႃ မေၵူၼ်ဢုၼ်ပၼ်းၵႆ
ယဝ့်။ ၁၄၇။

ၶုံးဢၼ် မေၵိူၼ်းၼုံ မေၵိူၼ်းၶၵ့်
ပွင့်ၶေၼ်းငေသွႆးၽြႃးပိၼ် လဝ်ၼၼ်
ဢၼ်ပိၼ် တပေး တပၼ်း ရၢၼ်း
သင်ၶၢ သူမိုဝ်းတင်လဝ်ၶေၼ်ၽေပၼ်
လွင်ဢၼ် ပိုၼ်ပွင့်ပိုၼ်လၢ ဢႆလႆသၵ်
သၢငေသပွၵ် သူၵိဝ်လွႆၵေႃ ပိုၼ်ငွၵ်
ၵိူတ်း ၵတ် လတ်သုၺ် ၼံယုၺ်မုၵ် မူ ယိုင်
လွတ်လိုင်တီပင်···· တီၶုၼ်းၶုင် လၼ်း
သိၼ်တင်းပႆ လႆမၵ်တၢ မိုၼ့်မိုၼ်းသိ
သုပ်းပၼ်- ၵဝ်းၶၢသူၶံယႆးမိုဝ်လွႆ ၵူၼ်
ၵူၼ်ၵေႃပိၼ်ၼၼ်ၶၢယဝ့်။ ၁၄၈။

ပေႃဝၢ ရၢၼ်းတၢၶဝ်လဝ် တင်
လဝ်လတ်ပၼ်ၼင်ၼၼ်ယဝ့်ၵေႃ ၽြႃး
ပိၼ်လဝ်လင်ဝၢ ပေႃသူသူထိင်ၵႆးၼၼ့်
လၵ်းၵိူ လွတ်ၵၢထၢမၼ်း ၼေ့ဝုံဢွၼ်
တင်း သင်ၼၼ်တၵ်းတေ သင်းလင်း
ယိလွၵ် ငၼ်းဢႆၶုံးမိုၼ်း ပွၵ်ၼၢပွၵ်
လိုၼ်း သံမိုၼ်းလူသွႆးပၼ်··· ဢႆၵတ်
ၶေမျတ်မၼ်တၼ် ဢၼ်ၵျေ မိုဝ်ယႆး
သူတုင်းၶဝ်- တွင်းသုၺ်လွႆဝုံၵူငေယ်ၵူလဝ်
လိယဝ့်။ ၁၄၉။

ဢွင်ၼယၼ်တိ မၵၢပိရၢ သတ်
ထံမေၼ တထၢၵတၢ ထံမေၼ ၼိယ
မၢၼၢၼင် ၵၢဢုသူယၢ ပိလၢၼတင်
သွၢးၵၢၵိူင်ၵိူင်၊ လိုဝ်းၼ့်လသူ မျတ်လွၢ
ၽြႃး လတ်ပျူးၶေၼ်ပၼ် ၼံလေပေႃ
ဢၼ်ထိုင်မၢးဢၵျူးၵင်ၼ်မိုင်းသုၺ်လိင်း
ဢွၼ်ၵၼ် လႆးတုလ်းၵႆးလိဝ် ၵိုင့်ၵင့်ၵ်
ၵိဝ်တင်းၶေၼ်း မေးၵိတ်း လွႆလိလွႆဝၼ်
ၶၼ်သိင် ယွႆးယွႆး ၶဝ်သွႆး ၵပ်လွင်း

ပၼ်…. ႁူမျိူဝ်းၶၢၼ် ၽၢၵ်းၶဝ်ၼၢင်ႈ လႃႇ- ပႂ်ႉထွႆးတၢင်းပိူင်း လိူဝ်းၶၢၼ်ၶိူင်း ပိူင်း ယိၵ်ႉ ယိူင်းမုၼ်တၢင်းလၢႆ ၽၢႆၼေႃႇ ၶၢႆပွင်ႇၶၢႆလႃႇ ယိၼ်ထုတ်ထိုတ်ၵႂႃႇ၊၊ ၁၅၀

လုၵ်ၶၢၼ် မျတ်ႉလႂႃႇ ၽြႃး ပိၼ်လၵ် ၶဝ်ႁွတ်ၶိူင်းမိူင်းရႃႇလၢၵ်ႉ သုၵ်လႂ်သွင် ဝႃႇ မိတ်ႈၶႄႇႁွတ် ၵႂ်းၼၵ်ႉသတင်း သိူင်ၶဝ်ၽဝ်ႁွတ် ၵပ်ပီလဝတ်ပေႃႉတေႃႇ သုၵ်ထေႃႇၶိူဝ် ပီတႃႇပေႃႇလၵ် ငိၼ်း ၶဝ်ႁူမွင် လၢင်တၢၵ်း ႁွင်ႉၶၢဝ် ၵၼ်းၶွင် ၼေႃႉၶၢၼ်လၵ်းလီးသီးၵႃႇ ၶၢမတ်ၵႃႇ လုတႃႇယီ လိုႉမၼ်း ၵႂႃႇပိူင်း မႃးႁွတ် ၵပ်ပီမျူဝ်ႉသိူင်လိူင် မိၼ်ၶိူင် ၶုၼ်မတ် ၽွင်း ၶၢပွင်းလုလုင်ယႃႇ … မႃးႁွတ် ၽိူဝ်ႁႂ်ႉ လႂႃင်းၶုပ်ႉ ႁူဝ်ဝင်း- ၽြႃး ပိၼ်လၵ် ၼၢင်းႁီ ၼၢင်းႁီၽိူၵ်ၶူ ၶေႃႇ တေႃႇမူတုၵ်းမၵ်တႃႇသေႃႇ ၶႃႇသဝေႃႇ ၵိူင်း ပိၼ်ရႁၼ်း ၶုင် လိူင် လင်း သိူင် ယဝ်ႉ။ ၁၅၁။

ပေႃႇဝႃႇၶမတ်ၵႃႇလုတႃႇယီ ၼၢင်းႁီ ၽိူၵ်ၶူ တုၵ်းပိၼ်ရႁၼ်းၻႃႇယဝ်ႉ ၽဝ် ၼၵ်ႉ မၼ်းလၵ်ၶုပ်ႉတင်ပင်းလၵ် ပင်း ၶၢဝ်ၽြႃးပိၼ်လၵ်ၶဝ်ႁွတ်ၶိူင်း တိူင်းၶိူင်း မိူင်းၵပ်ပီ မိူဝ်ၶၢၼ်လိၼ်သီလွင်လႂ်ၶမ်းႇ ၽတ်ႉသေ ၶိူင်းလိူင်ပိူင်းရႃႇလၢၵ်ႉ ၵုဝ် တေႃႇ တုဝ်လၵ် ၶွၼ်ၶၢဝ် ၶုၼ်ထဝ် ရႁၼ်းသင်ၶႃႇ ၶႃႇတႃႇသွင်မိၼ် ယုၵ်ႉ ယိပ်ယၢင်ၶဝ်ဝင်တေႃႇပႃႇ… ႁူၵ်းသိပ်း ယူႇလၵ် ၶဝ်းသိလျ်တင်းပႂ်- ရႁၼ်း ၶိူင်းမိူင်းရႃႇလၢၵ်ႉမိၼ်း၊ ရႁၼ်း ၶိူင်း မိူင်းၵပ်ပီလဝတ် မိၼ်း၊ ယိူင်ၶဝ်ၶိူင်း ထိၼ်ၵုၼ်းလုၵ်လွႆ ယၢၼ်ၶၢၼ်ယဝ်ႉ။ ၁၅၂။

လုၵ်ႉ ၶၢဝ်ၶိူင်းမိူင်းရႃႇလၢၵ်ႉ တေႃႇ ႁွတ်ၽိူဝ်ထိူင် ၶိူင်းမိူင်း ၵပ်ပီလဝတ် ၼၵ်ႉ ၽီၶဝ်ၽၼ်သူင်းႁီတ်းပိၼ် ၽႄႇ ရႃႇလမတ် သွင်ၽၢၵ်ၶဝ်တင်း ၶပ်ႉ ၶင်း ယင်ယႂ် တင်းပႂ်ၽြႃး ၽီမႃးႁီတ်းပၼ် ပိၼ်ၶၢၼ် လီၶၢၵ်း ၶိူဝ်မၼ်း မုၼ်းပိၵ် မုၼ်းၽေး ပိၵ်ႉ တၼ်ယၼ်လုင်းဝုင်ယဝ်း တေႃႇၶဝ်းၵႂ် …ႁူၵ်းသိပ်းယူႇလၵ် သင် ၶႃႇရႁၼ်း ၶယွင်သင်ၵၼ်း လုၵ်ႉ ႁူဝ် ႁႃႇ- ၶဝ်ၶိူင်းပႃႇမႂ်ႉ ပႃႇတွၵ် မွၵ်သိပ်ၶဝ် ၽိူၵ် မိူဝ်မိူၵ်တုဝ်ၵုင်း ၶုၵ်ႉ ယုင်းႁွင်ႉ မေႃႇ တွင်ႉလေႃႇ ၶိူတ်ၶၼ်ႁူၼ် ႁူၽေ ႁူပႃႇ-ၶုၵ်ႉ ထုဝ်ႁူဝ်ႁွၵ် ႁွင်ႉမွၵ်လတ်မႃး ၽြႃးလၵ်ၶွၼ်တပေႃးတပၼ်းၵႂႃႇလႂ်ၶႃႇ ၵႂႃႇလႂ်ၶႃႇ- ၵႂ်ၽွင်သႂ်ႉ တွပ်လတ် ၵပ်ပီလ ဝတ် ၵပ်ပီလဝတ် ၼၼ်ၼေႃႇ ယင်းဝႃႇ မႃးယဝ်ႉ။ ၁၅၃။

ၼၼ်ၵေႃႇ ၶၢၼ်ပိၼ် ၶုၼ်လုင်ၶႄႇမၼ်း သုၵ်ထေႃႇတၼ်ႈ ပီ တႃႇ လႃႇ သိူင် ႁင်း ပႃး ၶွၼ်ၶၢဝ် လိူဝ်ႉမိူဝ်း ၽြႃး သႂ်လႃႇ ၶႃႇၶၢဝ်လၵ်းလိူဝ်း လုံးသိူဝ်းႁီတ်းပိၼ် ၽုလၢမ်းယိလၢပ်ႁႂ်းၶေႃႇ ၶီၵျေႃႇၽိူဝ်တၼ် ၶိူင်းၶၢၼ်သုၼ်မိူင်း ၽုလၢမ်းၵိူင်းမႂ်ႉ ႁူင်း လွႆႉ သီးယႂ် … ႁိူဝ်ငဝ်းလႂ် ႁႂ်းၶီၵျေႃႇ ထႃႇရိူင်- မွင်းတင်းၽုႝးပျိူင်းလုၵ်လင်း ၽြႃးႁႂ်မႃးႁွတ်မႃးထွင် လုံးလိူဝ်းလိူဝ်ႉ မိူဝ်း ငိၼ်တိုၼ်း လပ် လဝ်း လွင် မႃး ၽေႃႉ လွတ်လုင်- ပိုႉ ထႃႇၵႃႇတီၶီၵျေႃႇ ထႃႇရိူင်။ ၁၅၄။

ထိုင်မႃး လိၼ်ႁူၵ်းလွင်မႂ်ႇ ၶိုင်ၶႄၶ် မျတ်ႇလွႆ ၽြႃးပိၼ်ၸဝ်ႈ လႅင်တၢၵ်းဢွၼ် ဢၼ်ၵိုင်ၵိုင် မူႇယိုင်သင်ၶႃႈ ဢၼ်တႃႈသွင် မိူၼ်တိုၼ်တုင့် ၽုင့်ၶဝ် ပိင်းလႅဝ်ၵပ်ပီ လဝတ်ႇ ဝွႆႈၺႃႉတႃၼ်မျတ်ႇ လႅဝ်ပေႃႈၶေမ်း တေႃႇသေႃႇၵၼ်လုမ်းႁပ်ႉလုမ်းတွၼ် တိၵ်ႈ ႁွၼ်ၶိူၼ်ၶိူၼ် သိလႅပ်ႉႁူၵ်းမိူၼ် သုလႅပ် တေႃႇမျဝ်းတေႃႇ လွႆၵေႃႈ ပိၼ်းပိၼ် သိုဝ်းပျေႃႇယုမ်ႉ ၶႄၶ် ႁွႆႈၵႃႈ ၵေႃႉလွႆ ၵေႃႇဢမ်ၶုပ်ႇဢမ်ဝ်ယမ်ယုင် ၵုဝ်းလွင်တင်း ႁင်ၶဝ်ထဝ် ပိၼ်ပႃႇ ပိၼ်လုင်း ႁွႆႈႁူ ဢုင်းလတ်ႇၶိုဝ်း ယွင်ဢမ်း ႁူၼ်ဢုၼ်ၵဝ်း– သိၵ်ထၵုင်မႃႈရသွၵ်ႇသွႆႇတေႃႇထုၵ်ပိၼ် ၽြႃး ပွၵ်မႃးႁွတ်မိုင်းၵပ်ပီပျေႃ ၶႄၵေႃႇ ပိၼ်ၽြႃးလုၵ်လၼ်ႁဝ်းလုင်ရိ။ ၁၅၅။

တင်းၵႃႈသႃႇၵီဝင်တင်းသိုင် သိလႅပ်ႉ ႁူၵ်းမိူၼ် တိုၼ်းဝႃႇ ၵေႃႉလွႆ သေၵေႃႇ ဢမ်ၶုပ်ႉဢမ်ဝ် ဢမ်ရုမ် ဢမ်ႁွမ်း ဢမ်ၶွမ်း ဢူးၶျ မႃႇၶႄမဝ်ယွၼ် မတ်ဝႃႇ ၽြႃးပိၼ်လႅဝ် ၶဝ်ပိၼ်လုၵ်ဢွၵ် လၼ်ပင် ႁုဝ်းႁင်ၶဝ် ထဝ်ၶဝ်ဢုဝ် ၶင်ယူႁုဝ်ငုဝ်ၵႃႈငႃႇ ဢမ်မီး ဢေႃႇၵႃႈၶုပ်ႉဝ်လႅဝ် ၶုံထဝ်ပွင်းလုင်.... မႃႇၶႄရုင် သုင်မိူၼ်ပိင်းလဝ်– ႁုဝ်းလွင် တင်းယႃႉတင်းထဝ် ၶဝ်ဝႃႇပိၼ်ပႃႇပိၼ်ပူ လုင်းၶႄဢႃႇဢဝ်ၶႄယဝ့်။ ၁၅၆။

ၽြႃးပိၼ်လႅဝ်ဢဝ်တင်းတိပ်ႉပလိၵ် ၶုလၼ်မုင်ႁၼ် လွင်ဢၼ်ႁူပ်လႂ်ၶုၼ်လွႆ တင်းလိုဝ်း လႅဝ်လႅင် မိၼ်မိုဝ်း ၵင်ႁဝ် ပုံလဝ်ပုင်းဝၼ်း လုၵ်းလၼ်း ၶေၼ်ၶဝ် မိုဝ်းလႅဝ်ၶွၼ်းဢၼ်ပိၼ်သႂ်ၽႅၼ်း မိုဝ်းလႅဝ် ၶွၼ်း ဢၼ်ပိၼ်သႂ်ၽုၼ် တိၼ်လႅဝ် ၶွၼ်း ပိၼ်ၽႅၼ်း တိၼ်လႅဝ်ၶွၼ်း ပိၼ် ၽုၼ် တုၼ်တုပ်လုၵ်းယိုတ်းၵိုတ်းသဝ်း ပျင်ဝ်းယမၵ ပျူႇတိႁႃႇၵင်ႁပ်... ဢၼ် တၶုဝ်းလုၵ်ႉထုဝ်းဢွၵ်ႁိုင်သိလႅပ်– ၶိလ ပိတ လေႃႇႁိတ ဢေႃႇ တႃႇ တ မိလႅပ် လႅတ်ႉထ ပၽေႃႇသရိ လိင်ၵုံ ၶဝ်ႁွင်ၽိုၵ် လႆး ယိုင်ငႆးတၼ်သႂ်ၽေမိပ်မပ် ယပ်ယိပ် တုင့်တိလႅပ်– လိင်းဢွၵ် ပိၼ်သိလႅပ် ပိၼ် သိလႅပ်ဝွႆႈယဝ့်။ ၁၅၇။

ၵုံးၶၼ့်ဝွႆႈၺႃႉၵႃႈပိၼ်လုမ်းလိုဝ်း ငိုၼ်မိုဝ်း သႃႇၵီဝင်တင်းသိုင်တင်းလႂ် သိလႅပ်ႉႁူၵ်း မိူၼ် တိုၼ်ၵၼ်ယုၵ်ႉမိုဝ်း မိုဝ်းတင် ၶႄၽိၵ် မၵ်တႃႇယိၵ်ႉမိုၼ်း ဝ်မိုၼ်ႁွင်း ၵင်ၵင်ႁဝ် သဝ်သဝ်ပၼ်းမေႃႇ ဢမ်း ယေႃႇလုင်လင် လႅဝ်လႅင်လုင်းထိုင် ၶုင်း ပင်ပွႆးမိုင်း လွႆၵေႃႇ ဢွၼ်ၵၼ် ႁွႆးၵိုင်း ၶုပ်ႉယေႃႇဝ် ငဝ်းလႅဝ် ၽုင်း ပြဝ် ·· ၶႄ လုင်းဢၼ် ၵျူးပိတ်မၼ်ထွင်–ဢွၼ်ၵၼ် ယွႆးယွႆး ႁွႆးဝင်း ပင်းမိုဝ်း မိုၼ်ၶိုဝ် သွင်း ႁွင်မွင်း ဢုပ်ႉလွႆးၶႄ လွႆးလင် မငိၼ်းသင် ပၼ်းဝွႆႈလွင်လွင်။ ၁၅၈။

ၽွင်းမိုဝ် လိုဝ်း ၶဝ် သႃႇၵီ ဝင်သ ၵျ ပိတ်မႃႇၶႄမၼ်ထွင် လႅဝ်လွင်ႁေႃႇလတ် လႅတ်ႉတေႃႇ ဝုလႅပ်သၼ်တြႃႇ ၵႃႈထႃႇႁိင် ပုၵ် သုလႅပ်ၶုၵ်လိၼ်းလွတ် လုတ်းထွတ် ထံမတိၷရိၵ ဢွႆႇပွၼ် ၽိၵ် တွၼ် လူး လႅဝ်မင်းႁွင်.... တုၼ်ၶေမ်းၵျိုးလူးလႅဝ် ၶိုဝ်မိုင်း ပိုင်းပျိုတ်ပင် ၶေပိုၼ်မိုဝ်း လိုဝ့် သႂ် တိုၼ်း– ဢွၼ် ၽွႆႉ ၵၼ်ရုံႁွႆႈ

ၶုပ်ႉ ၶွႆးဝံ ဢုၼ် သၼ် ၽိုၼ်း ၽိုၼ်း ဝႆႉ ယဝ့်။ ၁၅၉

ပေႃးဝႃး ၵိလ်ၶဝ်ႁေႃငေႃ လတ် ေတႃ ဝုၼ်သၼ်ၾြႃ ၵႃထႃ ၵိုင်ၶိုင် သုတ်းယဝ့် ၵမ်းၼၼ့် လဝ် ပေႃ သုၵ် ထေႃ လီဢၼ် သုၼ်ေတႃ မျုဝ်းေတႃ တင်းသိင် သိလ်ပံ ႁူၵ်းမိုၼ် တုင့်တိုၼ် မိုၼ်းပျၼ် ပိၵ်ႉ မၼ် ႁေႃယွတ် ၽိုဝ် ႁွတ်ၵျူၼ်းယူ လွင်ဢၼ်တၵ်းသူၶဝ်သွံး လိုမ်းပင်း လိုမ်းၽိတ် ၼိတ်ၶိတ်ၾွင်း ၼႃ ယၼ်ယႃ ပိႁႃရသွင်ၶွင် ၶွင်းဝင် ၸွင်းသွင် မျတ်မင်းႁွင် လိုမ်းၽိတ်ငဝ်း သိင်– ၵိုဝ်း ထင် ဝႃၶၼ် ၽုၵ် လဝ်လုၵ် တေႃမိုၼ်သုင်းၶဝ်သွံး တီၼၼ်းေတႃ ႁေႃၵျမ်းလိင်ၼၼ့်။ ၁၆၀။

ႁွပ်ပိုဝ်ပေႃၶမေးေတႃ မဝ်တၼ်း လံၽိတ်လံပင်းလေ ထိုင်မႃး ဢတဵင်း ၵင်ၶွၼ် မိုင်းသၽ်လိင်းမႃး ၾြႃးလဝ်ႁဝ်း မေးရျင် သင်ၵၼ်း ဢွၼ်ဢဝ် ရႁၼ်း တင်းလံ ထွႆးၵၼ် ပိၼ်သံ ပိၼ်သံတုင်း သွံး မိုဝ်းယိဝ်းၶွႆးငွႆးပတ်တံ လံလီႁွၵ်း မုၼ်း ၵၼ်းလွင်းသွႆးၶဝ် သိင်ပၼ်းသဝ် သဝ်ထွႆးတင်း လတ်းမႃးၵိုဝ်းလံႁေႃ ယေသႃထရႃ မိုဝ်းပိင်း လုတ်းေယ ပ တိင်း တုၺ်းႁၼ် လၼ်ဢဝ် မိလ် ၶဝ် ထင်းသုၺ်း လံးၵဝ် မႃးတုၺ်း လီလီ ဢၼ်ပိၼ်လိၵ်းၽိထွံသင် သဝ်ၵင်ပၼ်း ငႄး ၼၼ့်ယဝ့်ၼၼ့်ယဝ့် ၶဝ်ပိၼ်လႃ ငေၼ်းမွႆးၶုၼ် ဢူမုၼ်ၽုင်းႁိုင်း ၼင်း မိုင်းယုၵ်ႉ မိုဝ်းလိၼ့် လုၵ်လံးရႃႁူလႃ သႃးေတႃၼေႃ ၽေၼ်းသိင်ရျ… ဝႆႉႁိုဝ် ယေသႃထရႃတႃမႃယိုင်ယံး သံႉ ပေႃ ပီၽေႃပတိင်းႁႃ မံဢဝ်မဝ်ပုင်မဝ်ဝင်းမိုဝ် ယံးဢတဵင်း လံႁၼ်ၾြႃး လဝ်ပႃးၵုင် ၵုဝ်းပျေႉတီၵဝ်– မံလွတ် မိုဝ်ဢၼ်ပိၼ်ႁွင့် သွင်ၼေႃ လံပျေႃႁူၶင်း ထိုင့်ၼင်း သၵ်ဢုပ်းၶဝ်ပွႆးပေႃ ထိုင်ႁွတ်တိၼ် ႁွတ်မိုဝ်းလဝ်–ဝံးသေလၵ် ဢွၵ်ႁေႃမွၵ် လေသႃ ႁွႃပိၼ်ၾြႃးပျၼ်မႃးပွၵ်ၵမ်းၼႆ သံ လံလဝ်းလေႁႃပိုၼ်ယွၼ်းၶဝ်–ထိုင် လင် ပိၼ်ထိုဝ့်ၼ်ၶႃၼေႃ… ၵုဝ်ေတႃ ၼေႃတုၼ်ၾြႃးလဝ် ပိၼ် လဝ် ႁဝ်း ၼေႃ။ ၁၆၁။

ၼင်းၵေႃဝႃယဝ့်မဝ်ႁိုင် မိုဝ်းထိုင် သုၵ်ထေႃတၼႃလႃသိင်ႁင်းပႃး ၵႃ ၶွၼ်းၼၼ်းလႃးႁေႃၵိုဝ် ယံးလိဝ်လဝ်ဢူ ႁဝ်းတုၺ်းၶႃလူး ၽုင်း ထူး သိင် လံဝ် ဢွၼ်ဢဝ် တပေး တပၼ်း ရႁၼ်း ၼံ ၼႃႁႃယွၼ်းၶွၼ်းပိင်း ၶႃယိင်းမုင်ႁၼ် မႃးၾြႃးလဝ်ငဝ်းသိင်… ႁူႁွႆးၽိင်ပႃး သင်ၶႃေတႃ– မိုဝ်းၶုၼ်လုင်လင် ၵိတ်း ပိၼ်မဝ်မင်ၽျင်းတွၼ်း ႁႃယွၼ်းၶဝ် သုၵ်းပိုၼ်မႃးၵိၼ် ယင်တံးတိၼ် မၼ်း မဝ်သိလ်ေလျ။ ၁၆၂။

မိုဝ်ၼၼ့်ၶုၼ်လုင်ႁေႃမံးသုၵ်ထေႃ တၼေ လံပိၼ်း ယ ေသႃ ထ ရႃလုၵ် ယိင်း တင်ၶုံးလဝ်ယဝ့် တုဝ်လဝ်ၵိုဝ် ၼိတ် လုင်းၽၵ်ႁေႃသွင် ႁွႃမိုဝ်းႁွင် ယွင်ၼင်ဝံ လင်ၼံလဝ်လုၵ်သင်ေပံ ယ ၽျၵ်သေရျေ လႃေသသုၵ် ထေႃၼေႃ

ငိုၼ်ၽေၼ်းမၼ် ၼဝ်ႉဢၢၼ် လႆသိုပ်လႆ သၵ် ဢတွၵ် ၽေၵ်းၶဝ် ၼေႃႈလႃႈ ဢၼ် တွၼ်ႈလေႈႁႃႈယွၼ်းပိုၼ် လိုဝ်ႈၼင်ႇလဝ် ၶႃႈထဝ်တုၼ် ၶမေးဝေႉ ဢၼ်ပျႃ… ဢၼ် ပိုၼ်တင်းမၼ်တင်းမိုင်း- ဝႃႈလၵ်းသွႆလွႆ ယၽုၵ် သလေသႃႈဢီဝင် သႆလိုဝ်ႈတိုၼ်း ငိုၼ်ႁေႃႈႁိုင်း ႁိုဝ်ၼေႃႈ။ ၁၆၃။

မိုဝ်ၼၼ်ႈၽြႃးပိၼ်လဝ်လင်တၵ်းတွပ် လတ် ဝႃႈတီ တၵ်ႃႈတေႃႈ မင်းမျတ်ရျ လွင်ဢၢၼ်လေႁႃႈမံသွႂ်းပိင်တပတ်ၼႇၶဝ် ပိၼ်ထုင်းလႂ်ႇ ၽြႃးမျတ်ဢၢသူသူ ပေႃႈ ဝႃႈလုံးမူတၵ်ႃႈ မဝ်လႆပင်းၽိတ် ၵႃႈလႆ ႁွပ်ဢၢဝ် သပိတ်သွႂ်းမံ ဢၼ်လွႆၵဝ်လဝ် ၵျံယၵျံၽုၵ် ဢသရေႇတေႃႈ သုၵ်ထေႃႈ ပေႃႈလဝ် ငိုၼ်ငဝ်ရႃႈလႃႈ ယႃႈပေႃထင် ၽိတ်းထင်ပိုင် ပိၼ်မိုင်ထုင်းႁွတုင်းၶဝ် သွႂ်းတေႃႈ… ၽြႃးပေႃႈပၼ်ၵႃႈလွႆၵေႃႈ ႁိတ်းၼႆ- ဢွၼ်တပေးတပၼ်း မံးသွႂ်း ယင်တႂ်းပႆယဝ်ႈၼႃႈ။ ၁၆၄။

ၽြႃးပိၼ်လဝ်ႁေႃႈပၼ် လွင်ဢၢၼ် ပိၼ်တလႃႈရိၵဝတ် ၵႃႈတီမင်းမျတ်သုၵ် ထေႃႈတၼႃႈ တုၵ်းပိၼ်သေႃႈကႃႈပၼ် ႁႃႈၵံႇလိပ်ၵင်တင်း ၶျၵ်ၶျင်းယႂ်းၼၼ် ပိၼ်ဢၢၼ် ယႂ်မုၼ်ၽုင်းၪဝ်း ႁပ်ႉဢၢဝ် သီပိတ်ငဝ်းသိင်ၽြႃးပင်းမႃႈၼိုဝ်ႁေႃႈ ပူလေႃႈသွႂ်းၵၼ်းႁိုလ်းၵပ်ၶဝ်ၼႂ်ႇသွႂ်းပၼ်း ၵႃႈၼ်ႈၼႃႈၼၼ်းၽုင်ထီးဝ်… သင်ၶႃႈ သွင်မိုၼ် တိုၼ်ၵၼ်မိုၼ်သုင်း ၵႃႈၼ်ႈ ၼႃႈၼၼ်းတေႃႈႁေႃႈၶုင်-ပေႃႈဝႃႈသုင်း သွႂ်းယဝ်ႈတုဝ်သေမျႃႈႁေႃႈပၼ်ၶဝ်သွႂ်းဢႃ ၼုမေႃႈတၼႃႈၽြႃးတေႃႈမျတ်ဢၢဝ်သုၵ် ထေႃႈ ၵေႃႈတမီ သႃႈဢီဝင် သႆလိုဝ်ႈမိုင်း ၽြႃးပင်- ႁုပ်လႆသေႃႈတႃႈပၼ် တုၵ်း ႁွတ်ထိုင်ႁင်တင်းသိင်တေႃႉယဝ်ႈ။ ၁၆၅။

ႁွႆႈၵႃႈ ဢၢၼ်ပိၼ် ယ သေႃႈ ထရႃႈ မႁႃႈတေႃႈပီ ၼင်းလုံ ႁေႃႈႁိုင်းၼၼ်ႈ ဢၼ် မႃႈသွႂ်းၵိုင်းယႂ်မုၼ် တုၼ်ၶုၼ်ၽုင်းပျင်း လွႆႉၵုၼ်းမိုဝ်းလတ်မၼ်းၼင်း ယႂ်းၼၼ် သႂ်ႉမိုၼ်းလတ်ပၼ်ၵုံးမႃႈ ပၵ်ဝႃႈၵဝ် ဢၼ်ႁႃႈယဝ်ႈ ပေႃႈဝႃႈမုၼ်သုင်ၽြႃးယင်း တွင်း တီဢၢၼ်ၵိင်းဢွင်းမႃႈႁိုင် လီလႆ မိုၼ်းထိုင်လုၵ်းၼင်း ဝင်းတိၼ်တႂ်းၶျႃး ၶဝ်မႃႈႁွတ်ၼ်ႈႁွင်ၶၼ်းႁၼ်ႇႁေႃႈယွတ် ထီးဝ် … မိုဝ်ယႂ်းၼ် ႁဝ်းတေႃႉဢၼ်ႁႃႈ- ပေႃႈဢၢၼ်မၼ်းၶုၼ်ငိၼ်းပိင်း ႁၵ်ႉႁိုင်း ၵေႃႈၶင်းဢိုမ်ပူးသွင် လင်လီႁွတ်မႃႈ ထွင် လုၵ်းယသေႃႈထရႃႈ- မိုဝ်ႁွႃႈၵေႃႈ လုၵ်ႉတီၼ်ႁွႃႈ။ ၁၆၆။

ထႃႈၼၼ်ႈၶဝ်ၵေႃႈ ဢၢဝ်ၶုံး မိုဝ်းတင် မိုဝ်းလဝ် လတ်ထိုင်ၽြႃးပိၼ်လဝ် ၵုင် ၵဝ်ၵုဝ်းတၼ် လဝ်လင် လုဝ်းဢၢဝ်လဝ် မွၵ်ၵလၼ် လဝ်သႃႈရိပုၵ်တြႃႈ တင်း ဢၢၼ်မႁႃႈၶမေးတေႃႈ သုၵ်ထေႃႈပိတ ႁွႁွတ်ၽိဝ်ႁွႃႈ လေသႃႈလုၵ်းႁုင် မိုဝ်း ၼင်ၼိုဝ်ရူ ယိၵ်ႉယီမုင် ငိၼ်းယုင်လွႆ ယုင်မေႃႈ လွႉၼင်းယသေႃႈၼႃႈ…မႃႈ ၵုံၵၼ်းၶုပ်ႉတွႃႈၽဝႃႈတွႆတိၼ်မံး တႃႈ ယိုင်ယႂ်း ၼႂ်ႇတုၵ်းယွႉ ပိၼ်လိၼ်း ပိၼ် လိၼ်း ငိၼ်းၵပ်ႉလွႆ ၵပ်ႉမေႃႈဝွႆပိၼ်ၵႂ်း ပိၼ်ၵႂ်း တေႃႈၵျံလတ်ၶုံးလိုဝ်ႈႁိုဝ်ၵေႃႈဢၼ်

လႆႈ ၵုၼ်ႈလုင်ယူ ဢဝ်ၼႂ်ႇတႃႇယွႆႈ ၽဵၼ်းၽဵၼ်း ႁွႆႈယဝ့်။ ၁၆၇။

ၽြႃးပိၼ်ၸဝ် ၸိုင်တၢင်းၸႄႈပၼ် ၸတ်ႉ ဢၼ် တုၵ်းပိၼ် ၸၼ်တၢင်ၼႄ မိူဝ်ႈၵွၼ် ၸီၼ်မိုဝ်ၶိုၼ်လွၼ်ၼီလၢႆၼႄႇ ဢမ်ႇၼူႇ ဢၢင်ၵ် ၵူၺ်းတုၵ်ႉ ၵူၺ်းယၢၵ် ၵူၺ်းသိုဝ်း ၵူၺ်းပေႃ ပေႃႇဝႃႇ တေႃႇသ ၼႄႇ တေႃႇ သုတ်းယဝ့် ၸဝ်ၸိုင်တၢမ်းတဝ့်တိၼ်ၽႄႇ လုင်းၽွတ် လေသႃႇႁၼ့်ပျတ်သတ် သပိင်လူၸဝ် မျတ် မိူၼ်းႁွတ်ၽွင်းၼီၵျေႃႇထႃႇ… ထၢမ်မ တေႃႇသၼႄႇ ၸႄႇၽွတ်ႁၼ်းၽီ– ဢဝ်ၵ် ပေႃႇလီယဝ့်ရိ။ ၁၆၈။

ထိုင်ၼင်ဝၼ်းၼိုင် ၶုၼ်လုင်ၸႄႇ ၶမ်း သုၵ်ထေႃႇတႃႇၼႄႇ ပီတႃႇလႃႇသိင် ႁင်းပႃႇ ဝုၼ့်မႃႇၵင်လႄႈ ဢၼ်တၢင်း ပုတ်ဢဝ်ထီးမူၼ်ႇၼၼ်းသႃႇ ႁွႆႈမီးၼၼ် တမင်းသႃႇလႄႈၸႄႇ ထုၵ်လႆႈၵူၺ်းၵေႃႈပူး ၶင်း တင်း ဢၼ် သဝ် သိင်ပိင်းၼင်း ၸၼပတႃႇၵၼ်လျႃႇၼီ တေႃႇပီႁၼ်ၼုၼ်း သီ… မိူင်ဢၢင်ၵိုတ်း သၽေႃမင်ၵလႃႇ ၶုၼ်လေႃၼင်း ၵူၺ်းၶင်းႁွံပိၼ်ၵုပ်ႉ ပိၼ်ၵူ ဢူၽေၶမေးတေႃႇ ၽွင်းတိုၵ်ႉ လေႃႉ ၸဝ်– ၽြႃးပိၼ်ၸဝ်ၽွတဝ်ၽိဝ်ႁွႃႇ ထၢမ်မတေႃႇ သၼႄႇ ၸႄႇတြႃႇးမိင်ပုင်ဢဝ်– ယမ်းမိင် ပွႆႈဢၢင်လၵ်ထပ်ၵၼ်ၼၼ့်။ ၁၆၉။

ပေႃႇဝႃႇထၢမ်မတေႃသၼႄႇတြႃႇး ၶႃးတ်ႈ ၵျႃးထိုင်ပႆ ဝႆးႁွႆႈဝီးဝင်း တၢၵ်းတေႃႇ မိူၼ်းတင်းမိုဝ်းၵႃႇ ၼီၵျေႃႇထႃႇရင်ၵုင်း သွၼ်း ၸဝ်ၸိုင်တိုၵ်းမၼ်းလုၼ်းမွၼ်း ယိပ်းၵႆ သီပိတ်လုင်းလမ်ႁွႆႈငွႆး ႁွင့်သွႆး လုင်းၸႄႇ ယၼ်လေတႃႇ လေႃမိူၼ်း ထိုင်း သိင်သဝ်ၼင်းမိူင်း ႁင်ၵုၼ်း လီ… မႆလူပ်းမီ မင်းဢႃႇၶၼ်တႃႇ ႁွႃႇ ႁွႃႇ ဝႆဝႆ– ပိင်းၼင်းလွႆးလွႆႈတုလၢႆးတင်း လုၵ်ႉ လုၵ်းတိၵ်ၵျူးပတိင်းမုင်တုလၢႆးၶုၼ် မႆမိူင်းလုၼ် ၶုံးႁွင့်ၵိင်ၵႆ။ ၁၇၀။

ဝႃႇတီၼၼ်တသႃႇးတေႃႇ ၼေႃ ၶုၼ်ပီရျ ပေႃႇဝႃႇႁွတ်တီ ၽွင်းတေႃႇ သေၼႄႇသၼ်ႇ မိလၢႆးတေႃႇဝ့်သေပတ်တမ်ႇ သီပိတ် ၵိုပ်ၼီတ်မိၼ်းပျၼ် ယႃႇၵျိင့် ဢဝ်လၼ်ရျူတင် ၵူၺ်းပေႃႇးမိလၢႆၼင် ဢ ထင်ၼွင့်လေပီ သိင်တီတင်းႁၵ်ႉ ၵၼ် ၼ့်ပႆလေ… ၼင်းၼွင့်မွင်းမွႆပွင်းၵူၺ်းသူလေႃး ဝႆးၼ့် ပေႃႇပီၼၼ်းပွၵ်ၽိဝ်မႃႇး– ႁပ်ႉး ၼွင့်တေႃသွင့်လွႆးမွႆၽိဝ်တီၽွင်းၽြႃး ၶႃႇ ယဝ့်။ ၁၇၁။

ဢၼ်ပိၼ် ၼၼ်တသႃႇးတေႃႇ ၼႆ ၵေႃႇ ၼိုၼ်းလႄႈ ဢမ်ႇပေႃႇသေဢိ ဢမ်ႇလိုဝ် ၸဝ်ပီလေႁွႃႇ ၼႄႇလႄႈတေႃႉ တေႃႉ လေႃႉ မုင်ႁႃႇၽေ ၵမ်းၵမ်းဝႆတုလၢႆးၸၼပတ်တ ၵၼ်လျႃႇၼီ တေႃႇပီႁွင့်သင်လတ် မိုဝ်း ပတ်ၵျူးပတိင်းတဝ့်ဢိင်ၵႆ… ၸဝ်ၵုံယိၵ်ႉ တုလၢႆးဝႆပေႃႇသီလိုတ်းပိတ်ႉ လႃႇးတေႃႇ– လွႆးႁွပ်တင်းၼွင့်ၼင်းႁွင့်ၶုံးသင် တင်း ၸႄႇၼၼ့်ယဝ့်။ ၁၇၂။

ထိုင်တီၽိဝ်ႁွႃႇ ပိႁႃႇရင်ၽွင်း မိုဝ် ၽွင်းယမ်းၼၼ် ၽြႃးပိၼ်ၸဝ်ၸႄႇပၼ် တြႃႇး လိင်းမႃႇးသိုင်ၶိုင် ဢဝ်ၼုင်ၶုဝ်း လိုင်ၵၼ်းၶမ်း ၵျင့်ထမ်းၵမ်းသိၼ် ၵိုးတိၼ် မုၼ်ၶိုင်း သႆလႄႈလိင်းပိုင်းလၢၼ်တင်း

တင်းတပေ်းတပၼ်း ရၢၼ်းလဝ်လ်ပႃး
ၸွႆးၾြႃးႁၼ်ၸိဝ်ၸွင်း တင်းသိင်လုံး
ပွင်း ၵႂၢ်းၼွၼ်ယဝ့် သူၵျ် သူၶေႃ။ ၁၀၃

သုတ်းသွင်ၶၼ်းယဝ့်။

ၼ်ၶေလ်လႆးသံ့ႁိုင်ႁိုင် ပုၵ်းႁုတ်း
ထတ် မတ်းႁိုၼ်းပေႃ ၶေႃးႁိုၼ်း
တင်လင်လင်ၾုတ်းဢႂၵ် မွၵ်မၼ်းမိုၼ်း
တုံ ၼုံမႃးၸီသီ ၵီမႃးပိၼ်လုင် ႁွမၼ်း
ႁွံလွတ်ၼ်ုးတုင် ထုင့်ထႃ ၼတီသင် ၶေႃ
ၶွင်တၢ်းယူ…. မုၵ်ႉလုံးမူ မိုဝ်းပိုၼ်တိုၼ်း
သင် ပင်လိၵ်တၢ်းၶေႃ့တင်းမေႃ- ၸွႆး
ၼင်ၾဝ်ထႃ ၼယိလျ်ၶဝ် ၶွႁွလိၵ်တၢ်းၾေ
ၵိုၵ်းၵပ်ၵံၾေႃ ပိုၼ်ၾေဝ်ၶဝ်ငဝ်း ထၼ်
ပေႃလွတ်လိတ်ႁွႃ ၼ်ုးလိုင်တၢ်း ၵဝ်ႁၢ်း
ႁေႃၼ်ႁ့ၵျ်။ ၁၀၄။

တုတိယပရိတ်ၶေသ်တ တုတိယ ၵၼ်
တ တုတိယတွ်းတၼ်း ၶၼ်းသွင်သုတ်း
ဝ်း လႆးထိဝ်ၵႃၶႃး တုၵ်းမႃးၶၼ်းသံ
ႁွၼ်ၼံသီႁေႃ တတိယပရိတ်ၶေသ်တေႃ
သံ့တၵ်းမိုၼ်းႁေႃ သိုပ်လုပ်းထေႃ….
ၾေႃမ်ပေႃလ်ႁၼ်ငဝ့်ငၼ်းလုၼ်လဝ်း
မိုၼ်မိုဝ်းတေႃပ်ယွတ်- လွင်ဢၼ်သၵ်
ၶေသ်ပိုၼ်းၶံ ထုင်းလံတေ်မႃး ၾြႃးႁွ
လုင်းမိုဝ်ဢႂၵ် ဝႃ လိၼ်သတင်းၸွတ်
ၼၼ့်ၵျ်။ ၁၀၅။

ၼ်ၶေ ဢ[illegible]င်တေ်ယ ၵေႃတမ
မျတ်လွႃၾြႃးပိၼ်လဝ်ႁပ်း သဝ်းၼ်ုး
ရႃလျုဝ် သုဝ်ဝႃၸွင်းသုင်သုၼ်သင်း
ဢတုင်းဝၼ်းၼၼ် ဢၼ်ပိၼ်ၼ်ုးမိုင်း

ၶေဝ်သႃ လီၼၼ့် တုၵ်းလႃး တုၵ်ၸိၵ်
ၵၼ်တရၵပ် ယပ်ယၵ်သႃးပႃးဢိုဝ်းၶဝ်
ဢိုဝ်းၼံ့ ဢံလ်ၵိၼ်လ်ယံ့ပိုင်သ်လႃး
လႃး သံ့ပ်ထုပ်းလႃး ရေႃၵၼ်တရၵပ်
ပိၼ်ၶေႃ့ပိၼ်မ် ၼဝ်ၵတ်းၼဝ်မ် ဢၼႃ
ရေႃၵႃ မိုၵ်ႉမိုၵ်ႉမ်းမ်း ၸီလူးၸီၾး
မႃးဢဝ်ၵိၼ်ၵုၼ်း ၵူမိုဝ့်ၵူဝၼ်း တုဝ်ၾႄ
မိင်းမၼ်း လ်လႃးလွင်ၾေႃးမ် ပိၼ်မ်
ၶေလ်းၵူႁိုၼ်းႁေႃ…. ၶုၼ်မိုင်းလဝ်ထီး
လေႃ မီးၶေႃၶုံးႁွင့်တိုင်ပင် လင်တၵ်း
ဢွၼ်ၵၼ်မႃးပင်း မုၼ်သုင်ၾြႃး ပႃး
တင်းတပေ်းတပၼ်းရၢၼ်း ၸွမိုဝ်းႁွတ်
မိုင်းၶဝ်လွတ်တင်းငဝ် သဝ်းမုၼ်ပေႃ
သုင်ယဝ့်။ ၁၀၆။

ပေႃဝႃ ၾြႃးပိၼ်လဝ် တင်ႁွတ်ၸိဝ်
ႁွႃ ၼ်ုးမိုင်းဝုလ်သႃလီယဝ့် လဝ်လင်
လွ့်ဢဝ်လဝ်ဢႃ ၼၼ်တႃ ႁွမိုဝ်းႁေႃ
ပၼ်ရတၼေႃသုၵ် ၶုၵ်ပိတ်ဢၼေႃရေႃ
ၵႃ လီတီယၵ်ၶႃ ၸီၸီတ်ၸီၾး ဝ်း
သိင်ဢံရျၼ် မၼ်တၼ်ပရိၵ် ၸိၵ်သိၵ်
ႁေႃမိင် ၼ်ုးဢိုင်ၼ်ုးတိင် ၾေးၾေယ
ထတ်ဝွတ် ႁွတ်တီမိုၼ်းလိုၼ်မွ်ပင်…
တင်းမၼ်တင်းမိုင်းႁိုင်းႁိုဝ်သွ့်မႃး- ၶဝ်
ၵေႃပုၵ်းတင်ၸွင်းမႁႃဝုင်ပုင်ၵပ်တၼ်း
ၾြႃးလဝ်ယဝ့်။ ၁၀၇။

ၾြႃးပိၼ်လဝ်ႁဝ်းၵေႃ ဢွၼ်ဢဝ်
တပေ်းတပၼ်း ရၢၼ်းသင်ၶႃ သုဝ်လ်
ဝႃၼိုင် ၼ်ုးလိုင်မိုင်းဝုလ်သႃလီ ၵံးၼ့်
သီဝႃဢံၵႃး မႃးထိင်ႁႃဝႃ မိတ်ႃ
ႁေႃၸွတ်လွတ်ပွ် 'သွံဢွ' သပ်ၶေဝ်သတ်ႃ
သတ္တဝႃလဝ်ၸွတ် ႁွတ်တီသိုဝ်းသုင်…

ၵဝ်ဢၢဝ်တင် ႁိုဝ်းသပဝ်းသိင် ဢွၼ်
ဢွၵ်မိုင်းငၢၶ်ႈမႆၽဵၼ်းလိင်။ ၁၈၈။

ထိုင်မၢးႁူၵ်းဝၢ ၽြႃးပိၼ်လဝ်ၵႂၢ
တုၼ်လိဝ်ပၢးလိဝ် မိုဝ်းသဝ်း မၵုလတွင်
လွႆမိဝ်လဝ်းဝ်း သဝ်းၼ်းထံလုင် ႁူး
ၶုင်ၶုင်းမုၼ်းဢၢမ်ပေၢလံၵ်ႁိူၼ်းၶုၼ်းမၼ်
ၶဝ်ထုၼ်ၢ ၸြၢပုင်ၼၢးယူသဝ်းၽိင်....
သဝ်းတီ ၼ်ႈမၼ်မဝ် ယိၵ်ႇတုလ်းၵႂၢ
ယင်းမုင်ႁၼ်ထံ- ၽြႃးပိၼ်လဝ်ပျေၼ်
ဢၢယွင်ဢၢဝၢ ပျုတီႁၢ ယံးမိုဝ်ၵင်မႆ
ယင်းသံႇၵိုဝ်းထင်ပိၼ်လုၵ်သိင်ႁိူဝ် မိုဝ်
ယံးမႆမိုၼ်းမိုၼ်မိုဝ်းၵႂၢ ယွၼ်းလုၵ်သိင်
လဝ်- ၼ်ႇၵေၢထိုင်တီ ပေၢလံၸေၢၼွတ်
ဢၢဝ်ပုင်ၼၢးထဝ်မဝ်ယဝ်။ ၁၈၉။

ထိုင်တီႁူၵ်းဝၢလံယဝ်ႇ လံမဝ်လိတ်း
ဝၢ ပုၵ်ထဢၢလိုင်တီယၢ မုၼ်မႆးၽြႃး
တၵ်းတေႃယၼ်ၵၢးမိုင်းၵုၼ်း မိုဝ်းလုၼ်း
မိုင်းၽီ ပၼ်လီလၢၽေ်း ၵျေးလူးၼ်
ၼၢ မၢတၢႁင်းမံးယံးၼၼ်မုၼ်ၽီမုၼ်
သင် ၵင်ႁဝ်သီၵျူး လံပိၼ်းသတင်း
ၽြႃးမျတ် ငဝ်းသိင်··· တၵ်းတေႃမၢး
ၸေၢတြၢးတုၽုလ်းတုၼ်တွင်းလိင် ပိင်း
ဝတိင်သၢ-ဢၢၼ်ပိၼ်လိတ်းၽိုၼ်လိတ်း
ၵျူး မပ်ႇတံးၵၼ် ဢၢၽီထံမၢ ပၵၢရ
ၼၢၼ်ၼ်ႇ။ ၁၉၀။

တင်းၵၢမိုင်းၽီ ႁူၵ်းပင် မိုင်းသင်
သဝ်းၽုင် လုင်ၵၼ်ဝုႆထၢ ၵၢတီမိုင်း
ၽီတၢဝတိင်သၢ တေႃဝၢပြိမၢၽီမဝ်
ဢုပ်လတ်လၢၵၼ် ဝၢဢၢၼ်ၽြႃးပိၼ်
လဝ်ၼ်ႇ တင်းသုင်ၵႂႆးမီးပိတ်သွၵ် ဢၢၼ်

ပိၼ်ၵျွၵ်ၼုပၼ်တုၵ်ႇပလၢ မိုင်းၽီႁဝ်း
ၼ်ႇမုၼ်ဢုၼ်ၼုၼ်းဢွၵ် သိပ်းပႆသီသွၵ်
သုင်တွၵ်တင်မိုၼ် သိပ်းႁၢယူလၼၢ
ၼၢၼွႆႇၶုင်လုံ ႁၢသိပ်းယူလၼၢ ၼၢ
ယဝ်းၶုင်လုံ ႁူၵ်းသိပ်းယူလၼၢ ပေၢ
ဝၢသပ်ပိင်လျူ ၵိလ်လဝ်ပုၵ်ထၢ··· မုၼ်
မျတ်ၽြႃး မၢးၼင်ၼိုဝ်ၼၢ ၽေၢပိင်း
ယိင်းယိၵ်ႇဢၢံထင် ႁၼ်ႁင်မုၼ်မႆး တၵ်း
ႁူႁႆမဝ်ၼ်ႈၵျွၵ်ၼု ပၼ်တုၵ်ႇပလၢပိင်း
ၼၢၽေၢင်းၼ်ႇယဝ်ႇ။ ၁၉၁။

ၽီမဝ် ဢုပ်လတ်တိုင်ပင် လွႆထင်
ၼင် ၼၼ်ေသယဝ်ႇ ထိုင်တီ ၽြႃးပိၼ်
လဝ် သၼ်မိုၼ်ၼိုဝ်ၽွင်းၵင် ဢၢၵၢ
မိုဝ်းၽိဝ်မိုင်းၽီတၢဝတိင်သၢ မိုၼ်မိုဝ်း
ၼင်ၼိုဝ်ၵျွၵ်ၼု ပၼ်တုၵ်ႇပလၢ ၼၢ
ၼွႆႇ ႁၢသိပ်းယူလၼၢ ၼၢယဝ်းႁူၵ်း
သိပ်းယူလၼၢဢၢၼ်ဝၢၼၼ်ႇၵေၢ ၵိလ်
လဝ်ဢၢဝ်တင်းသင်ၵၼ်းလဝ် မုင်းလုံႁူ
ၵႂၢၵူၽဵၵူပၢ ၽီမဝ်သင်မဝ် ယူၼၢလွႆ
ၵေၢလံႁၼ် ၽုၵေၢဝၢဢၢၼ်ၽြႃးပိၼ်
လဝ်ဝံၼၢၵႂၢလူး တင်းမၼ်း လွၼ်ႇလွၼ်ႇ
သွၼ်ႇသပ်ႇ လဝ်းလိလ် ဝုႆႁူ ၼံၼိလ်တေႃ
ဝၢ ပြိမၢမပ်ႇ လုပ်ပိုဝ်သိုၵ်သၵ် တၼ်းတီ
ၵိင်းမျၢဝ်ႇပိင်းဝတိင်သၢ··· ၼတ်ပြိမၢ
မင်းမပ်ႇ သွၼ်းယံ- မိင်းမုဝ်ယုၵၼ်ထုဝ်
လွႆသမိုင်းႁင်ပေၢ လိုင်ၵိုင်းႁိူင်ၽွၼ်းဝံ
ဢၢဝ်ယဝ်ႇ။ ၁၉၂။

မိလ်ၵေၢၵိလ်လၵ်း မိလ်တၼ်း မိုဝ်
ဝၼ်းလိုၼ်ပိတ်မွႆသိပ်းသီမႆ လွင်လံပၽေၢ
ၵိလ်လဝ်လၸေၢးဢၢၽီထံမၢ ထံမသင်
ၵၼီၵျူးလုင်ႁူဝ်တီး မိင်းမီးၸေၢပၼ်-

ၶေၵဝ်ႇတႃ တႃဝတိင်သႃ ၶေဝၼ်ႇၵၼ် တွႃ ပၼ်တုၵမ်ႉပလႃ ၼႃမၵေႃ သီ လႃသၶေၼ် ၼီသီတီတွႃရုသလႃထံမႃ ဢရုသလႃ ထံမႃ ဢပျႃၵတႃ ထံမႃ လိုဝ်းၼံႉလွႃ ဢၽီထံမႃ ထံမ သင် ၵၼီၵျိုးလုင် ၵျိုးႁူင်ၵျိုးႁင်း ဢတူင်း သိပ်းပႆသွင်ဝၼ်းလုံးလုံးၸႃးပၼ်သိုဝ်း လုံးပရိၵ်သတ် ၼတ်ပြီမႃသွၼ်းယႆ.... ၸွတ်ဢဝ်မေတေႃသၼ်တုၵ်သီတႃ လႃ သေရုင်ထူး ၵျိုးထူးယို ပိၼ်မေၶေႃး ပင်- ၼိုင်းဢတူင်းပၵ်ၵံၶေႃႁူင်ၼႃမိုၼ်ႉ သိုၼ်း လဝ်မိုၼ်းတွပ် ပၼ်ၵျိုးထူးဢ ထူး ရုင်တိင်ႁင် မၼ်းယိုၼံႉၶူင် တေႃ ယဝ်ႉ။ ၁၉၃။

ၵိလၵ်လဝ်ၸႃပၼ်ဢၼ်ပိၼ်ဢၽီထံ မႃ ထံမသင်ၵၼီၵျိုးဢူးၼံႉ ၸွတ်လႆၼုၼ် ၽီၼုၼ်သင်သတ်တၵေႃးတီ လိတ်းရုၵ်ႉ တေႃ ဢံၵေႃၼံလုင် ထိုင်ႁူင်ၾြႃး ၽြႃး ပၼ်လီ လိုမ်ၽီမိုင်းဢိၼ်း လိၼ်းငုင်း ၼံႉထံးႁႆယံးတွင်လုင်းလႆ... ပိုၵ်သွၼ်းယႆ ပွႆးထံမသၶေင်လုင်- လႃၶေၼ်းႁွံးၶေင်း ၼင်ႁိုဝ်းမင်တင်းၼွႃ ယုၵ်ႉမိုဝ်း ဝံဝၼ်း သႃ ဝူၼ်းၵုံမုဝ်ရင်၊ ၁၉၄။

မေပႃဝႃၵိလၵ်လဝ်ၸႃလွတ် ဢၽီ ထံမႃ ထံမသင်ၵၼီ သိပ်းသွင်ဝၼ်း သုတ်းယဝ်ႉ လဝ်လင်သိုပ်ၸႃဢၽီထံ မႃပိၶေင်းၵျိုးမျတ်- ပိလၵ်လိၵ်မၼ်ထႃ ရူပိၵ်မၼ်ထေႃး သၶေၶေႃလိုဝ်းၼံႉ လ ွႃ ၸွတ်ဢဝ်တေႃဝႃပြီမႃ သိပ်းသံ ဝၼ်းလင်ယဝ်ႉလွတ်တုဝ်သုတ်းၶူင်...

တွႆးပိၶေင်းၵျိုး ယံးလဝ်မိုဝ်းၸွတ်လႃ ပႃး- သွင်ပၵ်ၵံၶေႃ မိုၼ်းတွပ်ရုင်မေ လဝ်မႃတႃ ဢၼ်ပုၼ်ႉမိုၼ်းပႃလင်မႃး လိုဝ်းၼၼ်ႉ။ ၁၉၅။

မိုဝ်ယံးၽြႃးပိၼ်လဝ်ၸႃလွတ် ဢ ၽီထံမႃ ပိၶေင်း သုတ်းယဝ်ႉၼၼ်ႉ ၸွတ် လႆၽီသင်တေႃဝႃပြီမႃ ဢတႃႁူၵ်းရုၵ်ႉ တေႃ ဢံၵေႃသၵေႃတီ မုၼ်ၶေႃဝႃ ဝၼ်ၸွတ် ယွတ်လဝ်တွပ်ရုင်... ဝတိင် ၶူင် ပိင်းသိၵျိုးၽီ- ၸႃၸွတ်ဢဝ်မေ မႃတႃ ၼတ်ပြီမႃ ထိုင်ႁွတ်တင်းလီ။ ၁၉၆။

ပေႃဢၼ်ဢၽီထံမႃပိၶေင်းဝင်းႁွႆ တွႆးထံး မုၼ်မႂ်းလင်သံႉဢဝ်တင်း ဢၽီ ထံမႃ ထႃတုၵထႃ ပၵႃရၼႃမိုၼ်း ၶေၽ် ၶေပၼ်သၶေေး သင်ၵၸႃး ဢသင်ၵၸႃး သၶေႃလိုဝ်းၼံႉလွႃ ႁူၵ်ႉပေႃတေႃဝႃပြီမႃမူလုံးၽီ... ထွႆမတ် ဢႃယတၼထတ် တွင်းသႂ်လွႆလိင်- ဢၽီထံမႃထႃတုၵထႃ လဝ်ၸႃတေႃ သၼႃ ဝၼ်းၼိုင်မိင်မိင်။ ၁၉၇။

ၵိလၵ်လဝ်ဢဝ်တင်းဢၽီထံမႃ တွပ် ရုင်မႃတႃလႃသိင်ႁင်းပႃး ဢတူၵ်သီ ပၵ်ၵံၶေႃ လိုဝ်းဢၼ်ပုၼ်ႉမႃးတင်းလင် ၶေင်ၼႃ ႁိတ်းၶူး ၶေၵ်ထုံၵျိုးထူး လွင်တင်းလီ... မျတ်လိၵ်းၽီ ၸႃ ၸွတ်ဢံၵေႃ- ၸွတ်လႆတေႃဝႃပြီမႃ ႁူၵ်း ရုၵ်တေႃ။ ၁၉၈။

ပေႃဝႃ တွႆးၼိုင် သုတ်ယဝ်ႉ တွႆး ၼိုင်ထပ် ၵိလၵ်လဝ်သိုပ်ၸႃး ဢၽီ

ထံမ၊ ပုၢ်ဂလပိင်းလ၁ပ် သပိင်လ၁တ်တိ ဓယ၊ ဓၼ်ထပိင်လ၁တ်တိဓယ၊ အ၊ ယတၼပိင်လ၁တ်တိဓယ၊- သဓဓ၊ ထိုဝ်းၼ့ထခွ၊ ဓတ်သၼ၊လိုၼ်ပတ် ဓမ၊ လတ်ထံဓမ် ··· ဓလ်းထုၼ်တ်ႈ တၼ်း ဓၡ၊ၡ၊ဝၼ်းယဝ့်လီင်း- ၼင် ၼိုဝ်ခွၢ်ႇၼုပၼ်တုဂံပလ၊ ၼတ်ပြီမ၊ ၶဝ်ဂဓတ၊းယွင်ဓယ၊ဖွံႇဂၼ်အုံး ထဝ် ယဝ့်။ ၁၉၉။

အၼ်ပိၼ်အဖိထံမ၊ ပုၢ်ဂလပိင်း လ၁ပ်ၼ့ ဢိလျ်ထဝ်အဝ်တွပ်ရင်ဓမ် ဝိတ် ပၢ်ဂံဖေ၊ ၼွတ်လံဖီသင်ပြီမ၊ ၡၢ်းပ ဓဂ၊တိ မုၼိပုင်ဂဝအွ်ပွၼ် သွၼ် လတ်ဓၡ၊းဓခ၊ထံဓမ် ···ၡၢ်းဂုၢ်ႇဓတ် ဖီဓလ်တင်းသင်- ယံးထဝ်မိုဝ်းၼွတ် ဓၡ၊လတ်ဓပျ၊ဓတ်သၼ၊ ၼ်ုးဝင်ပွ်း ပင်ၼၼ့။ ၂၀၀။

ဓပ၊အၼ်အဖိထံမ၊ ပုၢ်ဂလပိင်း လ၁ပ်သုတ်းယဝ့် ထဝ်သံႇသိုပ်ဓၡ၊း အ ဖိထံမ၊ ဂထ၊ဝတ်ထု ပုၢ်ဂဓလ၊ အုပ လပ်ႇပဟိ သတ်ႇသိဂတ၊ ပရမတ် ဓယ်ၼ၊တိ ထိုဝ်းၼ့ထခွ၊ ဓတ်သၼ၊ ဓၡ၊ပၼ် တိအၼ်ဖီသင်တင်းလုံး ထဝ် ဓၡ၊းဓပ၊မိုးသိုပ်းပ် သွင်ဝၼ်းလုံးလုံး ထင်ခွ်ၡင်···· ထတ်ပွတ် ၼွတ်တွပ်ရင် မုၼ်ဓျ်းလူးဓမ် ထိုဝ်းအၼ်ပုၼ့်မ၊းၡိုင် ပ်ၡၢ်းပၢ်းဂံဖေ၊ ၵုၼ၊ရင်ဂိုၼ်း ထဝ် ဗိုၼ်းတွပ်ဗိုၼ်းဓဂ်ပၼ်ယဝ့်။ ၂၀၁။

မိုဝ်အၼ်ဖြ၊း ဝိၼ့်ထဝ်လွတ်ဓၡ၊း ပုၢ်ဂဓလ၊ အုပထပ်ဖေတိ အဖိထံမ၊ ဂထ၊ဝတ်ထုၼၼ့ ၼွတ်လံၶုၼ်ဖီၶုၼ် သင်ဓတ်ဝ၊ပြီမ၊ အတ၊ထိတ်းရုၢ်ဓတ် အံဓဂ်ၼံလုင် ထိုင်ၡင်ဩြ၊း အချ၊းတိ ပွ်းပင်····ၼတ်မျုဝ်းသင် တင်းသိင်ထုင် ထွတ်-ထိ်တိထချဝလ၊ ထချဝဓလ်ဓတ်း မိုင်းမိုၼ်မိုဝ်း ခွံးဂိုင်းဝ်ငဝ်းသိင် ပုၼ့် တင်းၼိင် ဓဖ်းဓယ၊ အဝိလ်၊ထွတ်။ ၂၀၂။

ဓပ၊ဝ၊ဂိလျ်ထဝ် ဓၡ၊လွတ်အဖိထံ မ၊ ဂထ၊ဝတ်ထုသုတ်းယဝ့် ထဝ်သံႇ သိုပ်ဓၡ၊းအဖိထံမ၊ယမိုၢ် ယမဂပဂ၊ ရၼရုံးဓတ၊ဖေ၊ဝ၊- ဓယဓဂထိ ဂု သလ၊ထံမ၊ သပ်ဓပ်ဓတ် ဂုသလ'မူ လ၊-ထိုဝ်းၼ့ထခွ၊ ဓပ၊လ်အတ၊သိပ်း ဝိတ်ဝၼ်း ထင်ယဝ့် ထုင်ထုၼ်ဓလ်း ထွတ်··· ဓၡ၊ၼွတ်လ၊ဓဖ်း ဓတ်းၼင် ၼိုဝ်ၼ၊ဖေ၊ဝိင်း ဟွပ်ရင်ဓမ်ၡင်းသိင် မ၊တ၊ သံၡိုင်သွင်ပၢ်လုၢ်ဂံဖေ၊ထိုဝ်း ပုၼ့်ဗိုၼ်းပ၊လင်မ၊း ဖြ၊းယိၢ်ႇမိုၼ်း မုင်တ၊ယိင်း- ထုံလုံဓပ၊း ဝိင်းယဝ့်ရျ်။ ၂၀ .။

မိုဝ်အၼ်ဂိလျ်ထဝ်ဓၡ၊းဓဖ၊ အဖိ ထံမ၊ယမိုၢ်ယမဂ ပဂ၊ရၼရုံးဓတ၊ၼ့ ၼွတ်လံၶုၼ်ဖီၶုၼ်သင်တင်းသိင် သတ္တ ဓဂ၊းတိ ဓတ်ဝ၊ၼံအုံဓဂ် ထိတ်းရုၢ် ဓတ်လံၼွတ် အွၢ်လွတ်ထုၼ်ထွတ်···· လုၢ်တ၊မွတ် ဗိုၼ်းလံလိင်းသို- အဝ် ဩြ၊းသိုသုင်းဝ့်ၼ်ုးထိုယဝ့်ရျ်။ ဝ၄။

ဝ်းဓသ်ဂိလျ်ထဝ်ဓၡ၊းလွတ် အဖိ ထံမ၊ယမိုၢ် ယမဂ ပဂ၊ရၼ အထ၊ ရသသိပ်းဝိတ်ဝၼ်းဓလ်းယဝ့် ထဝ်သံႇ

သိုပ်ၵျႃး ဢၢၽိုတ်ႉမႃးပထၼ်း တွ်း
တၢၼ်းၶွ်ပႆ ဝႆႉၶွ်ပိၼ် ပိင်သႆလိူင်လိူင်
ၶဝ်ၼိူဝ် လႆလႄႈ ယႃႈဢၼ်မုၼ်ၼႆးမႃး
ၵျႃး ၵျႃတုပလိူဝ်လယႃႈ ဢႃႇရမ်မ
ဢၼ်ပလိူဝ်လယႃႈ ပေႃးပိၼ်ငဝ်းတေႃး
ထွင်လိူင်းသႂ်···· ဢိၼ်လ ပိတ ယႃးႁိတ
ၼေႃႇတႃႇတ မိလွၵ်ထတ်ထ ပၼေႃသရ
ယမၵပျႃတိၵျႃ လိူင်းၶွႃထွတ်လိတ် သိ
ပိတ် ၵဝ်တင်းၽင်လိူး တုံ တိႈသေတံ
တွၵ် ၽွၵ်ၼိုၼ်မိူင်းသင် ဢၵ်ၵၼ်ၵ်ထႃ
ၼဝ်ဝသိူင်လႃႇဢႃႇ လိူင်းၶွႃထွတ်းလႃး
လုၵ်ႁုင်ႁုင် ပုင်တွၵ်ၽွၵ်ပွင် ထွင်ၽိုဝ်
ႁွတ်မိူင်းၵႃႇရ်းပၵ်သဝ်းပႆပိတ်မေႃ ၵံ
ၽွင်ဢၼ်ၵေႃ ပေႃးပုၼ်ၽိုင်းရၼ်ယၼ်
လွတ်- ယႃးမိူဝ်ငဝ်းတၶဝ်း ၽြႃးထွင်
ၽိူဝ်ၶဝ်မိူဝ်းႁွတ်ဢၼ်ၼ်ၵျ။ ၂၀၅။

မိူဝ်ဢၢၼ် ၽြႃးပိၼ် လဝ်ၵျႃလွတ်
ဢၢၽိုတ်ႉမႃးပထၼ်းဢၼ် ထၼ်ပေႃးဢပ်
လႆ သဝ်း ပႆ ႁၵ်း ဝၼ်းလုံးလုံးၶျွတ်ဢၢဝ်
လုံးလိူင်းၶုၼ်ၽိူ ပၼ်လိလႃႇၽိုင်းတေႃး
ဢိုဝ်ၽေႃသိူင် တွင်းလိူင်ၵိၼ်းၽျႃး
ၼၽေႃထုံဢုႆး ဝၼ်ၼိုးထူး မေလႃပႃး
ၵႃႇဢၢၼ်လႆပိၼ်မေပိၼ်လုၵ်ၵၼ် မႃးလိ
မိူဝ်လႆပၼ်လႆၶႃး ၵပ်ႁိုင်မိုၼ်း ၼိုၼ်း
ၽေႃမိုၼ်းတိလွၵ်းသိူင်မုတ်း မပ်ၵိတ်း
ထိင်ႁိင်းလွႆ··· မျတ်ငဝ်းသႂ် ၵျႃးဢ
ၽိူထုံမႃ တွပ်ရုင်မေလဝ်မႃတႃ-ၶျွတ်
လႆၶုၼ်ၽိူ ၶုၼ်သင်တင်းလႆ လုံးလိူဝ်း
မိူဝ်ယႃး လဝ်ၵျႃပထၼ်းမျတ် တွ်းပႆ
ဢပ် ယိင်းမႆ သိသိပ်းရုၵ် တေႃ မၼ်း
တေႃၵိၼ်ၼေႃ။ ၂၀၆။

မိူဝ်ဢၢၼ်ၽြႃးပိၼ်လဝ်ၶဝ်ၶျွတ် ၵျႃ
လွတ် ဢၢၽိုတ်ႉမႃ ၶျွတ်ဢၢဝ်မႃတႃမေ
လပ် ဢၢဝ်လိၶဝ်ဝႃ တေႃႁွတ်ဢွၵ်ဝႃ
ၵႃၼိုး မိူင်းၽိူတႃဝတိင်သႃဢၼ် ၶျွတ်လႆ
ၽိူသင်တင်းလႆ လိတ်းသိပ်း ပႆၵဝ်ရုၵ်
တေႃ တင်းဢၢၼ်လႃသေမေဢွၵ်ၽေၵိလွ်
လဝ် ရုင်ၵဝ်ရူးၼေ···· တင်းသိင်လုံး
ပွင်း ပိင်းတုၼ်တွင်းႁိုင်း မိူင်းသိၵျူး
ၵိၼ်း- ထုံမတိၵေရၵသင်ပွၼ်သွၼ်သင်
ငုင်းၽြႃး ဢၼ်ၵုံလိၼ်း ၽိူလေသင်ဢၢ
ပွင်းလႆတွင်း ၽွ ၵၼ်ပိၼ်း ထိင်ယၺ်။
၂၀၇။

ၼၼ်လေထိုင်မႃးဢၢၶႃ လံတေႃဢွၵ်
ဝႃဢႃလိၼ်ၶျွတ်ၶၼ် ဢၢၼ်ပိၼ်လိူဝ်း
ၶဝ်ရၼ်းယူ လုံးမူတၵ်ႃ ၼိုး မိူင်းသႃ
ဝတ်ထိးဢၼ် မိးလွႆၼ်လူၼ်ဝ် ၼ်ထုပ်းၼ်
ရႃး ၽြႃးပိၼ်လဝ် ၵႃပိၼ်ရၼ်းထဝ်
ရၼ်းဢုံ တုံမူတိုင်ပင် မိူင်သုင်ၽွ ဢုပ်
လတ် တုၼ်မျတ်ဢႃး ၽြႃးဢၢလိင်
တေႃ···· သံပုၵ်ထေ မိးတံမိူင်းၽိူ လိ
မုၼ်သိူင်းလွႆ- ဢွၵ်ဝႃဢၼ်မၼ်းလဝ်တေႃ
ၶွႃလုင်း လိူင်ၶုင်းလံပူၶုင် တၢၼ်းတိ
မိူင်းလွႆဢၼ်ၶေႃ။ ၂၀၈။

မိူဝ်ဝၼ်းလိုၼ်သိပ်း ၵိတ်းမွႆလိတ်း
ၼံဢၼ် ၶဝ်လင်ဢွၼ်ၵၼ် မိူဝ်းထုံလဝ်
မွၵ်ၵလၼ် တွင်းပၼ်လဝ်ဝႃ ၶႃတၵ်ႃ
ႁဝ်းၶဝ် ၼ်ၶုပ်ၼ်ဝ် ၼ်လူၼ်တၼ်း မုၼ်
သုင်ၽြႃးပေႃဝႃ ဢွၵ်ဝႃ ထိုင်မႃးမၼ်း
လဝ်တေႃလုင်းမိူင်းလွႆပိင်းလွႆဢွၼ်တင်း
ၼိလွၵ်းတေႃမုၼ်သုင် ၽုင်းပျင်း ထေ
မွၼ်းသႂ်····မွၵ်လတ်ဢၢယတ် မၼ်း..ဝ်

လုၼ်း မုံႉ ၶုၼ်းၽိလ်ႁၼ်လိုၼ်ၵေႃတ်ၵျလုၼ်း ၽ်တၼ်းပ႕လိုၼ်ၼ်ၼိုၼ်ၶ႕ၼၶ်ႈ။ ၂၀၉။

ပေ႕ဝ႕တၵ်႕ၶ်ၺ်မိုၼ်းသ႕ဝထီး မီး ၶိုံးတၼ်လဝ်တွၼ်းပၼ်ၼၼ်ၶၽ်ယၼ်ႉ လ၀် မွၵ်ၵလၼ် လၼ်တၵ်းတွပ်ဝ႕ ႁပ်းၵေႃ႕ ဢံၵျူၼ်ၼ်ၵပ် ဢၵျူၼ်းမၼ်းလ၀်ၵေႃတ်လုၼ်း မိုၼ်းလိုဢွၼ်တၼ်း ၵဝ်ၵေႃတ်ႁိတ်းၵေႃ႕ တၼ်တုပ် သူၶုၼ်လိုပ်းၼၼ်း မိုၼ်မိုၼ်း ႁွတ်ပိၼ်းတုၼ်တွၼ်းမ်....ၼႂ်လိၼ်းလိုၼ် လုံး တၵ်႕ ဢုပ႕လုၼ်- လၼ်သၼ် ၵံးလိပ် လၼ်းဢၼ်း ရႁၼ်းလဝ်မိၼ်မိုၼ်ၼိုပ် ၽေဝ႕ႁွၼ် ႁွတ်မိုၼ်းထွၼ် ပိၼ်းဝတိၼ် ၽုၼ်ယၼ်ႉ။ ၂၁၀။

လဝ်မွၵ်ၵလၼ် သၼ်မိုၼ်မိုၼ်းႁွတ် တီဢၼ် ၽြေ႕းပိၼ်လဝ်ႁေႃ႕လွတ်ဢၽိ ထံမ႕ ၵ႕တီမိုၼ်းၽီတ႕ဝတိၼ်သ႕ၼၼ်ႉ လၼ်မိုပ်း ၶုပ်ႉၶ်လဝ်ဝ႕ ၼေႃ႕တီၶ႕ ဢၼ်ပိၼ်တၵ်႕ႁပ်းၶ်ၺ် ၼ်ုးမိုၼ်းသ႕ဝ ထီး ပေ႕မီးသံသိပ်း ပံႁူၵ်းယူလၼ႕ တီၵွ႕ပိုၵ်ပၵ် ၽ်ၵေႃ႕ၼိတ်သၵ်ၵျေႃလူပ်ႉ ၼ်လဲၵုသုပ်ဢၵျုပ်း လုပ်းၵၼ်ပွၼ်ႁိတ်း တ႕ၼ ၼ်လူၼ်တၼ်း သံမ႕သံပုၵ်ထ ၵိလ်လ၀် ၵုၼ်ၵ၀်ၵုပ်းၽုၼ်.... တၵ်႕လုၼ် မွၼ်းၽြေ႕းၵျလုၼ်းႁွတ်မိုၼ်းထွၼ် ပွၼ်သၼ် တၼ်းလူ မီးၵူမျ႕ပ်းပိုၼ်- လီၶ်သွံးၶ် ပၼ်းပိၼ်တပ႕ပ႕းၽေ႕လၼ်းလိုၼ်။ ၂၁၁။

မိုပ်ဝၼ်း ဢွၵ်ဝ႕လိုၼ်သိပ်း ဢိတ်း မုၼ်းၼ်ၽြေ႕းလ၀်ႁပ်းတၵ်းၵေႃတ်ၵျလုၼ်း ၶုၼ်းၵုၼ်းမိုၼ်းလိုပိၼ်းလို မိလူးၵေႃတ႕ လတ်ပၼ်တၵေပ်းတံးလိုၵေႃသ်ၵံး ပေ႕ဝ႕ ၵျေႃ႕ထံး သုတ်းဝံး ၼုံးတိၼ် လုၼ်းမိုပ်း ယံးဢၼ် မိုၼ်းသိုပ်းပၼ်သိုၼ်ႁိုၼ်.... ထွံး ၼၼ်ၵုၼ်းမူယူမိုၼ်းသ႕ဝထီး ပိုပ်မီးလေလ် တၼ႕ တိုၵ်ႉ ၶ႕မ႕းတၼ်မ႕းလဝ်- ထံ ၵုပ်ၵေႃတ႕ၼၶ်႕ပ႕း ၽြေ႕းလ၀်ပိၼ်လ၀် ႁပ်းတီၶ႕ၼေႃ႕။ ၂၁၂။

မိုပ်ၼၼ်ႉၽြေ႕းပိၼ်လ၀် လၼ်တၵ်း မီးၶိုံးပုၼ်ဝ႕ လီယၼ်ႉလီယၼ်ႉ လဝ်မွၵ် ၵလၼ်ရျ ပေ႕ဝ႕တၵ်႕ၶ်ၺ် ယၼ်းပွ်း ၼ်လူၼ်တၼ်း သၼ်ၵၼ်းသွံးၵျႃၼ်း ပုႉမွၼ်း ၽြေ႕းလုၼ်းထိုၼ် ႁွ်းၵ႕လ၀် သ႕ရိပုၵ်ႁြဲ႕ၼၼ်ႉလိုၼ် မၼ်းလ၀်ဢၶ်ဝ႕မိုၼ်းလို တိုၼ်းသုတၵေပ်း ပိၼေၼ်း ၵျုပ်ႉထွံးပိုၼ်.... ၽေ႕လၼ်းလိုၼ်ပိလျ်းႁၼ်ၵ႕ၵေႃ႕-တၼ်း သပ်းသိုပ်းယၼ်းတုၼ်ႉပိၼ်းလို မၼ်းလဲ ယူပျေႃ႕။ ၂၁၃။

ပေ႕ဝ႕ၽြေ႕း ပိၼ်လ၀် ထံႁွ႕ၼၼ် ယ႕ၼၼ်ၼၼ် ဢၼ်ပိၼ်လ၀်မွၵ်ၵလၼ် မိုၼ်းပျၼ်လဝ်ဝံ႕ ၼေႃ႕တီၶ႕ ဢၼ် ပိၼ် လ၀်သ႕ရိပုၵ်ႁြဲ႕ မၼ်းလ၀်ႁွ႕ မိုပ်းဢၶ်ဝ႕ ၼ်ုးမိုၼ်းသၼ်ၶ်သၼၵုပ် ၵု သုပ် လွၼ်တ႕ၼၶံထိုၵ် သိုၵ်ႁွတ်ပျေ တေႃ႕... ပိၼ်းမၼ်ၵုၼ်းႁိုၼ်း- မၼ်း လ၀်မိုပ်းၵျုတ်ႁေႃ႕း လတ်ပျေ႕းၵူဝၼ်း လ၀်ႉၼ်ုးမိုၼ်းၶ႕ၼေႃ႕။ ၂၁၄။

ပေ႕ဝ႕လ၀်မွၵ်ၵလၼ် မိုၼ်းပျၼ် ၶိုံးလဝ်ၼၼ်ၶၽ်ယၼ်ႉ ၽြေ႕းပိၼ်လ၀်လၼ် ဝ႕ ပေ႕လ၀်သ႕ရိပုၵ်ႁြဲ႕မီးမိုၼ်းသၼ် ၶသၼၵုပ်ၵေႃ႕ ၵဝ်လ၀်တၵ်းၵေႃတ် ၵျ လုၼ်း ၼ်ုးမိုၼ်းသၼ်ၶသၼ ၵုပ်ၼၼ်ၵပ်

ယႂ်းၸေဝ်တေႃႇၸိပ်ၶွႆႇ ပျၼ်လတ် ၸဝ် မိူဝ်းမ်ၶေၼ် တၢၵ်ႇပရိၵ်သတ် လိုဝ်းပႂ်ႉ မွင်းဝ်ၸူးမျႃႇ … မျတ်ႁုဝ်တေႃႇ ၸွႆ လိုင်လိၵ်း ၼီ - မိူဝ်းလတ်ၶေၼ် တၢၵ်ၵႃႇ သႃႇငထိလိုင်ၶုင် လိုဝ်းဢၢၼ်လႆပွင်သင် တင်းလူ ပေႃႇႁူလေႊလိတ။ ၂၁၅။

ၶွႆႈၵႃႇပေႃႇဝႃႇ တၢၵ်ႇမ်ဝ် မ်ထုပ်းမ် ၵႃႇး မ်လူမ်တၼ်းၵဝ်ၽြႃးၵေႃႇ လၵ်း ၶေႃႇၸဝ်မိူဝ်းလတ်ပၼ် ၵႂ်ႇဢၢၼ်ႁင်မ်ဝ် ပႃႇးဢၢင်မွၵ်ယႃႇ မ်ဝ်တိၵ် ၸၵ်ႉၸႃႇလႆး တိၺ်း ၸွင်ၸိူၵ်ႁူင်းၸႆး မ်ဝ်ၶွႆႇသွႆး ပၼ်း ပႂ်ႉမိူဝ်းယေႃႇတၼ်းသိင်လဝ်ၸုင်း ႁူင်း ၶႆးမိူင်းသင်မ်သၼရုဝ် ၵသုဝ်မ်ၶွ သၼ်းသိ… မိးဢၢၵျႃႇဝ်းတူၵ်တုဝ်းယိုၼ် ယိုင် - ၵႂ်ႇပိၼ်ထုင်းလႆပုၵ်ထၸေႃႇသႃႇ ၶွင် လႃႇမိုဝ်လိူၼ်း ဢွၵ်ဝႃႇ ၵႂ်ႇၵိုၼ်းသၸေင်မ် ပွႆး တႆတိၺ်းလူ ထူးထိင်တႃႇၶိုင်ယဝ့် ၼႃႇ။ ၂၁၆။

ၽြႃးပိၼ်ၸဝ် လတ်ပၼ်ၼင်ၼၼ် ၸေႃယဝ့် ၸဝ်မွၵ်ၵလၼ်ၵေႃႇ သၼ်ဝ် လုင်းမႃႇး မွၵ်လတ်ၶေၼ်ပၼ် တိဢၢၼ် ၵၼ်းမိူင်းသႃႇဝထိး လိတိၵၼ်းမိးၵၼ်း ၸေၼ် ၶုၼ်ၶုၼ်သထေႃး ပေႃႇလေႊတင်း လုင် ၶႆးႁုင်မေတ်းမိူင်း လတ်ဝႃႇမုၼ် သုင်ၸုင်းႁူင်း ၽြႃးၸဝ်တၢၵ်းႁႅလုင်း လိုင်ၶုင်းၸိ… ၸေၵ်ၵႃႇးၶိ ဝိင်းဝတိင် သႃႇ - ဝၼ်းလိူၼ်သိပ်းဢိတ်းမုၼ်း ေတ် လုင်းမိူင်းၵၼ်း တိႁဝ်း သင်သဝ်းဢိၼ် ထုင့်ပွတ်းလိၼ် ဝိင်းသင်မ်သၼရုဝ် ၽႆ မ်လႆ ၵသုဝ်ၵေႃႇၶႃႇ ပိၼ်မ်ဝ်ရျႃႇၵႃႇ ယဝ့်ၵျႃ။ ၂၁၇။

ဢၢမ်ႇယႃႇၼၼ် ၽႆၵေႃႇပေႃႇဝႃႇဝိၼ်း မ်ဝ်မၼ်းယဝ့် ဢွၼ်ၵၼ်လုၵ်ႉၸွၵ်ႁိၺ်း ဢၢဝ်တႃႇၼတင်းလူ လတ်းသူသင်မ်ၼ ရုဝ် ၵသုဝ်ၶွလႆ ၶွဝ်ၶွလူ ၶွၸူးၶွမျင် ပွင်သုင်လွင်တႆႇၼ သဝ်ႉပရၼ် လႆသႂ် ေလ်ႉလုင်ထုၼ် ဝိၼ်းမုၼ်လွႆမုၼ်ေမႃႇ ႁင်ပျေႃႇၼႃႇ… မႃႇးႁတ်လေႊၵူလႆမိူင်း တိုင်းသင်မ်ၼရုဝ်ပျ ၵိူၼ်းဝႃႇ မၼ်း ၵိၼ်း - ၵၼ်ယူသင် တင်းၶွၵ်တင်ဢိုင် မိူင်းပိၼ်ၼ်ၵေႃႇ ပေႃႇထၼ်လႆမ်ဝ်လႆမ်ဝ် ဢၢဝ်ႁူဝၼ်းမိၼ်းယဝ့်ၵျႃ။ ၂၁၈။

ၼ်လေဢၢၼ်ပိၼ်ၸဝ်ပိုင် မိူင်းဢိုင် သင်မ်သၼရုဝ်ၼ်ၵေႃႇ သင့်သုဝ်ရျႃႇ ၵႃႇ မိုဝ်ဢွၵ်ဝႃႇၶွႆႇ ၽြႃးပိၼ်ၸဝ်တေ လုင်းမိုဝ်းႁဝ်းယဝ့် ၽႆၵေႃႇ ယႃႇသဝ်း ယႃႇယူ လၵ်းၵႂ်ႇဢွၼ်ၵၼ်ပွင်ႁိတ်းဢၢလူ တႃႇၼ ပႂ်ႉႁပ်ႉပႂ်ႉႁွင်း ႁိတ်းႁွင်းသင် ပုတ် ယႃႇၵႂ်ႇမၼ်းလုတ်သေႁူၼ်းသေ ဢိင် ပေႃႇဝႃႇထိုင်မိင်ၵင်မ် တႆၸႆးတႆ တိၺ်း ဢိၺ်းဝ့်ၼင်ၼ လိတိလႆၵ်ဢိၵ် ၸႂ် ၵႂ်ႇပိၼ်တၼ်းသႃႇမၼ်မိူင်း ႁူဝ်ႁူင်း ပိုင်းသွ ၶွႆႇၵေႃႇပိုင်း၊ ၵႂ်ႇပိၼ်တင်းလူ တင်းတၼ်း ဢၢၼ်းလူးၽြႃးပိၼ်ၸဝ် မ်ဝ်ပိၼ်တႃႇၼလိ တႃႇၼမျတ်ၶွႆႇၵေႃႇ ပိုင်း၊ ၸဝ်ပိုင်လိုင် မိးလေႊတၼႃႇ…. မျတ်ရႃႇၸႃႇ ဢွၼ်ပိုၼ်ႁိတ်း ႁူႁူၼ်း ႁေႃႇ - ၵႃႇပိၼ်ၵၼ်းယူသင်မ်ၼရုဝ်ပိၼ့် လေႊၶုင် ပွင်သင်ႁိတ်းထိင်ပွႆးသၸေင် လုင် ပေႃႉတွႆပုင် ၶွင်လေမွင်းထုပ်ႉ ထွင်းၼၼ်မေႃးဢေႃႇဝ့်ယဝ့်။ ၂၁၉။

မိုၵ်ႉဢၼ်ဝၼ်းၽိတ်ႈဢွၵ်ႇဝႃႇ သိပ်းသီ ၼံႇၶႅၼ်ႈ ၽွႆႉ ႁၢၼ်လႅဝ်ႉ လပ်ပျင်သင် ၵိတ်း လိၵ်ႈမိင်တင်ၶဝ်သွႆး ႁူႉလွႆးဢွၵ်ႇလႃႇ မၵ် လိင်တိင်မိဝ် ပွင်ယိဝ်ၶေမ်းလတ်း ၶတ်း ပႃးၸေႃႇရႃႇလမတ် မတ်ႉၶတ် တုၼ် ရုလ်တုၼ်ဢွႆႈ ႁူႈယွၼ် ပုၵ်းလိတ်းၶွၼ် ရူးၵႃး ပႃးလိၵ်လွင်ၽိုၵ်လွင်ၼံး ဢလံ လိုင် ဢလံလိင် ဢလံမိဝ် မတ်ႉလပ်း ပၵ်ဝ်ၵ်ဝ်းသင်း လွႆၶုၼ် လွႆဢင်းၶိၼ်း သိုဝ်း ၵိတ်းလိၵ်ႁူင်းၽၼ်းၽိလုၵ်ႁူင်းၽၼ်း မိုဝ်း သံပေႃႈလိပလံသွၼ်းၵေႃ... မီး ရူၵေႃႈရူၵိုၼ်း ပိၼ်ပုၵ်းတၽၼ်းထွင်လိင်း တုဝ်ႉမပ်မပ်- တင်းဢုၼ်ႉၵေႃႈႁူၼ်ႉ တင်း ပုၼ်ႉၵေႃႈပျေႃ သေႃႈၵၼ်ၵ်ၶွင်ၵ်မွင်း ႁူဝ်ႉၶုံးဢိုတ်ဢုၼ်ႁူၼ် ဝိၼ်းမုၼ်လွႆမုၼ် ၶေႃးထၼ်ပေႃးလွတ်းလေႃးရူလ်ပွၵ်လ် လပ်ေတ်ႉယဝ်ႉ၊ ၂၂၀။

ထိုင်မႃးမိုဝ်တၼ်းဝၼ်း လိုၼ် သိပ်း ဢိတ်းမုၼ်း မိုင်းၵုၼ်းလိင်းသွ ၶဝ်း ဢၼ်ၵင်ဢုၼ်ဝုလ်ႉဝ်း လိ ယိင်း လိလ်း ၽိဝ်ထွင် ၵိတ်းပိၼ်ပွ'ႈၶွင်ပွ'ႈမွင်း ပွႆ ၵ်ပ်ႉပွႆႉႁူင်းမုၼ်သုင်ၾြေႃးပႃးတင်းလပ် ထီးၶလေႃ... သွလုင်းၵေႃႈမႃး ပွႆႉၵျူဝ် သုဝ် လိၶုၼ် လေႃႈဢင်း ၶပ်ႉၶင်း ပိုၵ် သွၼ်းတၼ် တီတၼ်းဢၼ် ဝိင်းသင်ၶ သဢုၵ်ဝ်။ ၂၂၁။

ဢွၼ်ၵၼ်လိမၼ်ၶုၼ်ႉၶုံး ၵုၼ်းလ်ႈ ၵံၽွင်ယိပ်းၵင်လွၵ်ၼံး ၵံၽွင်ယိပ်းၵင် လွင်ၽိုၵ် ၵံၽွင်ယိပ်းတုင်း ၵံၽွင်ယိပ်း ဝီး ၵံၽွင်ယိပ်းလံ ၵံၽွင်ၵ်ၶွင် ၵံၽွင် ၵ်မွင်း ၵံၽွင်လပ်သိင် မိုင်တိင်ဝုံႉထႃႇ ၵႃႇတီၽေႃႈရႃႇလမတ်မတ်ႉၶတ်ၶေႃႈၵုလ် ၶေႃႈဢွႆႈ လွ'ၵၼ်ၵိတ်းပိၼ်ပျတ်သတ် တင်ၵုင်း မုင်းသုံပိၵ်တၼ် ဢၵ်တင်း ၽိလုၵ်သၼ် ၽိလုၵ်ပိၵ် ၽိလုၵ်လံ ၽိလုၵ် ၽေႃး ၶေမ်းသိုဝ်လွႆးတင်းၶင်းၶပ်ႉ ၵုၼ်း ပေႃႈပိၼ်တပ်ႉပိၼ်တႃႇ ဢံ ဢေႃႈၵိုၼ်း ဢိလုၵ်– ယံလိလုၵ်လိုဝ်ႉလုပ်တဝ် ၶဝ်ႁူတ် လူးၶုံႉၽူးဝံၵျေႃးလူဝ်.... ပုၵ်း ထိင်ပၼ်း တုင်း ထုင်းဢလံလိလုၵ်ယံၶပ်ႉလွႆးတင်း မိုဝ်းၼံမွၵ်ယႃႇၶဝ်တိၵ်ယုၵ်ႉတင်ဢေႃႈ ဝံ ထႃႇဢံၵေႃ လေႃးရူၶုၼ်ဢင်း သိင်ယဝ်ႉ။ ၂၂၂။

ဢၼ်ေလ ဢၼ်ပိၼ်တၼ်းဢုံးမိုင်းၽိ တႃႇဝတိင်သႃႇ လိုဝ်းၶဝ်ေတႃဝႃႇပြိမႃႇ သင်ဢေတ် တၵ်းပွ'ႈလုင်းသုင်ၾြေႃးမျတ် ဢလိင်တီယႃႇ ၶဝ်ၵေႃႈမိင်တႃႇၵၼ်ဝုံႉ ၽီၶဝ်လိုဝ်းဢုံႉၵင်လွင် ၽီၶဝ်ၵံၽွင်ၵင် ထီး ၵံၽွင်ယိပ်းဝီး ၵံၽွင်ယိပ်းလံ ၵံ ၽွင်ၵ်ၶွင် ၵံၽွင်ပံေပႃး ၵံၽွင်ဢိတ်း တိင် ၵံၽွင်တုင်ပီ တူရီယႃႇလတ်သိင်း မွင်းဝိင်းပုင်တွင် ၶွင်တွ'ၶုၼ်ႉလိလုၵ်ဢေႃႈ ၵႃႇလိပ်လွ'လုၵ်မိင်းမုဝ်... ယုၵၼ်တုဝ် ပၼ်ၵ်င်ပေႃႈဢုပ်ၵိုင်းၵ်ုင်ၶွၼ်းဝံယံၶပ်ႉ လွႆးသုင်ၾြေႃးမျတ်သိင်လပ်- သိင်တိင် သိင်ပီတူရီယႃႇဢိုင်ဢိုင် ၵ်လိုင်လင်ဢေႃႈ မႃႇၶဝဢိင်တႃႇ ၶုၼ်သိၵ်ျူးတိုင်ႁူ'ၶဝ်။ ၂၂၃။

ၽီၶဝ်သင်ၶဝ် ဢၵ်တင်းမိမိတၶုဝ်း လပ်ၵပ် ၽၼ်သွင်းၵိတ်းပိၼ်ႉ သႃႇသိင်

သႃးပိုၼ်း သႃးမႆး တႆးၶင်းထွႆးၵၼ် သံဢၼ်သံမျဝ်း ငဝ်းမၼ်းပေႃပိၼ် ပျဝ်းပျဝ်း ၾၼ်ၾိၼ် တႆးထိုင်ၼိုဝ် လိၼ်မိုင်းႁုၼ်း ဝၼ်းလိုၼ်သိဝ်းဢိတ်း မုၼ်းၵင်ၼို ဝွႆႈလုံးလွႆၶုၼ်လွႆ ငေႃ ၼင်း ပွႆႉႁပ်ႉပွႆႉ ပင်းၼံၼေႃ တႃႁၼ် မုၼ်သုင်ၽြႃး ပႆလွႆးသႃးသိင်သႃးမႆး လုင်းမႃး ဢႃၵျူးဝင်ၶွင်းၵင် ၵင်ႁပ် ၵျ··· ဝွႆႈၽွၼ်ၵေႃလုံးၼေႃ ၽွႆႉၵၼ် သႃထု သႃထု ယုၵ်ႉ မိုဝ်းတင်ႁုပ်ဝံ ပေႃတိၵ်ဢုၼ်ဝွႆႈဢိုင်ဢိုင် ႁုၼ်းလိုင် ၽိုင်းဢံပိၼ်လၼ်ႉ ပိၼ်ထပ် ၵဝ်ၵေႃ ၶွႆၵပ်မွႆးၵေႃၶွႆလူ မူၾီမူ ႁုၼ်းၶဝ်ၶုၼ်း ၵေႃၶွင်ၶွၼ် လုံးတွၼ်လုံး သူလုံးဝံ- လိုဝ်းၶဝ်ၼႆးထဝ်ၼႆးမွၼ် လုံးလွၼ် ၼီလၢၼေႃ တႃမႃယိုင်ယႆး သံႉပေႃ ငေႃလွႆႁၼ်ၵေႃမီးယဝ့်။ ၂၂၄။

ဝွႆႈၶွႆပိၼ် ပွႆးၾီပွႆးႁုၼ်း ၶုၼ်း ၶဝ်းၵဝ်ၵၼ် ၽွၼ်ၵေႃပိၼ်ဢုၼ်ငိၼ်းႁုံ ငိၼ်းလုံး သိင်ၶွင်သိင်မွင်း ပေႃမေႃ ယုံးယုံးလင်ႁွင် ၾီလူးၾီၾဵင်းၶဝ်ၵေႃ ဢွၼ်ၵၼ်ၵႃလွႆးပွႆးၶွင်ပွႆးမွင်း မိုဝ် ဢုၼ်ႁပ်ႉႁွင်ၽြႃး ၾိဝ်မႃးငေႃးမျဝ်း မီးလိၼုၵ်တုဝ်း ၼၼ်းၶွင် ပင်တႆးယီး ယိုင်း ယၼ်ငေႃတိၼ်လွႆသင်မိုင်း လုံး တင်းမုၼ်ႁိုင်းမျတ်ထီးၶဝ်··· ၾီလူးၾီ ၾဵင်းဢႃၵင်းႁပ် ၶွၵ်းၵႃၶွင်လိုင် ၼုၵ်ႉ ၵိုင်ၼေႃ ဢႃပိၵ်ပၼ်- တုဝ်တုဝ်းပုဝ်း ၶုံး လင့်ပႆးၾဵင်းငေး ၶဝ်မႃးၵႃလွႆးၵၼ် သံႉႁိတ်းဢုၼ် ယေႃးယုၵ်ႉတိၼ်ၶုင် ၶုတ်ၶၼ်။ ၂၂၅။

ထၼ်ပေႃဢံႁူ ပွႆးလုသတ်တဝ် ၵိင်ၼေႃလႃမလီ ဢီပွၵ်လိုင်းၵင် သင် သီလင့်လုင် သိုဝ်သုင်ၵေႃမႃး ၼၵေႃး ၵႃလုၼ်ၵေႃတဝ် လီလဝ်လီၶႃ ၼွႆး မိုင်းသင်ၶသၼႁုပ် ပုဝ်ထိုင်မိုင်းၼွၵ် မိုင်းပင်တင်ယၼ် ဢုၼ် သၼ် ၽိုင်း တိုၼ် ၵိုၼ်းၼီလၢၼႃ ၽိုတ်ႉၶွႃၵေႃ ဢံလင် ၼႁင်လိၼ်ထၼ်ပေႃသၼ်··· ယၼ်းယုပ်ပူမိုၼ်းပူလုင်း ပုင်းရထႃး လၵ်ဝၼ်းၵေႃသုင်မိုၼ်းႁၼ်းႁၼ်း-ၾီ ငေႃႁုၼ်းမုၼ်ပွႆးသၾဵင်ပျေႃ ၼၵေႃ ယင်းတိုၵ်ႉ မိုဝ်ဂံ လၼ်လၼ်း- ထိုင်တီ လီလႆၵီလၢႆးၶဝ်သွႆးပၼ်းယဝ့်ၵျ။ ၂၂၆။

ၵံးၼၼ် လဝ်သႃရိပုၵ်ၽြႃ လင် တၵ်းဢွၼ်ဢုဝ် ရႁၼ်းသင်ၶႃတပေႃး တပၼ်းမၼ်းလဝ် ၽွႆႉၵၼ်ဝံလဝ်ငေႃ ၵႃ ပင်းဢုဝ်မျတ်လွႃပုၵ်ထ ၶွမိုၼ်ၼိုဝ် ၶွင်းတီမၼ်းလဝ်ယူ လိုဝ်းၶဝ် လုံးမူ တၵ်ၶွႃလွႆး ၵပ်သွႆးၵပ်ပၼ်းပိင်တပႃ တ ၶႃတၼီယ ၽေႃလၼ်ယံ ၵႃတီ ပုၵ်ထံၽြႃးပိၼ်လဝ် ပေႃဝႃယဝ့်တုဝ် ငေႃၶျႃ လဝ်လင်ႁေႃးပၼ် ၶဝ်သွႆး ဢၼုမေႃတၼေႃသိုဝ်ၼေႃ ၼင်ၵႃလွႆ ယၼ်··· ထုၵ်သံပၼ် ႁေႃလတ်လူၼ်း ငၼ်- ၵႃပိၼ်တၵ်ၼံၼေႃႁွတ်မႃး ႁုံ ပႃးၶုၼ်ရႃလ သေႃတႃၼ ထွႆလိုင် လိုင်းလွႆငေႃၶျႃ- လေႃၽ တေႃသ မေႃႁ ဢႃဝိလိ ဝိလႃမႆႇပေႃးပုၼ်- သင် ၶျင်မႆလွႆပုၼ် တၵ်းတီမၼ်ၵၼ် ႁူပ်လႆ သေႃတႃပၼ် မၵ်ၽုဝ်လၢၼ် ႁၼ်သီ ၺ တင်းငေ။ ၂၂၇။

မိူဝ် ၼၼ်မုၼ်သုင်ၾြႆး ၵျႃပၼ် ၾြႆးၶဝ်သွႆး ဢၼ်ၼုမႄႇတၢၼ်ႄႇၼၼ်ႇ ၵႆ ၾွင်တုၵ်းပိၼ် သေႇတၢႆပၼ် ၵႆၾွင် တုၵ်းပိၼ်ဢၼ်ၼၢႆၵၼ် ၵႆၾွင်တုၵ်းပိၼ် ရႅၵ်းတၢႆၶုၼ်လႅႆး ၵႆၾွင်တုၵ်းပိၼ် ရႅၼ်းတၢႆၼင်းယိင်း မိင်းပိလႅ်းၾိုၼ် သိုင် သိုင်ၵိုင်ၶုဝ်းသၼ်း သဝ်ၵၼ်းမႆ တုဝ် ထၢႆႁုဝ်ၵွၵ်းမုၼ်း သိုဝ်းလုၼ်း ၾွႆးသိၼ် ၵၢႆႁႆးပႆတီၼ်မုၼ်ၶႆႉ ၵျင်ႇၾွႆး ႁွ်းထႆးတိုၼ်ၵုဝ်ၵျႃ.... ၼိုးၾုင်သႆလိုင် ၵိလႅ်လဝ်ၵျႃႇလွတ် ၼျွတ်ဢၶဝ်ဢုပသၵၢ ဢုပသၵီ တုၵ်းပိၼ်ထေႃရီထေႃရၢ ရ ႁၼ်းတၢ ဢၼ်တီၼ်းၶျင်ၵင်မုၵ်ႇပွႆး သိုင်ၼၼ်ႇယဝ်ႉ။ ၂၂၈။

ပေႃဝႃ တၵ်ႇၶဝ်တုၵ်းပိၼ် ထေႃရီ ထေႃရၢသွ ၵႆၾွင်ယဝ်ႉ လဝ်လင်မိုၼ်း ၵျႃး ယေႃလပူလေႃယႆ- သမ်ပုတ်ထႆ ဢိဝ်ပတ်တႆ လေႃၵၼ်ႄႇယၵႆ ထၢတုင် သၢသပမတ်တမ်ပိ ပူလေႃယႆ- ပုၵ်ထႆ ၾြႆး ၵျႃပၼ်တြႆးလတ်ၾွႆးၶေ.... လလိုဝ်းမုၵ်သိုင်းၵျႃ ပႆလိင်ပႆပွင်- ၼင် ၵိဝ်တၵ်းလိင်းလိင်လေႃးႁုလိင်း ယႆး ၾွင်းမုဝ်မုဝ်းၼႄႇၶႃးပႆ ယၢပၼ်ၵျႃမၼ်း ၵႆ လႆးလွင်ပုၵ်ထၾႄသၢ ၶေယၢၵွင် ၼၼ်ႇ။ ၂၂၉။

ၵၢထၢပတ် ၼႆႇ ဢၼၵ်မၼ်းလႆး ယေႃလ- ဢၼ်ပိၼ်ပွႆးသွတ်ဢွၵ်ဝၢ ဢၶၢမုဝ်လိဝ် ၼႆႇ ၵေႃ၊ ဢိဝ်ပတ်တႆ- ဢိပွၼ်ပႆၶဝ် ၵင်လဝ်ယင်းတုၵ် မီးယူ၊ လေႃၵၼ်ႄႇယၵႆ-ဢွၼ်ဢၶဝ်လုႆးမူၾီသင် သတ်းၵုၼ်း ၼုမ်းၶုင်းလေႃၵ သႆထၢၼ ၼႆႇ၊ သမ်ပုၵ်ထႆ- ယႃႇမျတ်ၼႄႇလေႃၾြႆး ပိၼ်လဝ်ၼၼ်ႇ၊ ပူလေႃယႆ- လႆၶုပ်လႆဝ် လႆလူလႆတၼ်းလႆပူလေႃယဝ်ႉ၊ ယေႃလ- ဢၼ်ပိၼ်ပွႆးသွတ်ဢွၵ်ဝၢ မုဝ်းၼႄႇထၢ ပႆၼၼ်ႇၵေႃ၊ ဢိဝ်ပူတတ် သၢပိ- ဝႆး သေႃၵဝ်လဝ် သွၶဝ်ဢိပွၼ် ၵိုတ်းၵျၼ် ထတ်လဝ်ၼႆႇၵေႃ၊ သၢသပမတ်တႆ- ဢၼ် လိၵ် မီး တၼ် ၾၼ်း ၾၵ်း ၵတ် လေႃ၊ ထၢတုင်ပိ- ထတ်တေႃမုလ်တေႃ တင်းသိင်လိုဝ်းၼၼ်ႇၼႆၵေႃ၊ ပူလေႃယႆ- လီလႆၶုပ်ဝႆ လူ တၼ်းပူ လေႃ ယူယဝ်ႉ၊ တေႃသႆ- ၼင်ဢၼ်ဝၢမႃး ပွႆးဢၵ်ဝၢ ဢၶၢသွင်ပႃးလိုဝ်းၼၼ်ႇ၊ သမ်- မိုၼ် ၵၼ်ယူလေႃ ၵုသုဝ်ဢၵျုဝ်းမၼ်းၼၼ်ႇ၊ လပ်ၾၼ်တိ- တၵ်းလႆမ်လၢးလႆလၢး ဢမၼ်ထင်သၢးတေႃဢႆၵတ် လႆမျတ် ၵျႃမွင်.... မီးဢၵျုဝ်းမိုၼ်တုပ်းဝုႆၼႆႇ ၵိုင်း- ဝၼ်းမုဝ်ဢွၵ်ဝၢ ပွႆးတႆတိလႅ်း လိင်းၼၼ်ႇၵျ။ ၂၃၀။

ဢထိၵ်ပေမၼ်းလႆးထွ တွင်းမတ်တ ဝၢတီတၵ်ႇ တြႆးၼႄႇပရိၵ်သတ်တင်း သိင်ၵျ လွင်ဢၼ်ၵိုတ်းပွႆးဢွၵ်ဝၢ ဢၶၢမုဝ်ဢၼ် ၵဝ်လဝ်ယင်းတုၵ် မီးယူ ၼႆၵေႃ တၵ်းလႆၵုသုဝ်ဢၵျုဝ်းယို ဢၵျုဝ်းမျတ် ဝႆးသေႃၵဝ်လဝ်သွၶဝ်ဢိပွၼ် ၵိုတ်းၵျၼ်ဝုႆထတ်ႁုၼ်ၵျင်သင်းထူး မုလ် မျတ်ထတ်တေႃ ၼႆႇၵေႃပေႃလႆပူလေႃ သွႆးတင်သင်ပုတ် မဝ်လုတ်ၾွႆးမိင်ၵိင်း ၶၢမုဝ်ဢၼ်ဢွၵ်ဝၢသတင်းသွတ်သူႁွတ် မႃးပွင် ·· တႆၾႄးထွင် လိင်းရူႁိုၼ်း ၵျႃ- ၵိုတ်းလီမိင်တဝ်ပျင်သင်ၶေႃ

လႆ ထိုဝ်ႉၵေႃႉသွႆ ယွၼ်ႁူႈ ၶေႃႈရုၺ် ၶေႃႈၶေႃႈ ၼႆႈ ၶေႃႈ ႁူဝ်ၼၢင် ယူႈၵမ်း ဢၢပ်ႈၼႂ်းသႅင်းယႂ်းတၢင်းၼႆႉ။ ၂၃၁။

ၶိုၼ်းလႅင်ႇၶႃႈမတ်တၢမ်ႁွင်ႇႁူမ်း လႆ ႁုပ်ႉလႆၵူၼ်း ၸြႃးပဵၼ်လဝ် လုၵ်ႉတႆးမိူင်း ၾီ တႃႇဝတိၼ်သႃႈ လုင်းမႃးမိူင်းႁၢင်း မိူဝ်ဝၼ်း လိၼ် သိပ်းဢိတ်းမႃၼ်းၵင်ၼ် ဢၢၼ်းဝႆႉ ၶိုၼ်းလႅင်ႁင်းၾႅင်ႁင်းမၼ်း ဢွၼ် ဢၢပ်ႇတိုၼ်းၾၼ်း ၼွႆႉလုၵ်းၵေႃႈ.... သုၵ် ပွတ်ႇ ပုၵ်ႇပ မၢင်လ ပရ ပီတီလေႃးတၢၼ်ႈ သထႃႇလူတၢၼ်း ၵူႈဢၢၼ်း ၼင်ၼ်ၼိုင် တၢင်းဢၢၼ် ၵဝ်ႇလဝ် ယၢင်း တိုၵ်ႉ မီးယူႇ- တၢင်းဢၢၼ်ဝႆႉသေၵဝ်ႇလဝ်ၽဝ်သူ ၼိုပ်ႇၼ် ၵိုတ်း ၵျၼ် မုၺ် မျတ် ထတ် တေႃ ၵူမ်း ၾေႃႈၵုဝ်ႇလႆး ၵုသုဝ်မိင်မႃး ၵႃႈတၢၵ်း ၾိၼ်ပိၼ်းမိုင်- မိုၼ်ၼင်ၵဝ်ႇလဝ် မီးယူ ၶိုၼ်းသိုင်ၶိုၼ်းလိုင်ၼ်ယၢႆႉ။ ၂၃၂။

ၵိုၺ်လၵ်း ၵုသုဝ် ဢၢၵျိုပ်း တၢၵ်း တုဝ်းလီလိုဝ် ဢွၼ်ထိုင် မိုင်းၼိုဝ် ၼိုပ် ပၼ်း တီဢၢၼ်သုတ်းၽၢၼ်းထၼ်လွႆႈ လိုမ် ၾူႈပိၼ်းသိုဝ်း ၶွႆးၵႃႈလုဝ်ဢၢၼ်ပႆႇမိုင်းထိုင် ၾိဝ် ၾွၼ်းတိုၵ်ႉ လဝ်းၵိဝ်သံၽုင်း မိုၼ် မိုၼ်လုင်းလုင်း လႆလတ်လႆပၼ် တၢင်းမီ တၢင်းၾေၼ်ၵင်းလွႆး ၵၵ်းပွႆးဢွၼ်လီ ဢွၼ်ပိၼ် ၵတ်းယိၼ်မိုင်းၾီၵတ်းယိၼ် မိုင်းႁုၼ်း ၼႃးမုၼ်လွႆးသုၼ်းထိုင်တုဝ် တၢၵ်းလႆသိုဝ်းၼုဝ် ငီးၶေႃး ပတေႃသ ရိတ် ၶေႃၵရိတ် လၵျဝတေႃး သတေႃး မၵ်းမီးထုၼ် လိုမုၼ်သိုဝ်းပျေႃ... ႁူင် ၵိူၼ်းၵျေႃ မီး ဢုလႆ ၾေၼ် တႃႇ လိုင်- ၸိုၼ်းမံႈႁူမ်းၾေး သုတ်းၶေႃးလွင်မီးမၵ် ပုၼ်ႉယၵ်းတၢင်းၾေၼ် ႁူၽဝ်းပၼ်သီးၵျၵ် ပိၼ်ပိုင်။ ၂၃၃။

ၵုသုဝ်မႁူတႃႇၼ ၶၢၼ်လႆပင်းႁုပ်ႉ ပုၵ်ႇထမျတ်လွႆႈ မိူဝ်ဢၢၼ်ဢွၵ်ႇဝႆႈသတၢင်း ႁၢတ်ၼ်ႇ လၵ်းပွႆးဢွၼ်ႁူတ် တီထွတ်တီ မျတ် ႁူလတ်ႁူ ပျႃ ၵေႃသင် ပႃရမီ သိပ်းလီသံတီၵိယွတ်တိုၼ်းၵိင် သင်ဝႆႈ ထိုင်မိင် ပႃရမီပျေႃႉ သင်ၶျေလေႃႉလုင် ထုၼ် ပျေႃမုၼ်လွႆး ၶေႃၶိုးတိၵ်ထၼ် တိုင်... မိုင်းၼိပ်ပၼ်း ၵဝ်ၽၼ်းႁူတ် ၾိဝ်လူး ႁူးမံၵေႃးၼ်ႇၵႃႈမေႃ ပေႃပိတ် တၢင်း တုၵ်ႉမိမ် သင်းၶရး- ဢွၼ်ႁူတ် ပိၼ်းမၼ် ပိၼ်းမျေးယၢဝ်ႇၼႄ။ ၂၃၄။

မျတ်လွႆႈ ၸြႃး ပိၼ်လဝ် ၽင်တၢပ် ထံမတေႃသၼ်ႇ ၵျေႃပၼ်တၢၵ်ႇၶိုၼ်းမိုင်း သင်ၽၼ်ႁုဝ် လွင်ဢၢၼ်ၵုသုဝ်ဢွၵ်ႇဝႆႈ မႁုပ်ႉၾေႃ ဢၢၵျိုပ်းယႆ ဢၢၵျိုပ်းမျတ် ၾိုၵ်ေႃလွႆမတ်တွင်းၶွႆႈပေႃထိုင်ဢွၵ်ႇဝႆႈ လိုၼ်ႁၢတ် မဝ်လွတ်လွႆးလၼ် လုံးၼင် ၼိပွၼ်သံမႃႈသံပုၵ်ႇထမွၵ်ၽ် ဢၢံလႆလိုမ်း မၼ်ၵိမ်းမိုင်.... ႁူမိုင်းဢိုင် ၵိုတ်းသင် တၢင်းမုၼ်-ၵိုတ်းယိုင်မိုၼ်မိုဝ်ဢၢၼ်ၸြႃး လႆလိတ်းဝႆႈ လုၵ်ႉမိုင်းဝတိၼ်သႃႈ လုင်း သိုၵ်မိုင်းၽုၼ်ၼၼ်ယၢဝ်ႇ။ ၂၃၅။

မိုဝ် ယႃး ၼင် ၼၼ် ႁွပ်ပိုဝ် လႆႁၼ် ႁူလိုပ်ႉႁူမျိုပ်း လီၼုၵ်ႉ လီတုပ်း ၾီလူး ၾီၾေး တုပ်းလႆး ႁၢၵ်းႁူင်ၵႃႈလုံးပွႆး ၶွင် ပွႆးမွင်း မိုဝ်ဢၢၼ်ႁုပ်ႉႁူင်းၸြႃး ႁၢမႃး လုင်းထိုင် ပေႃ ဝႆႈ ပီၵူင် ယဝ်း ယိၼ်း ဢၢပ်ႁုၼ်းမိုၼ်းတင် ႁင်ၾေင်မေမ်းၵိုတ်း

တုင်းၶုၵ်ႇတုဝ်း ဢမျူဝ်းၵိင်ၼေႃႉ သံႇ တင်းဢံၽႅင်းပႃႇသုဝ်းလုၼ်··· ဢၢဝ်ၸေႃႉ ဢၢဝ်မံႇ ဢၢဝ်ၽီလၢႆႈႁိတ်းယိုင်လွႆး ၽွႆႈၵၼ် ပျွႆးမိုဝ်ဢွၵ်ဝႃႇ ဢၢဝ်ၶုၵ်ႇတုဝ်းၵႃႇ- ဢံလႆယႁိတ် ဢံသႆလီတ်ထုင်းလံ သၵ် သေၸံမႃးဝ့် တေႃႇတေႃႇဝႃႇ၁ႃႇ ဢိုဝ်ၼ်။ ၂၃၆။

တေႃဢၢဝ် ဖြႃႇလုင်းမိုင်း မိုဝ်လိုၼ် ၶွတ်ဢွၵ်ဝႃႇ လီမိုဝ်ၶၼ့်မႃး တေႃႇထိုင် ၵဝ်ပၼ်ႁဝ်းႁႃႇမိုဝ်လိဝ်ၼ့် ပွႆးဢွၵ်ဝႃႇ ၶွႆးၶွႆး ပွၵ်ပွင်းမီးၶွႃႇ သွင်ႁိုင်ႁႃႇပၵ် ႁႃႇသိပ်းပႆသွင်ပွၵ် (၂၅၅၂)ႁိတ်းၵျၼ် မၼ်ၶွၵ် မၼ်ပင်ၶွႆးယဝ့် မဝ်ယႁိတ် မဝ်လိတ်ထုင်း လွႆးဢၢဝ်သေးၶုင်းမိုၼ်း မွၼ် ဢွၼ်ၵၼ်လူလွႆတုလၢႆးယိင်း ထုင်း ၶဝ်တႆးၼူးတႆးပိင်းလႃမုတ်းယဝ့် လီလဝ် လေႃႇၶႃႇၶွႆးႁူႁိတ်းၶုၼ်···· ထုင်းတၼ်း ၼီးလၼ်းလွင်ၼေႃးမုၼ် မဝ်လိင်မဝ်မျင် လူလွႆ တုလၢႆးယိင်း မပႃႇပိၼ်ၶုင်းၼူးၶုင်း ဝိင်း တီႁိင်းလုၼ့်ၵေႃ ႁႆယဝ့်မိင်တင်။ ၂၃၇။

ဢၢဝ်ၵႃႇၶ့ၶွႃႇဝၼ်းတႃႇမိုဝ်းၼေႃႇပေႃႇ ဝႃႇလႆလူ လႆတုလၢႆး တြႃး တေႃႇလဝ် ဖြႃႇလုင်းမိုင်း မူၼ့် တွႆးၼ့် လၵ်းၼွႆဝ့် ပိၼ်ထုင်းလံ မိုၵ်ႇမိုၵ်ႇ ၶံၶံ ဢိလၢႆလၵ်း ပေႃႇတံ ၶုင်းမိုင်းသင်ၶသၼေႃဝ် ပိုၼ် ဢွၼ်ႁဝ်းႁိတ်းၵုသုဝ် လွင်တႃႇၼ ထပ် သင် ပုၼ်ပင် တႃႇ ၼေႃႇႁူၼ်း ၼေႃႇယေး လုၵ်မေး မုၼ်ပျေႃႇသုင်···· ဝင်းၵပ်သွႆး မိုဝ်လိုၼ်သိပ်းဢိတ်းမုၼ်း ၵုၼ်းသင်ၶ သၼေႃဝ်ပျႁိတ်းဝ့်ပိၼ်ထုင်း- တွင်းဝ့် မိုဝ်းၼေႃႇ လီပႃႇလေႃႇလုင်းတၼေႃႇ။ ၂၃၈

မင်ၵေႃႇႁိတ်းပိၼ်မိင်တင်သင်ပုတ် ဝႃႇၼ့်သေၵေႃ ၶွပ်ပိုဝ်ဢံႁူဝ်ႁၵ် သၵ် သေ သံႇၶွႃႇ ယေသူး ယေမတ် လဝ် ဢုပၵုၵ် လၵ်သင်ဢုၵ်ပုၵ် ၶုင်းၼ့်သံမုၵ် တြႃႇ ႁိလၢႆးဢၢဝ်ဢေႃႇလႃႇယုၵ်ႇယွင်တႃႇ ၵႃႇတီမိင်တင်···လဝ့်ပႆပ ယံးမိုဝ်ၽွင်း ၶုင်- ပင်းၽီတ်ဢၢဝ် လဝ်ဢုပၵုၵ် တုၼ် ၵႁၼ်းတႃႇ မႃးႁပ်ႇသွႆးသႆ မၼ်းယဝ့်။ ၂၃၉။

ၶ့တေႃႇ လီလိုင် လီယူလႆ ၶွႆးၵႃႇ မၼ်းဢံႁိုင်ဢၢပ် မၼ်းဢံလပ်သိင်သင် ၵၼ် ဢၼ်ပိၼ်လဝ်ၵႁၼ်းတႃႇဢုပၵုၵ် ၵေႃ မၼ်းလဝ် ဢံႁတ်း မႃးႁပ်ႇ ဢံ ႁတ်းမႃးတုင်း ၵုဝ်လႆၽီတ်းမုၼ်ၽီတ်း ၽုင်းသိင်လဝ်ဖြႃးၵုဝ်းပႃးၵုင်ထီးမွႆ··· ၵုဝ်ထုၵ်ဢၢပိတ် ဢၢႃႇပတ်- မွင်ပိုဝ်ပိၼ် ပုၼ် ၽွၼ်း ၶဝ်သွႆး တေႃႇ တုၼ်ဖြႃး မျတ်လဝ်ယဝ့်။ ၂၄၀။

လွင်ဢၢၼ် လေႃႇလဝ် ပျင်သင် မိင် တင်ဢွၵ်ဝႃႇဢၢၼ်ဝႃႇၶ့တေႃႇ မၼ်းပိၼ် ပုၼ်တႃႇ ဖြႃးပိၼ်လဝ် တဝ်ႁွတ်မိုင်း ၽီ ပၼ်လီလႃႇပႃး လုင်းမႃးမိုင်းၵုၼ်း တေႃးတုၼ်း လွႆၼေႃ ၵုၼ်ၵင် ပွတ်း လၼ်း ယံးၶၼ်းၼေႃႇမိုင်းသုၼ် ··· မိုဝ်ယံး ၶုင် ဝၼ်းၵျတ်ဢွၵ်ဝႃႇ- ပုၼ်တႃႇလဝ် ဢုပၵုၵ်တေႃႇ မၼ်းဢံသိင်ယႃႇ။ ၂၄၁။

လဝ်ၵႁၼ်းတႃႇ ဢုပၵုၵ် ဢၢၼ်ဝႃႇ ၶ့ ပေႃဝႆး ဖြႃး ပိၼ် လဝ် ဢၢဝ်ပရိ

ၼီပွၼ် ၼပ် ဢၼ်သႃႇသၼႃႇသွင်ပၢၵ်ပႆ သိပ်းပိတ်ပီ (၂၁၈) မၼ်းၸဝ်ၸင်မီး မၼ်းၸဝ်ၸင်ပေႃ ၶဝ်ပိၼ်လုၵ်မၼ်း ၼင်းၼေႃ မိတ်ႉသတေႃပီ တင်းဢၼ် မၸိ ၸဝ်ယသေႃးၵုပၵိၵ်သိင်ၼ ယူ သင်ၼႂ်းဝင်လုင်ပႃႇ- ယံးမိူဝ်ပၼ်သိုၼ်း ပိုၼ်းသိုၵ်မၼ်းၸဝ်ၼႆႈၵေႃယင်းမီး--ၾႆ ၼ်ႂ ႁၼ် ၵေႃ ႁႃႇသွၵ် ၸွႆး ၸီးဢဝ်တႃ။ ၂၄၂။

ပေႃဝႃႇ ၾူလႆၾႆႇလေ မ်လူမ်တၼ်း ရႁၼ်းတႃႇ တုၼ်ၵုပရုၵ်ၵေႃ လၵ်း တေႃရျူဝ်းၸႃႇးဢႃးထုၵ်ၶတ်ၾွင်လွင် ပေႃး ပေႃးလႆၸေႃတၼႃႇ ႁိုလ်းဢဝ်ၼေႃ ၸႃႇၶဝ်သွံး လွင်းၸွံးၼႂ်းၼႂ်ႇ တိုင်း ၸံႇမိဝ် သွႆ ၸွံတွတ်လွင်းသႂ် ၵႃႇဢၼ်ၸႂ်ၾႂ်ၼ်ႂ်လူ ၶဝ်ရူ ၶဝ်သွံး ပိင်တပတ် လွင်မျတ်ပုင် ရႃႇ ·· လွင်ၸွံးႁႂ်ႃႇ ၼႂ်းၼႂ်ႇ ၵေႃးလုင်- ပေႃဝႃႇႁိတ်းလိုဝ်ႇၼႆႈတေႃမၼ်း ၸင်ပိၼ် ပုၼ်ၾွၼ်း ၵုပရုၵ် တုၼ်ရႁၼ်းတႃႇ ပႃးသတင်းၺွင်ၵိုဝ်ၼႃႇ။ ၂၄၃။

ဢၼ်ပိၼ်မိင်တင်သင်ပုတ်ႁိတ်းၸွံး ၼႃႇႁႃူၼ်းၼႃႇယေး ႁႃူၼ်းၾႆႁႃူၼ်းမၼ်း ၼၼ်ႇလိုင်ထုင်းမၼ်းမီးမႃႇးၸီႁႃူင်ၵွၼ် တင်း ၸီမိူဝ်ပိုႆႉႁပ်ႉပိုႆႉပင်းၾဢူးဝၼ်း ၼၼ် မိူဝ်ဢၼ်မုၼ်မ်ႈလုင်းမႃႇးမိူင်း ရုၼ်း တေႃးတုၼ်းလွႆသၼ် ၸင်ဝႃႇ ပိၼ်ဢၼ်သိုဝ်တႆံလႆးမႃႇး ဢဝ်ၸီမိူင်း ၶဝ်ဢြႃႇး မႃႇးထိုင်မိူင်းတႆး ပိုၼ်မ်းၼွႆ သင်ပုင်··· ၾုၵ်သွံ ၸွံးလုလ်ထုင်းၸံ သၵ်သေမ် တုၼ်ၾဢူးဝႂ်ပျူတိၵ် ႁိုၵ်း

သႃႇသၼႃႇမၼ်းၸဝ်– တွင်းသႂ်လိုဝ်ႇရူၼုံ ရူထဝ်လီယဝ်ႇ။ ၂၄၄။

လွင်ဢၼ်ႁိတ်းၼုၵ်ႉႁိတ်းတုဝ်း ၾီ လူးရုၼ်းၶုၼ်ဢၼ်ဝႃႇၼႆႇၵေႃ ယိုင်ၺွႆး ၸွံးဢဝ် မိူဝ်ၶဝ်လုၵ်ႉၼႂ်းထိုၼ်ၾ ၵေႁမ ဝုၼ်တႃႇလွႆသဝ်မိူင်းမႃႇး ၵႃႇၶေၼ်မုၼ် သုင်ၾဢူးဝၼ်းၼၼ် ရုၼ်းဢၼ်လႆႁၼ် ယိုင်သေႁိတ်းၸွံး ၵံပၼ်မၼ်းယွံးႁႆလႆ ၵဝ်တမ်ႂ်းတိရျ်း လႆပၼ်လႆသိရျ်းမဝ်ႇ ဝင်းပုင်···· ၵႃႇတင်းလုင် ႁိတ်းထိုင် သိုဝ်ႁႂ်ႃႇ- ထုင်းလုဝ်းဢမျူဝ်း ၼုၵ်ႉ တုဝ်းၵႃႇၸွံးႁႂ်င် ၾီလူးၾီၾႆး ၵႃႇႁျၵ်း ၺွင် ၸွံးၵိင်ၼရႃႇ- ၼႆႇၵေႃၶဝ်ပိၼ်ထုင်း ၸံပုၵ်ထၾေႃသႃႇယဝ်ႇ။ ၂၄၅။

ၸင်ဝႃႇၵႃႇၼႆၸုင်သေၺူႃႇယဝ်ႇ မ်လို ၾဢူးလုင်းမိူင်းမိူဝ်ၵွၵ်ဝႃႇလိုၼ်သတင်း ႁျတ်ၼႆႇ ၺွတ်တီသိၵ်ထိပရိပုင်ၼံ ဢၼ်ႁ ၾိၵ်ၶု ဢူးသုၸိင်တႃႇ ႁိတ်းပိၼ်လိုင် ၵႃႇဂံးၸပ် သုင်ဢဝ်ထိုင်မိင်သိင်ယႃႇ ၾႆထႃႇၼယိလျ်ငင် မီးသိလျ်လိုႆႁၵ်ႉလိၵ် ႁၵ်ႉလႆး လိုဝ်ႇ မိုဝ်း ၸတ် ၾေႃ သႃႇ··· တၼ်းတီႁိင်း မျူဝ်ႇပိင်း လိုင် တွင်ႁျီး မီးလိၵ်လႆးၼေႁျူ ရႃႇၾေဝ် ပိုၼ်တုဝ်ပေလ်း မိူင်း ႁိုင်းၵုပ်ႉႁူဝ်လုံး- ႁဝ်းၵေႃ ပေႃႇလႆမႃႇးတီသုင်း ဢဝ်ဝင်း ၺွတ် ထိုင် လုံးၼႆႇယဝ်ႇ။ ၂၄၆။

ပီ ၵေႃ ႁိလျ် လၵ်း ၶဝ် ပိၼ် ပီဢၼ် ၵေႃးလႃႇယႃႇသီၼီၼိတ် သၵ်ၵရိုဝ်ပီ မိူင်း (၁၃၃၂) ႁိင်းႃႇသံပၵ်သံသိပ်း သွင်ၼီ-ၺွတ်တီ သႃႇသၼႃႇတေႃၾဢူး

ပိၼ်ထဝ် မိူၼ်လႆမႃးယဝ်ႉ (၂၅၁၄) သွင်ၾိင်ႁႃႈပၵ်ပႆသိပ်းသီၶု- ဢုတုၻႄ မၼ်တႃ ၵုင်ယႃႈသီလိုၼ်သႂ်လွင်ထိတ်းၶႂ် ဝၼ်းမျတ်ဝၼ်းထူး ပုၵ်တႃၵျူး ၼႂ်ထဝ်ႉ ထီးသိုပ်သင်ႉတင်ယွတ် ႁွတ်တီသုတ်း ယဝ်ႉသေၵျႃႈ···· ၼီတ်ထိတႃႈ သုပ်းသင်ႉ မၼ်းပီ- ၶိုးမႂ်ထင်ပေႃ ဢွၵ်ၶေႃသွၼ်ႉ သိုပ်ယွတ် ပွတ်းတွၼ်ဝိင်းသိလၢၵ်ဝီႁွင် ႁွင်းတင်မိုင်းလီ။ ၂၄၇။

ဢၼ်ပိၼ်သၵ်ၵရိတ် ဢိင်းၵလိတ် ၶဝ်ထႂ်ႈၾိင်းႈၵဝ်ပၵ်ထိတ်းသိပ်းပႆဢိတ်း ၽေႃႇၽေႃႇဝႃႈရိ မႂ် သိပ်း ထိတ်းဝၼ်း (၁၇-၂-၁၉၇၂) လၵ်းၼီ ငီမိုင်း ၶုတ်းမိတ်ႉ ဝၼ်းတႆးၵႃႈႁဝ်ႉ ဝၼ်းမၼ် ပုၵ်တႃၵျူး ႁဝ်းၵူးထုၵ်းတွၼ်တုလၢၼ်းၶူၼ်း ၽိုၼ်ဢွၼ်ၵျိုင်မိုၼ်း မိုဝ်းပိုၼ်းလႂ်ဢၼ် ၵဝ်ၵၼ်ေလႃးၶုၼ်း မေးပုၼ်းႁွႆးလိုဝ် ဢဝ်ၾိတ်းသႂ်ၵိဝ်ၶိုးတႆး တင်းဝႂ်းမိုၼ်ႁွ ၼၼ်းႁွ်သုတ်းတွ်း မိုင်ဢဝ်လွ်းလွ်း တိင်မေးသီ···· ၸီထပ် ဢဝ်ဢပ်ပၼ် ၼုံလေႃထဝ် တင်းထဝ်တင်းၶႃ-ပေႃ ၾိုပိၼ်တီလီမတ်တွင်းႁွ မိုဝ်းပႃတင်း ၼႃၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ ၂၄၈။

ၼုံးၼင်တြႃးတေႃ ထဝ်ၽြႃးလုင်း မိုင်းမူၼ်ႉ တွ်းၼႄၼႄ တၵ်းဝႄၾိုမၼ်းၶဝ် ပိၼ်တီႁူတီတွင်း တီယိပ်းတီဢဝ် သူ ၵဝ်ႁဝ်းႁႃး ပိုၼ်းၽြႃးထိလွ် ၾိုပေႃ လိင်းလွ် ၶုၼ်ၼင်း ဢတွင်းမိုင်းတႆး ပိုၼ်ၶႂ်းလိုဝ်ၵၼ် ယႃႈၾိုလွ် တၼ်ပုဝ်း မိုဝ်းဢၼ်မုၼ်ၶႂ်းၽြႃး ၶွၼ်ႉတိုဝ်းပီ···· မျတ်တွၼ်းၽီ လုင်းပုင်ႉ ပေႃၸွတ်ဝုလ် ၶေႃသပ်ပေသတ်ႈ- ပေႃၽွ်မႃးငိၼ်း မႃးလူမႃးႁေႃႈသၽေႃႈႁူတွင်းၸ် တၵ်း လႂ်လိင်းလွ် ၵူမၼ်းၽွ် ဢႂ်လႂ်ယုပ်းၼ သင်ၵႃႈ-ထိပ်းႁူတီပွင်သေၵျႃႈ။ ၂၄၉။

ၾိုမၼ်းၵိုၵ်းၵပ်းထပ်းဝုံ ထုဝ်ၼုံးဢ တုင်း သႃသၼႃတေႃၽြႃး ပိၼ်ထဝ် တေႃၶဝ်ႁႃၾိင်ထိင်ဢၼ် သင်းၵျၼ်ပီ ဝိင် ၾိုထိင်ပိင်လႃႈပႁူသုတ ႁူထၵ်းပုၵ် ထၽြႃးၵုင်တေႃ ၶေႃမျတ်ၽၼ်းထင် လိင်းပင်ႁူတီတ်ၼီတ် ဢႂ်ပိတ်ထုင်းၽိင် ၽႃႈသႃႈ··· ႁဝ်းယႂ်ၾိတ်းမႃး ၽြႃးၼုံ မိုဝ်းမျတ်ႁူၵ်ႁင်း- လီႁူႁၼ်ဢသိုၵ်ဢ ပိုၼ်း ၵူၵျိုၼ်းၵူယေး ၾိုၶေးထေႃႉၶုၼ် ၼင်းႁွၼ်ယဝ်ႉ။ ၂၅၀။

ႁွ်းၵႃႈၼင်ၵႃႈႁင်ၶႃ လႂ်မႃးၶဝ်ပွ်း တီလိၵ်မေႃႉၵၼ် ပၼ်ထိုင် ဝိင်းတွင်ၵျိုး ၼွ်ႉ ၵသုပ်မီးမႃးလႂ်ၵပ်လႂ်သိလၢၵ်ၵႂ်ၽၼ် ၵေႃ ၾိုလႂ်ၶိုလႃးထႂ်လႃးၵသုပ်ဢၵျုပ်း မိုၼ်ၵၼ် တင်းဢၼ် ၵေႃႉပိုၼ်ၽိုၼ် လိၵ်ၶဝ်ငပ်း တင်းႁဝ်းၵေႃတီသုင်မိင် သိင်ယႃႈသွင်ၽ်သွင်ပႃ မိုၼ်ၼင်တြႃး ႁေႃဝႃ ဢတ်တၾိတ ပရိတႃ သုၶႃ သံပတ်တိထုင်ထုၼ် -ပျေႃမုၼ်ၵျံးသႃ ထၵ်တေႃထႃ ၽုင်းမိုၵ်ႉၼၵ်းယံ- ပိၼ် ႁွႃထိင် လႂ်ထတ် ၾိုလုင်ႉပိတၵတ်သုင်း ပုင် ဢလၼ်ထုင် ႁၼ်တြႃးၼႂ်လိုတ။ ၂၅၁။

ပိတ်ထုပၼ် ယံးဢၼ်ယင်းယူယင်း သဝ်းပၼ်ႁဝ်းတေႃလိဝ်ၼႄၵေႃ ၾိုလႂ်ယူ လီၵိၼ်ႁွဝၼ်ယၼ်သေဢၼႃရေႃၵႃၵဝ်

သိပ်းပ်ႁူၵ်း ၾေးသဝ်းႁႃ ၵျမႃလသံ သိပ်းပ်သွင် ဢူးပတ်သိပ်းႁူၵ်း တံသိပ်း ပိုင် ရၼ်သူႁႃပႃး ၵပ်လုင်သံပႃး ႁူ မၼ်းလွ်းၵႃးယၼ်ၵ် ငၼ်းမိုၼ်လုံးသ်ဢီး ထုပ်း ၵႃပိၼ်ၾေးမိလ် မျူပ်းမျူပ်း ယႃမႃးလံ … ၾေင်တိုၼ်ဢိပ်ပ်သိင်သိင် ပေႃဝႃၶပ်ပိၼ် ဢမျူပ်းရၼ်သူ မီးႁူ ယႃငၼ်း မီးသုပ်းယႃလတ် မီးတႃ ယႃႁၼ် မီးတိၼ်ယႃမႃး တိႁပ်းတိ ႁႃးယူၵိၼ်သင် ထင်ႁင်သဝ်းယူလ်မၼ် ၵိမ်းတိင်– ၾေးရၼ်ၵင်းပုၼ်သိင်သိင် လိုတ။ ၂၅၂။

ဢၼႃၵတ် လတ်ၼႃဝၼ်းလိုၼ်း ဝႃၼ်သေၵေႃ ႁူဢၼ်လွတ်ဝင်း ၵင်း သေ ဢပေသီပႃး ၵပ်သံပႃး ပိပ္ပတ်ႃ တြႃးသီပႃး ပျသၼတြႃးႁႃပႃး ဢ ရပ်ပိတ်ပိတ်ပႃး ယႃလ်ၵိုတ်ႁူပ်ႉထုပ်း ၸႃးသေလတ်သေပၼ် ၵင်းယၼ်လွ်း တိင်း ႁင်းမိင်းတုၼ်တုပ် သိုပ်းၼုပ်ငီး ၼေႃး လွတ်ၾေးသဝ်ဝင်းလံ…. ၵုၼ်း မိုင်းႁၵ်ႉ ပိင်းၼံ မီးမိတ်ႃယွ်– လီတိႁူပ် ၼိုဝ်တင်းလၼ်းဝၼ်းတုၵ်းဝၼ်းပိုင်း ႁူ မၼ်ႁူမိုင်းၵႃတင်းသိင်တင်းလ် မ်ဝၼ်း သ်လုံးဢင်လုပ်ၸွ်။ ၂၅၃။

လတ်လ်ပၼ်လ်သေၵေႃ ႁူလ်ထင် ႁင်ပွင်သင်တႃၼပႃရမိ သီလပႃရမိ တီၾိဝ်လေႃၾ တေႃသ မေႃႁ မႃၼ တိၵ်ထိ ဝိသိၵိၵ်သႃ ဢၵုသလႃၵံမ ပတ်ထ လိပ်းၶျလပ်တီ ပေႃဝႃပႃရမိ ပျေသင်မျေလ်ႉဢံၵတ် ႁူလ်ၶပ်ႁွတ် ၼိုဝ်ပၼ် ၵုပ်းတၼ်ႁၼ်ႇလ်မျတ် ပျတ် သတ်ၵျေႃမ်ႇ … ပိၼ်လပ်ၷၼ်းဢုပ်ႉတုပ် မိင်း–လႃတိလရႃပျူထိမရႃၼဢံႁွတ် လွတ်ပုၼ်ယူပျေႃ ယိၼ်ဝ် ဝိင်းဝိင်းလို တ။ ၂၅၄။

ၼင်ၵႃၵုသုပ်ဢၵျူပ်း ဢၼ်လ်ထုတ် တီတြႃးတေႃလပ် ၾြႃးလုင်းမိုင်းမူၼ် ၼ် တၵ်မႃးဝုလ်ႁွတ်လွတ်ႁွႃ ဝုလ်ပၼ် မႃတႃပိတႃ ဢူမေလေတင်းသြႃသံး မႃး ၵိုၵ်းပႃးပိၼွင်လိုဝ်လတ်တီၵ်တီလံ ၵံပိုၼ်ၵုသုပ် ယႃၶုပ်ယႃၵတ် လွင်မျတ် ဝုလ်မိင် ဢွံဢိင်ၼ်ယတ်တွင် လ်လွင် လုင်းသွ်…. လိၵ်ႉၵုပ်းယွ် လုံးလိုဝ်မိုပ်း သ်– လီဢူလေႃမေမႃတႃပိတႃ လပ် သြႃႁပ်းၵႃတင်းလ်။ ၂၅၅။

ၼိုဝ်ၼ်ပ်ၵႃးဝုလ်ပၼ်ၾြႃးဢလွင်း လိုပ်းဢၼ်ယင်းၾွင်းပွင်ႁွ ၵိပ်းတွံၶုပ်း ႁူပ်း လုံးသိုပ်းပွင်ႁႃတႃၼံတင်းတၼ်း မထၼ်းသိၼ်သိင် ၾိင်တုပ်လပ်းမိင်း ဢံႁူလွ်းတိင်းၵ်ယၼ် ပွင်ႁႃႁိတ်းၵၼ် တင်းလီႁွ်း ႁွ်း ဝၼ်းသိုၼ်းတၵ်းတေ ႁိတ်းပွ်းပုင်းပိၼ်ၾြႃး မိုၼ်းမႃးႁွတ် ဢပ်သႃၵီဝင်မိုပ်းသ် · လုံးလပ်လိုပ်းလ တေပေႃပုင်းထိင်မိုပ်းၼႃ– ယင်းတိုၵ်ႉ မီးယူသိပ်းသူႁႃပၵ်ပိတ်မိုၼ်ႁူၵ်းသိလ် သံၵုၵ်တေယေပွင်း ဢလွင်းၾြႃးၼေႃ တုၼ်ၵႃ ၼ်ၵေႃဝင်းဝုလ်ၵုသုပ် မိင် ပၼ်ႁူလေးၵူတုၼ်ၵူပႃးၶႃ။ ၂၅၆။

ၼိုဝ်ၼ်ပ်ၵႃး ဝုလ်ပၼ်ၾိပ်ႉသႃသ ၼႃတေႃၾြႃး သိၵျူးပိသၵျင် မိုင်း

ၹီႁူၵ်းၹုင် မိုင်းသင်သဝ်းၹုင် ၸီတီ
ၵလုင်ၵုင်ၹၼ်ၵၼ်ထဝ်ပ ယၵ်ၶယၵ်မီ
ၶၸေ႞ၵီထၶေ႞ ဝရေ႞ၹဵးငႃး ၼၵႃး
သင်ယိၼ် ၼႃဝ်တီၼ်မၼ်းပုၵ်းႁူဝ်တုၵ်း
မီတ်းလူင်း ဝုၺ်ၸီမိုင်းၶဝ်ၹဵးပုင်းငႃ
ၡ်း မုၵ်ႉၺၼ်းၼၢ်… ၵ႞တင်းလ်ႂ ရေ႞
ရဝ႞ မႁ႞ရေ႞ရဝ႞တႃ႞ပၼ်ၼေ႞ မႁ႞
တႃ႞ပၼ်ၼေ႞ၼႃဝီၸီၼ်ရိယၶဝ်တ ဝိၵ်တူ
ဝိၵ်တႃ႞ ႁဝ်းဝုၺ် ၸွတ်ႀႃ႞။ ၂၅၇။

ဝုၺ်ၸီ ၸဝ်ပွ်ႉၼ်ႇတီၵီၼ် ၸဝ်ပွ်ႉ
ယိၼ်တီယူ ၸီတီသူရသတိ ဝသုင်ထ
ရိ မၼ်ႀမြႃ႞ ၸီတီသင်ၶႃ႞ရႁၼ်းမုၼ်
ၸဝ် ပႃးထဝ်ပႃ႞ၼုံ ၸီၼႃၼ်ၸုံးမူၼႃ
ၸုဝ်းႇပ ပမႃ႞ႉသုဝ်ၶယ်ၸိတ်ႉ မီတ်ႉ
ပွႃ႞င်းၶတေ႞လၼ်ၶယ်းႀွင်ၸီ ပြီမပြီၶၼ်ႇ
ၶတ်တင်ၶပျထွင်လု ယူလုၺ်ပွင်းၵုံၵၼ်
ႀႃ႞…· မိုင်းမၼ်မိုင်းတႃး မိုင်းၶင်မိုင်း
ၶျင်း ယင်းၶလ်ၵႃ႞းယႃ႞း– ၸီတလိင်း
ယမိင်မုၼ် ၶုၼ်းၶဝ်ၵင်ပႃ႞း– ၵုသုဝ်ၼႃ
မျမျဝင်းမိင် ပၼ်ၼႃရျုဝ်းတြႃ႞း ၼႃၼ်
လ်ႂၵိတ်းပျုပွင်မႃ႞းၼ်ႇၡ်။ ၂၅၈။

ၼိုဝ်ၼ်ႇပ်ၵႃ႞း ဝုၺ်ပႃ႞းမိုဝ်းတႃးသံ
သိပ်းတလိင်းသီမျုဝ်း မၼ်ၸိတ်းမျုဝ်း
ၵႃ႞းလႃ႞းႁူၵ်းသိပ်းမျုဝ်း ၼႃရျုဝ်းဝုၺ်
ႀႃ႞ ဝုၺ်ၸီသုမိတသတ်တဝ႞ တုၵ်မိ
တသတ်တဝ႞ ၼံၼေ႞ၼႃံၶၵ် ၼိုဝ်လွ်
ၵဝ်ၵုၵ်ၶတ် ၼိုင်းၼ်ႇသိပ်းၵုၵ်ႉၶတ် သပ်
ၶပ်သတ်႞ ၼႃၶဝ်ရ႞ႁူၼ်းတု သုမိၼႃတ်
တႃ႞ၼံ ပုၼ်ႇၶယ်ၹယံၹယ ၵုသုဝ်ၼႃ
မျမျဝုၺ်ႀွတ်ပၼ်ႀႃ႞…· ၾုံၶျံသႃ႞ ထိုင်
ႀွတ်တင်းလီ ၸီၵုၼ်းၸီၹီ။ ၂၅၉။

ၹူလ်ႂၹ်ၶၵ် ၾုံလ်ႂယူ လီၵိၼ်ဝၼ်
ၵိတ်းၵၼ်ၸိဝ်းမိုၼ်ၸိဝ်းတၼ်း ႁူဝၼ်း
ၼိုဝ်ႁူဝ် ၶုၼ်ၹုဝ်ၼင်းၶမ်း ငီးၶၼႃး
ၵတ်းယိၼ် လီပိၼ်မီးငိုၼ်းမီးမႂ်း ထင်
ႁင်ၵျင့်ထႃးၵံသိၼ် ပွင်ၵိၼ်ပွင်တၼ်း
ၵၼ်ငၼ်းၸိဝ်းတုဝ်း ႁွံၶုဝ်းပႃ႞ရမိတင်း
လီ …ၸိဝ်းလုင်တ်ႃထုၼ်– ၶပႃ႞ဝႃ႞ၾြႃ႞း
ဝိၼ်ၸဝ်ၼႃရိမိတ်ၶတ်ယလုင်းၶပၵ်တွ်ၵုံ
ၵံႉၶၵ်ၶၼ်မႂ်း မိုဝ်ၵံးၸဝ်ၶႁႃ႞တြႃ႞း
ၹဝ်လင်ႁူၼ် ၾုံလ်ႂမွတ်ဝိၼ်တၶပ်းတ
ပၼ်းရႁၼ်းတႃ႞ ၶထ်ရ႞ၶထ်ရိမီႁိုဝ်း
မႂ်မိုဝ်းပုၼ်ႇမႂ်းၵံၼႃင်ယုၼ် မိုဝ်းႀွတ်မိုင်း
ၼိပ်ပၼ်း ၵဝ်ၶၼ်း တီဝိင်းၶပျၵ်ဝိင်း
မုၼ်ပုၼ်ႇတ မုၼ်ၡ်… မုၼ်ၶၼေ႞။
၂၆၀။

သႃ႞ထု…သႃ႞ထု…သႃ႞ထု။

သုတ်းသံၶၼ်းယဝ့်။

ၵေ႞ႉတ်ႃ ၵိတ်းလိင်ၵႃ႞ ၸဝ်ၸြူ႞
ၼႃးသုၸိင်တႃ႞ ႀွင်းမိုင်းလီ မိုင်းသိၺ်
ဝီႀွင်ယဝ့်ၵေ႞။

ယႆးငွၼ်းပွႆးပြႃးလိူၼ်သီ

(ၵေႃႉတႅမ်ႈ–သင်မၶေႃႇ–ဝိင်းၶမ်းတူပင်ႁုမ်း)

ပွႆးလိူၼ်သီ–ပၼ်မိုဝ်လိဝ်

ပဝ်ၼႆႉ ၼမေႃႇၼၢႆႈၵႃႈ သေဢွႆႈ လဵတ်းၸိူင်းယွင်ႇလုမ်း ၼဢူးတင်တိဝ်တႃႇ ထုင်းဢွႆႈ ႁုၵ်လိူၼ်လႆႈမၼေႃႇသုင်ၵႂ်ႈ ၶေႃႈ။ ၵႃႈယဝႆး သုင်းလီႁႃတ်ႉတႃႇ တၢင်ႇၵုၶူပ်ႁုၵ်ဢွႆၽ်းရတ္တၼႂ်းႁုင် လီယွင်ၶၢမ်း ၼေႃႇ–ယေႃႇၵုတုပ်တွယၼ်း ၶုပ်ႇၵၼ်း ယုပ်သေလွႆႈ ႁီးလပ်တင်းသႂ် ၶႃႈယဝ်ႈ။ ႁုပ်ၶၼ်မီးသေတင်းၽိတ်း မိတ်းသုၵ် လိူၼ်း လွင်း ၶပွင်း ၶႁုသုပ် မျူပ်း သိၵ်မျူပ်းၼ်–ယွၼ်းႁုၵ်လွႆးလွတ်ဝုၵ်း လွႆႈၵႂ်ၵႃး။ ၶႃႈတေႃႇယိပ်းၶၢပ် ၵႂ်ႈၶွၼ်ပႂ် သွႆးပွႆးၼိူဝ်လိၵ်ရူ "စတ္တူ" ၶပ်ၽိပ်လဵဝ် ထင်ၼႆႉ ၶျေႃႇလိပ် ၼုၼ်းၽိုၵ်ၶပ်လွႆး– ပျူးဢွႆႉၵွၵ်း ၵွၵ်ႁုဵး ၼုလၢမ်း လိင်ၵႃႈလီ ၶပ်သွၼ်ႁိုၵ်းၵၼ်ယဝ်ႈ။

ပိုင်ႁုင် ၽုင်းႁူင် တေႃႇလေႃႇ သပ် ၼေႃႇ သူရသတ္တိ ၶီသိင်လွႆႉ ၼင်း ၶႃႈ ပင်းႁူတ်ႉမႃးပွင်မႃးမႃး–ပၼ် ၶၼ် လွင်တင်းၶႃႈႁပ်း လႂ်မႃးလတ်ၵပ်း ပၵ် သုပ်ၶုင်း။ ၶႃႈတေႃႇလတ်ၶွၵ် မွၵ်ဢွႆး ဢွႆႉလွႆးတပွင်းလၶပ်း "မိင်ရႃႇသီ" ၽႆး မႂ်လၢမ်းပႃႇတေႃႇႁူတ်ႉသၼ်ႁုင်း– ၶပ်းယႃႇ ယုင်းတိုၵ်ႉပႂ်ယွႆ မိပ်လွႆႉၼ်း တႂ်လပ်းႁိုင် ၼႆးလပ်ၽွင်းလုၵ်ဝၼ်းမိင်ၼႆႉ။ ၶပ်းၶၼ်

မုၵ်တၼ်မုတ်းဝႂ်း သႂ်ၼ်းမိုၼ်းမိုပ်း ၽႆး လၢမ်းယုမ်ႉမိုပ်းတပ်ပႃႇၵေႃႇ ၶုပ်ၼ်ဥၼ်း လိင်– ၶပ်းမိုပ်တုပ်ၼုၵ်ႉမေႃႇ ၶိုတ်လႂ် တင်း။ မိၵ်ၵေႃႇမိၵ်မိုပ် သွင်းၶုတု ၵျူၵ် 'ၶေႃႇင်းဥတုၵေႃႇ' ၼုၵ်ၶုတု ပွူင်း 'ၼွေဥတုပြေႃႇင်း' တပွင်းလၵ်ႈ လိုၼ် သၼ်းပေႃႇသိုဝ်ႉသၢင်းလင်း–ၶပ်း ၼုၵ်ႉယင်း ၼုၵ်ႉၵိုပ်း ၶိုပ်ၶိုပ်းၶိုတ် ၶုၼ်ႁုၼ်လွႆးလွႆႉယဝ်ႈ။

ၶပ်းၶၼ် ၽိုပ်တွင် ပိပ်တုၵ်းႁုမ်းႁုမ်း ဝုပ်းၶိုင်းႁႃႇလီးၵိၼ်ၵိင် ဝိၼ်းသိင်ပီလိပ်း လပ်းႁိုပ်း မႂ်ႉႁူၵ်းၼုႆႉ ၵိုၵ်းလုၵ် ၼင်း ၶိင်ၼင်းၵွႆႉ–လွႆႉလုမ်ႉလူပ်း ၽေမုပ်းသုမ်ႉလႂ် တင်း။ ၵႃႈၵိပ် ၵျီးလူပ် တူ ၶုပ် သႃႇရီ ၶုၼ်ထီၼုၵ်ႉမိုၼ်လိုပ် မေႃႇယူလွႆးႁူၵ် ၽုၵ်းသုမ်ေႃႇမႂ်ႉႁူၵ်းသင်း–တင်းသိၵ် ပႂ်မိုၼ်ႁုင်း မိုၼ်ၵွင်း ႁူင်ၸိူင်းေႃႇသႃႇ ယႃႇ ၽႆးမႂ်လၢမ်းပႃႇၵိင်ႁူၼ် မုၼ်းမွၵ်ယဝ်ႈ။ ယၵ်ႉတုၵ်းသေႉ ၼွၵ်ႉမွၵ်ႉ တွင်ပႃႇႁူင် ပႃႇလၼ်း လိုၼ်သၼ်း သႃႇယႃႇ ပျေႃႇ တူင်းဝင်ၼုၵ်းလွၵ်–သွၵ်လိုၼ်ၵွင်းတပွင်းလ သၼ်းၼုၵ်ႁူပ်ႁူး။ ၶပ်းၶပ်ၶီလိုပ်ႉ ၽၵ်းၼွၵ် ၶွၵ် ပိၵ်ဝိၵ် ၼုၼ်း တုၵ်ႁီးၶုင် လိၵ်ၶူး– ႁူးႁူၵ်ႁင်းႁူင်ၸိူင်းမႂ်ႉတွင်း

ၼေႃႇ သီးလေႃႇမွၵ်ႇ ဢွၵ်ႇမႃး ထၢၼ်ပေႃႇ လိင်ဝွႆႉယဝ်ႉ။

ၶဝ်းမိူင် ၽဵၼ်ဝိင် ယၢၵ်ႇ ယုၵ်ႉ ႁၢၼ် မေႃႇရႃႇ ၵႂႃႇၵၢင်ၽႅဝ်လတ်း ၽႃႇတၢင်းတၢတ်း မိတ်ႉ ၸေၵ်ႇငဝ်ႈ 'မၸွမ်-လယ်' ဢၼ်ႁဝ်ႉ ဝၢၼ်းမိူင်- ၶဝ်းၼႄႇၽႄၼႄႇမိူင်းၼႄႇတိူင်း ၸဝ်ႉမိူတ်းၵုမ် မုဝ်းမုၼ် တွင်ယွင်း။ မိူင် ဢၼ်ၽဵၼ်မႆႈလိူဝ်းပႃႇ ႁႃလႃႇတၢၼ်လဝ်း မႂ်ႇ ပဝ်းၼေႃႇၽူးမွၵ်ႇ ပေႃႇတုဝ် သၢၼ်ၵွင်း- ၽွင်းမိူဝ် လိုၼ်တိင်မိုၼ်းလႂ်ႉ ဢမ်ႇဝ်ၸမ်ႉ လိူင်းသုၺ်ယဝ်ႉ။ လိုၼ်ၶွႆႈၶဝ်ပိၼ်လိုၼ်ႁဝ်ႉ လိုၼ်သႃႇ ၵႃႇထိူဝ်သတ်တၢဝႃႇလုင်တၢင်း သိင်ငိၼ်းမုၼ် သိူဝ်းလွႆႈ- ၶွႆမႂ်မိုၼ်းႁူ တိုၼ်းပျေႃႇလိူဝ်ဢႃး။ ၵႃႇပိၼ်ႁုၼ်းၶဝ် ပုၵ်ႉထၽႄႇသႃႇ ၵႂၼ်ၽွင် ငေႃႇၵႂႃႇ ႁႃႇလူဝ် မျူဝ်းထတ်ထူး မုလ်တေႃႇၶေႃႇ တုၼ် ၸဝ်ၽြေး-ရႃးမိူဝ်ၽွင်းပိုၼ်ၵိတ်းတင် ပွႊးသၽေင်ယွႆႉ လိုၼ် လုၵ်ႉ သွင် ႁူ ၸဝ်း ၵၢၼ်ၼၼ်။

ၵႂၼ်ၽွင်ၽႅၼ်ႈတုင်ၵုင် သၢၼ်သုင်ၵုင်း ယဝ်း ႁဝ်းလွႊလုင်းၸၢၼ်း ယႂ်းဢၢၼ် သႂ်ဝၢၼ်းႁဝ်ႉပျင်းမႂ်သုတ်းသၢၼ်-တၢၼ်ၽေ မုတ်းၽေမုဝ်းသုမ်ၵွႊဝဝ်း။ ႁူထွမ် ၵႃႇသွမ်ၺီး လူဝ် တူမုဝ်တွင်ႉလေႃႇ ၼွင်ႉ မေႃႇ ႁူလ်ပႃႇ ၼေႃႇ ၽုလ်းတုၼ်ၼေႃႇပဝ်း- ယဝ်းမုၼ် သိူဝ်းမိူဝ်ၽွင်းၵျုမ်းၸဝ်းယႃႇယီထွႊ ၵိတ်းလိူဝ်သဝ်းပင်ၼၼ်ႉ။ ၵႂၼ်ၽွင်ငေႃႇၵႂႃႇ ႁႃႇဢၢပ်ၶွႆႈသဝ်တႃႇမႃးလႆႈမုဝ်းမွႆႉ မေႃးႁင် မေႃးၽေင်- ပင်တီၶွၼ်း မုၼ်ႉသွၼ်းမုဝ် သဝ်းမုဝ် ၺီးတွႆႉ ၼေႃႇ ႁူၵ်း။ ၼင်းၵျႃႇ

ၼင်းသႃႇ, ၼင်းဢိင်, ၼင်းလိင်, ဢမ် ပၼ်း ၼီတ် မေႃးလိတ်ၵၢၼ်းႁဝ်သဵဝ်ယဝ်ႉ တၵ်းၵျုမိူင်ထုၵ်း-တေႃဢၢင်ႁႃႇမိူဝ်ႉႁူင်ၶဝ် ၽေၵ်းဢွၼ် ၽွင်းမိူဝ်ၶွၼ်းလိူဝ်ယႃႇၵိူဝ် ၵိတ်းယီလ်ၼၼ်ႉ။

ၵဝ်သုဝ်မွႆးပျေႃး မေႃးဢုၼ် ပၼ်း ဢုင်း တၢၼ်းၶွႆးတုၼ်းၵုင်းပပွတႃႇ လုမ်း တွင်ထွင်းၵိလ်- ယီလ်လပ်ၵိတ်းယုတ် သုင်းမုဝ်တုဝ်သဝ်းယဝ်ႉ။ ပေႃႇဝႃႇထိုင် မိူဝ်မိုင်းၵိူဝ်ပိုတ်ပင် လင်သႂ်ႉ ဢွၼ်ၵၢၼ် ယင်ႁင်ယုၵ်ႉ ယိဝ်ယွႆ တိင်တွတၢမ်းတဝ် ပွႆမဝ်း-လတ်းၶဝ်ၶွႆးတွႆယုမ်းတွႆမိူဝ်း ဢၢင် မိူဝ်းဝႆတၢၼ်းလူ တုၼ်ၽြေးမျတ်ငဝ်းသုၺ် ယဝ်ႉ။ ၵႂၼ်ၽွင်လီးမီ လေႃႇလီလၵ်ၵႃး ရတ်ႃးလုတ်ႉၽႅဝ်း လီလ်ဝႆးၵျုၵ်ၼႄႇၼႄႇ တွၼ်းသိၼ် ႁိဝ်းလွႆႈ- ၶွႆမႂ်ဝၢၼ်း သၢၼ် ပၼ်းတိၵ် ဢုၼ်ဢုင်းယဝ်ႉ။ ၵႂၼ်ၽွင်ႁင် ဢၢပ်ငေႃးယီလ်လေႃႇပၼ်ၵိင် သွင်လုၵ် မေႃးတိင်မႃးၵင် ယင်မုင်း- ၵိတ်းပေႃႇ ဝုဝ်းဢမ်ၵႂၼ်ဢွၼ် ပႂ်မိုၼ်ထွမ်း သိၼ်လၢၼ်း ပတ်တုၼ်းသၢၼ်ယဝ်ႉ။

ၽွႆၼေႃႇၽိဝ်သူ ပင်မူပွႊးပျေႃႇ မုလ် တေႃႇ ထတ် မႂ်း လိုမ်ႉ ယႂ်း ငေႃႇ တ ၼႄႇ သတ်ႃႇယွႆပွင်ၵိပ်ဝ်းမၼ်- ဢၢၼ်မိူဝ်မိူဝ်း ႁူတ်ၶွႆးၶူင်ၵင်ပွႊးၼၼ်ႉ။ ထုၵ်လွႆသိလ်း ဢၢၼ်လိၵ်ႉ ပႂ်ထဝ်ယင်းငေ ပႂ်ငေႃးယုၵ်ႉ ယိဝ်ယင်ဝင်းတဝ် တုဝ်လိဝ်တွႊးၶွႊး-ပွႊး ၼေႃႇၵိၼ်း သၢၼ်ပိုၼ်းတိၵ်လင်လင်မေႃႇ ႁူၼ်ဝၢၼ်းၶွႆ။ ပေႃႇဝႃႇ ၽေူင်မိူင်းပိုတ် ၶုၵ်ႉဢိုတ်ႁူတၢင်း ပီၼင်းပႃႇလုင်းပေႃႇ

ၶုင်းထၼ်ၼမ်ၵျၼ်မိူဝ်းၵပ်သွႆးသႂ်-ငီႈတူဝ်
ငဝ်းလဝ်ထီးသွႆမုၼ်ႁိုင်းယဝ့်။ ၽွႆႉၵၼ်
ယုၵ်ႉၵပ်သွႆးတေႃၼၢဝ်ႁၢ ၼၢဝ်ႁၢ
ၼုပ်ႉမုပ်ဝံ လိူင်တံ သိူဝ်းသုင် ႁွႆးၵုံ တုပ်
ၵိူင်း- ၽွၵ်ႇၵေႃယွၼ်းႁွတ် မိူင်းၶီပွၼ်း
ၽုင်လိူမ်လိူင်လိၵ်းထွႆယဝ့်။

ပေႃဝႃၵပ်ယဝ့် သွႆးတေႃ ၼၢဝ်ႁၢ
ၽွႆႉၵၼ်ၸေႃးၶွႃ ႁႃသိူဝ့်တင်း ႁၵ်ႉမႄး
ၼွၼ် ၵိူၵ်းႁုံလေႃၶၼ့်မၼ်းႁွႆ- ၼၢဝ်ၶဝ်
မႃး ၼျတိၵ်း ရၵ်ထူးတေႃ တုၼ် မျတ်
ပြႃး။ ပေႃဝႃတိၵ်းယဝ့်သေၼျႃ လင်
သံၼၢဝ်ႁၢၼုပ်ႉမုပ်ဝံသုင်းလီ ထိူင်ထုၼ်
သံၶႃး- ၼွင်ပိူဝ်ပႃးလုၵ် လွႆလိူၼ်လုံး
လေတၼႃ သႂ်ပုၼ့် သုတ်း သၼ် ယဝ့်။
ၵပ်သုပ်မွႆးၽွႆး တံၼ်းၶွႆးၵင်ပွ်ႈၵုၼ်း
ၵိူၼ်း ၼင်းလိူၼ်း သံႉပၵ်ဝႃ မႃးလေ
ၼင်းၵျႃ ႁဝ်းၶွႃၵိၼ်ၶဝ်သွႆးႁိူဝ့် ပေႃ
ၼၼ်- ၼၢၼ်လွင်ပွ်ႈမိူဝ်လိဝ်ၶၼ့် မၼ်း
ၵိလ်လီၵွင်းယဝ့်။ လွင်ဝႃ တေႃၽႆႉ
တေႃထိ လႂ်လီ ၼိူင်ပၼ်ယၵ်ၶွတ်းၼေႃ
မျုဝ်းဝႃပင်လွင်း- မၼ်းႁွၼ်ႁိူဝ်သီမီး
တီၶႂ်းၶေႃပွ်ႈပင်ယဝ့်။

ၶွႆးႁုပီႁုပ်မၼ်းတႃး ထွႃးၵုံပိလ်း
ပဝ်းတုပ်လီၼျႃလဝ်းၶီတ်မေႊႁင်မေႊ
ၽင်- သင်ၼိူင်ၼုဝ်း လုပ်ထုဝ်းၶၼ့်မၼ်း
ၼိူၼ်ႁွႆတွၼ်းယဝ့်။ လိူဝ်းၼၢၼ် မီးသေ
မိၵ်ႉတူ ၵေႃႉယူသွၼ့်ႁုံၼင် ၼင်းၶွႆ ပူးႁုံ
ၵၼ်ၶွၼ်း- ၶံၵေႃငွၼ်းလၵ်ႃးယုၵ်ႉ
ၼျူး ပႃတေတံ ပႂ်ၼဝ် ၶႂ်းၶေႃ ၵုၼ်းၶံ
ယဝ့်။ လိူဝ်းၼၢၼ် တုပ်လိဝ် ၶွၼ်းၶွႆး

ၽင်လွႆးၶုၼ်းယႂ်း ၼႂ်းသႂ်မွႆၼဝ် ၵိူၼ်း
သုလ်းၵပ်မုလ်းၶေႃသီယွင် ၽုံ လိူမ်ၼျႃ
လႂ်-ၶံပုၼ့်တွၼ်း ယုၵ်ႉၼွၼ်းၼျေတီၼ်
ဝင်း။ ၽွင်းတိုၵ်ႉလွႆမင် ထင်လွႆႁွ်ထွႆး
ၵေႃႉတွႆး ႁုံယူပျႃ ၶွၼ်း ၼိူမ်ၼိူင်
ၼင်း-ၼင်းလေလႂ်း ႁတ်ႁႂ်းၼၢပျုဝ်ၼင်
ၼဝ်လေႁႃမ်လူးၵၼ်ယဝ့်။

ၼၢလလ ၼၢလုင်လုင် ပုင်တြႃလေ
ၶွႃႁႃငွၵ်တုလ်းမိူဝ်ယႂ်းၼၼ်-ၼၢၼ်ပိူၼ်
တံးၼျယွင်း ၼုင်ၵင်ပွ်ႈ.... တင်းၵိၼ် ၼၢ
လႃ ႁုံလုလ်တၼ်းသႃၽသုဝ်း ၵူမျုဝ်း
ထၼ်လေးလုင် မႃးမတ်ႉၽီလ်သွႆး-လွႆ
လိၵ်လွႆးၶွႆလုပ်ယႃ မျုဝ်းလိူဝ့်ႁိူဝ်ၵေႃ
ယုလ်းၼဝ်ယဝ့်။ ၼင်းၼွင်လွင်လၼ် ပႃ
ထႃး ဝႃမႃးလေ ႁႃးၶွႃႁႃသိူဝ့် ဝုဝ်း
လေၶွႆးၼွၼ်ပၼ်လုၵ်လႂ်းၵပ်- ၼၢဝ်ထိူင်
တင်း ၶုၵ်ႉလီးလေႃ လေႃထိူင်တင်း
ၶုၵ်ႉၵုၼ်းၼွၼ်ႁုပ်ယွႆး- ပျႃၼႃၶႃ
ၼိူင်လိူၼ်မိူင်တပွင်းလ ပုၵ်းတေတံးတင်
ပင်ပွ်ႈ- ႁႃၵေႃႉ သွႆးၽႆႉ သွႆးထိ ၶႂ်
ၵေႃႁိူဝ်သီမီးတေႉ ၽွင်းမိူဝ်ယႂ်းလိဝ်ၶၼ့်။
ပေႃဝႃ ၼဝ်းၼိူင်ရတိင် မွၵ်ၼီၽ ယတ်
ၵုံသုံၼတ်ၶႂ်းၶိဝ် ၽွၵ်ႇၵေႃၵုလ်းႁုတုလ်း
လတ်သိူင်း ၼွင် ၶိူင်း ၼွၼ် လႂ်မျုဝ်း။
ၼိၵ်လုလ်ၼၢလုဝ်းယထတ်သိလ် ပျၼေ
လွင်ယီလ်ၼေ ၶႂ်းၶေႃ မိူင်းပျထွင်လုင်
ၼၢၼ်လင်တွၼ်းတုဝ်း- မျုဝ်းထိူင်တင်း
လၢၼ်ပိူင်လႃ ၽွၵ်ႇၵေႃ ပေႃႁူ ၼိူတ်းၵပ်
ၼိူတ်းပၼ်ယဝ့်။

မျုဝ်းၼၢၼ် လင်ၼဝ်ၵၼ်းမိူင်း ၼႃ
တၼ်ၶိုၵ်းထိူင်း ထၼ်ပေႃယၵ် ပေႃ

ၽၼ်- လွင်ႉတေႃ လွင်လွင်း မိုဝ်ၽွင်း တေႃလိဝ်ၼ့် ယင်းႁွၼ်ႁိုဝ်မီး၊ ပျလုၺ် ယိၼ်ၶျေးမုဢၼုပိင်ၺႃ 'ယၣ်ၵျေးမူ အၼုပညာ' ၵေႃသႃရူလွင်လွင် မျုဝ်း အသွ'သွ'လ်ဢၼီးၼီး မီးပျပွ'းဢလုင် လုင် လီတီၽၵ်းယိုဝ်ၼင်းဢိဝ်ယဝ့်။

ပွ'းလိုၼ်သီ- ပၼ်ၽြႃးပိၼ်လဝ်

ၶႃေတ်လတ်ၶၼ် ၽေပၼ် လိမိုဝ် ဝၼ်းၼၼ် သိုၼ်းဝႃး ႁၼ့်မႃးတေႃ ပၼ်လုဝ်ယံးလိဝ်- ၶိုဝ်းလွင်ပွ'း ၽြႃး လဝ်ငဝ်းယွ်မုၼ်ၶံး။ ထၼ်ပေႃး ဢဝ် ပိၼ် ထုင်းလံ ဢလိၺ် ၵႃၼ့်းလိၼ် ၽိၺ်လံပူ မျႃၼ်ႃတ်ႇ ၵိုၵ်းသႃသၼႃ ပွျင်းၼီပီတံး- ၵံးမိုဝ်တေ်းပွၵ်မႃး မိုဝ် ၶႃးလုၼ်ၶေႃလွႃ ပၼ်မိုၼ့်သိုၼ်းမွၼ် ၼၼ့်။ ၶႃတေ်ယၵ်းဢဝ်ၵိတ်းၵိတ်း မိတ်းဢဝ်လွ'းလွ'း ၽွ'းဢဝ်ထိုင်းထိုင်း လံးၵိုင်း ၶေၶေႃတႃ သွင်ပႃၼေႃး ၶွၼ်- ထွၼ်ၼုၵ်တံး ပဝ်ႉၶံးမူလ်ၵျံး။ ၶိုဝ်းဢၼ်ပွ'းတေႃ လိုၼ်သီ လီလိုင် မိင်ၽွင်း ထပ်လွင်းၵုသုဝ်ယွ် ၵျုဝ်းၵျပ် ပၼ်တံး- လိမိုဝ်ယံးၽြႃး လဝ်လိုင် တေ်ယင်းတိုၵ်ႉပုင်းၶျတ်ၵုၼ်းၽီၼၼ့်။

ထေႃ တ ၼႃ ရႃ လႃ မွၼ်း ႁုင် ၶုၼ် လုင်မင်းတြႃး မွင်းထုပ်း လင်းသႃး ပေ်ႉၵိၺ်ၶွ်ယိင်းႁၼ်- လိမိုဝ်လွင်းလဝ် ပ်ၶဝ် တေႃးထိုၼ် ႁုင်လိင်း။ မ်လွ်ပူ သႃ ပီတႃသုၵ်ႉထေႃ တႃလေႃယွ'. ယံးၵိၶံးထၼ်ဢံထတ် မၵ်းမ်လ်ၵိင်း- ထိုင်ႁၼ့်ပေႃး ပေႃပိၼ်ၽြႃး ၶျတ် ၵုၼ်းၽီၼ့်ယဝ်။ တေႃၼ့်လ်ငိၼ်းသိင် ၶဝ်ၵေႃလႃ လုၵ်လဝ်မီးၼ့်းရႃလၵျုဝ် ပေျ ၵိုတ်းသင်သဝ်းၵုဝၼ်းပီ- လီလ် မိုဝ်းၽိတ်ပင်း လဝ်မႃးသူ မိုင်းပေႃ လႃၽေး။ ဝႃယဝ့်မဝ်ၵျုရႃလႃသုၵ် ထေႃ လင်သံႉမေႃ ဝေႃႁွင့်ပၵ်လတ် ဢမတ်ၵေႃႉၼိုင်မႃး ၶဝ်ၼ့်းၼႃၼၼ်း တေႃၵျေႃဝေ်း- ၶံးလဝ်မေ်း မိင့်တေႃ ပျၼ်ၶၼ်လတ် မူးမတ်ၽွင်းၶုၼ်ယဝ့်။

မိၺ်မိုဝ်မႁႃသၵ်ၵရိတ်- ၁၀၅- ၶု မုၼ်သိၼ်လေႃ သဝ်းပေျႃ ရႃလၵျုဝ် ပေျ ၵျေႃးတြႃးၶျတ် ဢွၼ့်လွတ်မိုဝ်း မိ— ၽီလေ်ၵုၼ်း ဢဝုၼ်းရံပိၼ်ပိုင်း။ သတင်း သိင်ၶဝ်ပဝ်သေႃ မိုဝ်းႁုတ် သုၵ် ထေႃ တ ၼႃ ပီ တႃ ပေႃ ဢွၵ် ၽမ်းလဝ် လုဝ်းလံၵျေႃႁိုင်း-မိုင်းၵပ်ပီ ပေျ ၽွင်းမိုဝ် ယံး ၵၼၼ် ယဝ်။ သုၵ်

ႁိုဢၼ်ဢမတ်လုဝ်းဢဝ် လိတ်သေ် ပုဝ်ပႃ ဢတႃတထွင် ႁိုဢၼ်ၽိဝ်ပွင် လုၵ်လံးလဝ် ပိၼ်ၽြႃး မျတ်လိင်တေ် ၽုင်းတၶုဝ်း ႁဝ့်မီးမုၼ်- လၵ်းႁိုၶုၼ် မတ်ၽွင်းၶဝ်မိုဝ်းၵုံလွႃင်းတံ့တုဝ်တွႃး။ ႁိုဢၼ်ၵိၺ်လဝ် ၶျတဝ်ရႃလထႃၼီ ၵပ်ပီပေျတိုင်း ထုင့်မိုင်းလဝ်ၵဝ်ၵဝ်မီး ပေႃႁင်းသေ်လႃပႃး- ပင်းၽြႃးလိင်

တေႃယႃႇမႃးႁွတ်မိူင်းလင်ယဝ့်။ ဢမတ်ၵေႃလင်တၢၵ်းလုၵ်းဢွၵ် ၵူဝ်ႁၢၼ်သူး ၼယ်း တပေႃးတင်းလႆပိၼ်ႁႆဝိင်းဝိူင်း ယၢၼ်သေႃႇၶႃႈႁႅင်းၶဝ်ပႃႇမ်တုၼ်းယင်-မိူင်းႁွတ်မိူင်း ရႃႇလၢဵပ်ပျေႃ လွႆလွႆႉ ငႃးလုင်း။ ထင်သႂ်ႇဢွၼ်ၵၼ် ၶဝ်ၶႃႇ ၵိၢႆလင်ၽုင် မင်းလုင်ပရိၵ်သတ် ၶဝ်မတ်ၼႃး တြႃးတေႃၵူႈတုင်း- ရႃးမိူဝ် လုင်း ၼၵွၼ်ပႃႇၼင်း တိုၵ်ႉၽင်းတေႃ သၼႄႇတေႃ ၵုၼ်းၵေႃၶွင်မွၼ် ၵိုၼ်း ၼုံဝ်ယဝ့်။

ၶဝ်ၵေႃဢွၼ်ၵၼ်ၵုလၢၼ်းတုဝ်ၼႂ်းႁူဝ် ၵိုင်းၵိုင်း သုတ်ႉသိူင်း သုတ်ႉသိူင်းၶဝ် မိူဝ်းယူထံထံ- မိူဝ်းလႆတုင်း တြႃးၾြႃး ထၢ်ၵျႃး ၽေႃလႆတွႆး။ ၶွပ်ပိူဝ်ၶဝ် ပိၼ်ပိတ်ႉသီမၽေဝိၵ (ပႉၶိမဘၢဝိတ) ပုၵ်ႉၵုဝ်ဢႃသုဝ်လုဝ် ထုၼ်ဢွၼ်ဢုၼ်ၼွႆး ၼွႆး-ပေႃးဝႃႇတွႆးတြႃးထဝ် သုတ်းၶွႃ ၼၵေႃ ပိၼ်ရၵၢၼ်းပိတ် ၵႂ်းလိဝ်ယဝ့်။ ၾြႃးပိၼ်ထဝ် ႁွင့်ဝႃႇ ဢေႃးၵိၽိၵ်ၶု ႆပေႃးဘီၵြႃႆ ၶေႃတေႃမူ ယႃႇယၢၼ်ၶွႃ လွတ်ၵင်း လွင်တင်းတၼ်ၼႄႇ ပုင်ဢုင် ယုၼ် ၽႂ်းၼိဝ်- ၽိဝ်ႁွတ်သေႃႇတႃႇၽႅဝ် မၼ်း။ ပေႃးထၼ်လိူမ်းၶွႃ ၶုံးဢႃၼ် ရႃႇထႃႇ သုၵ်ႉထေႃ ၶေၽေႃဝႃႇထၵ ပၵ်တၼ်ၶိူဝ်းမွၵ် ၼိူဝ်းၼႄႇၵျေႃၼၼ်း… ဝၼ်းလေႃမိူၼ်း ၵူႉတိုၼ်းၵျပ်တုင်းထွႆ ၽိုၼ်တြႃးထဝ်ၵျေႃၶေယဝ့်။

ၶတ်းၵျံၶၼ်ထီ လႆသီၽေႃႇဝၼႄႇလိူမ်း ၵုၶေႃၶုံးထုၵ်ႉၽူထဝ် မွၵ်လတ်ၶိူဝ်းၽေ-

ၶွႆးၵူႉၵျေႃလွင်မဝ်း လပ်သဝ်းယူ မိူင်း ထုဝ့်ၵႃႇမေႃ။ ဢႃၼ်ပိၼ်သၵ်ႉထေႃ တၼႄႇ မၵျႃႇမင်းၶွင် ထုၼ်ပွင်ၵေႃႉပိၼ် လုၵ်လင်း သတင်းၶေတေႃမူ ၵင်ဝင် ၵျင်းၶေႃး- ဢေႃး…ဢႂ်လိူဝ်းၼုံၼၼ်း ၵျူဢံတၼ် ၶင်လႆမိူဝ်းၵူပ်ႉထုပ်း လွင် မျႃဝ်းသင်ၶေႃ။ သုၵ်ႉထေႃ တၼႄႇ ရႃႇထႃႇမွၼ်းမုၼ် ၶုၼ်လုင် မင်းတြႃး ထၼ်ပေႃးလူဝ်းထွႃး သုၵ်ႉပူမ်ပိၼ်း ထိၵ်ရူးၶုင်- ၵိတ်းဢီသင်ပေႃ ၶဝ်ပေႃႉ ၼၼ်းပွင်ထွင်မႃး။ ထင်သႂ်ႇထုၼ်ႉထိင် ဢမတ်ၵေႃႉၼိုင် မိူဝ်းၽိတ်ပင်း လုၵ် သႃးတေႃပိၼ်ထဝ်ၾြႃး- တိုၵ်းၵ်ပႃး တပေႃး တထွင် ပွင်မိူဝ်းထိင် ၵႂ်းသွင် ယဝ့်။ ၼုံၵေႃလၵွင်း မိူၼ်ၵၼ်တင်း ဢၼ်ၶေမႃး မိူဝ်းပိၼ်းတြႃးထဝ်ၵူလၢၼ်း ၽေၶဝ်ပေႃ ၶုဝ်းသဝ်ဝဝ်းမွင်- ပွင်ၶဝ် ထံးသႃႇသၼႄႇၶံးထဝ်မုၼ်ၵိုၼ်း။ ယၼ် ၶွႃ ဢႃႇသဝၵုံၼဝ် မျႃဝ်းသဝ်ၶႂ်းပုင် ဢုင်ယိူၼ်း- ၶဝ်ၵေႃတိုၼ်းဝႃႇ လိူမ်း ယဝ့် ၶုံးသုၵ်ႉထေႃ တၼႄႇ ဝႃႇထႃႇမွၵ် ၶေၶႂ် ဝၼ်းၼၼ်ၼၼ့်။ ဝုံႁူမ်ထုၼ်ၶုၼ် လုင် မင်းၵျီးထီးၶဝ် ငွၼ်းလဝ် မူးမဝ်း သင်သဝ်း ၵပ်ပီပျေႃၼုင်း သုၵ်ႉသုတ်း သၼ်- ဢႃၼ်လွင်မိူဝ်း ၽိတ်ပင်းလုၵ် ထံးထဝ်ၽုင်းယိူမုၼ်ၵိုၼ်း။ ၶုၼ်ထဝ် ထုၼ်ႉၶွႃထၼ်ပေႃး မိလုၶွႃၵုဝ်းထွင် ဢံ ပွင်ႁွတ်မႃး ပျၼ်ၵူၼ်မိူၼ်း- တိုၼ်းဝႃႇ ၶုၼ်ထဝ် ပိၼ်လွင်ဢူးပတ်ပူသႃႇ မိူၼ်း ၶံဝၼ်းၼ်ယဝ့်ၵျ်။

မိူဝ်ၼႄႇထဝ်လင်ႁွင့်ဢွၵ်ထဝ်ၽူလႆ

ထိုဝ် " ဇေယဂါမဏိ ကာဠုဒါယိ " အမတ် ပၵ်လတ်မႃးလု မႃးလု ၶုၼ် ၼေႃႉၵဝ်ႁၵ်ႉတံးတွၵ်ႈ…· ၼွင်ႈမံဝၼ်းဝႃႉ ပၼ်းမေႃလွႆႈတုၵ်း။ ထင်ႁၵ်ႉလုၵ်ႉၸဝ် သႃးတေႃ "ၼေႃတမ" ယွတ်ႈၸဝ် တၵ်းႁွမ်းသူ ၼၼ်းႁၼ်ႇႁေႃၾုၵ်း- တုၵ်းလုထိုဝ်းမတ်ၾွင်း ၵႃတင်းသိင် ထိုင်သႂ်ႉဢံပျၼ် မိုၼ်းပွၵ်မႃးထိုင်ၼင်ႇ။ ၵိုၵ်လၵ်း ပိၼ်ဢၼ် တၼ်ၸွႆႈၵဝ်ၶုၼ် မင်းတြႃး ထိုၵ်းလႃးၼေႃၼေႃး ႁင် ပေႃးမိုင်- ထိုင်ထုၼ် ၵုဝ်းၸိုင်လႆၶႃး။ ၵိုင်ၵႃၼေႃႉၼိုင်ၼ်ၼေႃ ဢံပွၵ်ဢံပျၼ် ၸႃးရၼ် ထုပ်းပုပ်ၸ ၼင်ႈဝင်တုၼ်း တွင်လွႆလႃးယုဝ်ႇ- မိုးၸိုတ်ႉသႃး "ၵႃ လုတႃယိ" ထံးယင်ဝင်းပႆလု။ ၶွပ်ပိုဝ် သွင်ၼိုဝ်ပိၼ်ဢုၵ်းႁူၵ်း ၵၼ်ထီမိုဝ်ၸင် ထၾႃးႁၼ်မိုင်းၵုၼ်းတီၼင်းၾေးပုၼ်း ယၼ္တတ်ထွင်ထီးဝႆ- ပိၼ်ၼေႃႉၾွႃးၾေႃႉ လင်းမၼ်မုၼ်မႂ်း။ လီတေႃ ထုဝ်းဢဝ် တၶေးတထွင်လတ်းၶဝ်တေႃးတွင် ဢ ၸိုင်လု ထိုၼ်ႁူၵ်းလိုမ်းလပ် ၾုၵ်းမႆႉ သိုၵ်လံး- တံးယုၵ်ႉၸျႃးၾဝႃးပႃတေႃ တႆ ၾႆထံးလူလု။ မိုဝ်ၼၼ်ႇဢမတ်ၸင် သႂ်ႉမိုၼ်းလတ် တွပ်ပျၼ် မိုၵ်းတေႃ တုင်းႁူ- ဝႃတီၸဝ်ၾူ ဢူတၶုပ်းၾုၼ်ႇ မုဝ်းယွႆႈမုၼ်ၵိုၼ်းၶႃၼေႃ။

လွင်တႃၶႃၾိတ်ၶႃလဝ် လုၵ်ႉၸဝ် သႃးတေႃ ၼေႃတမ သံမႃသံ ပုၵ်ႉထ ပိၼ်တီၾိလေၵုၼ်း ဢဝုၼ်း ၵႆႇယုပ်သေၼင်းမံဝၼ်း မိုၼ်းၼၼ်ႇ-မိုၵ်း

တေႃ ယႃမႆယႃပူ သဝ်းယူၵိုတ်းၸႃ တင်းႁေႃၶႃတ။ ဝႆႇတႃ ပုၼ်ၾွၼ်း တွၼ်ဘင်း ၶႃလင်း လၵ်ထွႆႈ ၸဝ် လတ်းၶဝ် ၼင်းႁူၵ်းပႃၼေႃ ၾုၵ်းမႆႉ ငုၼ်းတေႃ- ၶွႆႈၵႃတူၶႃ ထိုင်ၼွႆႈယွၼ်း ဢၶုင်း ၸဝ်ထီးသွႆႈႁေႃမံး။ ႁိုလႆၶဝ် ထံး သႃသၼ်ႃ ထိုင်ဝႃၾေႃၵၼ်း မ ထၼ်းယိၵ်ႉတုၵ်းမေႃ ႁေႃးလွတ်လႆ ၵံး- မံးၸဝ်မိုၵ်းတေႃမိး ဢမိင်းပွႆ ပၼ်ဢၶုင်းၶႃႁုဝ်း ၶဝ်လုၵ်းၼေႃ။

လွင်ဝႃၶႃၸဝ်ဢံပျၼ် ယႃပေပူၾၼ် ထိၵ်တထ ယူဢုၼ်လူပ်းငဝ်- ၵဝ်ၶႃ ပေတ်လွၵ်ထႃး ၾြႃးၸဝ်ၾုင်းယွႆမုၼ် ၵိုၼ်း။… ႁိုပေႃမႃးႁွတ် သုၵ်းယွတ် ၼၼ်းလိုင် ဝတိင်ပမႃ ရႃထထႃၼိ ၵပ်ပိပျေတိုင်း တုင်ႇမိုင်း တီၵုၼ်းၼေႃ ၶွင်ၵိုၼ်း- မံးၸဝ်ၼ်ၼေႃ မိုၼ်းမိင်ႇ တေႃပျၼ်ဢဝ်ၵႃထွႆၸိုၵ်မိုး မတ်ၾွၼ်း ၶုၼ်လႃ။ သွၼ်ႁိုမိုးၸဝ် ၾိတ်လဝ် တွင်းပၼ် ရႃၼ်တေႃ တုၼ်ၼေႃလုၵ် ၵဝ်ၸဝ်ပိၼ်ၾြႃးမျတ် ထိင်တေႃ ၾုင်း ႁဝ်ႇမိုးမုၼ်- ၶုၼ်ၸွႆႁိုတ်း ရႁၼ်းၼေႃ ဢဝ်ၵံႉထွႆသၾေႃး လုဝ်ၾိင်ပႃးလႃ။ မိုဝ်ၼၼ်ႇၵႃလုတႃယိ ဢမတ်ဢုပ်ႉဢဝ် ပၸိၵ်သတ်တထွင် လတ်းၶဝ်တေႃးတွင် ႁမုဝ်ႁူၵ်းယုၵ်ႁုၵ်း တုၼ်းတပ်ပႃၼေႃ ႁူးဝိုမ်ႇၾေႃထႃး- ပႃးထိတ်ယေး 'စစ်ရဲ' တထွင်ပွင်ၾိဝ်ႁွတ်မိုင်းပိုၼ်ဝုၵ်းၵႆ။

ၾိဝ်ၶႃရႃထၵျႃဝ်ပျေလိုမ်ၼေမျႃဝ်ႇ ထိုင်ၶုင်ၼၼ်းတေႃ ႁေႃယွတ်ႈထီးဝႆ-

လွ်လုၵ်ယ်လွံ့ ဝိင်းဂိတ်ပိၼ်ဝိုင်း။ မိလ် မိုဝ်လိုၼ်သီလီပျေႃ တေႃတိလ်ဖိုင်ဝီး လီလပ်းၶပ် ၶင်းယူၼ်ႇးၶုဝ်သိလ်သိုင်း- ၶဝ်းမိုဝ်မိုင်း မိုတ်ႉ မွၵ်ႁွံ လီထွႆ သိင် တွင်ႇလေႃ ႁွင်ႇမေႃးဢိုတ်း ၶၼ် တၼ် ၼင်းႁွ်ယဝ့်။ ၶဝ်းဢၼ်ဝၼ်းၼိင်ၾႅး လိင်ဥၼ်းမုဝ်း လုံးထုဝ်းပေႃ့ပဝ်တွင် လံးႁွႃလွႆးႁူလ်လွႆးလွ်- ၶုၼ်မတ်ငွင်း ၵေႃႁွ်းမုၼ်လုၼ်းပျေႃလိုဝ်တွၼ်း။လ် မိုဝ်းႁၼ်သေ သံမႃ၊သံပုၵ်ႉထ ဢလိင် တေႃယယွတ်လဝ်ႁေႃ ၾြႃးတေႃသၼႃ ၼ်မၼ်လွၼ်းလွၼ်း- ၶဝ်ၵေႃ ယွၼ်း ဢၶင်းပိုၼ်သေယဝ့် မိုဝ်းၼင်သဝ်းယူ တုင်းဝင်ၵ်ႈးလံယဝ့်။ ပေႃးဝႃတေႃသ သႃတေႃဢသုင်း သုတ်းႁွႃ ၶဝ်ၵေႃ ယၼ်ၶွႃမိုင်တင်းသဝ်ဝဝ်းလံ- ငိၼ်း လၼ်မျုဝ်းတၼ်ၼႃမုင် ၵင်လပ်မိုင်း ၵုၼ်းယဝ့်။ ၾြႃးပိၼ်လဝ်လင်သံ့ႁွင့် မွၵ်ဢွၵ်ဝႃ "ပေတိဘိၵွႃ" ၶေႃတေႃ မူယႃ ယိလ်းပိၼ်ရႁၼ်းတႃ ယေႃတ် လဝ်မ်ၽေႃၵၼ်းရင်လိုင်ၼုၼ်း- ၵုၼ်း လဝ်တင်းသိင်ၼ်ၵေႃပိၼ်ရႁၼ်းမထေႃ ၵျေႃဢံၵျင့်ၵျင်းသိၼ်ယဝ့်။ ယူၼ်ႇးႁွင်း ၽုင်လေႃတဝၼ် ၶေႃလၼ်ႁၼ့် သံထပ် ၵျင်းၵျပ်ၵ်ိတ်း ၽေႃဝၼႃ ၵ်ႈးလဝ့်ၽုင်း မိၼ်-သိၼ်ၵသိင်းၵျင့်ၵ်ိုင်းမိင်ၼ့်ဝၼ်း။ ဢၼ်ပိၼ်ၵႃလုတႃယီမထေႃၵေႃ လင် သံႉၶုၵ်းလွ်လ်ၶိုးဢၼ် သုၵ်ႉထေႃတ ၼႃ ရႃလႃလဝ်လံလွင်ထီးၽုင် ႁေႃ ၼၶၼ်း-မၼ်းလဝ်ၼ်ၵေႃမိုဝ်း ၶုပ်ႉတွႃး ၽေႃးၶျေတေႃသွ်' တုၼ်လဝ်ဝဝ်းသိင် ယဝ့်။

လင်တၵ်းၵိုင်းတုပ် ဝင်းႁူပ်သံၵံး ဝ်လူးမုၼ် မံးၾြႃးလိင်တေႃတေႃၼေႃ တုၼ်မျတ်မံးလိင် မိလ်းတေႃ ႁူသေ ၼႃး မတ်ၵျူးထွႆသေဢံးၶႃ- ဢၼ် ပိၼ်သုၵ်ထေႃတၼႃ ပီတႃပေႃမ် ၽေ ယွတ်လဝ် သဝ့်းလံႁေႃမံး- လွ်ၶုထုပ်း ၶုလႃးၾြႃး လဝ်ႁဝ်းၼႃဢံတၼ်တိုၵ်း လွ်ႉတုၼ် တပေးၶႃႁဝ်း ၶဝ်မႃးၽိတ် ပင်းထိုင်ၶႃယဝ့်။ မိလ်းတေႃလဝ်ႁဝ်း ဢိတ်းလူ လႃၽေးသၵ်းဢံးတ··· ႁွ် မိုဝ်းမိုင်းမံး "ၵပ်ပီပျေ" ႁေႃယွတ်ထီး ၼိုင်-ၶဝ်းၼ့်ႁိုင်မိုဝ်ပင်လၶၼ်း သိလ် သၼ်းသႃလီႁွင်း။ မိလ်ၵေႃ မိလ်မိင် "မိင်ရႃသီ" ပထဝီလိၼ်သိုဝ်ပိုၼ့်ႁွႃင် ၶဝ်းမ်ႉတွင်းမွၵ်လိင်ဝ့်လွင်းႁွင်း- ႁွင်း တပ်တွင်တႃၽႅးမ်လံးပႃသေယဝ့် ၵိင် ႁူၼ်မုၼ်းမိဝ်ၶႃယဝ့်။

မိလ်မိင်ၽေၼ်ဝိင်မေႃးရႃ ႁွႃသုင် မ်ပျင်းသိလ်တင်း ၵေႃသႃယႃလီႁွ်ယံး လိဝ်- ငွင်းမိုဝ်မိဝ်တွင့်လေႃးႁွင့်မေႃး တိၵ်ဢုၼ်ပၼ်း။မိလ်းတေႃသၼႃးၵရ ၼႃရႃလႃ ပေႃမ်ၽေလံလွင် မွင်းထႃ တင်းလဝ်ႁဝ်းယူ လိင်းမံၼ့်ဝၼ်း-မၼ်း လဝ်မွင်းဝႃမွင်းယဝ့် မွင်းလ်ထုပ်းတေႃ မွင်းပျေႃ မွင်းလတ်မွင်းႁၼ်တေႃႉၶႃ။ လီဝေႃဢွၼ်ဢပ်ရႁၼ်းသင်ၶႃ ၶပ် ပႃႁူလ်ႁင်းဢတုင်းလုံ သွင်မိုၼ် တိၼ် ၽႅလွႆးၵၼ်- မိုဝ်းတီမိုင်း ၶမေးတေႃ

ၵျေႃႁႃး- ၶဝ်းဢၼ်မွၵ်မု မွၵ်ၵေႃသိူဝ်း လေႃ ၽုတ်းဢွၵ်ပိုၼ်ၽူး- ထူးတေႃ ႁွင်ပိုဝ် လၢႆးမိုဝ်ၽွင်း တပွင်း "ရၢသိ မိင်" ၵတ်းမႆလေႃးၵၼ်ၶႆ့။ မိုဝ်ၼၶႆ့ ဢၼ်လိင်တေႃယ သံမၢသံပုၵ်ႉထ ဝထဢ ပျၼ်ပတ်ပၵ်လတ်ပျေႃးပၼ်- လီယဝ့် လီယဝ့် ဢၼ်ၵေႃႉ ၽွႃးၽႅၵ်ၵဝ်ထဝ် တွင်းပၼ်သႆၶိုး။ မိုဝ်ၽုၵ်လိုၼ်သီလွင် မႆၶိုင် ဝၼ်းထၶေၼ်ၼံတုဝ်ပေႃငူးၵျူး- ယႆးၼၢမိုင်းမွၵ်ပႆပင် တေႃယင်ဝင်းပႆ လႆၼၢ။

ပေႃဝၢႁူဝ်မိုင်းထံသၠ် ၵင်ၶႆ့လိင်း မၢး ၽြႃးမျတ်မႆးထဝ် လတ်းၶဝ်ၶိုး ဝင်လွႆလုၵ်တုၼ်းယႆ- ပၢးထိင်တင်းတ ပေႃးတပၼ်း ရႁၼ်းၵဝ်မျၢးထွႃသွင် သွင်း။ ယၼ်သေႃရၢထၵျုဝ်ပျေႃ လေႃ တဝ်ၼ် ၽုင်ယွတ်ထီးသွႆ လင်ႁျင်း- လတ်းမႆၵုင်းမႆႁွင်း ႁွင်ႁျင်း ဝင်တွင် တၢ ၶိုးႁူလ် တုၼ်းလွႆယဝ့်။ ၵၢပိၼ် တုဝ်မတ်း သတ်းမိင်းဝၼ်းလိင်း လႆ ပျေႃမုၼ်သုတ်းႁွႆ မိၼ်ၽႆႉႁွႆး ၽြႃး ထဝ်ပၢးၶေၼ်မုၼ်ၵျူင်း။ ၽီၽၼ်ပၼ်း မၼ်မၢလၢ ပထၢရသိုၼ်ၶုင်တင်းၶဝ် ၽုလ်ႉးမႆႉပဝ်းဢႆသိုၼ်သိုင်း- မိုင်းၵဝ်ပိ လေႃ တင်းရၢထၵျုဝ် ၵႆၶၼ်ၶဝ်းယဝ် ယဝ့်။

ထၼ်ပေႃမိီးသေႃႁူၵ်းသိပ်း ၽွႆဘၢ လီလီတင်းၽီလုင်းမေႃး ၵိတ်းပၼ်ၶဝ်း ပင်တေႃးၼွၼ်း တီၶိုးလုင်သွၼ်းမႆႉပၢ ၶုင် ဢံလင်ၵျၼ်းၼဝ်- ယဝ်ၶၼ်ၵျူး ၼတ်မျၢး ၽၼ်ပုင်တၼ်း။ တုၼ်ၵုလ် တုၼ်ဢွႆၽိုလ်ႁႂ် မတ်ႉၶတ် ရၢထမတ် ပိင်းၵၢ ပထၢရယိတ်သိုဝ် မိီးဢၼ်လုင် လုင်ၵိဝ်းၶုဝ်ဝၢပၼ်း-လၼ်းသိုၼ်တင်း ထပ်ဝင်းပၢတေႃတႆ ပႆၶဝ်ၶိုးႁူတ်တုၼ်း သၼ်ၼၶႆ့။

ၽြႃးပိၼ် ထဝ် လင်တၵ်းႁွင့်ဢၼ်ဝ် "ၵၢလုတၢယီ"မထေႃ ၵွၼ်ဢၼ်မိုဝ်းၽေႃ ပျလတ်လွင်ၶိုးမွၵ် ၶေၼ် ၵွၼ်ပေႃလႆလိင်း ႁၼ်- ဢၼ်ဢႁျင်းလွင်မိုဝ်းထဝ် လၢတ်း ၶဝ်မၢးသူ မိုင်းပေႃလၢၽေး။ ၼင်ၵျူဝ် တၵ်းသံႉ ပိၼ်တင်းပုၼ်ပင်ၵသုဝ် ဢ ႁူဝ်ပုင်လုံ လႆသံဢေႃလၢႁွၼ်ဢၼ်ၵၢလု တၢယွတ်ထဝ် ဢၼ်ဝ်ၶဝ်မၢးၵၢၶိုး ထိုၼ် လွႆ တေႃး- လီတေႃတုၼ်တပေႃး ထဝ် မိုဝ်းပွင်မိုဝ်းလတ်ပျူးပၼ် လူၶေၼ်။

မိုဝ်ၼၶႆ့ၵၢလုတၢယီ ထိးမိီသၼ် ယိုၼ် 'ၵျာန်ယာဉ်' မိၼ်မိုၼ်ႁွင်းၵိုၼ် 'ကောင်းကင်' ထၼ့်ၽဝၵ် ဝႆးၼၢ လိုဝ်ပုၼ့် သုတ်းသၼ်- မိၼ်ၽႆလတ်း မုၼ့်တတ်း ပၢမုလ်ၼႆး။.... ထင်တၵ်း ၽိဝ်ပွင် ၵျေႃသွင်သိင်ထိ "ၵပ်ပိလ" ထိုင်ၶုင် ၼၼ်းတေႃထီးထုံ သံထႆး- မိုဝ်းလတ် ၶိုးမႆဝၢထၢ သုၵ်ႉထေႃတ ၼၢထုံးပုၼ့်သုတ်းလိုဝ်ယဝ့်။ ထင်တၵ်း ပွင်ၵိုလ်းတင်းဢိၼ်သွႆးပၼ်းႁွၼ်ဢၼ်ဢၼ်ဝ် မိုဝ်းဝင်းတၼ်း ၽြႃးထဝ်လိင်တေႃၶိုး ဝင်ၽုလ်း မႆႉမုၼ်းၽိုဝ်- လိုဝ်ၵူပၢးရ ႁၼ်းထဝ် မျူးထွႃလႆမွၼ်း။ ႁွၼ်ဢၼ် မိုဝ်းၵပ် မိုဝ်းလူ တီၶိုးလုင်မူမႆႉသိုဝ်

ယွတ်ၽုလ်ႈထိမ့်သွၼ်း- ၽႄၵေႃတွၼ်း ၶျၵ်ၵေႃး ထိၵ်ထေႃးလေႃတၼေ သတ် ထုယဵ်ၶဝ်လိၼ်ၽုင်းၽွင်ယဝ့်။

ၽွႆႉၵၼ်ပေႉတွ ၼၵ်ထွင်း မေႃမွင် လေႃတင်းသိင်ၵိၵ်းၵူႈလေႃးၶွင် ပွင်တင် ပွႆးႁပ်ႉတင်း ၾြႃးထဝ်ဝဝ်းယိူ မုၼ် ၵိၼ်းယဝ်။ ဢဝ်လီႈၵုၼ်းထဝ် ၵုၼ်း ၼုံ ဢုံၵၼ် ၶဝ်ပွႆးၶဝ်လႂ်း ၼိူဝ်လႂ်းမုင် ယိင်းမျေႃ ပႃးမျတ်လွႆယိၼ်း- မိူၼ်း လေႃဝၼ်းႁူၼ်ၼၼ်းတၸွင်ၸွင်မွင်းပႂ်ႉ တင်းထဝ်တၵ်း သွမႃးႁွတ်မိုင်းၶုၼ်။

တင်းၵႃ ထံၵ် ဝုလ်ႈၶီး ပီးယွႆပွၵ်း ယဝ်း ဢွၼ်ၵၼ်မႂ်းၶဝ်းပႂ်ႉမွင်းထုတင်း ထဝ်မီးမုၼ်- ပွင်ႁင်ႁိူလ်းတင်ပွႆးၶျဝ် ႁူဝ်တင်း။ လီထွႆပတ်မပုင်တွင်ၶွင်ႁိူလ် သိင် ၼၼ် ပၼ်း ႁူဝၼ်း ႁင်ပျေႃၼေ ၸေႃးႁူၶုၼ်ၼင်း- တင်းသိလ်လၼ်း ထ မၼ်း ၾြႃးထဝ် သဝ်းလပ် ၵိတ်းယူၼ် ၵေႃ ပေႃထၼ် ပၼ်း တုဝ် လွ လုၵ် တုၼ်းၼင်ယဝ့်။ ၵႃပိၼ်ၽီမဝ်တင်းလုံး လုံးၵၼ်မျူးပွင်း ၼံလိဝ်သိင်းသွင်း သံႉ ပႃးထိင် မျူဝ်း ၼတ်ပြိမႃ ၵိၵ်းၵူႈ လေႃ သင်- ပင်တင်ပွႆးဢုံပိၼ်မိုင်း။ ၽွႆႉၵၼ် ပူလေႃၽုင်းပေႃ သံမႃသံပုၵ်ထ ၵေႃ တမယွတ်ထၿ်ထီးသွ ထိၵ်းလုံလွႆမိုင်း- ၵိုင်းၵုံၵၼ်း ဝံဝၼ်း ယုဝ် သေ လွႃ ၼိူင်း ဝင်တုၼ်းလွၼၼ့်။

ထင်ဝႃ ပွႆးၵုၼ်းပိၼ်ပင် ပွႆးသင် မိလ်ႈလီပွႆးၽီၵိၼ်းၼွင်း ယံးၽွင်းမိုဝ် မဝ်း "မိင်ရႃသီ" လီမုၼ်သုတ်းၶွ- တၼ်းတီလွ တီပိင်း တီႁိုင်းၶုင် ၵုၼ် ၵုၼ်း။လိၼ်သီလီပျေႃပွႆးတေႃလံတေႃ ဝ့်ၵႃၼၼ်မိၼ်းထပ်မႃး ဢထိလ်ထိလ် လံလုၵ်လိၼ်မုၼ်း- ၵုၼ်းဢပွင်းပႂ်ႉမွင်း ႁွတ်လိၼ်သီ လီမုၼ် သိုဝ်းထုဝ် တေႃႉၵျ။ တေႃဢဝ် လီမိုဝ် ပုၵ်ႉထမျတ်လွႃ တိၼ် ၼေယုၵ်ႉမဝ်း မဝ်ၼုံးမံႉပဝ်းဢုံပႃၵေႃ ပၼ်းၵၼ်လႂ်းမွ်- တေႃဢင်မိုဝ်းမွတ်မိုင်း ပေႃႁင်းသေ လႃမံးၼၼ့်။ ထၼ်ပေႃ ပိၼ်သေပွႆးတေႃဢထိလ်ၵႃၼုင်းလိၼ် ၽီလ်ထံပူမျၼေတ်ၵိၵ်းသႃသၼေလံၼီ ပီတံး- ၵိတ်းထတ်မံး မုလ်တေႃလေႃတီ တေႃၼံၵေႃ ယင်းတိုၵ်ႉႁိတ်းတင်ပွႆး ယူ မိုၼ်ပုၼ်ႉမႃးဢွၼ်ယဝ့်ၶေႃ။

ပွႆးၾြႃးလိၼ်သီ- ပၼ်ၶုၼ်မိုင်းတႃးမိုဝ်ၼၼ့်

တေႃၼံမႃတေႃမံၶေႃၽေႃပၼ်မဝ်း ဢၼ်သိၼ်းဝႃး မိုဝ်မႃးလုၼ်လေႃလွႃ ႁဝ်းမႃၼံၵေႃ ယင်းလံ ယွၼ်းလွၼ်- ဢွၼ်ထုဝ်သေၼံ ႁူဝ်ထၼ်ပေႃ ၵျူႁူင် ႁီး။ ၽွႆႉတေႃ တင်ဝႃ ပွႆးဢထိလ် လိၼ်သီၽီလ်ထိႁွတ်သွႆး ၵေႃပွႆးၵေႃလံး မိုဝ်ယံးရုထႃၼွ ၶဝ်တၶုဝ်းမီး- ထီးသ တံလုင် မုင်းလွင်မံးၵီသုတ်းလိဝ်ၼၼ့်။ ပေႃဝႃ ထိုင်မႃး လိၼ် သိင် ၽေးလိင် လွႆးၶွင်း လုံးထွင်းပေႃႉပဝ်တွင် မွ်မံႉ တုၵ်းၵိင်ယၼ် တုၼ်ၽုလ်းၽိုဝ်- ၼိုဝ် တပ်ၵုင်းႁူလ်ၶွင်း မိုဝ်ၽွင်း လိတ်မိင်

ပျင်း။ ထင်တၢၵ်းတေႃတင်သဖေင်ပင်ထိ လိုၼ်သိ ပွ်ႈတေႃ ဢေႃၶွင် ၵႂ်ၶိုၼ်း မႂ် မိုၼ်းပျေႃလႆတင်း- ၶုၼ်လေႃၶင်းၵၢၵ် ငိၼ်းပျေႃၶေႃၶေႃ ၽွင်းမိုဝ်ယႃးၶဝ်။

ၽွႆဢေႃငိၼ်းပျေႃ မျေႃမွင်းထုဝ် ၽွင်း ပႆၽိဝ်မိုဝ်ပွ်ႈၶွ်သွ်ႈၽႆ့သွ်ႈထိ မိုင်ဝွ့်ယင်းၵႂ်- ယႆပိုၵ်တၢၼ်းသုံ့ပွ်ႈ သုံ့ လႆးၶဝ့်တႂ်းထိလ်ပိုၼ်ယွင်း။ တီၶဝ်ယုင် ထိတီၶဝ်တေႃမေႃ သီးထေႃပႆသွ်ႈ တီ ၶဝ်တီပွ်ႈမၵ် တိဝ်ဒလ် ထဝ်ၽႆ့ၶိုၼ်းသိ ၼိုၵ်းထိင်ပင်လွင်း- ပွင်းၶိုလေႃး သုံ့ ပထၼ်တင်း သုံ့လေးၶွင်ၶဝ်ဝွ့် ၵိုးၵၼ် ယဝ့်။

တီၶဝ်ၶဝ်ပိၼ် သုံ့ၵဝ်ထေႃၶေႃ ပုၼ် တေႃမုထႂ်းတိၽႆးပိုၼ်မေႃး ယိတ်သွ်ထင် ၽွင်းမိုဝ်ၽိတ်းၵၼ်- ဢၼ်ထလိုဝ်းထင် လၵ်ထင်သီး မိတ်ၵီးထိၵ်ဢဝ်ထွင်း။ ဢိၵ်လုလ်ၵၼ်းဢၼ် ၵိၼ်လဝ်မဝ်းၶေႃ တိုဝ်ၽေႃၶွၵ်းသွၵ်တွၵ်မိတ်း ၵႂ့်ၽိတ်း ပိုၼ်ၶွ်းၶုင် ၵင်ၵေႃ ၵုၼ်းမူ ၶႂ် ၶွင်း- ပွင်းၵူလိုဝ့်ၵူမၼ်း ၵျေႃ့လေႃးဢၼ်တ ၵျေႃ လႆၵူမျုဝ်းပိုင်ယဝ့်။

ပေႃဝေႃထိုင်ၶေႃၵေႃသိ လီလွင်း တ ပွင်းလသၼ်းမွ် သွ်လိုၼ်လိင်း ပင် သိုင် ၶိုင်- ပွင်တင်ပွ်ႈတင်လႂ်း ၶဝ့် ၶမ်းၶွ မိုဝ်းၶွတ် လိုၼ်မုၼ်း။ ၵၼ်ထရိၵ့် တိဢုၵ့်သုၵ့်သၵ့် ၶေႃၶိလ်ၵျဝ်ၵိတ်း ဢထိလိလ်ၵျုဝ်ထၼ်ပေႃသုၼ်း- ၵုၼ်း ဢေႃၶိုၼ်း သုံ့ငိုၼ်းဢေႃ လိုင်ၶေႃ ယွၼ်းၵင်တၢၵ်းမိင်ပၼ်လႆ ၵဝ်းလႆယဝ့်။

ၵုၼ်းယူလႆပွၵ် လႆယွႆ ထိၵ်ထွ့် ၵျတ်ၵႃး ၽူထႂ်း ၽူယိင်း ၵင်မိင်း ၶုၶုဢွၼ် ပွင်လွင် တင်းၵတင်းမႂ်- လႆလိုဝ့်မျုဝ်း မိုင်ၶုဝ်းထုင်ၶႂ်ၶွင်းၶၼ့်။ ပေႃးထိမေႃ ဝၼ်ပၵၼ် ၽိုၼ်လုင်ပၼ့်ၵိၼ်ၶဝ် မီး ထိင်တင်းဢိင်ၵိုၵ်းမေႃၵျူတွင်း- ပွင်းၶို လေႃလိၵ်လႆးဢွၼ်ၶဝ်ဢေႃဢဝ် ၶျတႂ်း မႂ်ယဝ့်။

တုလ်းလူ ၶွ်းပွ်ႈ သွ်ႈၽိလ်မွင်း တုၼ်း ထိုဝ်းၵုၼ်းၶွ်ထုဝ်းထိ တင်းသိင် တင်းလႆ- တိုၵ်းၵျေမ်တီယေးၶုၵ့်ယုင်း ထၼ်ပေႃၵျုၼ်ဢုင်း တိၵ်းဢုၼ်ပၼ်း။ မႂ်းဢွင်ၽၼ်ပွင်မႂ်ဝေႃး လႆလေႃး ပေႃၵူး ၵျဝ်လုလ်းလိုဝ်ထွႆး ၽႆလင်မၼ်း- ဢိ ပၼ်းလေႃၶင်းလူ ထုဝ်းသွ်ပိင့်ၵူၵုင်ၵဝ် ၶတ်ယွ်းသႆယဝ့်။ မျေႃးၶႂ်ၶိုၼ်းၶွင်းၵုၼ်း လွင်းၵေႃတင်းသိင် တင်းလႆ- ထိုဝ်းထ ဢၼ်လႆၶဝ်ဢေႃ ငိၼ်းပျေႃလိုဝ်တွၼ်း။ ထဢၼ်သုံးၶွေႃ ဢထေႃဢေႃတွင်မႆ ၶွ်း သႆသိင်မေမိင်းၶွင့်တိင်းၵသ် တႂ်ထွၼ်း။ ထိုင်တီၶဝ်းၶွ်ဢွၼ်းဢေႃ ယင်းဢႂ်ၵျေႃ ထင်ဢွၼ်းလွ်ယဝ့်။

သႂ်ဝေႃ ဢႂ်ၵျူ ၶွ်း ပိုၼ်ၶဝ်ဢေႃ ၵိတ်း ယိုၼ့်ထွ် ယိုၼ့်ဢေႃး ၶင်တုလ်း ထတ် သိင်းယူသေႃ ၵျေႃ ပေႃး တေႃ မိုင်း ထၼ်လိင်းသွ်- ထွ်မ်ၵျူၵ်း သုၵ့်တွၼ်း ၶေႃလိုဝ်ဢေႃးယဝ့်။ မိုဝ်ဢေႃထ ဢင် တေႃ့ဢင်မေႃးဝ်မေႃးလူ တုၼ်မျတ်ၽြေႃး လေႃးဢေႃ့ ၵျေႃးတေႃပႆပွင် ထွင်ၶွတ် ၶွင်းထဝ်ဝေႃးသိင်ယဝ့်။ တုလ်းလူၶေႃ

ပင်သင်တေႃၶေႃ ၶုႆ တၢႆႈၵွႆး လုၵ်ၶႆး ဢွၵ်လွႆပႃၼံးလိင်– သိင်လိုၼ်ထွၼ်း ယွတ် မွၼ်းဢွၼ်းတုဝ်လဝ်း။ ၶွၵ်ပိုဝ်ၽီ ထီလေးၶွင် ၸၼ်ထွင်ၶဝ်ၶႆး ဢင်တႂ်း လႆပိုၼ်းပိုၼ်မိုဝ်းၶွႃ ၸုၵ်းၶင်ၼ်သဝ်း– လဝ်းၶွင်သုံးဝႃသုံးယဝ်ႉ ၶႆးတီထွင်း သိုဝ်ပေႃးဢံၵိုတ်းလွင်မျုဝ်း သင်ယဝ်ႉ။

ဝဵၵ်တၼ်လွႆမူးမဝ်း လဝ်းၵုံၶုၼ်း ထွႃးၵုဝ်ဢၼ်ၵွင်းပႃးမေၶင်းပွင်ၶင်း လႃၶၼ်းထၵျူတ်းလင်– မင်ၶၵ်ထွင်း တီလျ်ၸၼ်ယွႆး။ လွႆၶေႃဢံပျေႃဢံမုၼ် ၶႃ ဢွၼ်ဢုၼ် ငဝ်ပိုဝ်လုၵ်းမိုၼ် ၶႆး ဝင်ၵင်ပွႆး– လိုဝ်းဢံၵုၼ်းၵွႆ ၶဝ်လၵ် သွႆး လိၵ် ၶင်းၶဝ်ၶႆးထိုၼ် သုံးတိင် တင်းတႂ်တင်းၶိုဝ်ယဝ်ႉ။ ၸင်ဝႃ လီၵုဝ် မိုင်းၵင် လီၸင်မိုင်းၵုၼ်း ဢမျုဝ်း တင်းလုၼ်း လွင်တေႃၽေ တေႃထီလီ ဝေသုတ်းလိုဝ်– ၵံၽွင်ၵျေႃဝႃ တေဢင် မႃးၶဝ်ပွႆး ၽြႃးလူ ပုင်တၼ်း။ သံ ၶွႃထုဝ်းသႂ်ၶူင်ယႂ်ပိုဝ်သဝ်းၶိုင် ၽုလျ် လိုင်မႃးတေ ပိၼ် ပေ ၶု း ယၼ်း– ဢၼ်ဢင်ဢၼ်းၶၼ်ဢံဢွင် ၶွႆးၵူဝ် ငိုဝ်ၵိုတ်းၶၼ်ယဝ်ႉ။

ၵေႃႉၶိုင်သံမႃးလတ် ပၸတ်ဝႃ ၸႃ လႃၶႃမံဝႃး ဢံၵႃးလႆ ၶွၼ်းပွင် ၽၶ်ၵၼ်– ဢၼ်ၶုႆ ၶေၼ်းဢပ်တေမိလျ် မီးၶင်ၽၶ်ထွႆး။ တမ်းထုဝ်းသႂ် သိုဝ် ယႂ် ႃးၵၼ် မၼ်ထွင်ဢႃၵႃ သံထိင် မေႃရႃ ဢုတွင်း မိုဝ်ၽွင်း ပိုၼ်သူင်းဝဵ ၶႆး ဢိပ် ပုၵ်းတင် ၽိလျ် သွႆး– ၶွႆးၵႃ

ပိုၼ်းတေ ပေႃဝႃမႂ်းလုဝ် ဢဝ်တီၵျႃး ဝေပေႃၶၼ်။ တေႃလိဝ်ၶဝ်ပိုၵ်ပိုၼ်မႂ် ယေၸေႃယေသဝ်း သံ လိုဝ်ထိင်ပိုၼ်း ၶၼ်– ဢၼ်ၶုႆ မႂ်းၸင်ပၼ်ၶဝ် ၵင်းၵျႃး ဝေ။ မိုဝ်ၶၼ် ဢံပိုဝ် ဢံထွၵ် ဢံထင် ၵိုဝ်းမင် လႆပိုၼ်း ပိုၼ် မႃး ၽုလျ် ပိၼ် ပေႃငူးသႃး– လႃးမိလျ်ၵိင်း ဢလႃၽံ ၽွႆဢံတုလျ်းၵင်မၼ်းယဝ်ႉ ၽွင်းမိုဝ်ယံး ၶၼ်။

ၵႃၶုႆၶိုင်ပႆယဝ်ႉပႆယႃ ပေႃၶွႃၵႂ်တ် ၵျိုၼ်းၵႂ်တ်ယေး လုၵ်မေးသံ တိၵ်းတီလျ် ၽိတ်းၵျၼ်မေႃၵၼ်– ဢၼ်လွင်တေႃ လွင်လွင်း ၶုႆမၼ်းဢံပိၼ်တိုၼ်း။ ၵေႃႉ ၶုႆထုဝ်းထီဢုတ်လီ တိုၵ်ၵျိုၼ်းတိုၵ်ယေး ပိလ်ၶေလ်းၶွၼ်လိုင်ၶီလျ် မၼ်းၵိလျ်ၵျိုဝ် သံ မီးဝဵ လီမိုဝ်ဝႃးသိုၼ်း– တိုၼ်းဝႃ ၶွတ်းယဝ်ႉ ၶွတ်းထိင် မၼ်းၵိုင်ၶႃၶႃ ယေလုဝ်ၵံးဢွၼ်ၵျ်။

ပေႃဝႃတိုၵ်ယဝ်ႉ သံ တၵ်း မိုၵ်လုင် ၶွႃတေယၵ်းထွၼ်– သိၼ်ၵႃပႃးၵြႃး ၵေႃဢံသွင်ၵျင်းပၼ်လူထိင်း။ ဢဝ်ပိၼ် ၽူလၵ် လုၼ်ပႃ ၶျ ယႃ ပိတ် တင်း ဢ ၵျင်း ပေႃလေႃ မေ မႃတႃ လီလုဝ်ၶၼ်း မိင်း–ၵိင်းမိုဝ်မၼ်းလႆၶၼ်ၵေႃ ဢဝ်သိုဝ် မျုဝ်း လွင် တင်း ပျေႃ သိလျ်ၵူင်တုၵ်း ၵျ်ယဝ်ႉ။

ၵံၽွင်တေ ၵေႃ ဝဵလွႆယီယွႆ လွႆလွႆ ဢင်မႃး ၶျၵ်ၵ် ၶျမံးၽြႃးၸဝ် မၼ်မၼ် ယွၼ်းပုၼ် မိုဝ်းထဝ် မိုဝ်းတ်– လႆၵေႃ ၵုၼ်း ဢဝုၼ်း လုင် ၶံဢွင်း။ ၽွႆ ၵၼ်

ယုၵ်ႉ ၵပ်သွႆးတေႃႇ ၶေႃႈလႆ ၶႃႈႁႃႈရ ႁူလွင် ၼွင်း ၶူင် ၵင် လွင်း- ၽွင်းမိုဝ်ပွႆး ယႃႈသီလိူဝ်ထိုင်မိူဝ်ၵႂ်းပႆၼွႆႉယဝ့်။ ၶွႆး ၵႃႈ လိုဝ်းၶဝ်လူဝ်းငဝ်သႂ်ႇပိုၼ်းယႂ်းၶႃၼ် မိူၼ်း မိူင်း ဝႃႈၼ်ၵေႃႈ ပႃးပွင်မိုဝ်းလႆ- ၶိုၼ်သင်ၵေႃႈ ၶႆလႆမိုဝ်းတွၼ်တင်း လုၵ် လင်းၼုႆႉ သိင်မေႃး။ ၵႆၽွင်သႂ်ႇယဝ့်သေ ၶျူႈလေႃႇၶွႃႈႁႃႈလၵ်ႉ လွႆမိူင်ၶုဝ်းပိုၼ်ရႃး သုၼ်ပိၼ်ၶဵင်း- ၶွင် ပိုၼ် တိၵ်း တိလွပ်း ယိတ်သုၼ်ထင် ပျူးပျႂၼ်းၶႆယဝ့်။

တုလ်ႈ လူ လိုဝ်း ၶဝ် မႃး ၵိၼ် မႃး တၼ်းယုဝ်းယုဝ်း သိုဝ့် တင်း ၶုဝ်း သိ ၶဵင်းတေႃႇ ပေႃႈထိုင် မိူၼ်း တင်း လုၵ် လင်းၼိတ်မႃးမူ ပိင်းၶိုမ်သဝ်းလႆ- ၽွင် ၵေႃႈဝုၼ်းမွၵ်ဝုၼ်းသႃႈလိူဝ်သိုဝ်း။ လၶဝ် ၶႃႈၵျူႇၶႆၶွင်ၶႆထွင်ၵႃႈပွႆးၵႃႈလႆး ၶေႃႈၵုႆး ၵေႃႈၶႆသုဝ်ငဝ်ၵဝ့်လိုဝ်ပိုဝ်း- ပေႃႈပိုၼ် မိုဝ်းယဝ့် ၵိတ်းဝုႆႉ သဝ်းယူ ၵင်ၵေႃး မိုဝ်း မုထႆးၶဝ်ယဝ့်။ လင်ဝႃႈ ထုင်းလႆႁၼ်ႉ ၶႆလိ ယိုင်ၵိဝ်းၶႃႈဝ်- မျူးလင်ပၼ်ယၵ် ၵိလုၼ်း ၵပ် ငိလုၼ်း တိဝ်လိူဝ်ၶေႃႈ။ လၵ်းၶွႆ ၵိတ်းၼင်ပွႆးတေႃႇပွႆးပေႃႈ မိုဝ်လိဝ်ၼွႆႉ မိးလွင်တင်း ပိင်ရႃႈရၼ် ၽွင်ၵေႃႈၶျီး ယေႃႈ- ပေႃႈဝႃႈ ႁဝ်းၶႃႈ ပိင်းၶုႆ ႁွပ်ၶွပ် ၶႃႈဝ်တေႃႉ ပႃးႁွႁဝ်းၵေႃႈ တေႃႇလႆမိတ်း ၵပ်မိတ်းပၼ်ၶႃႈယဝ့်။

လွင်ၶုင်း။ ။ၶွႆပေႃႈလႆပိင်းပိုၼ်မိုင်း ယၼ် ၽွႆႉၵၼ်ၵျပ်ၵျူဝ်းၵၼ် မျူဝ်းလွင် ပိင်ရႃႈ။ ၼင်ၶုဝ်လိုဝ်တဝ်း လႆမိးတိၼ်ႈ ႁၼ်ၵႆၶေႃႈ- ၽွင်ၵေႃႈ ပေမိုင့် လဝ်းၼွင်ၼ်း ၼႃႈ။ ၶွႆပေႃႈၼႃႈၽၼႃႈတိုင်း ၼႃႈဝၼ် ၼႃႈမိုင်း ယုၵ်သုတ်းတွၼ်း ရျ ၽွင်ၵေႃႈ ငွၼ်းလိၵ်ႉလေႃႈ မၶေႃႈ လိူဝ် ၶွၼ် ၶုၼ် ၶိတ်းႈ။ သွၼ်ၶႃႈၼ် လႃႈပေ လိၵ်ႉလႆး လဝ့်င်း ၶွႆပေႃႈလႆမီးသတင်း ၼၼ်ၶင်း လင်တိၵ်ၶိုင်- ပိၼ်တိရၼ်းပိုင်ၼွႆႉလဝ့် ဝၼ်းမိင်။ ၽွင်ယႃႈ လတ် မိုဝ်း လွင်ထိ လွင်ၽဵ ႁွႆႉ သုဝ်း ၶႃႈမျူဝ်း လင် တၼ် မိုတ် လဝ်းသိုင်- မိုၼ်ပုၼ်မႃးမိုဝ်ဝၼ်း သိုၼ်းၼႃႈ။ ၼင်ၶုဝ်တၵ်းတေႃႇပိၼ်ၶေႃႇ လိးပွႆးမျူးၶႆသုတ်းၵေႃႈ တီႇယဵင်းလိုင် ၶႆးပိုၼ်း-မိုၼ်းၶႆလိုင်း ၶွႆပိင်းၽွႆႉလုဝ်း ၼိတ်ၵိတ်းၵၼ်ၽုၵ်သွႆးၼႃႈ။ ၶေႃႈလႆ မျေႃႈသီသိၼႃႈ ၶႃႈၼ်ၶႆမိုၼ်း ႁူတိုၼ်းၶွႆ ၶတ်းလိူဝ် ၽုၼ်ၶွႆ- မေႃးသွႆၽၼ်း လိုဝ့် မၼ်း 'သုဝ်သေႃလိတ်ႉလိ' (SOCIALISM) တိၵ်ႉသုၼ်တိုၵ်ယုဝ်- ၼင်ၶုဝ်ၶႃႈၼႃႈၵတ် တႆးလႆမိးသတင်း ၼၼ်ၶင်း ႁဝ့်ႁူဝ်းႁူင် မွႆ-ၽွင်ၵေႃႈလိၵျပ်ၵျူဝ်းလႃးယဝ့်။ ပေႃႈ ၶႃၼ်ထိုင်ပၼ် ဝၼ်းမိင် လိုၼ်သိုင် တ ပွင်း လုံးထွင်းသၼ်လွႆး တုၼ်းႁုင်း မၵ် ၽေႃႈလႃး- ရႃးမိုဝ်ၽွင်းပိုၼ်ၵိတ်းတင် ပွႆး ၶျႁၵ်ႉ ၶျမ်း ၸပ်တၼ်း ပုင်လူလဝ် ၼၼ်ႈ။ ၽွင်ယႃႈဝုႆႉလိူဝ် မိုၼ်ၼင် မိုဝ်ၶွၼ် သွၼ်လိုႆႉႁူင်ၵႃး ႁူႆႉ သုဝ်း ၶႃႈမျူဝ်း လွင် ၵျင်းလႆၵႆသဝ်- ၵိတ်းလဝ်ၽဵ လဝ်လွင်း ၼွႆႉ လိဝ့်ေသ မိုဝ်ဝၼ်းၶွၼ်။ မိုၼ်ၼင် ၶႃႈႁဝ်းတိမႃး လတ်ပျူးပျူႇတိၵျုၼ်း ၵျပ်မၼ်းယဝ့်မိုဝ်ၵႆ သေၶိၶိတ်းၶွႆ။ ၶမိုဝ်းမိုဝ့်ၽွင်းတပွင်းလႆပိၼ်ပွႆးၼၼ်ႈ။ ပေႃႈတေႃၶမ်ၶုဝ်ၶဵင်ပၼ်ယဝ်းယဝ်းၶဝ်း

ပၼ်သင်တေႃၶေႃႈ ၶု ႇတုံႈၵႂ်း လုၵ်ၶၼ်း ဢွၵ်လွ်ပႃၶဵမ်းလိၼ်– သိၼ်လိုၼ်ထွၼ်း ယွတ် မွၼ်းဢွၼ်းတုဝ်လဝ်း။ ၶွၵ်ပိုဝ်ၽီ ထီလေႃးၶွင် ၸၼ်လွင်ၶဝ်ၶဵုး ဢၼ်တုံး လံပိုၼ်းပိုၼ်မိုဝ်းၶွႃ လုၵ်းၶင်ၼ်သဝ်း– လဝ်းၶွင့်သုံးဝႃသုံးယဝ့် ၶဵုးတီထွင်း သိုဝ်ပေႃးဢၢႆႈရိုတ်းလွင်မျႃဝ်း သင်ယဝ့်။

ဝ့်ႁႂ်တၼ်လၢ်မူးမဝ်း လဝ်းၵုံၶုၼ်း ထွႃးၵုဝ်ဢၼ်ႁွင်းပႃးမေၶင်းပွင့်ၶင်း လႃၶၼ်းထႁိုတ်းလင်– မင်ၶၵ်ထွင်း တိလ်ၸၼ်ယွ်း။ လၢ်ၵေႃဢၢႆႈပျႃဢၢႆႈမုၼ် ၶႃ ဢွၼ် ဢုၼ် ငဝ်ပိုဝ်လုၵ်းမိုၼ် ၶဵုး ဝင်ၵင်ပွ်း– လိုဝ်းဢၢႆႈၵုၼ်းၵျ့ ၶဝ်လၵ် သွ်း လိၵ် ၶင်းၶဝ်ၶဵုးထိုၼ် သုံးတိင် တင်းတ်ုတင်းၶိုဝ်ယဝ့်။ ၸင်ဝႃ လီၵုဝ် မိုင်းၵင် လီၸင်မိုင်းၵုၼ်း ဢမျႃဝ်း တင်းလုၼ်း လွင်တေႃၽ့ တေႃထီလီ ဝေသုတ်းလိုဝ်– ၵံၽွင်ငေႃဝႃ တေႃဢင် မႃးၶဝ်ပွ်း ၾြႃးလူ ပုင်တၼ်း။ သံ ၶွႃထုဝ်းသုံၶွင်ယုံပိုဝ့်သဝ်းၶိုင် ၽုလ် လိုင်မႃးတေႃ ပိၼ် ဝေ ၶု းယၼ်း– ဢၼ်ဢင်ဢၼ်းၶၼ်ၢႆႈဢၢႆႈဢွင် ၶွ်းႁူငဝ် ငိုဝ်ႁိုတ်းၶၼ်ယဝ့်။

ၵေႃ ၶိုင်သံ မႃးလတ် ပၸတ်ဝႃ ၸႃ ၡၶႃမ်ဝႃး ဢၢႆႈႁႃးလံ ၶွၼ်းပွင် ၽၼ်ႁၼ်– ဢၼ်ၶွ့် ၶေးဢပ်တေႃမိလ် မီးၶင်ၽၼ်လွ်း။ တမ့်းထုဝ်းသုံ သိုဝ် ယုံ ႃးၵၼ် မၼ်ထွင်ဢႃၵႃ သံထိင် မေႃရႃ ဢုတွင်း မိုဝ်ၽွင်း ပိုၼ်သုင်းဝ့် ၶဵုး ဢိပ် ပုၵ်းတင် ၽိလ်သွ်း– ၶွ်းၵႃ ငိုၼ်းတေႃ ပေႃဝႃမ့်းလုဝ် ဢဝ်တိႁႃး လေပေႃၶၼ်။ တေႃလိဝ်ၶဝ်ပုၵ်ပိုၼ်မွ် ယေႃၸေႃယေႃသဝ်း သံ လိုဝ့်ထိင်ငိုၼ်း ၶၼ်– ဢၼ်ၶွ့် မ့်းၸင်ပၼ်ၶဝ် ႁင်းႁႃး လေ။ မိုဝ်ၶၼ့် ဢၢႆႈငိုဝ် ဢၢႆႈထွၵ် ဢၢႆႈထင် ရိုဝ်းမင် လံငိုၼ်း ပိုၼ် မႃး ၽုလ် ပိၼ် ပေႃငူးသႃး– လႃးမိလ်ၵိင်း ဢလႃၽံ ၽ္ဢၢႆႈတုလ်းႁင်မၼ်းယဝ့် ၽွင်းမိုဝ်ယၢမ်း ၶၼ်။

ၵႃၶွ့်ၶိုင်ပ်ယဝ့်ပ်ယႃ ပေႃၶွႃၾွတ် ႁူၼ်းႁွတ်ယေး လုၵ်မေးသံ တိၵ်းတိလ် ၽိတ်းႁူၼ်မေႃၵၼ်– ဢၼ်လွင်တေႃ လွင်လွင်း ၶွ့်မၼ်းဢၢႆႈပိၼ်တိုၼ်း။ ၵေႃ ၶွ့်ထုဝ်းထီဢုတ်လီ တိုၵ်ႁူၼ်းတိုၵ်ယေး ပိလ်ေလ်းၶွၼ်လိုင်ၶီလ် မၼ်းဢိလ်ႁူဝ် သံ မီးဝ့် လီမိုဝ်ဝႃးသိုၼ်း– တိုၼ်းဝႃ ၶွတ်းယဝ့် ၶွတ်းထိင် မၼ်းႁိုင်ၶႃၶႃ သေလုဝ်ၵံးဢွၼ်ၵျ။

ပေႃဝႃတိုၵ်ယဝ့် သံ တၵ်း မိုၵ်လုင် ၶွႃတေယႁၵ်းထွၼ်– သိၼ်ႁႃပႃးတြႃး ၵေႃဢၢႆႈသွင်ၵျင်းပၼ်လူထိင်း။ ဢဝ်ပိၼ် ၽူလၵ် လုၼ်ပႃ ၡျ ယံႃ ပိတ် တင်း ဢ ၵျင်း ပေႃလေႃ မေ မႃတႃ လီလုဝ်ၶဵး မိင်း–ၵိင်းမိုဝ်မၼ်းလံၶၼ်ၵေႃ ဢဝ်သိုဝ့် မျႃဝ်း လွင် တင်း ပျေႃ သိလ်ႁူင်တုၵ်း ၵႂ်ယဝ့်။

ၵံၽွင်တေႃ ၵေႃ ဝ့်လၢ်ယီယွ် လၢ်လွ် ဢင်မႃး ၡျႁၵ် ၡျမ်းၾြႃးၸဝ်မၼ်မၼ် ယွၼ်းပုၼ့် မိုဝ်းထဝ် မိုဝ်းတ်– လံၵေႃ ၵုၼ်း ဢဝုၼ်း လုင် ၶံၶွင်း။ ၽွံ ၵၼ်

ယုၵ်ႉၵပ်သွံးတေႃႇ ဢေႃႇလႃႇ ဢႃႇႁႃႇရ ႁူလွင် ၶၼ်း ၶုင် ၵင် ႀွင်း- ၽွင်းမိုဝ်ပွႆး ယႃႇသီလီလၢၵ်ထိုင်မိလၢၵ်ၵႂ်းပႆၶၼ်ႈယဝ်ႉ။ ႀွႆး ၵႃႇလိုဝ်းၶဝ်လူဝ်းငဝ်သုံးပိုၼ်းယႂ်းဢၼ် မိုၼ်း မိုင်း ဝႃႇၼၼ်ၵေႃႇ ပႃးပွင်မိုဝ်းလႆႈ- ဢၼ်သင်ၵေႃႇ ဢၼ်လႆႈမိုဝ်းတွၼ်တင်း လုၵ် လင်းၼုင်ႇ သိင်မေး။ ၵႂ်ၽွင်သုံးယဝ်ႉသေ ၶျူႇလေၵ်ႀွႇႁႃႇလၵ်ႉ လွႆႈမိုင်ၶုဝ်းပိုၼ်ရႃး သိုဝ်ပိၼ်ၽေး- ၶွင် ပိၼ် တိၵ်း တိလူဝ်း ယိတ်သိုဝ်ထင် ပျူးပျုၼ်းၶၼ်ႈယဝ်ႉ။

တုလႅဝ်း လူ လိုဝ်း ၶဝ် မႃး ၵိၼ် မႃး တၼ်းယုဝ်းယုဝ်း သိုဝ်ႉ တင်း ၶုဝ်း လီ ၽေးတေႃႇ ပေႃႇထိုင် မိုၼ်း တင်း လုၵ် လင်းၼိတ်မႃးမူ ပိင်းဢိုမ်သဝ်းလႂ်- ၽႅင် ၵေႃႇဝုၼ်းမွၵ်ဝုၼ်းသႃႇလိုဝ်သိုဝ်း။ လၶဝ် ဢၼ်ရိုဢၼ်ဢွင်ၶႂ်ထွင်ၵႃႇပွႆးၵႃႇလႂ်း ၶေႃႇႁုံး ၵေႃႇဢၼ်သုဝ်ငဝ်ၵဝ်ႉလိုဝ်ပိုဝ်း- ပေႃႇပိုၼ် မိုဝ်းယဝ်ႉ ၵိုတ်းဝုံ သဝ်းယူ ၵင်ၽေ မိုဝ်း မုထႂ်းၶဝ်ယဝ်ႉ။ လင်ဝႃႇ ထုင်းလႂ်ၸၼ်ႉ ဢၼ်လီ ယိုင်ၵိပ်းဢၼ်ဝ်- မျူးလင်ပၼ်ယၵ် ၵိလႅဝ်း ၵပ်ႉ ငိလႅဝ်း တိပ်လိုဝ်ၶေႃႇ။ လၵ်းႁုၼ် ၵိုတ်းၼင်ပွႆးတေႃႇပွႆးပျေႃႇ မိုဝ်လိုဝ်ၼၼ်ႈ မိးလွင်တင်း ပိင်ရႃႇရၼ် ၽွင်ၵေႃႇမျိုး ယေႃႇ- ပေႃႇဝႃႇ ႁဝ်းၶႃႇပိင်းဢုံ ႁွပ်ႀွပ် ဢၼ်ဝ်တေႃႉ ပႃးႁုႁဝ်းၵေႃႇ တေႃလႆႈမိုတ်း ၵပ်မိုတ်းပၼ်ၶႃႇယဝ်ႉ။

လွင်ၶုင်း။ ။ႁုၼ်ပေႃႇလႆႈပိင်းပိုၼ်မိုင်း ယၼ် ၽွင်ႉၵၼ်ၵျပ်ၵျူဝ်းၵၼ် မျူဝ်းလွင် ပိင်ရႃႇ။ ၼင်ႁုဝ်လိုဝ်တႂ်း လႆႈမိးတိၼ်း ရုၼ်ၵႂ်ၵေႃႇ- ၽွင်ၵေႃႇ ပေမိုင်ႉ လပ်းၼွၼ်း ၼေႃႇ။ ႁုၼ်ပေႃႇၼေႃႇၽေႃႇၼေႃႇတိုင်း ၼေႃႇဝၼ် ၼေႃႇမိုင်း ယိုသုတ်းတွၼ်း ၵျ ·· ၽွင်ၵေႃႇ ငွၼ်းလိၵ်ၶေႃႇ မၶေႃႇ လိုဝ် ဢွၼ် ဢုၼ် ဢိတ်းႃႇ။ သွၼ်ဢၼ် လႃႇပေ လိၵ်လႆး လဝ်ႉၸ်း ႁုၼ်ပေႃႇလႆႈမိးသတင်း ၼၼ်ၶင်း လင်တိၵ်ဢိုင်- ပိၼ်တိရုၼ်းပိုင်ၼုင်လဝ်ႉ ဝၼ်းမိင်။ ၽွင်ယႃႇ လတ် မိုဝ်း လွင်ထိ လွင်ၽေႉ ႁႃႉ သုဝ်း ဢၼ်မျူဝ်း လင် တၼ် မိုတ်ႉ လဝ်းသိင်- မိုၼ်ပုၼ်ႉမႃးမိုဝ်ဝၼ်း သိုၼ်းၼေႃႇ။ ၼင်ႁုဝ်တၵ်းတေႃပိၼ်သေ လိးပွႆးမျူးၶၼ်သုတ်းၵႂ်း တိၵ်ယႂ်းလိင် ၶႂ်းပိုၼ်း-မိုၼ်းၶႂ်လိင်း ႁုၼ်ပိင်းၽွင်ႉလုဝ်း ၼိတ်ၵိတ်းၵၼ်ၽုၵ်သွံးၼေႃႇ။ ၼေႃႇလႃႇ မျေသိသိၼေႃႇ ၶႃႇၶၼ်ၶႂ်မိုၼ်း ႁုတိုၼ်းႁုၼ် ၶတ်းလိုဝ် ၽုၼ်ဢွၼ်- မေးသွံၽၼ်း လိုဝ်ႉ မၼ်း 'သုဝ်သေလိတ်ႉလ်' [SOCIALISM] တိၵ်းသုၼ်တိုၵ်ယိုဝ်- ၼင်ႁုဝ်ၶႃၼေႃႇၵတ် တႂ်းလႆႈမိးသတင်း ၼၼ်ၶင်း ႁဝ်ႉႁုဝ်းႁုင် မိုမိုဝ်-ၽွင်ၵေႃႇလိၵျပ်ၵျူဝ်းလႃႇယဝ်ႉ။ ပေႃႇ ဢၼ်ထိုင်ပၼ် ဝၼ်းမိင် လိုၼ်သိင် တ ပွင်း လုံးထွင်းသၼ်လွႆႉ တုၼ်းရုင်း မၵ် ၽေႃႇလႃႇ- ရႃႇမိုဝ်ၽွင်းပိုၼ်ႁုတ်းတင် ပွႆး ၶျႁၵ်ႉ ၶျုၶ်း ၼပ်တၼ်း ပုင်လူလဝ် ၼၼ်ႉ။ ၽွင်ယႃႇဝုဝ်လိုဝ် မိုၼ်ၼင် မိုဝ်ႀွၼ် သွၼ်လိုဝ်ႁုင်ႁုဝ်း ႁုႉသုဝ်း ဢၼ်မျူဝ်း လွင် ၵျင်းလႂ်ၵႂ်သဝ်- ႁုတ်းလဝ်ၽေ ႉလဝ်လွင်း ၶၼ်ႈ လီဝုဝ်သေ မိုဝ်ဝၼ်းႀွၼ်။ မိုၼ်ၼင် ၶႃႇႁဝ်းတိမႃး လတ်ပျူးပျုၶ်တိၵျိလၢၵ်း ၵျိပ်မၼ်းယဝ်ႉမိုဝ်ၵႂ် သေဢိဢိတ်းဢွၼ်။ ၶမိုဝ်းမိုဝ်ၽွင်း တပွင်းလႆႈပိၼ်ပွႆးၼၼ်ႉ။ ပေႃႇတေႃၶၶေႃႇၽေပၼ်ယဝ်းယဝ်းၶဝ်း

ပပ့်လိၵ်တႆး

ၼႂ်းလိူင်တႆးၼႆႉ ပပ်ႉလိၵ်တႆး မီးၼမ် တေႃႉတေႃႉ သႂ်ႇပႃႈတၢင်းလၢႆမီးၼိူဝ်ၾ ယဝ့်။ ၵႂ်ပိုၼ်ၽူမီးပိူင်ၸၢၼ်ႈယႂ်ႇလၢႆလၢႆးၶမ်း ၶဝ်အွၼ်ႇၵၼ် ၶတ်းၸႂ်သႂ်ႇႁိူင်းသေ တီႈ ထုတ်ဢွၵ်ႇမႃးလႄႈ လိၵ်တႆးၼႆႉ လၢႆးလႆႈ ဢွၵ်ႇမႃးၼမ်ၼမ်လႆႈယဝ့်။ လၢႆလိူင်းယူႇၼိူဝ် ၸေႃႉႁဵတ်းၼႆႉ မီးၼမ်လိူဝ် ၼႃႈလႄႈ ၼပ်ႉ ဢၢၼ်တူၺ်းၸိူဝ်း ၵမ်ႉပၼ်ႉ ဢၢၼ်လႆႈယဝ့်။ ပပ်ႉလိၵ်တႆး ၼႆႉၸိူဝ်း မီးၼမ် လူၼ်ႈလိူဝ် ၼႃႈလႄႈ သႂ်ႇပႃႈ ၵမ်ႉဢၢၼ်လႆႈယဝ့်။

လၢႆလၢႆးၶမ်း ၶဝ်ၼႆႉ မိူၼ်ၵၼ် တိုၼ်း ႁၼ်းႁဵတ်း သုၼ်မွၵ်ႇယဝ့်၊ ယႂ်ႇၼႆႉၸုၼ် လၢႆလၢႆးၶမ်းႁၼ်းႁဵတ်းသုၼ်မွၵ်ႇၶဝ် ၵိုၼ် ၼႂ်ႈ ၵိုၼ်ဝၼ်း ၵိုၼ်မၼ်ႈ ၵိုၼ်မိူၼ်း ၵမ်ႉလိူင်ၵမ်ႉ သိုဝ်း ႁူယႂ်းသေ ဝၼ်းလိူၼ်ႈၾၼ်း တူၼ် မွၵ်ႇလိၵ်လႂ်းတႆးမႃးလႄႈ ဢၢၼ်ပိၼ်တူၼ် ပိၼ်မွၵ်ႇပိၼ်မိူၼ်ပပ်ႉလိၵ်တႆးလိူင်းၼႆႉၸိူဝ်း လၢႆလႆႈမုၼ်းၵိ ဢွၵ်ႇမႃးယဝ့်။ ၶူဝ်းလိူင် တႆးၼႆႉပပ်ႉလိၵ်တႆးလုင်မွၵ်ႇၶဝ်ႁူၼ်ႈၵီယူႇ ႁူဝၼ်ႈႁူဝိင်းသေ ဢၢၼ်ႁူၼ်ႈၶဝ်ၸိူဝ်းၵီထွၼ်းလုမ်း ၶႄႇၾႆးပွင်ႁူမ်ႈ ႁူလႆႈ ႁူသိူင်ႁူတိူင်း ယူႇယဝ့်။

ပပ်ႉလိၵ်တႆးၼႆႉပႃႈပိၼ်ၵျုၼ်းတႆးၼႆ ၵျႂ်ႉမီးယူႇႁူၵျုၼ်းယဝ့်။ ၵုလၢႆးၵႃႈတီႈႁၢင်း မုၼ်လၢႆလႄႈသၢင်၊ တီႈၵျုၼ်းလၢႆလၢႆးၶမ်း ၶဝ်လႄႈသၢင် မီးၼမ်သေပိၼ်ယဝ့်။

လုင်မွၵ်ႇၼႆႉမိူင်ၸိူဝ်ႉ ႁၵ်ႉႁူမ်ႈမၼ်းၼႄႈ လႄႈ သႂ်ႇပႃႈပိတ်းဢၢၼ်မႃး တၢင်ပၵ်းဝႆႉ ၼိူင်ႁူၼ်ယူႇ တႃႈသေယဝ့်၊ ၵုလၢႆးၵႃႈမိူင် ၸိူဝ်ႉသႂ်ႇလႄႈပိတ်းဢၢၼ်သေ ထိမ်ပိတ် လႂ်လႂ်လႆႈ၊ ၼုတ်ယပိတ် လႆႈၸိူဝ်ႉ မီးပူႇ ယဝ့်၊ လိၵ်တႆးၼႆႉႁုၼ်းႁၵ်ႉ ႁူမ်ႈမၼ်း မီးၼမ် ယူႇတေႃႉတေႃႉယဝ့်။ ၵုလၢႆးၵႃႈႁုၼ်းယလု ယလိပ်မၼ်းၸိူဝ်ႉ ၵႂ်ႉလႂ်ႁၢၼ်ယူႇယဝ့်။

ၽူဢၢၼ်ယလိၵ်တႆးၼႆႉမီးၵေႃးၵေႃးမိူင် သေတၢၸိူဝ်ႉ ပပ်ႉလိၵ်ဢၢၼ်ၶဝ်ယပိတ် ၼႆႉ မီးၼမ်တေႃႉတေႃႉ။ မိူင်ၸိူဝ်ႉဢၢဝ်ပပ်ႉ လိၵ်တႆးၾဝ်ၾဝ်းပိတ်လႆႈ၊ မိူင်ၸိူဝ်ႉၶုတ်း လိၼ်ႁိူတ်းထိူင်သေသႂ်ပိတ်ၼႂ်းလိၼ်လႆႈ လႂ်ႁၢၼ်မႃးၶမ်ၼမ်ယဝ့်။ မိူင်တီသႂ်ႇပပ်ႉ

(သိုပ်တူလႆးၼႃႈလိၵ်-၈၂)

မၼ်းတၢၵ်းႁိူင်ဢွၼ်ၵွၼ်ႇၵွၼ်ႇၶဝ်- ၶိုဝ်း လွင်ပွၼ်ႇၼႆႉ···· ႁဝ်းဝႆႉ ႁိူတ်းယိူဝ် ၵွၼ်ႈ ၶဝ် တီယူႇထၢၼ်ႈ ႁိူင်ႁၢႆး ပျဵဝ်း တီႈ ယဵၼ်းသုဝ်ဢၢၼ်ၶဝ် မီးတီဝိင်းပိုၼ်ႁူင် တိူင်ၶဝ်း တိူင်ၵိုၼ်း တိူင် လိူၼ်း လေႃ။ တူၵျုင်းႁူင်ၵေႃး ပိုၼ်ၶမ်းဝႃႇဝိင်းတီပင် ၼုၵ်ႉ ယုင်းမေႃ-ႁိၵ်ဝႃႇမိုင်းၶုင်ႉ မင်ၵႂ်း။ တီၶိူင်း လိူမ်လိူၼ် ထဵၼ်းတိူင်း ၼႂ်းမိူင်း

တုင် လိူမ် တႆးၼႆႉ ၽႂ်ႈၸိူဝ်ႉ ငိၼ်းႁူၵျေး ၵၼ်လွတ်လိူင် မႂ်ႇႁဝ်း "မၵျေႃ" ပျေႃ ၽွၼ်ႇၼွၼ်ႇ ႁိုဝ်း လႂ်လဵၼ်း ၶဝ်မႃး ထင် မိပိုင် ယွၼ်းလႂ်ႁိူတ်း လွင်ၵၼ်လွင်ငၼ်း လိူင် လႂ်ႉလိၵ်လေႃႈဢွၼ်။ ပုၼ်တႃႈ ၶဝ်ယႃႈ လိၵ်တွၼ်ႇၼႆႉၼႆႉၸိူဝ်ႉ လိၵျေႃးယွၼ် ··· လိၵျေႃးယွၼ်ယဝ့်။

သင်မၵျေႃ-ဝိင်းၼမ်ႉ တူပင်ၵႂ်း။

လွှင်ႏနော့်သွ့ တူ့ဝ်ႏချိုဝ်
မိုဝ်ဝှ်ႏကၢ်အဝ်ႏမ္ဟ

(ဖိဖိန္ဒာ-ယူဝခ်တိုင်ချေ်ကိုင်မျူဝ့်မ–ဖိင်ႏသိပေ႑့တ်)

သုဖ႑သိတ႑ထပထမတေ်ဝဝ်ၡ့ခဝ် ဖိႏမင်ဂ႑လ႑ဖိလှ်ႏတေ႑ဂုင်ဩ႑ထွ့ႏလွ့ ၡ့င်ႏဂီ ထီထိင်လၢ်ႏ ဝၢ့ ဖ္ဍႏ ခွၢ်ခ္ဍႏၡ့ ပေ႑လှိလိတွင်ႏ။ ပိုင်ဂုင်သူရသတိ သွင် လိမ္ဘျၢ်ဂူၢ်ႏ လွ့ထုၢ်ႏလာခ် ဝခ်ႏရုံ့ထီ ၡ့င်ႏ– ဖွှင်ႏမိုဝ် မိုဝ်ႏခ႑ယိဝ်ႏ ဂိဝ်ဂံႏ ခဖိဝ့်ခံႏ ဂလွင် ဖွင်တိခ် မိရ်ပျူ တီ ယေ်ႏခွ႑ ၡ့ခေ႑သ႑ ၡ့အမျူႏဂ႑တင်ႏ လ့ခခေ့်။

ခ႑တေ်ဂှ်တ်ႏခဝ်ပိသုဂ႑ လၢ်တတ် ပျတ်သတ်ချ႑ဝ်ႏပုင် အဝ်ဝဝ် တေ႑ၡ့တ် ပွတ်ႏပံ– မံတိၢ်မိႏ ၡ့ပေ႑မိလှ်လံႏ မိလှ် ခ္ဍႏၡ့တ်ထိုင် တိထိႏသုံထွ့ဖ႑ျ႑ႏ။ လွင် ခဝ်လိဝ်ကိုင်ဒိုင်ဖိင်ဝ့်ရူခဖ႑ရူခဖ႑ မိႏဂ႑ ချ႑ဝ်ႏပုင် မေ႑လၢ်သမ႑ႏ- ၡ႑ႏဖေ႑့ ယေ်ႏ ထဖရိႏတီခဝ်ႏထိ ၡ့မခ်ႏလိဂခ် မိလှ်ခိုတ်ႏဂဝ် နှမ်ႏလဝ်ဂှ်တ်ႏသ့င်ဂ႑သ့် လ့ၡ့ပေ႑မေ႑ခခေ့်။

ပုခ်တူၢ်ဝုခ်ႏလ႑ ၡ႑တိဂ့် လိတ်မံ အံယူ ခိုင်လဝ့်ခုံႏဖဖခ်ႏ ခိုခ်လခ်ႏ ဖိဝ်ပုဝ်ႏတေ႑- ပေ႑ဝ႑မခ်ႏဂှိင် ဖိၢ့် ဝ႑ လိတ်အွၢ်မံတိင်တိင် ဖွင်ႏလိတ်ခိင် ပျင်ႏ။ ပံထိုဝ်လိတ်ခိလှ်မိုဝ်ႏခွ႑ဖ်ႏတိလှ် လုၢ့်ၡူဝ်မံ့ၡူဝ်ယိုဝ် ဂုခ်လေ်တင်ႏသိုဝ် အံခိပေ႑အွၢ် သံမံဖ်ႏဂှင်ႏ- တ့င်ႏမိုဝ် မိုဝ်ႏလုတ်ဖဝ်ဂ့်တင်ႏမံ ဖိႏခ်ခဖ႑။

ပေ႑ဝ႑လုတ်ယဝ့် ဖိဝ်ယဝ့်သေ်ချ႑ ၡ႑အိၢ်မိၢ်ခွ႑မွခ်ဘင်ႏထ် ပံယင်မိုဝ်ႏ ချဖမ်ႏ လိုၢ်ဖေ်ႏသိုၢ်ဖိတ်ႏအွခ် ပုခ်ႏ ဖခ်ဂိဝ်လံႏ။ ဂှိတ်ႏခခ် ထံထိၢ် အိၢ် တုၢ်ႏဖ့် မေ်ႏပိလှ်ထွ့ႏ ပ႑လဝ်ဍုံႏ- လံႏ မိုဝ်ထံမုခ့်လွခ်ႏလိုၢ့် ဍုံႏပိုၢ့်အံလိလှ် ယိဝ်ႏတိဂှင်အိလှ်ထံမွခ့် ဍွခ်ႏသံ့ဍွခ်ႏ ဍ႑ခခ့်ယဝ့်။

ဂံဖွှင် ပံလိုဝ် ဍုံႏချင် ပံဂှင်ယင်ဖ္ဍႏ လဝ်မှ်ႏလွတ်ဂှိတ်ႏ လွၢ်ခေ် ဂိင့်ဖိတ်ႏ ၎႑-၅႑၀႑အိုဝ်အိုဝ့် အိုဝ်အိုဝ့် ဝွခ်ႏလဝ် အာဝ်ဂိုတ်ႏ။ ဂံဖွင်ဍုံႏသံ့ထိုင်ႏခဖ႑ ထံ ခွ႑လုဝ်တေ်ယင် ခဖ႑ဂှင် ပေ႑လံထခ် လိုၢ်ဖိတ်ႏဖတေ့ပႏလ႑ၡ႑ၡူတ်ႏ-မွင်ႏ ၡ့ဂိုတ်ႏလိုဝ်ပိလှ်ပံဖိတ်ႏသံခဝ်ပိလှ်တာဝ်

လိုၵ်းၶေႃးယုင်မိုၼ်မုင်မိုၼ်းမျႃႇတုလၢ်း မွၼ်ႉတုလၢ်းထႅၼ်ႈယဝ်ႉ။

လွင်ၼႂ်းတေႃလိုဝ်ပူၼ်မွၼ် ႁွၼ် သၼ်း လွင်ၵိတ်းႁႆ မီးၼႆ- ထႅယဝ်ႉ ၶုင် ၶုၼ်ႉ ၶုတ်းတူ လိၼ်မွၼ်း။ ထုၵ်လွၼ်ႉ ၶေႃလွၼ်ႉ ထုၵ်ထၵ်ၶေႃထၵ် ၼၵ်တိုလ် တေႃလိုလ်ၽိဝ်ပွတ်းမႂ်ႈပွတ်းတွၵ် ၶေး လုၵ်ႈၸွၼ်း- ၶၼ်းမႂ်ၽေးဢၵ်ႈ ၽဝ်ႁွၼ် မိဝ်းလိၼ်ၼႆၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

ပေႃဝႃ ၽေးမွတ်ႈၵတ်းၶႃယဝ်ႉ ၽေ ၾၢၼ်ႉ ၾွၼ်း ၾုၼ် ပႆယင် တၢင်းတိၼ်- လိၼ်ၾုင်ႉၾုၵ်း တိုဝ်ႉၼုၵ်းသိုဝ်ၶုဝ်းၶွၼ် မုၼ်လိုင်း။ ပေႃဢၼ်ၽေၾွၼ်းယဝ်ႉ ထတ်ၼႆ ၵံ လိုဝ်ႉ လုင်းၾုၵ် ထုံလုံ ပေႃ ပိၼ်း- ယိုင်းလေႃလႄး ပၢၼ်းမွၼ် ဢွၼ် ၶဝ်ဝၼ်းၵၼ်ယဝ်ႉ။

မင်တီ ၵိတ်းဢၵ် ႁင်းၽႅ ႁင်းမၼ်း ၵိုဝ်ဢၵ်ၸွႆးဝၼ်းပိုၼ်ၵိတ်းၼၼ်-ဢၼ် ၼႆႉ မၼ်းတေႃ လိုဝ်ၾုဝ်း လုင်ၸွႆး ႁွတ်မႃးတေႃပၼ်ႁဝ်း။ တီထိုၼ်ၽၵ် ၽၼ်းမႂ်ႈ ၵိတ်းႁႆ ပေႃလႂ်ၶႃသီႁႃၶုဝ်ၶွ ပွ ပိတ်ၵိတ်းသဝ် ပိၼ်လိုဝ်ႉ ပုင်းသဝ်း- ပေႃလိုလ်ၵဝ်းထိုင်ထိုၼ်ၼႂ်- ႁႃတီၵိတ်း ႁႆၵိတ်းသုၼ်ယဝ်ႉ။

ႁႆၵဝ်မဝ်ၵိတ်းယဝ်ႉ ပွ ပိတ်ဢွၵ်ယိုဝ် ပေႃၶုၼ်-သုၼ် ႁႆႁုံးလုၼ်ၼၼ်မျႃး။ မိုင်ၶႃ ႁႃတီ တိၼ်ႇ မႂ်ႈ ယိုင်ပွ ၽၼ်း ႁုမၼ်းၼႃ ၵုင်းတဝ်လွ လႃး- မိုဝ်းၼႃမႃး ၶႃႁႃ လိုသဝ်ၵျဢၵ်ၵိတ် ၽၼ်း ႁင်မၼ်းၶေႃ ဝိၼ်းမီယဝ်ႉ။

ၶွပ်ၼၼ်ထိုၼ်ၵဝ်လဝ်ႁုံးၼၼ်ႉ ယႃ ၽေယႃပိတ် ထင်လိတ်ပေႃထိုင်ၾုၼ် သွႆ ပႃးႁုမၼ်းလီ- မီးထတ်သႃးတေႃ မႃး ၾျၼ်ႉၾုၺ်း ၾုၼ်လႂ်မျုဝ်း။ ထ ၼိုင်ၽေႃၶၽိၵ် ၾုၼ်ထတ် ၶေႃဝတ် ႁုင်းယႂ် ပေႃသႂ်ယဝ်ႉ ပၼ်ထိုင်ၵိုင်းမၵ် ၼႆတုဝ်း- မျုဝ်းၼိုင်ပၼ်ထိုင်ၵိုင်းတုၼ် ပွႃးၶေၼ် ၶေႃၶဝ်ၼႃးႁႆႁဝ်းလီၼႃ။

ၶွပ်ၼၼ် ယႃၶေဝ်ပၼ်လိၼ်ပဝ် ႁႆ ၵဝ် လဝ် ႁုံးၶေႃ လီတေႃ မိုၼ်း ထုၵ် ၵိဝ်းသုၵ်ၵိဝ်းသီ- လီၶႃလီၶႃ ပေႃဝႃ ၵိတ်းလွပၼ်ထိုင်ၵိုင်းထတ်သႃးႁႆၼႃး မျေဢေႃထႃ လိၼ်လိုမ်ယႆးမီး။ ၵုလၢ်း ၵႃႁႃသွံလွႆးၼင် တီထႃၼ ၼႃသၽေဝ ၾုၵ်လႂ်မၵ်ထဝ် မၵ်လဝ် ၵိတ်းယိုင်ၶေၼ်း တိၵ် ပံမၼ်လႆးလိုၶေၼ်ၼီး- မီးဢၵျုဝ်း ၵိုတုဝ်း ၶုၵ်ၾုၵ်ဢွၵ် မၼ်း ထင်မီးၶဝ် ထုဝ်ၼဝ်ငႃးၼႆယဝ်ႉၼႃ။

လီတေႃ ၾုၵ်လိ မျေပေး လေႃငႃး လံ-ၵံလိုဝ်ပိုၼ်လိၵ်ပျုဝ်း ၵိုတုဝ်းသွံလွႆး ၾွ ပႃးၾုၵ်ၵုလၢ်ၾုင်း။ လီတေႃၶုၵ် လိသုၼ်ၵုလၢ်သုၼ်ဢွ လွထိုင်ၾုၼ်သႂ် ၶေႃယႂ်ယဝ်ႉ ဢၼ်ၵတ် ၼင်လတ်မႃး ထ ပႃးၶေႃတုဝ်းဢွၵ်လီမၵ်ႁုင်းပုင်း-ပေႃ ၵံ ယုင်းယမ်ဢွ လွႆးထိုင်ပႃးထတ်သႃး မျေဢေႃထႃ ႁႃတီ ဢၼ်ဢံလီထင်မီး လိုၼၼ်ႉၼႃ။

ၶွပ်ၼၼ်ဢၵ်ၵႃၼႆၶႃၼႃ တီႁႆၶေႃ ၵိုပွႃး တီၼေႃးၶေႃၵိုၶုၵ် မၵ်ဝၵ် တုဝ်း သွတုဝ်းၾုၵ် ထုၵ်ဢွၵ်ၵုၼ်လုဝ်ထုဝ်တိုင်

တႃႇၵိင်ယွတ်ႁူဝ်လေႃလေႃမွႆႇ- ၼိုင်းႁိုဝ်ႉ ၼိုင်းႁိုင် ၸုၵ်ႉ ထိင် တုဝ်းသွတုဝ်း ၽုၵ်ႈ ယေႃၵၼ်း။ ဢမ်ႇလိဝ်ႇပၼ်တီႈဢၼ်လိၼ်ပဝ် လဝ် ၶိုတ်းၶျၼ်ယေႃ ဝွႆဝင်းတႃး-မႂ်းလေႃ ပိုၼ်းၵေႃႉမၼ်းလင်ၽုတ်းပေႃႉမႃး တီ ၼိုင်းႁႂ်ႈၼႄးၵၼ်ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

မဝ်ၼႂ်ႈ လီၶုၼ် လီႁူဝ် ၵုၼ်းယႆၼ် ၵုၼ်းမီး ၵုၼ်းပီးၵုၼ်းၵိင်း မီးၵိၼ် မီး ၵိုင်း ႁွပ်ၵိၼ်မဝ် ၽုၵ်ႈသႂ်ႇ ဢွၵ်တီ ၼိုင်းႁႂ်ႈ ၼႄးၼႂ်ႈ သိင်သိင် ဢမ်ႇလွတ် ၵင်းယၼ်- ယႆၼ်ယေႃမီးမီၵိင်ပိုင်ဢႃးၵုဝ်း။ ပိုင်းၵိၼ်လွႆးၸိုင်းမဝ်မၵိုင်သၢႆးယေႃၵေႃၼႄ တုဝ်ဝုဝ်း- မျူဝ်းလင်ၵူလိ ထႂ်ႇၼႄးႁႂ်ႈ ပႃး ယေႃၽိုဝ်ၵေႃလွၼ်း ယွၼ်ႉၵိုင်း မဝ် ယဝ်ႉၼႄ။

ၵုၼ်းၼႂ်ႈလႂ်ႉ ၵိၼ် ၵိုင်းသတ်း ၸွႆးဝုဝ်း ၵျူဝ်းလႃး ၵိုတ်းၼႄးႁႂ်ႈထႂ်ႇလိုဝ်ႉ ၵုၼ်းၼႂ်ႈ မၼ်းဢမ်ႇမဝ်မဝ်- မဝ်ၼႂ်ႈမျူဝ်းလၵ်လေႃႉ လၵ်ယေႃး ဢမ်ႇမေႃးဢမ်ႇလိၵိုတ်းယဝ်ႉ။ ပုၵ်ႉ ထယေႃသႃ ၵျႃးလဝ်ၵျေႃဝႃ မျူဝ်းလင် မီးဝုတ်မီးတႂ်ႇ လီယႆၼ်ဝိဝ်ၼိတ်းပေႃလႂ် ၵိုတ်းပိုင်ၽိတ်း ပိတ်ႉမႃး ႁူလႃးဝုၼ် ၶျူလႂ်း လိုဝ်လုလႂ်းၵေႃ ဢမ်ႇယေႃ ယၼ် ႁင်ႁဝ်း ယိုင်ပိုင်ႁွင်ႉဝင်း ႁူလွႆးယင် လွႆးပၼ်ႈယဝ်ႉ။

ဢမျူဝ်းဝုတ်တွပ်ဝုတ်တိလႂ်းသႂ်ႇမိလႂ်း ၼိုၼ်ဘုဝ်းႁူ သိလႂ်ၵၼ်ယေႃယၼ်းလုဝ်မဝ်း ၵ- ၼႂ်ယဝ်ႉ မုၼ်လင်ၵျေႃဝႃမႃး ၵျႃး သယေႃလိလိတွင်း။ ၵၼ်လင်လႂ်တီႉ လိၵ်မိတ်ယတ်မႂ်ႇ ၼိုင်ၵျမ်ႇႁႂ်ႈတပ် သီးယူ လူတႃၶျူဝ်ႉ ၵုၼ်းၵူး ယေႃၵူးပျၼ် မႂ်ႇ ယွင်း- ၽွင်းဢမတုင်း ၽြူးသႃသၼႄ ဢမ်ႇလိႁူ ႁူၵဝုဝ်းၵၢႆး တေႃမေႃလဝ် ယေႃးလိင်ၼၼ်ႉၼႄ။

ပေႃတေႃ ၵိုတ်းၼႂ် သိုဝ်ႉပၼ်ႁဵဝ်တႂ်ႇ မႂ်ႇ ၵိၼ်ၵိုတ်းယေႃးမုဝ်ၶျူဢုပ်ႉ လေႃၵိင်- ၵုဝ်လႂ် ၼိင်ႁွပ်မိုဝ်းၼႄၶျူး လွင်ထႂ်ႇႁႂ်ႈ ၼႄးယပ်လိုႂ်ၵုၼ်း။ ႁူမတ်တီလႂ်ႈ သႂ်ႇ ဢမ်ႇလႂ်မိႁွပ်ဝိၼ်းယပ်လိုႂ်ႁိုဝ်ႉပေႃၼုၼ်း- ၵုၼ်းလင်ႁႂ်ႈ လဝ်ၼႄး ႁွႁူမတ်မႃးတီ ၵ ဝႃၼႂ်ၵေႃ ပေႃးလေႃႉ ဢမ်ႇတေႃဢဝ် ပိၼ်မေႃပိတ်လုၼ် ၼၵ်ပႃး လိုလုဝ်ယဝ်ႉ။

ႁွပ်ၼယႆၼ် လွင်ဢၼ် ၸွႆး ဝုဝ်း ၵျူဝ်း လႃးလုဝ်းလႃးထိင်းၵျွင်းၵူမၼ်းၽွ ၼႂ်ႇမႂ်ႇ မိုၼ်း ႁူတိုၼ်းဝႃ ပေႃးလိဝ်ႉၼႂ် လင်မီး ဢမျူဝ်း မီၸွႆးမီဝုဝ်းသႂ်ႇသုၼ်ၼႄး။ ၽုၼ်ၼႂ်ႈပိၵ်ႉ သႂ်ႇ ဢဝ်ႁွႁူမ်ႇသႂ် ပေမၵ်ႁၵ်ယႆၼ်း ႁူတၵ်းမူၼုတ်းၼု လိမႃး- ဢဝ်သႂ်ၼိုင်း ႁႂ်ႈၼႄး လပႃးပိလႂ်ၼႂ်ၵေႃ ၵေႃၽုၵ်ႈ ႁူင်းလိယဝ်ႉ။

ယိုင်ဢၼ် လိဝ်ႉပိၼ်ဝုဝ်းၼႂ် ၸွႆးမျူး တေႃႉဢဝ်မီမဝ် မိုဝ်းပိုၼ်ၼိုင်းသုၼ်ၼိုင်း ၼႄး မိင်းႁႃးလေႃဢမ်ႇသိင်ၼႂ်ၵေႃ ပေ ၽုၼ်ႈဝိၼ်ႉမိ- လီတေႃႉမီးဢမျူဝ်း မီဝုဝ်းမီ ၸွႆးၵေႃပိၼ်မဝ်ပိၼ်ပိုၼ်း။ ၽုၼ်ၼႂ်ႈပိၵ်ႉ သႂ်ႇဢဝ်သႂ်လေႃႉ တေႃႉႁူ ႁူမိင်ထိင် သႂ်တီၼႄးပိုၼ်လိၵ်မဝ် ပိၼႄမႃးလင် ဢဝ်မိုၼ်း- တိုၼ်းဝႃ ပေႃတေႃႉပၼ် ၸွၵ်ႉပွင်း သိသိဝ်းလေႃႉမျူး လႂ်မႃး လ ပႃး သိလေႃ ၵုဝ်ပေႃထုၼ် ပိၼိုင်သွင် ၵေႃႉပေႃၵိၼ်ယဝ်ႉၼႄ။

ပေါဝါလော့ပ္ဂၚ်းသီပၯ် လၯ်ၯ္ၯ် လိၯ်အ့ၯ်ဝၯ်ထပါး လ်မါးပၯ်လၚ်ၯိုၚ် အံ ယၯ်ပိၯ်းမိၯ်-လိုဝ်ထိၚ်ဂိၯ်လေ်မ်ၯေါ် ပိၯ်ပိုၯ်း။ ၯဝ်ပိုၯ်ၯိုၚ်ပၯ် ၯၯ်သ္ဂၯ် တၯ်တုလ်းၯိုဝ်ၯဝ်းၡုၚ့်ပိပုၯ့်မါးၯ့်ပေါ ဂုံပိၯ်အလၚ်းတိုၯ်း- တေ်လ်ပိုၯ်းမိုၯ် တ်ၡျပ်ၯုဝ်း အ့ၡျုၚ်း ၯိဝုဝ်းမိဥ်း ၯုၯ် ထ္ဂံးဂုံ့ထ္ဂံးထိယၯ့်ၯေါ။

ပေါပိၯ်ၑဵးထိုၯ်း ၑဵးတၯ် ငၯ်ယ္ဂ’ ၯဝ်သ္ဂ’မ္ဂၚ့်ဂီးလီပ်လီ ထိထိၚ်ၡ္ါး လ်မါး ဂါၡ္ၚ်းမိၚ်ပၯ်ထိၚ်လောၡ္ၯ်း။ ၯ့်တေ် ၯဝ်ပိၯ် ၯုၚ်းအ့ၯ် ၯတ်ၯ္ဂါထ်ၯေါတုၚ် ၯါး လ်မါးဂါၡ္ၚ်း ၯိုၚ်တုဝ်ၯိုၚ်တုဝ် မိုဝ်ၯဝ်းမိၚ်ၯ္ၯ်တုၯ်း- ပေါဝါမိးသိ ၡ္ၯ်းပေါၑဵးၯတ် ပေါလုပ်ၡ္ါသတ် ၯိုၚ် ၑၯ်တုဝ်းယ္ဂၚ်ဝ့်ယၯ့်။

ပေါဝါမိးသေ်ၑဵးၯတ် ၯိုၚ်ပၯ် တေ် လ်ၯဝ်ပိုၯ်သိပၯ် ၯေၯ်ၡ္ဝ်းထဝ်ၑဵးဂါၡ္ၚ်း ထိၚ်မိးထပါး လ်မါးပုၚ်ပိၯ်ၯ္ဂၚ်- ယ္ဂၚ် ၯဝ်အ့ပ်သ္ဂတ်မုဝ်း အ့ၡျုဝ်း လိၚ့်ဝုဝ်းပ် ၯေၯ်ပျါး။ ယိုၚ်ပိၯ်ဝုဝ်းမေ် ၑဵးမေ်ၯေၯ် ၯါအ့တါၡ္ဂတ်မိပ်ၯ့်ၯုၯ်းၯ္ၯ့်ၯ္ၯုး ၡ္ပေါလုဝ် ၡ္ါဂါး- မါးတၚ်မ် ၯ့်ၯုၯ်း ၯ္ၯ့်ၯ္ၯုး ၡ္ေါ်ထူးသုၚ်ၯိဝ်ၡ္ဂတ်မိုၚ်း တ္ၚ် မိုၚ်း ၯိုဝ်ၯၯ့်။

ၯ့်ၯုၯ်းတၚ်မ်လေ်အ့်သိၚ် ဂိတ်းၡျၯ် အ့ၯ်ပုၯ်ယၚ်းလိုဝ်-ၯိုဝ်ၯၯ့် မိုဝ်းပိုၚ် ၯ္ၯ်အ့ထုဝ်းယ ယ္ဂၯ်းအ့ရူလိ လိလ်မိး ထၯ် ၯိုၚ်ၑၯ် ၡ္တ်းၯုဝ့်မုဝ့် ၯုဝ့်သိၯုဝ့် လိၚ်းလေ်ထေါပတ် သုၚ်းဂိဝ်မ်ယ္ဂၚ်း။

လုၚ်ဂေါ်မၯ်းသ္ဂၯ် ၡ္ုသူထဝ်ၡ္ၚ်းၯါ ရိ ရါၯ္ဂံ့ၡ္ံမိလ်သေ်လေ် မုလ်းမျုၯိုၚ်ထု လုံးပ္ဂၚ်း-ၯ္ဂၚ်းအိလိတေ် မိးအ့ထူးၯျုး ထူးယူ ပိၯ်အ့ၡျုဝ်းပုၯ်ၡ္ဝ်းသူၯါယၯ့်။

လ္ဂၚ်ၯိုၚ်တိုၯ်ၡ္ၡ္ုလါးတိုၯ်ၯါးေ်ါ ၡ္ုၑၯ် မိုဝ်းၯေါလိလ်ပိၯ် ထၯ်ထ်ၯ္ုၯ် ယုၚ်းယၯ့် ၑုၚ်ၯုၯ့်ၯုဝ်းသ္ဂံထ္ဂံး ၡ္ုမိလ် လ္ဂၚ်ၯိးတိၯ်ပုံမၯ် တၯ်းလိၯ်ထံးထူ- သူထဝ်ပေါၑ်မိးၯဝ် တုဝ်းၯုၯ်တုဝ်းသ္ဂံ သေ်ဂံး။ ၯုၚ်းၯၯ် ပေါတေ်ၯုၯ်သေ် လေ်ပိတ်ဝ့် အ့ဂံ့ၯ္ဂါယီ ၯ္ဂါမျေ် ဂုံမိုၚ့် ဂိၯ်ၡျေ် အ့ုပ်ပျေါ်ၯၚ်ပိၚ်းပလိၚ်းၯ့် မဝ်းဘိၚ်အ့္ဂတ်း- ဂံးလုဝ်ၡ္ူး ၯ့်ၡျုး မူ ထူးတထ်းရ် မၯ်းအ့်လိ ထၚ်ပၯ်ထိၚ် ၡ္ၚ်းၡ္ဟ့ၡ္တ်းထုၯ်ၯၯ့်ယၯ့်။

အ့မျုဝ်းတၚ်းသ္ဂၚ်းၯ့် ပ်လိုဝ်ဂၯ်ၡ္ံး ပိုၯ်းသုံးဂုံးဂံး ဝၯ့်ၡ္ရူပိုၯ်းပိုၯ် လ္ဂၚ်း ၯ့်ပိၯ်ၯိပေါၯုၯ်- သုၯ်ၡ္ၯါး ၯဝ် ငါးထပါးအ့လိၚ်းမၯ်မ်ယ္ဂၚ်း။ ပေါငါ သုံးၯေါအံ့တၯ် ပျၯ်မါး တိၡ္ုၯ်း မေ် ယိၚ်းထ ပ္ဂၚ့်ပ္ဂၚ့် ထထ မ်ထ တုလ်းၯေါ ပေါၯၚ်မိုၯ်ယိုၚ်ငံးၚ္ဂၚ်း-လ္ဂၚ်းၯ့်သုံး ထၯ်ပေါၡ္ဂတ် လုံးသရိးၯျိုး ၯျိုးၯလ် အ့ဝ်ၯါၡ္ုၯ်းအ့ုၯ်ၯၯ့်ယၯ့်။

ၯ္ဂပ်ၯၯ် လိအ့ၯ် အ့္ဂၯ်ဂၯ် ၡ္ုတ်း ပေါးတၚ်းလ္ဂၚ်း ပ္ဂၚ်းဂၯ်ၡ္တ်းၯါးၡ္ တၚ်းသုၯ်- ဂုၯ်းဂရူးအ့ထူးမိတ်ယံး တေါ်လိဝ်ၯ့်ယၚ်းအံ့ပၯ်ၡ္ၚ်း။ ထၚ်ဝါ ဂါပိၯ်ထိုၯ်ဂဝ်လဝ်ၯျိုသိမေ်ပိၯ် ၯ္ၯ် သ္ဂံအ့္ဂံငဝ်လ္ဂၚ်းၯ္ၯ် မ်ထ္ဂၯ့်ထိၚ်းဂိတ်

လိၢ်မုၣ်လိၢ်မိၣ်း– မျၢၤလၣ်တိၣ်းယမေ လခၣ် မၣ်ၡၢ်ဖေၢ်းဒၢ်ၡၢ်းခွ့ၣ်ခၣ့်။

လိတေၢ်ခိုၣ်ၡၢ ယၢလိသေၢ်းဖျၢခၣ်း ဖျၢခၣ့်ဖွၢ်းအွ့– ခွ့ၣ်သတ်ပုၣ်းအမျၢၤ လၣ်ပခၣ် အချၢၤမေ့ ၡၢၤယၢ ပခၣ်မိး။ လိတေၢ်တေၢ်သခၣ်ဝိတ်သိၣ်သိၣ်လိၢ်မုၣ် မိၣ်းခလ်ၢ်ဂိၣ်းခွၣ် ပွၣ်ယတွံလိၢ်း– မိးယၢ ၡုတ်း ယၢသိတ်း သတ် ပုၣ်း ခွၣ် ယွၣ်း ဖျၢခၣ့်ဖျၢၤယူ လံၢ်းလိၢ်ပျၢၤဒၢ်ခၣ့်။

ပိုၣ်းၢ ၡုအခၣ်ခိုမ်းခၢလိၢ်းယုၣ်း ၡုၣ့် ယၢၡုဝုၣ်းဒၢ်ဍုးဘၢ်– အၣ်မံ ပၢ်းထိၣ် လၢ်းယ့ၣ်လၣ်းဒၢ်ပုၣ်းသ့ၣ်ခံခိုမ်း။ ပေၢ ဝၢၡုၣ့်ၣ် လၢ်းယ့ၣ် သ့ၣ်ပခၣ် ဒၢ်မခၣ်း ထိ လိကိုမ်း– ပိုမ်းဘၢ်.ၣ်း ပၢခၣ်းဖျၢ်သၣ် ဓေၢ်ခၢ ၡုပေၢလွတ်ဝုၣ်းဒၢ်ဍုးတၢ် ခခၣ့်တ။

လွၣ်းၢလိုၣ်း၀ိခၣ်ထိုခၣ်ဂၣ်လၣ်ယ့ၣ်ဖ့ၣ် ယၢဂခၣ့်ခုၢ်ဝ့ ၡိတ်းဝၢ လိၢ်ထုၣ်ဖျၣ်း ထုၣ်ဖွၢ်း ပိၣ်ခွံဂၣ်– အၣ်ဝ့မိလ်ၢ်ဖေ့. တၢၤပုခၣ်ၡၢၤ တေၢ်ယၣ်းအံ၀ိခၣ်ချၢၤ။ ခွ့ၣ်ခၣ်အံလိမိလ်ၢ်ဂိတ်ဝ့ လၣ်မံ.ယံၢ်းထိုခၣ် ဝိခၣ်တိအၢၤဂုၣ်း– လိတေၢ် တုၣ်းဖျဲ. ဖေခၣ်း တိခုတ်းလၢ် မေ်းတွ့ ခွ့ၣ်ၡၢ်ၡုၣ် ယိုၣ်ခိုၣ်းမံ. ၡိတ်းၡ့ၢ်ခၢၤသုခၣ်ခခၣ့်တ။

ခ့ၣ်းခခၣ် ၡုအခၣ် သၣ့်လျေၢ် သၣ် တေၢ်မိုတ်းလိရၢသိအုတုသုၣ်းချိၣ် ခိၣ် ဂတ်ဖေလ်ၢ်အိၢ်ခံ့ဒၢ်းဖျခၣ်– သုခၣ်သွံ ထွံးဖျၢ်ဂိခၣ်လံသံၡုၣ်း။ ထွံးခၣ်မိၣ်ခၢ အုတု ခိၢ်ယၢမဖျၢ်လံ မၢ်သၣ်မၢ်ရၢၣ် ၡၢၤအွၢ်ပိခၣ်တုခၣ်ၡုၣ်းပုၣ်း– ယုၣ်းအွံ ဖျခၣ်သ့ၣ်မံဂိၣ်ခိလ်ၢ်းလိယ့ၣ်။

တေၢ်ဝၢ ၡၢလိုၢ် ယုရ်ၢ်းအၣ် လိုၣ့် လိတ်ဖေခၣ်းလၣ် ခိၣ်သုၣ် ဝိၢ် ဖျၢ်သွံ ထွံးလွၣ်လံးသိပွံမခၣ် အပၣ်သၣ် ခုတ်း ထုခၣ်သုတ်းပိ– လိချလိၢ်တုခၣ်ၡုၣ်းမၢ်ခံ မျၢၤ။ ဂၢဝိခၣ် မွၢ်မၢ် ၡၢ်ၡုၣ် တုခၣ်ဒၢ် တုခၣ်ဖေၢ်း လိၢ်ပၢ်း သွံထွံး လွၣ်လံး သိပွံဖျၢ်တခၣ်းလိၢ် လၣ်လ့ၣ်ပေၢၡုမခၣ်း ခေၢ်ဓေၢ်ပွၢၤ–ခၢၤၡ့ၢ်တုၣ်းဒၢ်ပိၢ်အွၢ် တေၢ. မၢၤ ထွၢ် တိၢ်သတ်. ယေ်းယွၣ် ဝ့ယ့ၣ်။

အံဝၢခၢၤခွၣ်းခၢၤယခၣ်းလေ်ခၢၤ ခွၣ်– ပေၢဝၢပွၣ်သွံထွံး လွၣ်လံးသိပွံ ဖျၢ်တခၣ်းလိၢ်ခိးချ မခၣ်းလၣ်တေ်အ ချၢၤမိး။ ပေၢဝၢဖျၢ်သ့ၣ် ဓေၢ်ယ့ၣ်မိတ်. ၡုလ်ၢမၢ် ပုခၣ်တုၢ် လိုၣ်းသွံ လိုၣ်းဖျၢ် ပိခၣ်အချၢၤချိး– ခိးသွံပၢ်း တုခၣ်ဒၢ် တုခၣ်ဖေၢ်း တုခၣ်ဒၢ်တုခၣ်ငၢၤလံမၢၤတိ ချပခၣ် သိပွံမခၣ် လံးဖျၢ် လံး သွံထွံး အၣ်ယ့ၣ်။

ပေၢသ့ၣ် ဖေၢသဖိၢ်. ဖျခၣ်ထတ် ဓေၢ်ဝတ်ၡုၣ်းယ့ၣ် ခ့ၣ်းၡ့ၢ်ခၢၤလပၢၤဓေၢ် တုၣ်းအချၢၤသိမိးအံမၣ်မၣ်– အၣ်တ လံးခ့ၣ်ခိးမ့ၣ်တေ်ခွၣ်း။ ပိုၣ်းၢ ၡုအခၣ်ရိ ရၢဖွံ.ၡုံမိလ်ၢ်ဂခၣ်လုၡိတ်းခွၢ လူထုမျၢၤ ပွၣ်း– ခွၣ်းအိခွၣ်းအိပေၢဝၢရိၣ်ၢ ထွံး ခွၢပခၣ်လုၢ်.အၢၤထိၣ်ၡိၣ်းဂခၣ်ခခၣ့်။

ဂၢဝိခၣ်လုၢ်.ငခၣ်းသိၣ်တၢ ရိရၢ ဖွံ.မိလ်ၢ်လွၣ် ပွၣ်းၡုံ့ၡိတ်းခွၢ ဓေ်အ

ၵျူဝ်းပၼ်- ႁၼ်တႂ်တၢ ဢမျူးၵၢတင်း မူသူႁဝ်း။ သွၼ်ၼႄႈလီလီလၢလၢၾွႆႉၵၼ် ႁိတ်းၶွ ၼူဝ်ႇၼေ ဝၢၼ်ၶႃ ၵိတ်းလိဝ် ၵိတ်းၶုဝ်တုဝ်သဝ်း- ႁဝ်းဝၢမီးဢၵျူဝ်း ယူတင်းၼိုင် မေႃႁၵ်ႉ ပိင်းၵၼ် ၼၼ်ႉ ယဝ်ႉ။

မိတ်ၼႆႉ လိုဝ်ႈတင်းယိင်း ၵိင်းမီးၼႄႈ ပွင်းၵၼ်- ပၼ်လုၵ်ႉ ဢၢးဢမျူးလုပွင်း လွင်တင်းလီ လီၵျူဝ်း။ ၾွႆယၢ ၶုဝ်ႉယၢ ၵပ် ၽၵ်လဝ်ႁိတ်းၶွ လီလႆႈ ဢၢးၵျူဝ်ႉ တုဝ်း- မျူဝ်းၼႆႉ မီးဢၵျူဝ်းၼႆႈလၢးၶုင်ႉ မုဝ်းၼေ လိဝ်းပၼ်ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

ၵၢၼင်ႁိတ်းလႆႈ ၼုင်းႁႆႈမၵ်ဢွၵ် ပွၵ် ပွၢး လႆႈမၢး တီၼေႈၶႃ လႆႈတူမိၼ် ၵၼ်-ပၼ်ဢၵျူဝ်းၵူမျူဝ်းႁူၼ်ႁိုဝ်လွႆး။ ပေႃဢၼ် သၽေႃတူယၢ ဢဝ်ၶွၼ်ႈလူ ၵုသုဝ် ပြူသိင်သိင် ႁိတ်းဝေႃႈ ပုၵ်းတင် ပင်ပွႆးငွႆးၼုင်ႈယတ် လတ်တုၵ်းတိုဝ်ႉယႃး သူႉလိၼ်ပိုၼ်ႉႁူင်းၼေၼၼ်ႉ။

တၢၼမျူဝ်းၼႆႉ ၶွပ်ပိုဝ်ၶဝ်ပၼ် ထႃႇမီ ယၢရတ်ထ တၢၼသၢမိလိတ်လင် ဢႃႇ ဝင်ၶဝ်ပၢးၵၢမၼ်း ၼိုဝ်ႉၽၵ်းပၢ-ႁၢလႆႈ ပိၼ်ၵၢဢိၼ်ၵၢႁိင်း ထိင်တင်းဢၵျူဝ်း ယူႉလိုဝ်ဢၢး။ လင်ဝၢ ၶဝ်ပိၼ် တၢၼ ၽၼ်းဝၼ်မိတ်ႁူလ်မၵ်ပုၼ်တုၵ်ႁဝ်းလူ ပိၼ်ဢၵျူဝ်းမျူး-ပၢးမိုၼ်မိုင်းၼိပွၼ်း ၾုင်လွႆႈတိင်ပိင်းၼိုဝ်ပုၼ်ႉယဝ်ႉ။

ၶွပ်ၼၼ် လီဢၼ်ဢွၼ်ၵၼ်ၶတ်းလႆ ၵျူဝ်းလၢးႁိတ်းၼေးႁႆႈ ၼႄႈလႆႈမီး ၶဝ်ႁဝ်း လိုဝ်-ၼိုဝ်ၼႆႉ ဢုဝ် သွံပၵ်း တုၼ်ၶဝ် တုၼ်ၽၵ်း ၼႄႈပေၢ ၾုၵ်ႁိတ်းလႆႈသႂ်ႁူင်း။ ပေၢသူႉၽေႃသၽိၵ်ႉ ၾုၼ်ထတ် ၶႃ ဝတ်ပွၢးၶေႃလီမၵ်ႁူင်းပုင်း- ယုင်းဢွံ ၾုၼ်သူႉမုဝ်မူၼုတ်းလီယဝ်ႉ။

ဝႆႉသေပတ်ၶဝ်ႉဢဝ်ၶဝ် ယဝ်ႉသေၵျူ သီႉသိင်ပြူးပြူ- လီသွံပၵ်း တုၼ်ၽၵ်း မီလီၵျူး။ တီဢၼ်သူႉလုဝ် လုဝ်မေႃး လွၼ်ႉယုင်းၶုတ် ႁိတ်းတိုၵ်လွၼ်ဝေႃး- မေႃးသီႉပၵ်း မႆႉ လၵ်းသူႉ ပၼ် သင်ႉ လွႆႇ လွၼ်ၼၼ်ႉတ။

လုဝ်ၽၵ်းလၵ်းယူႉ သူႉပၼ် သင်ႉမၼ်း ၼႄႈမၼ်မၼ် ပေဝ်ၼႄႈမၼ်းလုႉ မၼ်းထွၼ်- လွၼ်တီဢၼ် သွံပၵ်း တုၼ်ၶဝ် တုၼ် ၽၵ်းၵႆႉ ယုင်းတိုၼ်မႆႉယႃး။ ပေၢဝၢလိၼ် ႁိင် ၼႄႈသူႉပၼ်ၼႆႉ သုင်းလုပ် ၵုဝ်လႆႈလိဝ်း ဝႆႉ-ၶုႆးဝေႃဝုဝ်းၵၢၶွႆး ၵျိတ်မေႃးမိတ်ပိုၼ်း ႁူဝ်ႉၵုဝ်လႆႈမၢးၶဝ်သဝ်းတဝ်ၼၼ်ႉ။

လီတေႃၾုၵ်လိုဝ် မုင်လၢဢၢလူး ဢ လူးသွံ လွႆးလွင်ၼီးသိပ်ႉၾုၵ် မၼ်းလုၵ် လီယိုင် ႁိတ်းဢဝ်- ႁဝ်းလွႆး ၼုပ်း လိၵ် ပျူဝ်းမိင်ၶေၼ်ၼီး။ လီဢၼ် ၾုၵ်လိုဝ်တိင် လုဝ်ႁူဝ်မီ ယုံးပၵ်တီပၢးထိင်ၽၵ်းပၵ် ၵႆးၵျူလိုဝ်ၶွႆးသီး- မီးဢၵျူဝ်း ၵူမျူဝ်း ယဝ်ႉ၊ ပေၢၾုၵ်ပၵ်းတုၼ်ၶဝ်တုၼ်ၽၵ်း သွံ ႁိတ်းပိၼ်ၼၼ်ယဝ်။

ၾုၵ်လိုဝ် မၵ်မိုဝ်သုံၼႆၶႃ မိလ်းၵျ ၼိလ်ၼေႁူဝ်လႆႈႁၼ်တီ မၼ်းမိလ်-ပေၢ ဝၢပိၼ်တုၼ်မၢးၼႄႈပေၢလွတ်မုလ်ၵတ်း။ လုဝ်ဢၼ် ၼႆႉၼိုး ပႆႉႁိင်ပႆႉၼႄႈ ယၢသူႉထိင် ၾုၼ်လွၼ်ႉလွင်းဝေႃၶဝ်ၵျိတုလ်းမျူ

ပႆလတ်း- ပေႃဝႃ ၵတ်းၼႄ မုလ်တိုဝ်ႉ လိဝ်းတႆယဝ်ႉၼႄ။

ပေႃဝႃမုလ်ဢၢမ်တိုဝ်ႉလိုဝ်ႉလိတ်ၽၼ်း သုၺ်လိဝ်းယုၺ် လိဝ်းၶေႃ ၵေႃမွၵ်ႇ ဢွၵ်ႇ မၵ် တၵ်တိၵ် ၶွႆႈ လုင်း ပုၵ်ႉပုင်းၼႄ လိဝ်းလႆပိတ်းၶႆ- လႆးလႆပိုၼ်း ႁုတိုၼ်း ဝႃၼမ်မျႃး။ ပိတ်းထွၵ် ႁပ်ဢွၵ် တေႃႉ တင်လေႃႉ ဢၢမ်တတ်ၼိုင်လႆ တီၼ်ၼမ် ၵေႃပေႃလုဝ်ႁႃၵႃး- မႃးတင်ၶႆၽႃၼ်ႉ ၽႃး တေႃႉလူးၵုၼ်လိင်း ဢွႆႈတိင် ၶျိၵ်ႉတွႆးရထႃးမိင် ႁႃသိင်ၶႆႁွတ်မိုင်း တုၺ်မိုင်းၼိုဝ်ယဝ်ႉ။

ပေႃဝႃ ၽွႆႉၵၼ် ႁိတ်းသုၼ် ႁိတ်း ၼႄးႁိတ်းပႃးလႆႁႆၶဝ်တုဝ်းပုဝ်ၼႆႉလိုဝ်- ၼိုဝ်ၼႆႉလိင်းမၵ်မီးသုၺ် ပိၼ်လွင်ၶျီးပွႃး။ ၶွပ်ဢၢၼ် ၼႄးဢိၵ်ႁႆ သုၼ်တုၼ် ၶဝ်ႉ တုၼ်ၽၵ်း တီဢၢၼ်သွႆ ပၵ်းၽုၵ်ဢိၼ်လႆ တီၼ်ႉ ၶႆၵ် ႁိတ်းၶွႃ ပေဝ်ႉပၼ် ႁုၺ်မီးတိ လိၼ်လဝ်ၵိတ်းပဝ် ဢၢဝ်လွတ် လႃး- ပေႃဢမျႃးလႆၶျိူးသႃ မၼ်မိုင်းၵေႃသႃ ယႃ ႁုဝ်လွတ်မိုဝ်းလုၺ်ၼႄ။

ထွႆးၼင်သုဝ်သေႃလိတ်ႉဝႃတေႃ လၼ်ဢၢလုဝ်းယသုဝ်ၶျိၵ်ၵဝ်းထုၺ်- ၼႆး ႁိုဝ်ႉၼႆးႁိုင် ၶၵ်ထိင်တုဝ်းသွႆ တုဝ်းၽုၵ် သုၼ်ႁႆတင်းၼႄး။ လွင်းလီဢၢၼ်လိုင်ႉ လီမူၵ် ၶႆမၼ်းၼၼ်ႉ ဢၢဝ်ထတ် ငွႆးတိၵ် လိဝ်းၶေၶၼ်မျႃး- ႁႃးဝႃ ပေႃလိုင်ႉၼမ် တေႃႉမီးၵျိူးလူးဢထူးယူ မူၵေႃလႆးၶွႃ ၶႆၵႃသုတ်းသၼ်ယဝ်ႉ။

ၼႆးၼၼ်ပေႃဢၢၼ်လိုင်ႉမူလိုင်ႉဢလိုင်ႉ ပိတ်း သူႁိတ်း ႁုဝ်ႉဝင်းၵႃ ၽေႃတၼ်- ပေႃႁုၺ်ပၼ်လႆတုဝ်ပိုၼ် လုင်းၶျဵ ၼႄးႁႆ သုၼ်ၽၵ်း။ ပေႃဢၢၼ် လိုင်ႉသေႃဢၢၼ်ႉၼမ် ဢၢမ်ၶျိ ပွႆႈၶျိယတုဝ် ၶဝ်ၼႄး ႁႆသုၼ် ပိုၼ်ၼၼ်ၵေႃဢၢမ်ၵေႃ ပေႃပိုၼ်လႆးၽေတ် ၶႃလင်ၶေႃးႁၵ်း ၽၵ်းပိုၼ်ၶေႃးပုင် ႁိၼ် ယႆႉၵပ်းၶဝ်ၵပ်းလဝ် မပ်းဢမ် ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

ပိုင်းၵႃ လွင်ဢၢၼ်လိုင်ႉပႃ ႁႃပွႆႈဢွႆႈ ယိုဝ်ႁုၺ်ပိၼ်သႆး သိုဝ်ပိုၼ်ႉၶႆတုၺ် ပေဝ်ႁုၺ်မီးငုၺ် ပႃးပွႆႈပႃလႆ- လီတေႃဢမ်တီလွပ်းဝုဝ်ႉၼွင် ၼိုင်ၵုလ်းတၵျူးယႃပေပွင်း။ ပႃလႆၼႆႉ မၼ်းထင် ႁိၼ်သေ ပႃဢွၼ် ပႃဢိလ် ဝိလ်ထဝ် ၵပ် လုလ်း လေ ၵျိူးၼမ် ၼွင် ၽွင်း- ပွင်းဢလင်းလုၵၼ် ႁုႁိတ်းၶွႃ ၵုလ်းယႃပေဢ ဒမၵိုဝ်ႉထွၵ်းႁိၼ်တေႃ ဝႃ။

လွင်။ ။လွင်ၼႆႉၶွပ်မီးသိၼ်ႁႃးတီႈ ၶွႃသုင်၊ ၶႃထင်လိၵ်ယုလ်းလိၵ်တုလ်း တီႈထွႆးႁုၺ်မိတ်းၵပ်မိတ်းပၼ်လိ ယင်တုင်း တေႃလဝ် ၵပ်မၼ်းထိုင် ၽိဝ်မႃးယဝ်ႉ။ တေႃလၼ်မိတ်ႉပွင်းမိတ်ႁွင်းဢၢဝ်ႁႆ ၶႆ သင်ဢၢမ်ပိုင်လုဝ်ပွႆႈၵႃး ၵိုယ်ႉဢႃး ၵိုယ်ၵိုး ဢၵျုဝ်းပၼ်ထင်မွၵ်ဢိူးတွၵ် တမ်ပတေႃသရိတ်ၵၼိတ်ပိတ် မေးလိတ် တုလ်း လိုဝ်လုလ်း ႁုၺ်ယၼ်ပႆႁႆသိင် ၵုဝ် လိုဝ်ႉမၼ်းၵျၼ်။ ၵႃပိၼ် ပေထွင်လုပွင်း ႁႃမိုင်းႁႃယွင်းႁုၺ်ပွင်းၵၼ် တေႃလၼ်- ၵၼ်ထဝ်ႁႆထဝ် ၼႄးဢလုၵ်ႉ သမႃးၵေႃ ပၼ်ႁိုင်းယဝ်ႉ။ လိုဝ်းၼႆႉတင်းလုင် ၽွႆႉ ႁိတ်းၶွင်လီသွင်ဢၢၼ် တွႆးမိုဝ်းၵုၵၼ် ဢုပ်ပိၼ်ဝိင်း- ၼိင်းလိႁိတ်းသင် ၵၼ် မၼ်မိုင်းၶွႃ။

သိုပ်တီ ၃၄-

လိၵ်တႃးၶႃႈ ၼၢင်သီးၼၢင်တုၺ်းမေႃ ၼၢင်ဝႆႉ ပိုၼ်ႈဝႆႉပိတ်မေႃ ၶူဝ်း ၽေႃးယႃး သေ ယွၵ်းၶတ် ပေႃႉယႃႉၵွႆႈပေႃ မီးၶၼ်ပေႃႈ ပေႃႈယႃႈ။

ပေႃႈဝႃႈ ၵုၼ်းယႃးလိၵ်တႃး မီးယူႇလိူဝ်ႈ ၶႆလိူဝ် လိၵ်တႃးၶႃႈ မိုၼ်ၵၼ်တၢင်းလုၵ် မွၵ်ႇ ၼၢင်လႆၼၢပ်ၶႂ်ႈမႂ်ႇၽေႃႉ လုၵ်သေ ပေႃႈၵိုဝ်ႈႁူင်သွႆယႃႉ။ ၼၢင်ႁႂ်ႈလုၵ်မွၵ်ႇလိၵ် တႃးၶႃႈပေႃ ပေႃႈဝွတ်ႁႃႇသွႆၵမ်းလိုဝ်ယႃႉ။ ၵုၼ်းယႃးလိၵ်တႃးၶႃႈ မိုၼ်ၵၼ်တၢင်းၼၢင် တၢင်းႁူတၢင်းႁၼ်တႃးမွတ်ဝွတ်သွႆ၊ ၼၢင် ထီး ပုၵ်ႉထ ႁႂ်လႆသွႆၵုၺ်းယႃႉ။ ယွၼ်ႉ လုၺ်ၶႆပေႃ ၽူလွႆၽွႆသေၶဝ်ဝႆႉ ယႃႈ ႁိတ်းႁိုဝ်လိၵ်တႃး ႁႂ်လႆဝႂ်းဝွတ်သွႆသေၵမ်း၊ ပေႃႈႁၼ်ပပ်ႉလိၵ်တႃး မျႃႇဝ်းလွႆသေၼၢင် ဝႆႉ သုင်မႂ်ႇးတီလုမ်းပွင်ၵၼ်ယိူဝ်ႉပေႃတႃး

ဝိင်းတွင်ၵျီးတ။ ၶဝ်ပေႃး သိုဝ်ႉၼၢင်၊ ၼၢင် ၶၼ်ၶ ပေႃးမိူၼ်း ထုတ်တီး ၼၢင်ယူႇယႃႉ။ ထုတ်တီးသီးၼၢင်မိတ်ဝိင်းဝႆႉလိူဝ်ႉၶႆ လင် လွင်ယိၼ်ပေႃ လိၵ်တႃးၶႃႈ ပေႃႁႃႇပ်မပ်ယူ တႃႇသေ မိုၼ်ၶၼ်သိင်လီၶၼ်ႉယႃႉ။

ၶင်းလၢႆးပူး (ဝိင်းတွင်ၵျီး။)

ၵုၺ်းၵႃႇတေႃဝႃႇၵုပ်လပေႃ ပေႃႈ ၼၼ်ပုၼ်ႁဝ်းလိုၵ်ယုၺ်း ႁိုဝ်ပေႃႈ မေႃ ၼေႃႈၶေႃႈ ၵုပ်သွႆလိုၵ်ယုၺ်း မိလၵ်ႈလႃႉ ပၼ်မေႃးဢိတ်းၼေႃႈ။ ၵၢႆၽွင်ၶႃႈ ၼၢင်တွၼ်ႉ ႁိတ်းပၼ် ၵၼ်သင် ၵုၼ်းမိုင်း မိင်သေ ၼီတ်း- ပေႃႈလိုၵ်ဢိတ်းပေႃ မၼ်းႁိုဝ် သွႆႉ လေႃသေႃပေႃပေႃပေႃ ၵုပ်ပၵ် မိုၼ်းၼေႃႈပေႃႈဝႃႇႁႃႇးလိုၵ်လႃႉမိလၵုၼ်း

ပေႃႈ ၼၢင် ၵိုဝ်ၵျီးၵျႃ။ ၼီတုဝ်ႉတ သုၵ် ႁႃႇးၶိၵုင်းၶျုၵ် သုတ်းပုၵ်ဝင်း လိုဝ်မေး ႁိုဝ်ၵိၼ်ယိုဝ်ႉ ၼၢင်ပုလုတ်ယႃႇ ဝင်းပေႃၵမ်း၊ ၵမ်မိုၵ်ႉပ သီၶိပ်းပေႃႇ- ပ်သီၶိပ်းပေႃႇ။

ဝိဝိတ္တ
ယူဝၼ်တိုင်းၶျေ
ၵိုင်မျုဝ်ႉမ၊ ဝိင်းသီပေႃႇ ။

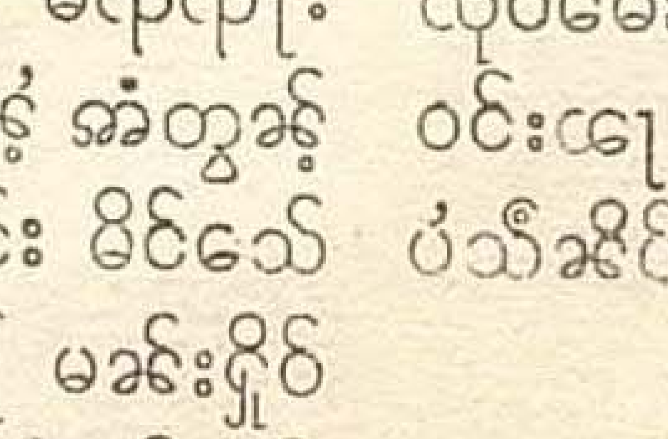

ၶုၼ်းသင်ႁၢၼ်မိုဝ်ႁၢၼ်

(လႆးၶုၼ်းမိၼ့်-သီပေႃႉတႅ်)

ၶုံးသုင်းမမိုဝ်ႁၢၼ်၊ ယႃႁႂ်သွၼ်လုံႁႂ်၊ ထႃမိုဝ်းပႂ်ႁႂ်ၾေ၊ ႁႂ်ယိလၵ်ၶေင်ၾႂ်မၼ်း၊ ႁူမိူၼ်းဝၼ်းၵႂႃႉယိၼ်၊ ႁပ်းလင်ဢဝ်ၵိပ်းႁႂ်၊ လုမ်းတွႆႇသိပ်လတ်၊ တိင်ႁွႆမတ် တွင်းဢွပ်တၼ်ႈ....။

ႁၢၼ်းလႂ်

ႁၢၼ်းလႂ်ၵျိုး- လင်ထုပ်းဢၢၼ်တၼ်ႈ။
ႁၢၼ်းလႂ်လွတ်း- ႁင်လ။
ႁၢၼ်းလႂ်ၼၵ်လႂ်တၼ်-လင်မိုၵ်။
ႁၢၼ်းပိၼ်လႂ်ၶုၼ်- ဢမ်လ်ပိၼ်းၶုံးလုင်။
ႁၢၼ်းၶၼ့်ႁိတ်းၵၼ်- ၾႂ်ဢမ်ၵျိုၵ်။
ႁၢၼ်းလၵ်းလိင်း- တုလုံးၵေႃႉၶေႃ။
ႁၢၼ်းဢိဝ်ႁိုး-ဢမ်လ်မြႃ။
ႁၢၼ်းႁုပ်းပိုၼ်းႁုပ်းၶုံး- ၶႃၶေႃ။
ႁၢၼ်းမေႃလတ်မေႃၶၼ်-သၵ်သႃ။
ႁၢၼ်းလႂ်လံ- လင်ပိၼ်ရၼ်။

ႁၢၼ်းၶႃၶေႃ- ဢၢသၵ်ပွတ်း။
ႁၢၼ်းလေႃၾေ-လင်သုပ်းဝၼ်။
ႁၢၼ်းတိုၵ်-ၵႂႉႁိတ်းပႃႁိတ်းလုၼ်။
ႁၢၼ်းလွႆးၵႃမႁုင်- လင်ၾၼ်။
ႁၢၼ်းမိုၵ် ပိုၼ်တေႃလႂ်ႉၶုၼ်ထိင်း။
ႁၢၼ်းသတ်ပျၵ်သလေႃ-ဢမ်မီး။
ႁၢၼ်းသင်သတ်ၶေႃ ၵၼ်ႁုံး။
ႁၢၼ်းၵႂႉလေႃ-ႁုံးၵၼ်။
ႁၢၼ်းလင်လႃ- ၾေးၶမ်။
ႁၢၼ်းသတ်ၶုံးဢမ်မၼ်-ပိုၼ်လင်း။

တေႃလႂ်

တေႃပႂ်တင်းႁႂ်သင်ၵျုင်။
တေႃၵိၼ်-ႁႂ်တုလုံးတေႃထုၵ်ဢမ်ထုၵ်။
တေႃလူတေႃထပ်-ႁႂ်မေႃႁွံးဢိဝ်။
တေႃႁိတ်းၵေႃႉၾေႃၾေႃ-
တေႃလေႃႁွံလေႃႁူၼ်း-
တေႃၶင်ယေႃ- ႁႂ်တုလုံးသုၵ်း။
တေႃႁူၼ့်ႁူဝ်- ႁႂ်ႁူပုၼ်ၾွၼ်း။

တေႃလိလၵ်ၵင်ပင်-ႁႂ်တုလုံးတိၼ်။
တေႃသွံတေႃၾုၵ်-ႁႂ်ႁူတီဢွပ်ဢမ်ဢွပ်။
တေႃပႂ်ၵေႃႉလိဝ်- ႁႂ်မီးလၵ်ၶၵ်။
ႁႂ်တုလုံးဢၢၵျိုးႁၢၼ်း။
ႁႂ်တုလုံးဢၢၵျိုးမေႃ။
တေႃလုၵ်း-ႁႂ်တုလုံးၶိုဝ်။
တေႃၶွၼ်း- ႁႂ်တုလုံးၶႃ။

တေ်မႃ- ၼဝ်ၼိူင်တုၺ်းယိၼ်။ တေ်ပ်လိၼ်-ၼိူင်တုၺ်းၼဝ်း။
တေ်လတ်ၶုံးၽဝ်း- ၼိူင်ၵမ်းႁွင်ၵေႃ။

လွင်ဢံ့လီလႁွႃ

ပေႃမေ ဢံ့လီလတ်ၶုံးၼတ် -	တီမီးမတ်- ဢံ့လီၶုင်သိၼ်လံ၊
ၵင်ၶံ- ဢံ့လီတံၼဝ်သၼ်-	ၼဝ်းၵိတ်းၵၼ်- ဢံ့လီၶင်ဢုပ်ၽိၵ်။
ပိုၼ်သိၵ်လိၵ်-	ဢံ့လီယုံလုၵ်ယိင်း။
ႁုၼ်းပိင်း-	ဢံ့လီၵိတ်းၵေႃ့။
ႁုၼ်းမေႃ့-	ဢံ့လီသုပ်းယဝ်း။
ႁုၼ်းလင်ၵဝ်း -	ဢံ့လီၵိတ်းၵေႃ့ၽေႃၽေၵ်။
ႁုၼ်းလံမၵ်-	ဢံ့လီပၼ်ၼဝ်သုၼ်။
ၽိလ်ႁုၼ်-	ဢံ့လီႁုပ်းသိုဝ်။
ႁုၼ်းပိုဝ်-	ဢံ့လီယိပ်းပိုၼ်းၶံ။
ၵႃလံ-	ဢံ့လီပၼ်ပိူဝ့်ပုင်းႁၵ့်။
ၽူလၵ့် -	ဢံ့လီပၼ်ပိူဝ့်တိုၵ်ၼုဝ်း။
ႁုၼ်းသိုဝ်ယုဝ်း-	ဢံ့လီပွင်းသေ့ၶေၼ်။
ႁုၼ်းဢဝ်သၵေ-	ဢံ့လီထိူဝ့်ထုဝ်းတင်း။
ႁုၼ်းပိၼ်သင်ပိၼ်လင်း-	ဢံ့လီလိုမ်းသီလ။
ႁုၼ်းၵ-	ဢံ့လီၽၼ့်ၽေ့ၽူယိင်း။
လၵ်းၵိင်း-	ဢံ့လီဢဝ်ၵိတ်းလီလေႃ့။
တဝ်းၵေႃ့-	ဢံ့လီလတ်ၶုံးမိဝ်း။
မျုဝ်းမိဝ်း-	ဢံ့လီပၼ်ပိူဝ့်ၼႃၶိုဝ့်။
မျုဝ်းၽိုဝ့်-	ဢံ့လီပိူဝ့်ႁုၼ်းပိၼ်။
ၼဝ်ယိလ်	ဢံ့လီၼုတ့်လိင့်ႁုၼ်းႁွႁႃ။
မီးမ-	ဢံ့လီပၼ်ထံၵုံး။
ႁုၼ်းပျၼ်ပွ်း-	ဢံ့လီဢဝ်ၽိုၼ်းၽေႃ။
ႁွႃမႃသႃ-	ဢံ့လီဢဝ်ၽေၵ်း။
မိုင်ၼုဝ်းၶၵ်း -	ဢံ့လီပၼ်ႁုၼ်းထဝ်။
ႁုၼ်းတွင့်မံၼဝ်-	ဢံ့လီယဝ့်ၵၼ်ၵျိူး။
မီးပိုၼ်းမီးၶံး-	ဢံ့လီသိုဝ့်ဝုဝ်းၼဝ်မဝ်။

မီးၶဝ်–	ဢံႇလီလိူင့်ဢဵ်သဝ်းၼင်း။
လုၵ်မေးၵျဝ်း–	ဢံႇလီယုံရူလွင်လွင်။
မျူဝ်းၵွင်–	ဢံႇလီယုံယိူးၵျူ။
မျူဝ်းၼူ–	ဢံႇလီယုံယွင်ၶဝ်။
မျူဝ်းထဝ်–	ဢံလီယုံၵုၼ်းၼ်ူး။
ပၢၼ်ႁွၼ်း	ဢံႇလီယုံတေႃၾူ။
သႃၼိုဝ့်ၼုၵ်ႉတူ–	ဢံႇလီၵျေႃတွင်ၵဝ်။
မီးလုၵ်ယိင်းသဝ်–	ဢံႇလီယုံၶုံးၶဝ်လတ်ၶဝ်ဝႃ။
မၵ်ၾေႃ–	ဢံႇလီၵိၼ်ၵပ်းၼွႆႈၼုင်းဝုဝ်း။
ၼိင်ယုံးမျူဝ်း–	ဢံႇလီၵပ်းမၵ်ဢေႃလႃ။
ၿႃ–	ဢံႇလီဢဝ်လုၵ်လိူင့်ၵျွတ်းမေး။
ယႃလိင်သေး–	ဢံႇလီၵပ်းၶေႃတုံ။
မျူဝ်းသုံ–	ဢံႇလီၵပ်းမၼ်းၼိဝ့်။
ပႃမိဝ့်–	ဢံႇလီၵပ်းၵျွပ်းၾၼ်း။
ၵုၼ်းမၼ်း–	ဢံႇလီၵႆႉမီလေႃႉ။
ၵုၼ်းၵျင်ပေႃႉယေႃႉ	ဢံႇလီပၼ်ရူပိုၼ်း။
ၶပိုၼ်ၵင်မိုၼ်း–	ဢံႇလီလိုမ်းတုၵ်လၵ်"
ၶပိုၼ်လွႆးတင်းၶုင်–	ဢံႇလီလိုမ်းပႃလင်။
ၵေႃႇၵျွတ်းသင်–	ဢံႇလုဝ်တိုင်ပင်ၵုၼ်းမီယၼ်။
ၵေႃႇမၼ်–	ဢံႇလီလတ်ၵျႃတီသင်းၼျိင်း။
ၶဝ်မယိင်း–	ဢံႇလီၵပ်းၼိုဝ့်တူ။
တိင်လုံပူ–	ဢံႇလီၵပ်းၶၵ်ၶပိတ်း။
တင်းၵျွတ်း–	ဢံႇလီဢဝ်တင်းဢဵ်ၵျွတ်းၵေႃႉ။
ထဝ်လေႃႉ–	ဢံႇလီလေႃၵႃးဝုဝ်း။
ၸဝ်ၵုင်းလုဝ်း–	ဢံႇလီဢဝ်ၵျွတ်းလု။
မဝ်ထိုဝ်လု–	ဢံႇလီဢဝ်ၵျွတ်းၾုဝ်။
ပီထတ်းပီၵျူဝ်–	ဢံႇလီဝုံၼိုဝ်ၼျိင်သွႆးတေႃ။
ၼံသႃၵျေႃ–	ဢံႇလီၵျူၼ်တႃးဝုဝ်းတႃးၶုူး။
ၵွၵ်းပေဝ်ၵွၵ်းၶုူး–	ဢံႇလီဢဝ်ၵွပ်တဝ်။
မေႃၶဝ်မေႃၾၵ်း–	ဢံႇလီတၵ်းၼံၵိၼ်။

ၽိဝ်းတိၼ်-	ၼႂ်လီဝႆႉတီမျတ်။
မီးတင်းသတ်-	ၼႂ်လီမဝ်ၶႄဝႃ။

ၼွႆႉလၶႃ

တေႃလတ်တေႃထႃ-	ၼွႆႉမီးလွင်ဢၼ်းၶႃ။
ၾြႃးတြႃးသင်ၶႃ-	ၼွႆႉရဝ်သေႃႁုဝ်ယႂ်။
ၶဝ်ၶျေႃႁုၼ်းၶႄ-	ၼွႆႉမီးဢိၼ်တၶေ။
ၶဝ်ၼုၼ်းပေႃမေႃထဝ်ၵေႃ-	ၼွႆႉထင်ႁုံထင်ၶွံး။
တေႃလွင်းသွံး-	ၼွႆႉယုၵ်ႉတင်ၵဝ်။
တေႃၶဝ်-	ၼွႆႉတုလၢၼ်းၶုၼ်း။
တေႃထုၼ်း-	ၼွႆႉတုလၢၼ်းၶျိင်။
တေႃပျိူင်	ၼွႆႉတုလၢၼ်းႁုၼ်း။
လိုၼ်လပ်းလိုၼ်မုၼ်း-	ၼွႆႉႁူၶျင်းႁူၵၼ်။
တေႃသွံတေႃဝၼ်-	ၼွႆႉႁူလိုဝ်ႉႁူၽၼ်း။
ႁူပ်ႉလႃးသင်ၶႃရႅၼ်း-	ၼွႆႉမေႃဝေ။
ၵင်ၶုၼ်-	ၼွႆႉဝေတင်းဢွၵ်။
ဝႆးဝၼ်း-	ၼွႆႉမွၵ်ၵၼ်ဝေတင်းတုၵ်း။
ႁူပ်ႉမိုဝ်ထုၵ်း-	ၼွႆႉမိုဝ်းႁွံးမွၵ်။
ႁူပ်ႉမိုဝ်ၶၢင်-	ၼွႆႉသွင်သွၵ်- တိၵ်ႁူဝ်။
တေႃၶႂ်ၶုဝ်-	ၼွႆႉၵုလၢၼ်းပႃၶႄ။
တေႃဝၼ်ၵႃ-	ၼွႆႉတုလၢၼ်းၽုၼ်။
တေႃၵိတ်းသုၼ်-	ၼွႆႉမီးၽုၼ်။
ၶႂ်ႁုၼ်	ၼွႆႉသုပ်းဝၼ်။
ၶိတ်းၵၼ်-	ၼွႆႉမီးတင်းလံမၵ်။
ႁၼ်ပိုၼ်ၶႂ်ယၵ်-	ၼွႆႉဢိတ်းလူ။
သိလၵ်တုဝ်-	ၼွႆႉမီးထုမိတ်ႃ။
ႁၼ်ပိုၼ်ၶျႂ်းသႃ-	ၼွႆႉလွၼ်ထုံး။
ဢၼ်လီမိတ်လီတုံး-	ၼွႆႉႁူလွင်။
ပိုၼ်ဢွၼ်ယွင်ၵေႃ-	ၼွႆႉထိလၢၼ်းထႃးသင်ၶျင်။
ပေႃတေႃလိလၵ်ၵင်ပင်-	ၼွႆႉတုလၢၼ်းတိၼ်။

ဢံထုၵ်လႃႊ

ၶိုဝ်ႈလပ်းလုပ်လပ်းဢိလၢ်- ဢံသုၵ်ႁုၼ်းၶိဝ်မင်။
ၶူၵင်လင်-(ၶႃႊမျႃႊ-) ဢံထုၵ်ၻႃမိင်း။
သဝ်လတ်ၵိုးၶိင်း ဢံထုၵ်မဝ်ၶုင်းဝၼ်။
ႁုၼ်းၶီယၼ်- ဢံထုၵ်ၼေႃသိုၵ်း။
သဝ်ၶွၼ်းလိုၵ်း- ဢံထုၵ်မဝ်ပဝ်ပီတွႆလင်။
တႃမတ်မင်- ဢံထုၵ်ၸိုၼ်းတႃၼံ။
ႁုၼ်းလင်လွႆလံ- ဢံထုၵ်ၶဝ်ၶုင်းပရိၵ်သတ်။
ႁုၼ်းသင်ၵတ်- ဢံထုၵ်ၵေႃထုၵ်ၾိင်။
ၶိုဝ်ႈလပ်းၶိင်- ဢံထုၵ်မိင်းလင်သွၵ်။
ၸပ်းသုင်းၶွၵ်- ဢံထုၵ်လွႆသိုဝ်။
ႁုၼ်းလတ်လိုဝ်- ဢံထုၵ်ၵတီသိလႃ။
ရႁၶၼ်းသင်ၶႃ- ဢံထုၵ်လီၶဵၼ်ႈၸေႃႉၼူယိင်း။
ႁုၼ်းတၼ်ႁုၼ်းပိင်း- ဢံထုၵ်ပိင်လႃသိသုၶမိင်။
ၶဝ်းလပ်းသိင်- ဢံထုၵ်ၶံၶုဝ်။
ၼူယိင်းပေႃႉၵိၼ်ၸုဝ်- ဢံထုၵ်ႁုၼ်းၶုင်းဝၼ်။
မျႃဝ်းမီၵၼ်- ဢံထုၵ်ၶုံထၼ်။
ၶွႆးငၼ်- ဢံထုၵ်ၵေႃႁုလ်။
ႁုၼ်းသုပ်းလုလ်- ဢံထုၵ်လေႃႉမုၼ်း။
လုၵ်ဢွၼ်လုၼ်း- ဢံထုၵ်လၼ်းၸၵ်ၶွၼ်။
ႁုၼ်းလုံးႁွၼ်- ဢံထုၵ်ရႁၶၼ်းပုၵ်ႁုဝ်။
ႁုၼ်းၾိတ်းႁုသုဝ်- ဢံထုၵ်တိၵ်ထိ။
ပိင်လႃသိ- ဢံထုၵ်လွႆႁုၼ်းၸိုဝ်။
ႁုၼ်းသတ်သိုဝ်- ဢံထုၵ်ၼူလၵ်းလိင်း။

ပေႃလႃႊ

ပေႃတေႃၶႃတုဝ်ၶိင်း- ဢီလင်လႃးသီလ။
ပေႃတေႃမီးၼူထွၵ်မ- ပိၼ်လင်သုၼ်း။
ပေႃၼေႃၾိုၼ်းတေႃမုၼ်း- ၼူယိင်းလင်ႁုၵ်ႉ။
ပေႃတေႃၸုတ်ႉ-ၸေႃးႁွၼ်း။ ပေႃၼံၶွၼ်းတႃသဝ်။
ပေႃဝႃၶဝ်တေႃသိင်ၵိၼ်ဝၼ်။ ပေႃတေႃၸၼ်ၶွၼ်းလႃ။

ပေႃတေႃမ်ဝတ်းမႃး။
ပေႃတေႃပိၼ်ၽြႃး- မႃၼတ်ယႃ။
ၽိင်ၽေမီးပိုင်ၼႄ-
တွင်းမ်ႇတေႃလုဝ်ၼွ်တၼႄႃ။

ဢံမေႃလၼွႃ

ဢံမေႃသုၼ်း-ၾႅၼ်းလင်မႅ်။
ဢံမေႃၶုဝ်- ၸႃႃးတမ်။
ဢံမေႃၶၼ်-ပိၼ်ၶိုးလႃ။
ဢံမေႃလႅၵ်း-ၵင်းလႃလုတ်။
ဢံမေႃၵံ- လင်ပိုင်။
ဢံမေႃမေး- လင်လု။
ဢံမေႃဢႅ- လင်လုၼ်။
ဢံမေႃဢႅၼ်း- ပိၼ်တင်းသံမုၵ်။
ဢံမေႃသွၼ်မေး- လင်ၵုတ်ပိုၼ်။
ဢံမေႃဝင်း-လင်တိၵ်။
ဢံမေႃတၵ်း-လင်ၼေႃ။
ဢံမေႃၼွႃ- လင်ၽိတ်း။
ဢံတၼ်လႅလေႃလႅ- ယႃၵိုင်ႇၵင်ႇလိုး။
ဢံတၼ်လီလေႃလီ-ယႃၵိုင်ႇၵင်ႇယံု။

ဢံမေႃႁွ်- ၶုင်းတုဝ်။
ဢံမေႃႁျ- လင်ၽေၼ်။
ဢံမေႃၼွႃ- လင်ၸႃႃးငေၼ်း၊
ဢံမေႃပုတ်- သုပ်းၼံ။
ဢံမေႃႁွင်ၼိုင်- ပိုၼ်ၵျေးရေး။
ဢံမေႃလု- လင်ႁွ်။
ဢံမေႃမုၼ်- ပိၼ်သုပ်းပိၼ်ၶိုး။
ဢံမေႃသွၼ်လုၵ်-လင်ပိၼ်ငေၼ်း။
ဢံမေႃပၼ်မေႃယိုၼ်-ပိၼ်တင်းလင်း။
ဢံမေႃမိၵ်- လင်ၼၵ်း။
ဢံမေႃဝေ- လင်ၽေႃ။
ဢံမေႃလိတ်း- လင်ႁွ်။
ဢံတၼ်သုံးလေႃသုံး-ယႃၵိုင်ႇၵင်ႇၼီ။

ပုံၶုံးမီးပိုင်ၼႄ-ၼိုင်တွင်းမ်ႇတေႃလုဝ်တႃၼႄႃ။

ၵွ်ၼွင်ၵုၼ်ယဝ်းၵုဝ်းၶေႃ

ထႅၼ်းယိင်းတႅၼ်းပၼ်မွ်-
ၼိုင်မိုၼ်ယွ်ႇ တွၼ်းတုဝ်း၊
ႁွဝ်းလုဝ်းၵၼ် သွၼ်ဢၼ်-
တီႇလႅၼ်းၼ်ပျတ်းၼေႃ။
သိုင်ပၼ်းမေႃ- ဢၼ်လိၵ်။
ၵုင်ယွ်ႇႁိၵ်- တီႇတၼ်း-
ၵူၽ်မၼ်းၵျႃၵျပ်၊
ၼျိုင်ပၼ်ၵပ်- ယံႇယိုဝ်-
ၼိုင်ပေႃၽိဝ်- တီႇမုၼ်။
တွ်သိုင်ႁူၼ်ၼွင်မွင်းတၵျ်။

ၵပ်ၼွ်ပၼ်သုဝ်သေႃလိတ်-
ၼိတ်ပၼ်မွ်တုၵ်းထိုင်။
ယႃဝေမိုင်ၵျႃသင်-
ယုၵ် ယိပ်ယင်-မိုဝ်းတွ်း
ၼိုင်ၽိဝ်ပွ်း- ဢွင်သႃ။
ၼွ်ၼွႃၼေႃ- ၵျဝ်းထႃး-
လဝ်ၼေႃး- ဢိၵ်လဝ်ႁွ်။
လုဝ်ၼိုင်လႅယိၸၵ်ထွ်-
ၵူမိင်းၽွ်ယႃဢုၼ်။ တွ်သိုင်ႁူၼ်
ၼွင်မွင်းတၵျ်။

ၵုႈပိုဝ်ၵႁူၼ်တႃႉ

လ်ႏပိၼ်းမိၼ့်- သီပေႃႉ- တ်

၁။ မ်ႉတုၼ်းႁဢံပိၼ်လုင်- ၵုၼ်းၶိူၼ်းလိဝ် ဢံပိၼ်ဝၼ်း။
၂။ ဢံထၼ်မီၵေႃၶိုင်- ၸင်လႆပိုင်ဢိင်ၵၼ်။
၃။ ဢံမေႃၼင်လႆ ဢႆ- ဢံမေႃၸႂ်လႆၼေႃ။
၄။ သိုဝ်လုင်ၵေႃႁူႈယႂ်- ၼႆ့ယႂ်ၵေႃၶိုဝ်းသုင်။
၅။ ၾူယိင်းလင်ပွင်မိုင်း- မုၼ်ၵမ်ၶိူင်းတီႈၾေ။
၆။ ၾူယိင်းၼင်းႁူလိၵ်- ပိၼ်ၼမိၵ်မိုင်းလီ။
၇။ ၾူယိင်းၵျင်လႆးလိုင်း- လိလၢႆသိုၵ်းမိုင်းၼေႃင်။
၈။ ပိုၼ်တီႈၵံဢံႁၵ်းလႆ- တိင်လိၵ်းမႆ- ၾႆဢံယိပ်။
၉။ လၵ်ၼၢႆးလႆသႂ်ႁႆ- တၵ်းလႆသႂ်ယွင်ၼေယ်း။
၁၀။ လၵ်မၼ်လႆသႂ်ၶျင်း- သိင်ၶွင်မွင်းဢိုတ်ႁၼ်။
၁၁။ လၵ်ၶျင်းလႆသႂ်မၼ်- သုၵ်ႉသၼ်တိၵ်ၶိုးၼံ။
၁၂။ လီဢွႈၾတ်မၵ်သုၵ်း- မၵ်ဢံတုၵ်းၵိၼ်ဢွႈ။
၁၃။ မ်ႉပွတ်းၾတ်မၵ်မုင်- မၵ်ဢံႁုင်ၵုံးလႆ။
၁၄။ မ်ႉတေႃမီၼေႃၵၼ်- ဝၼ်တေႃလုၵျၼ်။
၁၅။ လင်းၵၼ်ဢံလႆၶေႃ- ရၼ်သူလေႃမႃးလႆ။
၁၆။ ၵုၼ်းယွၼ်းလုပ်ထုင်လၼ်- ၵျဝၼ်လုပ်လႆယၢင်း။
၁၇။ ၼၢႆသိုၵ်းဢံလီလတ်း- ၼၢႆသတ်းဢံလီၶဝ်။
၁၈။ ပီႁူသွင်- ၼွင့်ႁူၼိုင်- တေႃႁိူပိုင်ၶွႆးၵၼ်။
၁၉။ လီပိုဝ်ၵၼ်- ဝၼ်ပိုဝ်ၵိုဝ်။
၂၀။ သိုဝ့်လပ် ယႃပႃးသႆ- သိုဝ့်ၶုဝ်းယႃပႃးႁွၵ်။
၂၁။ သိုဝ့်ဝုဝ်းႁိူပႆၼုဝ်း- သိုဝ့်ၶုဝ်းႁိူပႆမတ်။
၂၂။ သင်ၾႆၼ်မီးမၵ်- ႁိူၾေႃၾၵ်ၵုၼ်းယုဝ်း။
၂၃။ သင်ၾႆၼ်လိဝ်းၾၼ်- ၵိုတ်းၵၼ်ပွင်းၵုၼ်းမိုၵ်။
၂၄။ တုဝ်လုလိုဝ်ဢံႁႆ- တုဝ်တႆလႆးဢံၼင်ဝ်။
၂၅။ မႃဢံႁဝ်လင်ၶုပ်း- ၵုၼ်းဢံသုပ်းလင်ႁႆ့။

၂၆။ တေ်ၶဝ်ၼႂ်မွၵ်- တေ်ဢွၵ်ၼႂ်လၢတ်။
၂၇။ သွင်းတၢႁၢင်လပ်ႉၾၼ်း- လုၵ်လိုၼ်းမိၵ်ၶၢႆဢူ။
၂၈။ ၶုၵ်ႉၵိင်ႁူၼ်ၵ်းၶွႆး- လုၵ်လိုၼ်းႁူၼ်ၵ်းဢူ။
၂၉။ ၸွႆဢၢမ်ႇထုၵ်ယေတိၼ်- ၵိၼ်ဢၢမ်ႇထုၵ်ယေၵႃး။
၃၀။ လီပိုၼ်ဢၢမ်ႇတၢၼ်ၼွၼ်း။
၃၁။ သိုဝ်ပၢတ်- ပၼ်တၢင်းပုတ်တီ။
၃၂။ မိင်တေႃမိင်- လိၵ်းလိင်သၢၼ်မၢၼ်။
၃၃။ ဢုၼ်တေႃဢုၼ်- မွၵ်ၶုၼ်တေႃၶုၼ်းႁုၺ်။
၃၄။ တီယူၽ်တီၵိၼ်မၢၼ်း- ပိၵ်ႉဝၢလၢၵိၼ်မၵ်မိုဝ်ၶၢၼ်းၵေမုၼ်။
၃၅။ ႁိတ်းၶိုင်လွင်- လၢသွင်တၢင်း- ၾၼ်းၵႃးၶတ်သွင်တီ။
၃၆။ ႁိတ်းၶိုင်လွင်- လၢသွင်တၢင်း- မိုၼ်မၵ်လင်းလၢပၢႆးတၢင်းမၵ်မုင်။
၃၇။ ပၢႆတိပ်းတေ်ၵိၼ်မုၼ်- ၶုံၶဝ်ႁူၼ်တၢင်းတိုင်း။
၃၈။ ၵႃးသွၼ်တေ်ၵိၼ်ႁိၼ်- ၼႆၢမိုင်းယိၼ်ၾၵ်ၶိုင်။
၃၉။ ၶိုဝ်လွ'မီးပၢႆမုင်းပုတ်း- ၶွင်းသုတ်းမီးမီ မီးသိုဝ်။
၄၀။ မၢလိၵ်းတုၵ်းသၺ်ၼုံ- မၢလိၵ်ႉၵေႃလုံ မၢယၺ်ၵေႃလုံ။
၄၁။ ပိတ်းမၢ- ၵႃငွႆး။
၄၂။ လုၵ်ပိုၼ်ႁၢဝ်းဢၢဝ်- လုၵ်ၵဝ်ပိုၼ်လၢ။
၄၃။ ၵႃၽွင်သိပ်ႉၼိုလီ- ၵႃၽွင်မိၼ်ႁၢင်။
၄၄။ မၢးလီမီးတီဝ- မလီ မီးတီတၢး။
၄၅။ ၶုၼ်ၵေႃလၢၾေပ်ႉၶၢ- သၵ်လုၵ်ႉလၢပေႃ ၽိုၼ်း။
၄၆။ ၾလင်ၽုၼ်ဢၢမ်ႇတုၵ်း- သိုဝ်ၶုပ်းသိုဝ်ဢၢမ်ႇႁူင်ႉ။
၄၇။ မိုင်းတေ်လု သိုဝ်ၵိတ်- ပိတ်တေ်လုႁူယၢၼ်း။
၄၈။ ၵုၼ်းတေ်လုၵိၼ်လဝ်- လဝ်တေ်ၵုလုၼ်သၢၼ်-မၢၼ်တေ်လုၶုံးၶၼ်။
၄၉။ သုတ်ႉမၢဢၢမ်ႇလၢတုဝ်- လီၵုဝ်မိုဝ်ႁိုၵ်လွၵ်။
၅၀။ ၾီမ်ႉႁူင်းႁၢ ၵိၼ်တၢင်းႁွင်- ၾီမ်ႉလွင်ႁၢၵိၼ်တၢင်းၼၼ်း။
၅၁။ ၶူၾၼ်းဢၢမ်ႇမီးႁၢင်- မိတ်းၶွင်ဢွၵ်ႁူၾၼ်။
၅၂။ ၵုၼ်းဢၢမ်ႇမီး ဢၢၼ်ၵျ- ဢၢမ်ႇမၢၼ်ၵေလိပ်းၶိ။
၅၃။ ပိၶွင်ႉယူၵ်ႁၢၼ်ၼုံႁိုဝ်- ယူလုံလင်မိုဝ်ႁၢၼ်။
၅၄။ ၾုၼ်တေ်မၢးၾမွၵ်- မိတေ်ဢွၵ်တုတ်းမေႃ။
၅၅။ ပေၢတေ်လုၼ်- ႁိုၵ်ၸုၼ်လီမိုဝ်လိၵ်ႉ။
၅၆။ လင်ႉသီတိၼ် ႁၢဝၢး- တၢင်သၢင်မၢးႁိုႁူ။

၅၇။ မ်ႁူဝ်ၵၢင်လီၵႂၢမ်းလီ- ၵိုတ်းၵေႃႈၵၢင်သံပီလင်ႁူ။
၅၈။ ဢၼ်ၽႄၵတ်းမိုင်းၵႂ်- မိူၼ်တင်းၽႅၼ်မ်- လိပ်းသွၼ်။
၅၉။ ပေႃႈၸႂ်းမၢၼ်ၶွင်းမၢၼ်ၵွင်ၵီ- ပေႃႈဢၢၼ်မၢၼ်တင်တီ- ဢမ်ႇမၢၼ်ဢမ်ႇၵိုမ်း။
၆၀။ လုၵ်ႈဢွၼ်ဢမ်ႇႁူႉၸဝ်- ၽူႈသၢၼ်ဢမ်ႇႁူႉၶၼ်ႈ။
၆၁။ လိၵ်ႈမၵ်ႈၶဝ် မိုင်းၼၼ်- လိၵ်ႈမၵ်ႈၼၼ်း မိုင်းလု။
၆၂။ တၢလႆၺၢၼ်ပိုၼ်းၽိုၵ်- တၢလိုၵ်ၺၢၼ်မ်းၶူင်း။
၆၃။ မ်ႈၼိုင်လႆး- မ်းၼိုင်ၵျပ်။
၆၄။ ႁူၼၼ်ဝူႇပၢၼ်ႈ- ၵတ်ႉၵႃဝူႇပၢလင်။
၆၅။ မေႃးလုင်ယၢဝူႇၼွၵ်- ပုၼ်းတုၼ်ၶွၵ်-ယၢမ်။
၆၆။ သၢၼ်မိုၼ်းႁွင်ၵုၼ်ၵပ်- ႁူပ်ၶပ်ၵုၼ်ႇလႂ်လႂ်။
၆၇။ မိူၼ်းဢမ်ႇမီးၶူၽြင်- ၼင်းယိုင်းဢမ်ႇမီးၵေႃႉ မီပ်ၶင်- ပိုၼ်လူလႂ်။
၆၈။ ၽိုၵ်းတိုင်ၽိုၵ်းသံပီ- ၽိုၵ်းပီၽိုၵ်းသံလိုၼ်။
၆၉။ ၵုၺ်လီမိုပ်လိုၼ်ၵပ်- ၶပ်လီမိုပ်လိုၼ်သိပ်း။
၇၀။ ထပ်ၵင်လႂ်လုံးပပ်- ထပ်ၵင်လၢပ်လုံးထွင်း- ထပ်ၵင်ႁွင်းလွၵ်ႇၼုၵ်ႉ- ထပ် ႁူပ်ပုၵ်ႉလွၵ်လုၵ်လွၵ်လၢၼ်။
၇၁။ တီၼၼ်ငေလ်ၼၼ်ႈ တပ်-ဢမ်ႇလီၶပ်မိုပ်းသုင်း။
၇၂။ လုၵ်ဢမ်ႇသင်ဢမ်ႇသွၼ်ပိၼ်မူပိၼ်မႃ- ပိၼ်ၶွင်ႇဢမ်ႇသူ ဢမ်ႇၺႃ- ပိၼ်ပိၼ်။
၇၃။ ၼၢႆးဢမ်ႇလီပေႃႉၵႃ- ၼၢဢမ်ႇလီပေႃႉမွၵ်။
၇၄။ ၵုၼ်းၵတ်ႉလုံႉၵုၼ်ၶမ်- ၵုၼ်းၼၢၼ်လုံႉဢၢယႃ- ဢၢယႃလုံႉတင်းမေႃ- တင်း မေႃလုံႉ သီလ။
၇၅။ လိၼ်ႈဢမ်ႇမီးလုပ်လင်ၶူၵ်း- ၶႃဢမ်ႇၺၵ်းလင်လိၵ်ႈ။
၇၆။ မွၵ်ႇဢိုင်ၵီၶုံး ၶုပ်- မွၵ်ႇမုပ်ၵီၶုံးၺႃ။
၇၇။ ၵိၼ်သုံဢမ်ႇပႃး ၵိုပ်- ဢၵိုပ်လိုပ်ၽေႃ၊ ၶႂၢၵတ်ဢမ်ႇပႃးလု-ဢၢလုၵ်ႈ၊ မႃးႁိူၼ်းဢမ်ႇၺၢၼ်ၽိူ- ဢၢလုလိၵ်ႈ။
၇၈။ ၽၼ်းၶိုၼ်းႁိူၼ်းယႃဢၢပ်ဢွၵ်ႇၼွၵ်ႇႁိူၼ်း-ၽၼ်းၼွၵ်ႇႁိူၼ်းယႃဢၢပ်ၶပ်ၶိုၼ်းႁိူၼ်း။
၇၉။ ၽေၼ်ၼႃၺႃမင်- ၵိၼ်လင်- ၺႃၸီး။
၈၀။ ၶုံးၶၼ်ႇ ပႆၵၼ်- ၶုံးငၼ်ပႆဢိၵ်ႈ။
၈၁။ ပၼ်ဢူ-ယိုပ်မလႂ်သိုပ်ႈဢွ၊ ပၼ်လုၵ်ႈ- လႂ်မ်ၵိၼ်ယိုပ်မ။
၈၂။ ၵိပ်းၵႃၶၼ်ႈလႂ်လႂ်- ၵိပ်းၵႃလွ- လႂ်မိုင်။
၈၃။ ၶျွင်းတူဝ်ငေလ်ၶျွင်းၼိုပ်-သၢမၵ်ႉၶိုပ် ယင်းပိုင်။
၈၄။ လပ်ႉပိၼ်ၽေ- လၢပိၼ်ၽုၼ်။

၈၅။ ၽုၼ်တုၵ်းလဝ့်ပႃးတွၵ်– လိတ်ဢွၵ်လဝ့်ပႃးတုၺ်။
၈၆။ လိၵ်ူးပိုၼ် သွင်ဢၼ်– လၼ်လူးႁၵ်းသံၼိဝ့်။
၈၇။ ႁုၼ်းတုပ်ၼေပ်– ၶပ်ႁူပိုင်။
၈၈။ ႁဝ်းၼေင်ၵၼ် ႁၵ်ႉၵၼ်– ၽေးသင်လၼ် ၶပ်ယပ်။
၈၉။ လဝ်ၶေႃးၶႃႇၸွမ်းလဵဝ်– ၼႄမိူင်းသုပ်ပၢင်လိူၼ်။
၉၀။ ၶႃႇတၢင်းၶုၼ်လိတ်တိၵ်– သိၵ်းၼိၵ်လင်တေႃႇမိူင်း။
၉၁။ လိုၵ်သဝ်းဝႃး မႃးႁႃၵႃမွင်– လုၵ်ႁႃတွင်မႃးႁႃၽေဝ်ယွႆး။
၉၂။ ၶုံးၼံၶေႃ သင်ၶျေ– ၼီၶျေႃ ၶေႃ တိုင်လၼ်း။
၉၃။ လီၵေႃလုပ်မ့ လုပ်ၶႃး– ဢမ်လီပီတေႃမႃးလင်ပိတ်။
၉၄။ ယိုင်ႁုပ်ယိုင်တဝ်– ယိုင်ဢမ်ယိုင်လုံ။
၉၅။ လဝ့်ၶျေလ်တၽေး– လဝ့်တၢႆးၵင်ဝၼ်းဢွၵ်။
၉၆။ လၢႁၼ့်ယင်းမီးယိုပ်– ႁုၼ်းပိုပ်လင်မီးၵၢမ်။
၉၇။ ၵမ်းယွၼ်းၵီၼ်ႉ လုင်မွၵ်သွံ– ၽွႆလတ်ၵေႃ လီထွႆႇႁဵင်းမၼ်း။
၉၈။ ၽူလလတ်တင်းပီ– ၽူလီလတ်မီးမိုပ်။
၉၉။ မီးႁူဢမ်ထွႆႇလိင်– ၶေထိင်ၼိူၶုံးၼိုပ်း။
၁၀၀။ မီးတႃၼိူလူ– မီးႁူၼိူထွႆႇ။
၁၀၁။ မိလ်ႁဝ်းႁၵ်း– ႁၵ်းၼိူင်းသိုပ်၊ ႁူပ်ႁဝ်းတိၵ်– တိၵ်ၼိူင်းမၵ်ႁူပ်။
၁၀၂။ ႁုၼ်းၶၼ့်ဢမ်မီးၵၼ်– ႁုၼ်းၽၼ်ဢမ်မီးၵတိလ်။
၁၀၃။ ၼေမ့ယႃၶေဝ်တႃ၊ မီးတင်းလတ်တင်းလႃ– ယႃၶေဝ်ၼႄလိၵ်ႉၼႄယို။
၁၀၄။ ႁၵ်ႉၵၼ်ၶေလ်လ်ယၼ်– ငိၼ်းၽၼ်ႁူၶျိင်ၶႃ။
၁၀၅။ လင်းၵၼ်ယူႁူတီ– ၼႄဢမ်ၵီၶေယမ်း။
၁၀၆။ ၽၼ်ၼေင်ၵၼ်ၼိူၵ– ဢမ်လင်မၵၼ်မီး။
၁၀၇။ မိတ်ဢမ်ယံႁၼ်ၵိပ်– ဢိုင်ဢွင်မိပ်– ထင်လိုၵ်ႉ။
၁၀၈။ မ့လီမီးၶေယ် တုၼ်– ၼုၵ်ႉမုၼ်မိုၼ်သိလ်တုပ်။
၁၀၉။ တုၼ်ႁွင့်မီးၶေယ်ဢၼ်– သတ်းတၢၼ်ႇ– မိုၼ်လိုပ်။
၁၁၀။ ႁုၼ်းလီမီးၶေယ်လဝ်– မိုၼ်ႁုၼ်းတပ်ၵိုပ်းလီ။
၁၁၁။ ၵဝ်သၢႆးဢမ်ဢိုတ်းႁုၼ်– တုပ်မုၼ်ယၵိၼ်ပႃ။
၁၁၂။ ထိုၼ်ၶေႃယႃၼိူလိပ်– ပင်တၢႆးၶေႃၼိူလ်။
၁၁၃။ တင်းပိတ်းၶေႃ– ပိတ်းၶေတ်တ်၊ တင်းၵ်ၶေႃ– ၵ်ၶေတ်လွႆး။
၁၁၄။ ၶေမ်းၶေဝ်ႇ ၽုပ်ထုၵ်ၼီ– ဢွင့်ၶေဝ်ႇ ပီႁိူၼ်းပၼ်း။
၁၁၅ ၵ်ထိုၼ်ဢမ်သူၶေဝ်ႇၵ်ဝၼ်– ႁုၼ်းၻင်ယၼ်ဢမ် သူၶေဝ်ႇ ႁုၼ်းၼိူင်း။

၁၁၆။ ၵေႃလမိူဝ်တေႃယေၼ်- ၶဝ်းၵွတ်းၵၼ်ၶေႃႈယႂ်။
၁၁၇။ မေႃးလဝ်လဝ်လ်ထိတ်ႇၼႄႈတႃ- မေႃးလဝ်ယႃလ်ႁႃႁူၶဝ်။
၁၁၈။ ယူမၼ်ႁွ်ၵႆႇမၼ်- ယူမိုင်းႁွ်ၵႆႇမိုင်း- လဝ်တေႃႁိုင်းမိုၼ်ၵႃ။

(ၵိုးမိူဝ်ၵႂၢၼ် ၶေၼ်းၶတ်ၵႃၵျေႃးရၼ်း)

ရၼ်းလွ်လုၼ်းၼေႃၵီ- ရၼ်းထုၵ်ၼီ- ၼေႃငဝ်။ ရၼ်းၵဝ်းသဝ်- ၼေႃၵုၼ်။ ရၼ်းၼ်ပျေႃ ၼ်မုၼ်- ၵိုးၼံ။ ရၼ်းလွ်လံ- ၼေႃတူ။ ရၼ်းၼေႃႁူ- လွ်ပိတ်း။ ရၼ်းသုပ်းမိတ်း- လဝ်ပွင့် လဝ်လႃ။ ရၼ်းၼႃၵႃ- သိင်လဝ်။ ရၼ်းႁူမင်- လိတ်းလိင်။ ရၼ်းၼေႃႁိုင်- လဝ်ရုပ်။ ၼငၼ်းယိင်း ၼ်လ်ၾုပ်- ၼေႃလိလ်ႁၢင် မွၵ်။ ရၼ်းႁူၼုၵ်- ၼူလင်ၵိုၼ်။ ရၼ်းမိုၼ်လိုၼ်- ၼ်ၵိတ်းပုဝ်။ ရၼ်းငဝ် သုဝ်ႁူဝ်- လိုတ်းယွႆး။ ရၼ်းလင်ၶွံး-ၵိလ်ပႃၼေႃမိင်။ ရၼ်းလိုတ်ႁိုင်- ၼေႃပျူ။ ရၼ်းတၼ်ႃ- ၼေႃလိင်။ ရၼ်းလွ်မိင်- ၼေႃၶွင်။ ရၼ်းလွ်ၵုၼ်လွ်ၵွၼ်- ၼေႃ လိုင်။ ရၼ်းလွ်လိုၼ် သိုင်ႁိုင်- ၼေႃၾိုၵ်။ ရၼ်းတႃလိုၵ်ၵိုးၼံ။ ရၼ်းၼ်တွင် ၼ်ထံ- လဝ်လတ်ၵိုးပိုၼ်ႁၵ်ႇ။ ရၼ်းၼ်လၵ်ႇ- တႃလွံ တႃလီး။ ရၼ်းၼ်ယိင်း ၼ်ၵီးလဝ်ယွင်။ ရၼ်းလဝ်ၼ်ႁူလွင်- ထံလေႃး။ ရၼ်းၼ်လ်မေႃး- လဝ်ရုပ်သေ ပေႃမေပိုၼ်။ ရၼ်းလၼ်တိုၼ်- လွ်လံ။ ရၼ်းပိုၼ်းၼံ- ႁူပ်မႃမွၵ်။ ရၼ်း ၼ်ၵွၵ်ၼွၵ်- ၵိၼ်တရေႃၵံမီး။ ရၼ်းပၼ်းၵျိး- လတ်ၵိုး ၵံၶျေႃႈ။ ရၼ်းၼ် ထုပ်ႇၼ်ပေႃႈ- လွံတုလ်းတီယံ။ ရၼ်းၼ် ယိင်းၵံ- လိပ်တင်း ၾေၶွႃပိုၼ်။

ၸုၼ်းဝိၼ်းမိၼ်

(သီပေႃႈ)

ၵုံး တၢၵၢၶၵ်

(ဢေႃ့တီ်သုင်- ထုံးဝိၼ်းမိၼ့် သီပေႃ)

၁။	ၵုၼ်းသံဢေႃ့- မိလ်း မိလ်းႁူဝ် သိလ်လိင်။	ႁိင်း
၂။	ၵ်ႁူလံ- တံခံၶုၵ့်။	ၶဝ်တံငႃး
၃။	ၶုံးမေႃထဝ်သီ ၶဝ်- ငဝ်လုၵ်းပွႆ့ ယိုဝ်ၵိုင်။	ႁိုၼ်း
၄။	ၶွင်ယွင်ယဝ်- ၶဝ်ဢံၶဝ်ၵံးတုလ်း။	လဝ့် ၽ
၅။	ၶွင်ယွင်လွ'- ၼံ့မၼ်းယွ'့ လွံးမွ'။	ပိလ်းတဝ်း
၆။	ၶွင်ယွင်ဢေသ်- ၼံ့မၼ်းမုၼ်ဢေလ်ဢေၽ်။	လဝ့် ၽ
၇။	ၵံဢံလွ် ၵံႁုၼ်းၶၼ်။	ၵံၶွံ
၈။	ႁူဢံလွ် ႁူႁုၼ်းၼွၼ်း။	ႁူၽေၵ်းၵိ
၉။	ၵင်ဝၼ်းၶုၼ်ပိုတ်းၶုၼ်ပိုတ်း-ၵင်မိုၼ်းသိုင်လိုတ်းလိုင်	မိတ်းဝုဝ်း
၁၀။	ၶုဝ်သွင်ၽိလ်သီၵဝ်း။	မိဝ်းတိၼ်
၁၁။	ငူးလုင်တံ ၼိုဝ်ၽ- လင်းတပၼ်ၼိုဝ်လိၼ်။	ယႁူ
၁၂။	ထင့်မေထဝ်ႁူယၼ်း- ၵင်ၶံမၼ်း ၵင်ၼုၵ်ႁိုတ်။	ၽေၵင်ယုင်း
၁၃။	ထဝ်မူၼ်ဢေလ်သူ ၶဝ်ထဝ်လုင်းဢေတ်ၶွင်းမူး ဢဝ်ယွတ်ထီးဢွၼ်မၼ်း ဝံပံလုင်းတင်းတွ် တံတိုင်းဢွၼ် မီးပႃတင်းၼိုဝ်။	ပိႁုလ်
၁၄။	ထဝ်သင်ဢွၼ်သံပႃး- ၵျေႃဘြူႃးၼၵ်းထံ။	ႁၵ်ဝုဝ်း- ၶုံး
၁၅။	ထဝ်သင်ဢွၼ်ပႃးလိဝ်- ႁွင့်ၵိဝ်ၵိဝ်ၼၵ်းထံ။	ၵိုင်ဝုဝ်း -ၶုံး
၁၆။	သိုင်ၶွင်မေမွင်းပၼ်း ပံၵိုဝ်ထိလူး လုၵ်ၵင်ဝၼ်း မၼ်းလွ်မျႃဝ်းသင်။	တုၼ်တင်းလူ
၁၇။	သီဢေႃ့ၵံ- သံဢေႃ့ဝီး- လိၵ်းထိုးၶွႃပႃၼေႃ။	ထင့်
၁၈။	သီဢေႃ့ၵံ- သံဢေႃ့ဝီး- ပႃးလိၵ်းထိုးသံမၵ်။	ဝုဝ်းပေႃ
၁၉။	သီတိၼ်ပုၵ်း-ႁူၵ်းတိၼ်တံး။	ၵျိူတႃႁူၵ်
၂၀။	တုၼ်မၼ်းတၼ်သၵ်- မၵ်မၼ်းၶွႃပၵ်ဝႃး။	ၶွင်

၂၁။ တိုဝ်းတုပ်း တိုဝ်းတပ်း ၽႂ်ႈၶွၵ်ႈၵေႃ- တၢင်ႇၽဵၼ်ႈႁႃ
အဝ်ႁၢၼ်-ၵုမ်ႈၵမ်ႈႁႃသႂ်ႈႁၢၼ်။ မိူၼ်ၽူႈႁၢၼ်း

၂၂။ တုၼ်မၢၼ်းတၢၼ်ၵိုင်- မႂ်မၢၼ်းထိုင်ၾေ။ ၶၢၼ်းၽဵၼ်း

၂၃။ တိၼ်ယၢၼ်ႈလိၼ်သွင်ၶိုပ်- ပႂ်လိၼ်လိုပ်ၵမ်ႈၶိုတ်း။ လိတ်ၸိင်း

၂၄။ တုၼ်မၢၼ်းတၢၼ်ၶီ-မႂ်မၢၼ်းတီၼ်ႈ။ ပူးၶၼ်းၶၼ်ႈ

၂၅။ တုၼ်မၢၼ်းတၢၼ်လိၵ်းလီး-မႂ်မၢၼ်းပီးဝွပ်ဝွပ်။ တုၼ်တွင်လိင်

၂၆။ ထႅင်သင်ၶေႃၵမ်ႈၵိုပ်- လိုပ်သေဢၢပ်မိုဝ်းပျ။ ၼေႃၵိ

၂၇။ ၶၼ်ႈယူတ်ႉ- ၽဵၼ်းသႂ်ၶိုပ်။ ၵွၵ်းၽဵၼ်း

၂၈။ ၶၼ်ႈတပ်ဢွၼ်ၽႂ်ႈလၵ်း-ဢမ်ႇတၵ်းၵေႃယင်းတီႈ။ မၵ်ႈဢုၼ်

၂၉။ ၶၼ်ႈလေႃႉလေႃႉ မၵ်ႈၵိူၼ်ၶွၵ်ႉၶိၵ်ႉ ၶၼ်းမၢၼ်းမီးပႃမုင်း
တုပ်ၶိုင်။ ၶိုပ်လေလိၼ်ႈ

၃၀။ ၶွၵ်ႈမၢၼ်းတႃးႁၢၼ်- ၶၼ်းမၢၼ်းပိၼ်သၢၼ်ၶေႃႉ။ မၵ်ႈၽိတ်ႉၼိင်

၃၁။ ၶၼ်ႈမုၼ်ပုၼ်ဢွၵ်ႈ တႂ်ပႃယႃယုင်းဢွၼ်လမ်လမ်
ၵမ်မႂ်ႉပွတ်းၶိုင်ၵိုတ်းၵျၼ်ႁူပ်မၢၼ်း။ ႁၢၼ်းမီးၶုတ် လုတ်မေႃယႃ

၃၂။ ၶုၵ်ႉႁူပ်တိုင်ႁၢင်ႁိုပ်-လုင်းၵိၼ်ၶၼ်ႈၶွင်ၶိုပ်ပေႃႁိင်။ လေႃႉၶၼ်ႈၽေၵ်း

၃၃။ ၶၼ်းဢွၼ်တွၼ်- ၶုင်သိုပ်ၶွၼ်သၢပ်းၽိုၼ်။ ႁူင်းမပ်ၵပ်

၃၄။ ၶၼ်းဢွၵ်းတွၵ်း-ၶုင်သိုပ်ယွၵ်းဢၢပ်ၶၼ်ႈ။ ၶၼ်ႈတပ်ၽွတ်

၃၅။ ၶၼ်မၢၼ်းပိၼ်ၶၼ်ၽိုဝ်ႈ- ၶိုဝ်ႈမၢၼ်းပိၼ်ၶိုဝ်ႈၵ-
ၶမၢၼ်းပိၼ်ၶလိလ်း။ မၵ်ႈလင်းသုၵ်း

၃၆။ ပွႆပီၶီၶုၵ်ႉထွၵ်- ယွတ်ယိတ်ရူလင်ၵိူၼ်း။ ပုံထွၵ်

၃၇။ ပႃမုင်းလုင်ၵိတ်းထီ- ဢမ်ႇလီၵေႃမၢၼ်းၽွႆ။ မၵ်ႈၵိင်သုၵ်း

၃၈။ ပႃယိလ်မုၼ်ႈမေတ်းၶေႃး- ပႃးလိုၵ်ၽိတ်းထွႆးလင်။ ၼီယိပ်ႉ

၃၉။ ၽဵၼ်းမႂ်ပႃတၢင်းပီ- ၵိုတ်းၵျၼ်မႂ်ႉသင်းၶီသမ်လီ။ တိၼ်ၵိင်း

၄၀။ ၽေၵ်းဢမ်ႇလႂ် ၽေၵ်းႁုၼ်းၵိၼ်။ ၽေၵ်းတူ-ပီး

၄၁။ ၽေသီသၼ် သွင်ၶုမ်း။ ၶိပ်ထုလ်မွႆ

၄၂။ မွႆယွႆယွၵ်းမွႆယွႆယေႃ- တေႃၵၼ်ရူၶိၼ်းရူဝၼ်း။ မွႆတႃ

၄၃။ မိုပ်လိၵ်ႉၶုင်သိုပ်သုပ်း- ယႂ်မႃးတိုဝ်းႁုပ်းတွမ်။ မၵ်ႈၶိုပ်

၄၄။ မိုပ်လိၵ်ႉၶင်မၢၼ်းၵိူဝ်တၢင်းတုပ်-ယႂ်မႃးပွႆႁူပ်လွမ်။ မၵ်ႈၶိုပ်

၄၅။ မၵ်ႈၶိုၵ်မႂ်တႂ်ယွတ်။ မၵ်ႈၵိင်

၄၆။ မၵ်ႈၵမ်ႈသုမ်တႃလိၵ်း။ ၵင်ဝၼ်း

၄၇။ မိင်းလေသင်းႁူပ်သိင်- သိင်ၶိင်ႁူင်ပၼ်ၶျၵ်။ ရတ်ႈၽဵၼ်း

၄၈။ မိုဝ်ၶူၺ်ၸုပ်ၵၼ် ၵိၼ်းၵိၼ်း ၼွၼ်းၼွၼ်း- မိၼ်းမႃးၼႄႈတႃႈသွၼ်းတုဝ်ႁွင်။	ပုင်းတၢၵ်းၼႄႈ
၄၉။ ယၢၵ်းၵႃႈၼႆ- ၶူၺ်ႁႃႈၵႃႈပုၼ်ႈ။	သီၶပ်လွၵ်းၼုၵ်ႉ
၅၀။ လၢၵ်းမၼ်းမီးလၢၵ်းလိဝ်-မတ်ႉဝုဝ်းမိဝ်ႁႃႈပၢၵ်။	မၢၵ်သင်းၽေ
၅၁။ ၸွႆးတိၼ်ၶုၼ်းၽၢၵ်းၼႃႈ- မီးသံသွၵ်။	ၸွႆးတိၼ်ပြတ်
၅၂။ ႁူဝ်မၼ်းမီးမိုင်းၶဵဝ်- ႁင်မၼ်းမႃႈလႄမိုင်းႁဝ်း။	သိၼ်တင်းလုင်
၅၃။ ႁူဝ်မၼ်းလႂ်ၼင်မတ်း-ပတ်းၵိၼ်ယိုဝ်ပေႃးသိင်။	ႁူဝ်ၽဵၼ်းမိတ်ႉ
၅၄။ ၵုၵ်းလုၵ်းတၼ်တိၼ်မီ- ဝၼ်းလီထင်လုင်းလင်။	ၶွပ်းၶဝ်တိၵ်
၅၅။ ၵုၵ်းလုၵ်းတၼ်တိၼ်ထင်ႈ- ပေႃးငင်ႈပိၼ်သွင်ၽၢၵ်။	ၵိပ်ၶဝ်
၅၆။ ၵႃႇသိမ်ၵေႃႇလိ- ၵႃႇသီးၵေႃႇထိ- ၵႃႇလိၵေႃႇၸွႆ။	မၢၵ်လင်းသုၵ်း
၅၇။ ၵုံလုပ်ၶုပ်းတိၵ်တိပ်း။	ၶၼ်းမေႃယႃ
၅၈။ ၵိင်မၼ်းသံႇလိင်လံ- ႁူမၼ်းၼွႆႉတေႃတေႃ။	ၶွင်ၶုၼ်ယဝ်း
၅၉။ ၵႃႇႁၼ်ႁင်ႁၼ်တုဝ်- လေပုတ်းႁူဝ်ပိၼ်ပိတ်။	လုံးထုဝ်း
၆၀။ သုပ်းမၼ်းမိၼ်ၼင်မွၵ်- ၸွင်ႈသိင်ၼွၵ်မေႃပၼ်း။	ထၢၵ်ၶွၵ်သိင်
၆၁။ ပိၼ်လတ်ၶေၼ်သင်ၵေႃႇၵိပ်းလႆ-မီးသႆၼွၼ်သိလ်ုလိဝ်။	ထၢၵ်တီသိင်
၆၂။ တုဝ်ၵႃႇတုင်ႈၵႃႇၼိုင်- လိုင်ၼၼ်လတ်ၶိုးၼွၵ်ႁူလွင်။	ၶေတီယုပ်
၆၃။ ႁူဝ်မၼ်းပိၼ်ၶီးသင်း- ႁင်မၼ်းပိၼ်ႁူဝ်း- ပေႃးမၼ်းတေႃ မိုဝ်းလွၵ်းမိၼ်းတင်းလင်။	ႁုင်း
၆၄။ မေႃတင်တုၺ် ၽဵၼ်းသၺ်ၼိုဝ်။	ၶွၵ်းၽဵၼ်း
၆၅။ မီးႁူႁႃႇမီးၼႃ-ၶဝ်ၵတ်ႁူႁႃႇဝၼ်း။	ပိတ်
၆၆။ မၢၵ်တႃႇတၼ်ၼုံးသိင်- ၸွင်ႈသိင်သိလ်ုၵဝ်ႁၼ်း။	ၵႃႈၸွင်ႈႁၼ်း
၆၇။ ငဝ်မၼ်းပေႃႇၵႃႈ-လႃးမၼ်းပေႃႇၶွတ်- ယွတ်မၼ်းလႂ်ၽိတ်း။	ႁၼ်း
၆၈။ ပင်တၢႆးပိလ်ုမႆႈၸွင်- ၵဝ်တွင်ၼွင်မၼ်း ၶူၼွၼ်တင်း။	ႁင်ထႆ
၆၉။ ၽွင်တုလ်ုးၵေႃႇတေႃလႆပိၼ်တေႃ- မိဝ်ပေႃးပေႃသွင်တင်း။	ၵင်ဝၼ်း
၇၀။ တီးသေယိုဝ်- သုင်သေလွႆ။	တင်း
၇၁။ တီးသေလွႆ-သုင်သေၽေ။	ပိဝ်ပွင်ၽေ
၇၂။ မိတ်ႉငႃးပိၼ်ၵႃႇလွတ်-မၢၵ်ပၢၵ်ႉတွတ်လုံတုၵ်း။	ယွမ်းႁင်ၵဝ်
၇၃။ မိင်းႁင်ႁိဝ်မိဝ်ႁင်- လိလ်ုၵင်ပင်ၵဝ်ၵၼ်းၽဵၼ်းလူပ်း။	ၽိုဝ်မိင်း
၇၄။ လိသဝ်ႁူၼ်းၼင်းၽီ-ႁၼ်းထၵိၵ်ႁၼ်းလီ-မိၼ်ယၢၵ်။	တၼ်ႁလ်ု

၇၅။ ထွႆႈၵင်ၶေႃမႂ်ႇသေႃ- ဢိၵူၼ်းလေႃဖႄဢွင်း။	ၼိူင်တေႃႇႁူၵ် (မႂ်ႇသွတ်)
၇၆။ မီးမိဝ်ဢႆမီးသုပ်း ၶုပ်းၵိၼ်မႂ်ႇပေႃယွႆႈ။	ၶိုးလွ
၇၇။ ၼွင်ဢွၼ်ပၼ်လိပ်ၵုၼ်- ၶဲမၼ်းမုၼ်သုၼ်ႁူၼ် ၶုၼ်သဝ်ဝႆႉယဝ်ႉ။	တီႁၼ်သီၶဝ်- ၶႃး၊ ကျောက်ပြင်
၇၈။ မၵ်ႈၵလိုၼ်းႁူပ်ပၼ်- ယွပ်ယၼ်ယၼ်ၶေႃးႁိုၼ်း။	ၵၵ်
၇၉။ တုဝ်သုင်တီၼ်- လႆးၵိၼ်တုဝ်သုင်မိဝ် တိၵ်းလႆတီမၵ်ႈသုင်တုၼ်။	ငူးဢုံမိတ် ၶိုဝ် မၵ်ႈၵိၼ်
၈၀။ မွၵ်ႇသုင်တုၼ်သီးမႂ်- ယႆးၶႂ်ၵျိင်ၵတ်းမီးႁူတီ။	(မွၵ်ႇႁုံ) ယႆးၶႂ်
၈၁။ ၶိုဝ်ႈၼင်ၵၼ် ၶႆၵၼ်- ၶဲမၼ်းလၼ်သွႆႉတွင်ႉ။	လုၵ်ႈဢွၼ်လုပ် ၵိၼ်ၶုၼ်း
၈၂။ ဢိပ်ပုတွၵ်းၶႂ်းၶွင်- ႁုၼ်းသွင်ႁုၼ်းသႆ ဢၢပ်ဢႆလႆ။	လိုၼ်
၈၃။ ၽၵ်းမိဝ်ဢႆမီးတုၼ်- မိတ်းႁုၼ်ဢၢဝ်။	တဝ်းၶႂ်းၶဲ
၈၄။ သိုဝ်တႆႁူပ်ႁူလျ်ၼွင်ႉ။	သွင်းတႃႇႁၵ် ၼွႆႈႁူဝ်ႉ
၈၅။ မႂ်ႇၶုင်ၶင်း- ၶုၵ်ႉယင်းလပ်းႁူၵိင်။	တုၼ်ႁုလျ်
၈၆။ ႁူပ်တုၵ်းထင်- ႁင်ၵင်လွင်။	တုၼ်ႁူပ်ၽိုၵ်
၈၇။ ပႃယိလျ်တုဝ်တၼ်ၶႃ- ၼင်တႃပေႃၶေႃၶဝ်- ပေႃထဝ်မႃး- ပေႃသိုဝ်ၶွၼ်း။	လီမႂ်ပုၵ်
၈၈။ မုၼ်းတုံႉလုံႉ မႃးတုံႉသႂ်ႁူပ်ၼဝ်း။	လုင်
၈၉။ လွင်သႆၵၼ်း သိပ်းလုင်။	ရတၼႃသႆပႃး သိၼ်သိပ်း

လႅးဝိၼ်းမိၼ်ႉ
သီပေႃႉ

ပပဂပ်ိမၼ်ၵၢင်း
လေးယိင်းခဝ်လုဝ်ၵူ

လဝ်ထင်းဂေါပုသ ဂျွင်းခွင်ခ်း မေမျူဝ့်တ်

မိုဝ်ခ်ၼ့် ၶဝ်းမတ်မ်မိုဝ်း ပပဂဝ်ဂိင်း မိုင် ယိင်းလေ်လ်း ဢမ် ရှခ်း ငိုဝ် လဂ်း လိုခ်-မိုခ်ထိုခ်ၼ့်မိုခ်း တိင်လိုခ်းလေ ပိုခ်ရှခ်း။ မိုဝ်ဂင်ရှုဝ်မသွင်ပ ရှုဝ တင်ၾုတ်းလလုတ်းဢွၵ်ရှုဝ်မုခ်း-ရှခ်း ဝခ်ဂေ ယင်းဢမ်မိုခ်င်း ဉုံးဝခ်ဂေ လိုဝ်သံ ယင်းဢမ်မိုးခဝ်ခေ။ ပွင်လုလ် သုဝ်းပပ ခရုဂ်မိုဂ်ၽေ့င်း ဢရွင်းမဝ်-ဢဝ်လေ်သိုခ်ၶခ်ဂေ ယင်းဢမ်ပိုင်မ် ဂိုးသိုဝ်း။ ဢခ်ဝ ဢထိင်ဂဢုဂ်ပုဂ်ရှဝ်း လုလ်သိုခ်ပိုတ် သိုခ်ဂဝ် သိုခ်သိုဝ်း-မိုလ်းဝဲ့ဝုလ်း။ ပေပိုခ်မ်မိုဝ်းရှသုဝ် လွင်ထံမခေ်သဗေ့တိၶိုင်းခ်- မခ်း ဢမ်ခပခဝ်သေတရှူခေး။ သင်ဝမ် မိုဝ်းလွင်ပပယုတ်မိုဂ် မိုဝ်းဂမရှုင် ၶိုင် ၶင်ေးပး- သိုင်ရှုခ်မခ်း ထခ်ပေ ဢုခ်ယဝ့်။

သုံးၽေ့င်းရွင်းလိုဝ်းမိုဂ်ၽိုတ်းၽုခ်-ဝုဝ်းၶင်မိုခ်င်းဉုံးၶင်မိုခ်ဉ်း။ ပေပိုခ် မ်မိုဝ်းလွင်သိုခ်လွင်ထံးခ့် မခ်းပ်သွူး ၶူလခ်ၽိုင်း- ပေတခ်မိဝ်းရှုပ် လူး သိုဝ်ယဝ့်။ ပေပိုခ်မ်မိုဝ်း လွင်တခ သိလ ဢမ်ခဝ်ရှူဢမ်ခိုဂ်းမိုဂ်ၽေဂ်းဂိုဝ်-မိုခ် ပိုခ်ဢဝ်ဂတုဝ်းၽေ့ခ်ၽိုတ်း ဝုံ့ လိုတ်း တိုင်ခေဉုံး။ လုံလံ လိဂ်ဗေသ မိုခ် ၽိုင်း- ဢခ်းရှုလဂ်းရှုဝ်လံးၶင်မိုင်းတုဝ် ယဝ်။ လုံမ ဢွူး မွဂ်လွူး ပုခ်ပိုင်း ရှုဝ်- ၶိုတ်းဝဂဝ်ပေ ခင်းယိုင်း။ မိုင်း ၶင်ၶူး ဢ့်ခုခ်လံးဝ။ ပေပိုခ်မ်မိုဝ်း သဝ်ဢွခ် မဝ်ဢွခ် လိဂ် သိုင်လိုတ်မ်း ၶုံး- လုံးထခ်ပေတခ်ဂိုဝ်းလံ မ်းလိုင် ဝ။ ပေပိုခ်မ်မိုဝ်းဂမတခ် ဂိဗေ် သမခ်းမုခ်သုတ်းပိုင်- သိုင်ခုဝ်ရှုခ် မိုဂ်းမိုဂ်း။ တလိုင်ဢမ်ခွခ်းလိုဂ်း- ၽိုင်း ထခ်ပေမိုဝ်။ တင်းၶိုတ်း မိုင့်မိဂ်ရွင် လဝ်းသိုဝ်-ၶခ်ဂ်ယိုဝ်းတုပ်ဉင်ၽေ်း။ ၶ ဢရ သုဝ် လိုင့် ခဝ် ၽူယိုင်း မေ်ပုံ ယခ်း- ၽေ်းဢခ်တခ်ရ် မုင်းထုံရွဂ်း ရှုဝ်ယဝ့်။

ဢခ်ဝ ဢမေပ်ငရ်း ဢမ်ပေထခ် ပိုခ်းရှုဝ်-သေ်မိတ် ပေ်းမဂ်လံမိုဂ်း။ ၶ ဢရသုဝ်လိုင့်ခဝ်ၽူယိုင်းဢွခ်ပိုခ်လဝ် မိဂ်းမိဂ်း- ဂိဂ်းမေတ် မင်ပွဂ် ပေလ် တုဂ်းထွင်မ်ရွပ်တင်းဂိုခ်ဢိုဝ်။ ဂံးဢခ့် လုဂ်ၶူး မေ်းၶူး ဢမ်လွံးမ် လွံးခဝ် လွံး ပိုခ်-မိုခ်မေတ် လ်ဂေ ပိုခ်လဝ်ၽုဝ်ခ့် မိုဝ်းမ်ဢဝ်ပိုတ်လုံးလုံး။ မိုဝ်ဂိုခ်မိုဝ်ခုင် မေတ် ယင်းဂိုလ်ပိုခ်တိလိလုံး- ၽုဝ်လေ်

မေႃးယုံႇ လုပ်းၶုပ်။ ထိုင်တီ တုၵ်းထွင် တေႃႇပိၼ်ၼမ်းၽေႃႈ-တုပ်တလိင်းလႅၵ်ႈ မႄႈ ဢၵ်ပိတ်မိုဝ်းမိုဝ်း။ ၶိတ်ၼႄတေႃႇ လႄႈၼႄ လွင်ႁႃလိင်ႇၶပ် ၽူယိင်းဢွၼ် ပုံႈႁိူဝ်း- မိုဝ်းမႄႈပိၼ်ၶႃလိပ်းၶႃႁႂ်းၽူၸႅ လႄႈတုၵ်းထွင်မႄႈၸွပ်တင်းၶဝ်ယဝ်ႈ။

ဝဵၼ်းသိၼ်ၵေႃႇ ၽေႃႈၸွႃမႄႈထွင်မႄႈၵိၼ်း ၽူ ယိင်းသုံႇ ၶျေႃပုတ်တီလႆးဢၵ်-ၵဝ်းထိုင် တင်းၽႅဢၵ်လိုၼ်း။ ၵေႃႇၸႃတုၵ်းထွင် ၸွင်ၶေႃလေႃထမ်းတေႃယင်းပႅပိုင်လွတ် မႃးၶိုၼ်း- တိုၼ်းၵေႃႇပိၼ် လုၵ်မေႃး ထၼ်ပေႃၸွႃလွင်းတိမႃးထိုင်ၵုၼ်းတင် ယဝ်။

ဢၼ်မျႃပ်းမႃတုၵႃမၼင်းယိင်း ၸိုင် ၸိုင်းၵင်-တူဘလေးလေး။ပိုၼ်ဝႃၶႃႈပၵ် ႁႂ်ၵ် ဢၼ်သိုဝ်မၼ်းတေႃႇ- မီးၸွႃၵေႃႈၸႃ သွင်ၵေႃး- ၵႃပိၼ်မႃတုၵႃ သိင်လိတ် ၼင်းၶုႆႇလိင်ၵေႃး- ဢၼ်သိုဝ်မၼ်းပၵ် ၵုၼ်းၼႆႈ ၶျေႃးလေ မီးတေႃႇ ၵုၼ်းၶိုင် ၵုၼ်းသွင်ယဝ်ႈ။

ၽူလႅး ပႅပျၼ် လၼ် မႃး ႁႂ်တ် တုၵ်း ထွင်- ၸွင်ၽူယိင်း လေႃႇ ၵိၼ်းပရိယေမႃ ယႃႁႃထိုင်တင်းႁိူၼ်း။ ၵေႃႇၸွႃတုၵ်ႇ ၶေတေႃႇ ယင်းၵိလ် ပိၼ်ၽူလႅး ဢၼ်သိုၼ်း ပိုၼ်း- ဢၵ်လထိုဝ်းပျႃတုမုၼ်ထုံပိတ် ၸွၵ်းႁုပ်ယဝ်။

ၸင်ဝႃႁိတ်းၶႃတၼ်ၶႆႈမၼ်းၵိလ် လီၵုပ်-ၽႅၵေႃလူသတီးထွႆး။ ၸင်ဝႃ လွင်လုလ်ပႃလႃၼႆပိုင်မိုၵ်တင်းသွႆး-ၽႅ ယႃပေ တွၼ်ႇလွၼ်းပွင်။ လိလ်းလႃး

လိၵ်ႁူးၵုၼ်ႇတုၵ်းထွင်- ႁႃၼ်ႁိူဝ်ထိုင်လုပ် ၶဝ်းၼႄ ပၼ်လိုၼ်း။ ၸင်ဝႃ ၽႅယႃ သုတ်ႁူၼ်မိုၼ်း ပွင်လွင်တင်းလီတၶႄ။

ဝၼ်းလိင်း မႄႈမိုၼ်းပီ- လီလႅသွၼ် လိၵ်သွၼ်လႆးယဝ်ႈ။ ယိင်းဢိၵ်လေတင်း လႅး- ၽႅၵေႃႁိတ်းႁိူလၵ်းလီတ။ ပေႃ ဝႃဢမ်မီး ပိင်ရႃရၼ် တင်းတတ်လၵ်း ၵိ- ၵုပ်လႅပိၼ်ဢမ်ၵုၼ်းမိုၵ် တိမ်လိုင်း။ ပေႃဝႃမိုဝ်လိၵ်ႇ ဢမ်သင်ဢမ်သွၼ်သုံႇ ဢၵ် ပိင်ရႃ ရၼ် တၼ် ဢုၼ် ၶိုၵ်းထိုင်း- ပေႃယႅမႃး ထၼ်ပေႃ ဢမ်မေလတ်ၶုံး သင်ယဝ်ႈ။ ပေႃဢမ်ႁူလၵ်း ပႃတင်းၼႄ တင်းလင်- ၵုပ်ပိုၼ် ၶေႃးဝႃ ၵုၼ်းၶႆ တုပ်ၸုံး။ ပေႃဢမ်ႁူ တုပ်လိၵ်တုပ်လႆး- ၵုပ်ပိုၼ်ၶေႃးဝႃၵုၼ်းမၵ်တႃ မိတ်လုပ်း တၼ်ဢိုပ်။ ၵိၼ်းၼၼ်ႇတေႃဝႃတႃဢမ်ႁၼ် ၼႆၵေႃ- တႃထၼ်ပေႃလိုမ်သိုင်ႁိူင်း။ တေႃႁၼ်ယူ ဝႃၼႆၵေႃ ပေႃပိုၼ်တိုၵ်း လို့ ၽတ်းလိၵ်လႆးဢွၼ် လီလႁုပ်ပိုင်း- တိုၵ်းပိုၼ် ၵုၼ်းဢမျႃး ၸွႃႁႃလုပ်မႃး ပၼ်ယဝ်ႈၶေႃ။

ၵိၼ်းၼႆႈ တင်းသူတင်းႁပ်း ယႃႁိတ်း ၼၼ်- ၽႅၵေႃ ၽိုၵ်းဢၼ် သွၼ်လိၵ် သွၼ်လႆး။ လိုဝ်းဢၼ်လပႅထပ်ယင်းၼုႆ လီၽူယိင်းဢိၵ်ၶုၼ်လႅး- သွၼ်လိၵ်လႆး တၽႅယႃပေပုၼ်ႇတွၼ်းတိုပ်ၼႄ။ လိုဝ်း ဢၼ်တပ်ၸွႃၵျေႃၸွႃယဝ်ႈၼႆၵေႃ ဢမ်ၸင် ႁိတ်းႁိုပ်- ၵုလ်းလုပ် တိုၵ်းလို့ ၶပ်လုၵ် လၼ် မိုၼ်မိုဝ်းယူ ၶိုပ်သျႅင်းယဝ်ႈ။ ဢ တုပုၼ်ၵုၼ်းထပ်ၶပ်တေႃႇ လတ်ၶႆႈဢမ်

လင်တွႆးမင် ၼေႃမွင်း ၵုၺ်းလုပ်ဢၢင် သိၼ်မိူၼ်ၶိုပ်ၶျင်း-ၶတ်းသင်တင်းၵျင့် တင်းၵံယဝ့်။

ၵင်ဝၼ်း ၵေႃးဘုၵ်း လင်တၵ်ၶ်ပ်-သံ့ဝႃ မၼ်းၵ်ပ်ၼ်ၵေႃ မၼ်းဢံတၼ်း တံ- ၶွင်ပိုပ်ၵ်ပ်းသံ့ၼၼ်း သတီးလႆ လႆၵံး။ ထပ်ၶွႃယဝ့် လင်ဢၢင်ဢၢၼ်းမင် သွၼ်လိၵ်သွၼ်ထံး- သွၼ်ဢၢပ်ၵျိုပ်ပေႃ ယံး-ၼ်ၵေႃ ယုပ်သံ့ၼၼ်းလုပ့်ၼၼ်း ၵျၼ်ၵိုပ်။ ၵုၺ်းလုပ်ပင့်သတိ မူလုၵ်လုံး လၼ်- တိုၵ်းၸွႃသွၼ်လိၵ်ႆသွၼ်လႆးယဝ့်။ ယႃၵိုင့်သွၼ်ၵၼ်လိင့်ဝုပ်း ဢိၵ်တုပ်ၶွႆး- ပိုတ်းၼုၵ့်ပိုတ်းၼု။ ပေႃဢံလိူဝ့်သွၼ် လိၵ်လႆးၸွႃမေႃလင်ဢေႃးလူ- ၵုပ်လုၵ် လၼ်သံ့ၶိုၼ်းပိုပ်ပၼ်းၾေမိူၼ်ၵ်ပ်း။ မိုပ် ယင်းလိၵ့်ဢွၼ်ၼ့ လီလႆ လွဵ့ၶ်ပ်မိူၼ် မိုပ်းၶုပ်ထင်သင်း- ၼွႆးပိၵျႃၾုင် လင် ယွတ်ၶျင်းသိင်။ ဢၢၵျႃပ်းပိင်လႃၼ့်သွၼ် မိုပ် ယင်းလိၵ့် ယင်းလိင်- မၼ်းလင် လိုပ်းၵျမေႃမႃး၊ ပေႃဝႃ ဢၢယွ်ၵေႃၶွႃ ယဝ့် မိူၼ်လၵ်ပ်းဢံၵုၼ်းဢုပ်ၵျူပ်သႃး- ယုပ်ဢံၶီးဢၢၵျုပ်းသင်ဢိုပ်။

ၵံၾွင်သံ့ၵိုတ်းဝ်ၼေႃး ၵုသုပ်ၵံၸွင်း ဢၢၶျင်းလတ်ဝၼ်းလင်-ၵိုဘ်းဝႃၵ်ပ်းၼ့် မၼ်းဢံၶီးဢၢသင်းၵံၶမေႃလိၵ်မေႃလႆး။ တုၵ်းတႃ မိုပ်ဢၢၼ်သီသွၼ်ပိင်ႁႃ ဢၢ ၶႃမိုပ်လိၵ့် မိုပ်သိင် ၵုင်ၵ်ပ်းသံ့ ယင်း ၵေႃသွၼ် လိင့်ဝုပ်း ဢိၵ်တုပ်ၶွႆး။ ပေႃ ပိုၼ်လွဵ့ၵ်ပ်းယူၵၼ် ယူၶျင်း ထပ်လွင်း ၶွႃသွၼ်လိၵ်သွၼ်လႆး-ပေႃတၼ်တိုၵ်း လွဵ့ၵ်ပ်းတႆယဝ့်။

ဢၢၼ်ဝႃၶျင်းသွၼ်ပိင်လႃဢံၵ်ပ်တ်းမ် မိုပ်းၵံ- ၵုပ်ထၼ်ပေႃတၼ်ၾီၾေးယဝ့်။ ယွ်မႃၵႃသုင်ယဝ့် ပေႃဢံမေႃလိၵ်မေႃ လႆး- လိုင်သံ့ယင်း ဝ်ၼေႃးဝုတ်ဝၼ်း လင်။ မၼ်းဢံလွဵ့ ပိၼ်ဝုတ် ၵ်ပ်းသင်- ပိၼ်ၶွပ် တင်းၶၼ့် ပိင်းၼုၵ့် ၵျင်ၵပ်း။ ဢၢပ်ၵႃၼ့်ၶွႃၼႃ ၾွင်ယႃၵိုတ်းလိုပ့်ၼ် ၵ်ပ်း- ၾွင်ၵေႃတိုၵ်းလွဵ့တင်းလုၵ်လင်း ဢွၼ်သွၼ်လိၵ်လႆးတုပ်တ။ ပေႃၵိုတ်း ဢိုၼ်လိုၼ်တံလိုၼ်း ၼံ့တင်းပိုပ်ပိင်း ၵျုပ်-မိူၼ်ယိုင်ဢၢၼ်ပုၼ့်မႃး မိုပ်ဝႃးၵွၼ် ဢွၼ်သိၼ်းၼ့်။ ပေႃတေႃၵိုတ်းယူလိုပ့် ၼၼ်တေႃ့ မၼ်းဢံပိၼ်တိုၼ်း- ၵုပ် ပိင်လႃလၼ်တႆးယုပ့်ယွႆးတ် ပွၵ်းယေႃ မိူၼ်းလင်ၼၼ့်။

မိုပ် ဢၢၼ် လုၵ် လင်း တိုၵ့် သွၼ် ပိင်လႃၼ့် ၵ်ပ်းယႃပေလိၵ်ၵုးသင်- လီ တိၵ်တုၼ်း လွ်လူၼ်း လၼ် ပၼ်ၵိုင်း။ ပေႃလႆၵျုၵ်းၶုပ်လိတ်းၶုပ်ယဝ့် သူယႃ ပေမိုင့် တိၵ်းၼ့် တံၶ်ပ် ထံးၵ်ပ် ၵၼ်ၵု ဝၼ်းလိင်း၊ ၶျႃလပ်လုၵ်ယိင်း လုၵ် လႆးဢွၼ်သိင်ပိင်း- မိုပ်းဢၢပ်ၶျင်းပိင် လႃၵျုပ် သွၼ်လိၵ်လႆးမ်တ။ လီတေႃ လွဵ့ၶ်ပ် မိုပ်းယူၵၼ် ယူၶျင်း ၵုဝၼ်းသႆ- ၶျႃၸွႃၶ်ပ်လၵ်း။ ဢံၶ်ဝ့်ၶျင်းလပ်မုၼ် ၵေႃ မိုပ်းဝ့်ၶျင်းလႃတိၼ် သွၼ်လွင် တင်းလၵ်း-ယႃပေၵိုင့်လေလွဵ့တိၵ်းၼ့် တံၶ်ပ်ၵျင်ၵေႃး- ထီၼ့် တင်းပိုပ်မၼ်း သွ်ပၼ် ပုၵ်ၵေလႃလၼ်ၼႃ။

လုၵ်ဢွၼ်ယူၵၼ်ယူၶျင်း ယႃပေၵံ မိူၼ်းၸွင့်မိုပ်းလွ်ၵိုတ်းၵၼ်- ဢၢၼ်မိုပ်

ၽွင်း ၼိုၼ်ႁႅင်းယူႇ သွၼ်လိၵ်သွၼ်လႆး။ ၵႂ်ၽွင်လုၵ် ဢွၼ်ယူႇၵၼ်ယူႇႁႅင်းသႂ်ႇမေႃ ၾင့်မိုဝ်းလေသွၼ်လိင့်ဝုၼ်းၶိုး- လႆးၼ့် မၼ်းဢၢႆပိၼ်တေႃ လႆးလုင် တိပ်းၶဝ်မူး သၼ်ၼႄ။

လုၵ်ဢွၼ်တိုၵ်ႉသွၼ်ပိင်ရျ၊ ပေႃ ေလ၊မေႁုၼ်းထဝ်ၶဝ်ၾင့်မိုဝ်းလွႆႈၾိတ်း ၵၼ်- တုၵ်းတ၊ မိုဝ်ဢၼ် လုၵ်ဢွၼ် ၵေႃႉၼ့် ပႆၵိတ်မိုဝ်ယၢမ်းၼၼ်- ၶဝ်လႆႉ ၵိၼ်ၽူလ်ၼေႃ။ ပႆလိုဝ်လုၵ်ဢွၼ်ၶၼ့် သွၼ်လိၵ်ၵဝ်ၵဝ်- ႁုၼ်းထဝ်ဢဝ်ၼေႃ ၵၼ်ၼ့်မႃးၵျႃ- ထီးၼ့်တၢင်းၸိုဝ်မၼ်း သႆ့ပၼ်ထိင်ပေႃတီးယဝ့်။

မင်ၵေႃႉလုၵ်ဢွၼ်ပိင်ရျ၊သွႆလီတု င်းမီ- သွၼ်ၵေႃလိဝ်းလႆ မီးလၢၼ်မေႃ တွင်း။ ပေႃမေသႂ်ႇၸိုဝ်င ၵျႂ်လုဝ်းထုၵ် လုင်းၽေတ ယၼ်ႁႅင်း- ဢဝ် ၼိုင် ၶုဝ်း ၽေသုဝ်းဢွၼ် မႃး ယ ၵျႃ ဢဝ်ယဝ့်။ ပေႃမိူဝ်းမိုဝ်းႁိုၼ်းမေလႆးၵဝ်- ႁဝ်းပေႃ ေလ၊မေ ႁုၼ်းထဝ် တေႃသိုဝ့်ပၼ် မဝ့် ၵူင်းလိင်သိင်တိုဝ်း။ ဢၼ်ဝ၊ လိၵ်ပတ် ၼႄ၊ရီဢွၼ် သုဝ်းပွင်မီလ်ၺိုဝ်း- လႆးယ၊ လွၼ်းမျိဝ၊ဢိင်းရျိမိုင်ၶုဝ်းၽေသုဝ်းလီ- တေႃသိုဝ့်ပၼ် လုၵ်လႆးဢွၼ် သိင်ပိင်း။ ပိၼ်သွၼ်ပိင်ရျ၊ၼ့် ယ၊ဝ၊ တၵ်းသႂ်ႇ ၵျႃလဝ်ပၼ်ႁိုင်း- သႂ်ႇၾိတ်းသိုဝ့်ဢဝ် ႁိုင်လွပ်ဢွၼ် လိင်ႁုၼ်ဝုၼ်းၵိင်း- မႃး ယွၵ် ၵျႃတႂ် ၵျႃၼိုဝ်ဢိုဝ်။ ၾိတ်းဝ၊ လုင်းႁႅင်းထုၵ်မႃးလေၶမ်းလုၵ်လႆးဢိုဝ်- ႁုဝ်းသႂ်ႇ တေႃသိုဝ့်ပၼ်ေလ၊ ပၼ်ဝုၼ်း။ ဢယွႆတၼ်ၵၼ် ပိၼ်ပေႃထၼ်မီးလုမီး

ၸုဝ်း-ၸိုင်လုၵ်လႆးဢွၼ်ၵဝ်တိုၵ်ႉယင်း ရင်မႆၽေလင်းလိုင်လ၊ မင်ပွၵ်ၾိတ်းဝ၊ သဝ်ဢွၼ် ၾုၼ်းၸၼ်းၼၼ့် မၼ်းၵျိုၵ် မူဝ်းတေႃသုတ်းပိုင်-ရုလ်းလုဝ် မိုဝ်းလီၼ် မိုဝ်းၵုဝ်းယဝ့်။ လေဢဝ်ဢပျုဝ်သသဝ် လဝ်း- ၵျႃလုၵ်ၵျႃလၼ်။ ပေႃမေ ရၼ်သူလိုဝ့်ၼႆၼ့်မၼ်းပိုဝ်သုတ်းသၼ်- ၵျႃၵျႃႉဢဝ် ၾုၶဝ်လုၵ်လင်းပိုဝ်မိုၼ် မၼ်း။ ၸုင်လွင်ၼွင်တွႆး တိုတ်ႉသွႆး ၶေႃမိုဝ်း လုၵ်လင်းဢွၼ်ၶဝ် ၵိင်တုၵ်း လ၊လွႆလၼ်း-ဢဝ်ပိင်ရျ၊တီးမင်ဢုၼ် ယွႆးမင်ယဝ့်။

ၵႂ်ၽွင်လုၵ်လင်းေတႃပႆထုၵ်ယူႇသင် ၼိုးပိၾ၊ၽုင်ၽုလ်းယွတ်ႁႅင်းလင်- ပွင် ၵႂ်ၵျႃၵိုႉၾိတ်းမိင်ၵၼ်ငၼ်းယဝ့်။ မွင်း ၾုၶွၵ်ဝ၊ယဝ့် ၾိတ်းသိုဝ့်ဢဝ် ၽေလႆး ဢွၼ်တ၊ၸၼ်း- မႃးယွၵ်ၵျႃ လုၵ် တင်းလၼ်ယဝ့်။ မိုဝ်းမိုဝ်းၶမ်းဢိုဝ် မိုဝ်း လွႆႁုဝ်း ပေႃေလ၊မေ ႁုၼ်းထဝ် ၾိတ်း ၵၼ်- ၵႂ်းၼ့် လႆၶဝ်ၾႆ ၶဝ်ၼႄးဢွၼ် တီး တုင်သုၵ်းၵေႃလိုင်မႃးယဝ့်။

သုၵ်ၵဝ် သဝ်းယူႇ ဢထံ ၸြ၊ေတႃ တုၼ်ၸုဝ် ၽုင်းၽေ၊- မၼ်းဢၢႆမီးဢ ၵျုဝ်းသင်။ မိုဝ်းပတ်ၼႄးလိတ်းၶဝ်မီး ဝင်- ထိင်းလိင့်ဝုဝ်းဢိၵ်တုဝ်ၶိုး။ မိုဝ်လႆ လႆၾွတ်ၾုဝ်ဝ၊သႂ်ႇၸင်ႁွႆၼိုၼ်းပျၼ်သွႆၼ် လိၵ်သွၼ်လႆး- ၼိုၼ်းပွၵ်မိုဝ်းတွင်ၼႄ။

မိုဝ်လႆၸပ၊းၶဝ်ႁုဝ်းသိင် ၼိုးယွင်- ၵဝ်ၸင်ၼိုၼ်းၼိုၼ်မႃးသုင်ထိုင်ႁႅင်းႁွ။ မိုဝ်လိဝ် ၶဝ်မွႆႁုဝ်းပေႃယဝ့် ပေႃဝ၊ မေဝ၊ မိုဝ်းလွႆ ႁုၼ်းထဝ်မွႆး ယိဝ်ႁုင်

မွင်း ထွင်းလပႃးၸိူဝ်း ၸွ'ဢီးဢူၵ် ဢွင့်ၶူဝ်းလူၼ်ဝႃ၊ သယေဢင်ယိုတ်လေ တင်းငံၵင်ဢွၼ် ၸေႃႉလိပ် မိုၼ်ယိုင် ၵီး ပူ- ဢၼ်ၵေႃ ပေႃမိူဝ်းသိုဝ့်မႃးယဝ့်- တီ ထုၼ် သုတ်းပၵ်း။ လီဢၼ် ပီးဢွၼ် ပုၼ်တႃလုၵ်လႂ်းမေတေႃၼၵ်း- ထုင်ၵင် လေမိတ်းၶွင့်သႃၶၵ်း- ၵေႃမေမိူဝ်းသိုဝ့် မႃးယဝ့် လီမိုဝ်ဝၼ်းဢွၼ်။ မိုဝ်းလေ ႁုလ်လေႁွင် ယိပ်းမၵ်ၵုင်ၶွၼ်- သွၼ် ႁွမေ လွင်ပိုတ်း လွင်ယိုင်း ဢုၵ်ႉတူ ဢုၵ်ႉ ၵိုဝ်းဢွၼ်ႁင်ပုင်း။ ပႃယူဢၼ့်ၵီးၸၼ် ႁဝ်းဢၼ့်ဢၼ်ၵေႃ မွင်းလုၵ်လႂ်းဢွၼ်ၵဝ် လုင်း-ၶျၵ်းပတ်ႉ မိဝ်းလိုၵ်မိတ်းၶွင့်လပ်း ၼႂ်ပမ်ႉတီးတုတ် ၶုတ်းတိုၵ်လိုၼ်သွ'ႉ လပ်းပၼ်ၶၼ့်။

ပိင်ၵႃပႃလႃၼ် လၵ်းတတ်ဝ်ၽေ- သွၼ်လုၵ်သွၼ်လင်း။ လၼ်းလူၼ် လီ ၸၼ် သိၼ်သႂ်တင်း- မိုင်းငႄး'မုၵ်ႉ ၶၼ်းၶွံ။ ၶၼ်းၽေႊငႄး'ဢၼ့် ၶဝ်မတ် မၼ်းႁွ- မိုၼ်ၵတုပ်းလိတ် ႁုၼ်သုလ်း။ ၵ်ႉလေ ၸေႃလဝ် လုၵ်ယိင်း လုၵ်လႂ်း ဢွၼ်ဢုၼ်တုလ်း- တေႁုလ်မိုဝ်ဝၼ်းလႂ်။ ၵုၼ်းႁဝ်းထိုဝ့်မိဝ်းဢၼ်-ယုဝ်လင်ၶေႃး၊ ၵလွင်မိုၵ်ႉလီတီၸေၼ်ဢီး- ၵလွင်ပိုတ်ႉ သိုင်းထီတံလီး- ယုဝ်လင်လပ်းၻီမၼ်း ယံၵိုဝ်။

ၵုၼ်းႁဝ်းမျႃင်းဢၼ့် ယုဝ်လင်ၶေႃး ဢၼ်- ဢုၼ်းလိုင်လိမ်တီး။ ၵံၼွင်မ်ၸေႃ လုၵ်ဢွၼ်ၶဝ်ထုၵ်ဝ်းဝ်း-တိုၵ်းလုဝ်ႉႁွတ်း ၵၼ်။ မိုၼ်သွၼ်ပိင်ၵႃ- ပ်တၼ်းႁု တၼ်းႁၼ်- ၸေႃထုၵ်လုင်းၼေတ်ယၼ် ၶျႂ်င်း။ လုၵ်ဢွၼ်မ်သွၼ် ပိင်ၵႃတိုၵ်ႉ လီမတ်လီတွင်း-ၵုၼ်းထဝ်မိုဝ်းယထုၵ်း တဝ်။ မွင်းႁွဢွၵ်ဝႃမ်သွၼ်လုၵ်လင်း ၶဝ်- မိုဝ်းလိင့်ၶူဝ်းဢိၵ် တုဝ်ဝုဝ်းယဝ်။ ဢွၵ်ဝႃပိုၼ်သွၼ်ၵႃတုဝ်တုဝ်း- ၶဝ်တ ယင်းၵျသွၼ်လုၵ်လင်းဢွၼ် ပိုတ်ဢုၵ်း မိတ်းပႃ။-

ပေႃဝႃလိုၼ်မ်းသိပ်းသွင်သၼ်းမႃး ၶဝ်ဢေႃးၶွံႉႁုင်းငွၵ်သုပ်းၵႃ- ႁႃမ်လိုင် ၵိုင်သုၵ်း ၵံၶၼ်မိဝ်း။ ပူဢွၵ်တိုင်ပင် ဢိတ်ၶၼ်လိဝ်း- တၵ်းမ်မိုဝ်းၶွႃယွၼ်း လုၵ်လေႃလၼ်ယဝ့်။ မိုဝ်ၼုၵ်မိုဝ်ၵိုဝ်းတ ဢၼ်ပေႃသူယုၵ်ႉ ယိပ်ယင် တံးယၼ်- မိုဝ်းမိုၼ်ယွၼ်းလုၵ်လႂ်းဢွၼ်သိင်မွၼ်း။ ဢူမၼ်းသံႉ ပၵ်ဝႃၵဝ်ဢံႁတ်းယွၼ်း- ၵုဝ်လင်မုၼ်ထၼ်ၼ်းဝႃႁင်းၵဝ်။ မေး မၼ်းသံႉပၵ်ဝႃ သူပိၼ်ၵုၼ်းလႂ်းမေႉ ၽေႃင်းဢၼေျးမဝ်- ၵုဝ်ယွ'တွပ်းတိပ်း။ လဝ်မုၼ်ဢၼ့် လင်ဝႃမၼ်းလင်ၵိၼ် ဢိုဝ့် ၵုၼ်းလိပ်း-မိုၼ်ပေႃၵျူးလဝ်းသိုဝ်ႁႃ။ ၶွႃတၶွႃတ မ်းပေႃလႂ်းဢိုဝ်- သူယ ပေလတ်တေႃတုဝ်း။ ဢမျႃင်းသင်ၶႃ ၵႁၼ်းဢၼ့် ၶဝ်လဝ်ၼ်းၵိလ်ၶွ'ယုဝ်း- လိလ်ဢဝ်ဝႃတေဢင်မိုဝ်း သၵ်ပၼ်ၼေႃ ႁုံႉၼေႃၶွပ်းမိုင်တၼ်းသႃၽိုၼ်ငင်း- ဢၼ် ၵေႃၶဝ်လဝ် တၵ်းယုံထိုင်တီ ၵံးလိဝ် ယဝ့်။ ပေႃထိုင်ၵိုၼ်းႁဝ်းယဝ့်ၶဝ်လဝ်ဢံ လင်မိုၼ်းႁွင့်မႃးဢဝ် ႁဝ်းလို ၵိၼ်ပိတ် တင်းၵိုင်မၼ်းၵိလ် ၶွ'သိုဝ်း။ မိုဝ်လိုထိုင် လံႁုဝ်ဝႃယဝ့်- လင်လို့ တိုၵ်းဢံလႂ်း ဢွၼ်ၶဝ်မိုဝ်း-မိုၼ်းႁွတ်ၶျႂ်င်းပိႁႃၼေင်ပ်

သချေႃႇၵိဝ်ႇသူ။ ဢၼ်ၼၼ်ႉဢဝ်တင်းတင်း
ၵိၼ်တင်းၶုပ်း သၽေႃး ယိုဝ်ႈၼင်းမိဝ်–
မိုဝ်းလိၵ်ႈဢဝ်လုၵ်ႉလႅးဢွၼ် သိုင်လိုၼ်း။
ဢမျႃဝ်းလဝ်မုၼ်ၼႆႉ ၶဝ်လဝ်ယင်းဢၼ်ပိုင်
ႁူလၵ်းပရိယေႃပိုင်လွင်ၵုၼ်းႁုၼ်း–ႁဝ်း
လိုင်လိၵ်ႈလိုင်ႉၵိုဝ်ႇၶဝ်ႈ ႁူၶဝ်လဝ်ႉငွၵ်း
ႁူဝ်ယဝ်ႉ။

ဢၼ်ၼၼ်ႉ ၽေႃၶဝ်ႈ သိုဝ်ႉဢဝ်မၵ်ႈ
ၵွၵ်းဢွၼ်ၽေႃႁူႁူၵ်းလုၵ်ႈ ၸေႃႁုၵ်ႈ
ပႃၼဝ်မိဝ်းဢွၼ်ၽေႃႁူႁူၵ်းတုဝ်–မိုဝ်း
လိၵ်ႈဢဝ်လုၵ်ႉလႅးဢွၼ်ႁူးတေႃႉၼႆႉၶဝ်ႈ
ၶဝ်လဝ်တၵ်းလုဝ်း။ ဢၼ်ၼၼ်ႉ တီႈဢဝ်ၶဝ်
မုၵ်းဢွၼ်ၽေႃလွႉၽေႃႇႁုဝ်း– မိုဝ်းလူၽေ
လေႃလုဝ်းႁူင်ႇ ဢဝ်လုၵ်ႉႁူးၶဝ်ႈ တၵ်း
ပိၼ်။ သၼ်တဢလုဝ်သၽေႃၽၼ်ႁူး
ၵိလျ်–ၽုဝ်လေတင်းမိမ်း။ လုၵ်ႉလဝ်ႉလုၵ်ႉ
ၽတ်ၽၵ်ယၼ်ႁူင်ႁူၼ်းဢိင်လင်ယေး–
မိုဝ်းမိုၼ်ယွၼ်း လုၵ်ႉလင်းဢွၼ် ၶိုဝ်
ယွတ်ႁွင်း လင်ယဝ်ႉ။ မင်ပၼ်မင်ၶႃး
လဝ်မုၼ်ၽုင်းၵျိ သတီး လိလျ်းလႃး
ထၼ်ပေႃၶုင်– တၼ်ဝုံႇဢွၵ်းၶွၵ်းယဝ်။
တေႃဢၼ်ပၼ်မိုဝ်းသူ တေႃႉၼႆႉၶဝ်ႈ ၵုဝ်
ပိုၼ်းၶၼ်းဝႃ ႁဝ်းလဝ်မုၼ်ယွၵ်း– မိလျ်
တပေႃးၵိၶၼ်းဝႃႁင်းၵၼ်ယဝ်ႉ။

တေႃၶွပ်ယိုၼ်ငင်းပၼ်ၼႆႉၶဝ်ႈ–လိုင်
သံႇ ၵုဝ်လိၵ်ႈလႅးတပေႃးတပၼ်း ဢွၼ်
ၶဝ်လိုမ်း။ ပိင်ရႃလႅသွၼ်ဝုံႇ ပႆထုၼ်ပႆ
လုင်ယင်းတိုၵ်ႉဢိုမ်တိုမ်း– ယင်းပႆႁၼ်
တီမၼ်းလီ။ ဢႃၵုင်လိၵ်ႈဢုံသုပ်းယင်း
ပႆမေႃသၼ်ႇသိုင်းသ– မေႃဝုံႇၵုၵ်းဢိၵုၵ်း
ၵၵ်း။ ၵၼ်ႇသွၼ်ဝုံႇတင်းဝႃၶဝ်တပေႃး

ၶဝ်ႈႁူႉလမိုဝ်းလွင် တင်းၵႂ်လီလၵ်း–
ၵုၼ်းထဝ်ၶဝ်သံႇမႃး ၵျွႉယွၼ် ႁူႉမိုဝ်း
တိုတ်သွ ဢၢပၼ်လုၵ်ႉလင်းၶဝ်ၼႆႉ။–

မင်ၵႃးမင်ၵႃး လဝ်မုၼ်မႆလွႆလိလျ်း
လႃးဝုၼ်ႉမိုၼ်း ထၼ်ပေႃငဝ်– ၵပ်ၼႆႉ
လိုင်ပေႉ မုၼ်ယိုင် ၵုၼ်းၶဝ်ႉ ၵိၼ်လင်
သွၼ်ပိုၵ်ႉ ဝုဝ်း ငသုပ်းၵႃၼ်ၶုၼ်ပိုၼ်း။
ပိုၵ်ႉ ပႆပေငိပႆယိၼ်လေ ၶွင်လဝ်မၼ်းသံႇ
မႃးထုတ်ဢဝ်မိုၼ်း– ပိၼ်ပေႃဝုဝ်းပိုၵ်ႉ
သုပ်းပႃႁျင်းလုၵၼ်းလိဝ်ယဝ်ႉ။ ပေႃ
ဝႃဝုဝ်းပိုၵ်ႉ လုဢုံႁူလေႃႉ ႁူၵၼ်း သိၼ်
လၼ်းထိဝ်–ယင်းသံ ၶၼ်းဝႃၵုၼ်းပိုၵ်ႉ
မၼ်း ဢၶျေးၶေမဝ်ၽုင်း။ တၵ်းတႃ
လွင်ဢၼ်ပိုၵ်ႉပႆယိၼ်ပႆပေငိလေ ၶွင်လဝ်
မၼ်းသံႇလုဝ်ၼိတ် မႃးလၵ်မိုၼ်းသူ
ဢွၼ်တင်း–ၽွင်ဢုံပေႃထၼ်တုလျ်းႁၼ်
ယဝ်ႉ။

ပေႃဝႃလုၵ်ႉၵႃၼ်ဢုံႁူလိၵ်ႈႁိတ်းသံႇ
ပၵ်လၵႃးၶၼ် ၶၼ်းဝႃမုၼ်လဝ်မၼ်း
ဢုံသွၼ်လိၵ်ႈသွၼ်လႅး။ တၵ်းတႃပေႃ
မိင်ၵိင်မႃးလၵ်ဢဝ်လုၵ်ႉလင်း ဢွၼ်ၶဝ်
လိုင်ႇဝုဝ်းဢိၵ်ႈတုဝ်ၶုံး– ၽွင်ၶဝ်ႈယင်းဢုံ
တုလျ်းႁၼ်ယဝ်ႉ။

မင်ၵႃးလဝ်မုၼ်မႆလွႆ လိလျ်းလႃး–
ဝုၼ်ႉတုလျ်း ထၼ်ပေႃတၼ်– ႁဝ်းၼႆႉ
ၵိၼ်လင်သွၼ်လုၵ်ႉလင်းပိုၼ်ယင်းပႆပိုင်
လွတ်တင်းၶၼ်း။ မင်ပွၵ်မႆမိုဝ်းႁူင်ႇလႃ
ဝႃပၼ်ပိတ်ထိုင်ယေး– ၼႆႉၶဝ်ႈ ၵုၵ်လႆ
ၽိတ်းပိုင်ၶုံး ပိၶၼ်းတေႃသၼ်ႁေႃတေႃ
ၽိုၼ်မျတ်ၵျင်းၵႃႈယဝ်ႉ။ ၶုပ်ပီသိပ်းသွင်
လိုၼ်မၼ်းၼပ်ႉမိုတ်းလံ တီထုၼ်လေး

တၼ်း။ မိင်ဢၼ်လံဢၼ်လိၵ် မီးသံ လိၼ် ၵဝ်သိပ်းဝၼ်း-မၼ်းထင်ဢဝ်ၵႃ လိုၵ်လုၵ်ႉလၵ်းလီ။ ပေႃဝႃ ၼိုင်းဝႃထဝ် မုၼ်ၵၼ် သွၼ်လိၵ်လႆးႁႂ်လွင်းထီ-မေး ထိင်ပၼ်ၼံႉတင်းလၵ်း။ ပေႃဝႃၵၢၵ်ဝႃ ယဝ့် ၵုၼ်းထဝ်ၶဝ်သံႉမႃး ႁွင့်မိုဝ်းသဵ ပၼ်ၼံႉ တင်းပိုဝ်ဢုၼ်ဢၵ်း-တၵ်းပိတ် ၾိင်း- ၼံႉၵီးပိင်ၺႃၵၢၼ်ၶဝ်လုၵ်လင်း ထၼ် ၵိတ်းၵျၼ်ဢုၼ်ၵုၼ်ၸႃးတင်ယင်႟။

ပေႃမိုၼ်းမႃးႁွင်း ထၼ်ပေႃဢံ ၵိတ်းသင်-ဢဝ်လိၵ်လႆး ထိုမိုၼ်းၶဝ် ၼွင်းပိလ်ပုၼ်း ဢွၼ်လံဢိုင်း။ မိုၼ်း ပျၼ်လႆသွၼ်ပႃတင်းငဝ် မၼ်းတေႃႁုဝ် ပိုင်း- ဢဝ်ၵရီးၼမေႃ မိုၼ်မိုဝ်းပႆ။ ၺႃးၵေႃႉပိင်ၺႃဢွၼ်ၶဝ်ႁႂ်ႉႁိတ်းၾ-ၼ်ၵေႃယင်းမိလ်း။ ၺႃးၵေႃႉပိင်ၺႃ ၼိုၵ်းၼႃၼၼ်ႉ မုၼ်ထဝ်ၶဝ် လႆမိုၼ်း ၶုၼ့်တင်းငဝ်ၸိုးလွၵ်သွၼ်ႁိလ်း- ၼင် သွၼ်ၵုၼ်ၶပေႃမိလ်း-မိင်းလိုမ်ပေႃဢွၵ် တင်းတႃယဝ့်။

ၵေႃႉဢၼ်ပိင်ၺႃၺၼ်ၶဝ်ႁႂ်ႉၼိုၵ်း ၼႃ-သွၼ်ပႃတင်းငဝ်လိမ်းၾ်ပႆမၼ်း။ ၵၼ်သွၼ်ၼံႉ ႁူဝ်ထၼ် ပေႃဢွၵ်ပိၼ် ၶုၼ်း- မိင်ႁိင်လုၵ်ဢွၼ် သံႉဢဝ်လိၵ် လႆးၼံႉ မိုဝ်းလိၵ်ၵိၼ်ဢီၵုၵ် ပေလ်မိင်း မၼ်း- မိုၼ်းပျၼ်မႃးထၼ်ၵိတ်းသင် ပုၼ်းပေလ်တင်းပဝ်ႉမၼ်းလႆယဝ့်။

ပေႃမေသံႉ ဢံႁူၾ်ငဝ် တင်းပႆ-တၼ်တလိင်းပိင်း။ ၵံၾွင်ၵ်ႉ ပေလ်လတ် ၼေၼ် ၵ်ထႆး ဢိၵ်လၼ်ယိင်း- ႁိတ်းဝႃ သွၼ်လိၵ်လႆးၼံႉ မၼ်းဢဝ်မီး ဢၵျုပ်း ပုၼ်သူလုၵ်လေႃလၼ်ဝႃ။ ႁိၵ်ဝႃဢံႁူ လိၵ်လႆးၵေႃပေႃၵ်ႉ ႁိတ်းၵၼ် ဢၼ်ၼံႉ မၼ်းဢံပိုင်ၾိတ်းဝႃ။ ၼင်ႁႃးပေႃသူ ၼံႉၶွင်လိၵ်လႆး တေႃဢံႁူပေလ် ဢိတ်း-ႁႃလိင့်သူ ၵႃၶွၼ်ပုၼ့်မႃးၼံႉ ယင်း ပႆဢိုပ်းၶဝ်ဢိုပ်းၵိုဝ်ဝႃ။ ဢိုပ်းတေႃႉဢံ ဢိုပ်းပေလ်ဢိုဝ်ၼေႃ-ဢံၼော်းၼၼ့်ႁဝ်း ဢိုင်- ထံးသၻီးထွံလူတုလ်း။ ႁၼ် ႁိုဝ့်ႁၼ်ႁိုဝ့် ထဢၼ်ပိုၼ်ယိပ်းၵလွင် ၾွင်တိၼ်ဢွၼ်ပေလ်ပေလ်- ၼင်ၼွင်းႁို့ၼွင်း ၾုလ်း-ဢဝ်ၾေလ်ႁိတ်းပင်ပိင်းတုင်ၼူး ၶဝ်ၼၼ်ႉ။ ယူတ်ႉလုံးပင်ၵႃ ၼင် ၼိုဝ်သုဝ်ၾေႃၵလထိင် ပေႃဢုၼ်ယုံယုံ ႁွပ်ဢုံဢဝ်တိုၵ်ပိုၼ်းမတ်ႉ ထပ်းသဝ်-ၵိၼ်းလုဝ်ပႃႁိုးၼုဝ်းၵျိပ်ၵႃး ဢွၼ်ပႆၾ ဝ်းမဝ် ၶတ်းထၵ် မၼ်းပၼ်ၼိလ်မွင်း။ တိုၵ်ဢုတ်ၻၼ် သိလ် တသိင်းသွင်း-ႁိတ်းႁွင်ႁိုၼ်းလင်။ တိုၵ်ဢုတ်ႁႃႁူၵ်း သင့်တၼ်းယင်-ႁဝ်းထၼ်ပေႃလႆႁိလ် တုလ်း။ ဢၼ်ၼၼ်ႉပိုၼ်ႁိတ်းၵၼ်သင် တေႃႉၼေႃဢုလ်း-ထိုင်ပေႃႉမီးမၵ်ပိုၼ်း ၼံ။ ဢၼ်ၼံႉၵွပ်ပိုဝ်ၵံၺၼ်ပိၵိယ သံ လွင်မိုတ်းထံ- ဢဝ်လိၵ်လႆးၼံႉ ႁိတ်း ႁိင်းယဝ့်။ ၵွပ်ပိုဝ်ပိုၼ်မီးပိင်ၺႃ ထၵ် တႃလိင်း-ႁႃၵူးၵုၼ်မိုင်းတွ်မိုင်းၼိုဝ်။ ဢၼ်ၼံႉပိုၼ်မီးပိုၼ်မၵ်ၵွပ်ပိင်ၺႃ မေႃ ႁူလိၵ်ႁူ႟း တေႃဢိုဝ်ၼေႃၸႃးပေႃထႆး မေထႆးဢိုဝ်- သူၶ်ထွ်ဝုၼ်ႉ ထိလ်းထႃး တ။ သင်ဝႃဢံမီးပိင်ၺႃ-လုဝ့်လိၵ်လုဝ့် လႆးတေႃႉၼ်ၵေႃ ယင်းပိလ်မိုၼ်ႁႃး-တေႃလႆမႃး ပေလ်ၵၼ်း ႁူလ်ၵၼ်းလွႆ။

ႁႅပ်ပိုဝ်ႁၢင်ႁၢဝ်းဢၼ်မီး ပိင်ယႃႇတတ် ဝဵၼ်းၾႅ- ၶၼ်လႅဝ်ႁၢဝ်းဢၼ်ႁၢၼ် လႅင်တင်း မိူဝ်းယဝ့်။ ၵၼ်ႉႁႃႈၶႂ်းထိုၼ်ၶႅ့တႃႇထၼ် ပေႃးမိူဝ်း။ ထိုင်ၵတ်ႉယဝ့်သေၵျႃႉ မၼ် ပွၵ်ႈၶဵၼ်ပိုၼ် ယၢင်းသႂ်ႇၵႂႃႇၵိူဝ်း- ပၼ်ၵႃႉ မၼ်းဢၼ်ၶပေႃးထုၼ်ပိင်းလီ။ ၵၼ်ႉႁပ်ႉၶဝ် သၼ်လႄႁူးၵႂၼ်း ၶိုၼ်မႂ် ဝၼ်းပီ- ႁပ်ႉ ထၼ်ပေႃး ဢွၵ်ႇပိုၼ်ၵၼ်း- ၵၼ်းၼိုၼ် တွင်တႃႇႁႃတုၼ်းငုတ်ႉလွၵ်ႈလၼ်း-တုတ်း ထၼ်ပေႃးလၼ်။ ထိုဝ်းဢၢၼ် ပိုၼ်မီးပိင် ယႃႇလႂ်ၵျူးသႃႇၶဵၼ်ၵေႃႈ မိုၼ်ပေႃႈထဵးၶဵ ထဵးဢွၼ်ၶဝ်ႁၢၼ်ယဝ့်- ထိုဝ်းဢၢၼ်ပိုၼ် ဢၼ်မီးပိင်ယႃႇလေႃ ယဝ် ယၵ် ၵိူဝ်းတၼ်၊ ၶဵၼ်ၵေႃႈမိုၼ်ယိုင်ဢၢၼ် ပေႃႈထဵးၶဵထဵး ဢွၼ်ၶဝ်ယိၼ်း။ ၼင်ၶႅ့သူႇသႂ် လေႃ လတ်ႉလုၵ်ႈဢွၼ် သင်သွၼ်တၼ်ဢိၼ်း ဢိၼ်း- ထိုင်ဝႃႇမေႃႈလိၵ်ႈလႂ်းၶႅ့မၼ်း ဢၼ်မီး ဢၢၵျူဝ်းသင်။ ထၼ်ႉသႂ်ႇဝႃႇၾုဝ် ယွင်ၵေႃႈ မေႃးယႃႇပေႃဝ်ၵုင်ၼႄႃႇ- မေႃးၵုင် ၵေႃႈ ႁႃး ၵေႃႈပိၼ် ထဝ့် ၾုဝ် ယႃႇ ပေႃ ငိုပ်းလေႃ။

ၶႂ်ႈဢၢၼ်ဝႃႇဢၼ်မေႃႈ ပိင်ယႃႇလိၵ်ႈလႂ်း ၵေႃႈမၼ်းဢၼ်ပိုင်ဢိုပ်း-သူယႃႇပေႃဝ်လတ်ႉ ၶၼ်လုၵ်ႈလေႃႇလၼ်ၼႄႃႇ။ ဢိုပ်းငတ်ႉဢၼ် ဢိုပ်းလေႃ ႁုဝ်းၵႃႇမၼ်းဢၼ်မိုၼ်ၵၼ်- ပေႃႇဝႃႇ ပိင်ယႃႇဢွၼ်ႁႃဝ်းတၼ်-မၼ်း လႂ်ၵိၼ်ႁွႆႉသျူးပႃးႁႃႇ။ ပိုၼ်ၵိၼ်ၵႃႉ ၾိုၼ်ႉၶိုးၶမေႃႈၵႃႇၶဵၼ်တုဝ်ၶႅႃး-ပႃးဢိပ် ထေႃႉပတ်မူဝ်းၾွႆ။ ၵေႃႉရိၼ်းပတ်မူဝ်း သိဝ့်မိုတ်းၾွႆ- ၵပ်းမၶၼ်း ႁႅၼ်မၼ်း ၾိုၵ်ၶဝ်ဝွႆယွင်းယွင်း။ ပိုၼ်မီးပိင်ယႃႇ လႂ်ၵိၼ်မႂ်ၵၵ်ၶဝ်ပႃႇငဵၼ်း ထိၵ်ႈပိၼ်ယွင်း ဢၢဝ်လေႃႇငိုၼ်း ၶယိၼ်းငဝ့် ထုၵ်းတူ၊ မႂ်သႂ်ၶိုဝ့် ၵျူဝ်တုမ်မၼ်းမူ- မႃးႁွၶ်ႉၶိုၼ်း ဝၼ်လႂ်ၵ်း။ ယုၵ်ႉတင်ပၼ်ႉ ၵလပ်ၶိုၼ်း လပွ်း ၶုင်ၾိုၼ်တုဝ်း- ဢၢဝ်လေႃႇငိုၼ်း လိုၼ်သၵ်းႁႂ်ယၵ်းၵိၼ်ယဝ့်။

ႁၢဝ်းၵေႃႉ ဢၼ်မီးပိင်ယႃႇ- လႂ်ႁႃႇ ယၵ်းဢၢဝ် ဢၢင်ၶင်ၶွႂ်းငူး လိုၼ်ၵၼ်း လိၼ်- ဢိုၼ်ထၼ်ပေႃး ၵပ်ႉၵုင်ၶေႃႇ။ ၾၵ်းပၵ်ႉ ၾၵ်းၵတ် တၵ်လိတ်ႁိုင်မွႆ ငေႃႇ- ႁုင်သွႆမေႃမၼ် ၵၵ်ႁွၼ်ႉသွႆဝၼ် လိၼ်ပႃမိုင်းၵိုၼ်။ မၼ်ပွၵ်ၵိုဝ် ဢၼ်ထိုင်- မၵ်ၾိတ်မၼ်းၵိူဝ်ႁွႆၾိတ်း- လုၵ်ႈဢွၼ် ၼၵ်ယႃး လုၵ်ႈမၵ်ၾိတ်ႉ ဢၢဝ်ႁွႆသွၵ်း လိတ်း-ၶွၵ်းဝၼ်ၾၵ်းငေႃႈႁႂ်းလၵ်လုင်း ထူ။ ထၼ်ႉလွင်ဢၼ်တုၵ်းယႃး မိူဝ်တင်း သူ-ထိုဝ်းထဝိၼ်းတရိင်းၼုၵ်တၼ်ၵိၵ်း။ ၼင်ၶႅ့ပေႃးဝႃႇလုၵ်ႈဢွၼ်မိုၼ်သွၼ်လိၵ်ႈ လႂ်း ထသူပေႃႈလေႃႇမေႃ ၵုၼ်းထဝ် ယၢင်းလေႃ သီးပိုၼ်ၸိၵ်းၸိၵ်း- သူဢၼ်ၵုဝ် လုၵ်ႈလင်းငိုဝ်ငိုးသူႁႃႇ။

ပေႃႈဝႃႇ လုၵ်ႈဢွၼ် ယူၵၼ်ယူႁွင်း ႁူမေႃႈလိၵ်ႈလႂ်းထင်ၾေႃးလူ- သူၵေႃႈ ဝေႃႈလႂ်ဢႃးၵုဝ်ယဝ့်။ ယႃႇပေႃႈပိုဝ့်လေႃ ဢၢဝ်ၼႄႃႇၵၼ်ၶႅ့တိင်းလေႃတုမ်ထုဝ်း-ႁွၵ်း မၵ်ဘႃႇလုၵ် လင်းလၼ်ၼႄႃႇ။ ပေႃႈဝႃႇ ၵုၼ်း ဢၼ်ႁူလိၵ်ႈႁူလႂ်းၶႅ့ ပိုၼ်ဝႃႇၵုၼ်း မၵ်တႃႇတၼ်ယဝ်- ပိၵ်သႂ်ႇဝႃးၵူမေႃတႃႇ ဢၼ်ႁၼ်ၵေႃႈ ယႃႇပေႃမႂ်ထၼ် လုၵ်ႈလင်း ဢွၼ်တၼ်ထိုင်ထွႆးႁႃဝ်းၼႄႃႇ။ ၵုဝ်ပိုၼ် သွင်တၼ် သႂ်တၼ် ငိုဝ်ငိုးငဝ်း- မိုင်း

တေႃႇထိုင် လုၵ်ႈလေႃးလၢၼ်ၶိူဝ်။ ။ ယေႃႉပေႃးၵႃႈဢွၼ်ႇတၢင်းႁၵ်ႉတင်းလိူဝ်း ယႃႇပေႃးႁွႆႉၵၼ် ၸိုဝ်ႈႁဵတ်းဢၼ်- သွၼ်လိၵ်ႈလႆႈ ၼႂ်းမႄႈလုင်ႈဢေႈပေႃး ဢဝ်ႁူႉၶၢၼ်ၶဝ်း။ ပိုၼ်ၽႃႇလုၵ်ႈတႃႇၶႆ ၼိုင်ႈၼႂ်းပႃႇ ၼိုၼ်းပိုၼ်းၵပ်ႉ ၵႂႄႈၸၢင်ႈႁပ်ႉပေႃး ၵၼ်ၶႂၢင်းသုင်း- ၼုတ်းၼႂ်းပႃႇယိုဝ်ႉသုင်ၼိုင် ပိုၼ်းပိုၼ်မိူင်းသုင်ၶႆႈ။ ထႂ်ႇတုၵ်း လၶဝ်ႈၵၢၼ်ႈဢုပ်ႉယႃႇပၼ်ႇၸၢႆး- ၶိုင်ၵလၢၼ် ဢၼ်မီးႁၢၼ်- ၵျူမၢၼ်ပွင်သိုတ်း။ လႂ်ႁႃ ဢၼ်ယႃႇ လဢၼ် ပိုၼ်မီးပိုၼ်ၽႃႇ ၽႃႇၶၢၼ်ၶဝ်း သတင်းႁူပ်ႉ- ၼုတ်းၵပ်ႉၵိုင်း ၼိုပ်ႉပၼ်မိုင်း။ ပိုၼ်မႄႈ လိၵ်ႈႁူႉလေႃႈ ဢွၼ်ႇၵျေႃႇ ယိုင်းလေႃးထိုင်ႈႁပ်ႉ ႁႂ်ႈမီးပၼ်ၼိုင်ႈ မၢၼ်းလိူင်း။ မႄႈလိၵ်ႈလႆးထၢၼ်ထေႃး ႁူႉၶဝ်ႈႁၢၼ်ၵိူဝ်။

တေႃႇဢွၼ်ႇလိုဝ်ႉမေႃ ႁၢၼ်းဢၢၼ်ႁူႉၶုၵ် တႃႇမႂ်ႇတႃႇၶိၼ်ႁၵ်းမိုဝ်း ႁၵ်းတုၵ်းမိူဝ်ႈယူႉ သၢင်ႇၶိူင်းႁၢၼ်- ႁွင်ပိုၼ်ယၢင်းႁူႉသႂၢၼ်ၼိုင် လိုင်းပၢင် မႄႈလိၵ်ႈမႄႈလႆး။ ထႂ်ႇၶဝ် ၵိုင်တႃႇရီယမိုင်းမၢၼ်မိုင်းၵျႄႈမိုင်းယုၼ်း ပေႃမိုင်းထႆး- ႁၢၼ်းဢွၼ်ႇႁူႉတုဝ်လိၵ်ႈတုဝ် လႆး-ပေႃပၵ်ႉႁၢၼ်း ပေႃမီးတေႃႉ သဝ်း ၶိုင်သဝ်းလိုဝ်ယဝ်ႉ။

ပေႃသံႇမႃးထႂ်ႇၵႂႃပေႃလ- ၶႄရဝ် ပွတ်းထုင်ႉမိုင်းၶိုဝ်- လိုမ်ႈလိုင်တႃးႁဝ်း ၼႆး။ မျၢၼ်ႁူဝ်ႁၢၼ်းပေႃပၵ်ႉၶွင် -ဢၼ်ႁူ လိၵ်ႈႁူလႆး တေႃႇယၢင်းဢွၼ်ႇတီႈသဝ်း- ပိုတ် သိပ်းပႆၶၼ်ႈသႂ်ႇ ပိၼ်ၵိုၶႃးၶုၵ်တႃႇ ၵဝ်း- ႁၢၼ်းဢွၼ်ႇၼီႈႁူလၵ်း လိၵ်ႈလႆးတုဝ် ၶွင်။

လိၵ်ႈၶွင်မိုဝ်လူဝ်တီႈၵျင် ၸေႃးၵျင်ပိုၼ် လင် ႁွင်ႉပေႃႇသုဝ်-မႄႈလိၵ်ႈလႆးၵျင်လီ လၵ်းၶႃႈ။ တီႈလဝ်ဝႃႇလဝ် ၸေႃးလဝ်ၵေႃ ပေႃသံႇမႄႈလႂ် ႁုၵ်းၵိႁုၵ်းၵၵ်း- ၽိုဝ်ပႆ သုင်းလရင်း ဝႃႇႁၢၼ်းမႄႈၶႃႈ။ ပေႃ တေႃလိၵ်ႈဢၼ် တီႈၵျင် ၸေႃးၵျင်ၶွင် ဢုလႆးၶေႃ-ႁၢၼ်းၵႃႇၶိုင်းလိုင်ႁုဝ်းမျူႉ သျၢၼ်းပျေ လိုမ်ႈလိုင်တႃးႁဝ်းၶွင်။ ႁူဝ် ႁၢၼ်းယေပၵ်ႉၶွင် မၢၼ်းဢွၼ်ႇတီႈသဝ်း - မီး တေႃႉ သိပ်းသီသိပ်းႁႃ မိုဝ်းပႆယဝ်ႉ။

သၵ္ကရင်းဢၼ်လုဝ်းယၶဝ်ပျမႃး ပႆ မီးၶိုင်- ႁဝ်း လႆ ၵိပ်မၢတ်မႆတွင်းယဝ်ႉ။ လင်ဝႃ ၽိုင်ၵေႃ လီလႆႁူလၵ်းလွင်ဢၼ် ပိုၼ်ၽႃႇ ဢၼ်သင်ႇဢၼ်တၢၼ်း လုၵ်ႈတႃး ၶွင် မၢၼ်းတိုၵ်တၢၼ်းတီႈ ငဝ်ႈ ၽွင်လွင်း- ယၢင်းပႆပိုၼ်းပိုၼ် သၵ်းပိုင်ၶွင်။ လင်ဝႃ ဢဝ်ၶွင်ႁႃၶႃ တႃးႁဝ်းယႃပေ ၶၢင် လိုင်းထိုင်- ၼုတ်းယိုင်ဢၼ်ပုၼ်ႉမႃးမိုဝ် ဝႃးသွၼ်ဢွၼ်သိုၼ်းၶႃႈ။ လီဢၼ်ၶုၵ် မုလိၵ်ႈမုပိုၼ်ၽႃႇ ႁုၵ်လိုဝ်းထုၼ်တီႈတိုၼ်း- ၽိုင်ၵေႃၶတ်းလိုဝ်တ။

ပိုၼ်ၽႃႇႁၢၼ်တၢၼ်ႁၢၼ်မိုဝ်းႁၢၼ်သုပ်း ႁၢၼ်ၶိုးႁၢၼ်လိၵ်ႈႁၢၼ်လႆး ႁူမျူပ်းလိုဝ်။ ၽိုင် တတ်သၵ်းလိုဝ်ႉၼုၵ်ၵေႃ ၵျူပ်းလႃးၶႃႈ။ လိုပ်းဢၼ် မႄႈၽဝ်တွင်သူ ၼုၵ်းၵိုၵ်းၶိုၵ် သုၼ်ၶႃး- ၶဝ်ၵေႃၼုတ်း ႁူပေႃယိုပ် ၼုတ်းၵပ်ႉၼုတ်းပၼ်ၶႃႈ။

ၽိုင်ၵေႃယႃၼုင်ႉဢႃးႁုဝ်း လွင်တင်း ၶၢၼ် ၼုတ်းႁၢၼ်- မႄႈၵႂ်ႇ ၸွၼ်းဝၢၼ်း ၶႃႈ။ ၼိုင်ပွင်လိၵ်ႈႁုး လိုဝ်ႉၼုၵ်ႁူၵိုင်း တၢၼ်း- ၼုတ်းသင်ႁူ လၢၼ်း ႁၢၼ်းၶတ်း

ၵျပ်ၵျူပ်းယိပ်။ မိုဝ်ၵေႃလမေႃလၢင်ထံ ၵှ်ၶႄႉ ႁၢင်ၶိုးဢွၼ်တုဝ်လိဝ်- တေႃလံ ၽိုၵ်းႁူမေႃငေႃၶိုးသိုင်းယဝ့်။ ဝံးၶႆ့ႁူ မေႃယိပ်းၽႄ ဢိၼ်ၵျၢၼ် တီလႄ လၵ် ထိုၼ်လၵ်ၼုၼ့် လၵ်ထံၵှ်ၶႄးၼုၼ့်တေႃ ၽိုင်း။ ႁိုတ်းႁူပေ၊ယိပ်မိုတ်းၵဝ်မိုတ်း ပၼ်ဢိုဝ်။ လိုဝ်းဢၢၼ်ႁိုတ်းၽႄ ပိင်ၵျႃ၊ လေႃယ၊တွင်သူႁၢ်ၶႄးၵၼ်- ၶံၵေႃ ႁိုတ်းႁူမေႃ ထုၼ်ထိုင်လိၵ်းတ။

ၵံၽွင်သွၼ်ႁူႁွတ်ထိုင် သိၵ်ႉပံပိင် ၵျႃ ဢၢယ၊လိၵ်ပျူဝ်း ၵျူမျူဝ်း ၵျူသွၼ် ထိင်တိၵ်းတိၵ်း- ႁိုတ်းႁူႁၢဝ်းလုၵ်တၢ်း ၶင်ၵၼ် လံလို့ပိုင် ၵိုဝ်းလီၶႄ။ လိုဝ်း ဢၢၼ်ႁိုတ်းၽႄတင်းၵၻင်းၵျူၵျူဝၼ်းပိ- ၶံၵေႃ ႁိုတ်းႁူထိုင်တီ ထိုင်တင်းၶႄ။ မိုဝ်ၵေႃလ မေႃၵ ထုဝ်ၶဝ် ပ၊သံမိုင်း ဢွတ် ၵုၵျႃသွင်း- ဝံးၶႆ့မႄး ႁူမေႃၵ တင်းမၵ်လွၵ်း ၶိုင်မိုင်းလွ ၶႄ၊ ၵၶူ ၵမႄး ႁူမေႃၵ ၼုဝ်း ၵ လိင်း ဢွၼ် ဢိတ်းၶွ-ဢၢဝ်ၽေၵ်တုဝ်းပွ။ ႁူမေႃၵ တင်းလေႃလီလေႃတင်းၵ၊-မေႃၵၶိုဝ် ၵျႃႉၼျွတ်းယိုတ်းလုင်တ။ ႁူမေႃၵ ထိုင်တင်ဝၼ်တင်မိုင်း တတိုင်းတပျေ သၵေႃသတင်းႁူပေ၊ႁူင်- လေႃးၵျူလိုမ် တိုင်း။ လီတီ မိုင်းမေႃ၊ ၵျူပၼ်၊ ဢိင်ၵ လၼ်၊ ဢၢမေမ်ရိၵၼ်၊ ၵျသျူး ဢၢမျူးလ လိုဝ်းၶႆ့ ႁိုတ်းႁူပေ၊ ပွင်ထိုင် ၵျူမိုင်း မိုင်း- လွင်းလုသွင်း ၽွ့ႉလီး ၵုင်ပၼီ ပွင်းဢၢသင်းၵၼ်ၶၼ်ၶႆ့ဘ။ လိုဝ်းဢၢၼ် မေႃပွင်တင်းၵ တင်းၵျူးၵေႃ ႁိုတ်းႁူ ထိုင်တီႁိုင်းၶႆ- မၶၼ်းလၢင်ပိၼ်ဢၢၵျူဝ်း ပုၼ်တၢ်းၶင်ၵၼ်လိုဝ့်မိုဝ်းႁၢဝ်းယဝ့်။

ၵၶွၼ်ပုၼ့်မႄးၵံၽွင်ၶႆ့ ပေ၊ဝ၊ မေႃၵထုဝ်ၶဝ်ပ၊သံမိုင်းဢွတ်မ်တင်း- လို့မ၊ၶၽျူးမိုၼ်ၶိုဝ်လုၵ်တၢ်း ၶင်ၵၼ် ႁၢဝ်း-ႁိုတ်းႁၢင်ပေ၊မတ်မၼ်းလဝ် မေႃ ၵႁိုဝ်း ၼဝ်ပင်လံ ၵုၼ်တၵျူၼ်း ၼေႃ ယဝ့်။ဢၢဝ်ၶႆ့ၵျူၶႄ တၢ်းႁၢဝ်းၵသင် ႁူ ပေ၊မေႃ- ပေႁိုင့် ႁိုတ်းလိုင့်ၶင် ၵ၊ မိုၼ်းၵွၼ်လင်မႄး။ ႁူမေႃၵႁွတ် မိုင်း မၼ်ႉမိုင်းမေႃ လေ မိုင်းၵလ၊- မၼ်း လင်တၵ်းႁူင်ယဝ့်။

ယိုင်ဢၢဝ် ပိင်ၵျႃ၊ၵျႃၼ် မိုးပိုၼ် တင်းလုင်- ႁိုတ်းႁူမေႃၵၵျူးထုၼ်ၶိုင် လိၵ်း။ လိုဝ်းဢၢၼ် သွၼ်ၽႄဢိင်ၵျီၼ်ၶီ ယ၊ၵရိယ၊မျူဝ်းလၵ်ၶံၵေႃ- တိၵ်းၵျူ သွၼ်ထိင် တိၵ်းဘိၵ်း- မေႃငေႃလၵ် ငေႃၵ၊ယဝ့်ၶံၵေႃ- ယ၊ယူငဝ်ထ၊ ၵိုတ်းမိုင်ၶႄ။ သံႉၵျူလိလျ်းလ၊လိၵ်ၵျူး မိုင်- ႁိုတ်းႁူ မေႃငေႃႁူဝ်ရထ၊ၽႄ ဢိုဝ်။

လီဢၢၼ် လၵ်ၼဝ် လၵ်ၶႆ့ လၵ်ႁိုဝ်း ဢိင်ၵျီၼ်ၶီယ၊ၵျင် မေႃငေႃမၼ်ဝံး- ဢၢဝ်လၵ်ၶႆ့လၵ်ၽႄးၶႆ့ မိုဝ်းတေႃထိုင် လၵ်ႁိုဝ်းမိၼ်ၶၼ်။ မိုင်ၵျူလိလျ်းလ၊ လိၵ်ၵျူးပုၼ့်ထတ်းထိၼ်- သွၼ်ႁူမေႃ သိင်လေႃးလုင်လံလွၵ်း။ ၵံၽွင်ၶႆ့ ပေ၊ ဝ၊ မေႃငေႃၵ၊ လေႃလီဢွၼ် ၶိုင် မိုၼ်လွ လိလျ်မျူၵ်းမျူၵ်း- ႁူဝ်ၵျူင်လျ်

(သိုပ်တုလျ်းၶံလိၵ် ၁၂၁)

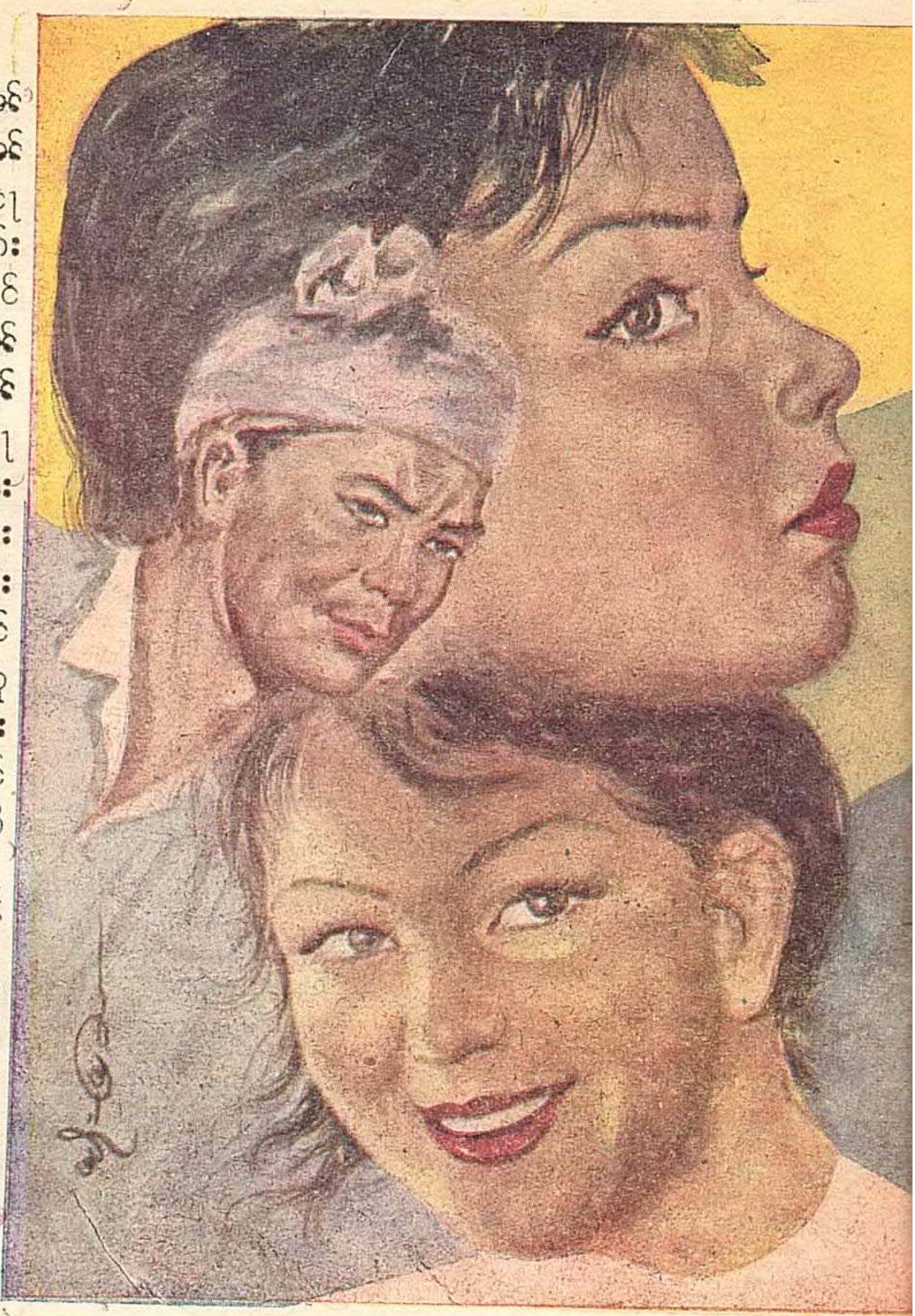

ခဲး အခၣ်
ဂၢ်ဝၣ်း ယၣ်
လွဲ သဲဝၤးငၤ
ထံတၢ်း တုၢ်း
အ ၣ် သိ ၣ်
ခ့ ၢ်. အွ ၣ်
ပိၣ် ဖုင့် ပိၣ်
လိုဝ်း မိၣ်ၡၤ
ထပ်း ခွ ၣ်း
ထပ်းၡင်းၡင်း
ဖ့ၣ် ၡင်း မၣ်း
ပၣ်း ဝံ့ ထွင်
ထွင် ဖေ လိ ယူ
တိ ၡ့ ဝ် တင်း
အ ၣ် မု ၣ်
တုလ့်း ခွၤ လံ
ၡၣ် ဂေ့ၤ မံ့
ပုၢ်မံ့ မွင် ပိၣ်
အၢ်ပိၣ် အၢ်လွံ့
ၡွပ်ဝံ့ ထွံး ခိပ်
လိ လ်ၢ် ဝ ၣ်
သေ တင်း ဖံ
ၡွင် ဝၣ် အၣ်
သံ့ ပိၣ် ပင်
တုင် အၤး ခွင်
လၤ း ဖေ ၤ
ၡွတ်ခိပ်ထိုၣ် တိၣ်လွဲ အအ့ၣ် သေဖေ
တင်းအရှင်သံဝၣ်း ထံၡၤတၢ်းတုၢ်း
အအ့ၣ် ၡၣ်ပိၣ်လိုင်ခွင်အရှင် မၤးဂ့ၢ်သ့
အၢ်မံ့ လင်ဂ့ၣ်းလိုဝ်းအခၣ် မုင်ၡၣ်ပိၣ်
ယွံ ပိၣ်တိလိုဝ်းအအ့ၣ်ထွံးခိပ်လိ လ်ဝၣ်
အအ့ၣ်ဂေ့ၤလုၢ်အွၣ်လိင့်ဝုဝ်းလိင့်ခွံးခဝ်
လိုဝ်အခဝ်ဝုဝ်းခွံးခဝ်ဝၣ်မၤး ပိၣ်ဖုင်
ပိၣ်လိုဝ်း သိင်ဂ့ၢ်သိင်ၡွၢ် အခၣ်အၣ်း
ပၣ်းဝံ့ ထွင်ထွင် သံ့တင်းအခၣ် သိင်
ဂ့ၢ်တၢ်းဖေၤသေၤခံ့းသိင်ပဝ်ပိတွင်လိတ်း

ယံး ဖ္ဍောင်း ဆင် ဆၚ် ဗ္ဂၚ် ဂှ်း ထံး မဝ်ဂေါ၊ ဒှိုင် အာ သၠုက် အရှ်' တၚ် လ်သေ် ၂၃ – ၂၄ ဆ ဒၚ့် ဒုင် တင်းရှုၚ်ဂှၚ် ထ႑း ဗ္ဒၚ်၊ သိုဝ်ဇိုက်တင်း ဒၚ်း၊ သိုဝ်တိက် ပုင်ဗ္ဒၚ် တင်း ဒ္ဂက်မိုဝ်းယိုဝ်း တိုက် ဆင် ဒ္ဂ ၚ် ဍေသ် လေ်အံ ဂှ်ုဝ်အံ ဒိတ် ပ် ဍွံး တင်း ၜဝ် ဝၚ် မ႑း၊ ပုဒ္ဓမ႑း ထင် ဂှ်ု ၚ်း လင် ဒှိုင်သွင် လင် ထင် လ် မ႑း မုင် ဂှၚ် လုင်း ထဝ် ဂေါ၊ ဒှိုင် အာ သၠုက် အရှ်' သၚ်တၚ်တော်လ်သေ် ၅၀– ပ်ပ်ဆင်ယူတိထၚ်းလိုင့်ဆဒၚ့်လေ်ဂှ်ုၚ်း ဆဒၚ့်ဂေါ် ပိဒၚ်ဂှ်ုၚ်းမၚ်တယတ် နှ္ဍင် ၄ှ္ဍင်၊ အံသုင်အံတ်၊ သိုဝ်ပိလ်၊ ဂင်ဖေါ လ်း၊ မုင်းဗ႑း၊ မုင်တုလ်းမ႑းဍွံးဝင်းဖှ်ု့

ဗ္ဂၚ် ဒုၚ်းၜဝ်း ဂၚ်ဝ့်လေ် သယေ႑ဝ ထ႑ဆ ဝၚ်ဒ္ဂက် ဆ႑း ပင်ဂှဝ်း ဆ႑ှင် ဝိဒၚ်းပိဒၚ်အာဒၚ်သုင်မုဒၚ်သိုဝ်းဇ္ဂုပိုတ်ဂှ် ပိဒၚ်တိလိတုလ်းလိဂှၚ် ပိဒၚ်အာဒၚ်လိ ပျေ်ုဝ့်ပိုင်ဒှိုင်ယူယဝ့်။

ၶွ်းသုၼ်လိူဝ်းၼၼ်ႉၵေႃ ပိၼ်တုၼ်မွၵ် ယွတ်လႃ၊ မွၵ်ၶိူင်းသီ၊ မွၵ်ၶဝ်တိၵ်ဢွၼ် တီႈၾႅ် တီႈမၼ်း ပိၼ်တၢၼ်းပိၼ်ထိဝ်ပဝ် ၵျိဝ်ပိဝ်းလီဝ့်ၵေလႄ ဢၢမ်လိူဝ်ႁိူၼ်း ႁုၼ်း မီး လဝ်ပိုၼ်းသႃး ဝႃၼ်သေတၵေႃ တေႃ ပိၼ်ႁိူၼ်းႁုၼ်းမီလၢႆးဝ့်ယူလဝ်ၶိုဝ်ဢၼ် ဝႃၼ်ႉထဝ်ၼဝ်ၼ် ယူယဝ့်။ မဝ်ႁၢႆးလႆး ဢွၼ်ၵေႃႉ ၼၼ်ႉၵေႃ လဝ်ဢၢဝ်တိုၵ်တႃ ဢွၼ်မၼ်းတၢႆးၶျဝ့် တီႈၶွၵ်တႃႁိူဝ့် ၼၼ်ႉ သေ-

မဝ်ႁၢႆး- လဝ်လုင်း၊ ႁိူၼ်းပူၵျေပိၼ် ႁိူၼ်းလိူဝ်ၶႃၼ်ႇ။

လုင်း- ဢေႃ·· ႁိူၼ်းပူၵျေၵႃႉ၊ မီးတၢင်းႁူဝ်ဝၼ်ၼၼ်ႉၵိုဝ်၊ လၼ်သဝ် လုၵ်ႉတီႈလိူဝ်မႃး၊ တေႃဢၢဝ်ၶွႃလိူဝ်လႃ။

မဝ်ႁၢႆး- ဢေႃ·· ၶႃႁဝ်းလုၵ်ႉတီ ပိဝ်းမႃးၶႃ၊ တေႃဢၢဝ်မိုဝ်းလူးႁိူၼ်းတီ ဝၼ်ႁုဝ်းပဝ်းဝႃၼ်ၶႃဢေႃ။

လုင်း- ဢေႃ- လၼ်သဝ်ယူဝၼ် ႁုဝ်းပဝ်းႁ၊ မႃးလိုဝ်ႁိူဝ့်ၵႃးၶွၼ်လႄ၊ တၢင်းပူၵျေႁူလၵ်းၵၼ်ႁ။

မဝ်- ဢၢမ်ႁူလၵ်းၼဝ်ၵဝ်ၶႃ၊ မိုဝ်ၶၼ့် မႃၶွယဝ့် ၶႃလႄ ၶႃႁဝ်း ဢၢဝ်မႃၵေႃ့ ၶွၼ်းယွၼ်းႁိူတ်းမိၵ် လိုဝ်ႁိူဝ့်သေ မိုဝ် ၾုၵ် လဝ်ဢၢဝ်မႃမိုဝ်းဝႃၼ်ၶႃဢေႃ။

လုင်း- ၶွၼ်းတီႁဝ်းၶၼ့်ၵေႃ လဝ် ပိၼ်သဝ်လႃ လၼ်သဝ်ၵေႃ လုၵ်မၼႃ တၢႆးႁဝ်းၼဝ်ၵၼ်ၼဝ်လႄ။

မဝ်- ဢေႃ ပေႃဝႃၼၼ် ၶႃႁဝ်း မိလၢႆးလွၼ်လိုဝ်းမႃယဝ့်၊ ပေႃဢၢမ်လိူဝ်ႁိူၼ်း ပူၵျေ ပူမိုဝ်း ယုဝ်ဢၢမ်လၵ်မႃ ပၼ်ၶွၼ်း ၶႃႁဝ်းထဝ်လိုဝ့်ၼၼ် ၶႃဢေႃ။

လုင်း- ႁႃး-မၼ်းလဝ်ပိၼ်သဝ်ၼေႃ၊ ႁုၼ်းဝၼ်တႂ် ဝၼ်ၶိုဝ် ၵၼ်ၼဝ် ပေႃ ႁဝ်းမီးမိၵ်ၵေႃ ၶွမွၵ် ၶွလတ်ၶဝ်သေ ယဝ့်ၼႃ၊ ပေႃႁဝ်း ဢၢမ်ယုမ်ယၢမ်ၵေႃ ႁဝ်း ႁိူဝ်ၵေႃ ႁတ်း လၵ်မႃ ၼဝ် ၵဝ် လၼ် သဝ်ဝႃ။

မဝ်- ပေႃလဝ်လုင်း ႁဝ်းၶႃ ဝႃ ၼၼ်ၵေႃ ၶႃႁဝ်းလွၼ်လုမ်း တေႃႉတေႃ ၶႃယဝ်၊ ႁူၶႃႁဝ်းလႄလွၼ်ပိုဝ်ႁိူတ်းမိၵ် လုင်းႁဝ်းၶဝ် မႃဢွၼ်မိူၼ်းၶၼ့်သေ မိုဝ် ၾုၵ် လဝ်ႁူလႄမိုဝ်းၶႃဢေႃ။

လုင်း- ၶွၼ်း-ၶွၼ်း လုင်းဝႃ မႃၶွၼ်းလႄမိူၼ်းၶွၼ်း၊ မိုဝ်ၾုၵ်ဢၢမ်ၵႃး ဝုဝ်တေႃမႃးလဝ်မိုဝ်းၵေႃ ဢၢမ်ပိၼ်သဝ်"

"ႁိူလၢႆးၶၼ့်ၼိူဝ်မွႆးမႃးၶဝ် လုၵ်ယိဝ်း ၼေႃး၊ မေသူၶွလိူဝ်လႃၶၼ့်"

လုၵ်ယိဝ်း-ဢေႃ···· မေႁဝ်းၶွဢၢဝ် ၶၼ့်ၶႃဝႃ လႆတေႃမႃးၼဝ်ၵဝ်ၶႃယဝ်။

ၾူမဝ်ႁၢႆးဢွၼ် ၼၼ်ႉၵေႃ လဝ်ၶွ ဢၢဝ်တိုၵ်တႃမၼ်း တီႈၶွၵ်ႁူဝ့်ၼၼ်ႉသေ မိုၼ်မႃးၶိုဝ်ႁိူၼ်းလႄ···

လုင်း- ဢၢမ်ၵိုဝ် ဢၢဝ်ဝ့်ၻၢင်းၶိုဝ်ၼၼ်ႉ လေလုင်း၊ ဢၢဝ်ဝ့်သေ မႃးလေႁဝ်းၵိၼ် ၶၼ့်ၼိူဝ်ဢုပ်ၵၼ်ၶွၼ်ၶွ။

မၼ်းလဝ် ဝ့်ၶုဝ်းဝ့်လိဝ်းသေ မႃး ၼဝ် တီႁီး ပူထဝ် တီလၼ်းလိဝ့် ၼၼ်ႉ သေလႄ-

မဝ်- လဝ်လုင်း ႁဝ်းၶဝ် လိူဝ်ၶေႃ

ၼႆႉလ ယူႇလီၵိၼ်ဝၼ်ယူႇ တင်းမုတ်း တင်းသိင်ၶႃႈလႄႈၶေႃ။

လုင်း–ဢိုဝ်.... ပိုင်ႁုင် ၾြႃး ၸြႃး သင်ၶႃႈ ပိၼ်ဢၼ် ယူႇလီၵိၼ်ဝၼ်ယူႇ၊ လၼ်သင်ၵေႃ ယူႇလီၵိၼ်ဝၼ်ယူႇလႄႈ ၶေႃ။

မဝ်– ၶႃႈႁဝ်းၵေႃ ပိုင်ႁုင် ဢၼ်ၼၼ် တႁႃႈပႃး ပိၼ်ဢၼ် ယူႇလီၵိၼ်ဝၼ် ယူႇၶႃႈ။

ယႂ်းၽွင်း ၼင်ၵုပ် တၢၵ်ႉၼႆၵၼ်ယူႇ ၼင်ၼၼ် ၼင်းယိင်းဢွၼ် ၵေႃႉၼိုင် ဢသၢၵ်ဢၶႃႉ သၼ်တၼ် ၽတ်ႇလႆၽေ ၁၉–၂၁–ပီယၼ်ၼၼ်ႉ ၼုင်တင်းသိၼ် တုင်ပႃႈတိၵ်း မွၵ်လိုင် မွၵ်ႁွင် မွၵ်မိဝ် လႆးလႄႈၽေ သႆႉတင်းသိုဝ်ပိၵ် ပေႃပ လိၼ် သႆလိုင်ၼုၵ်ႈဢွၼ် ၽေၶလ် တင်း ၸဝ်ပိုၼ်ႉ ၼႆႉပေႃႈသုင် ပေႃႈတီႈ ပီးၽတ်ႉ ၽတ်ႉၵေႃၼႆႉၸႂ် ယွႆႉၽတ်ႉ ၽတ်ႉၵေႃ ၼႆႉ လိုဝ် ႁုံၾိင် တွတ်းၼွတ်းလီဝ် ဢသႃး ၼိုဝ်ႈၶဝ်ႁွင် ႁုံႉလိုင်ဝုၼ်ၽေ ယိပ်းၵင်း ပၼ်ႉ ၼုံၼိုင်မုံ ဢွၼ်ၽေ ဢွၵ်မႃး တင်းသွင်ၾႃႇၼၼ်ႉ၊ ၸဝ်ပိုၼ် တိုတ်ႉ ၼႃႈဢိင်သၶၢၼ်ၽေမႃး ဝႃႈၼႆၽေၵေႃ ၼႃႈတႃႈၽတ်ႉ ႁၼ်ယုံႉမွႆႉသွႆႉဝုၼ်ၽေ ၾၢႆ လႆႁၼ်ၵေႃ ဢၼ်ၽတ်ႉ ၼႆႉမႂ်ယုံႉလွႆး ၼၼ်ႉ ႁုၼ်ၽတ်ႉၼႆႉမီးၾၢႆ ဢမၼ်ယူႇယဝ်ႉ။ ၸင်ဢဝ်ပၼ်ႉၼုံႉၼိုင် မႃးဝင်းၽေယဝ်ႉ ႁိုဝ်သႂ်ဝၼ်ၽေလေ ဢဝ်ယိၼ်ဝင်းပၼ်၊

လုၵ်ယိင်း– ၵိၼ်ၶႆႉ ၼိုင်ၶႃႈ ပီၵျ၊ ၸႂ်ၶေႃႈၼႆႉလ ၶႃႈလႆၶေႃ၊ လုၵ်ႉတင်း လွႆမႃးၶႃႈ။

မဝ်– ၶေႃ.... ပိုင်ႁုင်ၾြႃး ၸြႃး သင်ၶႃႈ ၼႆႉၵလႆ၊ ၼွင်ႉယိင်းၵေႃ ၸိူင်း သႃႈယူႇလႆၶေႃ၊ ပီလုၵ်ႉ တင်းဝိင်းမႃး၊ မိုဝ်ၼႆႉ ၵဝ်ဝၼ်းၶႅဝ်ယဝ်ႉလေ ၸင်လႆ မႃးလွၼ်ပိုင်ယွၼ်း ၼွၼ်းႁိတ်းမိၵ်ၼွင်ႉ ႁဝ်းၶဝ်ဝႃႈၼႆဢိုဝ်ၶေႃ။

လုၵ်ယိင်း– ၶေႃလီယူႇၶႃႈၼႄ၊ ၽတ်ႉ ဢၼ်ၵွႃႇ တင်းလွႆၶႃႈလႃႈ၊ ပႆၵိၼ်ၶဝ်မႃး ၶႃႈယုဝ်ႉ။

လုင်း– ႁႂ်း.... တင်း လုၵ်ႉ ယိင်း ၼႆႉ ၵေႃ ယၵ်ၽတ်ႉဢွၼ် ၽတ်ႉတင်သွႆး ထႆႇၾြႃး ၽေဢွၼ်ႁႃႈ၊ သွင်မိုဝ်ၶမ်လုၵ် ႁုင်ၾၢၵ်း သင်ဝုၼ်လႃႈ ပေႃႈမႄႈသူမႃး ႁိုလ်းၶဝ် ႁဝ်းမႃးလႃႈ ၽိုဝ်ၼၼ်။

မဝ်– ၶေႃ...ၶႃႈႁဝ်းမႃးလုဝ်းၵႃး ၽေ ၵိၼ်မႃးၻိဝိင်းမွႆႁဝ်းမိုဝ်တၢႆးမႆၼႆႉ ႁုလႃးၶႃႈ၊ ၼႆႉပိၼ်သင်ၶႃႈ။

ပိဢၢင်ၽတ်ႉမိုဝ်း ဝၼ်ႁုင်းပဝ်း ဝႃႈၼႆ ဢိုဝ်ၼွင်ႉယိင်း။

လုၵ်ယိင်း– ၶေႃ .. ၶေႃ....ႁူၼ်း ယူႇဝၼ်ႁုင်းပဝ်း ၶႃႈဢိုဝ်ၶေႃ၊ ၵိၼ် ယဝ်ႉၵေႃၸင်ပိၼ်သင်ၶႃႈလႃႈ ႁိတ်းမိၵ် ႁဝ်းထိင်ၶႃႈဢိုဝ်။

လုင်း– ၵိၼ်ယဝ်ႉၵေႃၵိၼ်ထိင်ဢိုဝ် လၼ်သင်ၵေႃ ၶဝ်းပိၼ်ၵိၼ်ၶဝ်ၼံယဝ် ၶဝ်းၼႆႉ၊ ႁူႇႁႃႈမိုင်တုလ်းၾၢၵ်း သွင်မိုဝ် ၶမ်လုၵ်ၶလ် လုၵ်ယိင်း၊ ၶမ်သူၵေႃၽတ်ႉ မႃးယဝ်ႉယုဝ်ႉ။

ၼင်းမံႈဢိင်ၵေႃ ၶဝ်ႁူႉတင်းသွင် ၾႃႇၼၼ်ႉ ၼႆႉႁုၼ်ၼႆႉၼၼ်း ၸင်လႆပိၼ်း ယိင်ၶမ်ၶဝ်မႃး။

မေ်- ၼွင့်မ်ုးပ်မ႑ုးခေ်ႇၼင်း။

ၼံႈၵိင်-ပ်မ႑ုးၶ႑ုမေ်ၵျ၊

မေ်- ၵိုဝ့် … **မၼ်း**ၵ္ဓ႑ုလေ် လို့ ၵပ်ဝ႑ု လုၵ်**ဢွၼ်**ဢေ႑ႉၼ့်- ပေ႑ုၼံၵျိင် ၼ့် ယင်းပ်မ႑ုး ႁ႑ုႁိူ**ၼ်း**ၼ့်။

"ထိၵ်…ႁ႑ုး…ႁ႑ုး"

ၼံႈၵိင်- ဢလုပ်ဖြ႑ုး …. ၵ့်းဢ် ၵျိၵ်းဢွၼ်ၼ့်- လုၵ်ႉတင်းလို့မ႑ုး ထိၵ်း သို့ပိုၼ်ၼ့်။

လုၵ်ထ်း- ႁ႑ု- ႁ႑ု -ၸႂ်း ပိုၼ် လုၵ်းယူႁ်ႈ ပိၵိင်ႁပ်း- တို**ၼ်း**ပိၵိင် ႁပ်းဢံႁ**ၼ်** ႁင်းပိၵိင်ႁပ်း- ၼေ်ႁဝ႑ု ၶ႑ုပ်မ႑ုးဝ႑ု- ပိုၼ်မ႑ုးလိၵ်ယဝ့်။

ၼံႈၵိင်- မ်ုး ဢံလုပ်မ႑ုး လတ် ၼ်- ၵ္ဓ႑ုလေ်တင်းလို့ တင်းဝၼ်း လိုဝ့်**ၼင်** မ်ုးၼ့်။

လုၵ်ထ်း- ဢံၼလ် တေ် ႁူ ၵပ်ႁိတ်း သင်လ႑ု- တေ်ႁူ ၶ႑ု**ၼင်**ပ့ႉ ပိၵိင်ႁပ်း ယူတင်း**ဝၼ်း** တင်း**ဝၼ်း** ခေ်ၵိုပ် … ဢေ႑ … ပိၵိင် - ပိၵိင် - ၽ်ုမ႑ုးဢုပ် ဢူႁပ်းယူၼခေ့်- **ပိၼ်**တ်းတီလို့- ထင် ပိၵိင်ႁပ်းႁူလၵ်းႁိူပ်။

ၼံႈၵိင်- ပိ**ၼ်**ၽ်ုဢေ႑ ၵပ်ႁိူပ်တေ် ႁူ- မ်ုးဢံၵ္ဓ႑ုထံတုလ်ုးလ႑ု ပေ႑ုမ်ုးၼ်ႁူ ၵေ႑။

လုၵ်ထ်း- ၵိုပ်…. လီယဝ့် ပေ႑ုပိ ၵိင်ႁပ်း၁႑ုၼ**ၼ်**ၵေ႑ - ၵပ်တေ်ၵ္ဓ႑ုထံ တုလ်ုးၵွ**ၼ်**ၵ္ဓ႑ု-

ဝ႑ုၼ်သေ ၶပ်ၵ္ဓ႑ုတင်းၼ်ုးႁိူ**ၼ်း**တိ လုၵ်းၼံမိၵ်**ၼ**ၼ့်ယပ်။

လုင်း- ဢံၼ့် မ်ုးၵ္ဓ႑ုလေ်လို့ တင်း **ဝၼ်း**မိုပ်ၼ့် - ၵ္ဓ႑ုလတ်မေ်သူသွင်ၶ႑ုပိ မ်ုး ႁိလ်ုးၽို**ၼ်**ၶပ်မ႑ုးလေ်-တွင့်မ်ၶပ် ယဝ့်ၼ်ေး- ပေ႑ုၼံယဝ့်မေ႑။

လုၵ်ထ်း- ၶ႑ုႁပ်းဢံၵ္ဓ႑ုလို့ၶ႑ု- ၵ္ဓ႑ု လေ်တင်းတုင်ၼ႑ုးမ႑ုးၶ႑ု**ၼင်**-

ဝ႑ုၼ်သေ လိလ် လုင် ဢွၵ်ၵ္ဓ႑ုလူး တင်းပိၼင်းၶပ်သေလေ် - ပိၵိင် - ပိ ၵိင် - မ႑ုးၵပ်လတ်ပိၵိင်ႁပ်း- ၵပ်ၵ္ဓ႑ု ထံမ႑ုးႁူယဝ့်ၵံးၼ့်-

ဝ႑ုၼ်သေ- ဢပ်သုပ်းမၼ်းၵ္ဓ႑ုသွပ်ႉ သိပ်ႉသို့ ႁိူးႁူပိၼင်းၶပ် ၼံႈၵိင်ၼၶ့် လေ်။

ၼံႈၵိင်- ၵ့်း …ဢံၵျိၵ်း - ဢံၵျိၵ်း မ်ုးဝ႑ုသင်ၼ့်….ၵိုဝ့်ႁိူဝ့် - ႁိူဝ့် - မ်ုးတေ် ယံဝ႑ုခေ်ႁ႑ု-

ဝ႑ုၼ်သေ - ဢပ်ၼိဝ့် မိုပ်း ဢွၼ် ထၼ်ဢပ်မ်ုႁူၼွင့်**မၼ်း** သေလေ်။

လုၵ်ထ်း- ဢ႑ုး….ပွ' လေ်ပိၵိင် .. ဢ႑ုးလိပ်းၵိုပ်ပွ'လေ် …. ၵပ်ႁိူပ်တေ်ႁူ လ႑ုမၼ်းလတ်။

ၼံႈၵိင်- ႁ႑ု…မ်ုး….ယင်းဝ႑ု-

မေ်ၶပ်ဢေ႑ ၵ္ဓ႑ုလ်ၶုပ်းလ်လိင်းမ႑ုး ၼင်တၵ်ႉၼ် ၵျိၵ်ၶပ်သေၵံးၼိုင်- ထင် မိုၼ်းဢွၵ်မ႑ုး။

မေ်- ၵ့်း‥သွင်မိုပ်ပိၼွင့် ၼ့်ဢေ႑ ဢေ်း- ၵုံမိုင်းယွၵ်ၵ**ၼ်**- ၽိတ်း**ၵၼ်**ယူ သေသေ်-တၼ်ဢေ႑လိၵ့်ၼ႑ေယဝ့်ဢေ်း။

ၼံႈၵိင်- တေ်ႉၶ႑ုၼ႑ေမေ်ႁပ်းဢေ႑။

လုၵ်ထ်း- တေ်ႉၶ႑ု**ၼ**႑ု- မေ်ႁပ်း ဢေ႑ - ၼေ်…. ၼေ် ဢူႁပ်းဝ႑ုႁူႁိလ်ုး ၽိုၼ်ၶပ်ဝ႑ုမေ်-

ဝၤအဲၣ်ဧိ ဒူသုၣ်တၢ်အၣ် သုၣ်မိၣ်ၤ မၤအၣ်ဃူဃၣ်။

ခံးအိၣ်ဧၢ်- လိၢ်ရူ့ ဂိၥ်တၢဖတၢ် အ့ၣ်မၤအၣ်ဧိ- ဒူၡ့ၢ်သုၣ်အ့ၢ်ဒွၢ်သုၢ် မိၥ်ဧိဃၣ် ထ့'ဖမ်ၡဝ်ဂ့ၢ်လ့ၣ်ယိၣ်ၡ၀် ယူဃၣ်။

ခံးအိၣ်- ဂ့ၢ်လ့ၣ်ဃၣ်ၡၢဃဝ်ၥူ ဂံး အ့ၣ်- လုၢ်ၡၢဖလ်ပိၡ် ဂိအ်ၡဝ်ၡၢ။

မဝ်ရံး- ပိဖပၢဂိအ်မၢး တီဝိၣ်း မိၥ် ဂၣ်ဝအ်းအအ့ၣ်ဃ၀်- လီဃဝ်အ့ၣ်ဃိၣ်း ၡ်။

ခံးအိၣ်- ဂိအ်မၢးဃၣ်ဧၢ် ထၣ် ပိအ်သၣ်ၡၢ- ဝအ်အံဝအ်ဧၢ် ဂိအ် ထိၣ်ဂံးအိၣ် သ့ၣ်ဂံးၡၢဒူ- ဖၢ်အံ ဝအ်ရုလ့ၣ်းၡၢအိၣ်ဖတၢ်- ဖၢ်းတၢ်းအ့ၢ် အ့ၡၢအၢဖအ်။

လုၣ်း- မၢးဖလ်လအ် သၣ်ဧၢ်- အံထၣ်လ့ၣ်ပိုအ်- ၡ၀်းပိုအ်ဂိအ်ၡ၀်ခံ ဃၣ်ၡ၀်းအ့ၣ်- ဂိအ်ဂၣ်ဝအ်းဧၢ် ၡ၀် ဝအ်း- ဂိအ်ဂၣ်ခံဧၢ် ၡ၀်ခံအိၣ်ၤ မၢးဖလ်လုၣ်း။

ထၣ်အ့ၢ်ဂအ်ဝိၣ်းမူၡ၀်ဖဧိဖလ်

ဖမ်- လအ်သၣ် ဂ့ၢ်တ်းမိၥ်း ဃ၀်း ဃ၀်းဖလ်ပၢ- ဖအ်- အ့ၣ်ပိအ်ထုဝ်ရုဝ် ဖအ်- အ့ၣ်ပိအ်မၢ်ဒိၥ်တံ ဂပ်းဖၢ်းအ့' ၡိၣ်လိပ်ဝ့ၣ်ဖဧိ- သၣ်အံဂိအ် အီဒီးယုဝ် ဖတၢ်။

မဝ်ရံး- ဂိအ်ယူၡၢ- ၡၢၡ့ဝ်းဒိလ့ၣ်း မၢ်ၡၢဃၣ်-'ဖၢ်းတၢ်းၡ့ဝ်းအ့ၣ်အံလ်ဂိအ် ဂ့ၣ်အဖၡၢဃ၀်- ပိအ့ၣ်ဖတ်ထလ်မၢးဂိအ် တိလိ၀် အ့ၣ်ဒၢအၢ- ဝအ် ဖတ်ၤ ဖတ်ၤ ၡၢပၢ။

လုၢ်ထံး- ဖမ် ··ဖမ် ··· ရိၣ်းခံးသ့ၣ် ထ၀်ယၢအအ့ၣ်- ထိၣ်ဝၢမအ်းမိၥ်းဃ၀်း အၢချ့ၣ်မအ်းအံသီ ထိၣ်ဖမ်ၡ့ဝ်း ဝၢအဲ လၢ ဝအ်းအအ့ၣ်- ထိၣ်ဖမ်ၡ့ဝ်း ဂ့ၢ်ပိသၣ် ၡ့ဝ်းဂ့ၢ်တ်းမိၥ်း ဃ၀်းဃ၀်း ဝၢအဲလၢ။

ခံးအိၣ်- ဂ့ၢ်း- တၣ်းအံအ့ၣ်အ့ၣ်ဧၢ် ဂ့ၢ်တ်းအံရူဂလီဂလ့ၣ်ဖဧိဖလ်-။ အၢ၀်ၡ၀် ထိၣ်ၡၢဖလ်ပိၡ် - ဂိအ်အံအံၡၢ ပၢ ဝအ်- အၢးအဖတ်ၤၡၢလ်-မၢးဂ့ၢ်တ်း ဒိၢ်ဂ့ဝ်းဧၢ်- သံၤရၢးမိပ်အံဒီး ဖၢ်း သၣ်ၡၢဝ-။

မဝ်- လ်ဃၣ်အ့ၣ်ဃိၣ်း- ပၢဃၣ် ပိ- ပိဃၣ်းအံတ့ၣ်မ်ဝၢဖၢ်ဝၢ- သိၣ်အံ ရှလ်အ့ၣ်။ တၣ်းလဘ်တၣ်းခုဝ် ထ့ံးအၣ် အၢအ် အံကူအ်အအ့ၣ် လဘ်ဖဧိဖလ်- လုၢ်ၤဖတ် မူၡ၀်ဒူ ၡ့ၣ်းဖ့ၣ်ၡ့ၣ်းမအ်း ဃၣ်။

လုၣ်း- "အိုဝ် ··· မအ်းပိအ်အဲ ဃၣ်- လအ်သၣ်ခံရူဧၢ်- အ့ၣ်အၢသၢ် ပၢလ်- ၂၂- ဃၣ်ဃၣ်းပ်ရူဒီ ရူတုတ်း သၣ်အ့ၣ်။ဖအၢထ့ၣ်ဖတ်ၤလၢမ့ၣ်း-ၡ့ၢ်းလုၣ်း လအ် ဂုံအၢပ်ဂအ်မျၢဝ်းအိၣ် မျၢဝ်းအိၣ် လုၣ်ယူ-မိဝ်ဂံအံရူတၣ်းထံတုလ့ၣ်း-လအ် သၣ်ဒူလ့ၣ်မၢးလၢ-လုၢ်ၤဝိၣ်းလ့ၣ်မၢးအ့ၣ်။

မဝ်- ဖအၢ- ၡၢၡ့ဝ်းဒူ ယူရှၣ်း ရအ်ရုၣ် ပၢလ်ရူၢ်းပိ ပိအ့ၣ်ၡၢသၣ်- ပိအ့ၣ်ၡၢၡ့ဝ်းအ့ၢ်ရှၣ်းမၢးၡၢအိုဝ်။

ဖမ်- ထ့ၣ်ဂ့ဝ်-အအ်ဖအ်-ဒူယူရှၣ်း

သၢင် လုၼ်ႇသုင်လၢင်လၢင်- ပိၼ်ရၢၼ်ႇႁုင် ၶၼ်ၶႅၼ်း- ႁႂ်ႈၵႃးမီးႁၢၼ် ၵႃႈၼႂ်း ၶၼ်ႁႃ။

မၢဝ်- ၵႂၢမ်းၼႆႉပႃး- ႁႂ်ႈယူႇၶဝ် ၵႃႈလိၵ်ႈၼႆႉၵေႃႈ။

ၼၢင်း- တီႈပိုၼ်းႁၢဝ်းၶႃႈၵေႃႈ ၸႂ်ၵႂၢမ်း မီးယူႇၵူႈလႂ်ၸႃႉႁႂ်ႈၵႃႈလိၵ်ႈ ပေႃး ႁဝ်းႁူႉၵၢတ်ႇပိုၼ်း ၵႂ်ႇၵႂ်ႇလႂ်ႁၢၼ်ယူႇလေႃး- လုၵ်ႉၶဝ်ပတီႉပတွၵ်ႈ ၵႃႈလိၵ်ႈ ၵႃႈ ၶဝ် ပေႃးပိၼ်ၽႅဝ်လုၵ်ႉ- ၵႃႈယႂ် တၢင်လၢၼ်သၢင်ၶႃႈၵေႃႈယူႇလႂ်ယူႇႁႃႉမိူင်း ပိၼ်ၵဝ်ႇၵႃႈ-။

ၼၢင်းဢိင်- ႁႃး တၢင်းမႄႈႁဝ်းၶႃႈ ၼႃႈ ၵေႃႈ- ၵႂၢမ်းႁူႉလွင်ႈပွင်ပိုင်ပိုၼ် ယၢမ်ႈၼႃႈ လေႃး- ဝႄႉလီၵႃႈပိုၼ်ၵေႃႈၵႂၢမ်းႁူႉ- ႁႂ်ႈ ၵၢၼ်ပိုၼ်သွၼ် ပိုင်ၸႃႈတၢင်းမေႃ ႁူ မျၢဝ်းမျၢဝ်းၼႃႈၵိုဝ်- ပေႃးၵႂၢင်မႃး မေႃ မႃးယႂ် ပိုၼ်လႂ်ၵိတ်းၵၢၼ်လိုဝ်းၵၢၼ်လၢဝ်း ပိၼ်ၶုၼ်ပိုၼ်ၸၢၼ်ႁႃႈၵၢမ်းလိၵ်ႈ ႁၢင်ႈႁၢင်ႈ ၼႃႈၵိုဝ် ႁႂ်ႈၵႃႈလိၵ်ႈ ၵႃႈၼႂ်းၶၼ်- မႄႈႁဝ်းထၢင်ၼႂ်းပိုၼ်ႁႂ်ႈလုၵ်ႉၶဝ် ပတီႉ ပတွၵ်ႈလိူဝ်ႈၶဝ်ၼႃႈႁႃႉ…ၼႄႈ…ၼႄႈ…။

ၼၢင်း- ၵေႃႈ…လိူဝ်ႈၶၼ်ႁႃ-ၵိုဝ် ၽႅဝ်တေႃႈႁူလၢမေႃႈ- ၵဝ်ယၢင်းၵႂၢမ်းလႂ်သူ ႁႂ်ႈ ၵႂၢမ်းႁူလိၵ်ႈလိူဝ်ႈ ၶႅင်သူသုင်လေႃး- ၸွင်ၼႂ်းႁႂ်ႈၵႃႈလိၵ်ႈၶဝ်ၶၢဝ်ႈၵိုဝ်-ၼႄႈ။

ၵဝ်- ၵႂၢမ်းလိူဝ်ႈၶၼ် ၶႅင်ၵဝ်ၼႃႈ ပႃး- ပေႃးသွၼ်တီႈႁႂ်ႈလုၵ်ႉၶဝ် ပတီႉ ပတွၵ်ႈလိုဝ်းၶႃႈ ၵႂၢင်မုၵ်းယၢမ်ႈယႂ်လႂ်ႁႃ သွၼ်တိုင် လွင်ၸၢင်တၢင်းမေႃ- တိၵ်ႉ ၵိင်ၵႃႈ-ပိၵ်ႉၸႃႈပိုင်ၸႃႈႁုင်ထူးမျၢဝ်း လိုဝ်မျၢဝ်းၶႅၼ်ႇ ၼႃႈၵိုဝ်- ၵႃႈမေႃမႃး လေႃး-ၵႃႈတေႃႈလႂ် ၵိတ်းမုၼ် ပိၼ်မုၼ် လွၼ်ႈလွၼ်ႈၵေႃႈၵႂၢမ်းလိူဝ်ႈ ၶႅင်ၵဝ်ၼႃႈ။

ၼၢင်း- ၵေႃႈ… ၵေႃႈ…. ၵဝ်ႁူယႂ်ႉ ၵဝ်ႁူယႂ်ႉ-ပေႃးမေႃမႃး လိူဝ်ႈၶႅင်လၢၼ် သၢင်ၶႃႈ-လုဝ်မႃးၵိတ်းၵၢၼ် "ထုဝ်းသဝ်" လိူဝ်ႈၶႅင် ၸဝ် ၿ ႁဝ်းႁႂ်ႈလုၵ်ႉၶႃႈၵိုဝ် ၶေႃ-။

လုင်း- ႁႃး… ၶၼ်းၶႃႈ- ယေႃလတ် ယေႃမၼ်း ၼဝ်တိုၼ်ၼဝ်မိုဝ်းႁႃ တိၵ်း တိၵ်းယႂ်ႉမိုး- မၼ်းၵႂၢမ်းႁႃ သိင်သၢင် ၵၢၼ်- ၵၢၼ်မုၼ်ၸဝ်လေႃး- ၵၢၼ်ႁုၼ်း ႁိုၼ်း-ပေႃးၵႂၢမ်း ႁူၵေႃႈၵႂၢမ်းလုဝ်လတ်ယႂ်ႉ။

ၼၢင်း- ၽႅဝ်တေႃႈ ႁူလၢၵိုဝ်ႉ- ၸွင်သူ ဢုပ်ၵၢၼ်ဝၼ်းၶၼ်ဝႃ- ၸဝ် ၿ ႁဝ်း ၼႆႉပိၼ်ပိလ်ၸႃႈလေႃး ထုဝ်းသဝ်ႁျႁျ ဝႃ ၶဝ်ၶေ- ၵႂၢမ်းၶႄႇပေႃးၶၼ်-ႁဝ်းယုဝ် ဝႃပိၼ်ပိလ်ၸႃႈလိူဝ်ႈၶၼ်ၵိုဝ်-။

လုင်း- ဢုပ်ပႃးသူၶႃႈ မၼ်းၵႂၢမ်းပွင် လွင်ပွင်လႂ်းသၢင် လၼ်သၢင်ႁျ- လၼ် သၢင်ပိၼ်သုၵ်ၽႅဝ်ၵေႃႉ ဝၼ်ႁုင်းပဝ်းၶႃႈ- တၢင်းသုၵ်ႉႁႃ သုၵ်မိုဝ်းၶလ် တၢင်းတႅမ် ၶႅင်ၶဝ်ယေႃ-။

မၢဝ်- ပိၼ်လုင်းမၼ်ႁူင်း ၵႃႈၼႂ်း ၶၼ်ၼႃႈၶေ- ႁူၸၢၵ်းယူႇၼႃႈယုဝ်ႉ-။

လုင်း- ၵေႃႈ…. ပိၼ်လုၵ်ႉလုင်းမၼ် ႁူင်းႁႃ- ႁူၸၢၵ်းၽိဝ်ၵိုဝ်- ႁူဝ်တေႃႈၵႂၢမ်း ႁူၸၢၵ်းလေႃး- ၵႂ်ႇၸႃးၵၢၼ်တီႈသိင်ၶႃႈၶိုင် ၶိုင်ၵတ်ယႂ်းယႂ်းယႂ်ႉ- တႃးဝၼ်ႁုင်းပဝ်း ၵွတ်ႇ- လိူဝ်းၵႃႈပိၼ်ႁၼ်းလၢတီႈၵဝ် ၵဝ်လိူဝ်းၶၼ်- ပေႃးၼႂ်ႁူၸၢၵ်းယူႇႁူၵေႃႈ

ယဝ်- ဂုလ်းဂ့ၢ်တၢ်လိဝ် ခ့်တ်- ဂုခ်းမ့်ဒေါ်အံ- လုဂ်အွခ်လင်ယ့်ဒေါ် အံ- မိုတ်အၢဂခ်သေလ်ဒေါ်- အံပေါ ရှူလဂ်းဂခ်လိလိအင်ဂဝ် လခ်သင့်ခ်ရှု ဓဂ်-။

ဂိခ်ခဝ်ဂိခ်ခ့်ယဝ့်သေ- လင်မ့ၢ်း ခင်ပိင်းဂခ် တိဂင်ရှုခ်းခခ့် သေ လေ်-။

မဲ- ဂံးခ့် မိုတ်အၢတွင်းတၢဂခ် ယဝ်- ဍၢဍၢမၢ်းမၢ်း- ဂ့်မၢ်းခဝ့်မၢ်း လေ်ဍၢပၢဝၢ-လခ်လင်လိုဝ် ဖေ်းဂၢ သင်ဂေါ်အံရှုလ်ခဒေါ်- ယၢဓေ်ဝၢ ပၢ ထံထွတ်ထံဆေ်းလ်။ ဂ့ၢ်းလုင်းသူတေ် ပေါဝၢပူလွ်ယွတ်လိင်- အံးယွတ်မုလ်း ပေါဝၢအံ- ပိခွင့်ဝခ်ဂုင်းပဝ်း ပေါ ခ်ရှုလဂ်းရူဂ့ၢ်ယဝ့်- ခေ်အဲ်းအင်း ခ့်- လိုဝ်ခံးအိင်ဝၢ- အံရ့်လုင်ခ့် သံ့ပိခ် အွင်လူခ့်ဝၢ- တင်းဂ့်မခ်း သုတ်းထိးယဝ့်။

မဝ်- ဒအေါ်…… ပေါလ်ရှုယဝ့် လိုဝ့် ခ့်တေ် ဂ့်မၢ်းလေ်ခ့ၢဍၢဝံးခ့်- ခ့ၢ လခ်ဂ့ဝ်းလိုဝ် တေါအၢခ့ၢဝၢ- တွင်း အၢဝံ့ခ့ၢဍၢ- ခွင့်ယိင်းဂေါ် ရှုပ်မၢ်း လ့ၢ်းတေါ်- ခ့်းဂတ်ခ့်းသၢး- ယၢ ဓေ် ဂိုတ်းရျိင် အံဂ့ခ် အံရှုလဂ်းဂခ် ယဝ့်ဍၢခဒေါ်။

ခံးအိင်- အံဂိုတ်းခ့ၢ- ပိခ်အခ် တေ်ခ့ၢအိုဝ်မင်ဂ့ၢ်ခ့်- ဂ့ဝ်းခ့ၢဍၢ လ့ၢ်း- ငၢအင်တေ်လတ်တေါ် ခဝ်- ဂိုတ်းရျိင်အံဂ့ခ် ဂိုဝ့်ဂင့်ဝံအၢဍၢပိတ် တင် တင်းသေလိုဝ့်အခ်- ခ့ၢဂ့ဝ်း လိ အံရျခ့ၢလ် ပေါပိခ် လိုဝ့်အခ်ဂတ်။

လုင်း- ဒအေါ်… အခ်လခ်သင်ဍၢ သွခ်မၢ်းခ့် ပိခ်မျုဝ်းလ့်လၢ- တေ် လ်ဂိုတ်းဂခ်သင်အံရှုခဒေါ်- လခ်သင် တေ်လ်မၢ်း ဂိုတ်းဂခ်ခ့်းလုံး အလုပ်း ယ (လုင်ပွင်လိုဝ်) လိုဝ့်ခင်အဲ်းခင်း ဝၢအခ့်ယူတေ်ယုဝ့်။

တေါအ- အံလ်ဂိုတ်းအင် ဂဝ် ခ့ၢ- အခ်ခ့ၢဂ့ဝ်းဍၢသွခ်မၢ်းတေ်- ပိခ် ဖေ်လဂ် ဖေ်တုဂ် ဖေ်ချဂ် လိုဝ်းခ့်ခ့ၢအိုဝ် လုင်း။ ဖေ်လွပ်အၢလိခ် (စုံစမ်း) လေ်ဖေ်လွပ်တုလ်း တုခ်မ့် တုခ်တွဂ် မွဂ် မဂ် ဂ့ဂ် ရှုပ် ဓေါ်- ခ့ၢ ဂ့ဝ်း ဖွတ် (လေ့လာ) မၢ်းယူအိတ်းအိတ်းခ့ၢ။

လုင်း-ဒအေါ်…လိုဝ်းအခ်လခ်သင် သွခ်ဓေါ်မၢ်း လိုဝ်းခ့်- အံလ် ဂိုတ်း ဂခ်ခ့်း လုင်ပွင်လိုင်အိုဝ် ပေါအခ် ခဒေါ်- လိုင်ပိုခ်ဝၢ ပေါအွင်မၢ်း ရှုင်း ဂေါလိဂ် တဂ်ဂသုဝ်ခ့်- လုင်ပွင်လိုင် ခဝ်ပခ်ဂခ်- လ်ဂခ်ဂံးလိဝ်လိုင်ဝၢခဲ လၢ ဂ့ဝ်းဂ့်လ်ပိခ်းပိုခ်လတ်။

တေါအ- အံလ့်အင်ဂဝ်ခ့ၢလုင်းရျ- ပေါဂ့ဝ်း ခ့ၢခ်ဂိုတ်းဂခ် ခ့်းလုင်ပွ လိုင်ခ့်ဂေါ်- ပခ်ထရင်း တင်လိဂ် ယွခ်းအဝ်သေ- ပေါမိးတိမခ်းဂေါ် လ်ဂိုတ်းယူအင်ဂဝ်ခ့ၢ- ဂုလ်း ဂၢ အင် အခ်ဂင်လ့်ခ့ၢဂ့ဝ်းအိခ်း အခ်းဝံ့တေ် အံလ့်လေ်ဝၢမိးလ့်အၢဂၢတင်ရျူးသေ လေ် လတ်ဂေါ် အံလ့်အင်ဂဝ်ခ့ၢလ်-

ၶႃႈႁဝ်းတုၺ်းႁၼ် ဝၼ်ၼွၵ်ၼႄႈပင် ႁဝ်းၶႃႈၼႆႈ- ၵႃႈပုၼ်ႉဢွၼ်ၼႆႉမႃႈလိုဝ်း ၼၼ်ႉ- ၿိင်ၺႃႈလွင်ႁူဝ်ၵၢင်းႁၼ် လွင် ထင်တင်းမေႃ-ၿိၼ်ဢၼ်လိၵ်ႉၵျေႃ မင်ဝႆႉတေႃႉတေႃႉၶႃႈလေႃ- လွင်လိၵ်လႆး ပႆလေႃၼႆႉ ၵုၼ်းႁူၵုၼ်းမေႃမၼ်းမီးၵျေႃ ဝႆႉ တေႃႉတေႃႉဢမ်ႇလိုၼ်ၶႃႈၼေ- ဢၼ်ၼႆႉ ၸွပ်ပိုဝ်ႁဝ်းၶႃႈ ဢမ်ႇလေႃႉၵၼ်မႆသွၼ် မႆ မေႃ- ၵုၼ်းဢၼ်မေႃဝႆႉ တၼ်တၼ် မၼ်းၼႆၵေႃ- ဢမ်ႇမီးလိုမ်ႈမႆၶတ်းလို ၽုၺ် ပၵ်ပၼ်လွင်ပၼ်တင်းမၼ်း-ၽႅၼ်ႈၼႆၵေႃ ၵုမ်မိုင်ႉဢွၼ်ၵၼ်ဝႃႈ ၵုမ်ၼႃႈတေႃလိၼ် မိုင်း-မၼ်းတေႃႁိူင်းယူဝၼ်းၼိုင် ဝႃႈၼႆ သေလေႃ- ဢၼ်ၿိၼ်လုၵ်ဢွၼ် လင်း ဢွၼ်ႁဝ်း ဢၼ်မီး ဢၼ်ၸွႆႈတိုၵ်ႉလီလႆႁႃႈ လႆသွၼ် တင်းထင်တင်းမေႃ ၿိင်ၺႃႈ လိၵ်လႆးၼၼ်ႉ- ၸေႃၶဝ်ႁႆ ၶဝ်ၼႄး လိင်ႉဝုဝ်း လိုင်ႉၵျူး တုဝ်လိၵ်ႉၵိၼ် တုဝ် လိၵ်ႉၵျေႃဝႃႈလိုဝ်ႉၼႆ တိၵ်းဘိၵ်းၶႃႈလေႃ- ထင်ဝႃႈ လွင်ထင်တင်းမေႃ- လွင်ႁူ တင်းႁၼ်ပီၼွင်ႉ ဝၼ်းၼွၵ် ႁဝ်းၶႃႈၼႆႉ- ၿိၼ်ဢၼ်တုၵ်းလိုၼ်း ပိုၼ်ဝႆႉတေႃႉၶတ်ႉ ၶႃႈလုင်းႁဝ်းဝႃႈ။

ၼႆႈၵိင်- ဢၼ်ပီႁဝ်းၶႃႈဝႃႈ- တႆး ၼွၵ်ႁဝ်းၼႆႉ ၵုၼ်းႁူလိၵ်ႁူလႆး မီးၵျေႃ တေႃႉတေႃႉ ဢၼ် ဝႃႈ ၼၼ်ႉ လိုၵ်ယူၶႃႈ- ၵုၺ်းၵႃႈဢၼ်ဝႃႈဢမ်ႇလေႃႉၵၼ်မႆသွၼ် မႆ မေႃ ဢၼ်ဝႃႈၼၼ်ႉၶတ်ႉဢမ်ႇလိုၼ်ၶႃႈ-ၿိၼ် ၼင်ႁူးၶႃႈပီၼွင်ႉၼႆႉ- သင်လိုဝ်ႉဝႃႈဢမ်ႇ ၸွႃႈပိုင် ဢၢပ်ႁဝ်းၶႃႈ ဢၼ်မီးယူတီၿိင်း ၿႁဝ်းၶႃႈၼၼ်ႉ- ယင်းဢမ်ႇထင်လႆသွၼ် ၸွၼ်ၶႃႈ- တီၿိင်းႁဝ်းၶႃႈၼႆႉၵႃ သႂ် ၿိၼ်ၿိင်းမိုင်းၼွၵ် လႆတင်းဝႃႈၶဝ်လိုဝ် ၿိင်းၵုၺ်း-ၵုၺ်းမီးၸွင်းထၼ်ၵင်ၵုၺ်း ၶႃႈ- ၶႃႈႁဝ်းၼႆႉ ဢွင်ထၼ်ႉ ထိတ်း ေသယင်ႉ- မႆသိုပ်သွၼ်ထိင်ယူ ဝႃႈၼႆ ၵေႃ--သႂ်ႉဢမ်ႇတတ်ၼိုင်ပွင်ၿိၼ်ၸွႃႈသွၼ် လႆထိင် တီၿိင်း သီပေႃႉ ၸွၵ်မေႃး လိုဝ်းၼၼ်ၶႃႈ- လႆ ဢွၵ် ၸွင်းေသယူ လိုဝ်ႉၼႆပေႃလႆ- ၃- ၿိ ယင်ႉၶႃႈၼႄႈ- ၵင်လိုၺ်တေႃ ၿိၼ်းၼွ'ပိုၼ်- ၿိၼ်းၿိၼ် ဢၼ်မႆသိုပ်သွၼ်ထိင် တေႃႉတေႃႉၶႃႈလႆ- တီၿိင်းႁဝ်းၼႆႉၵေႃလႆးၶႃႈယင်ႉ- ပေႃ ဢူၶမ် ဢမ်ႇပျေႃႉဝပျေႃႉထုင် ၶဝ်ဢမ်ႇလိုဝ် ၵိၼ်- ၿိၼ်းဢမ်ႇလိုဝ်လႆလေႃ- သႂ်ႉဢမ်ႇမီး တီၸွႃႈပိုင်ၸွႃႈဢိင်တီၼၼ်ၶႃႈထိုင်- တႃႈ တေႃႁူႉပေႃလႆ ၸွႃႈ ယူ ၸွႃႈ သွၼ် တီၿိင်း ႁဝ်း ၶႃႈၼႆႉၵုၺ်းၵေႃ- တေႃဢမ်ႇၿိၼ် လႆယူၸွၼ်ၶႃႈၿိ။

လုင်း- လိုၺ်တေႃႉဢိုဝ်လၼ်သင်မႆႁူ၊ ၿိၼ်လိုဝ်ႉၼင် လုၵ်ယိင်းဝႃႈၼႆႉ ယူတေႃႉ ယဝ်၊ ၿိၼ်ၼင်သွင်ၶႃႈ ပီၼွင်ႉၼႆႉ လုင်း ဢၢဝ်ၸွႃႈ ဢၢပ်ဝႆႉပၼ် တီဢၢဝ်ၶဝ် တီၿိင်း ႁဝ်းၼႆႉလေႃ ထင်လႆသွၼ် လိုဝ်ႉၼင်ပိုၼ် ယင်ႉ၊ ဢေႃးၼင်းၼႆႉဢွင်ထၼ်ႉထိတ်းေသ ယင်ႉသႂ်ႉဢမ်ႇထင်လႆ သိုပ်သွၼ်ထိင် တေႃ ဝႃႈဢၢဝ်ၸွႃႈဝႆႉတီၿိင်းသီပေႃႉၸွၵ်ႉမေႃးၼႆ ၵေႃ ႁဝ်းသႂ်ႉဢမ်ႇၼီးၿီၼွင်ႉမိၵ်သုၺ်ဢၼ် ယုမ်လိုၺ်ထုမ်လိုၺ်ၵၼ်၊ မီးယူလႆမိၵ်သုၺ်ဢၼ် ယမ်ၵယမ်မႆတေႃၵၼ်ၼၼ်ႉၵေႃ ႁဝ်းသႂ်ႉ ဢႃႈၼႄႈပိုၼ်၊ ဢမျႃဝ်းၽူယိင်း ဢွၼ်ၼႆႉ

ၸွႆႈလေႃ လၢၼ်သၢင်ဝႃႈ၊ ၵူႈၶူဝ်ႇတီႈပိူၼ်ၼၼ်ႉ ၵေႃႈ သိုၵ်းတေပိၼ်ၶူးပတ်ႈပိူၼ်ပိၼ်လိူဝ်ႈ ၼၼ်ႉလေႃ လုၵ်းၸႂ်ဝႃႈ "ၶွၵ်ႈသေႃၸွႆႈမႄႈ သူ ၼၢင်းၶၢၼ်ႇသိၼ်ႁဵတ်းၼမ်ႉလႃႈ လုၵ်ႈယိင်း ၵျ"ဝႃႈၼၼ်ႉသေလေႃ လႆၸၢၵ်ႈၶွၵ်ႈႁၢင်းၼမ်ႉ ၼႄႈ လၢၼ်သၢင်ဝႃႈ၊ ၶိုၼ်ႈၵေႃႈယိင်း တိုၵ်ႉမီးယူ ၶူးလၢၼ်ႉႁႃႈၶၢၼ် ပိၵ်ႉႁၢင်း သေမႃးၸွႆးႁဵတ်းဝႃႈၼမ်ႉ လၢၼ်ႈဝႃႈမႃးလေႃ ၵူဝ်းလုမ်းၶၢၼ်ႉလၢၼ်ႉယူၼမ်ႉၼႄႈ။

မႄႈ- ၶွၵ်ႈသေၵေႃႈလီသွၼ်ႇ လၢၼ် သၢင်ၼႂ်းႁူဝ်၊ ပိူၼ်းၼမ်ႉ မၢၼ်းသိင်ၸွမ်းၼၼ်ႉ ၼႅင်လၢႆ၊ တေႃႇၼၢၼ် ႁဵတ်းယိင်း ၸၢၵ်ႈၵူႈၶူဝ်ႇ တီႈပီတီႈၼွင်ႈၵွၼ်ၼမ်ႉ၊ ပေႃႈၶိူဝ်းတီႈၶႃႈ ၵူဝ်း မိူဝ်ႈ တေၼႄႈ ယဝ်ႉ၊ ပေႃႈတေႃႇ တေႃႇ တၢၼ်တၢၼ်မၢၼ်း ၵူႈၶူဝ်ႇႁၢင်းတီႈ ၸၢၼ်ဝႃႈၼမ်ႉ မၢၼ်းၶိူဝ်ပွင်ပိူၼ်လႆ လၢၼ် သၢင်ၼႂ်ႁူၵေႃႈ၊ ပႃႈၼၼ်ၵေႃႈ လုၵ်ႈထဵင်မႃး ၼမ်ႉလၢင်လိူမ်းၼႄႈလိူမ်းလၢင်သေ မိူင်ပွၵ်ႈ ပီၼွင်ႈမႃးလိုၵ်းၵုၼ်ႁဵတ်းၵူႈ သိုၵ်းၶိူဝ်လၢင် တွင်းပိူၼ်၊ ၵေႃႉၼိူင်လိုၵ်းၵူႈ သိုၵ်းၵူႈ ယွၼ်း ၵေႃႉၼိူင် ၵႃႉသေ ပိူၼ်လိူဝ်ႈၼၼ်ႉ ၶိူဝ်လၢၼ်သၢင်ၼႂ်ႁူ၊ လုၵ်ႈၸၢၼ်းၼၢင်းၶွၵ်ႈၼႂ် ၼမ်ႉၶတ်ႉ လီႈလၢင်းသိုဝ်ႇလၢင်းၼႂ်လၢင်း လိူဝ်း မႂ်ႇ ႁင်းၼင်ႈ ႁင်းမၢၼ်းသေ လီ သိူဝ်ႇၵႃႈၵူၼ် လီၼႂ်ၵႃႈၵူၼ်ၵေႃႈ ၶိူဝ်ႁူလုၺ် မၢၼ်းယဝ်ႉ။

ၵေႃႈၼ ၸွႆႈယူတေႃႉၶႃႈ ၸၢၼ်လုၵ်း ႁဵတ်း ပႃႈႁဵတ်းၶဝ်ႈဝႃႈၼမ်ႉၶႃႈၵေႃႈ ပေႃႈၶိူဝ် ပျေႃႉဝပျေႃႉလုၵ် ၶဝ်ၶိူဝ်လိူဝ်ၵိၼ် ပိူၼ်း ၶိူဝ်လိူဝ်ၸႆႈတေႃႉ ႁူပေႃႈလႆၵူႈၶူဝ်ႇႁၢင်းတၢင် တီႈၼမ်ႉ ၶိူဝ်ပိူၼ်လႆယူတေႃႉၸၢမၢၼ်ၶႃႈယဝ်ႉ ၶႃႈႁဵပ်းၵေႃႈ ပိူၼ်လုၵ်မႄႈ ၵုၼ်းၼွတ်း ၵိၼ်ႁွ ၵိၼ်ၼႄႈ ယွႆႈမႃးၶူးၵျေႃႇၵုံ ၵျေႃႇ ၵူၼ်ၼၢင်ၵဝ်ၶႃႈလေႃ လႆႁူလၵ်းႁၢင်ထိူင် ယူၶႃႈ၊ ၸဝ်ပီၼွင်ႈဝၼ်ၼွၵ်ႈၼႄႈပင်ႁဵတ်း ပိူၼ်လိူဝ်ႈႁူဝ်၊ မီးလိူဝ်ႈႁူဝ် ယူလိူဝ်ႈႁူဝ်၊ ၵိၼ်လိူဝ်ႈႁူဝ်ၸၢၼ်ဝႃႈၼၼ် မုင်ႁၢင်လီ လီင်းငိင်းယူၶႃႈ၊ ၵွပ်ပိူဝ်မုင်ႁၢင်လီလီင်း ငိင်း ပိူဝ်ႈၼၼ်ၶႃႈလေႃ ထင်ဝႃႈၸၢၼ်ပိူၼ် လုၵ်ၶွၼ် ဝၼ်ၼွၵ်ႈၼႄႈပင်ႁဵတ်း ၸၢၼ် တေႃယွႆႈမႃႈၵႃႈသၢင်ၵူႈ ဝၼ်းတႃႈမိူင်းၼႄႈ လိူင်းၼမ်ႉ ႁူပေႃႈမီးလွင်ႁူတင်းႁၢင် မီး မၵ်ႈတႃႈဝႂ်ရႃႈမေႃႈလူမေႃႈတုၺ်းမိူတ်း ၸွမ်းၵပ်ပၼ်ဝၼ်မိူင်းတေႃႈလိဝ်ၼမ်ႉ ၵွပ် ပိူဝ်ၶႃႈႁဵပ်းလႆႁူလွင်ပွင်ထိူင် လီလီင်းငိင်း ၶႃႈလေႃ-ထင်ဝႃႈၵင်ၸွႆႈၶႃႈႁဵပ်း ၶိူဝ်လၢႆ ၸၢၼ်းဝႂ်ႇ ၸၢင်ၼႂ်ပၼ်ၶိူၼ်ပၼ်ႁိူင်း- ၼႂ် ပၵ်ႉလွင်ပွင်တၢင်း လွင်ထင်တၢင်း မေႃႈ လိၵ်ႈလႆးပႂ်ပေႃ လွင်ႁူ တၢင်းႁၢင် လိူဝ်း ၼမ်ႉ ၼင်ႁူဝ်ႉ ႁူလုၵ်ၶွၼ် ဝၼ်ၼွၵ်ႈၼႄႈ ပင်ႁဵတ်းၶႃႈ ပေႃႈတေႃႉလႆသွၼ် လႆမေႃႈ ၼႂ်သွၼ်ၼႂ်မေႃႈၼၢၼ် လွင်ၸၢၵျူဝ်ႉပုၼ် ပင်ၶႃႈႁဵပ်းၼမ်ႉ ပႂ်ၸၢၵ်ႈသိုင်းၶူး ၵင်ၸွႆႈ သေၶိူဝ်ၵႃႈ တုၵ်ႉၵုၵ်ႉတိင် ၶႃႈႁဵပ်းၵေႃႈ တၵ်းတေႃႉမႂ်တၢင်း ပင်ပၢၼ်းၶၢၼ်ၸွႆႈသေ ၵေႃႈ ၵင်ၸွႆႈၶႃႈႁဵပ်း ၵျႂ်ၶတ်ႉၸွႆႈၵျူဝ်း ၼႃႈမိူင်ပွင်ၾုၺ်ႁၢင်းသွၼ်လိၵ်ႈ တီႈၼမ်ႉ ဝၼ်ၵုင်းပဵၼ်ၼၢၼ် ဝႃႈၼၼ်ၶႃႈၵျိုဝ် လုၵ်း ႁဵတ်းၶႃႈဝႃႈ၊ ၶူးၼင်ဝႃႈလိူဝ်ႈၼၢၼ်ႉသေ လႆၵေႃႈ ၶႃႈႁဵပ်းၵေႃႉလိဝ် ၵုၺ်းၵေႃႈ တေႃႇတေႃႉၶိူဝ်ပိူၼ်လႆၼင်ၵဝ်ၶႃႈလႆ၊ တေႃႉ လႆမိူင်းၸုဝ်ၵုံ ပီၼွင်ႈ ၵုၼ်းဝၼ် ၵုၼ်း

သုၼ် လုင်းၵျေႃလုင်းမိူင်းၶဝ်သေ ပေႃ ၶဝ်ထဝ် ႁူလီ ၵႂ်ထီး ၼုဝ်းသေႃ ပၢၼ် ဢိၼ်ပၢၼ်ပၢၼ်ၵိူင်း ထင်တေ ပိၼ် လႆ ၼင်ႁဝ်ၶႃႈလႆႈၶေႃ။

လုင်း– ၵျၢဝ်ဢိုဝ် ပေႃပိၼ်ၼႄၼ် ပဵဝ် ႁူပွၵ်ႈႁဝ်းၵႂႃႇလေ လႆၸိၼ်းပိုၼ်ဝႃႈ ႁၢၼ်းပေႃးဢွင်ၶျင်း တၵ်ႉႁသုဝ် မႃးၼႆ မၼ်းဢမ်ႇၸူႉ ပိုၼ်လႆၵိတ်းႁၢၼ်ၼိုင်းလုမ်း ၼိုင်းလႆ လႆပိၼ်ဢၢႆႇသီဢၢႆႇမႄႈ ပိၼ် သျႃၸၢၼ်လုင် သျႃမလုင် ပိၼ်ၶျင်းဢုၵ်ႉ သျႃ သျႃမလုင် ၼိုင်းမူး ၼိုင်းပိင်းလွၼ်ႉ လွၼ်ႉ လႆၸိၼ်း လိူဝ်ႈ ၼၼ် ဢိုဝ်၊ ႁၢၼ်း ဢၢၼ် မေႃမႃး လိုဝ်းၼၼ်ႉ ၶျင်းသွၼ် လိၵ် ၼိုင်းဝၢၼ်ၼွၵ်ၼႄးပင်ႁဝ်းၼႆ ယႃ ပေဝ်ၾႆႉလတ်ႈႁွၼ်လႃ တေႃပိင်းမိုင်း ၼွၵ်ႁဝ်းၼႆ ယင်းဢမ်ႇသူလႆႁၢၼ် ပိၼ်း ဝႃမႃးၽိုဝ်သေပွၵ်ႈႁွၼ်သေ လၢၼ်သင် ဝႃ။

ၵေႃႉၼႄ– ပိၼ်ၼင် ထဝ်လုင်းႁဝ်း ဝႃယူတေႃႉ ၶႃယဝ်ႉ၊ ၵႆႈၽွင်ၼႆယႃပေဝ် ၾႆႉ ဝႃ ဢၢလုပ်လုပ် ႁင်လွႆႈ သေလေမ် မႃးလႃ တေႃ လုင်ပွင်လိုင်ၶဝ် ဢၢပ် ပၢၼ်ႁၢၼ် ပၢၼ်ငၢၼ်းသေ ပၢၼ်တႃၸၢၼ် တုၵ်းမႃး တႃတေလႆမႃးဝၢၼ်ၼွၵ်မိုင်း ပင်ၼႆ ႁွပ်ပိုဝ် ဢၢမ်မႃးယူ မႃးသဝ်း၊ တင်လိၵ်တင်လႆး ပျေၼ်လွင် ၶေၼ်တင်း ႁူသံႁူပိုင်သေ ယွၼ်းမ်ႉ ယွၼ်းၼီ လိုဝ်ႉ ၼႄၼ်ၶေႃ တေႃယင်းမိး လူး ႁွၼ်ၶႃ လုင်းႁဝ်းဝႃ၊ ၵႆႈၽွင်ၼႆ ယူၼ်းမူးၼိုင်း ပိင်း ၼင်ၼိုဝ်တင်ငၵ်တိၼ်ယၢၼ်မုင်တီႉ လိၵ်သေ ၵိတ်းႁွင်ႈ သိင်လီ သိင်ဝၢၼ် သၢၼ်ၶႃႁုပ်လတ်ႉဝႃ "ႁဝ်းၼႆ ပိုင်ႁင် ထဝ်ၵႆထဝ်ၼႄးၶဝ်သေ ပိၼ်ႁၢၼ်းမႃး ယဝ်ႉ၊ ထဝ်ၵႆထဝ်ၼႄးၶဝ်ၼႆ ပိၼ်ငဝ် တုၼ်ၵျေႃးလူးႁဝ်းယဝ်ႉ ပိၼ်ဢုမေထဝ် ၶဝ် ထဝ်ၾိူဝ်း သိုပ်ဢၢသၵ် သႆလွႆႈႁဝ်း ယဝ်ႉ" ႁွင်ႉလတ်ႉၾိုဝ်ၾိုဝ်သိင်လီ သိင် ဝၢၼ်ၼင်ၼၼ်သေလေ ဢၢၶျင်းဝႃၾဝ ထဝ်ၵႆ ထဝ်ၼႄးၶဝ် ယူလိုဝ်ႉၵိုဝ် ပိၼ် လိုဝ်ႉၵိုဝ်၊ တင်းပျေႃ တင်းတုၵ်ႉၶပိၼ် လိုဝ်ႉၵိုဝ် လီဢိတ်လူတၼ် လွႆႈလီလႆႁူလီ ၵႂ်ထီးၵႃႇ ၵွၵ် ပၢၼ်ဢိၼ် ပၢၼ်ၵိူင်းၼင် ၵိုဝ်ၼင် ဢၢၼ်လတ်ႉဝႃ ပိၼ်ထဝ် တုၼ် ၵျေႃးလူးၼၼ်ႉ တေႃလႆတွပ်ႁင်ၵျေႃးလိုဝ်ႉ ၵိုဝ်ဢၢၼ်ဝႃၼႄၼ်ႉၶေႃ ဢမ်ႇဢၢပ်သွႆဝင်ႁင် လွႆၸၼ်ႉထိုင်သေဢမ်ႇႁႃးဢမိုၵ်ဢၢၶႃႁူပ် မႃးလႃးတေႃႁၢၼ် ထဝ်ၵႆထဝ်ၼႄးၶဝ် ၼိုင်းမူး ၼိုင်းပိင်း ယေပွၵ် ယေၶႃယင်း တေမ်ဝႃႁၢၼ်းထိၼ်တႃးၼွၵ်လုင်ဢိသင် ႁႃလွႆမိၼ်ဢမ်ၵိုဝ်ဢမ်မ်းသိုင်သိုင်ၵိတ်းႁဝ် ဢမ်လၵ်းလီပိုဝ်ငဝ်ႉသေလေ ၼင်ၼႄၶေႃ ၶဝ်လိုဝ်ဝႃပိၼ်ႁၢၼ်းႁုလ်းယဝ်ႉမျုင်းၼႆ တင်းႁင် တင်းလိင်း ဢမ်ပေႃ ပိုင်သင် ႁၢၼ် ယင်းတေမ်ဝႃလိုဝ်ႉၼ် လူးႁွၼ်ၵိုဝ် ၶေႃဢမ်ႁူၶႃယဝ်ႉ။ ၶႃႁဝ်းတေႃႉ ႁွပ်ပိုဝ် ပိၼ်လုၵ် ဝဝ်ႁ ထဝ်ၼႄးလေဝႃ ၵိုဝ် ၶေႃဢမ်ႁူၶႃလႆ ႁုံဝႃ ႁွႃ သုၼ် မေႃ မႃးလိုဝ်ႉၼၼ်ယဝ်ႉ ဝႃၼ်သေၶေႃ ႁင် လွႆ လိုဝ်ႉၼၼ်တေႃႉ ၶႃႁဝ်း ဢမ်မိးလႃး လႃးၶႃ၊ ႁုလ်းမ်ႉႁူလုၵ်ဢွၼ် ဢၢၼ်တေႃ ယႃမႃႁႃသုင်ႁွႃ မိုဝ်းၼႄႃ ၼႆႉၶဝ်ပေႃ မိးပိင်လႃ လွင်ထဝ်တင်းမေႃ တင်းႁူ

ယို့ၵၢၼ်ၼႆးသေလေ ၼင်ၵိူဝ်ၼႂ်မၢၼ်မိူင်း ၵဝ်းၶႃ ပေႃတေယင်မိုတ်းထွႆးပိူၼ်မိူင်း ယၢၼ်မိူၼ်ယို့မ်ႇသုင်ၵႃမိူဝ်းၼႄၼၢၼ်ႉသႆႉ ဝႃမၢၼ်းယဝ်ၾိုတ်ႉၵိုတ်လို့တၢၼ်လို့သေ ၼေႃ ဢမ်ႇသုတ်ဢမ်ႇၵူၼ် ဢၶျိူဝ်းပုၼ်ပင် တုဝ်ၵဝ်ၼေႃ ဢမ်ႇၼိင် ဢမ်ႇတုၵ် သင်သေ ၵျီဢင် မ် ၶတ်း လို့ ပၼ်ဢိၼ် ပၼ်ၵိူင်း လုၵ်ဢွၼ်ဢၢၼ်ဢမ်ႇပွင်ပိၼ် ၵႃၵႃသွၼ် လႆ ဝိင်ၺႃလွင်ၸင်တင်းမေႃ လိၵ်သႆး တီၵ်တီယဝ်း ၼိူဝ်းၼူးၼိူဝ်းဝိင်းၼႄၼ် ၼင် ၵိူဝ်ၼႂ်ၶဝ် ပေႃတေၸင်လႆသွၼ်လႆမေႃ လႆမီးလွင်တင်းၵူတင်းၵၢၼ်သေလေၵိူင် တၢၼ်ၾို့ၵိူင်တၢၼ်မၢၼ်း ပၼ်ဢိၼ်ပၼ် ၵိူင်းထွႆႇၵၢၼ် ဢဝ်ပုၼ် ဢဝ်ၾွၼ်း ထွႆႇ ၵၢၼ်ၵႆႉထွၵ်ဝၼ်မိူဝ်းၵဝ်းၶႃ ၼင်ၵိူဝ်ၼႂ် မၢၼ်းပေႃတေလႆ မၵ်မီး လီပိၼ်ၵတ်း ယိၼ်ၶျိမ်းသႃ တုဝ်းတွၼ်းၵႃ ဝၼ်း တႃမိူဝ်းၼႄၼၢၼ်ႉ ၶႃၵဝ်းတႆးလို့မီးလိူဝ်ႉ ၼင်ၼႆၵုလ်းၶႃ၊ ယူၼိူဝ်းၼူးၼိူဝ်းဝိင်းသေ ၵူင်ႉ သိဝ်လီသိင်ဝၼ် လတ်ဝႃ ၸဝ်ၵ် ၸဝ်ၼႄးၶဝ်ၼႂ် ပိၼ်ၸဝ်တၢၼ်ၶျိူးလူး ဢူမေ ၸဝ်ၶဝ်ၸဝ်ၾၵ်း သိဝ်သႆလို့ၵဝ်း ယဝ်ႉ၊ပိၼ်ၸဝ်ၶျိူးလူးၵဝ်းယဝ်ႉ၊ဝႃလိူဝ်ႉ ၼႆၼင်ပိုၼ်ၼႄၼ်ႉ ၶႃၵဝ်းဢမ်ႇၶမ်၊ ပေႃ ၵူၸၵ်းဝႃပိၼ် ၸဝ်တၢၼ်ၶျိူးလူးၶေႃ ဢမ်ႇသုဝ်လိမ်းၵုင်ၶျိူးလူး၊ လုဝ်ႇသႆတွဝ် ၵုင်ၶျိူးလူး၊ ၶေႃၵိတ်းလိူဝ်ႉၵိူဝ်တွဝ်ၵုင် ၶျိူးလူး၊ ၶႃၵဝ်းၵုလ်းၵူလိူဝ်ႉၼႆၵုလ်းၶႃ ယဝ်ႉ၊ ဢမ်ႇလို့ၶႃၶေႃ ၸဝ်လုင်းၵၵ်းဝႃ။

လုင်း- လို့ဢိူဝ်... လို့တေႃ့ဢိူဝ် ဢၢၼ်လၢၼ်သင်ဝႃၼႆႉ- ၼႂ်ပေႃၶၵ်းလို့လႆ ၵၢၼ်ထိုင်လိူဝ်ႉၼႆၼႆႉ- ပၵ်ၵုၼ်းၵိူင်ၵုၼ်း မီးယေၵုၼ်း၊ၵုလ်းယဝ်ႉ- သင်လိူဝ်ႉဝႃ လိူဝ်းဢၢၼ်ပိၼ်ၵႃသွၼ်မေႃမႃး လိူဝ်ႉ ၼင်လၢၼ်သင်ၼႆႉ- မီးလို့ ၸေႃသၼႄ ပေႃပွၵ်ပိၼ်မႃးလိူဝ်ႉၼႆပေ- လုၵ်ဢွၼ် မိူင်းၼွၵ်ၵဝ်းၼႆႉ-မၢၼ်းမီးၼႆႈ တေႃ့တေႃ့ ဢၢၼ်လုဝ်လႆသွၼ်ၼႆႉဝၼ်ၼင်ၵဝ်းဝႃၼႆႉ ယဝ်ႉ- ဢူမေဢမ်ႇပျေႃ့ဢမ်ႇလုင်- ၵၼ်ၵုၵ် ၵႃလိင်ႉၼႄၵိူၼ်းတႃမေယ်းယင်းၶၼ်လို့ ၵင်းၾို့ၵင်းမၢၼ်းဝိူဝ်တေႃ့တေႃ့လေ-တႃ တေႃဢဝ်လုၵ်လင်းၵႃဝိူဝ်ၵျိင်း တီၼူးတီ ဝိင်းဢၢၼ်ဝႃၼၢၼ်ႉ- ၼွၼ်းမိူၼ်းယင်း ဢမ်ႇၵတ်းၾၼ်ၵၢၼ်ၵွၼ်ဢိူဝ် လၢၼ်သင် ဝႃ၊ ဢၢၼ်ဝႃတုဝ်လိၵ်ႉၵိၼ် တုဝ်လိၵ်ႉ ၼျေႃ ၵျီၼႄတေႃလိၼ်မိူင်း မၢၼ်းတေႃ ၵိူင်းယူ ဝၼ်းၼိင်ၵႃ- ဢမ်ႇသုဝ်ယူၵၼ် ယူၵျိင်းသင်ယဝ်ႉဢၢၼ်ဝႃၼႆၼၢၼ်ႉ- ၵွဝ် ဝိဝ်ဢမ်ႇၸင်ၵႃယူၵႃသွၼ်လေ- ၸင်ဝႃ ဢမ်ႇမီးဢလေ ဢထမၢၼ်း- ၸင်ဢွၼ် ၵၼ်လတ်ဢဝ်ပိၼ်သုပ်း ပိၼ်ၵျိုးၵႃလိူဝ်ႉ ၼၼ် ၵုလ်းယဝ်ႉ လၢၼ်သင်မ် ၵူၼေႃ- ပေႃယင်းၸင်ၵႃယူၵႃသွၼ်ၶလ်သင်- ဢမ်ႇၼၼ်ၼေႃ- ပေႃယင်းမီး တီယူတီ သွၼ်- မီးၵၼ် မီးၵျိင်း ဝႃ့ၼိူဝ်းဝၼ်ၼိူဝ်း သုၼ် ၼိူဝ်းဢိူဝ် ၼိူဝ်းတိင် ၵဝ်းၼႆပေ- လွင်ဢမ်ႇမ်သွၼ်မၢၼ်း ၵိူဝ်ၶေႃ မီးၶသေ့- ၾို့ၼႆၼေႃလုၵ် ၾို့လင်းမၢၼ်း- ၵုလ်းၵူ မ်ၼႂ်မီးတင်းလၵ်း တင်းလီ လွင်ၵူတင်း ၵၢၼ်- ၶွၼ်ႂ်မီးဝိင်ၺႃလွင်ၸင်တင်းမေႃ ၵုလ်းၵုလ်းယဝ်ႉ။ မီးယူလႆၵျိင်းမုၼ်ၸဝ် ၵျိင်းၸဝ်သျႃၵဝ်းၶဝ်ၼႆႉၼေႃ- ပေႃဢႃ

သၵ်ၵံပ်လ်- ၁၁–၁၂ ၶုပ်- သံႉ ၵံပ် လင်ႁူယူ- ႁိတ်းႁိုဝ် လေဝ်ဝၢၼ်ၶၼ်- ၅-၆ ၶုပ်ၼႆႈ ယင်းၵံပ် ၼ်ဖေတ် ၵူမေ- ယင်း တိုၵ်ႉ ၼ်ၶွၼ်း လွႆးၵူမေ ယူလေဝ် လၼ်သင်ဝႃ-ႁူယူရွင်း-၄-၅ ပီ လင် တေဝ်မေႃဖေတ်းလိၵ် တဵးႁဝ်း ႁၵ်းႁၵ်း ၵၵ်းၵၵ်ႈၽိုဝ်ဝႃ- လ်မႃး- ၄-၅-၆ ပီ ယဝ့်ၵေႃ- ၶဝ်ပေႃပိၼ်မဝ်ႁွး ၵွၼ်သံႉ ပေႃမ်ထၵ်ယဝ့်လေဝ်- လုၵ်ၵွၼ်ယိင်း ၵၼ်ငႃၼၼ့်တေဝ်ႉ -တိုၼ်းၵံၼပ်ႉ ပႃး လရင်းမၼ်းယဝ့် မိုဝ်းယူရွင်း မုၼ်လဝ် ၼ့်တေဝ်ႉ -ႁွပ်ပိုဝ်ဝႃပိၼ်လိုဝ့် ၼ်ဝ့်လေဝ်- လင်ဝႃ ၵံလင်ႁိတ်းႁိုဝ်- ၵုံၼႃတေႃ ပိၼ်မိုင်း- မၼ်းတေဝ်ႁိုင်းဝၼ်းၼိုင်ႁူ လင်ၵွၼ်ၵၼ် ၵဝ်ၼ့် သုင်းၵင်လွႆသေဝ် ၵွၼ်ၵၼ်ၶတ်းလွႆႁိတ်းၵၼ်ႁိတ်း ငၼ်း လိုဝ့်ၼ်ႁုလ်းၵိုဝ် လၼ်သင် မ်ႁူၵေႃ- ပေႃမီး ၵေႃႉ မႃးၽုလ် မႃးသွၼ်ပၼ် တေဝ်ႉ -သွၼ်ၽိဝ်ႁူလွင်ၵံမ်သွၼ်မၼ်း ႁိုဝ်တေဝ်မီး၊ လၼ်သင် ပွႉတုလ်းႁူ၊ လုင်းၵေႃလုံး တေဝ်ႉတေဝ်ႉ ၵၼ်လၼ် သင်မီးၼ်ႉၵုံၼင်ၼ်ၼ့်- ပေႃလၼ်သင် မိုဝ်းတိုင်ပင် ၵုပ်ၵုံတုလ်း တင်းဝၼ် ႁင်းပဝ့်းလေဝ် ၵံပိၼ် ၼင်လွႆ ၼင်ၶၶႃ ပေႃဝႃၼ်လိုင်- လၼ်သင်မႃး တီႁဝ်း ၼ့်- မႃးၽုလ် တီႁဝ်းၼ့် လုင်းၵေတ် ၵဝ် တႃဝုၼ် မၼ်းလ်- တီႁဝ်း ၼ့် ၵေႃ-၃-ဝၼ်-၄-သုၼ်လုၵၼ်ဝ့်လေဝ်- လုၵ်ၵွၼ်တေဝ်ႉ မီးၼံယူ တေဝ်ႉတေဝ်ႉ ၼင်ၵဝ်-သင်ဝႃတင်းၼၼ့် ၵံပိၼ်လ် လ်ၼေႃ။

တေႃၼင- ၼေႃ… ၶႃႁဝ်းပိၼ် ၵၼ် ၵျူးလူးတင်လွၼ်လုံးတေဝ်ႉတေဝ်ႉ ၶႃ- လဝ်လုင်းႁဝ်း ပၼ်ၵိၼ်ပၼ်ႁိုင်း လိုဝ့်ၼ်ၵေႃ- ၼင်ၵၼ်တင်းၵျုၵင်လွႆ ၶႃႁဝ်းမီးၼ့်ၵေႃ- တေဝ်လ်ပိုင်ၵိုင်ၵူ မေသေဝ်လေဝ် မၼ်းလင်ပိၼ်လ်ၼင်ၵဝ် ၶႃလ်- တေဝ်မိုဝ်းၵုပ်ၵုံ ႁုၼ်းဝၼ်ႁုၼ်း သုၼ်ၵၼ်ဝႃၼ့်ၵေႃ- သွၼ်ဝႃႁွိမၼ်း လုတုံလုၵ်ၵွၼ်လ်လေဝ်- ႁွိမၼ်းပိၼ်လ် ရွင်းတီယူတီသွၼ်ၼၼ့် ႁုလ်းႁွၼ်ၶႃ လႃ-လွင်ယူလွင်ၵိၼ်တေဝ်ႉ - ၵၼ်ငၼ်း ၵူမေမီး လိုဝ့်ႁိုဝ်ၵေႃ- တၼ်းၵျိုပ်ႉ တၼ်းလုဝ်- လွႇလွႇထိထိယူႁူၵိၼ်ႁူ လိုဝ့်ၼၼ် ၶႃႁဝ်းဝႃၼင်ၼ် ၶႃၵိုဝ် ၼေႃ။

လုင်း တီႁဝ်းၼ့်တေဝ်ႉ - သင်ၵံလုဝ် မ်လွႆသင်- ပေႃလွင်ၵိၼ်လွင်ယံႉ လွင် ယူလွင်သဝ်းတေဝ်ႉ- သံႉဝႃႁုၼ်းဝၼ် ႁုၼ်းသုၼ်ၵံႁူလီ လ်ၵေႃ- လုင်းတေဝ် ၵဝ်တႃဝုၼ် မၼ်းႁူလိုဝ့်ႁူၵျူဝ်း ပိၼ် ၼင်လတ်ၼေဝ်လၼ်သင်ၼ့်ယဝ့်။ ႁုလ်း ၵႃမိုဝ်းၵုပ်ၵုံတုလ်း သဖေႃတင်းပုၼ့် ႁွၼ်လ်ၼေႃ- ႁွပ်ပိုဝ် ဝႃပိၼ်လႃတိ ပိၼ်ႁွင့်ႁိုယူႁိုသဝ်း။ ႁိုလိၵ်ႉ ႁိုယွႆၵၼ်မႃး လေဝ်- ပေႃလႃးလႃးဝႃ ၶဝ်ၵံပိၼ် ပေႃဝႃၼ် - လၼ်သင်ယႃပေဝ်လိုမ်းယဝ့် ႁူ ၶုံးၵၼ်လုင်းလတ်ၼ့်ၼေႃ။

ၼ်းၵိင်- လွႆတေဝ်ႉၶႃၵိုဝ်- ၵၼ် ၵူႁဝ်းၶႃဝႃၼ့်- ပေႃပိသင်ႁဝ်းပိၼ် မႃးၽုလ်တီၼ်ၶႃပေဝ်ႉ- ၼင်ၵံၶွင့်ၼ့် ၵေႃ ႁိုဝ်တေဝ်လ်ႁူယူ တင်တီၶႃၼေႃ

မိုဝ်းထံတုၺ်း အှူမေ်ၵုၼ်းထဝ် သေ်မှိၼ်းမုးၿုၺ်တီၼ်ယဝ့်ၶုၼေ ပီၡဝ်းၶုၵေႃၶုၡဝ်းၵေႃ ယင်းမ်သိုပ်သွၼ်ထိင်ယူၶုလု။

မေ်- မွ်ႈဢံလုဝ်လတ်ယဝ့်လုၵ်ယိင်းဢိုဝ်းမေ်- ၵုၼ်းပေႃယွ် တၼ်မွ်းၼ့်-ယင်းတေ်မ်မုးယူညွင်း သွၼ်လိၵ်ထိင်ယူၼ့်- ပိုၼ်ယင်းတေ်မ်ၶုဝ်ၼေမွ်းလု-မွ်းဢၢၼ်းမ်ပိၼ် သင်ထိင်ၶွၼ်လေ် မွ်းဝု။

ထံးဢွင်လူၼ့်ၵေႃ လွံယၵ်.တုၺ်းပိၼင်းၶဝ်သေ်လေ်- လတ်ဝု။

ၵွင်ၵျူၼ်- မေ်ၡဝ်းဢံၡူ- မၼ်းမ်ပိၼ်သင်ၵေႃ- ၶုၵုၺ်းဢိုဝ်ၡူ- မၼ်းဢၢၼ်းမ်ၶွုယူၼ်းလိၼ်ထွံးဢမေ်ရိၵၼ်ၶဝ်ဢိုဝ်ၼၼ်။

မ်းဢိင်- ပေႃၵုၼ်းလုင်ဢုပ်ၵၼ်-ယုဝေ်ၡုၺ်ၼေၡုၺ်ၵင်း ယုဝေ်လီထွံးဝုၼ် လတ်မွ်းယူသေ်ၵ် မွ်းဢံတွင်း- ပိုၼ်လတ်တေ်.ၡူဝ်- လတ်လိၼ်ၡူဝ်ၵေႃဢံၡူ ... ၶွုလေ် ... ငွ်းဢံၶွုၡု ၼွၼ်းလုၼ့်- ပေႃလိုၵ်းယဝ့်ၶၼ်-။

ၵွင်ၵျူၼ်- ပေႃလီထွံး-မၼ်းလင်မၼ်ဢိၺ်လီဢိုဝ်မေ့-တေႃပိဢိင်ၡဝ်းၡဝ်းယင်းဢံၶွုၼွၼ်းလုပေႃၼၼ်။

လုင်း- ၡုး... ဢံထံး ... ယုၶိုံးၼ်- မွ်းတွပ်ပိမွ်း ၡိတ်းသင်ၼ့်- ၶွုၼွၼ်းလေ်ဢူ- ၶွုလေ်။

သံ.ပေႃလိုၵ်းယဝ့်တေ်.မွ်း- ၼွၼ်း

(သိုပ်တုၺ်း ၁၂၄)

(သိုပ်ၼေလိၵ် ၁၀၇-)

သုင် ၶွပ်ၶမေႃၡေႃၵုးဢွၼ်ၡူဝ်ယွၵ်း-ထုံမုၼ လွုးထွင်သုင်မိုၼ်ထိုင်ဢွၵ်း-ပေႃမတ်မၼ်းလဝ် မေႃၡေႃတုင်းပျၼ်တၼ်းမိုၼ်လူးလိုၼ်ယဝ့်၊

လင်ဝု လိုဝ်းဢၼ် သွၼ်ၾ်လၵ်ၼ်ၵေႃ သွၼ်ၡူပေႃမိုၼ်- လိုဝ်းပိုၼ်မေႃၡေႃတုင်းပျၼ်ၶၼ်ဝံးတ။ ယုပေ်လူးဢၢဝ်ပိင်ရုလင်မေႃၡေႃၵုးဢွၼ်သေ်လေ်ၶွုး- မွၵ်လွုးထွင်ၼိုဝ်တံး- ပိင်ရုတတ်ၶၼ်ဝံး- သွၼ်ၡူပေႃတေႃမေႃၡေႃၡူဝ်းမိၼ်တ။

လိုဝ်းဢၼ်မေႃၡိတ်းလုးယေ်း ၾ်တင်းဢိဝ့်တင်းဢိၼ်ၼ်ၵေႃ- သွၼ်လိၵ်ၡူးၡူမေႃၡူလိုဝ့်ၡူလွင်ၡူပိုင်ၡူမျုဝ်းပျေႃ.ၾျုဝ်း ၡူပေႃၵုံၡိတ်းလိင့်ထုံၶေႃ။ ယုပေ်လူးဢၢဝ် မေႃၡိတ်းထုဝ်ၼဝ် ဢိမိတ်လေ်ၾၵ်းလေႃ- ပေႃပိတ်တင်းၵိၵ်ၡူးလုၼ်ၡူင်တုံမုၵ်းၾေဝ်ၼေ။

ၡူပေႃမေႃထိုင် လွင်ၡိတ်းၼုဝ့်သိၼုဝ့်ပူးယုဝ်ဢမျုဝ်းမျုဝ်း ယိုင်လိုဝ်းၶဝ်ၵုၼ်းတတိင်းပျေ လိုမ်လပ်ပၼ်းတုၵ်း။ ပေႃတေ်လူးဢၢဝ်ပိင်ရု ၼိုဝ့်သုံ ၼိုဝ့်ဢိၺ်းလေ်ထုဝ်ၼဝ် ပုမုၵ်း- မၼ်းဢံပိၼ်တ်လ်းလုင် တိပ်းၶဝ်မုံးသၼ်ၼေ။ မုတုၵုမ ၼင်းယိင်း မိုင်းတံး လိုဝ်းမေႃ တေႃၡူၵ်တေႃလ်း မၼ်ၶတ်းသၼ်- ၼ်ၵေႃ သွၼ်ၡူမေႃတတ်ၼေး လေ်လ်မျုဝ်းၼေ။ မေႃတေႃမၼ်ၶွၼ် မၼ်ၾိုၵ်ယဝ့် ၼ်ၵေႃ- သွၼ်ၡူမေႃၾတ်. တေႃလ်ၾေ်း မှိုင် တၼ်းသု

ၽိူၼ်ၶုၼ်း- ၵိတ်းယိင်းၶဝ် မၼ်တႆးၶႂၢင်။ ၶၢင်းယိင်းမိူင်းတႆးလီလႆလၢၵ်ႇၶႂ်းလိၵ်ႈႁူး ပွင်- သွၼ် လွင် တေ ႁူႉ သၼ်ၶုၼ်း။ ပေႃတေယူႇၵႂၢ လိူင်ႇဢၼ်ၵၢႆၵႂၼ်ပုၼ် မႃးၼႆ့ ယုမ်းယုမ်း- မၼ်းဢမ်ႇပိၼ်လွင် လႆးသင်ယဝ့်။

မၼ်ၵႃႇမၼ်ၵႃႇ ၶၢင်းယိင်းမိူင်ႉတႆးၼႆ့ ပေႃလိၵ်ႈႁူးဝၼ်ႇမိၼ်းပၢတင်းလင်- လီ လႆဢဝ်ပိၼ် ႁၼ်းမူလူမျုၵ်း။ ဢၼ်ဝႃ လွင်ႈႁူႉ လွင်ၵူၺ် တၢင်းပတ် တၢင်းပိူၺ်း လွင်ၶဝ်လွင်ၽိုမ်း လွင်ဢၼ်ပိၼ် သၼ် ပိၼ်တေမီး တၢင်းသႃၽိူၼ်ၶုၼ်း- ၶဝ် တေႃယင်း ပၼ်ႈၼေး။ ဢၼ်ဝႃႁုင်း ၵၵ်းႁုင်းပေႃႁုင်းၽႅင်ႁုင်းပိတ်း- လွတ် လွၼ်း မၵ်ယိပ်-မၵ်ထတ်း- ပိၼ်မႃး လတ်ၶႂ်းၶႅၼ်- ၶဝ်တေႃယင်း ႁႂၼ်ႁိူဝ် ပွၼ်ႈ လွၼ်းယိၼ်း။ ဢၼ်ဝႃလွင်ႈႁူႉ လွင်ၵူၺ်ၼႆ့ ပေႃဝႃမႃးလတ်ၶႅၼ်ႁိူဝ်ၶဝ် ယိၼ်း-မိၼ်ပိၼ်သုၺ်းၼႆ့သႃၽိူၵ်ႁူၼ် လုပ်ၶူမ်းမူယဝ့်။

ယႃဝႃဢၼ်တေ တေႃၶုၼ်း တေႃ လိင်းမၼ်ၽၢၼ်းပူ- လႆးလုမ်ၸိူင်းဢွၵ်ပိၼ် လွၵ်း။ မႃတုၵႃမတီလိပ်- တေႃတိူၵ်း ထိူင်ႉၶဝ်ယိပ်ႉႁူႉးပွင်- ၽိူင်ၽေႃၵွပ်းယွၵ်း ယင်းဢမ်ႇမီးမေႃ။ ၵႃႇၽွင်ၽိူၵ်းၵွႃလိူၵ်ႈ လႅၵ်ႈဢႃသင် တတ်လၵ်းၶေႃ- မေႃ ယိပ်ႉလုၼ်ယိပ်ႉလုၵ်း-ယိပ်ႉလၵ်းယုၵ်ႉ သၵ်းသွမ်ထုပ်း။ တင်းတတ် တင်းဢမ်ႇ တတ်မႃးယိပ်ႉလွၵ်းယိပ်ႉလိၵ်ႈတႆးဢိူၺ် ၶုၼ်း- ပေႃတုင်းထုပ်ယဵပ်းၵႂ်လိမ်းလုင် ယဝ့်၊

သိုပ်ယွၵ်း ၶုၼ်းယွၵ်း ဢမ်ႇမေႃယိပ်ႉ မေႃးၽိူင်- လူးလၵ်မေႃးတႆပၼ်ထိုင်မိၵ်း မိၵ်း။ ၶၢင်ၼႆ့ ပေႃပိၼ်သႂ်ႇပၵ်ဝႃၶႅၼ်း သေႉ ၶွၼ်းၼႆ့ မိူၼ်းၵိူၺ်ၵႂ်ႈၵိၵ်း-ၵိတ်းသႂ်ႇ ၽိတ်းထိူင်ႉ။ ဢမ်ႇဝႃ လုၵ်ပိၼ်လၼ်ၵႂ်ၶုၼ်း ၵေႃႉႁၼ်းလွၺ်- တူတလေးလေး။ ႁူပ် ႁၼ်း ယေပၵ် ၵတ်ႉလုင်ၵေႃ မီးၵွႃ ၶွၼ်းၶိူင်သွင်ၶွၼ်း- ဢၼ်ႁူလၵ်းလွင် မိုၼ်းႁူၵ်ႁုၺ်ၼႆ့လီလႆၶပ်းမိူင်ယဝ့်။

ၵႃးၼႆ့လီပိုတ်ငၵ်ၶမ်းမိူင်- မိုၼ်းလွင် တေႃမိူင်တၼ်းသႃၽိူၼ်ၶုၼ်း။ လီသွၼ် ဢၼ်ႁူမျုၵ်းမျုၵ်း မိုၼ်းလွင်ၵၼ်ၽူယိင်း ၶဝ်။ ယႃပေႃၵိူင်ႇယူပိုတ်သမ်းငဝ်-မိၼ်ၵႃ မိၼ်းပုၼ်ႈလင်မႃး။ လီသွၼ် လိူင်ႇႁူပ် ၵေႃၵျုၵ်းထႃး- မၼ်းထင် မိုတ်းၵပ် မိုတ်းပၼ်ၵိုပ်။ လိုပ်းဢၼ်မေႃတိၼ်- မေႃမိုင်းလၵ်သမႃး-ပၵျီပယၼ်-ထင် လိၵ်းထႅင်ၶႂ်း- လွင်ၵိတ်းၵၼ်- ၼ်ၵေႃ သွၼ်ႁိူဝ်မေႃ ထုၼ်ထိုင်လိၵ်း။ ယႃပေႃ လူးဢၵ်ႇ မေႃၵိတ်းမိုင်ထိုၼ် ႁွင်ထႆၼႆ့ တိၵ်းတိၵ်း- ၽိူၵ်းၵျပ်ၵျုၵ်းႁိူဝ်ပေႃဢေႃ မေႃလၵ်ႁိူဝ်းမိၼ်ၼႆ။

ယႃပေႃလူးဢၵ်ႇတင်းမေႃယိပ်းသိုဝ် ၵၼ်းယဵပ်းပိၵ်ႉၵွၵ်းလိၼ်- သွၼ်ႁိူဝ်မေႃ လၵ်ယၼ်းတြႃးတ။ ယႃပေႃၵိူင်ႇႁုပ်း ပိင်ၸႃဢွၼ်မေႃ ၵႃႉၵိၼ်လင်ႁူတ်း ၼႆ့ လွင်းမွၵ်သုၼ်ဢဝ်ၵလႃး- မၼ်းဢမ်ႇပိၼ် လွင်လႆးသင်ၼႆ။ ပိင်ၸႃမေႃတိၼ် မေႃမိုင်းၼႆ့ ယႃႁိူဝ်တုၵ်းလႃတုၵ်းလင်- သွၼ်ႁိူဝ်လၵ်းႁူလၵ်းၵျင်ႁၼ်လိင်း။ ပိင် ၸႃၵပ်ႁၼ်းတီလိပ်ၼႆ့-ၵိူၵ်းထိူင်ႉမၼ်း

သိဝ်ၵျူးသိၵ်ၸိုပ်ၼိင်း- မင် ၶေႃ ယင် ေလ်အာဝ်သိၵ်မၢၼ်းလဲ့ မိုဝ်းလင်ယဝ့်။ ရုၼ်း အွၼ် တီလိဝ်ေမႃတိၼ်ေမႃမိုဝ်း အံၼ်ေပႃထၼ်မီးသင်-ၵိတ်းထိုင်ၵိုဝ်ၶေႃ ၵုဝ်းလၵ်အာဝ် ၸွ'ပိုၼ်းအွၼ်ၶဝ် ၼိုဝ့် အာဝ်ပိုၼ်မိၵ်းမိၵ်းယဝ့်။ ၵံ့ၸွင်လို့ သၼ်သွင်းသို မၵ်ၼိုဝ်သုံလႅးၵဝ် ၸိၵ် သိၵ်း- ယင်းေလ်လူးပိုၼ်ၵိုၼ်းတို့ၵိုၼ်း ၼိုဝ်ယဝ့်။ လိုဝ်းအာၼ်ပိုၼ်ေမႃၼၼ့် ၶေႃအံလို့ပိၼ်ေသ်မိုဝ်းလိၵ်း မိုဝ်းတွင်း ေသ်လဲ့အွၼ် ၶဝ်ေလ်ၼင်းအိုဝ်- ပႃး ၵုပိၼ်ပွင်မိုဝ်းၼိုဝ့်မိုဝ်း လုပ်မိုၼ်အာၶျင်း ၶျင်းယဝ့်။

မိုဝ်းၼိုဝ့်မိုဝ်းလုပ်ၼင်ၵၼ်ပိုၼ်ေမႃ ေလ် သူသံ့အံလင်ေမႃၵုၼႃးေလ်ေသ် တင်း ေပႃပိုၼ်ေၶၼ်းသႃၵိၵ်း ရုံ့အိၵ်း ယႃေပ် ၶဲၸိတ်းလို့တ။ လင်ဝႃဝၼ်း လိင်းေၶၼ့် တိင်းၶံရုပ်းၼို-ၸို့ေၵႃသွၼ် ၵိုေမႃထုၼ်ေလ်းလုင်တီတၼ်းတ။ ၼိုင် ယိပ်းတင်းၶံ- လွင်ၵၼ်ၸို့ၵၼ်မၼ်းေပ် ၵိုေပႃလံ မီးလွင်တင်း ယပ်ၶံၵပ့်ၵိၼ်း လို့ၼၼ့်။ လိုဝ်းအာၼ်သွၼ်လိၵ် သွၼ် လႅးေၵႃ သွၼ်ၵိုေပႃလုင့် လိင်းသို- ၵိတ်းၵိုေမႃထုတ် ေမႃတိေမႃၸတ်း။ လိုဝ်းအာၼ်သွၼ်ၸိေလႃၵီေၵႃ ေပႃ ရၼ်ၵုဝ်းၸိ သွၼ်ပိတ် ၵုတ်းၵုတ်း- ၵိတ်းၵိုေပႃပ်မိုဝ်း ၼိုၼ်ၶျင်း တၵ်ၵ သုဝ်မိုင်းတို့မိုင်းၼိုဝ်ၼႃ။ သွၼ်ၵို ၼိုၼ် ထိုင်ပိေအာ်အိမ်ေအာ်လုင့်ၵျင်တတ်တွၼ်း လိုဝ်- ၵိတ်းၵိုပိၼ်တီတ်း လံလို့ပိုင်ၵိုင်း ယို ၸို့ေၵႃအႃးၵုဝ်း။ ယႃေပ်လူးအာဝ် တၼ်း မူလ တ်ီတို့အိၵ်း တိၵိၵ်းအွၼ် သွၼ်သဝုရ်ထုဝ်း။ မၼ်းအံၶိီးအာၵျင်း ပုၼ်ပိုၼ်ပုၼ်ၵုဝ်းသင်ၼႃ။

လိုဝ်းအာၼ် သွၼ်ၸိေလႃၵုၵ်ၵြဲႃ ေၵႃသွၼ်ၵိုေပႃၵူ တင်းၼႃတင်းလင် ထိုင်ထုၼ်လိၵ်းတီးၼႃ။ ၵိုလုင့်သၵ္ကႃ သင်းၵျဝ်တီရႃ-ပႃလိ-အာတ်ထရထႃ ၵျံးထႃပိတရတ်ေတႃ လဝ်အာႃရုင်သွၼ် အံၼီးၼီး- ၵိတ်းၵိုဂိၼ်တီတ်: လံမိၶုဝ် အိင်ပိုင်ၵိုဝ်းလီတ။

ေပႃပႃရၼ်ၵုဝ်းၶိုတ်းလံၵိုသွၼ်ပိ တၢရတ်ေပ်တင် လၵ်းၵျင်လုင့်ရူလွင်- ယႃၶွင်ၼိုင်းၶိ- ၵိတ်းၵိုေပႃလံ ၼိုၼ်း ပျၼ်သွၼ်လုၵ် တ်းၼင်ၵၼ်ပိုင်ၵိုဝ်းၶုပ် အိင်ငဝ်း။ ယႃေပ်လူးအာဝ်တၼ်းတ်ီ လိၵ်သုၵ်တ ၸတ်းလိၵ်ေမႃ လိၵ်ၶုံး အွၼ်ေၶၼ်လုၵ်ေမ်းၵုဝ့်- ၵိတ်းၵိုၶဝ်ၸူ ယိင်းယွင်အံးတုဝ်ၼႃ။ အာဝ်ၼၼ့်ၶွႃၼႃ ၶွင်ပိုၼ်တၵ်းသံ့ အာဝ်လိၵ်လႅးၼၼ့်ၵိတ်း ၵုပ်- ေသ်ေလ်ေမ်းလိၵ်ရူးသုင် ၵၼ်ၵူ မျူပ်းမျူဝ်း။ ၵိတ်းသင်ေၵႃ ၶွင်ပိုၼ် တၵ်းသံ့အာဝ်လိၵ်လႅးၼၼ့် ေတာ်ငဝ်ၵုပ် ထုဝ်း- မၼ်းအံမိုၼ်ၵႃၼိုၼ်းပုၼ့်မႃး လင်ယဝ့်။ လင်ဝႃအာင်ၵႃၼၼ့်ၶွႃၼႃ ၵုဝ်းယႃေပ်လိၵ်ရူးၶုင်- သွၼ်လိၵ်လႅး တလိပိုၼ်လိၵုဝ်း။ ၼင်ၵိုဝ်ရုဝ်းေလႃ ေမႃၵၼ် သျၼ်းတုင်လုင်ၵျင်း- မျူဝ့် ပိင်းေၼႃလွႆယွတ်ထီးပဝ်း-ၵုဝ်းၵိုမၼ်း ၼိုၼ်ယိုမိုသုင်အာၶၼ်း အာသင့်အာတၼ်း ပုင်မုၼ်းၵုၼ်ပိင်းေၵႃၼၼ့်၊

လွင်ၶုင်း- ၵႂိၼ် သိုၵ်ပိုင်တၢင်း လၢၵ်ႉထိုဝ်း လွင်မျဝ်းမေႃ သွၼ်ၼႂ် ၵျင်ၵျင်- ထိီတိီလေႇၵီလေႇၵုၵ်တြႃ- ၵျိုးထႂ်တၢင်တ် ပေဵတၢင် သွၼ်ၼႂ်လၢၵ်း လၢၵ်း- ၵၼ်ထၵ်ၵၼ်မိုဝ်းၵၼ်သုဝ်းၵၼ် သိင် လွင်မျဝ်းထုင်မဝ်ၼၵ်း- ၶၵ်းၵံ ၵျဝ်း ၵူလိုဝ့်ၵူမျဝ်း ၼႂ်ပေႇလုင့်လၢၵ်း လိၵျင်တတ်လူလေ။ ၵံၽေႇတိီပႇၽုင် လိၼ်တသွင်းအသျင်းဝႇတၢ်းၼ့် မိီးထိုဝ့် ၼိုဝ်း သံၼွႉထတ်- ႁဝ်းၽျတ်ၶေၼ့်ၼႂ် ၵုၼ်း- တရႇ ႉတပႇး အမျႇး ႁူထၵ်း ထႇ-ႁၼ်ၼေႇတၢ်းမ့် ႁၼ်တႇတၢ်းယို။

ၼင်ၵိုဝ်အလၼ်ပိင်လႇသိတ်သၼ်း အသင်အတၼ်းသုင်ၼိုၼ်ယို့ႁဝ်းအမျႇး လွႉၵၼ်ၵျဝ်းတ- အသျင်းဝႇအၼ်ၼ်း ၵုၼ်ပ်ထၼ်းမိီးတၢင်းတၢ်းလွႉတုင်သျၼ်း မျဝ်းၼ့် - ၼႂ်အၼ်ပိၼ်ပေႇႁူထၵ်းႁၼ် တေႃၼႇ - ၶျလႇၶျႃ ႁူင်သတၢင်း ႁဝ့်ပျင်းလင်တိၵ်သႇ-သွၼ်တသွၼ်တ မၼႇ- လိၵ်းလံး ၵူယိင်းၵူထံး-ၼႂ်မေႃ ထုၼ်မုၼ်းမ့်- မေႃထုၼ်မုၼ်းယို သွၼ် လိၵ်လံး ၼႂ်တၢ်းၼ့် လၢၵ်းထုၼ် သုင်ႁူၼ် ယိုၼ်းယို-သုင်ႁူၼ်မုၼ်းမ့်။

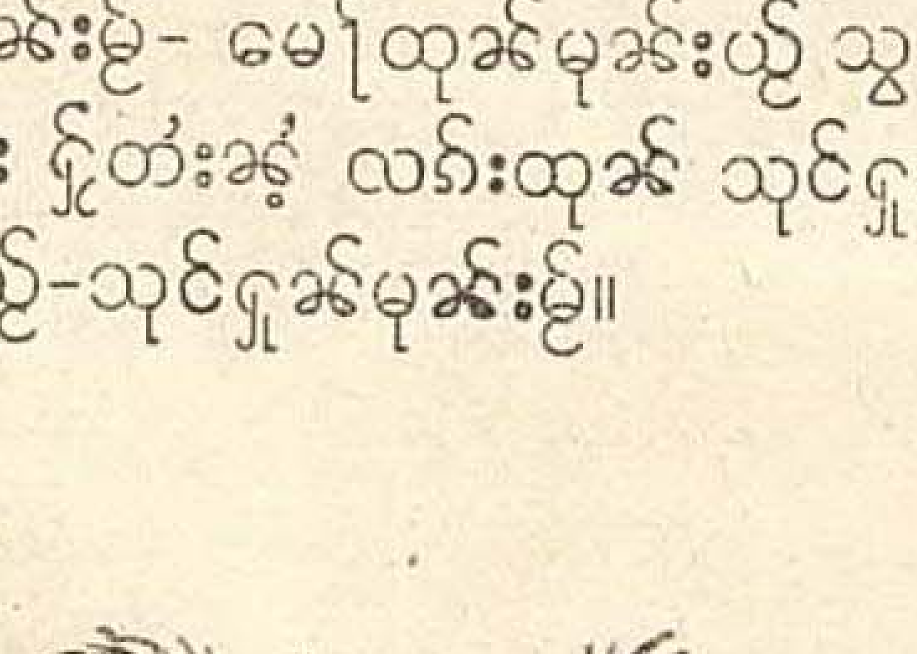

(သိုဝ်ၼေႇလိၵ်-၁၂၁)

လႇႁဝ်းၶေႃ- ၶဵၼ်းၼင်း မ့်းဢံမေး ပၼ်တိီၼွၼ်း ပိီသင်သူလႇဢူ။

ဝႇၼ်သေ လုၵ်းၶႇႁႇဝ်ၽြေႇးတၢင်း ၼိုင်ၽြေႇးၼၼ့်ယဝ့်။

"တွၼ်" ၂

ၵင်ၼ့် မိုင်းလိင်း မႇး- အွၼ် ၵၼ် ၵိၼ်ၶဝ်ၼ့်ၶဝ်ၼ့်သေယဝ့်။

တေႇၼ- ၶႇႁဝ်းတေမိုဝ်းၶွၼ်ၶႇ လုင်းၵျ ... ပႇၵျ - မိုဝ်းၶွၼ်ၼေႇၼွင့် ယိင်းၼေႇ။

ပူလွႉ ယွတ်ထိင်သွင်ၶႇ ၼ်းယွတ် မုလ်ႈၵေႃ အွၼ်ၵၼ်သင် လတ်ဝႇ- "မိုဝ်းလွႉးလွႉးလၼ်ၵျ- မိုဝ်းယူလိီၵိၼ် ဝၼ် လုင်းဝႇ- ပႇဝႇ" ဝႇၼ်သေလေ။

ၶံးၵိင် - ဢေႃ.... မိုဝ်းလွႉးလွႉးၶႇ ပိၵျ- ပေႇဝ်းၼ့်ၵံႉမႇးလေႁဝ်းၶႇၼေႇ။

တေႇၼ- မႇးၶွႇ ၼွင့်ယိင်းၵေႃ- ဢံလတ်ၵေႃ ႁူတေမႇးယဝ့်- ဝ်းၼ့် ၼွင်းယိင်းပေႇတေ ၶၼ့်ႁၼ်ၶွၼ်ဢိုဝ် ၶေႃ။

ၶံးၵိင်- ဢံၶၼ့်ႁၼ်ၶႇ-မိုဝ်ပ်မိုဝ်း ၽိဝ်ၵိုၼ်းၼ့် ၵုလ်းၶႇဢိုဝ် ဝႇထိုဝ့်ၼ်- ပေႇမိုဝ်း ထိုင်ၵိုၼ်း ယဝ့်တေႉ- ၼျိုး ပေႇတေလိုမ်တၢင်းမႇးယဝ့် ၶႇယုဝ့်- မိုဝ်းလွႉးလွႉးၶႇ- မိုဝ်းလွႉးလွႉး-။

လုင်းယွတ်ထိင်- ၶုဝ်းလၼ်သင်ဢံ အဝ်ဝ့်ၼ်ၽွင်လႇပေႇၼၵ်း- ပေႇပိုၼ် မႇးၵတ်- ထင်ၶွႉသင်ပိုၼ်မႇး ပေဝ့်အဝ် မိုဝ်းပၼ်ယဝ့်ဢိုဝ်လုင်း။

ပၢႆယွတ်မုၺ်း-လွႆတေႃႇၵိုဝ်- လၢၼ် သင်ၵေႃ- ၼၢဝ်မိုဝ်း ၼၢၼ် လုဝ်သုင်း ၵုၺ်းယဝ့်ၼႄ- ၶဝ်းတင်းပိၼ်- ၅-၆- လၵ်းတေႃပၢႆးလုင်မိုဝ်းၼ့်ပၢဝၢ။

တေၢၼ- ၼၢၼ်ၼၵ်းတေႃႇၵေႃ ၼႆ ၼေပၢၼၵ်းၼင်ၵဝ်ၶၢလ်- တေႃၼၼ် ၵိၼ်ၶုဝ်းၶၢႁဝ်း ယင်းၼၢဝ်ၾၵ်ဝ့် တီ ပိင်းယဝ့်ၵွၼ်ၶၢၼ့်။

ၶႆးၵိင်- ၼႆၼၵ်းၵေႃလ်း ၶၢၵိုဝ် ပိႁဝ်းၵေႃ တေႃပၢႆးလုင်မိုဝ်းတေႃပေၢ ၾိဝ်ၵျိၼ်း၊ တင်းၵ်လုင်ၼ့် ဝ့်သေတီၼ် ၵႆၽွင် ယဝ့်ၶၢၼႄ၊ ပေၢယုံယံ ႁဝ်းၶၢ ၵေႃ၊ ၵုဝ်မၼ်းႁ်တေႃႇၼႆႁ်ၶၢ၊ ဝၢၼႆ လ်ၶၢလ် ယုဝ်ပၢႆးၶုဝ်းၼၢၼ် လုဝ်မိုဝ်း တွၼ်ပိတွၼ်ၼွင့်တေႃႇၵေႃ။

တေၢၼ- လင်ပိဵးၶုဝ်းသင်မိုဝ်းတွၼ် ၾၼ်ၼွင့်ယိင်း၊ တေႃတၢတေႃၼုင်ႁဝ်း ယင်း ၵၼ့်ၵုၵ်ႇလၢ၊ လွႆတေႃႇ ၶၢမွႆး၊ ပေၢၼ်ၵေႃ တိုၵ်ၼ့်ၼၢဝ်ဝ့်ၼ်သေၵွၼ် ပေၢဝႆးၼ့် လွင်ၵွႆမၢႆးၼၢဝ်ယဝ့် တေႃႇ ၶၢၼေႃးၼေႃ။

ၵိုတ်းၼၼ် သင်ၵၼ်သေယဝ့် လင် ပၢႆးၼၢဝ်ထုင်ပၢႆးၼွၼ်မၼ်း လုင်းၵျိၼ်း မၢႆးၼွၵ် မိုဝ်းၵွၢ တင်းႁုဝ်ဝၼ် ၼၼ့် ယူယဝ့်။

ၼင်းၶႆးၼိင်ၵေႃ ဝ်းသေသင်တေႃ ၼ လုင်းၵျိၼ်းမိုဝ်းၵွၢသေယဝ့် လုၵၼ် ၵေႃၼႆလွႆ၊ ပိၼွင့်ၵၼ်ၵေႃၼႆလပ်၊ တ်း ၵေႃ ၾေႃၾၵ် ၵျူလိၵ်ႇၵျူယွႆၵၼ်ၵေႃ ၼႆလိုဝ်၊ ယင်းၼႆပ် ယံလ် ၵုလၵ်းၵၼ် သေပွၵ်၊ လင်လလ်မၢႆးႁၼ်ၵၼ် လုဝ်

တွၼ် ၶႆၼွၼ် မိၼ်းၼိုင် ၵုၺ်းသေ ၼ် ၵေႃ မိုၼ်ႁင်ပိၼ်းပိၼ် ၼွႆႁွႆၼွႆႇမင် ၵင်လွႆ ပိၼ်ၼၼ် ပိၼ်ၼိၺ် လွႆးဝ့်လေ တေႃၵိုတ်း သင်ၵေႃ ၼႆလင် တေႃၼင် တေႃႇတေႃႇၵေႃႁင်လွႆၼႆၼိ၊ လေလုၵ်း မိုင်ပိၼ်တီပိၼ်တီသေ ဝုၼ့်လွႆလိၺ်း လၢႆးလွႆးၵေႃၼႆႁုတီပွင်မၼ်း၊ လွႆၵျ်လွႆ မွႆးပိၼ်သင်ၼ့်၊ မၼ်းသိင်သင်မွႆး၊ ဝ်ၢၼ် ၼွႆးၵင်လွႆသေ၊ တုဝ်ၵဝ်ထံလွႆၵဝ် ငဝ်ယူ ၵိုတ်းၼၼ်ႁင်းမၼ်းၵုၺ်းယူယဝ့်။

(မိုင်းၵင် ႁင်ၵုၼ်ၵျုၼ်းလၼ်း သၼ်းပျုးတေႃႇမွႆးလွႆ- လၵ်ၶု ၼၢ ၵျင် ၵျုင်ႁၼ် လ် ၾူး ၼၢၵျူး ၼွၼ် လွၼ်မ် ၵွႆးၾွႆ- လွႆႁွႆမိးတီမၼ်း သိင်သင်မွႆးၼေႃ၊ သင်ဝၢ ၶဝ်ပိၼ် သ်ၵျိဝ်လိုဝ့်တုၼ်းငုၼ်မိုဝ်း ပုၼ်မိုဝ်း ယဝ့် မွင်း လ် မိုၼ်း သူ ထိုင် ႁွတ် မၢႆးလွႆး- မွႆးပုႆႇမွင်း ၼၢႁွင်းပၢလၢ ၼႄလွႆၵွပ်လွႆး ၾွႆၼ့်ၼေႃ၊ ၼႆၼၼ် ၶဝ်ပိၼ် လုၵ်မ်ၶွႆး ယံၵဝ်းၼုပ်ၵၼ်

မိူဝ်ႈဝၼ်းလႂ်- လႂ်ၼႆႉလီလႆမီးတီႈတွင်း မျႂ်ႁၢၼ်မႃး၍၊ ဢၼ်ၼႆႉၸႂ်လႆ ထုပ်းႁူပ်ႉၽူးမျႂ်ႁၢၼ်မိူဝ်ႈမိူၼ်းဝႃး မႃးမႆဢဝ်မဝ်ၵႂ်တေႃႉၵိူဝ်ၶေႃႈၶိုၼ်းလႂ် ၶေႃ....လႂ်ၶေႃ....လႂ်....လႂ် ၼင်းၶႆးၵိုင်ၵေႃ လွႆႈၵွတ်းၶိုးဢၢႆးလႂ် မၼ်းၼင်ၼၼ်ယူႇယဝ်ႉ။

သင်တေႃႈၼၼ်ၵေႃ ပုၼ်ႉဢွၵ်ႇဝၼ် ယေႃႈမႃးသေယဝ်ႉ ၶိုၼ်းၶင်တင်းသိၼ် ၼၼ်ႉ သံႇဝႃႈပိၼ်ၵၼ်းဢၢလိၵ်ႈထႃႈဝရ လိၵ်ႈလိၵ်ႈ သၵ်ႇသၵ်ႇ ဝႃႈၼၼ်ၵေႃ ပိၼ် တင်းယဝ်ႉႁၼ်း တင်းလေႃႉ လတ်းၶဝ် ၵင်ထိုၼ် ပိၼ်ဢၢႆ ပိၼ်လုင်ဝႆႉသေ တုပ် လိပ်မိုင်းၶွႆး ဢၢႆႁိပ် ဢၢႆၼီတ်၊ ပၼ်လုင် ၶႂႃႈလွၼ်းလွၼ်းသေ ဝုၼ်ႉၶႂ်လႂ်လွႆးၼင် လႆမႃးၼွၼ်းၵွတ်းမိၵ်ႈ ၼင်းၶႆးၵိုင်ၶဝ် မိူဝ်ႈၶႆဝႃးၼၼ်ႉ သိင်ဢွၼ် ဢၼ်ၼင်း ၶႆးၵိုင်သင်လတ်ႈဝႃႈ "ၵႂႃႇမႃးလေႁဝ်း ၶႆႈၼႃႈ၊ ပေႃးမိူဝ်းထိုင်ႁူၼ်းယဝ်ႉ ၶေႃး တေႃလိမ်းတင်းမႃးယဝ်ႉၶႃႈယုဝ်ႉ" ဢၼ် ဝႃႈၼၼ်ႉ ထဝ်ပိၼ် တင်းယုံႇ တင်း လတ်၊ မိၼ်ႁင် သိင်ဢွၼ်မႃးမီးယူႇၶိုၼ်း ႁူႉ၊ ၼႃႈတႃႈယုံႇယုံႇယႂ်ယႂ် လႂ်ႉလွင်းၸိုင်း တုၺ်း ၸိုင်းယုံႇ ၼင်ၼၼ် မိုၼ်ႁင်မႃး မီးယူႇၶိုၼ်းတႃႈဝႆႉသေ ဢၸိုင်းဝႃႈမၼ်းပႆ တင်း မိူဝ်းလူးႁူၼ်း ဝၼ်ႁုင်းပဝ်း ယူႇ ၵေႃ ယိုင်ၽိဝ်တီႈလႂ်၊ ပုၼ်ႉမႃး တီႈလႂ် ဢၼ်ဝႃႈၼၼ်ႉ ပေႃႈလိမ်းၶုၵ်းလႂ်လႆၶႂႃႈ ယဝ်ႉသေ လင်မီလိုတ်းပိတ်ရႃႈမၵ်ႇႁၼ် ဢၼ်မီးၶႆ ၵင်တင်းၼၼ်ႉ ဢၢႆလိမ်း.... ဢၢလႃး ..လႃး.... ဝႃႈသေ ၵိုင်ႉၵင်ႉ

ၶိုးၵႂ်းလုပ်လွႆး ႁူပ်ၶေတီၼ်မၼ်း သိင် ၶင်းၶေမႃႈလုင်ယူႇ ႁိတ်ႉႁိတ်ႉယူႇယဝ်ႉ။

ထႅမ်တႃႈႁၼ်းပႆတင်း တုပ်လိပ်မိုင်း ႁုၺ်း လတ်းၼႂ်း ၵင်ထိုၼ် ၵင်မိုဝ်းၼႆႉ မေ ဢၢႆမေ သေၵေႃ ၶွပ်ပိုဝ်လႆမုင် ႁၼ်ထိုၼ်မိုဝ်းယိုဝ်မႆႉ ပိၼ်ဢၢႆ ပိၼ်လုင် ပိၼ်ႁုင်းပိၼ်ၶွင်း ပိၼ်မျွင်း ပိၼ်ႁူတ် ပိၼ်တုၼ်း ပိၼ်တေႃး တုၼ်မႆႉ တုၼ် တွၵ် တုၼ်မွၵ်တုၼ်မၵ် သယေႃႈဝဢၼ် ယံဢွၵ်လွႆး ၼႂ်းထိုၼ်ၼႂ်းမိုဝ်း လိုဝ်းၽႂ် လိုဝ်းမၼ်း လီႁၼ်လီတုၺ်းဝႆႉ မိုၼ်ႁင် ၵင်လႂ်ပိုတ်ၵျီလီပျႂ်သိုဝ်းလႂ်ဝႆႉ ပိုင်ၼိုင် ၶေ သင်တေႃႈၼၼ်ၵေႃ ၵင်လႂ်ပေႃ ပွၵ်ဢွၵ်မႃးၼိၼ်းပိၼ်ၶႆႁိတ်းၶိုးဝႆႉယဝ်ႉ။

မိူဝ်ႈၼႆႉတီၼ်ပႆတၢႆးဝင်း လွႆးတင်း ၵေႃႉႁၼ်းလိပ်၍၊ လတ်းၼႂ်းႁုင်း တွၼ်ၶွင်းႁူမႆႉၵႂ်ၵၼ်ပၼ်း၍ မီးယူႇ ပွႆႈယွတ်ၽုၺ်းမိဝ်– ႁိဝ်းၶုပ်မျႂ်း မွၵ်ႁူႁူၼ်း၊ မုင်ဝႆႉ ၽႂ်လႂ် ၵေႃၶေ တုပ်တေႃ တေႃတိလုၺ် သၼ်ၽိုၼ်း ၽိုၼ်း- ႁူၼ်းယၼၼ်း ပျၼ်ႉမုၺ်း မုင် တုၺ်း ယိၵ်ႇ ဢၢႆဢၢႆ တီ တုၼ် ၼုၼ်းသွႆမၼ်းႁူဝ်ႉ၍၊ သင်လိုဝ်ႉမီး သေ လိင်းလၢင်းၼင်းလဝ်း ႁူသင်း ႁူပႃး လႆမႃးမုင်ယိင်းလွႆ– ႁူ၍... ႁဝ်းပီတေႃမိုၼ်ယိုၼ်းမိင်သိင်ၵေႃး၊ ပိၼ်းပိၼ် လႂ်ပွင် ၶွင်ၼီ ပီးၼုႆ ယုံႇ လတ်ၸ မိူဝ်ႈၵႆ တုၺ်း မျႂ်တႃႈမုင် ယိင်းလေး- ထေးဝင်ၵင်လိၵ်ၵေႃ ႁင်ပေႃ တၼ်ႁၼ် ၼႃႈမႃး သိမီး တီႁိုဝ်းတႃႈၼႆႉ ယဝ်ႉၶေႃ၊ ပီဢၢႆထင်

ခင်း သံ့တော် လိၵ်ရူးပွင် ထိုင်ၵ်ုဝ်း ယုဝ့်၊ ၡွၼ်ငွၼ်း လုင် လိုၼ် လိုၼ် ၀ိုၼ်းခၢ့ၡ် ပီခေၵ်။

တင်းဝုၼ့်လိလျ်းတၢ်း တင်းဂ့်တ်းခှံး လုင်မၢ်း ထံမိုဝ်ဝၼ်ရုင်းပဝ်းယဝ့်လေ လ်မုင်ၵ်ုၼ် အံုသုၼ်ရုလ် အိၵ်ဘင်းအံု ဓေၵ်မ်ပုၵ်မ်မွင် ပိၼ်အံု ပိၼ်အံုခသ် ၡၼ်းဖေးအွၼ် အွၵ်ထွၼ်းထွၼ်း လိလျ်း လိလျ်း ထွံးလင်ၡ်ုၼ်း ပိၼ်တီပိၼ်တီဝ့် လေ သင်တၢ်အခေၵ် ထွင်မၢ်းခင် လိုဝ်ၡ်ုဝ့်မၼ်းငဝ်မ်ၡ်ုင်း တီၡ်ုဝ်တင်းထံ တော်ခဝ်ဝၼ်ခၼ့် ၼ်ုးဂင်လ့် ဝိုတ်ရှီလိ ထုံးထွံး ၡွဝ်အၼ် ဖိဝ်မၢ်း မိုၼ်း ၡ်ုၼ်း အူမေ်ထၢ်တီတီယူ တီဂိၼ် ဂဝ်ဂဝ်လေ ၼ်ုးဂင်လ့် ငိၼ်းဂိၼ်အုၼ်ဝ့် ၡ်ုၼ်ၡ်ုၼ် ပူယဝ့်။

ခင်တီငဝ်မ်ၡ်ုင်းခၼ့်သေ လိလျ်း ထၢ်းဝုၼ့်ထွံး ခင်အၼ်မၼ်း လ်ယူလ် သဝ်း လ်ဂ့်တ်းခေၢ့ဂၼ်မၢ်း တင်းတ်း ခေၢ့တ်းသေမၼ်းမိုဝ်လိၵ် ထိုဝ်းခၼ် သံ့ လ်ဖေတ်ဂၼ်ၡွၢ် ယူၡွင်းယၼ်ရုင် သေ လ်ပီလ်ပီ လိလျ်းထၢ်း ပ်ပ်မၢ်းမၢ်း မိုၼ်းမၢ်းၡွဝ်ထိုင် အၼ်လ်မၢ်းၼွၼ်း ဂ့်တ်းမိၵ်ခင်းမံးအိင်ဗဝ်ခၼ့်လေ ၡ်ုင် ငိၼ်းပိၼ် အွ်ၡ်ုဂင်လ့် ငဝ်မိုင်လုင်ယူ ခင်ခၼ်-

ထၼ်တီမၢ်- ၡ်ုၢ်း…တၢ်အ ခေၢ့ ၡ်ုဝ်းမၢ်းယဝ့်ၡ်ု၊

တၢ်အ ပိ…မၢ်းတေၵ်လိဝ်၊ ၡ်ုၢ်း ထၼ်ဘီမၢ်ၡ် မၢ်းဖိဝ် ခတေၵ်လိဝ်အိုဝ် ခေၢ့၊ ၡ်ုဝ်းပေၢ်တုၵ်းလ့် လုင်ၡွၢ်မေၢ်၊ အံသုဝ်း အံသိင် မၢ်းထိၵ်းသ့် အဝ်ဝၢ် ၡ်ုၢ်း-ၡ်ုၢ်း။

ထၼ်တီမၢ်- အံသုဝ်းအံသိင်ထိုဝ့်ၡ်ုဝ် ၡ်ုၢ်းတိုဝ်ပီ လွင်လိတ်း လုင်မၢ်း တိုၼ်း ခေၢ့ၡ်ုဝ်းအံုငိၼ်းၡွၢ်၊ ခင်ငဝ်လုင်ယူ အံၡ်ုဗ်လ့်သင်၊ အၼ်ခေၢ့ၡ်ုဝ်းဝၢ် "ပိ မၢ်းတေၵ်လိဝ်" အၼ်တုၵ်းလ့်သေဝၢ် ခၼ်ခခၼ့် ခေၢ့ၡ်ုဝ်းထင်ပိၼ်ဖ္ၼ်၊ ယၢ်အံ ယၢ်ခေၵ်မၼ်းဝုၼ့်လိလျ်းထၢ်းအၼ်လ် ဖေတ်ဂၼ်မၢ်း တင်းၡွင်းယဝ့်ခၼ့် လိလျ်း ထၢ်းအိသင် လတ်လု။

တၢ်ခ- ဟင်လိလျ်းထၢ်းအိသင် ခေၢ့၊ လိလျ်းထၢ်း ထုံးထွံး လွင်အၼ် ၡ်ုဝ်း တော်လ်မိုၼ်းမၢ်းရၢ်းဂၼ် တင်း အၼ် တ်းခေၢ့ ၼ်ုးဝၼ်ၼ်ုးသုၼ်လိုဝ်း ခၼ့်အိုဝ် ခေၢ့ၡ်ုဝ်းခဂၵ်၊ ၡ်ုၢ်း ယုဝ် ဝၢ် ပိၼ်ဂီသင်လိင်တၢ်ဝၢ်ခၼ်အိုဝ်။

တၢ်အခေၵ် မေ်းလ်သ်ခှံးၡွၢ်ထဝ်း သ့် လိင်တၢ်သေ ခင်အၼ်မၼ်းဝုၼ့် အခၼ့် အဝ်ၡ်ုလဝ်ဝ့်သေယဝ့်။

ထၼ်တီမၢ်- ၡ်ုၢ်း…ၡ်ုၢ်း…ၡ်ုၢ်း… မၼ်းအံလ့်၊ မၼ်းအံလ့်၊ တင်းအၼ်ဝၢ် "ပိမၢ်းတေၵ်လိဝ်" ခၼ်လေ တင်းဗိလိင် တၢ်ခၼ့် မၼ်း အံ ထဝ် သိင် သင် ဂၼ်၊ ခေၢ့ၡ်ုဝ်းခတ်လ်လတ်ခေၼ်ၡ်ုၢ်းအိုဝ်ခၼ့်၊ ဝုၼ့်အိသင် လတ်မၼ်မၼ်လူး။

တၢ်ခ- ၡ်ုၢ်း…ခေၢ့ ၡ်ုဝ်း ခၼ့် ဂ့်တ်းခၼ်ရုလ်းရုလ်းယဝ့် ခပၢ်ၡ်ုၼ်ခၢ် ၡ်ုၢ်းခဂၵ်၊ အူရှုဝ့်ၡ်ုၢ်းမိုဝ်လိၵ် ခၼ့်ယင်း အံဝ်ပိတ်ၡ်ု၊ ၼ်ုးလ့်ၡ်ုၢ်း ဝုၼ့်ဝၢ် ထၼ်

တီမၢၶဝ်၊ ဢႆထုၼ်းၶဝ်၊ ထံမျတ်ၶဝ်လိုဝ်း ၼႂ်ႇ တေႃႇၼႄႁိူၼ်းယဝ့်ႁိူဝ်ၼႄ၊ ပီသင် ထိုင်တၢ လုၵ်ႈမၢၼ်းတေႃႇမီးလႆႈၵေႃႉ ႁဝ်း တိုၵ်ႉ ဝၼ်ႉယူႇလိုဝ့်ၼႆႉ ၵေႃႉႁဝ်းမၢးထိုၵ်း သၢႆႉလေႃႇ၊ ထၢင်လၢၼ်ႈဢွၵ်ႇသုပ်းႁဝ်းဝႃႈ "ပီ မၢးတေႃႇလိူဝ်" ၼႆၵိုဝ် ၵေႃႉႁဝ်းၵေႃႇ။

ထၢၼ်တီမၢ- ၵိုဝ်း···ၵိုဝ့် မႆႈလၢတ်ႈ သင်ၵေႃႇ လၢတ်ႈလၢ၊ ဝၼ်ႉသင်ၵေႃႇဝႆး ၼႂ်ႇ မၢၼ်းတေႃႇပေႃႇမၢးၵႂႃႇ၊ ၵႂႃႇမိုဝ်းႁဝ်း၊ ဢဝ်မၢးလေႃႇထုင်ၵေႃႉႁဝ်းၼၼ်ႉ ႁဝ်း လွႆႈဢဝ်မိုဝ်း၊ ပေႃႇဢႆႇလွႆးမိုဝ်းဢဝ်လိုဝ့် ၼႆဢႆႇလႆႈ၊ ၵႂၢမ်းၼိုင်မိူၼ်းၵႂႃႇၸွင်းသေယဝ့် ၵိုဝ်ၵေႃႉႁဝ်းၼႂ်ႇ တုလၢႆးပုင်မၢၼ်းၼႂ်ႇ။

တေႃႇၼ- လႆႈယဝ့်ၵေႃႉၸိူ၊ ႁဝ်းတေႃႇ ဢဝ် မိုဝ်းလႆႈ၊ ၵႂၢမ်ႇပိၼ်သင် ၵေႃႇ ယၢ မၢၼ်းလၢ။

ထၢၼ်တီမၢ- ႁႂ်း··· လႆႈၵီသင်ၼေႃႇ၊ ဢဝ်မၢးလၢ ပၢႆးၶုဝ်းသင်လေႃႇ တေႃႇ ပၢႆးသိၼ်တုင်ယုဝ့်။

တေႃႇၼ- ၼေႃႇ···ၼေႃႇ···ၼေႃႇ··· ပၢႆး သိၼ်တုင်ၵီသင်ၵေႃႉ၊ လီလၢဝၢတေႃႇ ၵႂႃႇ၊ ၶုဝ်းၼုင်ႁဝ်းၵိုဝ်၊ တေႃႇၼၼ်ၵိလႆ ၶုဝ်းႁဝ်း တိုၵ်ၼင်ႁဝ်းယၢင်းၵႂၢမ်ႇပေႃႉမၢး ဢဝ်ၽၢၵ်ႇဝ့်တီဝၼ်ၽၽၢၵႂၼ်ၵိုဝ် ၵေႃႉ ႁဝ်းမႆႈႁူဝ်ၵေႃႇ။

ထၢၼ်တီမၢ- ၽိုင်တေႃႇလွႆးႁူလၢမေႃ ယုဝ် မေႃႇမၢၼ်ယၢၼ်ႁုင် ၽၢၵ်ႇသိၼ်တုင် ႁဝ်းၵေႃႉႁဝ်းမၢး၊ ပေႃႇၶုၵ်းထိုဝ်လႆႈႁဝ်း တုလၢႆးၼႂ်ႇ လၢၼၢး ယုဝ် ဝၢ ၼႆ ၵိုဝ်။ ၶုဝ်းၵေႃႉႁဝ်း ၽၢၵ်ႇဝ့်ႁိူၼ်းၽိုင်လၢ ဝၢၼ် ၽၽၢ။

တေႃႇၼ- ၽၢၵ်ႇဝ့် ႁိူၼ်းၽိုင် ၵေႃႇ···· ဢွၼ်မီးၶဝ်ပေႃႇမေႃႇလုၵ်ႈသီၵေႃႉ ႁိူၼ်း ၼိုဝ်းႁူဝ်တၢင်းၼၼ်ႉၼၼ်၊ ဢေႃႇ-ဢေႃႇ··· ပူလွႆႈယွတ်ႈထိုင်···ပူလွႆႈယွတ်ႈထိုင်-။

ထၢၼ်- ဢေႃႇ··· ဢေႃႇ·· ႁိူၼ်းပူ လွႆႈယွတ်ႈထိုင်ၶဝ်ႁဝ်း- ထုၵ်ႇဢဝ် ယဝ့် ၼၼ်ႉ- ဢႆႇလုဝ်ၵႂႃႇ ဢဝ်မၢးယဝ့်၊ ၵေႃႉ ၵျ-ပေႃႇဝႆးၼႂ်ႇမၢး ၵႂႃႇယူၼၼ်သေယဝ့် ၼၢ··ၼေႃႇ ၼေႃႇ။

တေႃႇ- သၢႆႉထိုင်ယဝ့် ဝတ်ႉထိုင်လႆး ၼိုင်ယဝ်ၵႂၢမ်းၼႂ်ႇ၊ မၢၼ်းဢႆႇႁူသင် ႁုလၢႆးႁူ လွင်ၼႂ်ႇႁုလၢႆးယဝ့်၊ လွႆးယူတေႃႉမွႆးၵေႃႉ ၵျ ႁဝ်းႁၼ်မၢး မိုဝ်ဝၢးၼႂ်ႇ ပုင်မၢၼ်းမႆႈ လိူဝ်ဝ့်ယူတေႃႉၵိုဝ်သေ။

ထၢၼ်- ၼၼ်···ပိၼ်ႁိူဝ်လၢ ဢွၼ် ၵဝ်ဢႆဝၢၼၼ်၊ တေႃႇပႆၵၢႁိူဝ် ပေႃႇဝၢ လွႆးယူယဝ့်လေႃႇ၊

ဝၢၼႆသေဢုပ်ၵၼ်ၶုဝ်ၵၼ်လုင်မိုဝ်း ထံထိုင်ႁိူၼ်းမၢး-

ထၢၼ်- ၼေႃႇးပၢ မၢးႁုပ်ႉလေႃႇ လုၵ်ႈ ထီးသူမၢးယဝ့်ၵႂၢမ်းၼႂ်ႇ လႆႈတၢင်းလုၵ်ႈဝုင်ႉမွႆ မၢးၶသႄၼၼ်၊ မၢးတုလၢႆးလူး။

လုၵ်ႈဢွၼ်ယိင်း- ႁဝ်းမေႃႇ ပီသင်ႁဝ်း မၢးယဝ့်။

လုၵ်ႈဢွၼ်ယိင်းဢွၼ်ၵေႃႉ ၼိုင် ႁွင့် လၢတ်ႈ ၼင်ၼၼ်သေ လီလၢႆလုင်လုင်း ႁိူၼ်းမၢးႁုပ်ႉ ဢဝ်ထုင်ပၢႆးၼုင်းမိုဝ်းထၢၼ် တီမၢၼၼ် ထုံးထုံးသိုဝ့်းသိုဝ်း ဢွၼ် ၵၼ်ၶိုၼ်ႁိူၼ်းမိုဝ်းၵႂႃႇလေႃႇ-

လုၵ်ႈဢွၼ်ယိင်း- ပီထၢၼ်တီမၢႁဝ်း ၵႂႃႇႁုပ်ႉရၢႆး တီလွႆမၢး ၶၢလၢၼႂ်ႇ၊ ပီ

သင်ၦၥ်းတီလိၢ်ပၡ်မၢး လိၣ်ဝၢပေၢ ဝၡ်းဂတ်လင်မၢးၡ်ၡၢလၢ၊ပေၢဝၡ်း ဂတ်ၦၥ်းၡၢ ယင်းအၢၣ် အၥ်လေၢ့ၓ္ၢ ၦပ့်တီဝိင်းၡၢအိၣ်ၡ့။

ေမ်– ၦၢး လုၢ်လဲး မၢးထွံးၡ်ၡ့၊ ပေၢဝၡ်းဂတ်ၦၥ်းအၢၣ်လုင်းၓ္ၢၦပ့်ယူ အိၣ်ၡ့ လိၣ်ဝၢ ဝၡ်းဂတ်လင်မၢးၡ် လၢမေ်။

တေၢၡ– **ၡောၢ်** မိၥ်လ မၡ်းတော့ ၡၢၦၥ်း အၢၣ်တော်ဝေ့ေလ်ထူ်း တဲးဂေၢ့ တဲးေသ် တီဝိင်းေသ် လင်အၢၣ်မၢးဝၢၡ် ၡၢေလ် လင်လဲတီလိၢ်မၢးလိၣ့်ၡၡ်ၡၢ အိၣ်မေ်၊ ၡၢၦၥ်းသံ့လိၣ်ထိၣ်အူၦၥ်းမေ် ၦၥ်း သံ့တင်း **ၡော်းၡွင့်** ၡၢေလ် ၡၢ ဂေၢ်အံဝေ့ေလ်ၡ်ယဉ့်၊ ပေၢဝံးၡ့လင် ၓ္ၢ်မိၡ်းမၢးေလ်အၥ် ယဉ့်ၓ္ၢ ဝၢလိၣ့် ၡ်ေသ်ပုၡ့်မၢးဂံးလိၥ်ၡၢအိၣ်ၡ့။

လၡ်– လိၣ်ယဉ့်၊ ၦၥ်းေဝ့် ၡ်အံ ၡပ့်ပၢး လရင်းမၡ်း၊ ၡ်ဂေၢ် အံၦ ၡုဂ်း လိၣ်လဲ လိၣ်ထိၣ်ၦၥ်း ေသ်ပွဂ်ေသ်၊ ၦၥ်းဘလိၣ်ထိၣ်ပိၡ်ဂၡ့်ၓ္ၢပ္ၣ့ၦပ့်တီတီ ၦၥ်တင်းၡၡ့်။

တေၢၡ–ၦိၥ်တော်ဝၢေသ် ဂေၢ့ၦၥ်း ေဂၢ်၊လိၣ်ထိၣ်ရူဂေၢ့ၓ္ၢ၊ၓ္ၢၦပ့်ၡိပိၡ် ဂုလ်းအိၣ်၊ ရၢးေတ့် သူၓ္ၢၦၢရုင်း လုၥ်းၦင်းသူေလ် မၢးၦပ့်ရၢးၦၢး၊ အံၦ မၡ်းၓ္ၢၦၢလွံထွဂ့်လွံလိၣ် တီလိၣ် မၢး။

အူၦၥ်းၓ္ၢလိၣ်ၡၢၡ့မေ်။

ေမ်– အူသူ ၓ္ၢတင်ၡၥ် ဝၡ်လၡ်း အိၣ်၊ လုဂ့်ၓ္ၢလီမိၥ်ဂင်ၡ်လီလဉ့်ယဉ့် ၡၥ်းၡ့ ယင်းပံမၢးၡ့၊ ရုံၓ္ၢအုပ်ထိၢ် အုပ်လံယူယဉ့်ယုဉ့်၊ ဝိၡ်ၡ်ရုလ်းရုလ်း ယဉ့် ပေၢမၡ်းၓ္ၢတင်းလိၣ်ေဂၢ် အူသူ ၡ့။

တေၢၡ– ေၡော်းၡွင့်၊ မွံးၦင်ထိၢ်း သင်ေၡော်း၊ ဂၥ်ပေၢတွင့်မံၡၥ် ယဉ့်မွံး၊ တွင့်မံၡၥ်ဝၡ်းယဉ့်ေၦ်း၊ ဂၥ်ပံမၢးလွ်း လွ်းၡၢ လင်ဝံမၢးအိၥ်လၢအိၣ်ၡ့၊

ေကၡ်းၡွင့်– ဝိသင်ၦၥ်းပံဂိၡ်ၡၥ်မၢး ၡၢၦၡ့၊ သံ့ပေၢလၢတၡ်ၡ့ ဂင်ဝၡ်း ပေၢေတ်လဲ့ၡၢယဉ့်။

ေမ်– လင်ၦတ်းၦိၥ် ဂိၡ်မၢး လၢ လိင်လူၡ့်၊ ယဂ်ေတ့်ၓ္ၢ လုဂ့်တီဒ်င်း မၢး ပေၢအံမၢး လီလဉ့် ေတ်ထိၥ်လဲ ေၡ်ၡၥ်းၡ့၊ ၓ္ၢၦၢၦ့လ်းၡၥ်မၢးပၡ် ဂိ မွံးေလ်မေ်– လၡ်တီ၂ၢၡၢ ဂိၡ်ယဉ့် ေၡ်– ဂိၡ် ၦတ်း ၡိဂ် တဲး ဂေၢ့ မွံး ေလ်ပၢ။

တေၢၡ– ၡၢၦၥ်းအံလုဂ့် တီဝိင်း မၢးၡၢမေ်– လုဂ်ဝၡ်ထေၢ မၢးၡၢ ၡ်ၡ့– ၡၥ်ၡ်ေတ့် ဂိၡ်မၢးယဉ့်ၡၢ လဲ– ဂိၡ်မၢးလီလဉ့်ရုလ်းၡၢအိၣ်–။

ၡင်း လိင်လူၡ့်ေဂၢ် ထွင်ၓ္ၢၦၢ ၦလ်းထိၡ်ၡၥ်မၢး တံးပၡ်တီဂင်ၦိၡ်း ၡၡ့်။

ေမ်– မွံးအံဒုတ့်မၢးပၢးတင်း တၢ ဝိသင်လၡ်တီမၢသူလၢမေ်။

တေၢၡ– မၢးေလ်ေဂၢ့– မၢးဂိၡ် ၦတ်းၡိဂ်ၦၢးေလ်– တွင့်မံေတ့်မေၢ။

လၡ်တီမၢ– လဲယဉ့် ပၢရ်– အံ

ၼုတ်ႇၶႃႈယဝ့်- ၶႃႈႁဝ်းၵိၼ်ယဝ့်ၶႃႈ- ၵႂႃႇတွင့်မ်ၶႃႈ။

ၵိၼ်လႃႈ ၵေႃႉႁၵ်ႈ- ႁႂႃးၵိၼ်ၶဝ်ၼႆ လႃႈၵိုင်မိုဝ်ၼင့်- တေ်မိုဝ်း ႁွၼ်ၼႄႈ ၵေႃႉၼႄႈ- ပေႃးၵင်မ် ၸွင်မႃးလေ ၵၼ်ထိင်ႁႂႃႈ- ပေႃးၵေႃႉႁၵ်ႈ ဘၼ်းမိုဝ်း လေ ႁဝ်းလေၵ်ႈၼိုင်-။

လိင်ၵျူၼ့်- ပိလၼ်ဝ်းမႃႈ တေ်မိုဝ်း ၶႃႈႁႂႃး- ၵိၼ်ၼ့် ၼိင်ႁွၼ်ၶႃႈလေ- ၵႂႃ ၵိၼ်ၶဝ်ၵေႃႉ- တၼ်ပိၼ်ၵဝ် ၽိုၼ်ၶဝ် မႃးလိုပ်လုင်းၵျွၼ်းယဝ့်ၶႃႈၵွၼ်း-။

လၼ်တီမႃႈ- ၵႂႃလွ်ၼွင့်ယိင်း- ပိမ်း တင်းႁွႃႈၵိတ်းၼိုင်ၶၼ်- ပေႃးၵင်မ် ၸင်မႃးလေ မႃးၵုပ်ၵၼ် လီလီႁွႃႈ- မိုဝ်းႁွၼ်ၼႄႈ။

ဝႃႈၼ်သေလုၵ်ႉ ၵွၵ်ၼႄႈၽႃးတူႁွႃႈ။

လိင်ၵျူၼ့်- ႁူယူၶႃႈ- ၵျွင်း ဝႃႈမိုဝ်း တင်းႁွႃႈၵေႃႉ- ႁွႃႈၽွင်းၽွင်းၶႃႈလႃႈ- လွ် တေ်ႉၶႃႈၵိုင်ၶၼ်ႉ-။

လၼ်တီမႃႈ- ပိုၵႃႈတေ်ႉၵိုင်ၼ့် မိုဝ်း ပႃႈၶိုဝ်းၵႂႃမႃး လေလုပ်ႁွႃႈႁႂႃးၶိုဝ်းၶၼ်-။

လိင်ၵျူၼ့်- လွ်တေ်ႉၶႃႈယဝ့်- တႂႃးမ် မိုဝ်ၵႃႈ ၶႃႈႁဝ်းႁၼ် ႁႂႃးဘိၼ်မၼ်းႁွႃႈ တင်းဝၼ်လၼ်းၼၼ့်ၶႃႈၵိုင်- လီလႃႈ ႁွႃႈမ်တုလ်း တင်းၼၼ့်ၶႃႈလေႃႉ-။

လၼ်တီမႃႈ- ႁႂႃး... ႁႂႃး- လတ် တေႃႉသွင်မိုဝ် ပိၼွင့်ၼ့် မၼ်းၵႂႃပိၼ် လွင်ပိၼ်လႂ်းသေပွၵ်- တႃႈတေ်ဝႃႈႁဝ်း ပိၼ်ၼ့် တၼ်သွင်မိုဝ်သွၼ်ဝ့်ယဝ့်ၶလ် မႄႈ- လဝ်ပိုၼ်းသႃးလုင် ၵိုင်ၼၼ့်- လိုဝ့်ၼင်ႁဝ်းၼ့် ၽွ်ၵႂႃလတ်လဝ်မၼ်း ၶၼ်လိုဝ့်ၼင်ပိၵႂႃသူၼ့်ၵုႁ်းၵိုင်- မိုဝ်း ႁွၼ်ၶႃႈပႃႈရ်-။

ဝႃႈၼ်သေလုင်းၵျွၼ်း မိုဝ်းႁွႃႈၵႂႃၵျူင် ၵႂႃၼၼ်း- ၵူၶဝ်ၵျိုင်းမၼ် ၵျွၼ်းၵေႃႉ ႁွႃႈတင်ၶဝ်ပိုၵ် ၼိုၼ်းၽိဝ်မႃး- ၶဝ်ပေႃႉ မေ်သုၵ် ထင်ၶႃးလုံးၵုပ် လုံးၼုဝ် တွၼ် ၵျူဝ်တွၼ်မ်းၵၼ်ယူသဝ့်။

မၼ်ၵျူင်း- ၵႃၼ်မွ်းႁွႃႈသွၼ်မႃးၼ့်- ၵႃၼ်းမ်မႃးၵျိတ်းၵၼ်ၽေလွ်လႃႈ- တင် ယဝ့်မၼ်လိၵ်ယွၼ်းၵၼ်မွ်း။

တေႃႉၼႄ- ၵႂႃပ် တင်တီလွ်ၶႃႈၵူ- ၵႃၼ်းမ်ၵျိတ်း ၽေလွ်ၵေႃႉ ၶႃႈၵႂႃဝႃႈၼင် ၵဝ်- ၵိုဝ့်ၵင့်ယွၼ်းၵၼ်ၽေလုင်ပွင်လိုင် (ၵႃလုဝ်းယ) ၵေႃႉ- ၶႃႈႁဝ်း သံႉၵုဝ် လ်ၽေတ် ၵူႁဝ်းမေ်ႁဝ်းၶဝ်ႁွႃႈၵ် ၶႃႈ ၶၼ်- ဘေႃႉႁွႃႈ ယူသျင်း ရၼ်ၵုင်ၼ့်- ၶႃႈႁဝ်းယင်း လ်မႃးလွ်းယူ ပိပွၵ်ပွၵ် ႁဝ်းပေႃႈဝႃႈ မၼ်းၵျူင်မၼ်းၵ်ၼႄႈ ၶႃႈ ယဝ့်- ႁွပ်ပိုင်သိုဝ့်ၼ်ၶႃႈလေ- ၶႃႈႁဝ်း တိုၵ်ႉဝုၼ့် လိလ်းလႃးမ်လွ်ယူ လင်ဝႃႈ ၵႂႃပ်တင်တီ ႁုၶႃႈ။

ၼင်သမ်ၵႃရျႃၵင်လွ်မၼ်းမိး ၼၼ့် ၵႂႃပ်ၵိုဝ့်ၵင့်လတ် သေလေ- ၼင်ၵျိုဝ် တင်းရျမၼ်ႈ တေ်ၵွင်တေ်ပိၼ်ၼၼ့်- လင်လ်ၵျိတ်းရျိင်လတ်ၸုဝ်း လွပ်တုလ်းသ ၽေႈ ၵူမေ်ၶဝ်ၼင်ၼၼ်ယဝ့်။

မေ်- လွ်တေ်ႉၼႄႈ- ၵူသူၼ့်ၵေႃႉ မွ်း- လုၵ်ၵွၼ်လင်ႁႂႃးမႃး၊ ၵုလ်းသံႉ ပေႃႈဝႃႈ မ်ၵျူႁွႃႈႁႂႃး ၵျိတ်းၵၼ်ၵ်းလိုဝ် ယဝ့်- လိုဝ်ထွ တုလ်းလူႁွၼ် ႁွႃႈမေႃႈ- ထုၵ်လီၵျိတ်းသင်ၵေႃႉ-။

မၢၼ်ႁိူင်း- မႂ်ႇသူၢၵေႃ ၵဝ်ၵေႃႉ ၼႂ်းမျၢဝ်ႇၼူၢမ်- ၼႂ်းသပေႃးၵင်ဢိုမၢၼ်း ၵိုလ်မီးဝႆႉထိုဝ်ႈႁိုဝ် ၵဝ်ၵေႃႉသူၢ-။

သူႇရၢဝ်းရုဝ်ၵေႃႉလဵၼ်းၵဝ်ယဝ်ႉ။

တေႃႉၼ- လိုဝ်လိုၵ်းလၢႆးထူဝ်ႇတုၵ်း ဢၼ်ဝၢၼ်ႉၼမ်ႉၵေႃ-ၶႃႈႁဝ်းဢၼ်ဢၢၼ်းယူ လဵလဵၼင်ၵဝ်ၶႃႈလဵ- ၶႃႈႁဝ်းၵေႃႁိူဝ် ပေႃႈပိၼ် ပိင်လၢႆပႃႇရမီ- လုၵ်ဢွၼ်ႇ ၼိူဝ်းဝၢၼ်ၼိူဝ်းသုၼ်ၼမ်ႉၵေႃ- ႁိူဝ်ပေႃႈမီးဢၼ် ၵျူဝ်း- မေႃလိၵ် မေႃလဵၼ်းသူၢၼမ်ႉ ၶႃႈ ႁဝ်း ဢၢင်ဢုပ်ႇရၢၼ်းလုင်ၶဝ် လုတုမ်ပၢၼ် လုၵ်ဢွၼ်မေႃ- ၽုၵ်ႈသူင်း ၼိူဝ်းဝၢၼ် ႁဝ်းၼမ်ႉ ဝၢၼ်ႇၶႃႈဢိုဝ်ဢူႁဝ်းၶႃႈဝႃႈ ဢၼ် လီၶႃႈၵေႃ-။

မၢၼ်ႁိူင်း- ပေႃႈပိၼ်လဵၵ်ႈတေႃႉ- လီ ယူဢိုဝ်မႂ်းဝႃႈ-ၵဝ်ထင်မၢၼ်းဢၼ်ဢုပ်ပိၼ် လဵရုၵ်းဢိုဝ်- ရၢၼ်းလုင် ၼိူဝ်းဝၢၼ်ႁဝ်း ၼမ်ႉ- မျူဝ်းလႂ်မေႃဢၼ်ဝႃႈ- ၽၼ်ႇၵေႃဢၼ် ပေႃႈမႄႈဢုပ်ပုၼ်ၽွၼ်း (တႃႇဝုၼ်) မၢၼ်း မႂ်းမႂ်ႁူၵ်ႈ-သူၢဢုပ်တုၵ်း ပူၶျိုဝ် သႃႇမႃႇထိၶဝ်ယဝ်ႉၼႃႈ။

ဝႃႈထိုဝ်ႈၼမ်ႉမေႃလဵ- ပေႃမေလုၵ် ၾ- ၵေႃႉဢုပ်ၵုမ်ၼ် ၵုမ်ႉမၢၼ်းပွင်သူၢ ရူ လိုဝ်ႈရူမျူဝ်း- လုမ်းဢုပ် လုမ်းထမ်ၵၼ် မိုဝ်း ဢၼ်မၢၼ်းသူၢယူသျင်း- မိုဝ်းဝၢၼ် မိုဝ်း မိုင်း ၵျိင်လူတ်ႁူတ်မေႃး ရူၼမ်ႉ ရူမေၼ် ယူယဝ်ႉ။ ။

" ပွၼ်-၃ "

မေ- လုၵ်လဵၵ်း- မႂ်းဢၼ်သူၢမေႃပႃႇ လူဝ်ႇၼုၶဝ် ဝၢၼ်လၢၼ်း လႃႇမေမိုဝ်ၼမ်ႉ- ၼင်းမျုလိုင်ၵေႃ ထမ်ႁႃႇမႂ်းသူမေႃမေ ဢိုဝ်ၼၼ်ႉ။

တေႃႉၼ- ၼင်းမျုလိုင်လႂ်မေ-ပိၼ် လုၵ်ၽႂ်- ၼႃႇႁၢင်ၶႃႈ ဢၼ်သမ်လဵပိၼ်းမေ ၵေႃး။

လိင်လျူၼ်- ပိၵျုသုၵ်လုင်းလူဝ်ႇၼုၼႃႇ ပီသင်ႁဝ်းၼမ်ႉၵေႃ- ဢၼ်ႁူၵ်းထိုဝ်ႈႁိုဝ် မေ- မိုဝ်လိၵ်ႉလွင် ဢၼ်ႁိုဝ်ၵေႃႉၵၼ် ယူၶႃႈမေ- မၢၼ်းၵေႃ ဢွင်လိၵ်လၢၼ် သီရုၵ်း ဢူမေမ်ၶဝ် ဢဝ်ဢွၵ်သျင်းမေ ဢိုဝ်တီပိုၼ်။

တေႃႉၼ- မေဢႃ···မေဢၵ်းမျႁႃႉ-ၽႂ် မေတ်ႁူသႃႇ- ၸွင်ဝႃႈမျုလိုင်ၼၼႃႇမေႃ- မိုဝ်ၼမ်ႉ ႁဝ်းရုၵ်းႁူဝႃႇ မေဢၵ်းမျူၼ် ရၢဝ်း ၼႃႈ။

မေ- ဢိုဝ်လိုဝ်မၢၼ်းဢၼ်ပႃႇၼိူဝ်း (မ်ပိကိုတ်) (မှတ်စၢ) ဝႃႈတေႃႉမျုလိုင် ဝႃႈ ရုၵ်းၵႃႇဢူ-မီးၶဝ် ဢၼ်ဢွၼ်ႁူၼ်ႉမေ လဵၵ်ဝႃႈ မေဢၵ်းမျမေဢၵ်းမျၼ်ရုၵ်းဝႃႈမႂ်းမႂ် ႁူၵေႃ- မႃႇမေလႁႃးသူၢမေ- ၵဝ်ၵေႃ ယင်းလုဝ်သူၢ ဢိုတ်း ၼိုင်သူၢၼ်ဢိုဝ်ၼမ်ႉ လုဝ်သူၢထမ်ၼမ်ႉမၢၼ်းၶဝ်မီးဢၼ်ၸီး ဢၼ်ႁူၵတ် ၼမ်ႉ- ႁဝ်းၶၵေႃ ပေႃႈဢၼ်ၸီးဢၼ်မႂ်ယဝ်ႉ ၶၼ်- လိုင်လျူၼ်မႂ်းပိုႉ ႁိုၼ်းႁဝ်းၼႃႇ- ႁႃႇးပိမႂ်းမေတ်သူၢမေၵမ်းၼိုင်။

ဝႃႈၼ်မေ-သူင်ၵေႃႉမေလုၵ်ဢွၼ် ၵၼ်လုင်းႁိုၼ်းသူၢတင်းဝၢၼ်လၢၼ်းၼၼ် တင်းပၼ်လၢၼ်းမေ ဝၢၼ်ရုင်းပဝ်းၼမ်ႉ- ၶၼ်ၵၼ်တုင်ၼႃႇးဝႆႉမေ- သၼ်တၼ် မေတ်ယၼ်ၵၼ် မီးမေသၵ်းယူဝ်ႇးယူဝ်ႇး

ဢၼ်ၶဝ်ႈ ၵုမ်ႇလၢမ်းယူၵ်ႈယဝ့်။ သွင်မၢႆမေႃလုၵ်း သွင်ၵေႃႉ ဢုပ်ႇၵၼ်လုင်ၶႃႈ ထွႆးတင်း ၵိူတ်းဢၼ်ၶၼ်လေ။

မေ- ၼွင်းဢွၼ်လုၵ် ပူလွ်ၶုၼ်ၶႂ်ႈ- ၵႃးၵေႃ ဢမ်ပေႃၵႃးၵႃးဝႃးဝႃး- ၶၢႆ ႁိူၼ်းတၢႆယေး လွင်ၵလွင်မ်ၵေႃလေး လုင့်ဝ့်သေ- ႁင်ၾၢင်ၵေႃသေၾူႈဢွၼ်ပွ ဝ့်ဢၼ်ၵဝ်ဢိုဝ် မွၼ်းမ်ႁူၵေႃ- ၵဝ်ၶိုၵ်ႉမွၼ်း ၶႃႈႁၼ်ၵုမ်းယဝ့်- ၵႂ်းၶိုင် မွၼ်းတေႃႁၼ် ယူလႂ်-။

တေႃၶၢႆ- ႁၼ်ၵေႃ ထင်သိုင်သင် ႁဝ်းမၢႆမေ- လေးလႄင့် ဢမ်လေး လုင့် သေၾူႈ ဢမ်သေၾူႈၵေႃ- လုၵ်ယိုင်း လၢၵ်းလုၵ်ယိုင်းပိၼ်ဢၼ်မေႁဝ်းၵေႃ-။

မေ- ထွ်ယူလႂ်- ၵဝ်လတ် ၶၼ်မွၼ်း ၶႃႈ- မွၼ်းပႂ်လႂ်ႁၼ်ၶလ ယုဝ်မွၼ်းဢမ်ႁူၵဝ် ဝၢႆၼ်ၶႃႈ။

တေႃၶၢႆ- လႂ်ႁၼ် လႂ်ႁူၼေႃ တေႃ ၵိူတ်းသင်လၢႆမေႁဝ်းၵေႃ- ထင်မၼ်း တေႃမႃးလိုင့်မၢဝ်ႁဝ်းၵေႃဢမ်ထွ်-။

မေ- ဢမ်ထင်ၵိူတ်းသင်ဢၼ်ၵဝ်လႂ်- မွၼ်းတေႃဝၢႆမၼ်းႁင်လိ ဢမ်ႁင်လိ ၵဝ်ဝၢႆ ၼ်ၶႃႈ- မိုင်ဢုပ်ၵၼ်ၶႃႈ-။

ၵိူတ်းဢၼ်ဢုပ်ၵၼ် လုင်ၶႃႈထိုင်ၶႃႈ ဢၼ်ႁိူၼ်းၶၼ်းလွ်ၶုမ်ဝ်ဢၼ်ၶဝ်ႈလေ-။

မေ ၵျေႃးပိၶွင့်ထဝ်ႁိူၼ်း ၶႃႈလွ် မုတ်းၼွင်း- ၾိုၵ်မႃးယဝ်ၵျေႃး-မႃးႁပ်ႉ ႁဝ်းလေ-။

ၶၼ်းလွ်ၶုၼ်- မီးဢွိုဝ်… ပိၼ်ထွ် ၶၢႆ မၼ်ႁိူင်းႁႃႉ… မႃးလေ… မႃးလေ-။

လုၵ်ဢွၼ်ယိုင်းဢွၼ်ၵေႃႉၶိုင် ဢၢ သၵ်ဢႃရှု်သၼ်တၢၼ် တေႃလႂ်သေ–၁၈–၁၉– သဝ်းပီယၼ်ဢၼ်- ၶုင်တင်း သိၼ်တုင်မွၵ်လိုင် မွၵ်လိုင်လေ- သိုဝ် ပိၵ်ၾိုၵ်မင်မင် ဢွၼ်သေ–ဢမ်ပေႃသုင် ပေႃတီ ၶၢႆသိမ် ပီးၵုမ်ၶုၼ်ၶွတ်းလီဝ့် လေ- တင်းထဝ်ပိုၼ် ဢႃသႃးၶိုဝ့်မဝ် ပွတ် သွတ်လွတ်လီႁၼ်လီႁၵ်ႉဝ့်လေ လီလ်လုင်ဢွၵ်ၶၢႆၾၵ်းတူမႃး။

လုၵ်ဢွၼ်ယိုင်း- ဢေႃ… ပႃႁိူင်း ႁဝ်းမႃးလေမၢႆႁႃႉ… မႃးမၢႆလေ။

ၵိုင့်ၵင့် ဢွၵ်ၶၢႆၾၵ်းတူမၢႆး- မႃး မုင်ႁၼ် သင်တေႃဢၼ်လေ- ဢဝ်ဢၢ မၼ်းမိုင်ၶႃႈၵႂ်းၶိုင်သေ- ထင်သႂ်ႉမိုၼ်း ႁိူင့်ဝၢႆ-

ဢေႃ…ပႃႁဝ်းမဝ်မၢႆႁႃး- မႃးမၢႆ လေ- မိုၼ်မႃးမၢႆလေ-

ဝၢႆၼ်ႁပ်ႉတွၼ်ၵၼ် မဝ်ၶႃႈဢၼ်တီ ၼ်ႈၵင်ႁိူၼ်းၶၢႆၼ်ယဝ့်-။

ၶၢႆမေးၼ်ႁိူင်း- ၶၼ် …ဢမ်လုၵ်ထဝ်း- ဢွၵ်ၶူင်းၾိုဝ်မႃး မိုဝ်မ်ဝႃး ဝၢႆၼ်- မ် မႃးလေမႃးထွ်းသူဝၢႆ- ဢၢင်မ်မႃးတင်း မ်ယဝ့်မ်ၶၢႆး- ၵဝ်ဝၢႆမိုဝ်ၾုၵ် ထင်ၶႃႈ လေ- ထင်ႁႃႉလုၵ်ႁူဝ့်မႃးၵုမ်း ဝၢႆၼ် လေထင်ယူဢိုဝ်ၶၼ်-ၼ်ၶၼ်လုၵ်မႃးယင်း ပႂ်တၢၼ်းသုၵ်ၶၢႆ ပေႃတုၵ်လီထဝ့်ယဝ့် မ်ႁူၵေႃ။

ၶၼ်းလွ်ၶုၼ်- ႁႃး… ဢၼ်ၶၼ်ၶၼ်-လၢၼ် သင်ယူလီၵိၼ်ဝၼ် ၶႃႈလီမႃးလီယူလႂ် ၶၢႆ-

ၵိူတ်းၶၼ်ဢိုင်လီးမႃးလေလုၵ်ယိုင်း-

ပီသၢင်သူ ယံၵိၼ်ၶၼ့်ၼိူင်လိူဝ်းၵိုဝ်- ၼွႆ ယူမိုင်းရၼ်ၵုင်မႆး-။

တေႃၼ- ၼေႃႈယူလီ ၵိၼ်ဝၼ်ယူ ၶႆ- ၵံႆၸိတ်းၶႆယဝ့်ပႆၵျ် ၶၼ့်ၼိူင်လိူဝ်း- ၶၼ့်ၼိူင်ၶွံၵုၺ်းၶႃႈလ်ၶႆယဝ့်- ပႆၵျဝ်း ၶဝ်ၵႃႈ ၵံႆလၶႆလ်ၼေႃႈ တင်းမုတ်း တင်းသိုင်-။

မျၢင်- ၵိတ်းၶႆၼွႆ ပီၵျဝ်းၶႆၵႃႈ- ပ်ႂ်းၶွၵ်ၵႃႈ တေႃႉတေႃႉ မီးယူၶႆ- ၵိတ်းၵိတ်းၵီၵီၶတ်ႉ -ပီၵျဝ်းၶျ်းသႆ ယူၶႆလ်ၼေႃႈ-။

တေႃၼ- ပိုင်ၵုင်ဖြႆးတြႆးသၢင်ၶႆ ပိၼ်ၵၢၼ်ၵတ်းယိၼ် ၶျ်းသႆယူလ်ၼွင့် ယိင်း- ၼွင့်ယိင်းၵႃႈ ၶျ်းသႆယူလ် ၼေႃႈ-။

မျၢင်- ၼေႃႈ... ၶျ်သႆ ယူၶႆ- ဝၼ်းၼၶၼ့် ငိၼ်းပႆၵျဝ်းဝႆ- တီႉလိၵ် လတ်မႆးဝႆ- တေႃမႆးယဝ့် ဝႆၼ်ၶႆ လေႃ ယုဝ်ဝႆမႆးယဝ့်ၶႆၼ်ၼႆး-။

တင်းတၵ်ႉတင်းလတ်သေႃ- လုၵ်ႉ ၼွႆၵျၵိတ်းၶၼ့် ၼိူင်ၶႆးသွင်ဖႅးၼၶၼ့်ယူ ယဝ့်၊

ၶၼ်း ပွ်ၶု- ၵျုဝ်-လုင်းသူၵႃႈပေႃ မႆးၼင်ၵဝ်ယဝ့်ၶၼ်-ငိၼ်းဝႆထံထုၼ်း ၶဝ် ၶွ်ပုဝ်းၼ်လေႃ ၼွႆတုၺ်းပုဝ်းဝႆ ၶၼ့်-။

လုင်းလွ်ၶု- ၵျႆး... ၶၼ်းမၼ်ၵျုင်း ၶဝ်ၵျႆႉ- ၶၼ့်ၶၼ်လုၵ်လႅးၵၢၼ်ဝႆၼွႆယူ သျင်းမိုင်းမၼ်ၼၶၼ်- သံႉပေႃပိၼ် မဝ် လုင်ယဝ့် ၼႆမႆ- ယူလီၵိၼ်ဝၼ်ယူ လ်ၼေႃႈလၼ်သၢင်။

တေႃၼ- ၼေႃႈယူလီယူၶႆ-လုင်း ၵျဝ်းၶႆ ၶျ်းသႆယူၶႆလ်ၼေႃႈ။

လုင်းလွ်ၶု- ၵိုဝ် ...ၵုင်ဖြႆးတြႆး သၢင်ၶႆ-ၶျ်းသႆယူလ်- လၼ်သၢင်ၽိဝ် မႆး မိုဝ်လုၺ်လႆၶၼ့်- ၸွၵ်သျင်းမႆးယဝ့် ၶေႃ-။

တေႃၼ- ၼေႃႈ- ၵွၵ်မႆးၶႆယဝ့် လုင်းၵျ်- ၶႆၵျဝ်း မႆးၽိဝ်မိုဝ်ဝႆးၶႆ။

မျၢင်- သုတ်ႉၶၼ့်ၼိူင်လိူဝ်းၶႆပီၵျ်- ၵိၼ်ၶႆလေပႆ- ၵပ်းၶဝ်မုၼ်းၶႆလေ- ၵိၼ်တုၺ်းၶႆလူ- ၵရသႆမၼ်း တေႃ ပိၼ်ၵျုဝ်ၵၼ်တင်းၶဝ်မုၼ်းမိုင်းမၼ်။

လုင်းလွ်ၶု- ၵၢဝ်မႆးတင်းၶၼ့် ၼိူင် ၶွံလေႃမေႃ-သုပ်းသုံၵုၺ်းၵိုဝ်ၶၼ့်ၼိူင် လိူဝ်းၶၼ့်-။

မျၢင်- ၵံႉၼွၼ်ၶႆၼွႆ ၵူၵျဝ်းၵႃႈ တေႃၵိၼ်လေၵၼ် ၵႃႈၵံႆလွ်ၶႆလေ-။

ၵိၼ်ၶၼ့်ၼိူင် ၶၼ့်မၵ်သေႃ ၵုပ်ၵၼ် တၼ်တၼ်မၼ်း- သၢင်တေႃၼ ၵႃႈ ၼင်သေႃပုၶၼ့်လုၺ်လိၺ်းလႆးၶတ်ၵၢၵျုး တုၺ်းလွ်း မေၶဝ်လေ တင်းၶၼ်းလွ် ၼုၶဝ်ငပႃႈမေလုၵ်- ၵုပ်ၵၼ်ၶုဝ်ၵၼ် ၵူလိုဝ့်ၵူမျုပ်း လိုဝ်းၼၶၼ်- ၵသျင်းဝႆ ၶဝ်ယံၵိၼ်သုၵ်းၵိၼ်လိပ်း ၶူးၼပ်ၵၼ် ဝုံတေႃႉတေႃႉ ၵၢၼ်ဝႆၼၶၼ် ထပ်သျုးဝုံ ယူယဝ့်။

တေႃၼ- လီမိုဝ်းၶႆယဝ်ယုဝ့်မေ- ၵင်ဝၼ်းပေႃလႆၶႆယဝ့်- ၵူၵျဝ်းသွင် ၶႆတေႃမွင်းၶႆၵိုဝ်။

ၶၼ်းလွ်ၶု- ၵျ်း... ပေႃႉၼိတ်မိုဝ်း

ဂှိတ်းသင် လခ်သင်ခေါ်– ဂှိတ်းချိုက် ဂှာ်ဝ်းသေိခွခ်ခွ၊ပ၊ဝ၊–။

ခင်းမခင်ရှိုင်း– လ်ယဝ့် ပ၊လွ့ရှိ၊ ဂှ၊းဝ၊ တေ်ခွ၊သေိ ဂ်ံးခိုင်ဂုလျ်း ဝ၊ခ် သေိလေိ ထို့ခော်းခင်း ပ္ပိ့ရှိုခ်းသေိ မ၊းအိုဝ်ခ့်၊ အူဗဝ်ယင်းအံမီးရှိုခ်း၊ မှိဝ် ဂှ၊းမ၊း။

မျလိင်– တေ်ဗ၊အ၊ ပ၊ဂှာ်ဝ်းခေါ်၊ ဂှိတ်းဓိက်ဂှာ်ဝ်းသေိ လင်ခွ့မိုဝ်းလွ့းလွ့း လင်ပိခ်သင်ဗ၊၊ မီးငေ်းဝခ်ဗ၊ယုဝ့် တေါ်တင်းရှိုခ်း။

ခင်းမခင်ရှိုင်း– လ်ယဝ့်…လ်ယဝ့်… လခ်ယိင်းရှိ၊ ပေ၊ဝ်းခ့်လင်မ၊းဂှိတ်း ခွ၊၊ အံပွက်ခိုင်ခေါ်ပွက်ခိုင်ခွ၊။

ဝ၊ခ်သေိ ဘွခ်ဂခ်လုင်းရှိုခ်းမ၊း ယဝ့်။

ခင်းလွ့ခ– မိုဝ်းလွ့းလွ့း ပေ၊အံ ဂှိတ်းဓိက် ဂှာ်ဝ်းခေါ်၊ လခ်သင် ဂ့်မ၊း လေိဂှာ်ဝ်းခွ၊ပ၊ဝ၊၊ အံပိခ်ပိုခ်ပိခ်ထို် ပိခ်ဂှာ်ဝ်းခင်ဂခ်အိုဝ်ခ့်။

မျလိင်– ထို်တေ်ဗ၊အိုဝ်၊ ပေ၊ဗခ့် လုဝ်းပိုင်လူခ့် မ၊းလေိ ဗ၊လေါ်။

ခင်းလွ့ခ– လင်ခွ၊လုဝ်လုဝ်းထို်မ၊း လုက်ယိဝ်း၊ ခွ၊ဂှ၊သွခ်ပိင်လ၊မ၊းပေ၊ လွတ်မိုင်းယဝ့်၊ တေ်ဂုဝ်သင်ခွခ်။

မျလိင်– အံဂုဝ်သင်ဗ၊အ၊း မေ်ဂှာ်ဝ်း ခေါ် မီးခေါ့အုပ်ဂခ်မ၊း အွင်အွင် ဝ၊ခ်ဗ၊ခွ၊။

တေ၊ခ– မ၊းခလေိဗ၊ခွ၊ဝ်းခ့်၊ မိုဝ်း ခွခ်ဗ၊အ၊ တင်းမုတ်း တင်းသိင်။

သွင်ဗ၊မေ်လုက်ခေါ် အုပ်ဂခ်လုင် မ၊းပွ်းတင်းလေိ။

ခင်းမခင်ရှိုင်း– ပိခ်ရှိုဝ်လ၊ မ္ပိးဝ၊၊ လွင်အံအပ်လိတ်းလိင်ဝ့်ခေ်၊ ဂှင်ငေင် အွခ်ခေါ် အွခ်သွခ်ဝ့်ယူလေိ၊ ပေ၊ ဂ၊ခ့်ခိုင်၊ ခော်… ဂဝ်ပေ၊လိုမ်းယဝ့် တုလျ်းလူ၊ ဂှေ်ဂဝ်တေ်ထံတုလျ်းခ့်မ…း ဝ၊ လိုမ်းဂှိတ်းလုင်ဂှိတ်းလင်။

တေ၊ခ– သဝ်ခ်အ၊ ရှုအွခ်သွခ် ဂုလျ်းဂုလျ်းအိုဝ်မေ်ဂှာ်ဝ်းခေါ်၊ မေ်ဂှာ်ဝ်း ခ့် ပေ်အံလီအံပိုခ်ခေါ်အံရှု၊ ဂှေ်၁၊ ဗ်မ၊းလေိ မ၊းထို်းလီဒိုဝ်ဗ်ဝ၊းဝ၊၊ ခို ခ့် ယင်းအံတ…်းသုက်အ၊ဝ၊ ဂှေ်ဝ၊၊ ဗ၊ယင်း အံခုက်းထို်လ် သေိအိတ်း၊ ထို် အံထို် လတ်လိတ် လုင်ခွ၊ တိက်း တိက်း ဗ၊ဂ၊။

ခင်းမခင်ရှို…း– ထို်တေ်ရှုသ၊မေ၊၊ ပိုခ်ဂိုမ်ဂှ…း၊ ဂှာ်ဝ်းဂိုမ်ပိုခ်အိုဝ်၊ ဂုခ်း အုပ်ဂခ်အ်အ၊၊ လင်လ်သိင်ပိုခ်းသိင် တွင်းခေါ်အံထို်လေိ။

တေ၊ခ– ဂိုမ်အံဂိုမ်ခေါ် လင်ပွင် သင်ဗ၊လ၊၊ လွင်ပိုခ်တေ်လိင့် အီသင် ဂှာ်ဝ်းခေါ်အံထို်။

ခင်းမခင်ရှိုင်း– လိင့်ဂှ၊းခ့် ခိင်လီး ဂပ်းဗပ်မုခ်း အံဂှခ်ခေ်မ္ပိး၊ လိင့်သင် အံလိင့်သင်ခေါ် ဂှေ်… ဂှေ်…ဂှေ်…

သင်တေ၊အခေါ် ဗ်ခုဝ်ထွံးမေ်ဗဝ် သေိလေိ အုပ်အုပ်ခုဝ်ခုဝ်ဂခ်လုင်မိုဝ်း တခ်းဒိုဝ်း ထိုင်ရှိုခ်း မိုဝ်ထို်ခေါ် ပေ၊ အံတခ်းရှုယူယဝ့်။

★ ★ ★

“ တၢ်ဍၢ် ” ၄

သၣ်တၢၤအဲၣ် ယူယူ လံမျၢ် ၉ ဝဲၣ်း ၁၀ ဝဲၣ်း ခၣ်ဆၢၣ် မဲၣ်းအံ ၡ့လၢ်ဆၣ်းခၢ့ ဍၢထွဲတုၢ်း ပူၡ့ၢ် သံမၤထိ ဂ့ၢ်းလုၣ်ခၢ်ဂ့ၢ်အံၤပိၣ် ခၣ် လ့ၢ်ခၣ်ဖၢ မ့ၣ်ခၣ် ခ့းဂူၢ်ခဲလၢ် ခဲၣ်ဝံ့တၢ်ၤ လၢ်။ခံလ့ၢ်ဝုၣ်တုၢ်းရူလွၣ် လွၣ် အံၤပွၣ်ဂၣ်လ့ၢ်၊ လၣ်ဒုၢ်းလ့ၢ်လံ ခ့ၢ အၣ်ပူလွ့ယွၢ်လိၣ် ဝဲၣ်ၡ့ၡ့ၢလၢ်ဝံ့ ခဲၣ်….

“အၢၤ …ဂ့ၢ်တၢ်ဍၢအုပ်လံၤတုၢ်း ထိၣ်လူဍဲၣ်ၡ့ၢ်း၊ တုၢ်အၢ်ယ့ တၣ်း ဂ့ၢ်လုၢ် ဍၢအၢ်ဒုၢ်းဂ့ၢ်”

ဝုၣ်ခၣ်းဂၣ်လ့ၢ်မဲၣ်း ခၣ်ခၣ်သ့ ယ့ၢ်။

တၢၤခၣ် ဖ့ၢ်၊ ခၢတၢ် ဍၢအၢ်ဒုၢ်း ခၢ၂ၢ်း တိဝဲၣ်ၡ့ၡ့ၢဂံၤခ့ၣ်ခၢမ့ၢ်ခဲ့။

ဝၤခဲၣ်သ့ လုၣ်းဂ့ၢ်ခၣ်းဍၢယ့ၢ်၊ တၣ်း ဍၢတၣ်းဝုၣ် ခံလ့ၢ် ၣ်ဍၢ လွံၤတၣ်း ဂၣ် လ့ၢ်ပိၣ်း ပိၣ်ခံဂ့ၢ်တၢ်းခ့းဝံ့လၢ်–

မ့ၢ်ခဲ့တၣ်းၡ့ၢ်ၡ့ၢ်ခဲ သၢ လုခဲၣ်းပုၣ်ၡ့ၢ်း လိၢ်ခဲ့ၢ်းသုၣ်လိၢ် သိၢ်း။ ပိၣ်းပိၣ်လ့ၢ်ပွၣ်ခၢ်ဖွၣ်ခွၣ် ခၣ်ၡ့ၢ် ပုၣ်ထုၣ်ခၣ်ခၣ်းသုၣ် သုၣ် ယိုတၢ် ယိၣ်း မ့ၢ်း– မ့ၢ်း လံ၂ၢ်ခဲ လံ တုၢ်း ပိဂုၢ်းဝၤ ၡ့ၢ်းယိၢ် အံၤအ့ၢ် မိးတိခၣ်းတၢ ခဲ့ၡ့ၢ်။ ပိပှၤလၢ်ပခၣ် ပခၣ်းလုၣ်ခၣ် ရူသ့ ခံးလိၣ်သိၣ်တိၣ် ခံးခၢ– ဝၤသခွၣ်း ခွၣ်ဝံ့တွၣ်းသ့လ့ၢ် ပၢးၡ့ၢ်ပိ။ လၢ်ခဲ့ ၡ့ၢ်ပှၤလံပိၣ်

သိလ့ၢ ၡ့ၢမိ ၡိတွၢ်ဝံ့ တခၣ်းသိၢ် သုၢ်မိၢ်ပွၣ်းၡ့ၢ်ဂၣ်းမၤ– ရၢး လံၡ့ၢ်းၡ့ၢ် မ့ၢ်လၣ်ဂ့ၢ်တၢ်း၂ၢ်တၢ်ၤ ခဲၣ်။

ဂ့ၢ်တၢ်းခဲ ပံလုၣ်မၢးလွ့းလွ့း လၣ် မၢးၡိဝၢ်ဝဲၣ်ၡ့ၡ့ၢယ့ၢ်လၢ်။

ခဲလွ့ယွၢ်လိၣ်– ၂ း… လခၣ်သၣ်၂ မၤဒ့လ်ပၢ မၤးလၢ်၊ ဂ့ၢ်တၢ်းသၣ် လခၣ် သၣ်ပဲၤမၤး လိၢ်မံလၢပၢ။

ခံးကိၣ်–ၡ့ၢ် ပိသၣ်၂ၢ်းမၤးလၢ် ခၢ၂။

တၢၤခၣ်– ၡ့ၢ်၊ လ့ၢ်ထိုၣ် ပၢ၂ၢ်း လုၣ်း၂ၢ်းခၢ် ခွၣ်ဝံ့ယိၣ်းခၢ်လၢ် မၢး လၢ်ခၢဂ့ၢ်၊ ခၢ၂ၢ်း ဂ့ၢ်ခၢ်ခ့ၣ်သ့ မၢးလၢ် လၣ်ပိၣ်လၢဍၢခၢပၢ။

ခံးကိၣ် လ့ၢ်ယူတၢ်ၤခၢဂ့ၢ်ခဲၣ်၊ ရၢးတၢ်ၤပိၣ်အံၤတံၤလ့ၢ် (လိၢ်ၤၡ့ၢ်)ဒုၢ်း ပိၣ်လၢ်မၤး၊ မိးယူခၢ ၂ၢ်းခၢအံၤ၂ၢ်း ဍၢယိၣ်းခၢလၢ ဂ့ၢ်ၡ့ၢ်းမ့ၢ်းလုခၢ။

တၢၤခၣ် ဝၤတၢ်ၤ ဂ့ၢ်ခွၣ်ဝံ့ယိၣ်း တိခၣ်းလ့ၢ်ထိုၣ်လၢ်မၤးတၢ်ၤ ဂ့ၢ်။

ၶမ်းၵိူင်– ပေႃပိၼ်ၶၼ် မႃးလွင် ၶုပ်းတေႃႉ ဢမ်ႇလႆႈၶႃႈၶႄႃႈ ပေႃၶၼ်။

တေႃၶ– ၼေႃ ၼေႃ…. မႃးလွင်ၶိုင် သွင်တၢင်းၵွႆ ၶွင်ႈယိင်းၵေႃႈ။

လုင်းႁဝ်းၵွႆလႆႈၶႃႈလႃၶႆႈ။

ၶၼ်းလွႆ–ဢမ်ႇၵွႆလႆႈ မီးယူႇထွႆးၶိုၼ်းသုၼ် ထိုင်းၶွႆႈယုၵ်ႉ၊ ၵမ်းၶိုင် တေႃမႃးၶိုင်ၵပ် ယဝ်ႉ။ ႁိုဝ်း…. ၸင်ႁႃတုၵ်ႉၵူၺ်း ပေႃ မႃးၶၼ်ၶဵၼ်။

ပူႇလွႆႇယွတ်ႈၵိုင်– ၼိုး လၼ်သင် မႃး ၵေႃႇႁဝ်းႁႃ၊ မႃးၽဵဝ်ႁိုင်ယဝ်ႉၶဵၼ်ၶွႆႈ။

တေႃၶ– ဢေႃ ထွင်ႁႃမႃးၽဵဝ် တေႃလိဝ်ၶွႆႈၵူၺ်းၶိုင်ၵပ်ၶႃႈ။

ပူႇလွႆႇယွတ်ႈၵိုင်– ပိၼ်ႁိုပ်လႃ ဢၼ် ႁႃးလုင်းလၼ် လတ်ၵၼ်ၶၼ်ႈ ထင် ဢဝ်မိုၼ်တေႃပိၼ်ႁိုပ်လႃ ဝၼ်ၵုင်းပဵၼ်း။

တေႃၶ– ၶႃႁဝ်း ၵွႆၵုပ်ၵိုမ်ႉ ထွပ် တုၵ်းသိုမ်း တီလုင်းၵျေႃလေႃ လုင်းသိုမ် မႃထိၶဝ်၊ ၶဝ်ဝႃလုၵ်ႈဢွၼ်ၵေႃဢမ်ႇပေႃ မီးယွႆမီးၶမ်၊ ၵူၺ်းမီးဝၼ်ၵုင်းပဵၼ်း ဝၼ် ႁိုင် ဝၼ်ၸၼ်းၵူၺ်း ဢမ်ႇႁိုင်တၢင်းၽုၺ် မၼ်း၊ ပိၼ်ဢူးပတ် ၵူၺ်းယဝ်ႉ ဝႃၶၼ် ႁင်းၶႃႁဝ်းလေႃ ၶႃႁဝ်းၵေႃ ဢမ်ႇထင် သိုပ်လတ်ထိုင်ႈႁိုပ်ထိုင်ၶႃယၢပ်။

ပူႇလွႆႇ– ပေႃပိၼ်ၶၼ်ၵေႃ မႃး ၽုၺ်တီႁဝ်းၶွႆႈ ထိုၵ်ႉၶိုင်ႁႃးလတ်ဝၼ်း ၶၼ်ႈ ဢမ်ႇလီၶဵၼ်လၼ်သင်ဝႃ ထင်လၼ် သင်တေႃပိၼ်လႆႈႁိုပ်။

တေႃၶ–ၶႃႁဝ်းတေႃႉပိၼ်ၶိုင်လတ် ၶၼ်ႈၶႃယဝ်ႉ သွၼ်ႁိုပိၼ်ၶွင်ႈၽွႆႉသိုင်ပိုင်း ပၵ်ၵၼ်ၵူၺ်းၶႃလႃ။

ပူႇလွႆႇ– တီႁဝ်းၶွႆႈတေႃႉ တိုၼ်းႁူ မၼ်းပိၼ်ယဝ်ႉ၊ ၵူၺ်းလုပ်လၼ်သင်ၽွႆႉ ၵူၺ်းယဝ်ႉ။ ဝႆးသေ လၼ်သင်မိုဝ်းၵွႆ လုင်းလေႃထွပ်တုၵ်း ထိုးလုၵ် ထိုးလၼ် လေႃဢိၵ်တၢင်းပူၵျေႃႁဝ်းၶဝ်သိုမ်မႃထိၶဝ် ၽွႆၶမ်ၵေႃပိၼ်ဢၼ်ၽွႆႉယူႇႁူၵေႃႉလၼ် သင်ၶွႆႈႁႃ။

တေႃၶ– တီမၼ်း လိၼ်မၼ်းၶႃၶႄ လုင်းႁဝ်းၶဝ် ဢိၵ်ႉဢၼ်းဝွႆႉ တီလႆႈၶႃလႃ။

ပူႇလွႆႇ– ၶၼ်ႈတေႃႉ မၼ်းဢမ်ႇယၵ် လၼ်သင်ၶွႆႈႁႃ မိုင်းၶွၵ်ႁဝ်းၶွႆႈ ပေႃဢ တႃႇလုပ်တွၼ် (မိတ်ႉတ) ၂-၃ပီ တေႃႉ ႁိတ်းဢဝ် ဝၼ်းၶိုင် သွင်ဝၼ်း ၵူၺ်း ၵေႃ ယဝ်ႉယူႇလၼ်သင်ၶွႆႈႁႃၵေႃ။

တေႃၶ– ပေႃပိၼ်ၶၼ် ၶႃႁဝ်း တေႃမိုၼ်းမိုဝ်းတိုင်ပင် လတ်ၶဵၼ်ၵၼ်း ထဝ်သေႃႇၵွၼ်ၶႃ၊ ထုၵ်လီ ဢုပ်ၵုမ်ႇၵၼ် ဝၼ်းလႆႈ ဢၼ်ဝႃၶၼ်ႈ လုင်းႁဝ်းၶဝ် ထင်ပၼ်လိၵ်မိုဝ်းၶႃလႃ၊ ၶႃႁဝ်း တေႃ လုင်းမႃး ဢမ်ႇႁႃင်ႉၶႃလႆ။

ၶမ်းၵိူင်– ၵိၼ်ၶမ်ၶိုင်ထိုးၶႃ ပိၵျ၊ ၶဝ်မုၼ်းၵေႃ ပိၼ်ဢၼ်ႁိတ်းဢဝ် တီ ပိင်းမွႆ ႁဝ်းၶွႆႈၵူၺ်းၶႃ၊ ၵိၼ်တုၵ်းၶႃ လူပီ၊ တေႃပိၼ်ႁိုပ်ၵၼ် တၢင်းၶဝ်မုၼ်း မိုင်းယၼ်ၵုင်ၶၼ်ႈၶေႃ။

တေႃၶ– ပေႃမျုပ်ႇမၼ်းမိုၼ်ၵၼ် ၵေႃ ဝၼ်မိုၼ်ၵၼ်လွၼ်ႈလွၼ်ႈၵွႆ ၶွင်ႈ ယိင်းၵေႃ၊ ၵမ်းၽွင်ၶွႆႈ ၼေႃဝႃ ၶဝ်မုၼ်း မိုင်းတူ ၶဝ်မုၼ်း မိုင်းၶိုပ်ဝႃ၊ ဢမ်ႇပိုင်

ထူးသင်ဂၢၼ်၊ အာဝ်ရှင်မၼ်းရှၺ်းယဝ့်။ မင်မျူဝ်းၼ့်။

ပူလွ်- ၸှိုဝ်ၼ့်ၼိင်ၼုံမႃးလု လုၵ် ယိင်းဢော်း- သုပ်းသုံၵျ်ႉ- ဂိၼ်လေ်သင်ၶဝ်မုၼ်း-။

ၼင်းလွ်- ၼွၼ်းဢိင်ဢိၺ် လေ်ပႃ ပေႃရှၼ့်- သူဢံအာဝ်မွၼ်ဢိင် ၺှီးသူ ၼၼ့် တုဝ်းမႃးပၼ်လၼ့်သင်လႃၺျိင်း ၼ့်-။

တေႃၼ- လ်ၶႃယဝ့်ပႃၵျ်- ဢံရှၼ့် ၶႃ- ဂံးၼိုင်ၶႃၵျဝ်း ပေႃ တော်မိုဝ်းၶႃ ယဝ့်-။

ၼ်းဢိင်- လွ်း လွ်း ....ၶႃၵွႃပိၵျဝ်း ၶႃဧေႃ- ၼွၼ်းၵှိတ်းၺျိၵ်ၵျဝ်းၶႃသေ်- မိုဝ်ၯုၵ် ထွင်လုၵ်ႉ မိုဝ်း ထီထဝ့်ယဝ့် ၶႃ ၼႃ-။

တေႃၼ- မၼ်းဢံပိၼ်ၼၼ် ၼွင့် ယိင်းၼ်ၵှူ- ၼ်းထဝ်သံႉတော်မွင်းဢိုဝ်- ပိဝႃတော်ၵွႃအာဝ်ၶုဝ်းဂံးၼိုင် ဝႃၼ်သေ် မႃးဢိုဝ်ၼ့်-။

ၼ်းလွ်- ပိၼ်ၼၼ့်တော်ႉဢိုဝ်ပႃ- မေ်ရှၼ်းထဝ်ၼ့်- ပေႃထိုင် ၺျိင်မၼ်း ယိဝ်လေ်ဢံယိဝ် ထင်မွင်းဢိုဝ် ၼွင်တ ထုဝ်းရိင်ရူလိုဝ့်ရူမျူဝ်းဢိုဝ်သေ်-။

ပူလွ်- အုဝ်း....တိုၵ်ၶုဝ်းလၼ်သင် တော်ႉ- ဢံပ်လုဝ်အာဝ်မိုဝ်းယဝ့်ယုဝ့်လုင်း ဝႃ- ၼင်ၸှိုင် ၼင်တော်မႃးယူဢံၵျင့် (ဢံမၼ်) ဧေႃ- ၵှိတ်း ၵှ် အာဝ် မိုဝ်း ၼဂ်းရှၺ်းဢိုဝ်လုင်း။

တေႃၼ- ၶႃၵျဝ်း အာင် အာပ် မိုဝ်း ထုၵ်းပၼ် ထိင်ရူၼ့် သၵ်ႉပၼ့်ဝႃၼ်ၶႃ ၶၼ်- ပေႃဝ်းၼ့်ထင်ၵွ်မႃး သၵ်အာဝ် ၵျင်ရှၺ်းတိၼ်ဧေႃလ်ယူၼင်ဂဝ်ၶႃလ်- ဝ့်ၼ်သေ်ၶႃယဝ့် ပေႃပိၼ်ၼၼ်ဧေႃ-။

ၼ်းဢိင်- ပၼ်ဝ့်ဂႃသပ္ပႃမၼ်းၶႃ လေ်- ၶႃၵျဝ်းဧေႃတေႃႉတော်ႉ မေႃ သၵ်ႉ ယူၼင်ဂင်ၶႃ- ရှၺ်းဂႃတော်ၶဝ် ဢံၶပ်ဢံၵှူၶႃလ်-။

တေႃၼ- ၵျ်း ... ဢံ ထွ် မျူဝ်းမၼ်း ၼွင့်ယိင်းဧေႃ- ဂႃၼပ္ပႃတော်ႉ- ထင် ၵွႃယပ်သင်သေ်ႉ- ၶွင်လီ အႃး ၼႃ- ရှၺ်းဂႃဢံပ်ပေႃလုဝ်သၵ်ႉသင်ၼင်ဂဝ် လ်- ပိထင်ၵျႃသၵ်ႉမႃး- ၉- ဝၼ်း- ၁၀- ဝၼ်းရှၺ်းၼင်ဂဝ်လ်တေႃ-။

ၼ်းလွ်- ထွ်တော်ႉ ဢိုဝ် လၼ် သင် ဧေႃ- ပေႃမီးအာၼ်လုဝ်သၵ်ႉ ထုၵ်းဝ့် ပၼ်ဢော်းၼင်း သၵ်ႉလေ်ပႃ- ထင်ၵွႃ လုဝ်ဂႃသပ္ပႃ သပ်ပျိသင်- ဢော်းၼင်း ဂဝ်းဢိုဝ်- ဢံလုဝ်အႃးၼေႃသင် ပႃဝႃ ပၼ်ဝ့်လေ်-။

တေႃၼ- လီၶႃယဝ်ပႃၵျ် ဢံလုဝ် သၵ်ႉသင် လုင်လုင် လင်လင် ၼင်ဂဝ် ၶႃ- ၶႃၵျဝ်းထွင်ၵျႃ သၵ်ႉမႃး ရှၺ်း ၶႃ- ၶႃၵျဝ်းတော်ၶိုဝ်း ၵွၼ်ၶႃ ၼေႃ တင်းမုတ်းတင်းယိင်။

ပူလွ်- ဢိုဝ် မုဝ်းလွ်းလွ်းလုင်း ဝႃ- မိုဝ်လွ်းလွ်း ပေႃဢံၼွၼ်းၵှိတ်း ၺျိၵ်ၵျဝ်းဧေႃ-။

လတ်ဂၼ်သင်ဂၼ်သေ်ယဝ့်- သင် တေႃၼဧေႃလုင်းၵှ်ၼ်းမိုဝ်းၵွႃ- တင်း မိုဝ်းတင်းထိၺ်းထႃးဝုၼ့်ထွ်ထွ်း လွင် အာၼ်မၼ်းတော်မႃးၯုၺ်ၵျွင်း တီဝၼ်

ၵေႃႉၼၼ်ႈလေႈ- ႁဝ်းၶိူဝ်းတိုဝ်ႉၵေႃႈလွၵ်ႈ
လွၵ်ႈ- မဝ်ႈၵႂၢမ်းမဝ်ႈၵႂၢမ်း ႁဝ်းၶိူဝ်းၺိုဝ်ႉၵေႃႈ
ၶဝ်ၶဝ်- ၺိုၵ်ႈမိူဝ်လွၵ်ႈသိပ်းဢွၼ်ႇၽေႃလႆႈ
ၽေႃတူဝ်မေလေႈ ၶွင်ႉယိုင်း ၵႂၢမ်းမၼ်း
သေႇ- မၢႆးယူၵ်ႇၶိူဝ်ႉၺိုၵ်ႈ ပိူၼ်ၵေႃႉလိပ်
ၶွမ်းလိုၼ်းၼၼ်ႈ- ၶဝ်ဢွၼ်ႇ ပၼ်ႉပွင်
လုင်သႂ်ႁူၵ်ႉႁူမျူၼ်းလေႈ- တၢင်းမိုၼ်း
ထိုင်ႁူၼ်းမိုၼ်လွၵ်ႈၵေႃႈ ပေႃးၵႂၢမ်း တၢင်းႁူ
ဢွၼ်ႇယူယွၵ်ႈ- ၽိုဝ်ဝႆႉ ၽိုဝ်ၶဝ်ၶူၼ်းဝင်း
ႁူၼ်ႉမိုၼ်း-။

ၶိုၼ်းမၢၼ်ႁိူင်း- မီး လွၵ်ႈလႆႈ ၶုၼ်း မူၼ်း
လုၵ်ႈၸွမ်း- ၽွၵ်ႈဢွၼ်ႇ မၢႆးပၼ် လႆႈမေ-
လိုင်ဝႆႈမူၼ်းသႂ်ႈဢွၼ်ႇၶုၼ်းလႆႈ-။

တေႃႇၶ- ၶႆႈႁူၼ်းၵႂၢမ်းပေႃႉမၢႆးလေႈ-
ဝၼ်းၼႂ်းပေႃႈလေႃႉ လုင်းပိုၼ်းလင်ၸွင်ႉဢွၼ်ႇ
မၢႆး ၶႆႈဝႆႈၶိုၼ်ၶႆႈၵိုၼ်- ၶႆႈႁူၼ်းၵႂၢမ်းဢွၼ်ႇ
မၢႆးၶႆႈမေ-။

လိုင်ၸူၼ်ႈ- ၵႂၢမ်းဢွၼ်ႇမၢႆးၵေႃႈလီၶႆႈ
ယွၼ်ႇပီသၼ်ၵျ- ႁိူင်ႁိူင်ၶၼ်းၶၼ်း သႂ်ႈ
လွၵ်ႈဢွၼ်ႇလိုဝ်ႉၶိုၼ်ၵေႃႈလီယူၶႆႈၶႆႈ-ႁိူၼ်း
ပီၼႆးၵိုင်ၶဝ်ၵႂၢမ်းလွၵ်ႈၶႆႈၶေ-။

တေႃႇၶ- ႁႆး… လီယူၶေမူၼ်းဝႆႈ
ပေႃႈၶၼ်ၶွမ်းၶွင်ႉ ပေႃႈမူၼ်း ဝႆႈလီ
ၵေႃႈႁႆးဝူၺ်ႈသေတီၶၼ်ယွၵ်ႈၵိုဝ်ၶေႃႈ-
ပေႃႈၶၼ်ၵေႃႈၶေႃႈ-။

ၶိုၼ်းမၢၼ်ႁိူင်း- ႁိူ…ဢေႃႈ--တၢင်း
ႁဝ်သွင်မိုၼ်ပီၶွင်ႉၶႆႈ-ၶႆႈလိုမ်တႆႈပြတ်
သေလတ် လိတ်လုင်သႂ်ႈလေႈ- မႂ်ႁိူပိၼ်
လႆႈပၼ်ၶႆႈသွင်မိုၼ်ပီၶွင်ႉယုဝ်ႉ။

ဝႆႈၶိုၼ်သေ ဝၼ်ၶႆႈၶဝ် ၶူၼ်းႁူၼ်းသႂ်ႈ
ယွၵ်ႈ-။

ယူတၢင်းတၢင်းမၼ်း ၵႂၢမ်းၶိုင်- လင်
ၵွၼ်ႈၵၼ်ၵိၼ်ၶဝ်မႆသေယွၵ်ႈ- မၢႆးၶင်
ပိုၼ်းၵၼ် ၵိၼ်ၼႂ်ႉၶိုင်တီၵင်ႁိူၼ်းၶၼ်ၶ်
လေႈ- သၼ်တေႃႇၶၵေႃႈ- လင်ဢွၼ်ႇၵိုဝ်
တိုင်ပင်လတ် ၶေဢူၶဝ် ၼိုၼ်းတေႃ
သႂ်ႈၽူလွမ်ၸွင်းတီဝၼ်ၵေႃႉၶၼ်ႇ- မေ
ၶဝ်ၵိုဝ်ႉၵွၵ်ႉလႂ်ပိၼ်းၶင်ၶၼ်လေႈ-။

ၶိုၼ်းမၢၼ်ႁိူင်း- ႁႆး…ႁင်းၵၼ်သိုင်
ၵိၼ်းသိုင်တွင်းသေၶတ်းလွၵ်ႈၵျူၼ်းလႆး-
မႆတုင်လုင် မိုင်း သေ သႂ်ႈႁႆႈသွၼ်မၢႆး
ပေႃႈဢွၼ်ပီမၼ်း ဢွၼ်ႇလေႈ- သႆႉတေႃ
မၢႆးႁိူတ်းၵိၼ် သျင်းသြႆႈဝၼ် ၶွၵ်ႈၶႆႈ-
ၵႂၢမ်းႁိူတ်းယွၵ်ႈလုၵ်ႈၸွမ်း ၵိုၼ်းမေ- လင်
ႁဝ်းၵိုၼ်းၶဝ်ၵိုၼ်းၵိုဝ် ၵေႃႈၵႂၢမ်းလွၵ်ႈ-။

တေႃႇၶ- တေႃႁိူတ်းၵိၼ်သျင်းသြႆႈ
ဝၼ်ၶွၵ်ႈၵေႃႈၶႆႈၵႂၢမ်းဝႆႈၶႆႈၶႆႈမေ- ၶႂ်
တေႃႉပေႃႈၶင်ဝႆႈ မိုၼ်ႁဝ်းပႂ်ႁိူတ်းၵၼ်
သၼ်ၶႂ်- ၶေလွင်ၶေတင်းမၼ်း ပျ
ပၼ်ၵွၼ်ႁူၼ်ၽုၵ်ပၼ် ၶုၵ်ႈၶႆႈၶင်-
ဝၼ်းၶႂ်မၢႆး ပေႃႈမၼ်း မၼ်မျေးယွၼ်ႇ
တေႃႉ- ႁူၶဝ်သႂ်ႈႁႆႈႁူင်ႉ သျင်းသြႆႈတင်
ၵေႃႉသေ- ႁဝ်းၵေႃႈသႂ်ႈႁႆႈႁိူတ်းၵၼ်
တင်မျူၼ်း ၶင်ၵၼ်ၶႆႈၵိုၼ် မေႁဝ်းၶႆႈ
ၵေႃႈ- ပေႃႈႁဝ်းတေႃလတ်ဢွၼ်ႇၵုင်ဢွၼ်
ႁဝ်းလႆႈသွၼ်မၢႆး သိုင်မၢႆး လိုၼ်းၶၼ်ၶ်
သေလေႈ- ၵႂၢမ်းပိုတ်ၵႂၢမ်းပျပၼ် ပီၶွင်ႉဝၼ်
ၶွၵ်ႈၶၢႆးပင်ႁဝ်း လိုၼ်းၶႆႈ- မၢၼ်းႁိူၼ်
တေႃပွင်တေႃသိုင်းလႂ်သေပွၵ်ႈၶႆႈလႆႈ-။

လုင်းမၢၼ်ႁိူင်း- လွၵ်ႈတေႃႉ ၶႆႈမူၼ်းၶၼ်း
ၶႂ်ၵေႃႈ- ဢီသၼ်ၵႂၢမ်းႁူ- သၼ်ၵႂၢမ်းႁူသေ
လေႈ- ၶုလ်ႈႁူလွၵ်ႈမႆးၶလုင်ႁဝ်းၶုလ်ႈ-။

ၚံၚ်းမၞိက်ၜိုၚ်း– အံၚ်လ္ဂိုတေံ ခေၚ်ချိုၚ်းၚ်ှ– ပေါတေံကူးအာ် ဂၞင်အာၚ်ၚ်ှ ဂုလိုဲ တေံ– မါၞအဳသၚ်ထိုဝ့်ၜိုဝ်လူၠၚ်–။

လုၚ်းမၞိက်ၜိုၚ်း– ထိုဝ်ယူဂေါ် မၚ်း အံၜဝ်ၜုၚ်ပိုၚ်ၞါၚ်းၚ်ှ– သ္ဂုအံလုဝ် လတ်ၚ်လါဏိုဝ်ၜါၞၚ်–။

ဝံၞါမါးကူး လုဂ်ထုံးမၚ်းသေ– ဖ္ဂိုတေံရှုမ်းလါအ္ဂူ– ပေါမ္ဂိုးမိုၚ်တေံ ပိၚ်လ်ဂေါ်– လ္ဂိုၚ်ဂိၚ်လ္ဂိုၚ်ယံ လ္ဂိုၚ်ယူ လ္ဂိုသၚ်းထိုဝ်းၚ်ှ– ၜဝ်တေံလ္ဂိုထိဂံ ထ္ဂုဂ်မ္ဂိုးထိုဝ့်ၜိုဝ်လါၜဝ်ဂါ–။

တေါၞ– ထိုဝ့်ၞၚ်တေံ–ၜဝ်ပ်လံ အာုဝ်ဂုံဂၚ် ၞၚ်ဂဝ်ၜါ– လုၚ်းလ္ဂိုယ္ဂိုတ် ထိၚ်ဝါတေံ အံလုဝ်မ်လ္ဂိုသၚ် ဝါထိုဝ့် ၚ်ယူၜါအဳုဝ်–။

လုၚ်းမၞိက်ၜိုၚ်း– လဳယူၞါထၚ်ပိၚ် သၚ်– ပေါၜဝ်အာဝ်တါဝုၚ် ဂံထိယူ ဂေါ်– ဂုလိုးဂါ ဂိုတ်းလဂ်းလဂ်းလိလိ အဳုဝ်အ္ဂူ– အာမျုဝ်း ဂ္ဝ်းၠါလ္ဂိုံဂျိုပိုၚ် ၚ်ှ– ရှုသေအံရှုသေဂေါ်ပိုၚ်တေံဝါ ဂ္ဝ်းပိၚ်ဂုၚ်းလုၚ် ဂေါ ၞိုၚ်ယဝ့်– ပေါထိုၚ်မိုဝ် ထိုဝ့်ၞၚ်တေံ– တေံ လတ်သၚ်– တေံဂိုတ်းသၚ်ဂေါ် လုဝ် ဝုၚ်ထ္ဂုဂ်ပါၞါပါလၚ်အဳုဝ်အ္ဂူ– အာၚ် ရှုတေံ သ္ဂုဂေါ်ရှုယူလ်– တုဝ်သိတိၚ် ယၚ်းထၚ် ပြတ်လုံ အာၚ်ဝါၞၚ် အဳ သၚ်ဂေါ် လုဝ်ဝ့်သတိအဳုဝ်အ္ဂူ–

ဂါၚ်သေ အာတုဂ်ဗံၞၚ် ပေါ်ၚမ် လုဂ်– ၃– ၄– ဂေါတိုဝ်ပၚ်အာုဝ်လတ် ဂၚ်ထိုဝ့်ၞၚ်သေအ္ဂၚ်းၠါဂ္ဝ်းဖ္ဂိုဂ္ဝ်း မၚ်းယဝ့်–။

ဝံးသေၞၚ် ၃–ဝၚ်း၊

ပေါလံးၞိုၚ်ဂျေ်လုၚ်ၜဝ်ဝၚ်းရှုဝ့် မါး– ထၚ်မါးဂိုတ်း တိဂ်း သိုၚ်ထိုၚ်း ၞၚ်ှလေ်– ပုတ်းဝုဝ်း ပုတ်းသၚ်သေ ယဝ့်– ပူလ္ဂိုမၚ်ၜိုၚ်းထၚ်မုၚ်ဂျၚ်–။

လုၚ်းမၞိက်ၜိုၚ်း– လုၚ်းလ္ဂိုယ္ဂိုတ်ထိၚ် ဂျါ– အ္ဂုဂ်လ္ဂိုအ္ဂုဂ်မေါသၚ် ထိဝ်မါးတိ ဂ္ဝ်း လိထဝ့်လိထိဝ်းအော်းမိုဝ်ၚ်ှ–အော် ပါးတၚ်းလုၚ်းလ္ဂိုဂျို သ္ဂုၚ်ၜါလုၚ်းသံ မါထိသေၜါဂျါ!– မါးၜါလေ်–။ မါး ၜါလေ်–။

လုၚ်းယ္ဂိုတ်ထိၚ်– မါးလေ်ဂေါ် ဝါ ယဝ့်အော်း– ပေါအံမိးတၚ်း လုဝ်ဂေါ် အံသ္ဂုလ်ထိဝ်ဂၚ်တေံ ၞၚ်ဝါၜါယဝ့် ဝိလ္ဂိုဝါ–

မတ်ဂုဝ်းမတ် သၚ်သေယဝ့် ထ္ဂုၚ် အ္ဂၚ်ဂၚ်မိုၚ်ၜိုၚ်းမိုဝ်းၠါယဝ့်–။

ယံးဖ္ဂုၚ်းၞၚ်ၞၚ်– သၚ်တေါၞ လေ်– ၞၚ်းထိၚ်လူၚ်ှ ယၚ်းတိုဂ်ထ္ဂို ဂၚ် ရှုၚ်ၜဝ်ရှုၚ်ယဂ်းယူ ၚ်ုးသ္ဂုၚ်ယၚ်း ၞၚ်ှ– သံမိုၚ်ဂျၚ်လ်ပိၚ်း သိုၚ်အ္ဂူၜဝ် ရှုဝ့်လတ် အာုဝ်တဂ်ၚ်ချိဂ် ထိုဝ့်ၞၚ်ဝံ့ လေ်– ထ္ဂုၚ်အ္ဂုဂ်မါးင္ဂုဂ်တုလိုး လ်မုၚ် ဂျၚ် ပူလ္ဂိုယ္ဂိုတ်ထိၚ်ၜဝ် မိုၚ်ၜိုၚ်းမါး လေ်–။

တေါၞ– ဂျါး… လုၚ်းလ္ဂိုဂျၚ်းၜဝ် မါးလေ် ၜါဂျါ– မါးလ္ဂိုၚ်သၚ်ၜါ ခေါ်–။

လုၚ်းယ္ဂိုတ်ထိၚ်– ထၚ်မါးလ္ဂိုၚ်သၚ် လါ လၚ်သၚ်ဂေါ်– မါးလ္ဂိုံးမံဂုၚ်း ဂ္ဝ်းအဳုဝ်မေါ–

ပူလွ်ႈယွတ်ထိင် ထင်ၸေႃႇႁူပ်မွင်ၶိုး ၼင်ၼၢင်းသေ သိုပ်သႂ်ၶိုးထိင်။

လုင်းယွတ်ထိင်- လွင်ဢၼ်ႁဝ်းၶႃႈ မႃးၼႆႉၵေႃႈ- လုင်းမၢၼ်ႁိူင်း ႁဝ်းၵေႃႈ တေႃႇတေႃႇ လႆႈႁူႉယူႇၶႃႈလႆႈ- လၢၼ်သင် လတ်းၼၢင်မုတ်ႈယူႇၶႃႈယုၵ်ႉ-။

လုင်းမၢၼ်ႁိူင်း- ဢေႃႈ လႆႈႁူႉယူႇၶႃႈ- လွင်ၼႆႉၶႃႈၼႃႈ- ၶႃႈႁဝ်းထင်ဝႃႈ ႁဝ်း မၢၼ်း- လွင်မိူဝ်ႈတေႃႇပိၼ်လႆႈႁိုပ်- လွင်ယူႇ လွင်သဝ်း- လွင်ၵိၼ်လွင်ယႃႉ မိူဝ်ႈတေႃႇ ႁိတ်ႈႁိုပ်- ၶႃႈႁဝ်းၵႃႈလိုဝ်ႈၼႆ ႁဝ်းမၢၼ်း ၶႃႈဢိုပ် ပီလွ်ႈၶႃႈႁူႉ-။

ၵၢမ်းၼၢင်ပူလွ်ႈယွတ်ထိင်ထင်သႂ်ႇဝႃႈ။

ဢေႃႈ…လွင်ၼႆႉတေႃႇ-ပီလွ်ႈဢၼ်တပ် လႆႈၼွင်တႃသင်ၶႃႈ- ႁဝ်းၶႃႈၵုၼ်းထပ် ၵ- ၵေႃႈၼႆႉ တေႃႇဢမ်တႃႇ ၵုၼ်မၢၼ်း မုတ်ႈမုတ်ႈၶႃႈလႆႈ- လၢၼ်သင်လၢတ်ႈဝႆႉ- ပေႃႈမိူၼ်တေႃႇပိၼ်လႆႈ-ႁႂ်တီႈလိၵ်ပၼ်မႃး လႃႉ- တေႃႇလုင်းမႃးဢၼ်ႁဝ်ႉ (ဢမၢၼ်) ယူႇဝႃႈလိုဝ်ႈၼႆယူႇၶႃႈလႆႈ- ၵမ်းၼၢင်ပူၼ်ႉ ထင်သႂ်ႇသိုပ်လၢတ်ႈ-။

ၼႆႉၵေႃႈႁဝ်း ဢၼ်ယုမ်ႇယမ်တႃႇလႄႈ (ထိၵ် ၶႃႈ) ၼင်ၼၢင်ၶိုးလၢၼ်သင်လၢတ်ႈဝႆႉၼၢင် ၵေႃႈ ဢၼ်လႄႈလႆႈၼေႃႈ- ၵုပ်ဢၼ်သေၶႃႈ သင်းလင်းလီငေႃႈ- သႂ်ၼိုင်ႈ လွင်ယုင် ၼိူဝ်လႄႈၶၢတ်ႈၵၼ်ၵေႃႈႁဝ်းမၢၼ်း- ႁဝ်း ၶႃႈၵုၼ်းထပ် (၃) ထပ် လွင်ဢွၼ်ၵၼ် မႃး ပၼ်ၶိုဝ်ႈပီလွ်ႈႁဝ်းၶဝ်သေ- သႂ်ႇ တင်းမႃးႁပ်ႉလၢၼ်သင်မိူဝ်း ဝႃႈလိုဝ်ႈၼႆ ၶႃႈဢိုပ်ၼေႃႈ-။

ၼၢင်းမၢၼ်ႁိူင်း- ဢေႃႈ…ၼႆႉၵေႃႈတုပ် ၵုမ်ႈၶႃႈဢၼ်ယဝ်ႉ-လွင်ႁူႉတင်းႁၢင်တေႃႇ ဢၼ်ပႆႇမီးသင်ၶႃႈ- ပေႃႈမိူဝ်ႈယူႇထႅမ်သုင်း လွ်ႈ ႁဝ်းၶဝ်ၵေႃႈ ပိုင်တၢမ်းသေသင် သွၼ်သုင်းမပၼ် ဢိတ်းၼိုင်ၶႃႈလႃႈ လီလွင်ၵႂႃႇလွင်ပႆႇ- လွင်လတ်လွင်ထႃႇ- လတ်ၼေႃသွၼ်ၼေႃၶႃႈလႃႈ-။

လုင်းသႂ်မႃးထိၵေႃႈ လႆႈပိၼ်းၼႆးမၢၼ် ႁိူင်း လတ်းၼင်ၼၢင်ငေႃႈ-။

လုင်းသႂ်မႃးထိ-ႁူး-ပႃးလွ်ႈၵေႃႈၵိၵ်ႉ လၵ်းဝႃႈ လၢၼ်သင်ၵႂႃႇသွၼ်မႃး မေႃ မႃးပိၼ်လႃႈ တင်းႁူႉတင်းႁၢင်မီး ငေႃႈ- ႁဝ်းၶႃႈ ႁူႉပေႃႈလႆႈပိုင်လႆႈဢိင် လႆႈထွၼ် ဢႃး ၵုပ်း မိုင်းငၢၵ်ႇပၵ် သွၼ်ပၼ်လုၵ်ႉ ဢွၼ် ႁူႉပေႃႈမီးတင်းလၵ်းတင်းလီဝႃႈ ၼႆၶႃႈငေႃႈ ထင်ဝႃႈသႂ်ႇပေႃႈဢွၼ် ၵၼ် မႃးႁပ်ႉ ၼႆၶႃႈယဝ်ႉပႃးလွ်ႈႁဝ်းၵေႃႈ။

လုင်းမၢၼ်ႁိူင်း- ဢၼ်ပီလွ်ႈသႂ်မႃးထိ ႁဝ်းဝႃႈၼႆႉ မၢၼ်ယူႇၶႃႈ- ၵုၼ်းၵႃႈ ပိင် လႃႈလွင်ႁူႉ တင်းႁၢင် ဢၼ်သွၼ်မေႃ မႃးငေႃႈ-တင်းပိင်လႃႈလွင်ႁူႉတင်းႁၢင် ဢၼ်မေႃထင်ထွၵ် ထိုၼ်းထူးပႃးၼႄ ပႃးလင် မေႃဝၼ်ႈၶွၵ်ႈဢွၵ်ႇၼိူင်းၵင်လႅၼ်ႈ- မၢၼ်းဢၼ်လႅၼ်ႈဢၼ်လိၵ်ႈၵၼ်ၶႃႈ ပီလွ်ႈၶႃႈႁူႉ- ဢၼ်ဢၼ်ၼၼ်ႉယူႇၼႆသေပိၼ်- ပိင်လႃႈ ဢၼ်မေႃဝၼ်ႈၶွၵ်ႈထွၵ်ႈထင် ပႃးၼႄပႃး လင်ငေႃႈ- သႂ်ႇဢၼ်မေႃထင် တၢင်း ထိုင်ၼိုင်းတိၵ်ႉတုၵ်ပိၼ်တုၵ်ႉႁဝ်း- ပုၼ် ပိၼ်ပုၼ်ႁဝ်းၼႆႉၶႃႈယၵ်ႉ ပီလွ်ႈႁဝ်း ၶဝ် ဝႃႈ ဢၼ်လႄႈၶႃႈၼေႃ။

လုင်းယွတ်ထိင်- လႄႈယူႇ‥ လႄႈယူႇ… လႄႈတေႃႇ ဢိုပ်ဢၼ်ပီလွ်ႈမၢၼ်ႁိူင်းဝႃႈၼႆႉ-

ထင့်သီတိၼ်ယင်းထင်ပြတ်လုံ့အၼ်ဝါ ၼၼ့်-မီးပိင်ရာသွၼ်မေါ်သေ်လ်ဧေါ် ပေါအံမီးသတိပိင်ရာ မေါ်ထင်ပုၼ့် ၶွၵ်ထွၵ်ထင်ပါၼေပါလင် ထင်ဖိတ်း ပိုင်လွင်မွင်တင်း- လွ်းတင်းအုပတော် သေ်အံဂါး- အချုပ်းပုၼ်ပိုၼ်ပုၼ်ၾပ်း ၼၼ်ဧေါ် ယင်းထင်လုလုံသုံးထွံးၶွၼ် ၜါအိုပ်ခေ်-။

တေါၼ- ဂိၼ်ၜပ်ၜါလုင်းရ်- လုၵ် ၜါလေ်အူ တော်ဂတ်းမုတ်းၜါယင့်။

လုင်းမၼ်ရှိုင်း- လုၵ့်လေ်ပိလွ်- မါးၜါလေ်ပိလွ်ဧျ်- ဂိၼ်ၜပ်သေ်လွင် အုပ်ဂၼ်လီလီင်းင်းၜါၶွါ-။

ထင်အွၼ်ဂၼ်လုၵ့်ၶွါဂိၼ်ၜပ်သေ်- တင်းဂိၼ်တင်းအုပ်ဂၼ်လေ်-ပူလွ်ဧျ် ထင်ဝါ-။

ပူလွ်ဧ်- ထ့်ယူ....အၼ်ပိ-ၦ်မၼ် ရှိုင်းဝါၼ့် မၼ်တော့တော့ၜါ- တင်း ပိင်ရာအၼ်သွၼ်မေါ်လေ်- တင်းပိင် ရာအၼ်မေါ်ထင်ဝုၼ့် ၶွၵ်ထွၵ်ထင်ပါ ၼေပါလင်မေါ်ရှုထၵ်းထွံးတြါးၽေဂင် ဝင်းၶိုင်ၼ့်- မၼ်းၶွါဂၼ် ၼ့်မၼ်းလေ် ၼံ့လိပ်းတော့ၜါယင့်- ရုလ်းဂါ လၼ် သင်ၼ့်ဧေါ် လွင်တော်တွံသုပ်း တွံပၵ် တိုပ်သုပ်းတိုပ်ၶုံးဝ့်ဧေါ်အံထ့်ၜါလ်-အံ လ်အွင်တသင်ၜါသေ်- ၾပ်းၼင်ဂၼ် ၜါလုင်ခေ်-။

ဂံးၼၼ့်ပူလွ်ယွတ်ထိင် ထင်သိုၵ် သံၶုံးထိင်-။

ပူလွ် ယွတ်ထိင်- လွင်ၼ့် ဝံးသေ် လၼ်သင်မါးယင့်- ၾပ်းဂုၼ်းလုင်ထင် အုပ်ဂုံ ဂၼ်သေ်လေ်- ၶွင့်ထံဗုံလ်းသ ၽေ ဂုၼ်းဝၼ်ဂုၼ်းသုၼ်ၜပ် ၽ်ၼ် ဧေါ်- လုပ်လ်ၜ်ၽုလ်ၜ်သွၼ်ဝ့် ရူဧေါ့ ရူရှိုၼ်း သေ်အံဂါး- ထိုပ်းအၼ်အံမီး လုၵ်လိၵ် လင်းၼွ့်ထိုပ်းၼၼ့် ဧေါ် ပိၼ်အၼ်ၽွံ့ဂၼ် ထုၵ်မိလ်ဂင်ထ့်သေ် လေ်-တော်ရူလိတ္ထ်ထိယူရူဧေါ့ဝါထိုပ့် ၼ်အိုပ်လၼ်သင်ၜ်ရှုဧေါ်-။

ပူလွ်ဧျ် ထင်သံ့မေ်း သင်းလင်း ခေ် ၼင်အၼ်ၜပ်မါးၼၼ့်လေ်။

ပူလွ်ဧျ်- ဂုလ်းဂါ လွင်ၼ့်- ၾပ်း ဂုၼ်းထပ်လေ်- ပိၼွင့်လုၵ်လၼ်ဂုၼ်း ဝၼ် ဂုၼ်းသုၼ်တော့- မီးထ့်ၜ်ၽုလ်ၜ် သွၼ်ဂုလ်း- တော်ၾိတ်းၼင်ရှိုပ်- တော် ပွင်ၼင်ရှိုပ်- အၼ်ဝါၼၼ့်- ၽ်ဧေါ် တော် အံရှုလွင်ၾၼ် တင်းမၼ်း သေ် ဧေါ့ သေ်ဂုၼ်းလေ်- ၾပ်းဂုၼ်းထပ် ထင်အွၼ်ဂၼ်ပါး ဂၼ်မါး ထူးလၼ် သင်ၼ့်ယင့်-လၼ်သင်လုပ်ၶုံၾိတ်းထိုပ့် ရှိုပ်- လုပ်ၶိုင်လုပ်ပွင်ထိုပ့်ရှိုပ်ဧေါ်-ပိုင် လၼ်သင်မိုပ်း ၶိုင်ပွင်ပၼ်လါ- လုပ် ထိုပ့်ရှိုပ်ဧေါ်လတ် အံတပ်အါးၼေ- အၼ်ၾပ်း ဂုၼ်းထပ်တော့အံရှု ပေါ တၼ်ၼံ့ တပ်အံရှုး တော့ၼင်ဝါယင့် လၼ်သင်ၜ်ရှုရ်-။

တေါၼ- တိမၼ်း လိၼ်မၼ်းၜါ ၼေ-ထပ်လုင်းၾပ်းၜပ် မၵ်းမ်မီးဝ့်ယင့် ၜါခေ်-

ဂံးၼၼ့်ပူလွ်ဧျ်ထင်ဝါ-။

ၼၼ်တော့မၼ်းအံယၵ်-ပေါလၼ် သင်မိုပ်းယင့်-ၾပ်းလုင်းလၼ်ထင်အုပ်

ၵုံၵၢင်ၼေ ႁႃႉတုၵ်းၵေႃလႆယူ- တီ မၢၼ်းတေႃႉမီးၶၢံယူလၢၼ်သၢင် ၼေတ်ရျႃၵ် တီလၢၵ်ဢၢၼ်ဝႃႉၼၢၼ်ႇ လုဝ်မိုဝ်းလွႆႇတုၵ်း ၵုၵ်းယဝ့်-။

တေႃႉၼ- ၼေႃႉဝ်းၶၢၼ်ႉ-၃-၄-ဝၢၼ်း ၶႃႉႁွဝ်းလွၼ်မိုဝ်းလွႆး လုၼ်းႁွဝ်းၶဝ်ပိၼ် ၸူဝ်ၶႃႉလႃႉ။

သံမႃႉထီ- ႁႅၼ်း…မၢၼ်းဢၢံပိၼ် ၼၢၼ် လၢၼ်သၢင်ၶၢၼ်ႁူမိုၼ်းၼွၵ်ႁွဝ်းၶၼ်- မိုဝ်ၽွၼ်း မႆယူဝတ်ဝတ်လိုဝ်ႉၶၼ်ၶၼ်ႉၵုၵ်းယဝ့်-လုဝ် သၢင်လတ်သၢင်ၼေႃႉမၢၼ်းငၵ်- ၼေႃႉ မၢၼ်းႁိုၼ်မႃႉးဢၢိတ်းၶိုၼ် မၢၼ်းထၼ်ၵတ် ၼေ- ၼေႃႉမၢၼ်းၵတ်ယဝ့်- လတ်သၢင် ႁိတ်းသၢင်ၼေႃႉမၢၼ်းႁႃႉၶိုၵ်း ပိၼ်လိုဝ် ၶၼ်ဝ့်ဢိုဝ်လၢၼ်သၢင်ၶၢႁူၼေႃႉ-။

တေႃႉၼ- ၼေႃႉ…ၼေႃႉ ဢၢံပိၼ် သၢင်ၶႃႉ- ၼေႃႉပိၼ်ၼၢၼ်ၼေႃႉ ၶႃႉႁွဝ်း ၼေတ်မိုၼ်းလွႆး ၵၢံးလိဝ်ၶႃႉလႆ- ၶႃႉမိုဝ်း လွႆးၼေ မိုဝ်းၶၼ်ၵၢံးလိဝ်ယဝ့် ၶႃႉၼႃႉ ၼေႃႉဢူ ပိၼ်ႁိုဝ်ၶႃႉလႃႉ-။

လုၼ်းမၢၼ်ႁိုၼ်း- ထၼ်ပိၼ်သၢင်လႃႉ ဢူ- မိုဝ်းၼေႃႉမိုဝ်းၼေယဝ်ၶႃႉ-သုတ်း တီဝႃႉ လုၼ်းလွ'ၶဝ် မႃႉးႁွဝ်ႉမိုၼ်းၶၼ်ၼႃႉ ဢိုဝ်-။

ႁိတ်းၼၢၼ်ဢုဝ်ၵၢၼ် ၵိၼ်ၶဝ်ၵိၼ်ၶၢံ ၼေယဝ့်-ထၼ်သံႉမႃႉးၶၼ် ၵိၼ်ၶၢံၶိုၼ် ဢုဝ်ၵၢၼ်တၢၼ်တၢၼ်မၢၼ်း- တၢၼ်းသၢင် တေႃႉၼထၼ်ဢွၼ်ၵၢၼ်ပႃႉးၵၢၼ်ၶီၼေႃႉ မိုဝ်းၼွႃႉဝၢၼ်ၽေႃႉၼၢၼ်ႇယဝ့်-။

ထိုၼ်တီ ၽိုဝ်မိုဝ်း ဝၢၼ်ၽေႃႉၼေ ယဝ့်- ပူၼေႃႉၵၢၼ်းလုၼ်ၶဝ် ထၼ်မိုဝ်းႁွၼ်ႉ

ဢုဝ်ၵုံၵၢၼ် တၢင်းၵၢၼ်းဝၢၼ်ၵၢၼ်းသုၼ် ၼေၼေ- ၽွံႉသိုၼ်ပိၼ်းပၵ်ၵၢၼ်ယဝ့်- လွၼ်ဢွၼ်ၵၢၼ်ၽွ'မူလုံးၶွၼ်း သွၼ်လိၵ် (ၶွၼ်းၼေႃမိတီ) ၼေ- လီဢၢၼ်လွၼ် ၸႃႉၼေတ် ႁိတ်းၶွၼ်း- ႁိတ်းႁိုၼ်းၶွၼ်း ၶြႃႉ- လွၼ်ၵံႉထီလရိၵ် ၶွၼ်းၶြႃႉလွႃႉ လိုဝ်းၶၼ်ႉ- ဢုဝ်လတ်ၵၢၼ်လုံႉၵူၽွႆႉ ပိၼ် ၵူလိုဝ်ႉၵူမျႃႉဝ်းၼေယဝ့်- ၼေႃႉလိုၼ်ႁူၵ်း မူမႆၶိုၼ်ၼေတ် ၼေတ်ထၼေႃလျ်သွၼ်ၶွႃႉၵံး လိဝ်- ၽွၼ်ၶၼ်ၼေႃႉ လုၵ်ၽွၼ်လၢၼ်းမၢၼ်း- လိုဝ်းဢၢၼ်မီးဢွ'လီလႆယူၶွၼ်းၼၢၼ်ႉႁူ မႃႉးဢုဝ်ပၢၼ်ထရၢၼ်း ၶၢၼ်ၶၢၼ်ၽွၼ်းၽွၼ်း- ၶုဝ်းၼေႃႉလတ်ၵၢၼ်မိုဝ်း လီမိုဝ်ဢုဝ် ၵၢၼ်ယဝ့်ၼၢၼ်ႉၵၢံးလိဝ်ယဝ့်။

သၢင်ၼေတေႃႉၼၼေႃႉ- မိုဝ်ၼေႃႉထ ပႆ မီးတီယူတီသၢင်းၶၼ်ႉ- လႆမိုၼ်းလွၼ်လုၼ်း လွ'ယွတ်လိုၼ် ၶဝ်ၼေၼေ- ၵိၼ်ၼေႃႉ ၵိၼ်လွႆးၶဝ်ၶွႃႉလိုဝ်ႉၼၢၼ်ၼေ- ဢၢၼ်ပိ ၶွၼ်ႉၵၢၼ်းဝၢၼ်ၶဝ် လွ'ထီ ထရိၵ်ၶွၼ်း ၶြႃႉပိုၼ်း-၆၀-ၼေၶဝ်သၢၼ်(၃)တၢၼ် ၼၢၼ်ႉၼေႃႉ-ႁူဢုဝ်သုၼ်းၶွႃႉလွႆးၶၼ်းႁိုၼ်း ၼၢၼ်ႉ ဝႃႉၶၼ်ၼေၼေ- ထၼ်ဢုဝ်ဢုဝ် ပၢၼ် ပူလွ'ယွတ်လိုၼ်ၶဝ်-။

လုၼ်းယွတ်လိုၼ်- ဢုဝ်ဝ့် ႁွၼ်းလၢၼ် သၢင်လႃႉ- ဢၢံလုဝ်ပၢၼ် လၢၼ်သၢင်ၵျ- ၵိၼ်လွႆး ႁွဝ်းၶွႃႉလိုဝ်ႉၶၼ်ၼေႃႉ မၢၼ်းဢၢံ ပိၼ်သၢင်- မၢၼ်းဢၢံသိုၼ်သၢင် လုၼ်လၼ် ၵႃႉႁိုဝ်ၼၼ်ၵဝ်-။

တေႃႉၼ- ဢၢံလၵ်လွၼ်မၢၼ်းၶႃႉ လုၼ်း ႁွဝ်းၶႃႉၼေႃႉ- လွၼ်ၼေတ်ယူၶွႃႉဝၢၼ်းၶိုၼ် သွၼ်ဝၢၼ်းၵုၵ်းၼေႃႉ ဢၢံလၵ်ၶႃႉၼေ-။

လုၣ်းယွၢ်ထိၣ်– ယူလ်ဝံၣ်းဧၢ် ထၣ်ပိာ်သၣ်လၢၣ်သၣ်ဧၢ် လုၣ်းလၢ် ယူၥၣ်ရှိဝ်လၢ၊ လွၣ်ယူလွၣ်ဂိာ်တော့ အံၤလုၥ်မ်ထဲၣ်ဒၣ်ၥၢ၊ ယူၥၣ်ယူ ဂိာ်ၥၣ် ဂိာ်လုၣ်းဝၢ၊ အံၤလုၥ် အၢးၥၢသၣ်၊ လၣ်သၣ်အံၤလုၥ်ပၣ် အၥ်ဝံ့လၢ။

တၢၣ်– အော်ထုံးတော့တော့ဒၢ၊ ဒၢရှဝ်းအၢးၥၢတော့ဒၢလံ။

ဂ့ၢ်းၥၣ် ယူမၢး လံမၢး သွၣ်သံ ဝၣ်း သၣ်တၢၥၣ်ဧၢ်ထၣ်လံရှၣ်ၣ်း ယွၢ်မုၢ်း လွၣ်ဒၢ ၥၣ်းမ်းအိၣ် သွၣ် ဧၢ့မ်လုၥ်ၥၣ်အုဝ်ဂၣ် တီမ်ဒိၢ်ဂၣ် ရှိၣ်းၥၣ် မၣ်းဧၢ်ထွၥ်ဒဝ်ဒ္ဓ ၥၣ်ရှိး သွၣ်ဒၢမ်လုၥ်ၥၣ် ဧသံဧလံ။

တၢၣ်– ပၢရှ် ဒၢရှဝ်းၣ် အံၤထဲ ဧလံဝၢ ဧတာ်ယူသွၢဂိာ်သွၢ ဧယံဝုၣ်ဧယံ ဒဝ်း ရှုၢ်းဧၢ် အံၤထဲဒၢဧလံ ဒၢရှဝ်း ဝိၣ်းပိာ်အၣ် အၢးၥၢ ပၢရှဝ်းဒဝ် တော့တော့ဒၢပၢရှ် ၥၣ်ရှိဝ် ရှ်ဒၢရှဝ်း ဧပၢဧတော် ယူဧပျ်သၢယၢ လုံထဲၥၣ် ဒိလုၢ်းဒတၢ် ပၢရှဝ်းဒဝ် ယိၣ်ထဲ ရှဝ့်မ် အၥ် ၥၣ်အၣ်ဒၢရှဝ်း မီးထဲဧလံတၥၢ ဂံ့ထီပၢရှဝ်းဒဝ်ၣ်ဧသဂံးဒၢပၢ၊ ပၣ် ဂၢဒဝ်ဂၢယၢၢ်းဧၢ် ဒၢရှဝ်း အံၤဝၢဒၢ ပၢရှ်၊ အၣ်ၣ် ဧပၢၥၣ် ဒၢတွဝ်ဂုၣ် ဧနျုးလူး ဧလံတၥၢ ပၢရှဝ်းဒဝ်ဧလံ သံ့အၣ်ပၢရှဝ်းသွၣ်ဒၢ ဧအၢ်းအွၣ်လံမ် ပၣ်ပၣ်းယဝ်ထွံး လွၣ်ဝုၢ်ယၢဖိထဲ့ဘ ဒၢရှဝ်းၣ်ဒၢအိုဝ်ပၢ။

မ်းအိၣ်– ဧပၢဝၢၥၣ် ပၣ်ဂၢ မၣ်းဧသ် သိုဝ့်ဂိာ်ထၣ်ဧတာ် ဂိာ်ဝၣ် ရှဝ်းဝၢဒၢ်ဒၢလၢဧၥ၊ ၥၣ်အၣ်ဧလံ တၥၢ ရှဝ်းဒၢမီးဝံ့ၣ်ဧတော့ အံၤဧပၢမိး ၣ့်ၥၢ်းသၣ် ဝၢဒၢ်ဧသဒၢလၢ၊ အၥ် မၢးဒၢဧလ် ဧပၢပိာ်ၥၣ်ဧၢ် ဧဘ် ပၣ်လံဂၢရှိဝ်ဒၢလၢဧယံလိုၣ်။

ဒ်းယွၢ်မုလ်း– ၡ်း လုၢ်ယိၣ်း ဧတ် သွၢဝၢၥၣ် ယွၣ်းအၥ် ပိသၣ်သူဂ့ၢ်း သၣ်လၢဧမ်၊ အံၤလုဝ်အၥ်၊ ယၢမၣ်း ဧလ်၊ လၣ်သၣ်ဧၢ် အံၤလုဝ်အၢးၥၢ သၣ်၊ ထၣ်မၣ်းပုဝ်သိၣ်သၣ်မၢးဧသဂၢ ရှိဝ်ဧၢ်အံၤထဲဧလ်၊ အူးပတ်ဧၢ် ထၣ် အူးပတ်ပၣ်ပၣ်းသၣ်၊ မိုဒ်အံၤမီးလၣ် သၣ်ဧၢ် ဂ့ၢ်းလိုဝ့်ဒၣ်၊ မီးလၣ်သၣ် ဧၢ် ဂ့ၢ်းလိုဝ့်ဒၣ် ရှုလ်း ၥၣ် ဂဝ် ယဝ့် ပၢဝၢ။

မ်းအိၣ်–ဧပၢအံၤလံပၣ်ဂၢမၣ်းအံၤယူ ဧပျ် ဂိာ်သၢလုံထဲဒၣ် ဒၢၥၢဧမ်ရှဝ်း ဧၢ် ၥၣ်ရှိဝ် ရှ်ဧပၢ ယူဧပျ်ဂိာ်သၢ ၥၣ် မ်ပၣ်ဂၢရှိဝ်ဧၢ်အံၤပိာ်သၣ်ဒၢ၊ အၥ်ဂံ့ဂၣ်ထဲပိသၣ်ရှဝ်းဝၢဒၢယဝ့်။

တၢၣ်– အံၤယုံယံဧလ်တၥၢ ၣ့ွဝ့်

ယိင်းၶဝ်ၵေႃ ပီၼႆႉဝႃႈၼႄး၊ ဢၼ်ၼႆႉ ပၼ်ႁႃၶဝ် ႁႃၵၢဝ်းၵေႃ ပီၼႆႉၵႃႈသေ၊ ပီပၼ်ႁႃၶဝ်မုၼ်း ပၼ်ၸိုၼ်းၵႂႃ ၼွင်ႉ ယိင်း ပီႁဝ်ႉသေဢေႃ ၸိုင်ႉၼႆၵိုဝ် ၼွင်ႉ ယိင်းၵေႃ။

ၶႂ်းၵီင်- ဢေႃ ဢေႃ ၼႆႉပိၼ်သင် ၶႃႈ၊ ပၼ်ႁႃသင်ၵေႃ ၸိုၼ်းတေႃႉတေႃႉ ၶႃႈ၊ လုၵ်ႉမႃးႁူပ်ႉၶႃႈယဝ်ႉ ၵွႆး-ၵွႆး-

တင်းယုမ်ႉသႂ်ႉ ၸႂ်ႉတႃႈ ၼွင်ႉလွင်ၸႂ် ၼွၼ် သေလေႇ လၢတ်ႈတွၵ်ႇ လၢတ်ႈမိတ်ႈ ပၼ်ၼင်ၼၼ်သေလေႇ။

တေႃႈၼ- ပီၼႆႉဝႃႈၸိုင်ႉၼၼ် ၼွင်ႉ ယိင်း၊ ၼွင်ႉယိင်းမႃးၵေႃပီၼႆႉဝႃႈ၊ဢၼ် ၼႆႉပေႃႈၼင် ပီမီးလႅၼ်ၼႄ သေလေႇ ပၼ်ၸိုၼ်းလုၵ်း ၸိုၼ်းၵႂႃ ႁႃၶဝ်မုၼ်း ၼွင်ႉ ၸိုင်ႉၼၼ်ႁူပ်ႉၼႃႈ။

ၶႂ်းၵီင်- ၸိုၼ်ၶႃႈယဝ်ႉ၊ ၶႃႈၼွင်ႉၵေႃ ၵျီလီယူၶႃႈ၊ ၶႃႈၵဝ်း ပိၼ်ဢၢၼ်ၸိုၼ်း တေႃႉတေႃႉ ၸၢင်ဝႃႈၼႆၶႃႈၼႄၵိုဝ်၊ ဝႃႈ ၸိုင်ႉၼႆၵေႃၼႆႉပႆယူသႃႈ လုမ်ႇၸိုၼ်ၵွၼ်ၶႃႈၵ။

တေႃႈၼ- ၼွင်ႉယိင်းၵျ၊ ပီလၢတ်ႈၶိုၼ်း ၽိတ်းၵွႃႈၵိတ်းၼိုင်သေ ပီယွၼ်းတွင်း ပၼ်ၵိတ်းၼိုင်သေၵၢမ်းလႃႈ၊မိူဝ်းၼႆႉပျေႃ သႃႈလုမ်ၸိုၼ်ၼႄ ပီၼႆႉၵၢတ်းလၢတ်ႈထိုင်ယဝ်ႉ။ ယႃႈပေႃးဢဝ်ၼႄ 'တေႃ' ပီတီၵ်းတီၵ်းလႃႈ ၼွင်ႉယိင်းၵျ။

ၶႂ်းၵီင်- 'တေႃ' ၼႆႉၸိုၼ်ၶႃႈၼႄး၊ ပီ ၼွင်ႉ မႃးပိုၼ်ၵီင် ယူလိၵ်ႈၼ်လိၵ်ႈၵဝ်းသေ ၸိုၼ်ၼႆႉၸျမ်းသႃႈပေႃႈဝႃႈၼ် တီလၢတ်ႈတင်း ၼၼ်း ၸွင်ၼႆႉမီး တီၸဝ်ၵျုၼ်း ၶႃႈၼၼ်၊ ၼင်ၵျူဝ် ၵျၸိုၼ်ပိၼ် ပေႃႈတေႃ ၸျမ်းသႃႈ ၼၼ်ႉ ၸွင်ၼႆႉပိၼ်ပုၼ်ၽွၼ်းတွၼ်ႁဝ်း ၶႃႈ မေႃဝၼ်ႉၵပ်ႁၼ်ထိုင် ၼႆႉၸိုၼ်ၶႃႈၼၼ် ပီႁဝ်းၶႃႈၵေႃ။

တေႃႈၼ- ၸိုၼ်ယဝ်ႉပီ၊ ပီၼႆႉလႅင်မီးၵိုဝ်း သင်မေႃတွပ်ၼွင်ႉယိင်းယဝ်ႉ၊ ပေႃႈလွင် တင်းလၢတ်ႈၼႆႉတေႃႉ ပီပၼ် သလႅမ်ႇ ၼွင်ႉ ယိင်းယဝ်ႉ၊ ၵွႆး-ၵွႆး-။

ၶႂ်းယွတ်းမုၺ်း- မၼ်းပိၼ်ၸိုင်ႉၼၼ် ႁူပ်ႉႁူပ်ႉယဝ်ႉ လၼ်သင်မႃးၵျူၵေႃ ပေႃႈ မၼ်းလႆႈဝႃႈသင်ၵဝ်းပိုၼ်ၵေႃ။

★ ★ ★

"တွၼ်-၅"

သင်တေႃႈၼၵေႃ ယူလိၵ်ႈၼ်လိ ပူ လွ'ယွတ်ႈလိင်ၶဝ် ပေႃမေ လုၵ်ႉၸိုင်ႉ ၼၼ်မႃး- လႆႈလိၼ်ၼိုင်ယွႆးယွႆးယဝ်ႉ လေ- လီဢၼ်လွင်ႁိၼ်လွင်ယူႁူၸိုင်ႉႁူ မျုဝ်း ၼႆႉလႆႈမႆႇၸိုင်သင်သေၼႆႉႁႃး- လွင် ၶုဝ်းၼုင်တင်းမႆ ဢၼ်လႆႈလုၵ်ႉသၵ်ႉဢၼ် လႆႈလုၵ်ႉသႆႈၼ်ၵေႃ ၼင်းၶႂ်းၵီင်တုၺ်း သေ ဢဝ်ၵွႃႈသၵ်ႉပၼ် သႆႈပၼ်ၸိုင်ႉ ၼၼ်လေ- လွင်လႆႈၼ်ၵေႃ ပိၼ်ဢၼ် ပျေႃႉလုင်ပိင်းၸိုၼ်ႉ ႁူၸိုင်ႉႁူၵျုဝ်းသေ- လွင်ယူလွင်သဝ်း ၼ်ၵေႃပိၼ်ဢၼ်မိုတ်ႈ ၼ်ႇ လီၸိုၼ်ႁၼ်မႃးတေႃႉတေႃႉယဝ်ႉလေ-

ၶႂ်းၵီင်- လွၼ်မႃးၶႃႈလေ- သိုဝ်ပီ သင်ၵဝ်းၼၼ်ႉ- ၶႃႈၼွင်ႉ တေႃႉၵွႃႈသၵ်ႉ ပၼ်-။

တေႃႈၼ- လႆႈယဝ်ႉ ၼွင်ႉယိင်း-ပေႃႈ ပီၵွႃႈဢၢပ်ၼ်ႇ ပီတေႃႉဢၢဝ်ၵွႃႈ သၵ်ႉဢၢဝ် ၵဝ်းႁူပ်ႉလႆႈ- သိုဝ်ၼွၼ်ၽိူၼ်ၼိုင်သွင်

ၽိုၼ်ႁုၺ်း- အီသင်ၵေႃ ၵုံထွႆးႁိတ်း ပၼ်ၵၼ်ပီယူရူမျုၸ်း-။

ၶႆးၷိင်- ထင်ပိၼ် သင်ၶႃလႃ- လွင်မၼ်းယပ်ၵေႃၷံထုၺ်ၶႃ- ငီႁပ်းၷွႃ ၷပ်ၵေႃ- ၷွႃၷပ်ထိုပ်ႇၼၼ် ထင်ပိၼ် သင်ၶႃလႃ- ၷံယူသႃလုံထုၺ်ၶႃႁႃ့… ၼေႁ… ၼေႁ-။

တေႃၼ- ၼေႁ…ၼေႁ…ၽုၺ်ထိင်ယပ် ၼွင်ႇယိင်းၼႆႇ- ပီပေႃဝႃ ယႃပေႆလတ် ထိင်ၼႆလေ-

ယူလိုၵၼ်ႁိတ်းၼၼ် မိုတ်ၵၼ်မႃး ရူမိုပ်ႇရူဝၼ်းပိၼ်ၷၼ်ယူငပ်လုံ ႁတ်း လတ်ႁတ်းထႃ ႁတ်းၷွႃႁတ်းပ် ရူထွၵ်ႇ ရူထိင်ရူထိုပ်ႇရူမျုၸ်းဝုႇယပ်ႇလေ- ထိုင် မႃးဝၼ်းထံတေႃပေုၺ်ၷျင်း- လိုၼ်ႁႃ လွင်-၁၂- ၶႆၼၼ်ႇ သင်တေႃၼၵေႃ ထွင်ၷွႃမေႃး ၽိတ်ႁုၼ်းသပ်မံႇပုၵ် မုင်း ၶႃး-သိုပ်ၽေၵ် ၵင်ၽေၵ်- တင်းၶုင်မၼ်း ၂-ၷွင် ၃-ၷွင် တင်းလုၵ်းၼွၵ်လုၵ်း ၼုင်း ၷံလိၵ်ႇၷံယုၺ်သင်းလင်းလီဝုႇလေ- ႁိတ်းၷိုမ်မီးထံဝုႇႁုၼ်းၷျင်းၷၼ်တေႃပေုၺ် သွၼ်မုၺ်မုၺ်ၼၼ်ႇယူယပ်ႇ- ၷျင်းၼၼ်ႇၵေႃ မီး ၂-ၷွင် ၃-ၷွင်-ပိၼ်ၷျင်းမံႇၷျင်းၶႃး ထိုပ်ႇၼင်ႁုၼ်း ၷျင်းၷျႃၼၼ်ႇ ႁုၺ်း ၼင်ၵပ်လေ- တင်းႁုၼ်း တင်းၷျင်း- ပီၼွင်ႇ ႁၼ်းဝၼ်ၶပ်- သေႃၷေႃလု ၵၼ်သေၷပ်မံႇ ၷပ် ၶႃး မႃး ႁင်းပေုၺ် ႁင်းမၼ်းသေ- မႃးထွ်ၵၼ်ႁိတ်းသွင် ဝၼ်းပ်ပ်ႁုၺ်း ပိၼ်ၷၼ်ယပ်ႇၵုပ် လီ လီင်းင်းယူယပ်ႇ။

လုၵ်ၷွၼ်ၷၼ်တေႃယူၷျင်း- ၷၼ် ၵေႃ မႃးပၼ် ထရင်းမၼ်းဝုႇ- တင်းယိင်း တင်ထံးမီးဝုႇ ၄၀- ယပ်ႇလေ- ၼင်ၷၼ် လွင်တႃတေႃပေုၺ် ၷျင်းၼႆႇ- သင်တေႃ ၼၵေႃ- ထင်မႃးတီလိၵ်တႃတေႃတင် ၶေၼ်သိင်ယႃတီလုံးၼၼ်ႇ- တေႃထၷုပ် ၵုံၵၼ်ဝၼ်းလုၺ်-ထရင်းထိုပ်သိင်ၷႃပွႃ ႁၼ်းလုင်ၽေၷျင်း(ၷျင်းၵေႃမီတီ)သံ တင်းထၶုင်းလုၵ် ၷွၼ်ၷျင်း- ထၷွႃရူ မျုၸ်းမျုၸ်း- ထင်ႁိတ်းလိၵ် တင်ထိုင် လုံး မျုပ်ႇပိင်ၽိုၼ်ၼိုင်- လုံးၽေပိင် လႃငယ်း ၽိုၼ်ၼိုင်- ၽေသိင်ယႃထႃ ၼလုင်ပွင်ထိုင်(ၷထုပ်းယ) ၶပ်ထပ် ၵေႃ ပၼ်ႁိုင်းသုပ်းႁိုင်းၶုံးမႃး ရူထိုပ်ႇ ရူမျုၸ်းသေၷံၵႃး- ပပ်ႇလိၵ်သင်ပုၼ်း ၶေမ်းတၼ်ၵံထိုမ်းထၷွႃ ၷၼ်လုပ်သွၼ် လုပ်မီး ၼိုင်ၷသုင်းၷျင်းၼၼ်ႇ- ၵံႇထိ ထွႆပၼ်မႃးထွႆး-ရူထိုပ်ႇရူမျုၸ်းယူသပ်ႇ။

တေႃၼ- ၶႆၼႆႇ ၶႃႁပ်း တေႃၶႆႇၷွႃ ၼွၼ်းတီၷျင်းၶႃယပ်လုင်းၵျ်။

လုင်းယွတ်ထိင်- လၼ်သင်တေႃၶႆႇ ၶႆၼႆႇ ၵံးလိပ်ႁႃ့- ယုပ်ဝႃတေႃယူႁိတ်း ၵေႃ့ႁပ်းသေ- ဝံးၼႆႇထွင်ၶႆႇ လွႆးလွႆး ၼၼ်ၼႃး- ၷုပ်း…ၷုပ်- ၼုၶႆႇ ၵေႃၶႆႇ ယပ်ႇၼႃလုင်းဝႃ- လွင်ၵိၼ်လွင်ယံႇၼႃ လၼ်သင်တေႃႁိတ်းႁုပ်လႃ- တေႃၶႆႇႁုပ် ၵိၼ်ႁင်းႁုၺ်းႁႃ့- မႃးၵိၼ်တီၼႆယပ်ႇ ၼႃလုင်း- ထွင်မၼ်းၵံၵေႃၷံထုၺ်-ပေႃ ၷံဘၼ်းမႃးၵေႃ ႁုၷေႃးၼင်းၷွႃသုင် ယပ်ႇၷုပ်-။

ၶႆးၷိင်- ယူတီၼႆသေၷွႃသွၼ်ၷပ် ၵေႃ ထင်ပိၼ်သင်ၶႃလႃ ပိႁပ်းၶႃ

ၵေႃ- ထင်လုဝ်မ်ႉႁွ၊ဂိုတ်းသင်ၶ၊-မိူး ခေႃႉလိဝ်ႁုလ်းဢမ်လိၶၼ်ႇၶ၊မၼ်။

တေႃၸေ- လိုဝ်ယူတီၼ်ႈတေႃ ပိၵေႃ ၵျိုၵ်သုတ်းယဝ်ႉ-ပိၵေႃဢမ်ၼႂ်ႉၼင်ၵဝ်- ႁုလ်းၵ၊ဢမျႂ်း ဂိုတ်းၵေႃႉလုၵ်ဢွၼ် ၼ်ႇ- တေႃလ်လွႆးလို- လွႆးလုံးလုၵ်ဢွၼ် ၶေ်- ၶဝ်ၶိုမ၊းမိုဝ်လို- ၼ်ႉမိုဝ်းမိုဝ်လို ၶေ်ဢမ်ဝ၊- ႁူၶဝ်တေႃၶဝ်ၶဝ်ဢွၵ်ဢွၵ် ႁူၶျိင်ႁူယံးယဝ်ႉ- ပေ၊ပိယူတီၼ်ႈၼ်ႇ-ၶဝ် မတ်ဢမ်ႁတ်းမ၊း- ဢၼ်ၶဝ်ၶိုတွင်ၶိုထံ ဢိတ်းဢိတ်းဢိဢိၼၼ်ႇၵေႃ- ၶဝ်တေႃ ဢမ်ႁတ်းမ၊းတွင် မ၊းထံၶေ်- ထင်ဝ၊ ပိတေႃႁွ၊ယူတိဂိူးႁွ ်းၼၼ်ဢဝ်ယဝ်ႉ ပိ လိလ်းလ၊းဝ၊ လိုဝ်ႉၼ်ႈဢိုဝ်- လွင်ၵိၼ် လွင်ယံႉတေႃႉ ႁူပိတေႃလ်မ၊းပိုင်တီၼ်ႈ- တေႃလ်မ၊းၵိၼ် တီၼ်ႈယဝ်ႉ- ပိၵေႃဢမ် မေႃတုံမေႃႁူင်- ဢမ်တၼ်းတုံ တၼ်း ႁူင်ၼင်ၵဝ်-။

လုင်းယွတ်လိင်- လိုဝ်ယူ… လိုဝ်ယူ… ဢၼ်သၼ် သင်ဝ၊ၼ်ႇ- ပေ၊မိုဝ်ႁိုဝ်း ဝၼ်းၾုလ်ၶျွင်းႁဝ်းၼ်ႇ သံႉပိၼ်ဝၼ်း ၵတ်- ၶေႃးၼင်းၵေႃ ဢမ်လုဝ်ဢွၵ်ၼႂ် ၵတ်ယဝ်ႉဢူဝ၊- ပိုႉလွ’ၵၼ်လိင်ႉၼ်ႇၶိင် ပွ’းၾုလ်ၶျွင်းႁဝ်းၼ်ႇယဝ်ႉ-ထဝ်မျႂ်ႉပိင် ၶဝ်- ထၶၼ်းမူးၶဝ်- သံႉတင်းထဝ်ဂိုင် ႁဝ်းၶဝ်ၵေႃတေႃမ၊းဢိုဝ်မိုဝ်ႁိုဝ်း ၼ်ႇ။

ၼ်းၵိင်- မွၵ်ၼ်ဝ်ႉၶ၊ႁ၊ႉဢူ-တိလို လ်လ်ၶ၊ တေႃမ၊းၼ်ႇ-။

လုင်းယွတ်လိင်- ဢမ်မွၵ်ၼ် တိလို ၼ၊း- ပိၼွင်ႉၶ-ဝၼ်သိသုၼ်ႁဝ်းလိုဝ်း ၼ်ႇႁုလ်းၼင်ၵဝ်-။

ၼ်းၵိင်- ဢေႃ… ၶ၊ႁဝ်းယုဝ်ဝ၊ မွၵ်တင်းဢိုင်ၶ၊ၼ၊း- ပိသဝ်ႁဝ်းတေႃ လ်ဢွၵ်လတ်ၶုံးၶ၊ဢိုဝ်ၶေႃ မိုဝ်ႁိုဝ်း ၼ်ႇ- ၸေႃ…ၸေႃ ၸေႃႉ-

တေႃၸေ- ထင်ပိဢမ်ဢွၵ် လတ်ယူႁူ ဝၼ်းႁိုဝ်လ၊ၼွင်ႉယိင်းၵေႃ-

ဝ၊ၼ်ၶေ်တင်းလတ်တင်းၶုဝ်ယိပ်း ဢဝ်ပုၵ်ႉ ၵိၼ်ၶုဝ်းလုင်းႁိုၼ်းႁွ၊ ၼင် ၼၼ်ၶေ်- ၼင်းၼ်းဢိင်ၵေႃ လွ’ဢဝ် တိုၵ်သိုၶုဝ်း လုင်းႁွ၊လွႆး-။

ၼ်းၵိင်- ဢဝ်ယူးမ၊းလွႆးၶေ် ဢမ် ၼွင်ႉ- လုဝ်ပတ်းလုဝ်ၽိဝ် မုၼ်မ်ႉမုၼ် တွၵ်ဢိုဝ်-

ထံးၼွင်ယူၼ်ႇၵေႃ ဢဝ်တင်း ယူး ၶေ် လိလ်လုင်လုင်းႁွ၊လွႆး ပိၼင်းၶဝ် ၼင်းၼ်းဢိင် ၼၼ်ႇယဝ်ႉ-။ လွင်ဢွၼ် ၵၼ်မိုဝ်းပတ်းမိုဝ်းၽိဝ် မုၼ်မ်ႉမုၼ်တွၵ် မၼ်းၶေ်ၶေ်- ယံးၾွင်းၼင်ၼၼ်ထံး ဢွင်ယူၼ် ထင်လွႆလိမ၊း သွပ်ႉသိပ်းပိ ၼင်းၶဝ်- လတ်ဝ၊…။

ဢွင်ယူၼ်ႇ- တဢဝ်ၵျေႃဝ်ႉလ၊ႁိုၼ်း ပိသင်ပိႁဝ်းၼ်ႇ- ပိဢိင်ႁဝ်းဢမ်ၼႂ်ယူၶေ ၵဝ်ထင်တေႃႉ ၸေႃ…ၸေႃ…။

ပိၼင်းၶဝ်ထင်ဢဝ်မိုဝ်း ယၵ်းလိမ် ပၼ် သၼ်ၶ၊မၼ်း- သိင်ၶွင်ႉမေ၊… ဢ၊း… လ၊းလ၊း- လၼ်ဢွၵ်သုပ်း မၼ်းႁွ၊ၼင်ၼၼ်-

တေႃၸေ- ႁ၊… ပိၼ်သင်- ထံး ၼွင်ႉ- ယိပ်ရ၊းမိင်းထလင်းလိယုဝ်ႉပိ-။

ဢွင်ယူၼ်ႇ- ဢမ်လိုဝ်ၶ၊- ၶ၊ႁဝ်းယိပ်

ရှ့ၢ်းတၢ ဖ့ၢ် လုၢ်ႉရှ့ၢ်း အုၚ်တိၣ်ခၢ ၡ္ၚ်းခၣ်–။

ဝၢ်ၣ်မေသ် လပ်းတၢလၚ်းတေါပီ အၚ်းခ္စ်မေသ်လေ်– ပီအၚ်းခ္စ်ဧေါယှံႉ သုလ်းသုလ်းမေသ် လွံခ့္ဓစ်ထွံးအၚ်အၚ် အွှၚ်မၣ်းလတ်ၣ်ခၣ်ယှုယၚ်–။

ဝံးမေသ်သၚ်ေတၢၣ ခ့္မိုၚ်းယှုတိၡုၣ်း မၣ်းၡိ့းရွှၚ်းအၣ်ခ့ၣ်မေသ်ယၚ်– ထိုၚ်မၢး ဝၣ်းဖုလ်ရွှၚ်း– ပီအွှၚ်ရုၣ်းဝၣ်ရုၣ်း သုၣ် ဝၣ်လ္ုဝၣ်အၣ်ခ့ၣ် ခ္ုံး (၃) ဝၣ် သိသုၣ် လီယိၚ်းလီလ်း သေါဢော ဂၣ်မၢး– ပၢးခွၚ်ပၢးမွၚ်း မၢးပ္ုႉလိၚ် ပ္ုႉလှုခံမျှၢ်အၚ်အၣ်– အၣ်ပီၣ်ရုၣ်း ထ္စ် ရုၣ်းလုၚ်အိၢ်တၚ်း သၚ်တေါအ (ရွှၚ်းညြီမ္ုံအွၣ်) အွၣ်ဂၣ်ခွှၢအၚ် ပ္ုႉမ့ၡျှၢ်ယှု ခ္ုံးရွှၚ်းမ္ုံအၣ်ခ့ၣ်မေသ်လေ်– ဂံဖွှၚ်ထိုပ်းအၣ်ပီၣ်ရုၣ်းအုံ ရုၣ်းခ္စ် ခ္စ်သံႉ အွၣ်ဂၣ်ဂွ့ၚ်ဂွ့မွၚ်း ဂၢဂၢ မိပ် မိပ်– မေပျၢ်ပျၢ် သိုပ်းသိုပ်း ၡ္ၚ်းဖ့ၢ် ၡ္ၚ်းမၣ်း ပၣ်းဝ့္ၚ်လွၚ်လွၚ်– အၣ်ပီၣ် အွၣ်ဂ့ၢ်းလ်းမစ်– ယိၚ်းသစ် ခ္စ်ဧေါ– အၚ်ဂၢမျှၢ်ပီအွှၚ် ပွၚ်တစ်ဖိစ်ထိုၚ်မၢး ထိုပ်းအၣ်ခ့ၣ်– ဂ့ၢ်လ်းအ့ံအိၚ်လီးလေ်ခ္စ် မုၣ်းလိၚ် လှု တံး ထွံးသုပ်လ္ုသုပ်အၣ်ခ့ၣ် မေသ်လေ်– တိလ္ုတိအၣ်ၣ် တွၣ်ဖ့ၢ်တွၣ် မၣ်းပီၣ်အၣ်ၣ်မျှိမ္ုဂျပိၚ်းထ္ုဝ့္ ရှုလိုပ်ရှု မျၢပ်း ရှုထွှၢ်ႉ ရှုလိၚ် ရှုတိ ရှုလိလ်ဂ့ၢ်တ်း အၣ်မေသ်ယၚ်– ထိုၚ်တိလစ်မျှၢ္စ်ပိၚ် ခ္စ်– လခ္ဓၣ်းမှုးခ္စ်– လစ်ဂ့ၚ်ခ္စ်ဖိစ် မၢးယၚ် ယှုတၣ်တၣ်မၣ်း ဂံးအိုၚ်– လၚ်ဖုလ် ပၚ်ရုံပစ်လတ် (ရျေါရှၢ)

လွှၚ်ဖုလ် ရွှၚ်းမ္ုံလေ်– ပှုလွှ’ယွှတ်လိၚ် လွှၚ်လုၢ်ႉလုၢ်းမေသ်မွှၢ်လတ် ၡ္ုစ်ပိုၚ်း ခ္ုံးရုံ–။

လုၚ်းယွှတ်လိၚ် အၚ်အၣ်ၣ် ပီအွှၚ် တၚ်းသိၚ်တၚ်းလ် အၣ်ဖိစ်ခ္စ် တစ် မၢး ပၣ်အိၣ်ပၣ်ဂ့ၚ်း တိပွ’းပၚ်ရုံ ဖုလ်ရွှၚ်းမ္ုံၡ္ၚ်းခၢအ့ံ– အိၢ်တၚ်းလစ် မျှၢ္စ် ပိၚ်ၡ္ၚ်းခ္စ်– လစ်လခ္ဓၣ်းမှုးၡ္ၚ်း လစ်ဂ့ၚ်ၡ္ၚ်းခ္စ်– ရှုဧေါႉရှုရုၣ်း– ခၢ ၡ္ၚ်းပီၣ်အၣ်ၣ်သိုပ်းထ္ု ၡ္ပ်ႉဂှံလုံးတွၣ် ယှ္ုယှ္ုခံအံတေါ့ႉတေါ့ႉခၢ– အၚ်ဂှုစ်ၡ္ၚ်း ခၢပေါတေါ်လ် ဖုလ်ရွှၚ်း တိဝၣ်ဖေ ဖေၡ္ၚ်းအ့ံ– ခွပ်အၣ်ၡ္ၚ်းခၢ ပီအွှၚ်– (၃) ဝၣ် (၄) သုၣ် ရှိဝၢးပၢးဖွှံႉ ဂၣ်မေသ်လေ်– မုၚ်ၡ္ၣ်လုၢ်ႉအွၣ်ၡ္ၚ်း ခၢဝၣ်အွှၢ်အၢးပၚ် အၚ်ဂှုစ်ဂှုခ္စ်ပေါ တေါ်လ်သွၣ်လ်မေပိၚ်ရှၢ လိၢ်လ်း တၚ်းၡ္ုတၚ်းၡ္ၣ် ခိုတ်းဂပ်ခိုတ်းပၣ် အၣ်ခ့ၣ် ဝၢ်ၣ်မေသ်လေ်– လွှၚ်အွၣ် ဂၣ်ခ္ဓတ်းထ္ု ဂျုပ်းလၢးမၢး– ထိုၚ်တိ ပေါလ်အွှၚ်မျှၚ်ထၚ်သွၢး ပီၣ်မၢးအၚ် အ့ၣ်ခ့ၣ် ခၢၡ္ၚ်းပီၣ်အၣ်ၣ် ယွှၚ်ဂုၚ်အစ် မုၣ်ၡ္ၚ်းခၢပီအွှၚ် ရှုဧေါႉရှုရုၣ်း ယှု တေါ့ႉတေါ့ႉခၢ– အၚ်အၣ်ၡ္ၚ်းခၢပီအွှၚ် အွၣ်ဂၣ်ခ္ဓတ်းထ္ု ဂျုပ်းလၢး မၢးအ့ံ– တေါ်လှုးအစ်ဂၢအ့ံ ရုလ်းဧေါ အံဂၢး– မိုပ်းအၢ အၚ်ဂှုစ်ဂှု အၢဂၣ်တၢရွှၚ်း ၡ္ၚ်းခၢပေါတေါ်ပျေႉလုၚ်လိလုၚ်တွၣ်း တုပ်းခွှၢမိုပ်းအၢအၣ်ခ့ၣ်–တၚ်းၡ္ၚ်းခၢ ပီ အွှၚ် ရုၣ်းဝၣ်ရုၣ်းသုၣ်လေ်– တၚ်း ရွှၚ်းညြီအွၣ်ၡ္ၚ်းခၢ တၢ်းတေါ် ရှိဂှု

ၸွံသိင်ဝိင်းပၵ်ၵၼ်သေ- သိုဝ်ၸွႆႈႁိူင်း မၼ်းတွၼ်လႆႈတွၼ်ၼၼ့်- တၢင်းဝေ ဢွၼ်ၵၼ် ၶတ်းၸႂ်ၡူင်းလႄးႁႃထိင် ယူဢၼ်ဝႃၼၼ့်ၵေႃ-ၶႃႁဝ်းမုင်မွင်း- ယုံယႆၢၼ်လိုဝ်လုံးလွံးယူ ၵၢ် ၶ ၶႃ ၵေႃ- ယွၼ်းၶွတ်ယွတ်ပ်ၶိုးၵႃၼ်သေ ၵႂၢမ်းၶႃ- (သိင်တုပ်းမိုဝ်းပေႃႁွၼ်လုင် ႁႃယဝ့်) ပေႃပူလွ ယွတ်ထိင်ၶွတ် ယွတ်ပ်ၶိုးယဝ့်- ၵႂၢမ်းၼၼ့် ထဝ်မျႃ့ ပိင်ထင်သႆႉလုၵ်ႉမွၵ်လတ်ၶၼ်-။

အခု ကြွရောက်ကြတဲ့- ပရိသတ် ရပ်မိရပ်ဘ များနှင့် လူကြီးများကို ကျွန်တော် အထူးဘဲ လေးစား ပါ တယ်- ယခုကဲ့သို့မိမိတို့၏ သား သ္မီး ကလေးများရဲ့ ပညာရေးကို ရှေ့ရှု ပြီး စာသင်ကျောင်း ဖြစ်မြောက် အောင်- ဖွင့်လှစ်နိုင်သည်အထိ ညီညီ ညွတ်ညွတ် ဝိုင်းဝန်းကူညီဆောင်ရွက် ကြသည်ကို- ကျွန်တော်တို့အစိုးရပိုင်း အနေနှင့် အများကြီးဘဲ ဝမ်းမြောက် စွာဖြင့်ချီးကျူးပါတယ်- နောက်တခု ကတော့- အထက်တန်း ပညာကို- ကောလိပ် တက္ကသိုလ် မှ သင်ကြား တတ်မြောက်လာပြီး- မိမိ၏ ဝမ်းစာ ရေး ကိုယ်ကျိုးအတွက် အစိုးရဌာန တခုခုတွင်သော်၎င်း၊ အခြားဌာန တ ခု ခု တွင် သော်၎င်း၊ တောင်း ဆို လျှောက်ထား ခဲ့လျှင် အလွယ် တကူ ရနိုင်သည့်အရည်အချင်း ရှိပါလျက် နှင့်- မိမိကိုယ်ကျိုးကို မငဲ့ကွက်ဘဲ- ကျေးလက်တောရွာမှာရှိတဲ့- ကလေး သူငယ်များကို ပညာရင်နို့ သောက် စို့နိုင်စေပြီး ကျွန်တော်တို့ပြည်ထောင် စုကြီးကို အုဋ်မြစ် အောက်ခြေကစ- ပြုစုပျိုးထောင်တဲ့ အခုလို စေတနာ ရှင်တယောက်ကို ကျွန်တော် အများ ကြီးဘဲ ဂုဏ် ယူ ချီးကျူးမိပါတယ်- ဦးကြီးများတို့ ကျောင်းဖွင့်လှစ်ပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ- လိုအပ်တဲ့ အကူ အ ညီများကို ကျွန်တော်တို့ အစိုးရပိုင်း အနေနှင့် တတ်နိုင်တဲ့ဘက်က အချိန် မရွေး ကူညီရန် အသင့် ရှိပါတယ် ကျွန်တော်ပြောချင်တာ အများကြီးရှိ သော်လဲ- ဒီကပရိသတ်ကြီးများ နား လည်ကြမှာမဟုတ်သည့်အတွက် ကျွန် တော် ဤမျှဘဲ နိဂုံးချုပ် ပါရ စေ ခင်ဗျား။ (သိင်တုပ်းမိုဝ်းပေႃႁွၼ် လုင်ႁႃယဝ့်) ဝ်း သေ ထဝ်မျႃ့ပိင် ၶွတ်ယွတ်ပ်ၶိုးယဝ့်- ၶိူင်းထဝ် ၵေႃႉ ၼိုင်ထင် လွံလွံလၢတ်ၶၼ် ၵၼ်းဢၼ် ၼင်ႁႂ်းမၼ်းၼၼ့်-။

ၶိူင်းထဝ်- ပိုၼ်တုပ်းမိုဝ်းၵေႃ- ၼဝ် တုပ်းႁႃလွံးပိုၼ် ၼင် ၼၼ် ယဝ့်ၵျေႃႉ- ထဝ်မျႃ့ပိင်ႁဝ်းလတ်သင်ၵျေႃသင်ႁႃ ၵေႃၵဝ်ဢၢံႁူ- ၶိုးၼႃ ဢၢဝ်သု- ထင်မိူး လိင်းၸႂ်ႁိူဝ်သႃ။

ဢၢသု- ႁႆးဝ ၵ်း သုင်းမိူးသူ်ၼ့်ၵေႃ- ပိၼ်ဢၢၼ်လီ ၵုလ်း ၵုလ်း ဢိုဝ်- ဢၢၼ် မၼ်းထဝ် လတ်ႁႃၼ့် လုင်းမိူး သူ်ဢၢံႁူ ႁွၼ်ႁႃ-။

လုင်းမိူးသႆု- ဢိုဝ်.... ဢၢၼ်လီတေႃ ဢၢၼ်လီယူသဝ့်- ဢီသင်လီ- ဢၢၼ်လွႆ

လီ တီလွ်လီ- အၼ်ဝါၼၼ့် ဂဝ်အံၶူ လေ်- အၼ်လီတေ်ႉ ၶူအၼ်လီခွါမ့်ႈ ဂေါ်-။

ဢ်သု- ပေါအံၶူဂေါ်- ယွ့်လီသီ လေါ်လုင်းၾဝ်း- ပေါပိၼ် လတ်ပိၼ် ၾျ-။

လုင်းႏႈသုံ- အိုဝ် ... ဂိလ်ာလၵ်းဂဝ် တွ့်ယူလေ်- ဂဝ်အံၶူယဝ့်- မ့်ႈၼ့်ဂေါ် နိုၵ်ႉတေ်ႉ လံအ်သုၵ်- ၾျ်-ၾျ်-။

ဂံႈၼၼ့်ရှင်း[သြ]မ့် သင် တေါၼ လင်လုၵ်ႉမါး လုၵ်းတီၾ်း ခုင်တီလိၵ် ၼၼ့်ငေလတ်ခေၼ်- သင်းလင်းခေၼ်။

တေါၼ- အၼ်လဝ်မျူဝ့်ပိင် ၾဝ်း ဓါဢွၵ်လတ်ခွါဂုံးမၼ်ၼ့်- ဓါၾဝ်းခတ် လတ်ခေၼ်တီရျဝ်မၼ်း- ၼင်အၼ်ၾဝ်း ဓါပီၼွင့် လုင်းလၼ် ဂုၼ်းဝၼ်ဂုၼ်း သုၼ်လီဝါး ပါးဖွႉ ဂၼ်သေလေ် လံ ၾုလ်ရှင်းသွၼ်လိၵ်လိုဝ့်ၼ်ၼ့်- ဖ်လုင် ပွင်လိုင်းၼဝ်ဂေါ် ပိၼ်အၼ် လွၼ်လုံး တေ်ႉတေ်ႉလေ်- လုဝ်လွင်ဂံႉထီမျူဝ်း လွ်ငေသံဝါ-၊ ၼင်အၼ် တတ်ၼိုင်ပွင် ပိၼ်လံၼၼ့်- တေ်ရူလီလွ့်ထီယူရူၾျင် ရူယံး ဝါလိုဝ့်ၼ်ဓါဝါ-။ သံၼိုင်ၼင် အၼ်ဓါၾဝ်း ၼ်တင်ပျေၼ်ပီၼွင့် ၾဝ်း ဓဝ်တင်းလံၼ့်သံႉ- ဓါၾဝ်းဂေါ်အံ လွ်လေ်ဝါ ခွါသွၼ် မေါ်မါးလွင်ပိင် ရာ တင်းလင်တင်းမေါ်ယဝ့်လေ်- ၼ် မါးပျေၼ်ဂုင်ခေၼ်မုၼ်- ၼ်မါးပုၵ်းၾင် ရျီခုၼ် ခေၼ်သူလဝ်အံလွ် အၼ်ဝါၼၼ့် ယုံယံ ငေဂံႈဓါ- ခွပ်ပိုဝ်ဓါၾဝ်းဝုၼ့် လွ်မုင်ၾၼ် လုၵ်ဢွၼ်ဝၼ်ၼွၵ်ၼေါးပင် ၾဝ်းဓါၼ့်- လွင်တါတေ်လံသွၼ် ပိင် ရာလိၵ်လံးၼၼ့်-မၼ်းပိၼ်အၼ်ယပ် ယၵ်ဓၼ်လွ်ဝ့်တေ်ႉတေ်ႉ အၼ်ဝါၼၼ့် ဓါၾဝ်းမုင်ၾၼ်ၼင်ၼ်လေ်- လုၵ်ဢွၼ် လိုဝ်းအၼ်ဢူမေအံပျူႉအံလုင် အံတုဝ် အံတၼ်း အံလင်ခွါလံပ်ပိၼ် ၾါသွၼ် ၼ်ႈမူးၼ်ႈပိင်းလံၼၼ့် ၾူပေါလံသွၼ် လံမေါ် ၾူၼဝ်ပေါမီးတင်းၶူတင်းၾၼ် နိုတ်းလွံး ဂပ်ဝၼ်ပၼ်မိုင်း မိုဝ်လိဝ်ၼ့် ငေလေ်-မိၵ်းဂံ တွင် ၶွင်ဂံႉပၼ်းအၼ် ဝါၼ်ၼၼ့်- တုၵ်ႉဖ်တၼ်း မၼ်းတွၼ် လွ်တွၼ်ၼၼ့် ၾူပေါလံလွ့်ဂၼ် ပၼ် ပိၼ်အိၼ်ၵိင်းဝၼ်မိုင်း ၾဝ်းဓါနိုၼ်ယွ် မ့်သုင် ချမ်းသါတုဝ်းတွၼ်းခွါမိုဝ်းၼေါ လေ်- ဓါၾဝ်းလင်မီးလွ်လေ်တၼေါငေ ၼ်ရူလိဂံႉထီပီၼွင့်ပေါ်မေပေါ်ၼလုင်း အဝ် လဝ်ၵ်လဝ်ၼေါး ၾဝ်းဓဝ် ၼင်ၼ် ဓါယဝ့်-။

အၼ်ပိၼ်တါ ဝုၼ်ပုၼ်ဖွၼ်းတွၼ် ဖ် ပေါ်မေပီၼွင့်- ၾဝ်းဓဝ်ၼ်ဂေါ်- လိုဝ်းအၼ် မီးလုၵ်မီးလင်း အသၵ်အ ယွ့် အၼ်တိုၵ်ႉလီလံယူရှင်း သွၼ်ပိင် ရာလိၵ်လံးၼၼ့်- ယါပေပွ့်လါပွ့် လိုင်း လံလံလွၵ်လွၵ်-လိုဝ့်ၼင် ရူပွၵ်ရူ ဖဝ်လိုဝ်းၼၼ့်ငေလေ်-မိလ်ားတေါ်လီ အၼ် ဢွၼ်ဂၼ်အဝ်မါးအပ်ဂၼ်အပ် ရှင်း- ၾူဓဝ်ပေါမီး ပိင်ရာလိၵ်လံး တင်းလၵ်းဘင်းလီ ခွါမိုဝ်း ၼေါၼၼ့် ဓါၾဝ်းအဝ်သုပ်းအဝ်ခုံး ပုၵ်းတွ့်လွ့် အိၼ်လွ့်ၵိင်းၼင်ၼ်ဓါယဝ့်-ၼင်အၼ် ဓါၾဝ်းလံခွါသွၼ် မေါ်ပိင်ရာမီးမါး

ခ့ဂေၢ်-ပိာ်ရှ့ၢ်းလူးတိၢ်ဂ့ၢ် လွၢ်းဒၢး ခ့ပၣ်ပိာ်ကိာ်ဂ့ၤ အသၢ်သံလ့ၣ်သေ လေ- လၢ်ဝၤလံသွၣ်လံမေၢ်မၤးဒၢ ခံခၢလေ- မၣ်းပိာ်ရှ့ၢ်းလူးပေၢ်အ လုၢ်းအၢ် လၢ်ဂ့ၢ် လၢ်ဒၢးဂ့ၢ်းခၢ် သူ လၢ် ရူဂေၢ်ႉရူရၣ်း အၣ်ဝၤဒၣ် ခၢ ဂ့ၢ်းယုံယံဒၢ်ခံသေ- တၢ်တော်ဂ့ၤပေၢ် လံတွၢ်မိၣ်းရှၢ်ရှ့ၢ်းလူး သူလၢ်ဒၣ်- အရှူၢ်းပုၣ်တ့ၢ် တုၢ်ဂၢ်တၢ်းတော်အံ ခိၢ်အံတၢ် သၢ်သေလေ- တံၤလဲ့ ကံ သုတ်ကံရှူၣ်သေ- ပုၣ်ပွၤင်းဘွၣ်ဖဲ အၣ်ခၢဂ့ၢ်းတၢ်ဒိၢ် ပွၢ်ပိာ်လံဒၣ် တၢ်းတော်ခတ်းလဲ့ ရှူၢ်းလၢး ခံတၢ်း ပၢ်ပၣ်း ကိလ်း အၣ်း မိးဝ့ ခၣ်းဂၢ်လဲ့ ဒၢ်ဒံ အမၣ်ခၢယဝ့- ဒၢ်အၣ်ခၢ ဂ့ၢ်းလံခွၢ သွၣ်မေၢ်မိးမၤး ပိၢ်လၢ လိဝ့ဒံ သေယဝ့- ယပ်ဖိတ် ရိတ်လဲ့ တုၢ်ႉခပၢ်ပၣ်းတၣ်လဲ့ အၣ်ဝၤဒၣ်- အံမုၢ်အံတုလ်း အံရှူအံဂ့ၣ်သေလေ- ဂုလ်းခံ ဒၢ်ခိုၢ်တၢ်ငၢ်- တိၣ်ယၣ် ခိုၢ်ခုၢ်တိလိၢ်သေ- သိၢ်လိသိၢ်ဝၣ် ရှွ့ၢ်ခံၣ် အွၢ်သုပ်းအွၢ်ပၢ် လတ်ဝၤ- လၢ်ဂ့ၢ် လၢ်ဒၢးခၢ်ခ့- ပိာ်အူမေလၢ် ခၢ်လၢ်ဖဂၢ်း- လၢ်တၣ်ရှ့ၢ်းလူး သိပ် အသၢ်သံလဲ့ ဂ့ၢ်းယဝ့- ရှ့ၢ်းလူး မိးယဲ့ မိးခံတော်ႉတော်ႉ- လုၢ်လံဂံႉထိထွၢ်မ ပၣ်ကိာ်ပၣ်ဂ့ၤ တွၢ်ရှၢ်ရှ့ၢ်းလူးခၢ် တော်ႉတော်ႉ- အံလဲ့လေဝၤမိးလဲ့ ဂ့ၤမၣ်း ဝၣ်ရှူပိုၣ်သေ လတ်အွၢ်သုပ်းအွၢ်ပၢ် ပိာ်လုံးလံလံသိုဝ့ခံ ဂုလ်းအံလဲ့ခၢလေ တိၣ်းဝၤခၢဂ့ၢ်း မုၢ်သွပ်လွပ်တုလ်း- လံဂ့ၣ်ဖဝ လၢ်ဂ့ၢ်လၢ်ဒၢး ခၢ်သေ ယဝ့- လၢ်ဝၤခၣ်းဂၢ်လဲ့ ပေၢ်ပွၢ်အွၢ် မၤးပိၣ်းပိာ် ခ့လွ'ထိဂံႉတွၢ်ပၣ်ဒၢ် အၣ်ခၢဂ့ၢ်းတတ်ဒိၢ်ပွၢ်ပိာ်လံခ့အ မၣ်တော်ႉတော်ႉဝၤဝၤ အၣ်ဝၤဒၣ် ယုံ ယံသေဂံးခၢအော်-॥

သံႉဝၤခၢဂ့ၢ်း မိးလဲ့လေတၢဒၢ လိဝ့ ခံသေလံဂေၢ်-ဂ့ၢ်းခၢပိအွ့လုၢ်း လၢ- လုၢ်လံ ကိၢ်လၢ် ဖၢ်ဒွၢ်ခၣ် ဖွံႉသိၢ်ပိၢ်းပၢ် လွ'ထိဂၣ်သေလေ- ဒၢ်ရှူၢ်ဒၢဂၣ်တၢရွၢ်း ဂ့ၢ်းခၢ ပေၢ် တော် တံတုၢ်တုၢ်းတွၣ်း လိလိုၢ်မိုၢ်းဒၢ ဒၣ်- မိလ်းတော်သူ လၢ်ဂ့ၢ်းခၢ ရူ ဂေၢ်ႉရူရၣ်း- အွၣ်ဂၣ်သိပ်သေလွ' ဂၣ်ပၣ်ကိာ်ပၣ်ဂ့ၤ ခွၢမိုၢ်းဒၢယၢ ရှူလံယုပ်ယွ'းသေဂံးအၣ်ဝၤဒၣ်- ခၢ ဂ့ၢ်းခွတ်ယွတ်ပံရုံး တွၢ်းပၣ် ဒၢ်ခံ ခၢအော်-॥

ပေၢ်ဝၤသၢ်တော်ၢ ခ ခွတ်ယွတ်ပံရုံး ဝၢ်းတံးယဝ့ဂေၢ်- သိၢ်တုပ်းမိုၢ်းပေၢ် ရှူၣ်လုၢ်ခွၢလေ- ဒၢ်းခံးကိၢ်ဂေၢ်ယူ တၢ်းလွၢ်ႉ ဖၢ်လၢ်ပိုၣ်ဒၣ်သေ ယုံႉ လုၢ်ယူ ဂ့ၢ်ဂိမၣ်းပေၢ်မံတိၢ်ယူယဝ့॥

ခနၣ်းလိၢ်- ဂေၢ် · ပေၢ်ႉယုံႉကိသၢ် သုၢ်ယူအံးရွၢ်း- မၤးလေဂ့ၢ်းခွၢ သိး မေၢ်သိးဝၣ်ဂ့ၢ်း- ပေၢ်မိုၢ်းတိုၢ်ရှူၣ်း လွၢ်ခွ'မိုၢ်းယုံႉရှူရှလေ- ဂေၢ် · ဂေၢ်॥

ခံးကိၢ်- ဂ့ၢ်း··· ခနၣ်းလိၢ်ခ့မ့း- ပိုၣ်ပေၢ်တုၢ်းလဲ့လုၢ်ခွၢ- ဝၤပိလုၢ်ခွၢ လေ- သူအံဂုၢ်တုၢ်းငၤရ'း॥

ခနၣ်းလိၢ်- ဝၤလိုဝ့ခံ ဂေၢ်တော်

တုၵ်းငါရ့်းၵ့်ၵ့်ထ်ႇၵ္ခံၼ်ႈ၊ တုင်းငါရ့်းၶိ ၶုံးခံၵိုဝ်ဓေါ–

ဝါၼ်သေ်–အ္ၷၼ်ဂၼ်ၶ္ဂၤၵ့်သီးခုဝ်း သီးလိင်းအာၼ်ခဝ်အာဝ်မါး လိင့်လူ ပိုၼ် ၼၼ့်ယူသဝ့်။

ပေါဝါလိင့်သူ ၵ့်ၵေ့ပျ– မွ်ၵ် လတ်သင်းသင်းယဝ့် ရူလိုဝ့်ရူမျုဝ်းတုဝ် တၼ်းယဝ့်ၸွတ် ၸွတ်ယွတ်ပင်ရ့် ရူသီး သေ်ယဝ့်– သင်တေါၼၡ္ငင်းသြါအ္ၷၼ် ဓေါ် သိုဝ်ခသ်ၾုလ်ၡ္ငင်း– သ္ၷၼ်ပၼ် လုၵ်အ္ၷၼ်ခဝ်ၶ္ဂ ရူဝၼ်းရူဝၼ်းဂံးလိဝ် ယူယဝ့်။

★ ★ ★

တ္ၷၼ်–၆

သင်ခတါၼဓေါ်– ၾုလ်ၡ္ငင်း လံ မါး–၂–၃–ယိုၼ်–ၶ္ဝ်ပိုဝ်ဝါမၼ်းမေ် ထွံးထိုဝ် ထွံးသုံးသုၵ်အ္ၷၼ်လေ်– လုၵ် အ္ၷၼ်ၡ္ငင်းၼ်ဓေါ်–ပိၼ်အာၼ်ၵ့်ၵ်–ဂုဝ့်– ရုဝ်သေ်ဘ္ၷ ခိုးဝ့်ရူခဂါ့လီယိင်းလီလဲးဝ့် ယဝ့်–ရာါးမိုဝ်ၾ္ၷင်းလဘာ်ခၼ်သ္ၷၼ်ခၼ် လုၵ်အ္ၷၼ်ခဝ်ဓေါ်– ၼင်ၵ်ိုဝ်ၵ် ထိုဝ်လုၵ် အ္ၷၼ်ပေါတ်ပါးမါးၼ်ုး လိၵ်ၼၼ်– အာပုံၸ္ၷတ်းပုံတ္ၷၼ်အ္ၷၼ် အာၼ်လီမတ်လီ တ္ၷင်းလို– ခုံး ၼ်လီခပျ်ထိုဝ်လုၵ်အ္ၷၼ် လီခံၵ့်ၼ်ခံ ခုဝ်ၼၼ်လို– ဂ့်ဂ့်အာဝ်သတ် ခၼ်လုၵ်အ္ၷၼ်ခဝ်ၼ်ုးတၼ်း ၼင်ၼၼ် လေ်– လုၵ်အ္ၷၼ်ၼ်ဓေါ် ထိုဝ်ပျ်ထွံး လိၵ်လံး တံးဂါ့တံးခသံ– ထ္ၷ သုဝ်း ထ္ၷ ခုံး လၵ်းလၵ်းလီလိ ၵ့်င်းၾုၵ့်င်း မၼ်းဝ့်ယူယဝ့်၊ ရာါးမိုဝ်ဝၼ်းပိၵ့်ၡ္ငင်း

ၼ်ဓေါ်– ဂ့်ဂ့်အ္ၷၼ်ဂၼ်မါးလေ်ၵ့်တ်း ဂါ့သြါၶဝ်– မါးပတ်းမါးဖိဝ် မါး ထ္ၷၼ်ပၼ် ၵ့်းၵ်ုၼ်းၵ့်းယေး ၵ့်တ်းလိုဝ့် ၼၼ်– ၵ့်င်ဝိၼ်းပိၼ်အာၼ် လီပျ်ဝင် ဂင်ထိုဝ် ထွံးလုၵ်အ္ၷၼ်ခဝ့်ဝ့် ပိုင်ၼိုင်ယူ ယဝ့်။

သံၼိုင်သေ်ဓေါ် ၼင်အာၼ်ဝါ သၼါဂင်ထိုဝ်ပါးမီး လီမိုဝ်ၾ္ၷင်းယူၡ္ငင်း ၼၼ့်– မီးထိုဝ်ခုၾုၵ်ခုသ္ၷံ– တုၼ်မွ်ၵ်တုၼ် မၵ်– သုၼ်ၾၵ်းၵ့်ၵ်ယိုဝ် ထိုဝ်းၼၼ့် လေ်– ထွံးၼ်ုးဝင်းၵ့်ဝ့်ၵ်ုၼ်းအ္ၷၼ်မၼ်း ၼၼ့်– တုၼ်မွ်ၵ် အာမျုဝ်းမျုဝ်းလေ်– ထွံးၼ်ုးဝင်းၵ့်ဝ့် ၵ်ုၼ်းအ္ၷၼ်မၼ်းၼၼ့်– အိၵ်တင်း သုၼ်ၾၵ်းၼ္ၷ့်း– မၵ်ခိုဝ်မၵ် ၵ့်င်ရူလိုဝ့်ရူမျုဝ်း ပိၼ်အာၼ်မီးလေ့်ၼိး ထိုင်ဝ့်လေ်– ပေါမၼ်းၾုၵ်ၶ္ဂသ္ၷံၶ္ဂ– လုၵ်အ္ၷၼ်ၡ္ငင်းခဝ် သံ့အ္ၷၼ်ဂၼ် ထ္ၷ့် ဂၼ်လုံးလါးထွံးၵ့်တ်းလိုဝ့်ၼၼ်– ပိၼ် အာၼ်ပင်ၡ္ငင် လီလူလီတုလ်းဝ့်ပိုင်ၼိုင် ယူယဝ့်။

ခံးဢိင်– ပိၼ္ၷင့်လဝ်ၵ်ုၼ်း အံမီးခါ ခၼ်– ပၼ်ၾၵ်းၼ္ၷ့်းသေ်မူးခါလူ–။

တေါၼ– ယေ်မူးအံၼ်– ပေါအံလံ ယေ်ယွတ်ယေ်မတ်–ပေါအံပၼ်လံဓေါ် ၶ္ဂရှိဝ်းအာဝ်လံလံလါ။

ခံးဢိင်– ၵ့်ါး– ၵ့်ါး–လဝ်သုၼ်ၼ့် ရှီးရျုံရျခါလံခၼ်း–

ဝါၼ်သေ် ပါးသမိုၼ်ၵ်ုၼ်း ၡ္ငင်း သြါၶ္ဂ–လံၶ္ဂၵ့်ၼ်ၡ္ငင်းသြါလေ်–လုၵ် အ္ၷၼ်ၡ္ငင်းဂါ့ၼိုင်– ထ္ၷ့်သြါၶဝ် လံ မွ်ၵ်မေ်ၼ့်ယူလေ်–

ခဲးကိင်- ၜၢအွင့်ထွင်ၡၢမၢးလ်ပၼ် မိုဝ်ပၢး- ၡိတ်းသင်ပေၢလ်ထိင်ၜၢလၢ ၼ့်- ဢံရျိၵ်ၡွ်းမိုဝ်းၜၢၡၢႉ။

တေၢၼ- ပိဢံလ်အွင့်ယွင်း- ၶေၼ် ဢ်သင်ဢၥဝ်မွၵ်မၢးလူထိင်လေ်- ပိမေ်း သုၵ်သေ်-ထိသ့်ထိင်ၼ့်ၶေၼ်- အွင့်ယိင်း ၼေၢ်ဂုလ်းဂုဝ်ဢံလ်ၶေၼ်းပိယဝ့်-တုလ်း ဢံတုလ်းသေ်လေ်။

ခဲးကိင်- ၶေၼ်းဢံဏ့် ၜၢဢၢး- ၜၢ ယုဝ်ဝၢလ်ပိတ်ဢၥၼ်မ့်ၼ်ၜၢဢိုဝ်။

ခဲးကိင်- ထွင်ပိသင်ၡဝ်းမၵ်ႉၽေၵ်း ၡၼ်ၜၢၡိုဝ်- ၜၢၡိတ်းမၵ်ခိုဝ်လိုင်တံသ့် ၽေၵ်းၡၼ်ၜၢဢိုဝ်။

တေၢၼ- ၽေၵ်းၡၼ်ၵေၢ်မၵ်ႉယဝ့်- ၽေၵ်းဂုၵ် ၵေၢ်မၵ်ႉယဝ့်- သွၼ်ၡုပိုၼ် ၡိတ်း လိဝ့်လၢ- ပေၢအွင့်ယိင်း ဢံ ၡိတ်းလိဝ့် ပိသင်းတေ်ဢိုဝ်းၶွၼ်ဢိုဝ်။

ခဲးကိင်- ၡၢဂေၢႉၡုင်မၼ်းသေ် ၜၢ လေၢ် ပေၢဂုဝ်ဢိုဝ်းၜၢဂေၢ်။

တေၢၼ- ပိဢံထင်ၶွၡၢတိလ့်- ပိ ဢံမေ်ၡၢ- အွင့်ယိင်းၡၢပၼ်ပိလေၢ် ပေၢဢၼ်- သုဘ်းဘိပေၢမိးအွင့်ယိင်း ၡုင်လိဝ့်ယူ- ထင်ဂုဝ်ဢိုဝ်းသင်- ယင်း တေ်ၡုပိ လ်ၶွၡၢဂေၢႉ ၡုင်ပၼ်- ၶွ ၡၢပိုၼ်မၢး ၡုင်ပၼ်ယူၡၢဢော်း ။

ခဲးကိင်- ထ့်ယူၜၢလ်-ၜၢအွၵ်တေ်ႉ ၡုင် လိဝ့်ယူၜၢလ်- ယုဝ်ပိသင်ၡဝ်းဝၢ မၼ်းဢံဘၼ်ထ့်ဢ်ၜၢဢိုဝ်။

တေၢၼ- အွင့်ယိင်းပိ ၡုင်ၽေၵ်းဢံ ဝၼ်ၼ်- ပိဝၢမိုဝ်လ့်သေ်ပွၵ်လေ်- ထူး ယဝ့်ပေၢဝၼ်တၼ်ၼ့်- ပေၢမၼ်းဝၼ် သေ်ၼ့်- ယုဝ်အွင့်ယိင်း ဢံပေ်ႉတတ် ဢိုင်ၜုတ်ႉၜဝ်ပၼ်ပိယဝ့်ဢိုဝ်။

ခဲးကိင်- ဢၥဝ်မေ်မၼ်း တံးပၼ် သေ် ၜုတ်ႉဂိၼ်ၡင်းဂုလ်းယဝ့်ၜၢဢိုဝ်- ၶေ်···ၶေ်-။

ဝၢထိုဝ့်ၼ်သေ်ၜုဝ်လုင်မိုဝ်းၶွမိဂ်း မိဂ်းယဝ့်။

ၡွင်းသြဲၢတေၢဢေၢ်- ၡုံဝၢမိုဝ်း ဂိၼ်ၜဝ် တိၡုၼ်းဢင်းခဲးကိင်ယူရူဝၼ်း လုင်းၡွင်းမၢးယဝ့်- ဢင်းခဲးကိင်ဂံႉဂံႉ ထိဝ်မၢး လေ်လိၼ် ထွံးၼ်းသုၼ်မွၵ် ၡိုးၡုၼ်း ဢၼ့်သေ်- တီလိ ထွၼ့်ဂေၢ် ၜုတ်းပၼ်ထွၼ့်ပၼ် ထိဝ်ပၼ်သေ်လေ်- ထိဢၥၼ်ၡိုင်မွၵ်မေ်ၼ့်မေ်ၼ်း ဂံႉမၢး လ်ပၼ်ပတ်းပၼ် ၡိတ်းဢၼ်ရူမိုဝ့် ရူ ဝၼ်း-မင်ဝၼ်းပေၢဢင်းခဲးကိင်ဢံထိဝ် မၢး- ဢၢၡင် **ဂင်ထ့်ဏွ်ၡွ်မွင်းၡၼ်** ပိၼ် ဢၼ်ပိၼ်ဢိၼ်ဝ့်လေ်- ပ်တၼ်းထိုင် ၜဝ်းဂိၼ်ၜဝ်ဂေၢ်- ဢိတ်ဢၥဝ်ၼ့်လ်ၜုဝ်း သေ် မိုဝ်းထူးၡုၼ်းခဲးကိင်ၜဝ်ထိထဝ့်ထိ ထိဝ်းထိုဝ့်ဢၼ်ယူယဝ့်။

ဢင်းခဲးကိင်ဂေၢ်- ယေ်ဝၼ်းယေ် ပွၵ်- ပေၢဢံလ်မိုဝ်းလိမိုဝ်းလေ် တိ ထွံးၡိုးၡုၼ်းၡွင်းသြဲၢဢၼ့်- မိုၼ်ၡင်ဂင် ထ့်ဢံထင်ယူထ်သဝ်း- **တေ်ယူဢံထင် တေ်ဢင်ဂံပိၼ်-** ပိၼ်းပိၼ်ဢွ်ၡွ်ဂင်ထ့် ဝ့်လေ်- သွင်ဖ်သွင်ပၢ ၡုံဝၢမိး ထ့် ဏွ်ၡွ်ထွ်းယၼ်-သၼ်ယေၢထိၼ်မိဂ်း မိးတိဂၼ် ဢင်ဢၼ်သေ်လ်ဂေၢ်- ၡုံး ဢၥၼ်ပေၢဂိုင်တၼ် ပိၼ်ထု ပိၼ်ထုဝ်း ဂၼ်ဢၼ်- ၽ့်ၼ်ဂေၢ်- ဢံပိတ်ပၵ်ဢံ

လတ်တေႃ ၵၼ်သေပွၵ်- ၵုလ်းႁူယဝ့် ၵၼ်ယွၵ်ၵၼ် မိုၼ်ၶၼ်ပီအွၵ်ၶွင့်ပိၼ် ၵၼ် လိုဝ့်ၶၼ်ၵုလ်းလေ-အၼိုၵ်အၼၢ သၢင်တုၶင်းၶိုး ပေႃမၢး ယေအိတ်ႉယေ အိ လီၵ်လီထပ်လွႈယူၼ်ၵေႃ- ၶွပ်ပိုဝ် ဝုၼ့်ထွၵ်လို အၼ်လ်မၢးပိုင်အိင်အၢး ၵုဝ်း ၵူလိုဝ့်ၵူမျူဝ်း- လီလွင်ယူလွင် ၵိၼ်- လွင်သၵ်ႉၶုဝ်းသ်ၶုဝ်းလိုဝ်းၼ့်- ပိုၼ်ၵိတ်း ပေႃ တၼ် လုၵ် တၼ် လင်း မတ်တၼ် ပီၵတ်တ်ၵူဝ်ငေလေ။

ၵ်ဝ်းသံႉတေ အံၶွၵ်အံထၢး ထေႃ ၵၢးၽွၵ်ပျၼ် ၶိုဝ်ပိုၼ်ၶ့်အံလီ ဝုၼ့်သျ ၵင်လိုဝ်ၢၼ်ယေ လေႉဝ်သ်ၶိုး လွႈၼင် သိုဝ်သိုဝ် ယုဝ်းယုဝ်းသေလေ လတ်ၶွၢ အုပ်ၶွၢၼင်ၼၼ် ၼင်းၶံးအိင်ၼ်ၵေႃ ၶွပ်ပိုဝ်ဝၢ ၼဝ်ပိၼ်ၼင်းယိင်းအွၼ်လေ ၼင်အၼ်ၵုင်အိင်တၵေၶၼ်ၼင်းယိင်း လီ ပ်ုႉလီထိင်းသီေဝ်မိးၼၼ့် အံပၼ်လ်ပိုင် လ်ယွင်း တၢတေ ပၼ်လွင် ပၼ်တင်း ၶိုးမပ်ၶိုးသဝ်ၼၼ့် ပိၼ်အၼ် ယပ်ယၵ် ၼၼ်လိုဝ့်လေ ၼ်ုးၵင်လိုသွင်ၽ်သွင်ပၢ လွင်ဝၢအံလ်ပိုတ်ပၵ်လတ်အွၵ် မွၵ်ၽေ ၶေၼ်ၵၼ် ပိၼ့်ဝ့်ၼင်ၼၼ်ယူယဝ့်။

ၵိတ်းၼၼ်ယူလုၶ်ၵၼ့်မၢး ယ်မၢး ၼုပ် ၶ ဝင်ပီ သင် တေၢၼၵေႃ ပေႃ ဝၼ်းပိၵ်ႉၶွင်း ယေလိၼ်ယေပွၵ် သွင် ပွၵ် ၵ်ႉၵ်ႉမိုဝ်းလေ မိုဝ်းၶွၼ်း တင်း ဝၼ်ၵုင်းပဝ်းသေ ပေႃမၼ်းၶိုဝ်းလေ ၵူၼ်းပွၵ်လိုၵေႃ မေၼဝ်ၵ်ႉအွၼ်ၶွၢလေ ၵူၼ်းပူလွၶၼုၼဝ် ၼင်ၼၼ်တၢသေယူ ယဝ့်။ ထိုင် ၼင် ဝၼ်း ၶိုင် ၵၢးဝၼ်း ပိၵ်ႉၶွင်းလေ။

မျၢၼ်- ဢေႃ ပိၶွင်းသျၢၵ်ဝ်း မၢး လေၼၢၵ်၊ ပျေႃၶီလ်ၼၢယုဝ့် ၶွၢၵိတ်း ၶွင်းသျၢ သံႉပေႃ အံသူၵ်ၼ် မၢးလေ ၵ်ဝ်းယဝ့်ၼၢလေ။

တေၢၼ- ယေလိၼ် ယေပွၵ် သွင် ပွၵ် လွင်ပီအံမၢးလေ မျၢၼ် ၼဝ်ယူၵူ လိၼ် အံလိုၵူဝ် လၢဢေး၊ အၼ်ပျေႃ တေႉပျေႃၵူတီယဝ်၊ ၵုလ်းၵၢ ပေႃအံ လ်မၢးလေ ယေလိၼ် ယေပွၵ်တေႉ ၶွၼ်းမိုၼ်း အံလပ်း ၵုၺ်းအိုဝ် တေႃ၊ တိုၼ်း အံ ယိုၼ့် လ်ယဝ် ၶွင့် ယိင်း ၼ်ၵူ ၵေႃ။

မျၢၼ်- လိုယူတေႉၼၢအိုဝ်၊ ပေႃ ၼင်ယၵ်ႉၼၢ ယၵ်ႉတၢၵၼ်ယူ တင်းၼံ တင်းမိုၼ်းတေႉ တေအံထင်လပ်းယူ တေႉၼင်ဝၢၼၢယဝ်။

တေၢၼ- ပီလတ်တေႉအိုဝ်၊ ၼင်း မျၢၼ်ၼဝ်အံယုံၵ်၊ ၼ့်တီၵ်ၼ့် မၼ်းအံ ယၢမေၢၵိင် အၼ်ဝၢၼၼ့် ၶိုးပိုၼ်မိးယူ ၼၢ ၶွင့်ယိင်းၵေႃ (ၼ့်တီၵ်ၼ့် မၼ်း အံယဝ်မေၢ- တအၼ်တိၵ်းၵိၼ်ၼ့်မေႃ အွၼ် ၵၼ်းၵုတ်ႉမုလ်ငေႃ ၵီးဝၼ်ၵ်ဝ်း ၼ့် ယၢၵူဝ့်ယင်းၵူတၵ်းၵ်) အၼ်ဝၢၼ် ၼၼ့်။

မျၢၼ်- ထင်ၵူဝ်ၵ်ၼၢလၢ၊ သုတ်း တိပိၵ်ဝ်း ပေႃၶွၢၶွၼ်းပုႉယူ ၵီးမေႃ မၼ်းၼၼ်အံလိုၼၢမေၼ်၊ ၼ့်မေႃလိုမ်း သ်းဢွၼ် ၵီးဝၼ်ၵီးသုၼ်ၼ့်တေႉ ယုဝ်

ပိုၼ်ၶၢၼ်းၶၢဝ်ၵိုတ်း ၶႆႈသုၵ်တီႈၼႆ သုၵ် မိုဝ်းၵုၼ်းၶႃႈၵိူဝ်။

ၼၢင်း ပီလၢၼ်တီမႃႈႁဝ်း မႃးလေႃ ၶႃႈႁႃ၊ မႃးၶႃႈလေႃ၊ မႃးၶႃႈလေႃ။

လၢၼ်တီမႃႈ– ႁႃး… ၶၢၼ်းၵေႃႉ ႁဝ်း မႃးလေႃတီႈၼႆ ႁႃး မိုဝ်းႁႃ တင်း ၵူၼ်းမႃးၵိူဝ်ၼႆႉ၊ လိူင်လူၼ်ႉဝႃ ၶႃလေႃ လီၸဝ်ႈယဝ်ႉၼႆလေႃ ႁႃးလင်ၵႂႃးမႃးၼႆ ၵိူဝ်ၼႆႉ။

တေႃႈၶႄ– ၵေႃႉႁဝ်း ၸုဝ်သင်လႃ၊ မိုဝ်းႁႃႁႃးၼႆႉ။

လၢၼ်တီမႃႈ– ပေႃးၵမ်ႉလုဝ် ၵမ်လႆႈမိုဝ်း ႁႃႁၢင်း၊ ႁဝ်းတၢင်ႈထိုင်မဝ်လေႃ မိုဝ်း လေႃ မဝ်သႃႉဝႃ လုဝ်သင်လႃ ဝႃၼႆပႃ၊ ပေႃႉလီၵမ်ၶႄမႄႈၵေႃၵမ်ႉယဝ်ႉ။

မျႃႇလိူင်– မီးႁဝ်းမႃႈၵုၼ်းၵိူဝ်တၢင်ႈထိုင် ပိုၼ်၊ ပိုၼ်တေႃႉ ၵမ်ႉ ၶုၵ်းတၢင်ႈလႆႈႁဝ်းမႃႈ ပီၶႂင်ႉယဝ်ႉ တေႃလိူဝ်ၼႆႉတေႃႉ။

တေႃႈၶႄ– ၵိူဝ် ၵႂၼ်ၵၼ်ဝႃလႃပီ၊ ၵမ်ပိၼ်သင်၊ မႆႈဝႃသင်ၵေႃ ဝႃလႃ၊ ပေႃးၵမ်ႉၶဝ်တၢင်ႈ မႆႈထုမ်ၼႆႉလႆႈသိုဝ် ၶႄႁဝ်း ၼႆၵေႃၵမ်ပိၼ်သင်။

လၢၼ်တီမႃႈ– ႁဵဝ်း ႁဵဝ်း ႁဵဝ်း၊ ၵေႃႉ ႁဝ်းဝႃတေႃႉႁႃ၊ ၵေႃႉႁဝ်း ဝႆႉသတီလႃ ၶႄၼႆႉ၊ ယုဝ်ၶုၼ်လိူင် လုၵ်ႉမိင်းၵိုင် မႃး မႃႈၶႃႈသုမ်ႁႃး သေႃၸၼ်း သေႃဝၼ်းၵိူဝ် ၶႄၼႆႉ။

တေႃႈၶႄ– လႂင်တေႃမႃးမႃႈၶႃႈသုမ်ႁႃး မီးသင်ၵေႃႉ၊ မႆႈမႃးမႃႈမိုဝ်လိူဝ်ၵေႃမႃး မႃႈယဝ်ႉၶႄ၊ လင်ၵုဝ်သင် ၵေႃႉႁဝ်း ၵေႃ။

မျႃႇလိူင်– တၢႆႈၶႂပ်မၼ်းၵေႃ ပျေႃယဝ်ႉ ႁဝ်းဝႃၼႆ မႃႈလႃၶေႃ၊ ႁဵဝ် ႁဵဝ်။

တေႃႈၶႄ– ၵမ်ႉတၢင်ႈၶႄး ၶႂင်ႉယိင်း၊ ႁဝ်းယူႁင်းႁဝ်း လႂင်မၼ်းတေႃမႃးမႃႈ ႁဝ်း လင်မီးသင်၊ ႁဝ်းသင်လုဝ်ၵုဝ်သင် မၼ်းလႃၶႂင်ႉယိင်းၵေႃ။

မျႃႇလိူင်– လႂင်ၼႆႉ မႃႈၶႂင်ႉမဝ်ၵေႃ လႆႈ ဝိၼ်းယူတေႃႉမႃႈ ပီႁဝ်းမႆႈႁူၵေႃ ၵုၼ်း ၵႃဝႆႉသတီသေႃယူ ၶႂႃၶႂပ်ပ်ၶႄၼႆႉ ပိၼ် ၶၢၼ်လီယူတေႃႉမႃႈၵိူဝ်။

တေႃႈၶႄ– တင်းၶၢၼ် ၶႂင်ႉယိင်းမဝ် ထင်လေႃ တင်းပီၼႆႉၵေႃ မၼ်းၵမ်သိင် သင်ၵၼ်လႆႈ၊ ၵုၼ်းၵႃ ၶႄင်ၶၢၼ် ၶႂင်ႉ ယိင်းလေႃ ၵမ်ၵေႃ ပၼ်သတီၼႆၵေႃ ပီပိၼ်ၶၢၼ်လုံးယူတေႃႉတေႃႉ။ လုဝ်ႁႃး ၶႂႃယူၼႆႉတေႃႉ မိုဝ်မႃးၵေႃ မႃးလေႃယူ ၵုၼ်းၵႃ ႁူပေႃးမိုၼ်လု မိုၼ်လုဝ်းၵၼ်ႉ ၶႄၼ်ႉၵေႃ ႁင်ၵမ်ပိၼ်ၶႄင်ၵဝ်မိုး၊ မႃး လေႃ ယုဝ်းယုဝ်းတၼ်းတၼ်း မိုၼ်လိုဝ်ႉ ၶႄင်ပိုၼ်ၶႄင်ႁဝ်းၼႆႉၵုၼ်းၶႄင်ၵဝ် ၶၢၼ် ႁႃးလႆႈႁၼ်တေႃႉ ၵေႃႉႁဝ်းမႆႈႁူၵေႃ။

လၢၼ်တီမႃႈ– ယုဝ်း ၵမ်ယုဝ်းၵေႃ လႂင်ၵေႃႉႁဝ်းတေႃႁူပိုၼ်ၶေႃၵိူဝ်၊ မိုဝ်း ႁႃး မိုဝ်းလေႃတင်းၵူၼ်းၵေႃႉႁဝ်းမဝ်၊ ၵေႃႉႁဝ်းတေႃမိုၼ်းမိုဝ်းမိုဝ်းလႆႈလႃၼႆႉ၊

မျႃႇလိူင်– ၵမ်းၶိုင်ၶႂၼ်မႃႈၶႂႃ၊ ပီလၢၼ် တီမႃႈႁဝ်းမႃႈၵေႃ ပေႃႉလုဝ်ၶီတ်သင် လုင်လင်မႃႈလေႃ၊ လုဝ်ၶၢတူင်း ၃–၄ လိုၼ်ၼႆႉ ပီႁဝ်းၵေႃ ၵမ်သူၽိုဝ်မႃးလေႃ ႁဝ်းယဝ်ႉမႃႈၶေႃ ၶႂႃလေႃတင်းလႆႈ ၵမ်ႁူ မႃႈၶႄ။

ထခ်တိမု- ပီအံခ့္ဂုလေ်တင်းလ့် ခ့္ငွ်ယိင်း၊ ဂခ် အံသူတခ်းလေ် လင် ဝု အံသူလ်မုးအိုဝ်။

ဝုခ် ယုံ့သံ့ဝ် လိင် တော် ခင်း မျလိင်သေ်လေ် လုၵ်ရှုလုင်းရှုခ်းမိုဝ်း ဍုယဝ့်။

တောခ- မိုဝ်းဍွခ်ခု ခ့္ငွ်ယိင်း ခု၊ ပေုမိုဝ်ဖှၵ် ပီတော်မိုဝ်းဍုယဝ့်၊ ပေုဝ်းခ့္ လွင်မုးလေ်ထိင်ဍုခေါ်။

မျလိင်- ခော် မိုဝ်းလွ်းလွ်းခု မိုဝ်းလွ်းလွ်း၊ ပေုပ်မိုဝ်းမုးလေ်ထိင် ခုဍု။

ဝုခ် သင်ဂခ်သေ် သင်တောခ သွင်ခုထခ်တိမုဂေါ် ထွံးဂခ်လုင်း ရှုခ်းမိုဝ်းဍုယဝ့်။

★

" တွခ် ၇ "

ခင်းခံးအိင် ဂေါ် ပေုဝု သင် တောခ မိုဝ်းလေ် မိုဝ်းခွခ်း တီဂခ် ဂုင်းပဝ်း ယေ်ခိုခ်း သွင်ခိုခ်း မိုဝ်လ့် သေ်အံဝု ခုရှင် ဂင်လ့်ခ့္ ဝိခ်းမင် ရှုမ်ရှုမ် အံလင်ယူလင် သင်း ခွ် ဂွ် ပိခ်ခခ်ပိခ်ခဝိလ်ဝ့်လေ် ထိင်မုးတံး ခံ ခံခိုင် ခဝ်းပိုခ်ဂျေ်ဝုဝ်းဍုံး ခဝ်ဝခ် ခခ် လင်ပ်လိဝ်လုင်မိုဝ်းဍုတင်းရှုခ်း ဍွင်းညြု တောခခခ်သေ် မိုဝ်းလေ် အိခ်ယူ ခ့္းသုခ်မွၵ်ခခ်သေ် လေ် ပိတ်းခုံတုလ်း လုင်ခိုင်ယဝ့်လုင်ခိုင် သေ်ယဝ့် လင်မုးခင်ဝဝ်ယူ ခိုဝ်ခုင် ယင်းအွခ်အာခ်ဍွင်းညြုတောခရှိတ်း ဝ့် တီခင်အွံဂတ်းအွံယိခ် ခ့္းသုခ် မွၵ် ဂီးရှုခ်းမခ်းခခ် သေ်လေ် ဝုခ် ခိုခ် ဝုခ့္လွင် ပွင်ထိုင် ဂုလိုဝ့်ဂုမျုဝ်း ဂုတီဂုလိလ်ပိခ်အာခ်အံ လင်လတ်ခေ် လွင်ခေ်တင်း ခေ်ခ့္ခေ်တုဝ်မခ်းလ် သေ်သံသေ်ပိုင်၊ ထိုင်လ့်ဝ့်ဂေါ်ရှင်မီး၊ လီလ့်ဝ့်ဂေါ်ရှင်ပုး၊ ပိခ်အံလင်လတ် ခေ်မျုဝ်းမခ်းလုးလုးယူယဝ့်။ ယံး ဖွင်းခင်းခံးအိင်တိုၵ် ခင်သေ်ထိလ်း လုး ဝုခ့္ခိုခ် ဝုခ့္လွင် ယူခင်ခခ် လင်လ်ပိခ်းသိင် သိမ်ဍိုအံ တင်းလင် မခ်းခခ်ငလေ်-

တောခ- အာ့ရှမ့်...ခ့္ငွ်ယိင်း။

ခံးအိင်- အာလုဝ်းဖြုး၊ ဝုလိုဝ့်ခ် သေ် အာဝ်သိခ်ဂျင်တုၵ်းလ့် ဖိတ်းယုဝ်း လုင်ဍုလေ် ဂုံး ပီသင်ရှဝ်းခ့္ ခုဂေါ် အံတၵ်းသိင် တၵ်းပၵ်သေ် မုးထိၵ် သ့ပိုခ်ခုဝု ပေုဖခ်ခုပ် အံဂုခု ဂုလ်း၊ ယုဝ်ဝုပီသင်ရှဝ်းတော်အံပ်မုး ခုခုး မိုဝ်ခ့္။

တောခ- ရှုး-ရှုး-ရှုး- အံမုး ရှုဝ်တော်ပိခ်လု ခ့္ငွ်ယိင်းဂေါ် မိုဝ် ဖှၵ်ပေုလုဝ်ဖှလ်ဍွင်းယဝ့် အံဂ့္ခေ်၊ ပီယုဝ်ဝု ခ့္ငွ်ယိင်းဝိခ်းယူခုး ပီခဝ် ဂိုခ်တူမုး၊ ခ့္ငွ်ယိင်း ခင်ငဝ် ထိလ်း လုးဝုခ့္အိသင်ယူလုအိုဝ်၊ ငှ်-ငှ်၊ မုးမုး ဖခ်ဂျ် မုးမုး၊ ဂိုတ်းဂိင် လုဝ်ပၵ်အာဝ် ပွဝ်ပွဝ်သေ်လေ်။

ခံးအိင်- ခုဝ်ဂျုဂျုခုလေ်ပိုခ်တတုၵ်း လ့် ပေုဖိတ်းလုင်ဍု၊ ရှင်လုံးလ့်ခု ခုခေ်၊ လင်ဝုခ့္အိသင်ခု၊ ခုရှဝ်း

တုလ့ၣ်းတုၣ်မွၢ်အွၣ်လိုၦ်းၣ် ၡၣ်မၣ်း ဓေံႋၡၣ်လီဝ့လေ်တိၢ်ႋယိၢ်ႋတုလ့ၣ်းတုၣ် ခိုၣ်ယဝ့်တုၣ်း၊ ၡိတ်းၣ်ယူမၤ 'ထိၢ်း' သ့်ပိၣ်ဓၤဝၤ။ ဝၤၣ်သေ် လပ်းတၤအွၣ် လွၣ်လံဝံ့ၣ် ၡိတ်းၡၣ်ၣ်လ ပၤးယုံႋလုၣ် ပူ အၣ်ၣ်ၣ် ၣ်ၤၡၣ် ပိၣ် အၣ် လီ တုလ့ၣ်းလီယၢ်ႋလီၡၢ်ႋဝ့ပိုၣ်ခိုၣ်ယူယဝ့်။

တေၤၣ်– ၣ်ွၣ်ယိၣ်း မၤးဖိဝ်ၡိုၣ် ယဝ့်ၡၤး၊ မၤးၡိတ်းသၣ်လၤ၊ မၤးရိပ်း ဖွၢ်ခေၣ်။

ခံးဏိၣ်– ပိၡဝ်းမၤးယဝ့်ၡိုဝ်၊ အံပံ မၤးၡိုဝ် ဝၤၣ်သေ် ၣ်ၤၡဝ်း မၤးလေ် တုလ့ၣ်းၣ်ၤဏိုဝ်၊ အံလံမၤးၣ်ၤၡၤး၊ ၣ်ၤ ၣ်ွၣ်ယၣ်းအံၡတ်းသွၢ် ၡဘ်းယသၣ်ၣ်ၤ၊ ပွၢ်တော်မၤး အံၡတ်းမၤးထိၣ် ၣ်ၤယဝ့် ပေၤအံရျၢ်ဓေၢ်။

တေၤၣ်–အံရျၢ်ဓေၢ်ပိအံပံဝၤသေ် ဂံးခံး ၣ်ွၣ်ယိၣ်းၣ်ဓေၢ်ဓေ်ာ်း၊ ပိယုဝ်ဝၤ မၤးရိပ်းမွၢ်လေ် မၤးလံၣ်မွၢ်မေၢ်ၣ် ပိဝၤၣ်ဏိုဝ်၊ ၣ်ွၣ်ယိၣ်းၣ် ရုလ့ၣ်းရုဝ်အံ လံဝၤၡၣ်းပိယဝ့် မိုဝ်လ့ဓေၢ်၊ အံၡုသၣ် ရုလ့ၣ်းၡုၡၤတၣ်းဖိတ်း သ့်ပိ ရုလ့ၣ်းယဝ့်။

ခံးဏိၣ်– လံပၣ်ၣ်ၤယဝ့် ထဝ်ပိရျ် မွၢ်မေၢ်ၣ်တော်ႋ၊ ၣ်ၤၡဝ်း မၤးလံပၣ် လီမိုဝ်ဝၣ်းပိၡဝ်းတော်လမိုဝ်းမိုဝ်သိၣ်း ၣ်ၣ်ၣ်ၤယဝ့်၊ ၡၤတၣ်းဖိတ်း အံလ့ၣ်ၤ ၣ်ၤး၊ ယုဝ်ဝၤ အံရျၢ်မၤးလေ် ၣ်ၣ်ၤ ဏိုဝ်၊ ပေၤအံမိးၡိုၣ်း ဖ့်တော်လွံးၡုၣ်ၤ လၤ၊ အံတၣ်သုပ်းၣ်ယူၣ်ၤလၤ၊ မၤးၣ်ၤ လေ် ၡဝ်းမိုဝ်းဂိၣ်ၣ်ဝ်၊ ဂဲဝၣ်းတော်ခံ ယဝ်ဂံးခိုၣ်ဝၤၣ်သေ်အွၣ်ဂၣ်မိုဝ်းၣ်ၤ

တၣ်းၡိုၣ်း ၣ်ၣ်းခံးဏိၣ် ၣ်ဝ်ၣ်ၣ်ယဝ့်။

ဓေၤႋခိုၣ်လေ် ဓေၤႋခိုၣ် ၡိတ်းၣ် မိုၣ်ၣ်ၣ်ပိၣ်ွၣ်ဂၣ်ၣ်ၣ်သေ်လေ် ဂံႋဂံႋ ယွၢ်ဂၣ် ယဝ့်ဂၣ်သိုဝ်သိုဝ်ယုဝ်းယုဝ်း အၣ်သ့ၣ်ၡၣ် ၡိတ်းအလွႋ (ၣ်ွသိုးသိုး) တေၢ်ဂၣ် လိုဝ့်ၣ်ၣ်အၣ် မၣ်ၣ်ဝ်ဝၤ ၣ်ၣ် ၣ်ၤၡၣ်ပိၣ်းပျေၢ်လိုဝ် သိုဝ်းလ့် ၡၣ်းဖ့်ၡၣ်းမၣ်းဝ့်လေ် ဓေၤႋလ့ဓေၢ် ပေၤဝၤအံလံၡၣ်ဂၣ် ပိၣ်ၣ်ၣ် ပိၣ် ၣ်ပိၣ်ပိၣ်းမၣ်ဂၣ်လ့်အွ်ၡ်လွ်ၣွ်အွတ် ၡွတ်ႋၣ်းဂၣ်လ့်ဝ့်သေ် ပိၣ်အိသၣ်ဓေၢ် အံၡုထၢ်းလွၣ် ပွၣ်မျုဝ်း မၣ်းယူယဝ့်။

"ဓေၢ်သၣ်"

ဝုတ်ထုယဝ်း "လွံၡၢ်ႋလၢ်ႋမံ" ၣ် ၣ်ၤလိၢ်မိး ၂၅ဝ–တံ၊ အၣ်လံသ့်ပၤး ၣ်းပဝ်ႋၣ် မိးတၤ ၆၂–ၣ်ၤ၊ သိပုၣ် ပုၣ်ခိုၣ်ရုလ့ၣ်းယဝ့်၊ ရုၣ်းဘုလ့ၣ်းဝုတ်ထု အံသုဘ်းၣ် မိုၣ်ဂၣ် တၣ်းအၣ် ရုၣ်းဂိၣ်ၣ်ပ် ဖၢ်းအံၣ်လေ် အံအိ လီၣ်ၣ်ယဝ့်။ ၣ်ၣ်သေ် ၡိလ့ၣ်ၤ ၡိလ့ ၡွၣ်းယူ၊ မၤးတုလ့ၣ်းလူ ခိုဝ်ၣ်ၤခိုဝ် ၡွၣ်းၣ်ၣ်ပၤၡိၣ်ခိုဝ့်ၡိၣ်အွၣ်ဓေၢ်သံႋ အံဒိးပိၣ်အၣ်အံပိၣ်းလ့်အံၡၣ်ၣ်လ့် ဖ့် မၣ်းယူယဝ့်။

အံပေၤၡိုၣ်ပေၤထိုဲပိတော်မၤး လုၣ် ပွၣ်လိုၣ်ဖဲထၤၣ်ယိလ့်ဓေ်ၣ်ဝ် တော်အၣ် အွၢ်ပၣ် ၡ့ၣ်အၣ်သုတ်းယူ၊ ယိုတ်ဓေၤ ယဝ်းယဝ်းၣ်ဝ်းမၣ်းၡၣ်ၡၣ်ထၣ်ယ့်ဘဝ် လုၣ်သေ် ပ့ႋမုၣ်မွၣ်းအၣ်သိုပ်မၣ်းတ။

ဩၤသေၤး– ယူထတ်းလိၢ်။

နွားဝန်တင်နှင့်ခေါင်းလောင်းသံ

(တင်ပြသူ–စဝ်နေဘ်ဆိုင်–ကျေးသီးမန်စံ)

လူတို့သည် လူမှုရေးအတွက် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ လှုပ်ရှား သွားလာလျက် စားသောက် နေထိုင်ရေး ကိစ္စရပ်များ၊ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ အမျိုး အနွယ်အလိုက် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံရေးနှင့် ယုံကြည် ကိုးကွယ်မှု ကိစ္စရပ်များ၊ တဦးနှင့်တဦး ရေ မြေ တောတောင် ဘယ်လိုပင်ခြားသော်လည်း တော တောင် ရှိုမြောင်များ အကြား အခက်အခဲ အမျိုးမျိုးဖြင့် ဖြတ်ကျော်သွားလာခဲ့သည်မှာ လွယ်ကူသည့်ကိစ္စမျိုး မဟုတ်ပါချေ။

အခက် အခဲ ကြား မှ ကျော်လွှား ဖြေရှင်းခဲ့သည့် ရှေးယခင်က အပြုအမူ လိမ္မာယဉ်ကျေးမှု (Civilization.) အဆင့် အတန်းကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။

ရှေးခေတ်ဆိုသည်မှာ၊ ကျောက်ခေတ်၊ ကြေးခေတ်နှင့်တကွ ရာစုနှစ် အစဉ်အလာမှ ဖြစ်ပေါ် ထွန်းကားလာသည့် လူ့သမိုင်းစဉ်ခေတ်အတိုင်း ပင်ဖြစ်သည်။

လွှမ်းပြည်နယ် အပါအဝင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မှီတင်း နေထိုင် လုပ်ကိုင် စားသောက်လျက် ရှိကြကုန်သော တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများသည် ခေတ်စဉ်ကိုလိုက်၍ ၎င်းတို့ သုံးစွဲခဲ့သော လူ့သုံးပစ္စည်းအမျိုးမျိုး မှ သုခေတသနပြုလုပ်လျက်တွေ့ရှိသော အချက် အလက်များ အရ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပေသည်။ ထိုကဲ့သို့ သုတေသနပြုလုပ်ခဲ့ရာမှာ တွေ့ရှိချက်များ၊ လှည်းလမ်း၊ ကား လမ်း မရှိသေးသည့် ခေတ် သမယ၌ အသုံးပြုခဲ့သော နွားဝန်တင် နှင့် ခေါင်းလောင်းသံ အကြောင်းကို ဖေါက်သည် ချရသည် သာလျှင်–

ဒီနှစ် မိုးလွတ်ရွှေဖီ၊ ဈေးကောင်း လိမ့်မယ်ဟေ့–ဘယ်ဈေးလဲ၊ ဟာ–ဈေးဦးဖေါက် ဘယ်ပြောနိုင်မလဲ၊ ဟူ၍ ငါးရက်တပါတ်ဈေးအတွင်း၌ စောင့်မျှော်လျက်ရှိနေသည့် လွှမ်းကုန်သည် အချို့ စုရုံး ပြောဆို နေကြသည်ကို တွေ့ရ၏။

" ဟော– ပြောရင်းဆိုရင်း (ၵုံ ၶင်းၶဝ်လုၵ်း၊ ၽၢ်ပုၵ်းၶဝ်လွႆး" ၵုံ ၶင်းၶဝ်လုၵ်း၊ ၽၢ်ပုၵ်းၶဝ်လွႆး။ဒုံး ဒုံး။ ဒုံး ဒုံး။ ဒုံး ဒုံး။ ဟာ– ခေါင်းလောင်းသံ ပါလား၊ အော်–ဟုတ်ပြီ၊ ကောန္တ၊ (နွားလွယ်) ရွာကလူတွေပေါ့– ဟုတ်တယ် သူတို့ လာတက် ကောင်းတယ်၊ နှစ်တိုင်းဘဲ သူတို့က အရင်ဆင်းလာကြတယ်၊ မနှစ်က ငါးကျပ် ဈေးမှ ဆယ် ငါးကျပ်တောင် ဖြစ်သွားတယ် စသည်ဖြင့် တီးတိုးစကား ပြောဆို နေကြရာမှ၊ အစီး ငါးဆယ်ကျော် နွား ဝန်တင်ကြီး တအုပ်၊ ဈေး၏ တောင်ဖက် နေရာကွက်လပ်ကြီး တခု

ဝန်တင်နွား၏ ဆင်ယင်ပုံမှာ

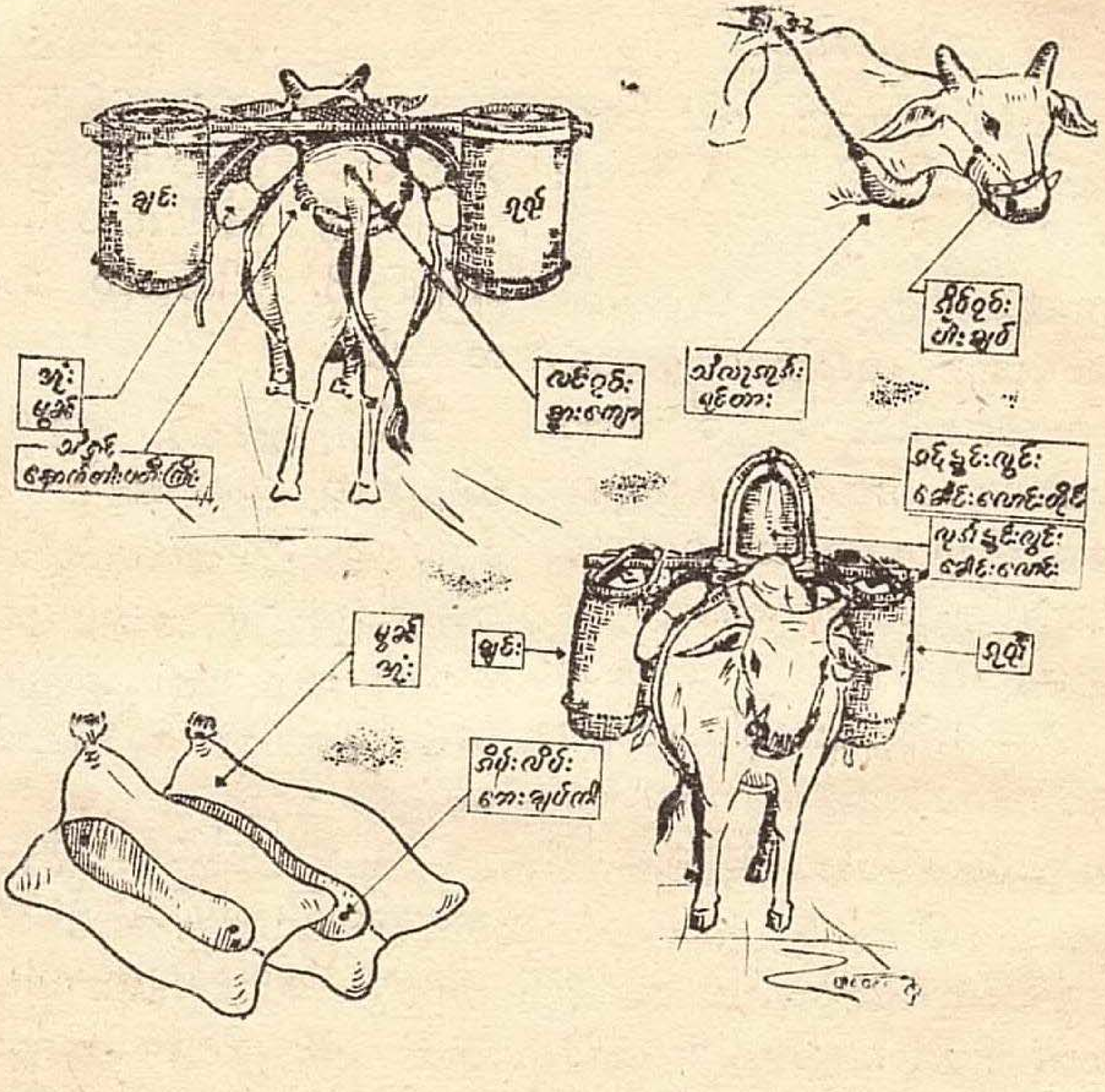

သို့ ဆိုက်ရောက်လာပြီး နေရာယူကြပါတော့သည်။

နွား ဝန်တင်၏ ဦးစီး ခေါင်းဆောင်မှ အစ၊ ငယ်သားများအားလုံး ပင်ပန်းကြီးစွာဖြင့် ပြာများလျက်၊ ဦးစီးနွားသားဥသဘ ရှေ့ဆောင်နွား (ပိုးနမ်း) မှ အစ၊ နွားလိုက် (ပိုးတမ်း) ခေါင်း လောင်းကြီး ကျောပေါ်တင်လျက်၊ နွားကြီး-၂-ကောင်၊ နောက်မှ နွားစီး အစဉ် တစိုက် တစီးပြီးတစီးဖမ်းကိုင်၍ ပစ္စည်းများ သယ်ချကြ၏၊

ရှေ့ဆောင်နွား၊ ရှေ့သွားဥသဘမှာ နွားဝန်တင်များ အထဲမှ ရှေ့ဦးဆုံး အမြဲသွားတတ်ကြသော နွား အရွယ်ကောင်း ရုပ်ကောင်း အင်အားကောင်း တကောင်မှ သုံးကောင်အထိ ရွေးချယ်၍ ၎င်းတို့အား အသိ

အလိမ္မာရှိအောင်၊ အထူးသဖြင့် ခရီးသွားနေစဉ် ဘယ်ရှောင် ညာရှောင်၊ ရှေ့သွား နောက်ဆုတ်၊ အသွား အလာ အရပ် အနားအတွက် သူ့နည်း သူ့ဟန်နှင့် သုံးနှုန်းသည့် လူ့စကားလုံးကို လိုက်နာအောင်သင်ကြားလေ့ကျင့်ပေးရ၏။

ခရီးသွားဖန်များသော် မိမိ၏နွားအုပ်မှ ၎င်းတို့ သုံးနှုန်းသော စကားလုံးများကို နားလည်၍ လိုက်နာသော နွားဘကောင်ကို ရွေးထုတ်၍ ရှေ့ဆောင်လမ်းညွှန်အဖြစ် (ပိုးနမ်း) ဟု သတ်မှတ်လျက် ထိုနွားအား အခြားနွားများထက် အခွင့်အရေးပေးပြီး အထူး တန်းဆာ ဆင်ပေးလိုက်သည်၊

ဆင်အပ်သောတန်းဆာများမှာ။

နွား နဖူးစီး နွားဦးကင်းတပ်ဆင်သည့် ရောင်စုံပန်းခက် ပန်းနွယ်၊ မှန်စီ ရွှေချ၊ ပိုးကျိုး၊ ပဲကျိုး၊ ကတ္တီပါကျိုး ချယ်လှယ်ထား၏။ အခြားသော ဝန်တင် နွားများကဲ့သို့ ပစ္စည်းထည့်သည့် ချင်းများမပါ။ ဦးစီး ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည့်သူကြီး၏ အတိုးဘန်ပစ္စည်းများ စောင်နှင့် ထူထည်များကို ကျောကုန်းပေါ်ကင်လျက် ရှေ့စီး နောက်စီးကျိုးများဖြင့် မြဲအောင် ချည်နှောင်ထားပါသည်။

(ပိုးဘဲ - ပိုးလံး) ဟူ၍ နောက်လိုက် နွားနှစ်ကောင် ထားရသေး၏။ ပထမ (ပိုးနမ်း) ရှေ့ဆုံးသွား နွားကဲ့သို့ နွားနှစ်ကောင်ရွေးချယ်၍၊ ၎င်းတို့အားလည်း ထိုက်သင့်ရာ တန်ဆာဆင်ပေးလျက် ၎င်းတို့၏ ကျောကုန်းပေါ် ခေါင်းလောင်းကြီး တလုံးစီ တင်ပေးလိုက်၏။ (ပိုးနမ်း) ၏ နောက်သို့ ထက်ကြပ်မကွာအမြဲတစေ လိုက်ရသည့် ဒုတိယ နွားဆောင် ဖြစ်၏။

ခေါင်းလောင်းကြီး နှစ်လုံးမှာ- မတိမ်းမယိမ်း အစဉ်လိုက်၍ အကြီးအငယ် ခွဲခြားထား၏။ အသံမှာလည်း လွန်စွာပြိမ့်ညောင်း သာယာနာဖွယ်ကောင်းလှ၏။ ငါးမိုင်အဝေးသို့အသံလွှင့်၏။ (ဝါ) ငါးမိုင်တာ ဝေးမှ ကြားရ၏။ နွားဝန်တင် အသင်းအဖွဲ့ အသီးသီး ရှိကြသေး၏၊ ဒေသ အလိုက် ရွာအလိုက် နွားဝန်တင်အုပ်စု ဟု ဖွဲ့စည်းထားတတ်ကြသေး၏၊အချို့လည်း တသီးပုဂ္ဂလအနေဖြင့် နွားဝန်တင် အအုပ်လိုက်ထား၏။ ထိုအသင်းအဖွဲ့များမှ ခေါင်းလောင်းကြီး၊ လုံးကြီး လုံးငယ် အသွယ်သွယ်၊ အလုံးလှ အလုံးကောင်း၊ အသံကောင်း ဟူ၍ အသီးသီး တန်ဘိုးထား၍ အချင်းချင်း ဂုဏ်ယူကြသေး၏။

အစဉ်တစိုက် ခရီးသွားသည့်အခါ၊ ရှေ့ဆုံးနွား (ပိုးနမ်း)နောက်မှ ပစ္စည်းများ အပြည့် တင်ဆောင်သည့် နွားဝန်တင်အုပ်ကြီး ဖြစ်သည်။

နွားဝန်တင်အုပ်ကြီးမှာ နွားကောင်ရည် အစိတ် မှ ငါးရာအထိ ရှိပါသည်။

ပစ္စည်းများ တင်ဆောင်သည့် အခါ နွားဝန်တင်များ၏ အင်အားကို လိုက်၍ ပစ္စည်းများ တင်ပေးလိုက်သည်။ အချို့ကိုလည်း ပစ္စည်းမျှပြီး တင်ပေးလေ့ရှိသည်။

နွားဝန်တင်အုပ်ကြီး၏ အလယ်၌ သွားလေ့ရှိသော နွား အလှ-၂-ကောင်အားရွေးချယ်လျက် ထိုက်သင့်သော တန်းဆာများ ဆင်ပေးလျက် ခေါင်းလောင်းကိုတလုံးစီတင်ပေးပြီး လိုက်ပါစေခဲ့သည်။ ခေါင်းလောင်းကြီး၏ အသံမှာ အကြီးအငယ် လိုက်၍ အသံကောင်းပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ပြုလုပ်ခြင်းမှာ အစဉ် အလာ အရဖြစ်သည်။ ပစ္စည်း ပျောက်ဆုံးခြင်း နွားများ၏ အကျင့်ပျက်ပြားခြင်းမှ ကာကွယ်သည့် သဘောပင်ဖြစ်သည်။ နောက် တကြောင်းလည်း နောက်လိုက် လုပ်ဖေါ်ငယ်သားများ အတွက် အလွယ်တကူ၊ နွားအုပ်ကြီးအား အုပ်ထိန်း ကွပ်ကဲနိုင်ပါသည်။

ရှေ့ဆောင့်နွားအတွက် ရံဖန်ရံခါ၊ ခြေထောက်နာခြင်း၊ ဝမ်းလျှောခြင်း၊ ရောဂါတခုခုဖြင့် မသွားနိုင်ပါက အရံနွား (ပိုးနမ်း) ထားရပါသည်။ ရှေ့ဦးဆုံး အမြဲတစေ သွားလေ့ရှိသည့် နွားကိုသာ ရွေးချယ်ရပါသည်။

ရှေ့ဆောင်နွားမရှိလျှင်မဖြစ်ပါ။ ရှေ့ဦးဆုံးသွားရသောနွားကို ကြည့်ပြီး ဝန်တင်နွားအားလုံး လိုက်သွားရခြင်းဖြစ်သည်။ ရှေ့ဆောင်နွား၏ ညွှန်ရာသွားရာ လိုက်သွားရသဖြင့် တောတောင် ရှိုမြောင် မကျန်၊ မြစ် အိုင်၊ ချောင်းမြောင်းများ ဖြတ်ကူး သွားလာခြင်း အမှုကို ရှေ့ဆောင်နွားက ရဲတင်းစွာ ရေဆင်းခြင်း တောင်တက်ခြင်း၊ ရှို မြောင် ဖြတ်ကျော်ခြင်းစသောအမှုကို ရှေ့ဆောင် နွား ၏ ရဲစွမ်း သတ္တိကြောင့် အောင်မြင်ခဲ့ပေသည်။

ထိုကြောင့် ထိုရှေ့ဆောင် နွားကောင်းမှ နောက်လိုက်ကြသည့် ဝန်တင်နွား အားလုံး ကောင်း သွားပါမည်။ ရောက်လိုသည့် နေရာစခန်းသို့ ရောက်ရှိနိုင်ပါသည်။

မြန်မာစကား တရပ်မှာ– " ရှေ့ဆောင် နွားလား ဖြောင့် ဖြောင့် သွားသော် နွားများ စဉ်စိုက် ဖြောင့်ဖြောင့်လိုက်သို့" ဟု ဆိုရိုးစကား ရှိခဲ့ပေသတည်း။ ။

ရန်ကုန်မြို့ ကျောက်မြောင်းရပ်၊ သင်္ဂဟလမ်း အမှတ် ၃၀-၃၂-ဒိုတာဝန်ပုံနှိပ်တိုက်၊
မှတ်ပုံတင်အမှတ်(မြဲ) (၀၈၆၀)တွင် ဒေါ်ညွန့်ညွန့်ကပုံနှိပ်၍၊
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ ရှမ်းပြည်နယ် ယဉ်ကျေးမှုဌာနခွဲ၊ ယဉ်ကျေးမှုဌာနမှူး
စဝ်ခွန်ဆံ (ကင်းလွတ်ခွင့် မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၂၀၃၈) တောင်ကြီးမြို့က ထုတ်ဝေသည်။